

А2016
1733

Ғ.Е. Керімбек

**НАЛОГИ И
НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ
РУССКО-КАЗАХСКИЙ словарь**

I том

Катангана
Удолокча шотарманно

тавоге тийедийе.
ЭЗН келетте

29 коркусе 2015 жыл
А. Фермиш

Ғ.Е. КЕРІМБЕК

**НАЛОГИ И
НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ
РУССКО-КАЗАХСКИЙ СЛОВАРЬ**

1-том

Алматы
2012

УДК 336. (038)
ББК 65.261.4 я 2
К 32 .

Рецензенты: **Д.Е. Ергожин** – ҚР Қаржы министрлігі Салық комитетінің төрағасы;
Д.Е. Ергожин – Председатель Налогового комитета Министерство финансов РК.

К 32 Керімбек Ғ.Е.
Налоги и налогообложение. Русско-казахский словарь. / Салық және салық салудың орысша-қазақша сөздігі. 1-том. – Алматы: Экономика. 2012. – 600 с.

ISBN 978-601-225-430-3

Бұл сөздікте Қазақстан Республикасының салық саясатына қатысты ұғымдарға қазақ және орыс тілінде жан-жақты толық түсініктеме берілген. Сонымен қатар еліміздің салық саласы, салықтың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің түрлері, оларды есептеу және төлеу тәртібі, салықтық жеңілдіктер қарастырылған.

Сөздікте 2000-нан аса терминдер қамтылған.

Сөздік экономикалық және заң оқу орындарының студенттеріне, магистрантары мен оқытушыларына, салықтық-бюджеттік және қаржылық орган қызметкерлеріне, жалпы оқырмандарға арналған.

В словаре в краткой и емкой форме изложены важнейшие понятия налоговой политики Республики Казахстан. Рассмотрены вопросы государственной политики в области налогов и налогообложения, виды налоговых и обязательных платежей в бюджет, порядок их исчисления и уплаты, налоговые льготы.

Словарь охватывает свыше 2000 терминов. К ним даны подробные комментарии на казахском и русском языках.

Предназначен для студентов, магистрантов и преподавателей экономических и юридических учебных заведений, работников налоговых, бюджетных и финансовых органов и др.

УДК 336. (038)
ББК 65.261.4 я 2

ISBN 978-601-225-430-3 – (Т. 1)
ISBN 978-601-225-429-7 (общ.)

© Керімбек Ғ.Е., 2012
© «Экономика» баспасы» ЖШС, 2012

АВТОРДАН

2009 жылғы Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың Халыққа «Дағдарыстан жаңару мен дамуға» атты Жолдауында «Негізгі салықтар бойынша ставкаларды әлдеқайда төмендеткен жаңа Салық кодексі іске қосылды. Өткен жылмен салыстырғанда, корпоративтік табыс салығы биылғы жылдың өзінде үштен бірге төмендетіліп, 20 пайызды құрайды, ал 2011 жылы 15 пайыз болады. ҚҚС ставкасы 12 пайызға дейін төмендетілді. Әлеуметтік салық ставкасының регресті шкаласының орнына 11 пайыз көлеміндегі бірыңғай ставка енгізілді. Инвестицияларды жүзеге асыратын кәсіпорындар үшін салық преференциялары көзделген. Осының бәрі экономиканың шикізаттық емес секторын, шағын және орта кәсіпкерлікті дамытудың аса маңызды ынталандырғышының біріне айналды» деп атап көрсетті.

Осыған орай бүгінгі таңда мемлекетімізде тиімді салық саясатын ұйымдастыру, олардың тек билік органдары ғана емес, барлық шаруашылық субъектілері мен жалпы көпшілік қауым үшін, салық саясаты және оны жүзеге асыру әдістері туралы ақпараттардың қол жетімділігін қамтамасыз ету міндеттері тұр.

Біздің мақсат – салық саласына қатысты барлық ұғымдар мен терминдерді бір ізге келтіріп, жүйелеу.

Сондықтан сөздікті жетілдіру жөніндегі оқырмандардың әрбір сындарлы ой-пікірлерін және ұсыныстарын түсіністікпен қабылдай отырып, кез-келген салық төлеуші мен салық қызметкері үшін бүгінгі күні күнделікті пайдаланатын маңызы бар әдістемелік құрал болады деп үміттенеміз.

ОТ АВТОРА

В своем Послании к народу Казахстана «Через кризис к обновлению и развитию» от 6 марта 2009 года Глава государства подчеркнул: «Введен в действие новый Налоговый Кодекс, значительно снизивший ставки по основным налогам. По сравнению с прошлым годом корпоративный подоходный налог в этом году уже снижен на треть и составляет 20 процентов, а в 2011 году составит 15 процентов. Ставка НДС снижена до 12 процентов. Вместо регрессивной шкалы ставок социального налога введена единая ставка в размере 11 процентов, а для предприятий, осуществляющих инвестиции, предусмотрены налоговые преференции. Все это стало одним из важнейших стимулов развития несырьевого сектора экономики, малого и среднего предпринимательства».

Для реализации основных положений Послания необходимо разработать эффективную налоговую политику, обеспечить доступность информации относительно налоговой политики и методов ее осуществления для хозяйствующих субъектов и всей общественности.

В данном издании сделана попытка систематизировать все понятия и термины налоговой сферы. Выражаем надежду, что оно послужит важным методическим пособием для каждого налогоплательщика и работника налоговой системы. Возможно, авторам не до конца удалось это сделать, поэтому с благодарностью примем каждое конструктивное замечание и предложение по совершенствованию словаря.

№ 4К-12-30/11798
29 қауаз 2016

ПІКІР

Қазақстан Республикасының егемендік алып, өз алдына зайырлы мемлекеттер қатарында дами отырып, әлемдік экономикалық үрдістерде және ТМД кеңістігінде көш бастаушы мемлекеттер сапында болуы – әлеуметтік-экономикалық өсуін және индустриялық-инновациялық дамуын жаңа қарқынды экономикалық сипатта көрсетеді.

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаев Қазақстан халқына арнаған Жолдауында: «Салық және кеден саясатын реформалау күллі экономикалық жанару саясатының маңызды құралы болуы керек және экономикамыздың жана салаларын әртараптандыру мен дамытуды ынталандыру арқылы, бұл салаларға шетел капиталын тарту мақсатында икемді салық және бюджет саясатын пайдалану маңызды» – деп атап көрсетеді.

Сондықтан да бүгінгі күні еліміздегі экономикалық реформалар мен құрылымдық өзгерістерге сәйкес, тиімді салық саясатын ұйымдастыруы, олардың тек билік органдары ғана емес, барлық халық шаруашылығы субъектілері мен жалпы көпшілік қауым үшін, салық түсінігі және оны жүзеге асыру әдістері туралы ақпараттардың қол жетімділігін қамтамасыз ету міндеттері тұр. Осы мақсаттарды шешуде бүгінгі күні жүзеге асырылып отырған «Электронды үкімет» жүйесінің өмірге енгізілуі және оның әрбір салық төлеуші үшін қажетті ақпараттардың жарияланымдығын қамтамасыз ету қажеттілігі де қаралып отыр.

Ұсынылып отырған сөздікте Қазақстан Республикасының Салық және Бюджет кодексі, бірнеше заңдар мен актілерін, бүгінгі таңда экономика саласында, оның ішінде: қаржы, несие, банк, халықты әлеуметтік қорғау және қамсыздандыру бағытында жарық көрген еңбектерді саралап зерттеу барысында бірқатар экономикалық ұғымдарға анықтама берілген. Бұл сөздік салықтық реттеуді тұрақтандыруға, бүгінгі күндегі мемлекетіміздің салық саясатын және салық салу қызметінің тиімділігін арттыру бағыттары мен жетілдіру жолдарына, елімізде салық төлеушілердің арасында «салық мәдениетін» қалыптастыруға өзіндік бір үлес қоса алады.

Аталған ауқымды мақсаттарды шешуде осы еңбек барлық көпшілік қауымға, оқытушыларға, студенттер мен магистранттарға, қаржы және салық органдарының қызметкерлеріне салық ұғымдары мен оның негізгі іс-шараларын, жүзеге асыру әдістері мен тәсілдері туралы қажетті ақпараты бар ғылыми негізделген бірден-бір әдістемелік сөздіктердің бірі және де бұл еңбек «әрбір салық төлеуші үшін бүгінгі күні күнделікті пайдаланатын негізгі қойын кітапшасы болады» – деп сенім білдіре аламын.

**ҚР Қаржы министрлігі,
Салық комитетінің төрағасы**

Д.Е. Ерғожин

№ 4К-12-30/11798

17 қағаз 2011ж

РЕЦЕНЗИЯ

С развитием рыночных отношений в Республике Казахстан появилась необходимость осмысления и разработки не только финансово-экономических вопросов, но и особенно вопросов налогообложения. В свою очередь, это вызывает потребность в издании не только проблемной экономической литературы, но и словарей-справочников.

В предлагаемом словаре налоговых терминов авторы ставили своей целью кратко раскрыть важнейшие понятия, отражающие сущность налогообложения, налоговой деятельности и налоговой политики государства. При этом важное значение придается учету последних изменений налогового законодательства Республики Казахстан и опыта работы отечественных предприятий в новых экономических условиях.

В связи с тем, что разработке методологических основ налоговых терминов и понятий на казахском языке не уделяется должного внимания, потребность в издании такого рода назрела давно. Данный труд составлен с учетом эволюции языка и аналогичной практики в постсоветском пространстве. Поэтому данный экономический словарь представляет собой нечто большее, чем традиционные словари, содержание которых обычно ограничено лишь самыми необходимыми пояснениями терминов.

В них дается расширительное толкование приведенных терминов и понятий, в том числе и используемых в учебном курсе высших учебных заведений, а также раскрываются многие экономические события, факты, явления, происходящие в современном Казахстане.

Словарь является первым исследованием, дающим объяснение теории налогообложения в ее систематизированном и комплексном виде. Значительное количество терминов рассмотрено впервые, дается новая теоретическая оценка многим явлениям, категориям и кардинальным проблемам налогообложения. Главной задачей авторов было раскрыть современное содержание наиболее важных и часто употребляемых терминов, обеспечить простоту изложения, ясность толкований.

0037877

Настоящий словарь представляет собой впервые предпринимаемое в стране справочное издание на государственном языке, призванное упорядочить термины и понятия, охватывающие широкий спектр явлений и факторов в системе налогообложения.

Словарь предназначен для студентов, магистрантов и преподавателей экономических и юридических учебных заведений, работников налоговых органов, представительных и исполнительных органов государственной власти и всех интересующихся проблемами налогов, налогообложения и налоговой деятельности государства.

**Председатель Налогового комитета
Министерства финансов РК**

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, overlapping loops and a long horizontal stroke at the bottom.

Д.Е. Ергожин

САЛЫҚ ТУРАЛЫ ДАНАЛЫҚ СӨЗДЕР

«Салық – төлеушілер үшін құлдықтың емес, бостандықтың белгісі»

Адам Смит

«Өмірде салық пен өлімнен қашып құтыла алмайсың»

Франклин

* * *

АҚШ-та екі мейрам бар:

1. Туылған күні;
2. Салықты төлеген күні.

* * *

Салық төлеуші болып тіркелу – парыз,
Есептелген салық сомасын төлемеу – қарыз.

* * *

Заңды салық – міндет,
Заңсыз табыс – індет.

* * *

Салықтан қашқан арын сатады.

* * *

Заңды салық – қаулы,
Қате салық – даулы.

* * *

Қаулылы салық – парызқойды тәрбиелейді,
Қателі салық – арызқойды тәрбиелейді.

* * *

Салық төлеу – заңды жол,
Игерімді іс – елге зор,
Игерімсіз іс – жалға қор,
Заңсыз табыс – банкротқа жол,
Тапқан дүние – талан таражға қол.

* * *

Біздің мақсатымыз:

- еліміздің салық саясатындағы жүзеге асырып жатқан іс шараларын насихаттау;
- салық төлеушілердің арасында «салық мәдениетін» қалыптастыру;
- әрбір тұлғаның салық төлеуге деген азаматтық борышын арттыру.

КРЫЛАТЫЕ (мудрые) СЛОВА О НАЛОГЕ

«Налог – для налогоплательщиков это знак свободы, а не рабства»

Адам Смит

«В жизни не возможно избежать от двух вещей: налога и смерти»

Франклин

* * *

В США существуют два праздника:

- 1. Дата рождения;*
- 2. Дата оплаты налога.*

* * *

*Зарегистрироваться как налогоплательщик – обязанность,
Неуплата суммы начисленного налога – долг.*

* * *

*Законный налог – задача
Незаконный доход – болезнь.*

* * *

*Человек, который избегает от уплаты налога, способен продать свою
совесть.*

* * *

*Законный налог – постановление,
Ошибочный налог – споры.*

* * *

*Законный налог – воспитывает должника,
Ошибочный налог – воспитывает жалобщика.*

* * *

*Оплата налога – законный путь,
Осваиваемое дело – огромный дух,
Не осваиваемое дело – наемный резерв,
Незаконный доход – путь к банкротству,
Приобретаемая вещь – путь к разбазариванию.*

* * *

Наша цель:

- пропаганда мероприятий, которые осуществляются в налоговой политике нашей страны;*
- формирование среди налогоплательщиков «налоговой культуры»;*
- развитие у всех лиц гражданского долга по оплате налога.*

АБОНЕНТ – пользователь услуг связи, с которым заключен договор об оказании таких услуг с выделением для этих целей абонентского номера или кода идентификации.

АВАЛИСТ – лицо, совершившее аваль.

АВАЛЬ – вексельная гарантия, при которой лицо, ее совершившее, принимает на себя обязательство по осуществлению платежа по векселю (полностью или в части) за другое лицо, обязанное по векселю.

АВАНС – денежная сумма, выдаваемая в счет предстоящих платежей за материальные ценности, выполненные работы, оказанные услуги.

АВАНСОВЫЙ ОТЧЕТ – документ о денежной сумме, выданной для покрытия расходов по выполнению поручений лица, выдавшего аванс. Получатель аванса должен предоставить отчет о его расходовании.

В А.о. *перечисляются*: часть заранее выданной работ-

АБОНЕНТ – байланыс қызметтерін көрсету максаттары үшін абоненттік нөмір немесе бірдейлендірілген код бөлінген кезде осындай қызметтер көрсету туралы келісімшарт жасасқан байланыс қызметін пайдаланушы.

АВАЛЬШЫ – аваль беруші тұлға.

АВАЛЬ – вексель кепілдігі, соған орай оны жасаған тұлға вексель бойынша міндетті басқа тұлға үшін вексель жөніндегі төлемді жасауға (толық немесе бір бөлігін) өзіне міндеттеме қабылдайды.

АВАНС – материалдық құндылықтар үшін атқарылған жұмыс және көрсетілген қызмет бойынша алдағы төленетін төлем есебінен берілетін ақшалай сома.

АВАНСТЫҚ ЕСЕП – аванс беруші тұлғаның тапсырмаларын орындау кезіндегі шығындарды жабу үшін берілген ақша қаражаттары туралы құжат. Аванс алушы жұмсалған қаражаттардың есебін беруі тиіс.

А.е.-ке *тіркелетін құжаттар*: қызметкерлерге алдын-ала

нику заработной платы: денежные суммы командированному перед выездом в командировку, проездные билеты, документы на получение материальных ценностей и др.

АВАНСОВЫЙ ПЛАТЕЖ – денежная сумма, выдаваемая в счет предстоящих платежей за материальные ценности, выполненные работы, оказанные услуги.

АВАРИЙНО-СПАСАТЕЛЬНАЯ СЛУЖБА – совокупность органов управления, сил и средств, предназначенных для решения задач по предупреждению и ликвидации чрезвычайных ситуаций, функционально объединенных в единую систему, основу которой составляют аварийно-спасательные формирования, в том числе аэромобильные отряды, структурно включающие в себя спасателей-исполнителей, выполняющих аварийно-спасательные и неотложные работы, спасателей-руководителей этих работ – младшего, среднего и высшего состава, и вспомогательные службы технического обеспечения этих работ.

АВАРИЙНОЕ ЗАГРЯЗНЕНИЕ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ – внезапное непреднамеренное загрязнение окружающей среды, вызванное аварией, про-

жалақының есебінен бір бөлігін беру; іссапарға барған жері мен уақыты белгіленген іссапар куәлігі, жол жүру құжаттары, материалдық құндылықтар алу құжаттары және т.б.

АВАНСТЫҚ ТӨЛЕМ – заңды тұлғалардың материалдық құндылықтар, атқарылған жұмыс және көрсетілген қызмет бойынша алдағы төленетін төлем есебін берілетін ақшалай сомасы.

АВАРИЯЛЫҚ-ҚҰТҚАРУ ҚЫЗМЕТІ – негізін өзіне құрылымдық жағынан авариялық-құтқару жұмыстары мен шұғыл жұмыстарды орындайтын атқарушы-құтқарушыларды, шағын, орта және жоғары құрамдағы осы жұмысты басқарушы-құтқарушыларды және осы жұмысты техникалық жағынан қамтамасыз ететін көмекші қызметтерді қамтитын авариялық-құтқару құрамалары, оның ішінде аэроұтқыр отрядтар құрайтын қызмет міндеттері жағынан біртұтас жүйеге біріктірілген, төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою жөніндегі міндеттерді шешуге арналған басқару органдарының күштер мен құралдардың жиынтығы.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫҢ АВАРИЯЛЫҚ ЛАСТАНУЫ – жеке және заңды тұлғалардың шаруашылық және өзге де қызметтің экологиялық қауіпті түр-

исшедшей при осуществлении экологически опасных видов хозяйственной и иной деятельности физических и юридических лиц. и являющее собой выброс в атмосферу и сброс вредных веществ в воду или рассредоточение твердых, жидких или газообразных загрязняющих веществ на участке земной поверхности, в недрах или образование запахов, шумов, вибрации, радиации, или электромагнитное, температурное, световое и иное физическое, химическое, биологическое вредное воздействие, превышающее для данного времени допустимый уровень.

лерін жүзеге асыруы кезінде болған авариядан туындаған және зиянды заттарды атмосфераға шығару және суга ағызу салдары немесе жер беті учаскесінде, жер койнауында қатты, сұйық немесе газ түріндегі ластағыш заттардың жайылуы немесе иістің, шудың, тербелістің, радиацияның пайда болуы немесе сол уақыттағы жол берілетін деңгейден асатын электромагниттік, температуралық әсер ету, жарықтың әсері немесе өзге де физикалық, химиялық, биологиялық зиянды әсер ету арқылы қоршаған ортаны кенеттен абайсызда лаптауы.

АВАРИЯ — разрушение зданий, сооружений и технических устройств, применяемых на опасном производственном объекте, неконтролируемые взрыв или выброс опасных веществ.

АВАРИЯ — ғимараттың, құрылыстың және қауіпті өндірістік объектіде қолданылатын техникалық құрылғының бұзылуы, бақыланбайтын жарылыс немесе қауіпті заттардың шығарындысы.

АВИАКОМПАНИЯ — юридическое лицо, имеющее действующий сертификат эксплуатанта гражданских воздушных судов.

АВИАКОМПАНИЯ — азаматтық әуе кемелерін пайдаланушының қолданыстағы сертификаты бар заңды тұлға.

АВИАЦИОННОЕ СТРАХОВАНИЕ — специализированная область страхования рисков, связанных с использованием средств авиационной и космической техники.

АВИАЦИЯЛЫҚ САҚТАНДЫРУ — әуе кемелері мен ғарыш техникасын пайдаланумен байланысты мүлктік мүддені сақтандырудың мамандандырылған саласы.

АВТОБУС — автотранспортное средство, предназначенное для перевозки пассажиров и багажа.

АВТОБУС — жүргізушінің орнын қоспағанда, сегізден аса отыратын орны бар, жолаушылар мен

имеющее более восьми мест для сидения, исключая место водителя.

жолжүк тасымалына арналған автокөлік құралы.

АВТОВОКЗАЛ – комплекс сооружений, предназначенный для обслуживания пассажиров и водителей автобусов, пассажиропоток которого составляет более пятисот человек в сутки, и включающий в себя: капитальное здание с залом ожидания вместимостью свыше семидесяти пяти человек и билетными кассами, пункты медицинского освидетельствования водителей и оказания первичной медико-санитарной помощи, камеры хранения, перрон для посадки и высадки пассажиров, площадку для стоянки автобусов, посты для осмотра автобусов, диспетчерские пункты и комнату матери и ребенка.

АВТОВОКЗАЛ – жолаушылар легі тәулігіне бес жүзден астам адам болатын, жолаушыларға және автобустардың жүргізушілеріне қызмет етуге арналған және оған: жетпіс бестен астам адам сиятын күту залы және билет кассалары бар күрделі ғимарат, жүргізушілерді медициналық куәландыру және алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсету пункттері, сақтау камералары, жолаушыларды отырғызуға және түсіруге арналған перрон, автобустар тұратын алаң, автобустарды карау посттары, диспетчерлік пункттер және ана мен бала бөлмесін қамтитын құрылыстық кешен.

АВТОЗАПРОВОЧНАЯ СТАНЦИЯ – технологический комплекс, оснащенный оборудованием, обеспечивающим хранение и розничную реализацию нефтепродуктов.

АВТОКӨЛІКТЕРГЕ ЖАНАРМАЙ ҚҰЮ СТАНЦИЯСЫ – мұнай өнімдерін сақтауды және бөлшек саудамен өткізуді қамтамасыз ететін жабдықпен жарактандырылған технологиялық кешен.

АВТОЛАВКА – оснащенное торговым оборудованием специализированное автотранспортное средство.

АВТОДҮКЕН – сауда жабдықтарымен жаракталған мамандандырылған арнайы автокөлік құралы.

АВТОМАТИЗИРОВАННАЯ ИНФОРМАЦИОННАЯ СИСТЕМА – система для сбора, накопления, хранения, поиска, пере-

АВТОМАТТАНДЫРЫЛҒАН АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕ – есептеуіш техникаларды, компьютерлік ақпараттық желілерді,

дачи, обработки информации с использованием вычислительной техники, компьютерных информационных сетей, средств и каналов связи.

АВТОМАТИЧЕСКИЙ БЮДЖЕТ

– возобновление в неизменном виде бюджета истекшего года на новый бюджетный год. Действует в случае, если новый бюджет не был представлен или его утверждение задерживается.

АВТОМОБИЛЬНАЯ ДОРОГА

– комплекс инженерных сооружений, предназначенных для движения автомобилей, обеспечивающий непрерывное, безопасное движение автомобилей и других транспортных средств с установленными скоростями, нагрузками, габаритами, а также участки земель, предоставленные для размещения этого комплекса (земли транспорта), и воздушное пространство над ними в пределах установленного габарита.

АВТОМОБИЛЬНОЕ ТРАНСПОРТНОЕ СРЕДСТВО

– единица подвижного состава автомобильного транспорта, включающего автобусы, микроавтобусы, легковые и грузовые автомобили, автомобильные прицепы, полуприцепы к седельным тягачам, а также специализированные автомобили (предназначенные для перевозки определенных видов грузов) и

байланыс құралдары мен каналдарын пайдалана отырып, ақпараттарды жинау, жинақтау, сақтау, іздеу, беру және өндеу үшін жүйелер.

АВТОМАТТЫ БЮДЖЕТ

– өткен жылдың бюджетін жана бюджет жылында өзгеріссіз күйінде жаңадан қолдану. Мұндай қолданыс жана бюджет ұсынылмай қалған немесе бекітілуі кешіккен жағдайда жүзеге асады.

АВТОКӨЛІК ЖОЛЫ

– автокөліктердің және басқа да көлік құралдарының белгіленген жылдамдықпен, жүктемелермен, көлемдермен үздіксіз, қауіпсіз жүрісін қамтамасыз ететін, автокөліктер жүрісіне арналған инженерлік құрылыстар кешені, сондай-ақ осы кешенді орналастыру үшін берілген жер учаскелері (көлік жерлері) және олардың үстіндегі белгіленген көлем шегіндегі әуе кеністігі.

АВТОКӨЛІК КӨЛІГІНІҢ ҚҰРАЛДАРЫ

– автобустар, шағын автобустар, жеңіл және жүк автокөліктері, автокөлік тіркемелері, ершікті тартқыштарға жартылай тіркемелер, сондай-ақ, арнайы бейімделген автокөліктер (жүктердің белгілі бір түрлерін тасымалдауға арналған) және арнаулы автокөліктер (әр түрлі, көбінесе көлікке арналмаған жұмыстарды

специальные автомобили (предназначенные для выполнения различных, преимущественно не транспортных работ).

АВТОМОБИЛЬНЫЕ ДОРОГИ МЕЖДУНАРОДНОГО ЗНАЧЕНИЯ – автомобильные дороги, соединяющие столицы соседних государств, а также входящие в соответствии с межгосударственными соглашениями в международную сеть автомобильных дорог.

АВТОМОБИЛЬНЫЕ ДОРОГИ РЕСПУБЛИКАНСКОГО ЗНАЧЕНИЯ – автомобильные дороги, обеспечивающие транспортное сообщение между крупными административными, культурными и экономическими центрами республики, а также соседними государствами, и автомобильные дороги, имеющие оборонное значение, за исключением автомобильных дорог международного значения.

АВТОМОБИЛЬНЫЕ ПЕРЕВОЗКИ – перевозки пассажиров, багажа, грузов или почты, осуществляемые автотранспортными средствами по автомобильным дорогам.

АВТОМОБИЛЬНЫЙ ТРАНСПОРТ - отрасль экономики, основной сферой деятельности которой являются организация и осуществление перевозок пассажиров, багажа, грузов и почты с

орындайтын) кіретін автокөлік көлігі жылжымалы құрамынын бірлігі.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ МАҢЫЗЫ БАР АВТОКӨЛІК ЖОЛДАРЫ – көршілес мемлекеттердің астаналарын жалғастырып жатқан, сондай-ақ мемлекетаралық келісімдерге сәйкес халықаралық автокөлік жолдары желісіне кіретін автокөлік жолдары.

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МАҢЫЗЫ БАР АВТОКӨЛІК ЖОЛДАРЫ – халықаралық маңызы бар автокөлік жолдарын қоспағанда, республиканың ірі әкімшілік, мәдени және экономикалық орталықтары, сондай-ақ көршілес мемлекеттер арасында көлік қатынасын қамтамасыз ететін автокөлік жолдары және қорғаныстық маңызы бар автокөлік жолдары.

АВТОКӨЛІКПЕН ТАСЫМАЛДАУ – автокөлік жолы арқылы автокөлік құралымен жүзеге асырылатын жолаушылар, жолжүк, жүктер немесе почта тасымалы.

АВТОКӨЛІК КӨЛІГІ – негізгі қызмет аясы автокөлік құралдары мен инфрақұрылымды пайдалана отырып, жолаушылар, жолжүк, жүктер мен почта тасымалын ұйымдастыру және

использованием автотранспортных средств и инфраструктуры.

жүзеге асыру болып табылатын экономика саласы.

АВТОНОМНЫЙ БЮДЖЕТ – самостоятельные сметы доходов и расходов, относительно независимые от бюджетов центральных правительств. А.б. имеют государственные и смешанные предприятия и учреждения, а также специальные правительственные фонды (например, фонд социального страхования).

АВТОНОМДЫ БЮДЖЕТ – орталық үкіметтердің бюджеттеріне біршама тәуелді емес кіріс пен шығыстың дербес сметалары. А.б.-тер мемлекеттік және аралас кәсіпорындар мен мекемелерде, сондай-ақ арнаулы үкімет қорларында (мәселен, әлеуметтік сақтандыру қоры) болады.

АВТОР – физическое лицо, творческим трудом которого создано произведение.

АВТОР – шығармашылық есебімен туынды жасаған жеке тұлға.

АВТОРСКОЕ ПРАВО – 1. Имущественные и личные неимущественные права автора. 2. Совокупность правовых норм, определяющих положение авторов литературных, научных, художественных произведений.

АВТОРЛЫҚ ҚҰҚЫҚ – 1. Автордың мүліктік және мүліктік емес жеке құқықтары. 2. Әдеби, ғылыми және көркем туындылар авторларының жағдайын анықтайтын құқықтық нормалар жиынтығы.

АВТОСТАНЦИЯ – комплекс сооружений, предназначенный для обслуживания пассажиров и водителей автобусов, пассажиропоток которого составляет менее пятисот человек в сутки, и включающий в себя: капитальное здание с залом ожидания вместимостью до семидесяти пяти человек и билетными кассами, камеры хранения, перрон для посадки и высадки пассажиров, площадку для стоянки автобусов, диспетчерские пункты.

АВТОСТАНЦИЯ – жолаушылар легі тәулігіне бес жүз адамнан аз болатын, жолаушыларға және автобустардың жүргізушілеріне қызмет етуге арналған және оған: жетпіс бес адамға дейін сиятын күту залы және билет кассалары бар күрделі ғимарат, сақтау камералары, жолаушыларды отырғызуға және түсіруге арналған перрон, автобустар тұратын алаң, диспетчерлік пункт кіретін құрылыс кешені.

А В Т О Т Р А Н С П О Р Т Н О Е С Т Р А Х О В А Н И Е – специализированная область страхования, связанная с эксплуатацией средств автотранспорта. *А.с. включает в качестве самостоятельных видов:* страхование механизированных средств транспорта (авто-каска); страхование средств транспорта вместе с багажом (имущество), а также водителем и пассажирами (автокомба); страхование гражданской ответственности владельцев механизированных средств транспорта за ущерб, причиненный ими третьим лицам.

АГЕНТ – юридическое или физическое лицо, совершающее определенные операции по поручению другого лица за его счет и от его имени, а также обеспечивающее подготовку сделок по без права подписания контрактов. *А. являются:* брокеры, маклеры, дилеры, комиссионеры, личные представители, фанд-менеджеры, адвокаты. Свои действия **А.** осуществляет с ведома лица по агентскому соглашению за вознаграждение.

АГЕНТ ИМПОРТНЫЙ – лицо, находящееся в стране собственника, осуществляющее импортные операции за его счет.

АГЕНТ ПО УПЛАТЕ ОБЯЗАТЕЛЬНЫХ ПЕНСИОННЫХ ВЗНОСОВ – физическое или юридическое лицо, включая иностранное юридическое лицо,

АВТОКӨЛІКТІ САҚТАНДЫРУ – автокөлік құралдарын пайдалануға байланысты сақтандырудың мамандандырылған саласы. *А.с. дербес ретінде қамтиды:* механикаландырылған көлік құралын сақтандыру (авто-каска); көлік құралын оған тиелген жүкпен (мүлік), сондай-ақ жүргізушімен және жолаушымен бірге сақтандыру (автокомба); механикаландырылған көлік құралы иесінің үшінші бір тұлғаға келтірген нұқсаны жөніндегі азаматтық жауапкершілігін сақтандыру.

АГЕНТ – басқа тұлғаның тапсыруы бойынша оның есебінен және атынан белгілі бір операциялар жасайтын, сондай-ақ өзара шарттың даярлануын қамтамасыз ететін, бірақ қол қоюға құқы жоқ заңды немесе жеке тұлға. *А.-ке жатады:* брокер, маклер, дилер, комиссионер, жеке өкіл, фанд-менеджер, адвокат. **А.** өз іс-әрекетін тұлғаның рұқсатымен агенттік келісім бойынша сыйақы үшін жүзеге асырады.

ИМПОРТ ЖӨНІНДЕГІ АГЕНТ – мүлік иесінің елінде орналасқан, оның есебінен импорт операцияларын жүзеге асырушы тұлға.

МІНДЕТТІ ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖАРНАСЫН ТӨЛЕУ ЖӨНІНДЕГІ АГЕНТ – Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын

осуществляющее деятельность в РК через постоянное учреждение, а также филиалы, представительства иностранных юридических лиц, исчисляющее, удерживающее (начисляющее) и перечисляющее обязательные пенсионные взносы в порядке, определяемом законодательством РК.

АГЕНТ ЭКСПОРТНЫЙ – торговое лицо, выступающее по поручению одного или небольшого числа промышленных предприятий своей страны на основе заключенного между ними агентского договора.

АГЕНТСКАЯ ОБЛИГАЦИЯ – облигация, выпускаемая финансовым агентством.

АГЕНТСКАЯ ФИРМА – выступает от имени и за счет собственника. В зависимости от условий договора лицо само заключает сделки от его имени и за его счет, либо только посредничает при заключении сделок.

АГЕНТСКИЕ УСЛУГИ – предоставление агентами услуг юридическим и физическим лицам или выполнение их отдельных поручений.

Размер вознаграждения агентам зависит от выполняемых поручений и назначается обычно в процентах от выручки за проданный товар или услугу.

шетелдік заңды тұлғаны қоса алғанда, жеке немесе заңды тұлға, сондай-ақ ҚР заңдарында белгіленген тәртіппен міндетті зейнетақы жарналарын есептейтін, ұстап қалатын (есептеп қосатын) және аударатын шетелдік заңды тұлғаның филиалы, өкілдігі.

ЭКСПОРТ ЖӨНІНДЕГІ АГЕНТ – өз елінің бір немесе бірнеше өнеркәсіп орындарының тапсыруымен, олардың арасында жасалған агенттік келісімшарт негізінде іс-әрекет жасайтын сауда тұлғасы.

АГЕНТТІК ОБЛИГАЦИЯ – қаржы агентігі шығаратын облигация.

АГЕНТТІК ФИРМА – меншік иесі атынан және соның есебінен іс-әрекет жасайды. Келісімде көрсетілген келісімшарттарға сәйкес тұлға соның атынан және есебінен келісімді өзі жасайды немесе келісім жасасу кезінде тек делдалдық етеді.

АГЕНТТІК ҚЫЗМЕТ – заңды және жеке тұлғаның, яғни агенттің басқаның тапсырмасы және мүддесі бойынша, соның есебінен және атынан алдын-ала анықталған шартта қызмет көрсетуі.

Агент мәміленің көлеміне қарай немесе өткізілген өнім мен көрсетілген қызметтен түскен түсімнің белгілі бір пайызы бойынша агенттік сыйақыларын алады.

АГЕНТСКОЕ СОГЛАШЕНИЕ – вид договора с физическим или юридическим лицом (агент) о выполнении им от имени и в интересах принципала определенного рода обязанностей. Заключается, как правило, в письменной форме.

В А.с. *указываются*: полномочия, предоставляемые агенту; сфера, характер и порядок выполнения поручаемой деятельности; условия и размер вознаграждения агенту; права и обязанности сторон; срок действия; санкции против стороны, нарушившей условия агентского соглашения и порядок урегулирования споров, связанных с его выполнением.

АГРОПРОДОВОЛЬСТВЕННЫЙ РЫНОК – совокупность отношений, связанных с приобретением, реализацией и иными элементами оборота сельскохозяйственной продукции и продуктов ее переработки.

АГРОПРОМЫШЛЕННЫЙ КОМПЛЕКС – совокупность отраслей экономики, включающих производство, заготовку, хранение, транспортировку, переработку и реализацию продукции сельского, рыбного хозяйства, а также пищевую промышленность, сопутствующие производства и сферы деятельности, обеспечивающие их современной техникой, технологическим обо-

АГЕНТТІК КЕЛІСІМ – жеке немесе заңды тұлғалардың белгілі бір заңды немесе басқа әрекеттерді басқа кез келген тұлғаның тапсырмасы немесе мүддесі бойынша және соның есебінен орындауы туралы жасалатын келісімшарттың бір түрі.

А.к.-де көрсетіледі: агентке берілетін өкілеттілік; қызмет ету аясы; қатысушы тараптардың міндеттері мен құқықтары; агенттің сыйақысының көлемі мен шарты; келісімнің әрекет ету мерзімі; қолданылатын санкциялар және даулы мәселелерді реттеу тәртібі.

АГРАРЛЫҚ АЗЫҚ-ТҮЛІК НАРЫҒЫ – ауыл шаруашылығы өнімімен оның қайта өңдеу өнімдерін сатып алумен, өткізумен және олардың айналымының өзге де элементтерімен байланысты қатынастардың жиынтығы.

АГРОӨНЕРКӘСІПТІК КЕШЕН – ауыл және балық шаруашылығы өнімін өндіруді, дайындауды, сақтауды, тасымалдауды, қайта өңдеуді және өткізуді, сондай-ақ, тамақ өнеркәсібін, оларды қазіргі заманғы техникамен, технологиялық жабдықпен, ақшамен, акпараттық және басқа да ресурстармен қамтамасыз ететін ілесіп өндірістер мен қызмет салаларын, ветеринариялық-

рудованием, деньгами, информационными и другими ресурсами, ветеринарно-санитарную и фитосанитарную безопасность, научное обеспечение и подготовку кадров.

АДВАЛОРНЫЕ ПОШЛИНЫ

– виды таможенных пошлин. Представляют собой взывскание в процентном отношении на таможенной стоимости товара.

АДВАЛОРНЫЙ НАЛОГ – платежи на основе фиксированной процентной ставки со стоимости товара.

Важное преимущество **А.н.** состоит в том, что он автоматически сохраняет свою функцию в условиях инфляции.

В **А.н.** входят: торговые налоги, налоги на собственность, пошлины на импорт.

АДВОКАТ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН – гражданин РК, имеющий высшее юридическое образование, получивший лицензию на право осуществления адвокатской деятельности, обязательно являющийся членом коллегии адвокатов и оказывающий юридическую помощь на профессиональной основе в рамках адвокатской деятельности, регламентируемой Законом РК «Об адвокатской деятельности».

А. не может быть: лицо, имеющее судимость за умышленное преступление, признанное в установленном порядке не-

санитариялық және фитосанитариялық қауіпсіздікті, ғылыми қамтамасыз ету мен кадрлар даярлауды қамтитын экономика саласының жиынтығы.

АДВАЛОРЛЫҚ БАЖДАР – кеден баждарының түрі. Олар тауардың кедендік құнына пайыздық қатынас бойынша өндіріп алынуымен сипатталады.

АДВАЛОРЛЫҚ САЛЫҚ – белгіленген пайыздық мөлшер негізінде тауар құнынан алынатын төлемдер.

А.с.-тың маңызды артықшылығы – ол инфляция жағдайында өз қызметін сақтап қалады.

А.с.-қа жатады: сауда салығы, меншік салығы, импорт алымының түрлері.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ АДВОКАТ – жоғары заң білімі бар, адвокаттық қызметті жүзеге асыру құқығына лицензия алған, міндетті түрде адвокаттар алқасының мүшесі болып табылатын және «Адвокаттық қызмет туралы» ҚР Заңымен регламенттелетін адвокаттық қызмет шеңберінде кәсіптік негізде заң көмегін көрсететін ҚР азаматы.

А. бола алмайды: қасакана қылмыс жасағаны үшін сотталған, белгіленген тәртіппен әрекетке қабілетсіз немесе әрекетке қабілеттілігі

дееспособным или ограниченно дееспособным, исключенное из коллегии адвокатов, уволенное из правоохранительных органов за совершение дисциплинарного проступка, в течение одного года со дня увольнения, а также лицо, действие лицензии которого прекращено в порядке, установленном Законом РК «Об адвокатской деятельности».

АДДИТИВНЫЙ – получаемый путем сложения.

АДМИНИСТРАТИВНОЕ ПРАВОНАРУШЕНИЕ – противоправное, виновное (умышленное или неосторожное) действие либо бездействие физического лица или противоправное действие либо бездействие юридического лица, за которое Кодексом об административных правонарушениях предусмотрена административная ответственность.

АДМИНИСТРАТИВНЫЕ ПРОЦЕДУРЫ – порядок принятия и исполнения решений при осуществлении государственными органами и должностными лицами государственных функций и должностных полномочий и их оформление: процедура организации работы государственного аппарата; процедуры рассмотрения обращений граждан по реализации их прав, а также процедуры административной защиты прав и законных интересов граждан; основные начала

спектеулі деп танылған, адвокаттар алкасынан шығарылған. тәртіптік жағымсыз әрекет жасағаны үшін құқық қорғау органдарынан босатылған тұлға – босатылған күнінен бастап бір жыл бойы, сондай-ақ лицензиясының қолданылуы «Адвокаттық қызмет туралы» ҚР Заңында белгіленген тәртіппен тоқтатылған тұлға.

АДДИТИВТІ – косу жолымен алынатын шама.

ӘКІМШІЛІК ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚ – жеке тұлғаның Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекс бойынша әкімшілік жауаптылық, көзделген құқыққа қарсы, кінәлі (қасақана немесе абайсызда жасалған) іс-әрекеті не әрекетсіздігіне немесе заңды тұлғаның құқыққа қарсы іс-әрекеті не әрекетсіздігі.

ӘКІМШІЛІК РӘСІМДЕР – мемлекеттік органдар мен лауазымды тұлғалардың мемлекеттік қызметтер мен лауазымдық өкілеттіктерді жүзеге асыру кезінде шешімдер қабылдау мен орындау тәртібі және оларды рәсімдеу: мемлекеттік ақпараттық жұмысын ұйымдастыру рәсімі азаматтардың өз құқықтарын іске асыру жөніндегі өтініштерін қарау рәсімдері, сондай-ақ, азаматтарды құқықтары мен заңды мүдделерін әкімшілік қорғау рәсімдері; экономика саласын-

процедур принятия решений в области экономики.

дағы шешімдер қабылдау рәсімдерінің негізгі бастаулары.

АДМИНИСТРАТИВНЫЙ АКТ

– акт органа государственного управления, который в отличие от нормативного акта имеет своей целью установление, изменение или прекращение конкретного правоотношения.

Юридическая сила А.а. определяется тем, от какого органа он исходит.

АДМИНИСТРАТИВНЫЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СЛУЖАЩИЙ

– государственный служащий, не входящий в состав политических государственных служащих. осуществляющий должностные полномочия на постоянной профессиональной основе в государственном органе.

АДМИНИСТРАТИВНЫЙ РАСХОД

– все расходы, связанные с инициированием и проведением процедур банкротства, реабилитационной процедуры, внесудебной процедуры ликвидации и внешнего наблюдения, включая затраты по оплате услуг привлекаемых и специализированных организаций, суммы вознаграждений для реабилитационного и конкурсного управляющих, а также администратора внешнего наблюдения; налоги и другие обязательные платежи в бюджет, обязательства по уплате которых возникли в ходе ликвидации должника.

ӘКІМШІЛІК АКТІСІ

– мемлекеттік басқару органының актісі, нормативтік актіден оның айырмашылығы – нақты құқық қатынасын орнату, өзгерту немесе тоқтату мақсатын көздейді.

Ә.а.-нің заң күші өзін қандай органның шығарғанына байланысты.

МЕМЛЕКЕТТІК ӘКІМШІЛІК ҚЫЗМЕТШІ

– мемлекеттік саяси қызметшілердің құрамына кірмейтін. мемлекеттік органда тұрақты кәсіби негізде лауазымдық өкілеттікті жүзеге асыратын мемлекеттік қызметші.

ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫС

– сырттан тартылатын және мамандырылған ұйымның көрсететін қызметіне ақы төлеу жөніндегі шығынды. оңалтуды және конкурстық басқарушының, сондай-ақ сырттай байқау әкімшісінің сыйақы сомасын қоса алғанда, банкроттық рәсімдеріне. оңалту рәсіміне, соттан тыс тарату рәсіміне және сырттай байқауға бастамашылық жасау мен оларды өткізуге қатысты барлық шығыс; борышкердің таратылуы барысында оларды төлеу жөнінде міндеттеме пайда болған салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлем.

АДМИНИСТРАТИВНЫЙ СБОР – вид пошлин, взимаемых с юридических и физических лиц за произведенные в их интересах административные действия; исчисляются, как правило, в твердых ставках.

АДМИНИСТРАТИВНЫЙ ШТРАФ – платеж, взимаемый за нарушения в случаях, предусмотренных законодательством (например, за нарушение общественного порядка).

АДМИНИСТРАТОР БЮДЖЕТНЫХ ПРОГРАММ – государственный орган, ответственный за планирование, обоснование и реализацию бюджетных программ.

А.б.п. определяется согласно возложенным на него функциям и полномочиям.

АДМИНИСТРАТОР ВНЕШНЕГО НАБЛЮДЕНИЯ – лицо, назначенное в установленном порядке для проведения процедуры внешнего наблюдения.

АЗАРТНАЯ ИГРА – основанное на риске соглашение, заключенное участниками между собой либо с представителем игорного заведения, на исход события, предполагающего выигрыш, в котором они принимают участие.

АКИМ – представитель Президента и Правительства РК, возглавляющий местный исполнительный

ӘКІМШІЛІК АЛЫМЫ – заңды және жеке тұлғалардың мүддесі үшін жасалған әкімшілік іс-әрекеттер үшін олардан алынатын баж салығының түрі; әдетте кесімді ставкалармен есептеледі.

ӘКІМШІЛІК АЙЫППҰЛ – заңда қарастырылған міндеттемелерді бұзған жағдайда алынатын төлем (мәселен, қоғамдық тәртіпті бұзғаны үшін).

БЮДЖЕТТІК БАҒДАРЛАМАЛАРДЫҢ ӘКІМШІСІ – бюджеттік бағдарламаларды жоспарлауға, негіздеуге және іске асыруға жауапты мемлекеттік орган.

Б.б.ә. оған жүктелген қызметтер мен өкілеттіктерге сәйкес айқындалады

СЫРТТАЙ БАЙҚАУ ӘКІМШІСІ – сырттай байқау рәсімін жүргізу үшін белгіленген тәртіппен тағайындалған тұлға.

ҚҰМАРОЙЫН – қатысушылардың өз арасында не ойын мекемесінің өкілімен ұтыс көзделіп, олар қатысатын оқиғаның нәтижесіне жасалған, тәуекелге негізделген келісім.

ӘКІМ – ҚР Президенті мен Үкіметінің жергілікті атқарушы органды (ол құрылған жағдайда)

орган (в случае его создания) и обеспечивающий проведение государственной политики на соответствующей территории. согласованное функционирование всех территориальных подразделений центральных государственных органов РК. руководство исполнительными органами, финансируемыми из соответствующего бюджета. наделенный полномочиями государственного управления в соответствии с законодательством РК, ответственный за состояние социально-экономического развития соответствующей территории.

АККОРДНАЯ ОПЛАТА ТРУДА – разновидность сдельной формы заработной платы работников: заработная плата выплачивается за полностью выполненную работу, объем которой заранее оговорен в соглашении.

АККОРДНЫЙ НАЛОГ – постоянная ежегодная сумма налоговых платежей физического лица, не зависящая от уровня дохода и потребления товаров и услуг, а также от состояния личных возможностей.

АККРЕДИТИВ – один из способов расчетов, при котором кредитор получает следующий ему платеж от указанного в сделке банка на условиях и в сроки, определенные сторонами, заключившими сделку: расчетный или денеж-

баскаратын және тиісті аумақта мемлекеттік саясаттың жүргізілуін ҚР орталық мемлекеттік органдардың барлық аумақтық бөлімшелерінің үйлесімді қызмет істеуін тиісті бюджеттен қаржыландырылатын атқарушы органдарға басшылықты қамтамасыз ететін. ҚР заңдарына сәйкес мемлекеттік басқару өкілеттігі берілген. тиісті аумақтық әлеуметтік-экономикалық дамуының жай-күйіне жауапты өкілі.

АККОРДТЫ ЕҢБЕКАҚЫ – қызметкерлер жалақысының кесімді түрі: жалақы толық істелген жұмыс үшін төленеді, оның көлемі келісімде алдын-ала көрсетіледі.

АККОРДТЫ САЛЫҚ – табыс мөлшерінің, тауарлар мен қызметтердің тұтыну немесе жеке мүмкіндігінің деңгейінен тәуелсіз, жеке тұлғанын жыл сайын салық түрінде төлейтін тұрақты салық сомасы.

АККРЕДИТИВ – есеп айырысу тәсілдерінің бірі, онда кредитор (несие беруші) келісімшартта көрсетілген банктен өзіне тиесілі төлемді келісім шарт жасасқан жақтар белгілеген шарттармен және мерзімде алады; есеп ай-

ный документ, представляющий собой поручение одного кредитного учреждения другому произвести за счет специально забронированных средств оплаты товарно-транспортных документов за отгруженный товар или выплатить предъявителю аккредитива определенную сумму денег.

АКТ КОНТРОЛЯ – документ, составленный органами государственного финансового контроля, ревизионными комиссиями маслихатов, службами внутреннего контроля по результатам контроля.

АКТ НАЛОГОВОЙ ПРОВЕРКИ – документ, составляемый после завершения налоговой проверки ответственным должностным лицом налоговой службы, с указанием: места проведения **Н.п.**, даты составления акта; вида проверки: должностей, фамилий, имен, отчеств (при их наличии) должностных лиц органа налоговой службы, проводивших **Н.п.**; наименования органа налоговой службы; фамилии, имени, отчества (при его наличии) либо полного наименования налогоплательщика (налоговый агент); местонахождения, банковских реквизитов налогоплательщика (налоговый агент), а также его идентификационного номера; фамилий, имен, отчеств (при их наличии) руководителя и должностных лиц налогоплательщика

ырысатын құжат немесе ақша құжаты. ол – жөнелтілген тауар үшін тауар-көлік құжаттарын арнайы калдырылған каражат есебінен төлеу немесе аккредитивті ұсынушыға белгілі бір ақша сомасын беру жөнінде бір несие мекемесі басқа бір мекемеге жүктейтін тапсырма.

БАҚЫЛАУ АКТІСІ – мемлекеттік қаржылық бақылау органдары, мәслихаттардың тексеру комиссиялары ішкі бақылау қызметтері бақылау нәтижелері бойынша жасаған құжат.

САЛЫҚ ТЕКСЕРУІНІҢ АКТІСІ – салық тексеруі аяқталған соң салық қызметі органының лауазымды тұлғасы салық тексеруі актісін жасайды және онда көрсетілетін мәліметтер: **С.т.** жүргізілген орынды, акт жасалған күн; тексерудің түрі; салық қызметі органының **С.т.** жүргізген лауазымды тұлғаларының қызметі, тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда); салық қызметі органының атауы; салық төлеушінің (салық агенті) тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда) не толық атауы; салық төлеушінің (салық агенті) орналасқан жері, банктік деректемелері, сондай-ақ оның сәйкестендіру нөмірі; салық төлеушінің (салық агенті) басшысының және салық есептілігі мен бухгалтерлік есеп-

(налоговый агент), ответственных за ведение налоговой и бухгалтерской отчетности и уплаты налогов и других обязательных платежей в бюджет; сведений о предыдущей документальной проверке и принятых мерах по устранению ранее выявленных нарушений налогового законодательства Республики Казахстан (при проведении комплексных, тематических проверок); проверяемого периода и общих сведений о документах, представленных налогоплательщиком (налоговый агент) для проведения проверки: подробного описания налогового нарушения со ссылкой на соответствующую норму налогового законодательства Республики Казахстан; результатов Н.п.

тілікті, салықты және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеуді жүргізуге жауапты лауазымды тұлғаларының тегі, аты, әкесінің аты (олар болған жағдайда); алдыңғы жүргізілген құжаттық тексеру және бұрын анықталған Қазақстан Республикасының салық заңнамасын бұзушылықтарды жою бойынша қолданылған шара туралы мәліметті (кешенді, тақырыптық тексерулер жүргізген кезде); тексерілетін кезеңді және тексеру жүргізу үшін салық төлеуші (салық агенті) табыс еткен құжат туралы жалпы мәлімет: Қазақстан Республикасының салық заңнамасының тиісті нормасына сілтеме жасай отырып, салық бұзушылығының егжей-тегжейлі жазылған сипаттамасы: С.т. нәтижелері.

АКТ САНИТАРНО-ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКОГО ОБСЛЕДОВАНИЯ – документ, выдаваемый должностным лицом, осуществляющим государственный санитарно-эпидемиологический надзор, по результатам проверки объекта на его соответствие требованиям законодательства РК в области санитарно-эпидемиологического благополучия населения.

САНИТАРЛЫҚ-ЭПИДЕМИОЛОГИЯЛЫҚ ТЕКСЕРУ АКТІСІ – объектінің халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы ҚР Заңдарының талаптарына сәйкестігін тексеру нәтижелері бойынша мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қадағалауды жүзеге асыратын лауазымды тұлға беретін құжат.

АКТ СВЕРКИ – акт сверки взаиморасчетов между налогоплательщиком и его дебитором содержит следующие сведения: наи-

САЛЫСТЫРУ АКТІСІ – салық төлеуші мен оның дебиторының арасындағы өзара есеп айырысу-ды білдіреді және онда мынадай

менование налогоплательщика и его дебитора, их регистрационные номера; наименование налогового органа, где состоят на регистрационном учете налогоплательщик и его дебитор; реквизиты банковских счетов налогоплательщика и его дебитора; сумму задолженности дебитора перед налогоплательщиком; юридические реквизиты, печать и подписи налогоплательщика и его дебитора; дату составления А.с.

АКТИВ – учетная категория, включающая стоимость собственного имущества рыночного субъекта плюс средства и запасы, предназначенные для уплаты задолженности.

А. могут быть осязаемыми, имеющими материальную субстанцию (оборудование, строение, долговые обязательства).

А. делятся также на текущие и фиксированные в зависимости от того, превращаются ли они в деньги в течение года (счетного периода) или нет. В хозяйственной практике составляется баланс активов и задолженности. Задолженность подразделяется на краткосрочную и долгосрочную в зависимости от того, погашается ли она в течение счетного периода или переходит за его пределы.

АКТИВНЫЕ НАЛОГИ – характеризуются тем, что их объект, предмет, налоговая база и ис-

мәліметтер көрсетіледі: салық төлеуші мен оның дебиторының атауы және олардың тіркеу нөмірлері; салық төлеуші мен оның дебиторы тіркеу есебінде тұрған салық органының атауы; салық төлеуші мен оның дебиторының банк шоттарының деректемелері; дебитордың салық төлеушіге берешек сомасы; салық төлеуші мен оның дебиторының заңды деректемелері, мөрі және қойылған колдары: С.а.-нің жасалған күні.

АКТИВ – нарық субъектілері мүліктерінің құнын, қарыздарды төлеуге арналған қаржылар мен сақтандыру қорларын қамтитын есепке алу санаты.

А.-тер материалдық негіздегі нақты заттар (жабдықтар, құрылыстар, қарыз міндеттемелері) болуы мүмкін.

А-тер жыл ішінде (есепті кезеңде) ақшаға айналуына немесе айналмауына байланысты ағымдағы және тұрақты активтер болып та бөлінеді. Шаруашылық тәжірибесінде активтер мен қарыздардың балансы жасалады. Қарыз есепті кезең ішінде өтелетін-өтелмейтініне немесе сол кезеңнің шегінен шығуына байланысты қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді болып бөлінеді.

АКТИВТІ САЛЫҚ – салық төлеушінің ағымдағы шаруашылық және өндірістік қызметтерінің

точник выплаты формируются в результате текущей хозяйственной и производственной деятельности налогоплательщика. Примером такого налога выступает корпоративный подоходный налог. В процессе своей производственной деятельности налогоплательщик производит определенный товар (продукцию), выполняет работы, оказывает кому-то услуги. Реализуя данный товар (работы, услуги), налогоплательщик получает доход. На основе правил, установленных Налоговым кодексом, исчисляется налогооблагаемый доход, который одновременно является и предметом налогообложения и налоговой базой по данному налогу. Полученный доход выступает источником налога. К А.н. относятся все виды косвенных налогов (налог на добавленную стоимость, акцизы).

АКТИВНЫЕ ОПЕРАЦИИ – размещение юридическим лицом имеющихся у него финансовых ресурсов с целью пустить их в оборот и получить доход.

АКТИВНЫЕ ОПЕРАЦИИ БАНКА – операции, посредством которых банк размещает имеющиеся у него денежные средства (покупка ценных бумаг, выдача ссуд).

АКТИВЫ БАНКА – размещение собственного капитала банка и

нәтижесінде салық салынатын объект. салық базасы және төлем көзі анықталады. Мысал ретінде корпоративтік табыс салығын алуға болады. Салық төлеушілер өзінің өндірістік қызметі кезінде, белгілі бір өнім өндіреді, жұмыс атқарады және қызмет көрсетеді. Өндірілген өнімді (орындалған жұмыс, көрсетілген қызмет) өткізу нәтижесінде салық төлеуші табыс табады. Одан әрі Салық кодексінің ережелеріне сәйкес салық салудың объектісі және базасы ретінде салық салынатын табыс есептеледі. Алынған табыс салық көзі болып саналады. А.с.-ға барлық жанама салықтар (қосылған құн салығы, акциздер) жатады.

АКТИВТІК ОПЕРАЦИЯ – бұл заңды тұлғаның табыс алу және өзінің өтімділігін қамтамасыз ету мақсатында иелігінде бар ресурсты орналастыруды жүзеге асыратын операция.

БАНКТІҢ АКТИВТІ ОПЕРАЦИЯЛАРЫ – банк өзінде бар ақша қаражатын өз көмегімен орналастыратын операциясы (бағалы қағазды сатып алу, несие беру).

БАНК АКТИВІ – табыс табу мақсатында банктік ресурсты.

средств вкладчиков в целях получения прибыли. Отражаются в активе бухгалтерского баланса. Включают в себя: кассовую наличность, ссуды, инвестиции в ценные бумаги, здания, оборудование и др.

АКТИВЫ ВНЕОБОРОТНЫЕ – собственные финансовые средства предприятий и организаций, взятые из хозяйственного оборота.

К **А.в.** относятся: основные средства, капитальные и иные финансовые вложения, нематериальные активы, т.е. активы, полезные свойства которых ожидается использовать в течение нескольких лет.

АКТИВЫ ГОСУДАРСТВА – имущественные и неимущественные блага и права, имеющие стоимостную оценку, полученные в государственную собственность в результате прошлых операций или событий.

АКТИВЫ ИНВЕСТИЦИОННО-ГО ФОНДА – совокупность активов, принадлежащих акционерному инвестиционному фонду или составляющие паевой инвестиционный фонд.

АКТИВЫ, НЕ ПОДЛЕЖАЩИЕ АМОРТИЗАЦИИ – земельные участки; объекты незавершенного строительства; неустановленное оборудование; активы

эр түрлі активтер бойынша орналастырған қаражаттары. Бухгалтерлік баланстың актив бөлігінде көрсетіледі. Бұл қассаның қолма-қол ақшасын, несиені, бағалы қағаз инвестициясын, ғимарат, құрал-жабдықты қамтиды.

АЙНАЛЫМНАН ТЫС АКТИВТЕР – шаруашылық қаражаттарының айналымнан алынған кәсіпорындар мен ұйымдардың меншікті қаражаттары.

А.т.а.-ге жатады: негізгі қаражат, капиталды және басқа да қаржылық жұмсалым, материалдық емес активтер, яғни ұзақ мерзімге (1 жылдан жоғары) пайдалануға дайындалған активтер.

МЕМЛЕКЕТТІҢ АКТИВТЕРІ – өткен операциялар немесе оқиғалар нәтижесінде мемлекеттік меншікке алынған мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен құндық бағасы бар құқықтар.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚОРДЫҢ АКТИВТЕРІ – акционерлік инвестициялық қорға тиесілі немесе инвестициялық пай қорын құрайтын активтер жиынтығы.

АМОРТИЗАЦИЯҒА ЖАТПАЙТЫН АКТИВТЕР – жер учаскелері; аяқталмаған құрылыс объектілері; орнатылмаған жабдық; табыс алуға бағытталған

со сроком службы более одного года, не используемые в деятельности, направленной на получение дохода; ценные бумаги; доля участия; основные средства, стоимость которых полностью отнесена на вычеты в соответствии с налоговым законодательством Республики Казахстан, действовавшим до 1 января 2000 года; активы, введенные в эксплуатацию в рамках инвестиционного проекта по контрактам, заключенным до 1 января 2009 года в соответствии с законодательством Республики Казахстан об инвестициях, стоимость которых полностью отнесена на вычеты; имущество, отнесенное к объектам социальной сферы.

АКТИВЫ ОБОРОТНЫЕ – денежные средства и прочие активы, в отношении которых можно предположить, что они будут обращены в денежные средства, или проданы, или потреблены в течение одного года или обычного операционного цикла, если он длиннее года.

К *А.о.* относятся: денежные средства в кассе и в банках; легко реализуемые (ликвидные) ценные бумаги; дебиторская задолженность; запасы товаров, материалов, топлива; незавершенное производство; готовая продукция; текущая часть расходов будущих периодов.

АКТИВЫ ФОНДА – социальные отчисления, пеня, полученная за

кызметте пайдаланылмайтын, бір жылдан астам кызмет мерзімі бар активтер; бағалы қағаздар; катысу үлесі; құны Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданыста болған салық заңнамасына сәйкес толығымен шегерімге жатқызылған негізгі құралдар; Қазақстан Республикасының инвестициялар туралы заңнамасына сәйкес 2009 жылғы 1 қаңтарға дейін жасалған өзара шарттар бойынша инвестициялық жоба шеңберінде пайдалануға берілген, құны толығымен шегерімге жатқызылған активтер; әлеуметтік сала объектілеріне жатқызылған мүлік.

АЙНАЛЫМ АКТИВИ – есептік жыл ішінде бір реттен кем емес айналатын және ағымдағы айналымға катысушы есеп айырысу қаражаттары, ақша қаражаттары және кәсіпорындар мен ұйымдардың мүліктерінің өзге де құндылықтары.

А.а-не қатыстылар: кассадағы немесе банктегі ақша қаражаттары, оңай өткізілетін (өтімді) бағалы қағаздар, дебиторлық қарыздар, тауар, материал және отын қоры; аяқталмаған өндіріс; дайын өнім; алдағы кезең шығындарының ағымдағы бөлігі.

ҚОРДЫҢ АКТИВТЕРІ – әлеуметтік аударымдар, әлеуметтік ау-

просрочку уплаты социальных отчислений, инвестиционный доход и иные предусмотренные законодательством РК поступления в фонд за минусом комиссионного вознаграждения на обеспечение деятельности фонда, средств, направленных на социальные выплаты, а также возвращенных из числа ошибочно зачисленных или излишне уплаченных.

АКТУАРИЙ – физическое лицо, имеющее лицензию уполномоченного органа, осуществляющее деятельность, связанную с проведением экономико-математических расчетов размеров обязательств, ставок страховых премий по договорам страхования и перестрахования, а также производящее оценку прибыльности и доходности проводимых и планируемых к проведению видов страхования страховой (перестраховочной) организации в целях обеспечения необходимого уровня платежеспособности и финансовой устойчивости страховой (перестраховочной) организации.

АКТЫ ГРАЖДАНСКОГО СОСТОЯНИЯ – юридически оформленные обстоятельства, которые индивидуализируют человека и с которыми связано возникновение и прекращение его прав и обязанностей.

дарымдарды төлеу мерзімі өтіп кеткендігі үшін алынған өсімпұл, инвестициялық табыс және қордың қызметін қамтамасыз етуге арналған комиссиялық сыйақыны, әлеуметтік төлемдерге бағытталған қаражатты және қате есептелген немесе артық төленген қаражатты қайтаруды шегеріп тастағанда, қорға түсетін ҚР заңдарында көзделген өзге де түсімдер.

АКТУАРИЙ – сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының қажетті төлем қабілеттілігі мен қаржылық тұрақтылығы деңгейін қамтамасыз ету мақсатында сақтандыру және қайта сақтандыру келісімшарты бойынша міндеттеме мөлшерінің, сақтандыру сыйлықақысы ставкасының экономикалық-математикалық есептеулерін жүргізуге байланысты қызмет жүзеге асыратын, сондай-ақ сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы жүргізіп жатқан және жүргізуді жоспарлап отырған сақтандыру түрінің пайдалылығы мен кірістілігін бағалауды жүргізетін, уәкілетті органның лицензиясы бар жеке тұлға.

АЗАМАТТЫҚ ХАЛ АКТІЛЕРІ – адамның құқықтары мен міндеттерінің пайда болуына және тоқтатылуына байланысты оны дараландыратын заңдық ресімделген мән-жайлар.

АКТЫ, ПРИНИМАЕМЫЕ ПО РЕЗУЛЬТАТАМ КОНТРОЛЯ

– акт контроля, отчет об итогах контроля, постановление, заключение, представление.

АКТЫ РАБОТОДАТЕЛЯ – приказы, распоряжения, инструкции, положения, правила трудового распорядка, издаваемые работодателем.

АКЦЕПТ – документ об обмене. Процесс акцептирования связан с подписанием соответствующего документа на лицевой стороне, что означает согласие подписавшего с поручением предъявителя. Подписавший обязывается оплатить определенную сумму предъявителю или по его поручению. После подписания документа подписавший становится акцептором.

АКЦИЗ – разновидность косвенного налога на товары и услуги, включаемая в цену и тариф.

АКЦИЗНАЯ МАРКА – марка, обладающая элементами защиты, наносимая на единицу продукции в соответствии с законодательством РК.

АКЦИОНЕР – лицо, являющееся собственником акции.

АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО – юридическое лицо, выпускаю-

БАҚЫЛАУ НӘТИЖЕЛЕРІ БОЙЫНША ҚАБЫЛДАНАТЫН АКТІЛЕР – бақылау актісі, бақылаудың қорытындылары туралы есеп, қаулы, қорытынды, ұсыну.

ЖҰМЫС БЕРУШІНІҢ АКТІЛЕРІ – жұмыс беруші шығаратын бұйрықтар, өкімдер, нұсқаулықтар, ережелер, еңбек тәртіптемесінің ережелері.

АКЦЕПТ – айырбас туралы құжат. Акцептеу процесінде тиісті құжаттың бетіне қол қойылады, оның өзі қол қоюшының ұсынушы тапсырмасымен келісетінін білдіреді. Қол қоюшы құжатты ұсынушыға немесе оның тапсыруы бойынша белгілі бір соманы төлеуге міндеттенеді. Құжатқа қол қойылғаннан кейін қол қоюшы акцептор болып есептеледі.

АКЦИЗ – бағаға немесе тарифке косылып, тауарға және көрсетілген қызметке салынатын жанама салықтың бірі.

АКЦИЗ МАРКАСЫ – қорғау элементтері бар, ҚР заңдарына сәйкес өлшем бірлігіне бастырылатын марка.

АКЦИОНЕР – акцияның меншік иесі болып табылатын тұлға.

АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ – өз қызметін жүзеге асыру үшін

щие акции с целью привлечения средств для осуществления своей деятельности. А.о. обладает имуществом, обособленным от имущества своих акционеров, и не отвечает по их обязательствам. А.о. несет ответственность по своим обязательствам в пределах своего имущества. Акционер А.о. не отвечает по его обязательствам и несет риск убытков, связанных с деятельностью общества, в пределах стоимости принадлежащих ему акций, за исключением случаев, предусмотренных законодательными актами Республики Казахстан. В случаях, предусмотренных законодательством Республики Казахстан, в организационно-правовой форме А.о. могут создавать некоммерческие организации. А.о. (кроме некоммерческой организации, созданной в организационно-правовой форме) вправе выпускать облигации и иные виды ценных бумаг. Законодательными актами Республики Казахстан может быть установлена обязательность организационно-правовой формы А.о. для организаций, осуществляющих отдельные виды деятельности. А.о. имеет фирменное наименование, которое должно включать в себя указание на организационно-правовую форму «акционерное общество» и его название. Допускается сокращение наименования А.о. с использованием аббревиатуры «АО» перед названием А.о.

каражат тарту максатымен акциялар шығаратын заңды тұлға. А.к.-ның өз акционерлерінің мүлкінен окшауланған мүлкі болады және олардың міндеттемелері бойынша жауап бермейді. А.к. өз міндеттемелері бойынша өз мүлкі шегінде жауап береді. А.к.-ның акционері оның міндеттемелері бойынша жауап бермейді және Қазақстан Республикасының заң актілерінде көзделген жағдайларды қоспағанда, өзіне тиесілі акциялардың құны шегінде А.к. қызметіне байланысты залалдарға тәуекел етеді. Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларда А.к.-ның ұйымдық-құқықтық нысанында коммерциялық емес ұйымдар құрылуы мүмкін. А.к. (А.к.-ның ұйымдық-құқықтық нысанында құрылған коммерциялық емес ұйымнан басқа) облигациялар және бағалы қағаздардың өзге де түрлерін шығаруға құқылы. Қазақстан Республикасының заң актілерінде қызметтің жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар үшін А.к.-ның ұйымдық-құқықтық нысаны міндетті болып белгіленуі мүмкін. А.к.-ның фирмалық атауы болады, онда «акционерлік қоғам» ұйымдық-құқықтық нысанын көрсету және оның атауы қамтылуға тиіс. А.к.-ның атынан кейін «АҚ» аббревиатурасын пайдалана отырып, А.к.-ның атауын қысқартуға жол беріледі.

АКЦИОНЕРНЫЙ БАНК – банк, организованный в форме акционерного общества.

В современных условиях является главной формой организации банков.

АКЦИОНЕРНЫЙ ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ФОНД – акционерное общество, исключительным видом деятельности которого являются аккумуляция и инвестирование в соответствии с требованиями, установленными Законом РК «Об инвестиционных фондах» и его инвестиционной декларацией, денег, внесенных акционерами данного общества в оплату его акций, а также активов, полученных в результате такого инвестирования.

АКЦИОНЕРНЫЙ КАПИТАЛ – капитал, сформированный акционерным обществом путем эмиссии акций и размещения их на финансовом рынке.

АКЦИЯ – ценная бумага, выпускаемая акционерным обществом и удостоверяющая права на участие в управлении акционерным обществом, получение дивиденда по ней и части имущества общества при его ликвидации, а также иные права, предусмотренные Законом РК «Об акционерных обществах» и иными законодательными актами РК.

А. ценная бумага, удостоверяющая долю или собственность, которая дает право владельцу на

АКЦИОНЕРЛІК БАНК – акционерлік қоғам сияқты ұйымдық-құқықтық нысанда құрылған банк.

Қазіргі кезде банкті ұйымдастырудың негізгі нысаны болып табылады.

АКЦИОНЕРЛІК ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚОР – қызметтің айрықша түрі «Инвестициялық қорлар туралы» ҚР Заңында белгіленген талаптарға және өзінің инвестициялық декларациясына сәйкес осы қоғамның акционерлері оның акцияларын төлеу үшін қосқан ақшаны, сондай-ақ осындай инвестициялау нәтижесінде алынған активтерді жинақтау мен инвестициялау болып табылатын акционерлік қоғам.

АКЦИОНЕРЛІК КАПИТАЛ – акционерлік қоғамның акцияларды эмиссиялау және оларды қаржы нарығында орналастыру негізінде қалыптасқан капитал.

АКЦИЯ – акционерлік қоғам шығаратын және акционерлік қоғамды басқаруға қатысу, ол бойынша дивиденд және қоғам таратылған жағдайда оның мүлкінің бір бөлігін алу құқығын, сондай-ақ «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР Заңында және ҚР өзге де заң актілерінде көзделген өзге де құқықтарды куәландыратын бағалы қағаз.

А. үлесті немесе меншікті куәландыратын бағалы қағаз, ол өз иесіне қосқан үлесінен

получение дивидендов со своей части вклада. Владелец **А.** может продать ее на фондовой бирже. сумма, обозначенная на **А.**, есть ее номинальная стоимость. Реальная цена определяется курсом **А.** соответствующего общества. Существуют два вида **А.**: обычная и преференциальная. Обычная **А.** – ординарный сертификат о части собственности в корпорации. Держатели обычных **А.** – владельцы фирмы, они делят прибыль фирмы, если таковая существует. С определенными интервалами совет директоров фирмы объявляет дивиденд обычной **А.** ее владельцу. Преференциальная **А.** – особый сертификат о собственности, обеспечивающий более твердую оплату дивидендов.

АЛИМЕНТЫ – содержание, которое одно лицо обязано предоставить другому лицу, имеющему право на его получение.

АЛКОГОЛЬНАЯ ПРОДУКЦИЯ – пищевая продукция с объемной долей этилового спирта более полутора процента, произведенная с использованием этилового спирта из пищевого сырья и спиртосодержащей пищевой продукции, за исключением спиртосодержащей продукции медицинского назначения, зарегистрированной в качестве лекарственного средства в соответствии с законодательством РК.

дивидендтер алу құқын береді. **А.**-ның иесі оны кор биржасында сата алады. **А.**-да көрсетілген сома оң номинал құны болып табылады. Нақты баға тиісті қоғам акциясының курсымен айқындалады. **А.**-ның екі түрі бар: жай және преференциалды **А.**-лар. Жай **А.** – корпорациядағы меншіктің бір бөлігі туралы карапайым сертификат. Жай **А.** ұстаушылар – фирманың иелері. Егер фирма кіріс алса, олар оны өзара бөліседі. Фирманың директорлар кеңесі белгілі уақыт аралығында жай акцияның дивидендтік кірісін иесіне хабарлайды. Преференциалды **А.** – меншік туралы ерекше сертификат, ол дивидендке неғұрлым нақты ақы төленуін қамтамасыз етеді.

АЛИМЕНТТЕР – алуға құқығы бар екінші тұлғаға бір тұлға беруге міндетті болатын асырау каражаты.

АЛКОГОЛЬ ӨНІМ – ҚР заңнамасына сәйкес дәрілік зат ретінде тіркелген, құрамында спирті бар медициналық мақсаттағы өнімді коспағанда, тағамдық шикізаттан және құрамында спирті бар тамақ өнімінен этил спирті пайдаланылып өндірілген, этил спиртінің көлемдік үлесі бір жарым пайыздан астам болатын тамақ өнімі.

АМОРТИЗАЦИОННЫЕ ОТЧИСЛЕНИЯ – денежное выражение процесса амортизации, осуществляемое расчетным путем, исходя из первоначальной (восстановительной) стоимости объектов и установленных норм амортизационных отчислений.

АМОРТИЗАЦИОННЫЙ СРОК – срок полного погашения стоимости средств производства за счет амортизационных отчислений. Служит для расчета нормы амортизации.

АМОРТИЗАЦИОННЫЙ ФОНД – денежные средства, предназначенные для простого и расширенного воспроизводства основных фондов: имеет двойственную экономическую природу, то есть одновременно обслуживает процесс возмещения износа основных фондов и процесс их расширенного воспроизводства.

АМОРТИЗАЦИЯ – постепенное перенесение стоимости основных фондов на производимые с их помощью товары или услуги.

АНГЛИЙСКИЙ МЕТОД ПРОВЕДЕНИЯ АУКЦИОНОВ – ставки растут снизу вверх до тех пор, пока товар не будет продан по максимальной из предложенных цен. Здесь продаются ценные вещи, антикварианты, картины, товары из ценных камней.

АМОРТИЗАЦИЯЛЫҚ АУДАРЫМ – негізгі құрал-жабдыктардың тозығын толтыру үшін, яғни оны ұдайы жаңғырту үшін осы құрал-жабдыктар құнының бір бөлігін аудару.

АМОРТИЗАЦИЯЛЫҚ МЕРЗІМ – өндіріс құрал-жабдықтарының құнын бөлінген амортизациялық қаржы есебінен толық өтеу мерзімі. Амортизация нормасын есептеу үшін қажет.

АМОРТИЗАЦИЯЛЫҚ ҚОР – негізгі қорларды жай ғана және кеңейтіп көбейтуге арналған ақша қаражаты; экономикалық табиғаты екі түрлі, яғни тозған негізгі қорлардың орнын толтыру процесіне және оларды кеңейте көбейту процесіне бір мезгілде қызмет көрсетеді.

АМОРТИЗАЦИЯ – негізгі қордың құнын оның көмегімен өндірілетін тауарлар мен қызметтер есебінен біртіндеп толтыру.

АУКЦИОНДЫ ӨТКІЗУДІҢ АҒЫЛШЫНДЫҚ ӘДІСІ – аукционда белгілі бір белгіленген бағадан жоғары қарай өсіп отырады. Бұл аукционда негізінен құнды заттар, антиквариат, картиналар, бағалы тастардан жасалған бұйымдар қойылады.

АННУИТЕТ – ежегодная денежная сумма определенного размера (рента), выплачиваемая кредитором (обычно в течение продолжительного времени) в погашение полученного от него займа, включая проценты.

АННУЛИРОВАНИЕ ВЫПУСКА ЭМИССИОННЫХ ЦЕННЫХ БУМАГ – прекращение существования эмиссионной ценной бумаги как объекта гражданских прав.

АНОНИМНОЕ ОБРАЩЕНИЕ – обращение, по которому невозможно установить авторство, отсутствуют подпись, в том числе электронная цифровая подпись, почтовый адрес заявителя.

АНТИМОНОПОЛЬНЫЙ ОРГАН – государственный орган в сфере защиты конкуренции и ограничения монополистической деятельности.

АНТРОПОГЕННЫЕ ВОЗДЕЙСТВИЯ – позитивные и негативные воздействия на природу, окружающую среду, населенный пункт, вызванные в результате различной формы влияния деятельности человека. В случае оказания негативного воздействия наступает необходимость применения природоохранных мер.

АННУИТЕТ – кредитордан алынған қарызды, пайыздарын қоса, өтеу үшін оған төленетін (әдетте ұзақ уақыт бойы) белгілі бір мөлшердегі жыл сайынғы ақша сомасы (рента).

ЭМИССИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР ШЫҒАРЫЛЫМЫНЫҢ КҮШІН ЖОЮ – эмиссиялық бағалы қағаздың азаматтық құқықтар объектісі ретінде өмір сүруін тоқтату.

ИЕСІ БҮРКЕМЕЛЕНГЕН ӨТІНІШ – ол бойынша авторын белгілеу мүмкін емес, қолтанбасы, оның ішінде электрондық цифрлық қолтанбасы, арыз берушінің почталық мекенжайы жоқ өтініш.

МОНОПОЛИЯҒА ҚАРСЫ ОРГАН – бәсекені қорғау және монополистік қызметті шектеу саласындағы мемлекеттік орган.

АНТРОПОГЕНДІК ӘСЕР ЕТУ – табиғатқа, қоршаған ортаға, елді мекенге тұлға қызметінің түрлі ықпал ету нәтижесінде туындаған оң және теріс әсер етулер. Теріс әсер ететін жағдайда табиғат қорғау шараларын қолдану қажеттігі туындайды.

АППАРАТ АКИМА – государственное учреждение, обеспечивающее деятельность местного исполнительного органа (в случае его создания) и акима.

АППАРАТ МАСЛИХАТА – государственное учреждение, обеспечивающее деятельность соответствующего маслихата, его органов и депутатов.

АППАРАТНО-ПРОГРАММНЫЙ КОМПЛЕКС – технические и программные средства, позволяющие автоматизировать выполнение комплекса задач и обеспечивающие функционирование электронных информационных ресурсов и информационных систем.

АРЕНДНАЯ ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ – плата за временное возмездное землепользование.

АРЕНДНЫЙ ДОМ – принадлежащий на праве собственности физическому и юридическому лицу жилой дом (жилое здание), жилые помещения (квартиры) которого предназначены для сдачи внаем.

АРЕСТ ИМУЩЕСТВА ДОЛЖНИКА – состоит в производстве описи имущества и запрете на распоряжение этим имуществом, а также объявлении запрета на пользование и распоряжение денежными суммами должника, находящимися в банках и иных организациях.

ӘКІМ АППАРАТЫ – жергілікті атқарушы органның (ол құрылған жағдайда) және әкімнің қызметін қамтамасыз ететін мемлекеттік мекеме.

МӘСЛИХАТ АППАРАТЫ – тиісті мәслихаттың, оның органдары мен депутаттарының қызметін қамтамасыз ететін мемлекеттік мекеме.

АППАРАТТЫҚ-БАҒДАРЛАМАЛЫҚ КЕШЕН – міндеттер кешенін орындауды автоматтандыруға мүмкіндік беретін және электрондық ақпараттық ресурстар мен ақпараттық жүйелердің жұмыс істеуін қамтамасыз ететін техникалық және бағдарламалық құралдар.

ЖЕРДІ ЖАЛДАУ ТӨЛЕМАҚЫСЫ – уақытша өтеулі жер пайдалану төлемақысы.

ЖАЛҒА БЕРІЛЕТІН ҮЙ – жеке және заңды тұлғаға меншік құқығымен тиесілі тұрғын үй (тұрғын жай), жалға беруге арналған тұрғын үй-жайлар (пәтерлер).

БОРЫШКЕР МҮЛКІНЕ ТҮЙІМ САЛУ – мүлікті қаттаудан және осы мүлікке билік етуге тыйым салудан, борышкердің банктегі немесе банк операциясының жеке түрін жүзеге асыратын ұйымдағы ақша сомаларын пайдалануға және оларға билік етуге тыйым салынғанын хабарлаудан тұрады.

АРОМАТИЗАТОР – вещество, добавляемое к табаку для придания особого вкуса, запаха или аромата табачным изделиям.

АРХИВ – совокупность архивных документов, а также архивное учреждение или структурное подразделение учреждения, организации или предприятия, осуществляющее прием и хранение архивных документов в интересах пользователей.

АРХИВНОЕ ДЕЛО – сфера деятельности физических и юридических лиц, связанная с формированием Национального архивного фонда, образованием архивов, архивных фондов и коллекций, организацией их хранения и использования.

АРХИВНЫЕ ФОНДЫ – совокупность документов, исторически или логически связанных между собой.

АРХИВНЫЙ ДОКУМЕНТ – документ, сохраняемый или подлежащий сохранению в силу его значимости для общества, а равно имеющий ценность для собственника.

АССОЦИАЦИЯ (союз) СЕЛЬСКИХ ПОТРЕБИТЕЛЬСКИХ КООПЕРАТИВОВ – добровольное объединение сельских потребительских кооперативов на основе решений общих собра-

ХОШ ИИСТЕНДІРУШІ – темекі бұйымдарына ерекше дәм, иіс немесе хош иіс беру үшін темекіге қосылатын зат.

МҰРАҒАТ – мұрағат құжаттарының жиынтығы, сондай-ақ мұрағат мекемесі немесе мекеменің, ұйымның немесе кәсіпорынның пайдаланушылар мүдделері үшін мұрағат құжаттарын қабылдау мен сақтауды жүзеге асыратын құрылымдық бөлімшесі.

МҰРАҒАТ ІСІ – мемлекеттік ұйымдар мен заңды және жеке тұлғалар қызметінің Ұлттық мұрағат қорын қалыптастыру, мұрағаттарды, мұрағат қорлары мен коллекцияларын құру, олардың сақталуы мен пайдаланылуын ұйымдастыруға байланысты саласы.

МҰРАҒАТ ҚОРЛАРЫ – бір-бірімен тарихи немесе қисынды байланысты құжаттардың жиынтығы.

МҰРАҒАТТЫҚ ҚҰЖАТ – қоғам үшін маңыздылығына қарай, сондай-ақ меншік иесіне құнды, сақталынатын немесе сақталуға жататын құжат.

АУЫЛДЫҚ ТҰТЫНУ КООПЕРАТИВІНІҢ ҚАУЫМДАСТЫҒЫ (одағы) – ауылдық тұтыну кооперативі өзінің жалпы мүліктік және өзге де құқығын қорғауды қамтамасыз ету.

ний сельских потребительских кооперативов для обеспечения защиты их общих имущественных и иных прав, координации деятельности, представления их интересов в государственных органах, органах местного самоуправления и международных организациях, а также оказания правовых, информационных и иных услуг своим членам.

АССОЦИАЦИЯ (союз) СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ТОВАРИЩЕСТВ – добровольное объединение сельскохозяйственных товариществ, создаваемое на основе решений общего собрания сельскохозяйственных товариществ для обеспечения защиты их общих имущественных и иных прав, координации деятельности, представления их интересов в государственных органах, органах местного самоуправления и международных организациях, а также оказания правовых, информационных и иных услуг членам товарищества.

АУДИОВИЗУАЛЬНОЕ ПРОИЗВЕДЕНИЕ – произведение, состоящее из зафиксированных серий, связанных между собой кадров или изображений (с сопровождением или без сопровождения их звуком), предназначенное для зрительного и слухового (в случае сопровождения звуком) восприятия с помощью соответствующих технических устройств.

қызметін үйлестіру мемлекеттік органда, жергілікті өзін-өзі басқару органы мен халықаралық ұйымда өз мүддесін білдіру, сондай-ақ өз мүшелеріне құқықтық, ақпараттық және өзге де қызмет көрсету үшін ауылдық тұтыну кооперативінің жалпы жиналысы шешімінің негізіндегі ерікті бірлестігі.

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҚ СЕРІКТЕСТІГІНІҢ ҚАУЫМДАСТЫҒЫ (одағы) – ауыл шаруашылық серіктестігі жалпы жиналысының шешімі негізінде құрылатын, оның жалпы мүліктік және өзге де құқығын қорғауды қамтамасыз ету, қызметін үйлестіру, мемлекеттік органда, жергілікті өзін-өзі басқару органында және халықаралық ұйымда оның мүддесін білдіру, сондай-ақ серіктестік мүшелеріне құқықтық, ақпараттық және өзге де қызметтер көрсету үшін ауыл шаруашылық серіктестіктерінің ерікті түрде бірігуі.

ДЫБЫСТАУ-БЕЙНЕЛЕУ ТУЫНДЫСЫ – тиісті техникалық құрылғының көмегімен көріп және естіп (дыбыспен берілетін жағдайда) қабылдауға арналған өзара байланысты кадрлардың немесе бейнелердің тіркелген серияларынан құралатын (дыбыспен немесе дыбыссыз берілетін) туынды.

А.п. включают кинематографические произведения и все произведения, выраженные средствами, аналогичными кинематографическим (теле- и видеофильмы, диафильмы и слайдофильмы и тому подобные произведения), независимо от способа их первоначальной или последующей фиксации.

Д.б.т. кинематографиялық туындыларды және бастапқы немесе одан кейінгі түсірілу әдісіне қарамастан кинематография құралдарына ұқсас құралдармен бейнеленген туындылардың бәрін (теле- және бейнефильмдерді, диафильмдер мен слайдфильмдерді және сол сияқты туындыларды) қамтиды.

АУДИРУЕМЫЙ СУБЪЕКТ – юридическое лицо, по финансовой отчетности и прочей информации которого осуществляется аудит.

АУДИТТЕЛЕТІН СУБЪЕКТ – қаржылық есептілік және өзге де ақпараты бойынша аудит жүзеге асырылатын заңды тұлға.

АУДИТ – специфическая форма финансового контроля за деятельностью предприятий, фирм, организаций в форме независимых ревизий, бухгалтерской отчетности, проводимых по желанию клиента.

АУДИТ – кәсіпорындардың, фирмалардың, ұйымдардың қызметіне, клиенттің тілегі бойынша жүргізілетін бухгалтерлік есепке тәуелсіз тексеру түріндегі қаржы бақылауының ерекше түрі.

АУДИТОР – 1. Физическое лицо, аттестованное квалификационной комиссией, получившее свидетельство о присвоении квалификации «аудитор». 2. Должностное лицо, проверяющее состояние финансово-хозяйственной деятельности предприятий.

АУДИТОР – 1. Біліктілік комиссиясы аттестаттаған «аудитор» біліктілігінің беру туралы біліктілік куәлігін алған жеке тұлға. 2. Кәсіпорындардың қаржы-шаруашылық қызметінің жағдайын тексеретін лауазымды тұлғалар.

А. самостоятелен и осуществляют свою деятельность под собственную ответственность.

А. дербес жұмыс істейді және өз қызметі үшін өздері жауап береді.

Кроме того **А.** консультирует клиентов по вопросам менеджмента и налогообложения. Услуги оказывает на коммерческой основе.

Сонымен бірге **А.**-лар менеджмент пен салық салу мәселелері бойынша клиенттерге ақыл-кеңес береді. Қызметтер коммерциялық негізде көрсетіледі.

АУДИТОРСКАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ – коммерческая организация, созданная для осуществления аудиторской деятельности.

АУДИТОРЛЫҚ ҰЙЫМ – аудиторлық қызметін жүзеге асыру үшін құрылған коммерциялық ұйым.

АУДИТОРСКАЯ СЛУЖБА – организация, осуществляющая на основании договора на платной основе вневедомственный, независимый контроль за соблюдением установленного порядка осуществления финансово-хозяйственных операций, учета и отчетности путем ревизий и проверок, а также предоставляющая экспертные и другие услуги по анализу финансовой деятельности предприятий и организаций.

АУДИТОРЛЫҚ ҚЫЗМЕТ – қаржы-шаруашылық операцияларын жүзеге асырудың есеп жүргізу мен есеп берудің белгіленген тәртібінің сақталуына ревизия және тексеру жолымен келісімшарт негізінде ведомстводан тыс, тәуелсіз ақылы бақылау жасайтын, сондай-ақ кәсіпорындар мен ұйымдар қызметінің қаржы жағдайына талдау жасау жөнінде сарапшылық және басқа да қызметтер көрсететін ұйым.

АУДИТОРСКИЙ ОТЧЕТ – письменный официальный документ, являющийся результатом проведенного аудита.

АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕП – жүргізілген аудиттің нәтижесі болып табылатын жазбаша ресми құжат.

АУКЦИОН – форма продажи в определенное время и в установленном месте товаров, предварительно выставленных для осмотра.

АУКЦИОН – алдын-ала көрмеге қойылған тауарларды белгілі бір уақытта және белгіленген орында сату нысаны.

АУКЦИОН МЕЖДУНАРОДНЫЙ – способ продажи отдельных партий товаров или предметов, которые по очереди выставляются для осмотра и считаются проданными тому из присутствующих покупателей, который предложит наивысшую цену. Аукционный торг начинается с объявления номера партии товара (лота) или предмета и отправ-

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ АУКЦИОН – тауардың немесе заттың жекелеген топтарын сату тәсілі, олар тұлғалардың байқап көруі үшін кезек-кезегімен көрмеге қойылады да, ең жоғары бағасын ұсынған қатысушы-алушыға сатылды деп есептеледі. Аукциондық сауда тауар яғни, зат тобының (лоттың) нөмірін және бастапқы бағасын хабарлаудан басталады. Қатысушы-алу-

ной цены. Присутствующие покупатели делают свои предложения цены, набавляя не ниже установленной для данного товара минимальной надбавки.

АУКЦИОННАЯ ТОРГОВЛЯ – вид рыночной торговли, при которой продавец, желая получить максимальную прибыль, использует прямую конкуренцию нескольких или многих покупателей, присутствующих при продаже. При **А.т.** продавец назначает стартовую цену товара, которая увеличивается по ходу аукциона до своего сдельного уровня, исходя из платежеспособности присутствующих покупателей.

АУКЦИОННЫЕ ПРАВИЛА – правила, в соответствии с которыми производятся поставка товаров на аукцион, продажа товара с аукциона, оформление контрактов и получение приобретенных товаров.

К основным А.п. относятся: правила, устанавливающие время и порядок приема товаров, сроки осмотра, время и правила проведения торгов, порядок оформления контрактов и получения товаров.

АУЛ – населенный пункт с численностью не менее 50 человек, из которых работники, занятые в сельском, лесном и охотничьем хозяйстве, пчеловодстве, рыболовстве и рыбоводстве, члены их семей и специалисты здраво-

шылар бағаға байланысты өздерінің ұсыныстарын жасап, көрмеге қойылған тауар үшін белгіленген ең төмен үстемені өсіріп отырады.

АУКЦИОН САУДАСЫ – нарықтық сауданың түрі, мұндай сауда кезінде сатушы мүмкіндігінше көп табыс алуды көздеп саудаға қатысқан бірнеше немесе көптеген сатып алушылардың тікелей бәсекесін пайдаланады. **А.с.** кезінде сатушы тауардың бастапқы бағасын белгілеп, ол аукцион барысында сатып алушылардың төлем қабілетіне қарай ең жоғары деңгейіне дейін ұлғаяды.

АУКЦИОН ЕРЕЖЕЛЕРІ – тауарларды аукционға қою, тауарларды аукционнан сату, жасалған өзара шарттарды хаттау және сатып алынған тауарларды алу ережелері.

Негізгі А.е. қатыстылар: тауар қабылдау уақыты мен тәртібі, оны қарап көру мерзімі, сауда жасау уақыты, оны өткізу ережелері, өзара шартты хаттау мен тауар алу тәртібін белгілейтін ережелер.

АУЫЛ – саны кемінде 50 адам болатын, халқының кемінде жартысын ауыл, орман және аңшылық шаруашылығында, бал ара шаруашылығында, балық аулау мен балық өсіру шаруашылығында жұмыс істейтін

охранения, социального обеспечения, образования, культуры и спорта составляют не менее половины населения.

кызметкерлер, олардын отбасы мүшелері және денсаулық сақтау, әлеуметтік камсыздандыру, білім беру, мәдениет және спорт мамандары құрайтын елді мекен.

АФФИЛИРОВАННОЕ ЛИЦО АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА

— крупный акционер: физическое лицо, состоящее в близком родстве (родитель, брат, сестра, сын, дочь), браке, а также свойстве (брат, сестра, родитель, сын или дочь супруга (супруги)) с физическим лицом, являющимся крупным акционером либо должностным лицом, за исключением независимого директора, общества; должностное лицо общества или юридического лица, за исключением независимого директора; юридическое лицо, которое контролируется лицом, являющимся крупным акционером либо должностным лицом общества; юридическое лицо, по отношению к которому лицо, являющееся крупным акционером либо должностным лицом общества, является крупным акционером либо имеет право на соответствующую долю в имуществе; юридическое лицо, по отношению к которому общество является крупным акционером или имеет право на соответствующую долю в имуществе; юридическое лицо, которое совместно с обществом находится под контролем третьего лица; лицо, связанное с обществом договором, в соответствии с которым

АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМНЫҢ А Ф Ф И Л И Р Л Е Н Г Е Н ТҮЛҒАСЫ

— ірі акционер: қоғамның ірі акционері не, тәуелсіз директорды қоспағанда, лауазымды тұлғасы болып табылатын жеке тұлғаның жақын туысы (ата-анасы, аға-інісі, апа-сіңлісі, ұлы, қызы), некеде тұрған тұлға, сондай-ақ жекжаты (жұбайының (зайыбының) аға-інісі, апа-сіңлісі, ата-анасы, ұлы немесе қызы) болып келетін жеке тұлға; қоғамның немерсе, тәуелсіз директорды қоспағанда, заңды тұлғаның лауазымды тұлғасы; қоғамның ірі акционері не лауазымды тұлғасы болып табылатын тұлғаның бақылауындағы заңды тұлға; қоғамның ірі акционері не лауазымды тұлғасы болып табылатын тұлға оған қатысты ірі акционер болып табылатын не мүліктегі тиісті үлеске құқығы бар болатын заңды тұлға; оған қатысты алғанда қоғам ірі акционер болып табылатын не мүліктегі тиісті үлеске құқығы бар болатын заңды тұлға; қоғаммен бірге үшінші тұлғаның бақылауында болатын заңды тұлға; қоғаммен келісімшарт арқылы байланысы бар, қоғам қабылдайтын шешімдерді сол шартқа сәйкес айқындауға құқылы тұлға; дер-

оно вправе определять решения, принимаемые обществом: лицо, которое самостоятельно или совместно со своими аффилированными лицами владеет, пользуется, распоряжается десятью и более процентами голосующих акций общества (долей участия организации) либо юридических лиц: иное лицо, являющееся аффилированным лицом общества в соответствии с законодательными актами Республики Казахстан.

Не являются А.л.а.о. – лица, являющиеся крупными акционерами (участниками) некоммерческой организации или кредитного бюро: недееспособные и ограниченно дееспособные лица.

АФФИЛИРОВАННЫЕ ЛИЦА – физические или юридические лица (за исключением государственных органов, осуществляющих контрольные и надзорные функции в рамках предоставленных им полномочий), имеющие возможность прямо и косвенно определять решения и оказывать влияние на принимаемые друг другом (одним из лиц) решения, в том числе в силу заключенной сделки.

АЭРОДРОМ – земельный или водный участок, специально подготовленный и оборудованный для обеспечения взлета, посадки, руления, стоянки и обслуживания воздушных судов.

бес немесе өзінің аффилирленген тұлғаларымен бірлесіп қоғамның заңды тұлғалардың дауыс беретін акцияларының (ұйымның қатысу үлесінің) он және одан да көп пайызын иеленетін. пайдаланатын және оларға билік ететін тұлға: Қазақстан Республикасының заң актілеріне сәйкес қоғамның аффилирленген тұлғасы болып табылатын өзге де тұлғалар.

А.қ.а.т. бола алмайды – коммерциялық емес ұйымның немесе несиелік бюроның ірі акционерлері (қатысушылары) болып табылатын тұлғалар: іс-әрекетке қабілетсіз және іс-әрекетке қабілеті шектеулі тұлғалар.

АФФИЛИРЛЕНГЕН ТҰЛҒАЛАР – тікелей және жанама түрде шешімдерді айқындауға және әрқайсысы (тұлғалардың бірі) қабылдайтын шешімге, оның ішінде жасалған мәмілеге орай ықпал етуге мүмкіндігі бар (өздеріне берілген өкілеттіктер шеңберінде бақылау және қадағалау қызметтерін жүзеге асыратын мемлекеттік органдарды қоспағанда) жеке немесе заңды тұлғалар.

АЭРОДРОМ – әуе кемелерінің ұшып-көтерілуін, қонуын, рульдеуін, аялдауын және оларға қызмет көрсетілуін қамтамасыз ету үшін арнайы әзірленіп, жабықталған жер немесе су учаскесі.

АЭРОПОРТ – комплекс сооружений, предназначенный для приема и отправки воздушных судов, обслуживания воздушных перевозок и имеющий для этих целей аэродром, аэровокзал, другие сооружения, а также необходимое оборудование.

АЭРОПОРТ МЕЖДУНАРОДНЫЙ – аэропорт, обеспечивающий международные воздушные перевозки, в котором организован таможенный, пограничный и санитарно-карантинный контроль.

АЭРОПОРТОВСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ – деятельность, осуществляемая физическими и юридическими лицами, связанная с обеспечением воздушных перевозок, авиационной безопасности и безопасности полетов в аэропортах.

ӘУЕЖАЙ – әуе кемелерін қабылдау мен жөнелтуге, әуе тасымалдарына қызмет көрсетуге арналған және осы максаттар үшін аэродромы, аэровокзалы, басқадай ғимараттары, сондай-ақ қажетті жабдықтары бар құрылыстар кешені.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ӘУЕЖАЙ – ішінде кедендік, шекаралық және санитарлық-карантиндік бақылаулар ұйымдастырылып, халықаралық әуе тасымалдарын қамтамасыз ететін әуежай.

ӘУЕЖАЙ ҚЫЗМЕТІ – жеке және заңды тұлғалар әуе тасымалдарын, әуежайларда авиациялық қауіпсіздік пен ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз етуге байланысты жүзеге асыратын қызмет.

Б

БАГАЖ – имущество пассажира, упакованное и перевозимое в багажном отделении автобуса, микроавтобуса или в багажном автомобиле, сопровождающем автобус, микроавтобус, в пределах норм, установленных правилами перевозки пассажиров и багажа, а также в такси на основании дополнительного соглашения с перевозчиком.

БАЗА ДАННЫХ – совокупность данных (статей, расчетов, фактов и других), представляющих по подбору и расположению материалов результат творческого труда, систематизированных таким образом, чтобы они могли быть найдены и обработаны с помощью ЭВМ.

Понятие Б.д. не распространяется на программу для ЭВМ, с помощью которой может осуществляться электронный доступ к материалам Б.д.

БАЗОВАЯ СТАВКА ПЛАТЫ – нормативная цена земельного участка для определения его кадастровой (оценочной) стоимости при предоставлении государством права частной собственности на земельный участок или

ЖОЛЖҮК – жолаушылар мен жолжүк тасымалы ережелерінде белгіленген нормалар шегінде, буылып-түйілген және автобустын, шағын автобустың жолжүк бөлімшесінде немесе автобуска, шағын автобуска ілесіп жүретін жолжүк автокөлігінде, сондай-ақ, тасымалдаушымен қосымша келісім негізінде таксимен тасымалданатын жолаушы мүлкі.

ДЕРЕКТЕР БАЗАСЫ – деректер ЭЕМ көмегімен табылатындай және өнделетіндей етіп жүйеге түсірілген материалдардың іріктелуі мен орналасуы жағынан шығармашылық еңбектің нәтижесін білдіретін деректер (мақалалар, есептер, фактілер және басқалар) жиынтығы.

Д.б.-ның көмегімен материалдарына электрондық кіруді жүзеге асыруға болатын ЭЕМ-ге арналған бағдарламаға Д.б. ұғымы қолданылмайды.

ТӨЛЕМАҚЫНЫҢ БАЗАЛЫҚ СТАВКАСЫ – мемлекет жер учаскесіне жеке меншік құқығын берген кезде немесе уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын сатқан кезде оның кадастрлық (бағалау) құнын айқындауға

продаже права временного возмездного землепользования.

арналған жер учаскесінің нормативтік бағасы.

БАЗОВЫЕ НАЛОГОВЫЕ СТАВКИ НА ЗЕМЛИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО НАЗНАЧЕНИЯ – базовые ставки земельного налога на земли сельскохозяйственного назначения устанавливаются в расчете на один гектар и дифференцируются по качеству почв.

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ МАҚСАТЫНДАҒЫ ЖЕРЛЕРДІҢ БАЗАЛЫҚ САЛЫҚ СТАВКАЛАРЫ – ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлерге салынатын жер салығының базалық ставкалары бір гектарға есептеліп белгіленеді және топырақтың сапасы бойынша сараланады.

БАЗОВЫЕ НАЛОГОВЫЕ СТАВКИ НА ЗЕМЛИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО НАЗНАЧЕНИЯ, ПРЕДОСТАВЛЕННЫЕ ФИЗИЧЕСКИМ ЛИЦАМ

– базовые налоговые ставки на земли сельскохозяйственного назначения, предоставленные физическим лицам для ведения личного домашнего (подсобного) хозяйства, садоводства и дачного строительства, включая земли, занятые под постройки, устанавливаются в следующих размерах: при площади до 0,50 гектара включительно – 20 тенге за 0,01 гектара; на площадь, превышающую 0,50 гектара, – 100 тенге за 0,01 гектара.

ЖЕКЕ ТҰЛҒАЛАРҒА БЕРІЛГЕН АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ МАҚСАТЫНДАҒЫ ЖЕРЛЕРДІҢ БАЗАЛЫҚ САЛЫҚ СТАВКАЛАРЫ – жеке тұлғаларға қора-қопсы салынған жерді қоса алғанда, өзіндік (қосалқы) үй шаруашылығын, бағбандық және саяжай құрылысын жүргізу үшін берілген ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлерге базалық салық ставкалары мынадай мөлшерде белгіленеді: көлемі 0,50 гектарға дейін қоса алғанда – 0,01 гектар үшін 20 теңге; көлемі 0,50 гектардан асатын алаңға – 0,01 гектар үшін 100 теңге.

БАЗОВЫЕ НАЛОГОВЫЕ СТАВКИ НА ПРИДОМОВЫЕ ЗЕМЕЛЬНЫЕ УЧАСТКИ – придомовым земельным участком считается часть земельного участка, относящегося к землям населенных пунктов, предназначенная для обслуживания жилого дома и не занятая жилищным

ҮЙ ІРГЕСІНДЕГІ ЖЕР УЧАСКЕЛЕРІНЕ САЛЫНАТЫН БАЗАЛЫҚ САЛЫҚ СТАВКАЛАРЫ – елді мекендердің тұрғын үйге қызмет көрсетуге арналған және тұрғын үй қоры, оның ішінде ондағы құрылыстар мен ғимараттар орналаспаған жерлеріне жататын

фондом, в том числе строениями и сооружениями при нем.

П.з.у. подлежат налогообложению по следующим базовым налоговым ставкам: для городов Астаны, Алматы и городов областного значения: при площади до 1000 квадратных метров включительно – 0,20 тенге за 1 квадратный метр; при площади, превышающей 1000 квадратных метров, – 6,00 тенге за 1 квадратный метр. По решению местных представительных органов ставки налога на земельные участки, превышающие 1000 квадратных метров, могут быть снижены с 6,00 до 0,20 тенге за 1 квадратный метр; для остальных населенных пунктов: при площади до 5000 квадратных метров включительно – 0,20 тенге за 1 квадратный метр; при площади, превышающей 5000 квадратных метров, – 1,00 тенге за 1 квадратный метр. По решению местных представительных органов ставки налогов на земельные участки, превышающие 5000 квадратных метров, могут быть снижены с 1,00 тенге до 0,20 тенге за 1 квадратный метр.

жер учаскесінің бір бөлігі үй іргесіндегі жер учаскесі болып есептеледі.

Ү.і.ж.у. мынадай базалық салық ставкалары бойынша салық салынуға жатады: Астана, Алматы қалалары және облыстық маңызы бар қалалар үшін: көлемі 1000 шаршы метрге дейін қоса алғанда – 1 шаршы метрі үшін 0,20 тенге; көлемі 1000 шаршы метрден асатын алаңға – 1 шаршы метрі үшін 6,00 тенге. Жергілікті өкілді органдардың шешімі бойынша 1000 шаршы метрден асатын жер учаскелеріне салық ставкалары 1 шаршы метрі үшін 6,00 тенгеден 0,20 теңгеге дейін төмендетілуі мүмкін. қалған елді мекендер үшін: көлемі 5000 шаршы метрге дейін қоса алғанда – 1 шаршы метрі үшін 0,20 теңге; көлемі 5000 шаршы метрден асатын алаңға – 1 шаршы метрі үшін 1,00 теңге. Жергілікті өкілді органдардың шешімі бойынша 5000 шаршы метрден асатын жер учаскелеріне салық ставкалары 1 шаршы метрі үшін 1,00 теңгеден 0,20 теңгеге дейін төмендетілуі мүмкін.

БАЛАНС БУХГАЛТЕРСКИЙ – документ бухгалтерского учета, представляющий совокупность показателей, раскрывающих картину финансового и хозяйственного состояния предприятия, фирмы и т.д. на определенную дату, чаще всего – на конец или начало календарного периода.

БУХГАЛТЕРЛІК БАЛАНС – бухгалтерлік есеп құжаты, белгілі бір мерзімдегі, негізінен күнтізбелік кезеңнің басталуы мен аяқталуы кезіндегі кәсіпорынның қаржылық және шаруашылық жағдайын көрсету үшін ұсынылатын көрсеткіштер жиынтығы.

БАЛАНС ОБОРОТНЫХ СРЕДСТВ – документ, учитывающий поступления и расходы предприятий, в котором показывается характер движения средств предприятий в течение определенного периода времени.

БАЛАНС ПЛАТЕЖЕЙ – разница между общей суммой платежей иностранным государствам и суммой, полученной от них в течение определенного времени.

БАЛАНСОВАЯ СТОИМОСТЬ – стоимость активов, отраженная в бухгалтерском балансе с указанием стоимости собственности организации.

БАНК – 1. Юридическое лицо, являющееся коммерческой организацией, которое в соответствии с Законом РК «О банках и банковской деятельности в РК» правомочно осуществлять банковскую деятельность. 2. Кредитно-финансовое учреждение, осуществляющее операции по привлечению и накоплению свободных денежных средств предприятий, организаций и населения и посредничеству в платежах (пассивные операции), а также эмиссию денег, ценных бумаг, краткосрочное кредитование; предоставление различного рода ссуд на условиях возвратности, платности и срочности (активные операции).

АЙНАЛЫМ ҚАРЖЫ БАЛАНСЫ – кәсіпорынның кірісі мен шығысы ескерілетін құжат, кәсіпорын қаржысының белгілі бір уақыт мерзімі ішіндегі қозғалыс сипатын көрсетеді.

ТӨЛЕМ БАЛАНСЫ – шетелдік мемлекеттерге төленген жалпы төлем сомасы мен белгілі бір уақыт аралығында олардан алынған сома арасындағы айырмашылық.

БАЛАНСТЫҚ ҚҰН – активтер бағасы бойынша бухгалтерлік баланста көрсетілген ұйым мүлкінің құны.

БАНК – 1. «ҚР банктер және банк қызметі туралы» ҚР Заңына сәйкес банк қызметін жүзеге асыруға құқылы коммерциялық ұйым болып табылатын заңды тұлға. 2. Кәсіпорындардың, ұйымдардың және халықтың бос ақша қаржысын тарту мен жинақтауды және төлемдерге делдалдық жасауды (пассив операциялары), сондай-ақ ақша, бағалы қағаздар эмиссиясын, қысқа мерзімді несиелер беруді, қайтарылатын, төленетін және әр түрлі мерзімде несиелер беруді (актив операциялары) жүзеге асыратын несиелер-қаржы мекемесі.

БАНК-АГЕНТ – банк, являющийся участником системы обязательного гарантирования депозитов и выполняющий процедуры по выплате гарантийного возмещения депозиторам на основании соглашения, заключенного с организацией, осуществляющей обязательное гарантирование депозитов.

БАНК-БЕНЕФИЦИАР – банк, которому согласно условиям договора с отправителем и указанию отправителя надлежит принять деньги, поступающие в пользу бенефициара или выполнить иные действия, предусмотренные указанием, либо договором с отправителем.

БАНК-КАСТОДИАН – банк, осуществляющий деятельность по фиксации и учету прав по ценным бумагам, хранению документарных ценных бумаг и учету денег.

БАНК-ПОЛУЧАТЕЛЬ – банк, которому адресуется указание о переводе денег, либо выплате денег.

БАНК-ПОСРЕДНИК – любой банк-участник перевода денег, не являющийся банком отправителя денег и банком бенефициара.

АГЕНТ-БАНК – салымдарға міндетті кепілдік беру жүйесінің қатысушысы болып табылатын және салымдарға міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйыммен жасалған келісімнің негізінде депозиторларға кепілдік берілген өтем төлеу жөніндегі рәсімдерді орындайтын банк.

БЕНЕФИЦИАР БАНКІ – жөнелтушімен жасалған келісімшарттың талаптарына және жөнелтушінің нұсқауына сәйкес бенефициардың пайдасына түскен ақшаны кабылдауға немесе нұсқауда не жөнелтушімен жасалған шартта көзделген өзге де іс-әрекеттерді орындауға тиісті банк.

КАСТОДИАН-БАНК – бағалы қағаздар жөніндегі құқықтарды тіркеу мен есепке алу, құжаттамалық бағалы қағаздарды сақтау және клиенттердің ақшасын есепке алу жөніндегі қызметті жүзеге асырушы банк.

АЛУШЫ БАНК – ақша аудару немесе ақша төлеу туралы нұсқау жіберілетін банк.

ДЕЛДАЛ БАНК – ақша жөнелтушінің банкі мен бенефициар банкі болып табылмайтын ақша аударымына қатысушы кез келген банк.

БАНК РАЗВИТИЯ КАЗАХСТАНА – акционерное общество со стопроцентным участием государства.

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДАМУ БАНКІ – мемлекеттің қатысуы 100 пайыз болатын акционерлік қоғам.

БАНК-УЧАСТНИК – банк, являющийся участником системы обязательного гарантирования депозитов, обязательства которого по возврату привлеченных депозитов гарантируются в соответствии с Законом РК «Об обязательном гарантировании депозитов, размещенных в банках второго уровня РК».

ҚАТЫСУШЫ БАНК – салымға міндетті кепілдік беру жүйесінің қатысушысы болып табылатын, тартылған салымдарын қайтару жөніндегі міндеттемелеріне «ҚР екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған салымдарға міндетті кепілдік беру туралы» ҚР Заңына сәйкес кепілдік берілетін банк.

БАНКИР – менеджер и собственник денежного капитала, который специализируется на ведении банковских операций.

БАНКИР – банк операциясын жүргізуге маманданатын менеджер және ақша капиталының иесі.

БАНКНОТА – документ об обязательстве, изданный банком и оплачиваемый по требованию владельца.

БАНКНОТ – банк шығарған және иесінің талабы бойынша төленетін тиісті міндетте туралы құжат.

БАНКОВСКАЯ СИСТЕМА – совокупность различных кредитных учреждений, действующих в рамках единого финансово-кредитного механизма.

БАНК ЖҮЙЕСІ – біртұтас қаржылық-несиелік механизм шеңберінде іс-әрекет жасайтын көптеген несиелік мекемелердің жиынтығы.

Б.с. представляет собой ключевой элемент и основу кредитной системы государства.

Б.ж. мемлекеттің несие жүйесінің өзекті элементі және негізі болып табылады.

БАНКОВСКИЕ РЕСУРСЫ – совокупность средств, находящихся в распоряжении банков и используемых ими для кредитных и других активных операций.

БАНК РЕСУРСТАРЫ – банктің карамағындағы және олар несиелік операция мен басқа да белсенді операциялар үшін пайдаланатын қаржы жиынтығы.

БАНКОВСКИЙ ДЕПОЗИТНЫЙ

СЕРТИФИКАТ – именная не-эмиссионная ценная бумага, удостоверяющая права ее держателя на получение по истечении установленного для нее условиями выпуска срока обращения либо до его истечения ее номинальной стоимости, а также вознаграждения в размере, установленном условиями выпуска.

БАНКОВСКИЙ КОНГЛОМЕРАТ

– группа юридических лиц, состоящая из родительской организации и ее дочерних организаций, а также организаций, в которых родительская организация и ее дочерние организации имеют значительное участие в капитале, и которая соответствует одному из следующих условий: банк является родительской организацией или одна из дочерних организаций является банком; банк не является родительской организацией, но деятельность группы в основном сосредоточена в банковском секторе, то есть отношение совокупных активов банков и организаций, осуществляющих отдельные виды банковских операций, к совокупным активам группы составляет сорок и более процентов; банк не является родительской организацией, но в группе имеются один банк и иная финансовая организация. Группа юридических лиц, в которой национальная управляющая компания или национальный холдинг является

БАНКТИК САЛЫМ СЕРТИФИ-

КАТЫ – өз ұстаушысының шығару шарттарында белгіленген айналыс мерзімі аяқталғаннан кейін не ол аяқталғанға дейін атаулы құнын, сондай-ақ шығару шарттарында белгіленген мөлшерде сыйақы алу құқығын растайтын атаулы эмиссиялық емес бағалы қағаз.

БАНК КОНГЛОМЕРАТЫ

– бас ұйымнан және оның еншілес ұйымдарынан, сондай-ақ бас ұйым және оның еншілес ұйымдары капиталына қомақты қатысатын ұйымдардан тұратын және мынадай шарттардың біріне сәйкес келетін заңды тұлғалар тобы: банк бас ұйым болып табылады немесе еншілес ұйымдардың бірі банк болып табылады; банк бас ұйым болып табылмайды, бірақ топтың қызметі негізінен банк секторында шоғырланған, яғни банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың жиынтық активтерінің, топтық жиынтығы активтеріне топтың қатынасы қырық және одан да көп пайызды құрайды; банк бас ұйым болып табылмайды, бірақ топта бір банк және өзге қаржылық ұйым бар. Ұлттық басқарушы компания немесе ұлттық холдинг бас ұйым болып табылатын заңды тұлғалар тобы банк конгломератына жатпайды. Егер заңды тұлғалар тобында бас ұйым –

родительской организацией, не относится к банковскому конгломерату. Если в группе юридических лиц присутствует родительская организация – банк-нерезидент РК, то банковским конгломератом признается дочерний банк-резидент РК и его дочерние организации, а также дочерние организации, в которых дочерний банк и его дочерние организации имеют значительное участие в капитале.

БАНКОВСКИЙ ЛИЗИНГ – разновидность лизинга, в котором в качестве лизингодателя выступает банк.

БАНКОВСКИЙ СЧЕТ – способ отражения договорных отношений между банком и клиентом по приему денег и банковскому обслуживанию клиента.

БАНКОВСКИЙ ХОЛДИНГ – юридическое лицо (за исключением случаев, когда таким владельцем является государство или национальный холдинг либо национальная управляющая компания), которое в соответствии с письменным согласием уполномоченного органа может владеть прямо или косвенно двадцатью пятью или более процентами размещенных (за вычетом привилегированных и выкупленных банком) акций банка или иметь возможность: голосовать прямо или косвенно двадцатью пятью или более процентами голосую-

КР резиденті емес-банк болатын болса, онда КР резиденті-еншілес банк және онын еншілес ұйымдары, сондай-ак, еншілес банк және оның еншілес ұйымдары капиталына комакты катысатын ұйымдар.

БАНК ЛИЗИНГІ – лизингтің бір түрі, мұнда лизинг беруші банк болып табылады.

БАНК ШОТЫ – банк пен клиент арасында ақша қабылдау және клиентке банктің қызмет көрсету жөніндегі келісімшарттық қатынастарды көрсету тәсілі.

БАНК ХОЛДИНГІ – уәкілетті органның жазбаша келісіміне сәйкес банктің орналастырылған (артықшылықты және банк сатып алған акцияларды шегере отырып) акцияларының жиырма бес немесе одан астам пайызын тікелей немесе жанама иеленетін (осындай иеленуші мемлекет немесе ұлттық холдинг не ұлттық басқарушы компания болып табылатын жағдайларды қоспағанда) немесе: банктің дауыс беретін акцияларының жиырма бес немесе одан астам пайызымен тікелей немесе жанама дауыс беруге: келісімшарттын

щих акций банка: определять решения, принимаемые банком, в силу договора либо иным образом или иметь контроль.

БАНКРОТ — должник, несостоятельность которого установлена судом.

БАНКРОТСТВО — признанная решением суда несостоятельность должника, являющаяся основанием для его ликвидации.

БАР — объект общественного питания и отдыха, предлагающий потребителям закуску, десерты и кондитерские изделия, а также алкогольную продукцию.

БЕГУЩАЯ СТРОКА — способ распространения рекламы, передающейся по телевидению, в кино и видео-обслуживании, который характеризуется последовательным чередованием (передвижением) сочетаний букв, цифр, знаков, составляющих в совокупности определенную информацию, на экранах телевизоров, а также на автономных мониторах — объектах стационарного размещения.

БЕДСТВИЕ — разрушительное явление, вследствие которого возникла чрезвычайная ситуация.

БЕЖЕНЦЫ — иностранцы, которые в силу обоснованных опасений

күшіне карай не өзгеше түрде банк кабылдайтын шешімдерді айкындауға немесе бакылау жасауға мүмкіндігі бар заңды тұлға.

БАНКРОТ — борышкер, сот шешімімен белгіленген дәрменсіздік.

БАНКРОТТЫҚ — борышкердің сот шешімімен танылған оны таратуға негіз болатын дәрменсіздік.

БАР — тұтынушыларға тіске барсар, десерт және кондитерлік тағамдар, сондай-ак алкоголь өнімдерін ұсынатын қоғамдық тамақтандыру және демалыс объектісі.

ЖҮГІРПЕ ЖОЛ — жарнама таратудың теледидар бойынша, кино және бейне қызмет көрсетуде берілетін тәсілі, ол теледидар экрандарында, сондай-ак дербес мониторларда — тұрақты орналастыру объектілерінде жиынтығымен белгілі бір ақпаратты құрайтын әріптер, цифрлар, белгілер тіркесінің тізбектесіп алмасуымен (қозғалуымен) сипатталады.

ЗІЛЗАЛА — төтенше жағдайдың пайда болуына әкеліп соққан жойқын құбылыс.

БОСҚЫНДАР — саяси сенімдері, нәсілдік, діни наным, азаматтық.

могут стать жертвой преследований по политическим убеждениям, признаку расы, вероисповедания, гражданства, национальности, принадлежности к определенной социальной группе, вынуждены находиться вне страны своей гражданской принадлежности и не могут пользоваться защитой своей страны или не желают пользоваться защитой вследствие таких опасений, или лица без гражданства, находящиеся вне страны своего прежнего обычного местожительства, которые не могут или не желают вернуться в нее вследствие этих опасений.

БЕЗАЛЬТЕРНАТИВНЫЕ ИСТОЧНИКИ ПИТЬЕВОГО ВОДОСНАБЖЕНИЯ – единственные для водопотребителей источники водоснабжения, замена которых невозможна и не целесообразна.

БЕЗВОДНЫЙ СПИРТ – стопроцентный спирт или абсолютный алкоголь, не содержащий воды, используемый как условное понятие, применяемое в расчетах.

БЕЗВОЗМЕЗДНАЯ ТЕХНИЧЕСКАЯ ПОМОЩЬ – осуществление или организация донорами поставки товаров, выполнения работ и оказания услуг государственным организациям Республики Казахстан.

ұлттық белгілері, белгілі бір әлеуметтік топқа жататындығы бойынша қудалау құрбаны болуы мүмкін екендігінің негізделген қауіпі төнуі себепті өзі азаматы болып табылатын елден тыс жерде тұруға мәжбүр болған және осындай қауіп салдарынан өз елінің қорғауын пайдалана алмайтын немесе қорғауын пайдаланғысы келмейтін шетелдіктер немесе осындай қауіп салдарынан өзінің бұрынғы кәдуілігі тұрғылықты елінен тыс жерде тұрып жатқан, оған қайтып орала алмайтын немесе қайтып оралғысы келмейтін азаматтығы жоқ тұлғалар.

АУЫЗ СУМЕН ЖАБДЫҚТАУДЫҢ БАЛАМАСЫЗ КӨЗДЕРІ – су тұтынушылар үшін ауыз сумен жабдықтаудың бірден-бір көздері, олардың ауыстырылуы мүмкін емес және мақсатқа сай келмейді.

СУСЫЗ СПИРТ – құрамында су жоқ, есеп-қисапта қолданылатын шартты ұғым ретінде пайдаланылатын жүз пайыздық спирт немесе абсолюттік алкоголь.

ӨТЕУСІЗ ТЕХНИКАЛЫҚ КӨМЕК – донорлардың Қазақстан Республикасының мемлекеттік ұйымдарына тауарлар жеткізіп беруді, жұмыстарды орындауды және қызметтер көрсетуді жүзеге асыруы немесе ұйымдастыруы.

БЕЗВОЗМЕДНАЯ ФИНАНСОВАЯ ПОМОЩЬ – предоставление донорами государственным организациям Республики Казахстан денег для финансирования поставки товаров, выполнения работ и оказания услуг.

БЕЗВОЗМЕДНО ПОЛУЧЕННОЕ ИМУЩЕСТВО – стоимость любого имущества, в том числе работ и услуг, полученного налогоплательщиком безвозмездно.

Стоимость **Б.п.и.**, в том числе работ и услуг, определяется по данным бухгалтерского учета в соответствии с международными стандартами финансовой отчетности и требованиями законодательства Республики Казахстан о бухгалтерском учете и финансовой отчетности.

БЕЗДЕЙСТВУЮЩЕЕ ЮРИДИЧЕСКОЕ ЛИЦО – юридическое лицо-резидент, юридическое лицо-нерезидент, осуществляющее деятельность в Республике Казахстан через постоянное учреждение, а также структурное подразделение юридического лица-нерезидента, не представившее декларации по корпоративному подоходному налогу, по налогу на игорный бизнес, по фиксированному налогу и упрощенную декларацию по истечении одного года после установленных Налоговым кодексом сроков их представления, за исключением налогоплательщи-

ӨТЕУСІЗ ҚАРЖЫЛЫҚ КӨМЕК – донорлардың Қазақстан Республикасының мемлекеттік ұйымдарына тауарлар жеткізіп беруді, жұмыстарды орындауды және қызметтер көрсетуді қаржыландыру үшін ақша беруі.

ӨТЕУСІЗ АЛЫНҒАН МҮЛІК – салық төлеуші өтеусіз алған кез келген мүліктің, оның ішінде жұмыс және қызметтің құны.

Ө.а.м.-тің, оның ішінде жұмыс және қызметтің құны халықаралық қаржылық есептілік стандартына және Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы заңнамасының талабына сәйкес бухгалтерлік есеп деректері бойынша айқындалады.

ӘРЕКЕТСІЗ ЗАҢДЫ ТҰЛҒА – Салық кодексінде белгіленген тапсыру мерзімдерінен кейін бір жыл өткен соң корпоративтік табыс салығы бойынша, ойын бизнесінің салығы бойынша, тіркелген салық және жеңілдетілген декларация бойынша декларацияны тапсырмаған, көрсетілген декларацияны тапсыру бойынша талаптар қолданылмайтын салық төлеушілерді қоспағанда, резидент заңды тұлға, Қазақстан Республикасындағы қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент емес заңды тұлға, сондай-ақ резидент емес

ков, на которых не распространяются требования по представлению указанной декларации.

занды тұлғаның құрылымдық бөлімшесі.

БЕЗДЕЙСТВУЮЩИЙ ИНДИВИДУАЛЬНЫЙ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬ – индивидуальный предприниматель, не представивший декларации по индивидуальному подоходному налогу, по налогу на игорный бизнес, по фиксированному налогу и упрощенную декларацию по истечении одного года после установленных Налоговым кодексом сроков их представления или расчет стоимости патента в течение двух лет с даты окончания срока действия последнего патента.

ӘРЕКЕТСІЗ ДАРА КӘСІПКЕР – Салық кодексінде белгіленген тапсыру мерзімдерінен кейін бір жыл өткен соң жеке табыс салығы бойынша, ойын бизнесінің салығы бойынша, тіркелген салық және жеңілдетілген декларация бойынша декларация немесе соңғы патенттің қолданыс мерзімі аяқталған күннен бастап екі жыл ішінде патент құнының есебін тапсырмаған дара кәсіпкер.

БЕЗДЕЙСТВУЮЩИЙ НАЛОГОПЛАТЕЛЬЩИК – бездействующее юридическое лицо и индивидуальный предприниматель.

ӘРЕКЕТСІЗ САЛЫҚ ТӨЛЕУШІ – әрекетсіз занды тұлғалар және дара кәсіпкерлер.

БЕЗДОКУМЕНТАРНАЯ ЦЕННАЯ БУМАГА – ценная бумага, выпущенная в бездокументарной форме (в виде совокупности электронных записей).

ҚҰЖАТСЫЗ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗ – құжатсыз нысанда (электрондық жазбалардың жиынтығы түрінде) шығарылған бағалы қағаз.

БЕЗОПАСНОЕ НЕДРОПОЛЬЗОВАНИЕ – обеспечение технической, экологической и санитарно-эпидемиологической безопасности при проведении операций по недропользованию.

ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУДЫҢ ҚАУІПСІЗДІГІ – жер қойнауын пайдалану операциясын жүргізген кезде техникалық, экологиялық және санитарлық-эпидемиологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету.

БЕЗОПАСНОСТЬ ДОРОЖНОГО ДВИЖЕНИЯ – состояние

ЖОЛ ЖҮРІСІ ҚАУІПСІЗДІГІ – жол-көлік оқиғалары мен

дорожного движения. отражающее степень защищенности его участников и государства от дорожно-транспортных происшествий и их последствий.

БЕЗОПАСНОСТЬ ТРУДА – состояние защищенности работников, обеспеченное комплексом мероприятий, исключающих воздействие вредных и опасных производственных факторов на работников в процессе трудовой деятельности.

БЕЗОПАСНЫЕ УСЛОВИЯ ТРУДА – условия труда, созданные работодателем, при которых воздействие на работника вредных и опасных производственных факторов отсутствует либо уровень их воздействия не превышает нормы безопасности.

БЕЗРАБОТИЦА – социально-экономическое явление, обусловленное невостребованностью на рынке труда части экономически активного населения.

БЕЗРАБОТНЫЕ – лица трудоспособного возраста, которые по независящим от них причинам не занимаются трудовой деятельностью, приносящей доход, ищущие работу и готовые трудиться.

БЕЗУПРЕЧНАЯ ДЕЛОВАЯ РЕПУТАЦИЯ – наличие фактов, подтверждающих профессиона-

олардың зардаптарынан жол жүрісіне қатысушылар мен мемлекеттің қорғалу дәрежесін көрсететін жол жүрісінің жай-күйі.

ЕҢБЕК ҚАУІПСІЗДІГІ – еңбек қызметі процесінде қызметкерлерге зиянды және қауіпті өндірістік факторлардың әсерін болғызбайтын іс-шаралар кешенімен қамтамасыз етілген қызметкерлердің қорғалу жай-күйі.

ЕҢБЕКТІҢ ҚАУІПСІЗ ЖАҒДАЙЛАРЫ – жұмыс берушінің қызметкерге зиянды және қауіпті өндірістік факторлардың әсері болмайтындай не олардың әсер ету деңгейі қауіпсіздік нормаларынан аспайтындай етіп жасаған еңбек жағдайлары.

ЖҰМЫССЫЗДЫҚ – экономикалық тұрғыдан белсенді халықтың бір бөлігінің еңбек нарығында қажетсіз болуына байланысты әлеуметтік-экономикалық құбылыс.

ЖҰМЫССЫЗДАР – өздеріне байланысты емес себептер бойынша табыс әкелетін еңбек қызметімен айналыспайтын, жұмыс іздеп жүрген және еңбек етуге әзір, еңбекке жарамды жастағы тұлғалар.

МІНСІЗ ІСКЕРЛІК БЕДЕЛ – кәсібилікті, адалдықты, экономикалық қызмет саласындағы

лизм, добросовестность, отсутствие не снятой или не погашенной судимости за преступления в сфере экономической деятельности или за преступления средней тяжести, тяжкие и особо тяжкие преступления.

кылмыстар немесе ауырлығы орташа кылмыстар, ауыр және аса ауыр кылмыстар үшін алынбаған немесе өтелмеген соттылықтың жоқ екендігін растайтын фактілердің болуы.

БЕНЕФИЦИАР – лицо, указанное в поручении либо требовании в качестве получателя денег при совершении перевода денег, а также при безналичных платежах, осуществляемых без перевода денег.

БЕНЕФИЦИАР – ақша аударған кезде, сондай-ақ ақша аудармай-ақ қолма-қол ақшасыз төлем жасаған кезде ақша алушы ретінде тапсырмада не талапта көрсетілген тұлға.

БЕРЕГОВАЯ ЛИНИЯ – линия берега водного объекта, образующаяся в результате максимального прилива (полной воды).

ЖАҒАЛАУ ЖИЕГІ – су объектісі жағалауының судың барынша көтерілуі (судың толуы) нәтижесінде пайда болатын жиегі.

БЕРЕГОВАЯ ПОЛОСА – полоса суши вдоль берегов водных объектов шириной двадцать метров от береговой линии для установки навигационных знаков и обслуживания с соблюдением природоохранных требований.

ЖАҒАЛАУ БЕЛДЕУІ – су объектілері жағалауының бойындағы табиғат қорғау талаптарын сақтай отырып, навигациялық белгілер мен жабдықтарды орнатуға арналған жағалау жиегінен шеті жиырма метр құрлық белдеуі.

БИБЛИОТЕКА – учреждение, выполняющее информационные, культурные, образовательные функции, располагающее организованным фондом печатных и рукописных документов, а также графическими, аудиовизуальными материалами, документами на электронных носителях и предоставляющее их во временное пользование физическим и юридическим лицам.

КІТАПХАНА – ақпараттық, мәдени, білім беру қызметтерін орындайтын, баспа және қолжазба құжаттарының ұйымдастырылған қоры, сондай-ақ графикалық, дыбыстық-көрініс материалдары, электронды жеткізгіштерде құжаттары бар және оларды жеке және заңды тұлғаларға уақытша пайдалануға беретін мекеме.

БИБЛИОТЕЧНОЕ ДЕЛО – отрасль культуры, в задачи которой входят создание и развитие сети библиотек, формирование и обработка их фондов, организация библиотечного, информационного и информационно-библиографического обслуживания пользователей библиотек, подготовка и повышение квалификации библиотечных кадров, научное и методическое обеспечение развития библиотек.

БИЗНЕС – любой вид деятельности, приносящий доход.

БИЗНЕС-ИДЕНТИФИКАЦИОННЫЙ НОМЕР – уникальный номер, формируемый для юридического лица (филиала и представительства) и индивидуального предпринимателя, осуществляющего деятельность в виде совместного предпринимательства.

БИЗНЕС-ИНКУБАТОР – юридическое лицо, создаваемое для поддержки субъектов малого предпринимательства на этапе их становления путем предоставления производственных помещений, оборудования, организационных, правовых, финансовых, консалтинговых и информационных услуг.

БИЗНЕСМЕН – лицо, предприниматель, занимающийся любым видом экономической деятельности, приносящей доход или иные выгоды.

КІТАПХАНА ІСІ – міндеттіне кітапхана желісін құру және дамыту, олардың қорларын қалыптастыру және өңдеу, кітапхана пайдаланушыларға кітапханалық, ақпараттық және ақпараттық-библиографиялық қызмет көрсетуді ұйымдастыру, кітапхана мамандарын даярлау мен олардың біліктілігін арттыру, кітапханалардың дамуын ғылыми және әдістемелік қамтамасыз ету кіретін мәдениет саласы.

БИЗНЕС – табыс әкелетін кезкелген қызмет түрі.

БИЗНЕС-СӘЙКЕСТЕНДІРУ НӨМІРІ – заңды тұлғаға (филиал мен өкілдік) және бірлескен кәсіпкерлік түрінде қызметін жүзеге асыратын дара кәсіпкер үшін қалыптастырылатын бірегей нөмір.

БИЗНЕС-ИНКУБАТОР – шағын кәсіпкерлік субъектілерінің қалыптасуы кезеңінде өндірістік үй-жайлар, жабдық беру, ұйымдық, құқықтық, қаржылық, консалтингтік және ақпараттың қызметтер көрсету жолымен оларды қолдау үшін құрылатын заңды тұлға.

БИЗНЕСМЕН – табыс немесе басқа да тиімділігі бар экономикалық қызметтің кез-келген түрімен айналысатын тұлға, кәсіпкер.

БИЛЬЯРДНЫЙ СТОЛ – специальный стол с лузами (отверстиями в бортах) и без них, предназначенный для игры в бильярд.

БИЛЬЯРД ҮСТЕЛІ – торлары (жақтауларда саңылаулары) бар және оларсыз бильярд ойынына арналған арнаулы үстел.

БИРЖА – 1. Субъект, доходы от услуг которого используются для компенсации его затрат, информационно-технического и социального развития биржи и биржевой инфраструктуры. 2. Организационная форма, на которой производится торговля товарами (товарная биржа), ценными бумагами (фондовая биржа, валютная биржа) или наем работников (биржа труда) на основе соотношения спроса и предложения: место, где продавцы и покупатели встречаются для совершения сделок.

БИРЖА – 1. Қызметтер көрсетуден алған табыстары оның шығыстарын өтеуге, биржа мен биржалық инфрақұрылымды акпараттық-техникалық және әлеуметтік дамытуға пайдаланатын субъект. 2. Нарықтың ұйымдасқан түрі, онда сұраныс пен ұсыныс негізінде тауармен (тауар биржасы), бағалы қағазбен (қор және валюта биржасы) сауда жасалады немесе қызметкер жалданады (еңбек биржасы). 3. Сатушы мен сатып алушы келісімге келу үшін кездесетін орын.

БИРЖЕВАЯ СДЕЛКА – зарегистрированный биржей в ходе биржевых торгов договор (соглашение, контракт), заключаемый участниками биржевой торговли в отношении биржевого товара.

БИРЖАЛЫҚ МӘМІЛЕ – биржалық тауарға қатысты биржалық саудаға қатысушылар жасасқан биржалық сауда барысында биржа тіркеген келісімшарт (келісім, өзара шарт).

БИРЖЕВОЙ ДОХОД – доход от торговли ценными бумагами на фондовой бирже и массовыми товарами на товарной бирже.

БИРЖАЛЫҚ ТАБЫС – қор биржасында бағалы қағаздармен және тауар биржасында көпшілік қолды тауарлармен сауда жасаудан алынатын табыс.

БИРЖЕВОЙ ТОВАР – не изъятый из оборота товар определенного рода и качества, в том числе разрешения на экспорт (квоты и лицензии), стандартный контракт и коносамент на указанный товар, допущенный биржей в установ-

БИРЖАЛЫҚ ТАУАР – биржа белгіленген тәртіппен биржалық саудаға жіберген, айналымнан алынып тасталмаған белгілі бір тектес және сападағы тауар, соның ішінде аталған тауардың экспортына рұқсаты (квотасы

ленном порядке к биржевой торговле.

БИРЖЕВЫЕ СДЕЛКИ – сделки, предметом которых является имущество, допущенное к обращению на бирже, и которые заключаются на бирже участниками проводимых ею торгов в соответствии с законодательством Республики Казахстан о соответствующих биржах (товарных, фондовых и других) и правилами биржевой торговли.

БЛАГОПРИЯТНАЯ ОКРУЖАЮЩАЯ СРЕДА – окружающая среда, состояние которой обеспечивает экологическую безопасность и охрану здоровья населения, сохранение биоразнообразия, предотвращение загрязнения, устойчивое функционирование экологических систем, воспроизводство и рациональное использование природных ресурсов.

БЛАГОПРИЯТНЫЕ УСЛОВИЯ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЧЕЛОВЕКА – состояние среды обитания, при котором отсутствует вредное воздействие ее факторов на человека.

БЛАГОТВОРИТЕЛЬНАЯ ПОМОЩЬ – имущество, предоставляемое на безвозмездной основе физическим лицам с целью оказания им социальной поддержки, некоммерческим организациям, а также органи-

мен лицензиясы), стандартты өзара шарты мен коносаменті.

БИРЖАЛЫҚ МӘМІЛЕЛЕР – нысаны биржадағы айналысқа жіберілген мүлік болып табылатын және тиісті биржалар (тауар, қор және басқа) туралы ҚР заңдары мен биржалық сауда ережелеріне сәйкес онымен сауда-саттық жүргізуге қатысатындармен жасалатын мәмілелер.

ҚОЛАЙЛЫ ҚОРШАҒАН ОРТА – жай-күйі экологиялық қауіпсіздікті және халықтың денсаулығын сақтауды, био-эртүрлілікті сақтауды, ластануды болғызбауды, экологиялық жүйелердің тұрақты жұмыс істеуін, табиғи ресурстарды молықтыруды және тиімді пайдалануды қамтамасыз ететін қоршаған орта.

АДАМНЫҢ ТІРШІЛІК ЕТУІНЕ ҚОЛАЙЛЫ ЖАҒДАЙЛАР – тіршілік ету ортасы факторларының тұлғаға зиянды ықпалы жоқ кездегі жай-күйі.

ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ КӨМЕК – жеке тұлғаларға әлеуметтік қолдау көрсету мақсатында, коммерциялық ұйымдарға, сондай-ақ қызметін әлеуметтік салада жүзеге асыратын ұйымдарға олардың жарғылық қызметін қол-

зациям, осуществляющим деятельность в социальной сфере с целью поддержания их уставной деятельности.

БЛИЗКИЕ РОДСТВЕННИКИ – родители, дети, усыновители, усыновленные, полнородные и неполнородные братья и сестры, дедушка, бабушка, внуки.

БОНУС – фиксированный платеж недропользователя.

В зависимости от вида и условий заключаемого контракта на недропользование для недропользователя установлены следующие виды **Б.**: подписной и коммерческого обнаружения.

БОНУС КОММЕРЧЕСКОГО ОБНАРУЖЕНИЯ – на добычу полезных ископаемых в следующих случаях: за каждое коммерческое обнаружение полезных ископаемых на контрактной территории, ранее объявленное данным недропользователем на соответствующей контрактной территории в рамках контракта на разведку; за обнаружение в ходе проведения дополнительной разведки месторождения, приводящее к увеличению первоначально установленных уполномоченным для этих целей государственным органом Республики Казахстан извле-

дау максатында өтеусіз негізде берілетін мүлік.

ЖАҚЫН ТУЫСТАР – ата-аналар, балалар, асырап алушылар, асырап алынғандар, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек ағалы-інілер мен апалы-сіңлілер (ағакарындастар), ата, әже, немерелер.

БОНУС – жер қойнауын пайдаланушының тіркелген төлемдері.

Жер қойнауын пайдалануға арналып жасалған өзара шарттың түріне және талаптарына қарай жер қойнауын пайдаланушы үшін **Б.** мынадай түрлері белгіленеді: қол қойылатын және коммерциялық табу **Б.**

КОММЕРЦИЯЛЫҚ ТАБУ БОНУСЫ – пайдалы қазбаларды өндіруге арналған өзара шарттар шеңберінде мынадай жағдайларда: барлауға арналған өзара шарт шеңберінде осы жер қойнауын пайдаланушы тиісті өзара шарт аумағында бұған дейін жариялаған өзара шарт аумағындағы пайдалы қазбаларды әрбір коммерциялық табу үшін; Қазақстан Республикасының осы мақсаттарға уәкілеттік берілген мемлекеттік органы бастапқыда белгілеген алынатын пайдалы қазбалар қорларын ұлғайтуға алып келетін кен орындарына қосымша бар-

каемых запасов полезных ископаемых: на совмещенную разведку и добычу за каждое коммерческое обнаружение полезных ископаемых на контрактной территории, в том числе за обнаружение в ходе проведения дополнительной разведки месторождений, приводящее к увеличению первоначально установленных полномоченным для этих целей государственным органом Республики Казахстан извлекаемых запасов полезных ископаемых.

По контрактам на проведение разведки месторождений полезных ископаемых, не предусматривающим последующей их добычи, Б.к.о. не уплачивается.

БОРЬБА С КОРРУПЦИЕЙ – направлена на защиту прав и свобод граждан, обеспечение национальной безопасности РК от угроз, вытекающих из проявлений коррупции, обеспечение эффективной деятельности государственных органов, должностных и других лиц, выполняющих государственные функции, а также лиц, приравненных к ним, путем предупреждения, выявления, пресечения и раскрытия правонарушений, связанных с коррупцией, устранения их последствий и привлечения виновных к ответственности, определяет основные принципы борьбы с коррупцией, устанавливает виды правонарушений.

лау жүргізу барысындағы табу үшін: өзара шарт аумағындағы пайдалы қазбаларды әрбір коммерциялық табу үшін, оның ішінде Қазақстан Республикасының осы мақсаттарға уәкілеттік берілген мемлекеттік органы бастапқыда белгілеген алынатын пайдалы қазбалар қорларын ұлғайтуға алып келетін кен орындарына қосымша барлау жүргізу барысындағы табу үшін бірлескен барлау мен өндіруге арналған өзара шарттар шеңберінде төлейді.

Пайдалы қазбалардың кен орындарына оларды кейіннен өндіруді көздемейтін барлау жүргізуге арналған өзара шарттар бойынша К.т.б. төленбейді.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ КҮРЕС – азаматтың құқығы мен бостандығын қорғау, сыбайлас жемқорлық көрінісінен туындайтын қауіп-қатерден ҚР ұлттық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, сыбайлас жемқорлыққа байланысты құқық бұзушылықтың алдын алу, анықтау, оның жолын кесу және ашу, оның зардаптарын жою және кінәліні жауапқа тарту арқылы мемлекеттік органның, мемлекеттік міндетті атқаратын лауазымды және басқа да тұлғаның, сондай-ақ оларға тенестірілген тұлғалардың тиімді қызметін қамтамасыз етуге бағытталған және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің негізгі принцибін айқындап, сыбайлас

связанных с коррупцией, а также условия наступления ответственности.

БРАК – равноправный союз между мужчиной и женщиной, заключенный при свободном и полном согласии сторон в установленном законом порядке, с целью создания семьи, порождающий имущественные и личные неимущественные отношения между супругами.

БРАЧНЫЙ ВОЗРАСТ – возраст, по достижении которого лицо вправе вступить в брак.

БРАЧНЫЙ ДОГОВОР – соглашение лиц, вступающих в брак, или соглашение супругов, определяющее имущественные права и обязанности супругов в браке и в случае его расторжения.

БРЕНДИ – алкогольная продукция с объемной долей этилового спирта от тридцати семи с половиной до сорока пяти процентов, изготовленная из винного дистиллята с добавлением или без добавления этилового спирта, полученного из виноматериалов, в количестве, не превышающем пятидесяти процентов от количества безводного этилового спирта в конечном продукте, выдержанного в контакте с древесной дуба не менее шести месяцев.

жемкорлыкка байланысты құқык бұзушылықтың түрін, сондай-ақ жауаптылықтың пайда болу жағдайын белгілеу.

НЕКЕ – ерлі-зайыптылар арасындағы мүліктік және мүліктік емес жеке қатынастарды туғызатын, отбасын құру мақсатымен заңдарда белгіленген тәртіппен тараптардың ерікті және толық келісімі жағдайында жасалған еркек пен әйелдің арасындағы тең құқықты одақ.

НЕКЕ ЖАСЫ – тұлғаның некеге тұру құқығына жеткендегі жасы.

НЕКЕ КЕЛІСІМШАРТЫ – некеге тұрушы тұлғалардың келісімі немесе ерлі-зайыптылардың некедегі және ол бұзылған жағдайдағы мүліктік құқықтары мен міндеттерін айқындайтын келісім.

БРЕНДИ – этил спиртінің көлемдік үлесі отыз жеті жарымнан қырық бес пайызға дейін болатын, түпкілікті өнімдегі сусыз этил спиртінің көлемінен елу пайыздан аспайтын мөлшердегі шарап материалдарынан алынған, емен сүрегін қатыстырып кемінде алты ай сақталған этил спиртін қосып немесе қоспай шарап дистиллятынан дайындалған алкоголь өнімі.

БРОКЕР – профессиональный участник рынка ценных бумаг, совершающий сделки с эмиссионными ценными бумагами и иными финансовыми инструментами по поручению, за счет и в интересах клиента.

БУКМЕКЕРСКАЯ КОНТОРА – игорное заведение, в котором заключается на добровольной основе пари между организатором игорного заведения и участниками.

БУХГАЛТЕРСКАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ – организация, предоставляющая услуги в сфере бухгалтерского учета, являющаяся членом профессиональной организации.

БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ – система учета результатов финансовой и хозяйственной деятельности предприятия.

БЮДЖЕТ – централизованный денежный фонд государства, предназначенный для финансового обеспечения реализации его задач и функций.

БЮДЖЕТ ОБЛАСТИ – сводный бюджет, объединяющий областной бюджет, бюджеты районов (городов областного значения) без учета взаимопогашаемых операций между ними, используемый в качестве аналитической информации и не подлежащий утверждению.

БРОКЕР – бағалы қағаздар нарығының клиенттің тапсырмасы бойынша, соның есебінен және мүдделерін көздеп, эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасайтын кәсіби қатысушысы.

БУКМЕКЕР КЕҢСЕСІ – ойын мекемесін ұйымдастырушы мен қатысушылар арасында ерікті түрде бәс тігу жасалатын ойын мекемесі.

БУХГАЛТЕРЛІК ҰЙЫМ – бухгалтерлік есеп саласында қызмет көрсететін, кәсіби ұйымның мүшесі болып табылатын ұйым.

БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕП – кәсіпорынның қаржы және шаруашылық қызметінің нәтижелерін есепке алу жүйесі.

БЮДЖЕТ – мемлекеттің міндеттері мен қызметтерін іске асыруды қаржымен қамтамасыз етуге арналған орталықтандырылған ақша қоры.

ОБЛЫСТЫҚ БЮДЖЕТ – араларындағы өзара өтелетін операцияларды есепке алмағанда, облыстық бюджетті, аудандардың (облыстық маңызы бар қалалардың) бюджеттерін біріктіретін, талдамалы ақпарат ретінде пайдаланылатын және бекітуге жатпайтын жиынтық бюджет.

БЮДЖЕТ РАЙОНА (города областного значения) – централизованный денежный фонд, формируемый за счет поступлений, определенных Бюджетным кодексом, и предназначенный для финансового обеспечения задач и функций местных государственных органов района (города областного значения), подведомственных им государственных учреждений и реализации государственной политики в соответствующем районе (городе областного значения).

АУДАН (облыстық маңызы бар қала) **БЮДЖЕТІ** – Бюджет кодексінде айқындалған түсімдер есебінен қалыптастырылатын және ауданның (облыстық маңызы бар қала) жергілікті мемлекеттік органдарының оларға ведомстволық бағынысты мемлекеттік мекемелердің міндеттері мен қызметтерін қаржылық қамтамасыз етуге және тиісті ауданда (облыстық маңызы бар қала) мемлекеттік саясатты іске асыруға арналған орталықтандырылған ақша қоры.

БЮДЖЕТНАЯ ЗАЯВКА – совокупность документов, составляемых администратором бюджетных программ на очередной плановый период для обоснования объемов расходов.

БЮДЖЕТТІК ӨТІНІМ – шығыстар көлемін негіздеу үшін кезекті жоспарлы кезенге бюджеттік бағдарламалардың әкімшісі жасайтын құжаттардың жиынтығы.

БЮДЖЕТНАЯ ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРОГРАММА – совокупность мероприятий, преследующих единую инвестиционную цель, характер которой не позволяет установить сроки ее достижения на стадии технико-экономического обоснования.

БЮДЖЕТТІК ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒДАРЛАМА – сипаты техникалық- экономикалық негіздеу сатысында қол жеткізу мерзімін анықтауға мүмкіндік бермейтін бірыңғай инвестициялық мақсатты көздейтін іс-шаралар жиынтығы.

БЮДЖЕТНАЯ КОМИССИЯ – комиссия, создаваемая с целью обеспечения своевременной и качественной разработки проекта бюджета и выработки предложений по уточнению и исполнению бюджета.

БЮДЖЕТТІК КОМИССИЯ – бюджет жобасын уақтылы және сапалы әзірлеу мен бюджет нақтылау және атқару жөнінде ұсыныстар жасауды қамтамасыз ету мақсатында құрылатын комиссия.

БЮДЖЕТНАЯ ОБЕСПЕЧЕННОСТЬ – стоимость государ-

БЮДЖЕТТІК ҚАМТАМАСЫЗ ЕТІЛУ – тиісті бюджеттер

ственных услуг в расчете на единицу получателей данных услуг, предоставляемых государственными органами за счет средств соответствующих бюджетов.

БЮДЖЕТНАЯ ПРОГРАММА – направление расходов бюджета, взаимоувязанное со стратегическими направлениями, целями, задачами, показателями результата, определенными в стратегическом плане государственного органа, имеющее показатели результата и объемы финансирования расходов бюджета.

БЮДЖЕТНАЯ СИСТЕМА – совокупность бюджетов и Национального фонда РК, а также бюджетных процессов и отношений.

БЮДЖЕТНОЕ КРЕДИТОВАНИЕ – процесс, включающий процедуры принятия решения о предоставлении, использовании, обслуживании и погашении бюджетного кредита.

Б.к. предоставляются при соблюдении следующих условий: отсутствие налоговой задолженности; наличие обеспечения исполнения обязательств заемщика по бюджетному кредиту; отсутствие задолженности заемщика по ранее предоставленным бюджетным кредитам.

БЮДЖЕТНЫЕ ИЗЪЯТИЯ – трансферты, передаваемые из

каражаты есебінен мемлекеттік басқару органдары ұсынатын. осы көрсетілетін қызметтерді алушылардың бірлігіне есептегендегі көрсетілетін мемлекеттік қызметтер құны.

БЮДЖЕТТІК БАҒДАРЛАМАЛАР—нәтиже көрсеткіштері және бюджет шығыстарын қаржыландыру көлемі бар мемлекеттік органның стратегиялық жоспарында айқындалған стратегиялық бағыттармен, максаттармен, міндеттермен, нәтижелер көрсеткіштерімен өзара байланысқан бюджет шығыстарының бағыты.

БЮДЖЕТ ЖҮЙЕСІ – бюджеттердің және ҚР Ұлттық қорының сондай-ақ бюджеттік процестермен қатынастардың жиынтығы.

БЮДЖЕТТІК НЕСИЕЛЕУ – бюджеттік несие беру, пайдалану, оған қызмет көрсету және оны өтеу туралы шешім қабылдау рәсімдерін қамтитын процесс.

Б.н. мынадай талаптар сақталған жағдайда беріледі: салық берешегінің болмауы; қарыз алушының бюджеттік несие бойынша міндеттемелерді орындауды қамтамасыз ететін жағдайының болуы; қарыз алушының бұрын берілген бюджеттік несиелер бойынша берешегінің болмауы.

БЮДЖЕТТЕН АЛУ – төмен тұрған бюджеттерден жоғары тұр-

нижестоящих бюджетов в вышестоящие бюджеты в пределах сумм, утвержденных в республиканском или областном бюджете.

БЮДЖЕТНЫЕ ИНВЕСТИЦИИ

– финансирование из республиканского или местного бюджета, направленное на увеличение стоимости активов государства за счет формирования и увеличения уставных капиталов юридических лиц, создания активов государства путем реализации бюджетных инвестиционных и концессионных проектов на условии софинансирования из бюджета.

БЮДЖЕТНЫЕ ОПЕРАЦИИ

– операции, осуществляемые в процессе исполнения бюджета.

БЮДЖЕТНЫЕ ОТНОШЕНИЯ

– отношения, возникающие в бюджетном процессе.

БЮДЖЕТНЫЕ ПРОГРАММЫ

РАЗВИТИЯ – бюджетные программы, результаты которых напрямую влияют на степень достижения цели, решение задач и мероприятий стратегических, среднесрочных программ, планов развития республики или региона, направленные на получение экономических выгод или социально-экономического эффекта.

ған бюджеттерге республикалық немесе облыстық бюджетте бекітілген сомалар шегінде берілетін трансферттер.

БЮДЖЕТТІК ИНВЕСТИЦИЯ-

ЛАР – бюджеттен қоса қаржыландыру шартымен бюджеттік инвестициялық және концессиялық жобаларды іске асыру арқылы заңды тұлғалардың жарғылық капиталдарын қалыптастыру және ұлғайту, мемлекеттің активтерін құру есебінен мемлекет активтерінің құнын ұлғайтуға бағытталған республикалық немесе жергілікті бюджеттен қаржыландыру.

БЮДЖЕТТІК ОПЕРАЦИЯЛАР

– бюджет атқару процесінде жүзеге асырылатын операциялар.

БЮДЖЕТТІК ҚАТЫНАСТАР

– бюджет процесінде туындайтын қатынастар.

БЮДЖЕТТІК ДАМУ БАҒДАР-

ЛАМАСЫ – нәтижесі республиканың немесе өңірдің стратегиялық, орта мерзімді бағдарламасының, даму жоспарының максатына қолжеткізуді әрежесіне және олардың міндеттері мен іс-шараларын шешуге тікелей ықпал ететін, экономикалық табыс алуға немесе әлеуметтік-экономикалық тиімділікке қолжеткізуге бағытталған бюджеттік бағдарлама.

БЮДЖЕТНЫЕ СРЕДСТВА – деньги и иные активы государства, поступление в государственную собственность и расходование которых отражаются в бюджете в денежной форме.

БЮДЖЕТНЫЕ СУБВЕНЦИИ – официальные трансферты, передаваемые из вышестоящих бюджетов в нижестоящие бюджеты в пределах сумм, утвержденных в республиканском или областном бюджете.

БЮДЖЕТНЫЕ УЧРЕЖДЕНИЯ – учреждения непроизводственной сферы (социально-культурные, органы государственной власти и государственного управления, обороны, суды, прокуратура), получающие все необходимые средства из государственного бюджета.

БЮДЖЕТНЫЙ ГОД – период в 12 месяцев, в течение которого осуществляется исполнение государственного бюджета.

БЮДЖЕТНЫЙ ДЕФИЦИТ – превышение расходов по государственному бюджету над доходами.

БЮДЖЕТНЫЙ ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ПРОЕКТ – совокупность мероприятий, направленных на создание (строительство) новых либо реконструкцию имеющихся объектов, реализуемых за счет бюджетных средств в

БЮДЖЕТ ҚАРАЖАТЫ – мемлекеттік меншікке түсуі мен жұмсалуды бюджетте ақшалай нысанда көрсетілетін мемлекеттің ақша және өзге де активтері.

БЮДЖЕТ СУБВЕНЦИЯСЫ – жоғары тұрған бюджеттерден томен тұрған бюджеттерге республикалық немесе облыстық бюджетте бекітілген сомалар шегінде берілетін ресми трансферттер.

БЮДЖЕТ МЕКЕМЕЛЕРІ – қажетті қаржының бәрін мемлекеттік бюджеттен алатын өндірістік емес сала мекемелері (әлеуметтік-мәдени мекемелер, мемлекеттік билік және мемлекеттік басқару органдары, қорғаныс, сот, прокуратура).

БЮДЖЕТ ЖЫЛЫ – мемлекеттік бюджеттің орындалуы жүзеге асырылатын 12 ай ішіндегі кезең.

БЮДЖЕТ ТАПШЫЛЫҒЫ – мемлекеттік бюджет бойынша шығыстың кірістен асып түсуі.

БЮДЖЕТТІК ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБА – белгілі бір уақыт кезеңі ішінде бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылатын және аяқталған сипаттағы жаңа объектілерді тұрғызуға (салу) не қолда барларын жаңғыртуға

течение определенного периода времени и имеющих завершенный характер.

бағытталған іс-шаралар жиынтығы.

БЮДЖЕТНЫЙ КОНТРОЛЬ – контроль, основанный на методе внесения предпринятой поправок в объем и структуру доходов-расходов, производства и сбыта по мере изменения текущей ситуации на рынке при условии общей неизменности основных условий и закономерностей.

БЮДЖЕТТІК БАҚЫЛАУ – негізгі шарттар мен заңдылықтың жалпы өзгермейтін жағдайында нарықтағы күнделікті ахуалдың өзгеруіне қарай кәсіпорынның кіріс және шығыс, өнім өндіру мен өткізу мөлшері мен құрылымына түзетулер енгізу әдісіне негізделген бақылау.

БЮДЖЕТНЫЙ КРЕДИТ – деньги, выделяемые из бюджета на возвратной, срочной и платной основе.

БЮДЖЕТТІК НЕСИЕ – бюджеттен қайтарымды, мерзімді және ақылы негізде бөлінетін ақша.

БЮДЖЕТНЫЙ МОНИТОРИНГ – регулярный и систематический сбор, отслеживание и анализ показателей исполнения бюджета, осуществляемые с целью выявления причин несвоевременного принятия обязательств, несвоевременного проведения платежей по бюджетным программам, составления прогнозов исполнения поступлений и расходов бюджета, а также данных по показателям результата, определенным в стратегических планах администраторов бюджетных программ.

БЮДЖЕТТІК МОНИТОРИНГ – міндеттеменің уақтылы қабылданбау, бюджеттік бағдарлама бойынша төлемнің уақтылы жүргізілмеу себептерін анықтау, бюджет түсімдері мен шығыстарының атқарылу болжамдарын жасау мақсатында жүзеге асырылатын бюджеттің атқарылу көрсеткіштерін, сондай-ақ бюджеттік бағдарлама әкімшілерінің стратегиялық жоспарында айқындалған нәтиженің көрсеткіштері бойынша деректі тұрақты және жүйелі жинау, бақылап отыру және талдау.

БЮДЖЕТНЫЙ ПЕРИОД – срок, в течение которого действует утвержденный бюджет.

БЮДЖЕТ КЕЗЕҢІ – бекітілген бюджет қолданылатын мерзім.

БЮДЖЕТНЫЙ ПРОЦЕСС – регламентированная бюджетным

БЮДЖЕТТІК ПРОЦЕСС – Қазақстан Республикасының бюджет

законодательством Республики Казахстан деятельность государственных органов по планированию, рассмотрению, утверждению, исполнению, уточнению и корректировке бюджета, ведению бухгалтерского учета и финансовой отчетности, бюджетного учета и бюджетной отчетности, государственному финансовому контролю, бюджетному мониторингу и оценке результатов.

БЮДЖЕТНЫЙ СЧЕТ – комбинация кодов единой бюджетной классификации и кодов государственных учреждений, по которым осуществляется учет операций по расходам, осуществляемым за счет бюджетных средств.

БЮДЖЕТНЫЙ УЧЕТ – упорядоченная система сбора, регистрации и обобщения информации в денежном выражении об операциях с единого казначейского счета и счетов государственных учреждений, о требованиях и обязательствах Правительства Республики Казахстан и местных исполнительных органов, регламентированная бюджетным законодательством Республики Казахстан.

БЮЛЛЕТЕНЬ – официальное периодическое издание по вопросам охраны товарных знаков и наименований мест происхождения товаров.

заңнамасымен регламенттелген мемлекеттік органдардың бюджетті жоспарлау, қарау, бекіту, атқару, нақтылау және түзету, бухгалтерлік есепке алу мен қаржылық есептілікті, бюджеттік есепке алу мен бюджеттік есептілікті жүргізу, мемлекеттік қаржылық бақылау, бюджеттік мониторинг жасау және нәтижелерді бағалау жөніндегі қызметі.

БЮДЖЕТТІК ШОТ – бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылатын шығыстар бойынша операцияларды есепке алуда бірыңғай бюджеттік жіктелім коды мен мемлекеттік мекемелер кодтарын құрамдастыру.

БЮДЖЕТТІК ЕСЕПKE АЛУ – бірыңғай қазынашылық шоттан және мемлекеттік мекемелердің шоттарынан жасалатын операциялар туралы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің және жергілікті атқарушы органдардың талаптары мен міндеттемелері туралы ақиқалай түрдегі ақпаратты жинаудың, тіркеудің және жинақтаудың Қазақстан Республикасының бюджет заңнамасымен реттелген, тәртіпке келтірілген жүйесі.

БЮЛЛЕТЕНЬ – тауар танбалары мен тауар шығарылған жерлердің атауларын қорғау мәселелері жөніндегі ресми мерзімді басылымы.

ВАГОН – несамоходное прицепное транспортное средство, предназначенное для перевозки по железнодорожным путям.

ВАКАНСИЯ – свободное рабочее место (должность) у работодателя.

ВАЛОВОЙ ВНУТРЕННИЙ ПРОДУКТ – обобщающий экономический показатель статистики; выражает совокупную стоимость конечных товаров и услуг, созданных внутри страны, в рыночных ценах.

В.в.п. рассчитывается тремя методами: по доходам, расходам, методом прибавленной стоимости.

ВАЛОВОЙ ДОХОД – 1. Исчисленный в денежном выражении суммарный годовой доход предприятия, фирмы, полученный в результате производства и продажи продукции, товаров, услуг. 2. Определяется как разность между денежной выручкой от продажи товаров и материальными затратами на его производство.

В.д. равен сумме заработной платы и чистого дохода.

ВАГОН – темір жолдармен тасымалдауға арналған өздігінен жүрмейтін тіркемелі көлік құралы.

БОС ОРЫН – жұмыс берушінің бос жұмыс орны (қызмет).

ЖАЛПЫ ІШКІ ӨНІМ – статистиканың жинақтап қорытатын экономикалық көрсеткіші; ел ішінде жасалған түпкі тауарлар мен көрсетілетін қызметтің тұтас құнын нарық бағасымен көрсетеді.

Ж.і.ө. үш әдіспен есептеледі: кіріс және шығыс бойынша, қосылған құн әдісімен.

ЖАЛПЫ ТАБЫС – 1. Кәсіпорынның, заңды тұлғаның өнім, тауарлар өндіру мен сату, қызметтер көрсету нәтижесінде алынған, ақшалай есептелген жиынтық табысы. 2. Тауарларды сатудан түскен түсім мен оларды өндіруге жұмсалған материалдық шығын арасындағы айырма ретінде айқындалады.

Ж.т. жалақы және таза табыс сомасына тең болады.

ВАЛОВОЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ПРОДУКТ – обобщающий экономический показатель статистики; выражает совокупную стоимость конечных товаров и услуг, созданных как внутри, так и за пределами страны.

ВАЛОВОЙ ОБОРОТ – суммарная стоимость всех видов продукции, произведенной за отчетный период.

В.о. включает стоимость готовых изделий, полуфабрикатов собственной выработки, незавершенного производства и работ промышленного характера независимо от дальнейшего использования.

ВАЛОВОЙ ОБЩЕСТВЕННЫЙ ПРОДУКТ – стоимость материальных благ, созданных обществом за определенный период (обычно за год) и предназначенных для удовлетворения всей совокупности потребностей.

ВАЛОВЫЕ ИЗДЕРЖКИ – сумма постоянных и переменных издержек при каждом конкретном уровне производства.

ВАЛЮТА – денежные единицы, принятые государствами как законное платежное средство, или официальные стандарты стоимости в наличной и безналичной формах, в виде банкнот, казначейских билетов и монет, в том числе из драгоценных металлов

ЖАЛПЫ ҰЛТТЫҚ ӨНІМ – статистиканың жинақтап қорытатын экономикалық көрсеткіші; оның ішінде, сондай-ақ одан тысқары жерлерде өндірілген тауар мен көрсетілген қызметтің жиынтық құнын білдіреді.

ЖАЛПЫ АЙНАЛЫМ – есепті кезеңде өндірілген өнімнің барлық түрлерінің жиынтық құны.

Ж.а. өзінде өндірілген дайын өнімнің, жартылай фабрикаттың, аяқталмаған өндірістің және одан әрі пайдаланылуына қарамастан өнеркәсіптік сипаттағы жұмыстардың құнын камтиды.

ҚОҒАМДЫҚ ЖАЛПЫ ӨНІМ – қоғам белгілі бір мерзім ішінде (әдетте бір жылда) өндірген және қажеттердің бүкіл жиынтығын қанағаттандыруға арналған материалдық игіліктер құны.

ЖАЛПЫ ШЫҒЫНДАР – өндірістің әрбір нақты деңгейіндегі тұрақты және өзгермелі шығындар жиынтығы.

ВАЛЮТА – мемлекеттің заңды төлем қаражаты ретінде қабылдаған ақша бірлігі немесе банкнот, қазынашылық билет және монета, оның ішінде қымбат металдан жасалған монета (айналыстан алынған немесе алынатын, бірақ айналыста жүрген

(включая изъятые или изымаемые из обращения, но подлежащие обмену на находящиеся в обращении денежные знаки), а также средства на счетах, в том числе в международных денежных или расчетных единицах.

ВАЛЮТНАЯ СИСТЕМА – форма организации и регулирования валютных отношений, утвержденных национальным законодательством или межгосударственными договорами.

ВАЛЮТНАЯ СИСТЕМА МИРОВАЯ – это комплекс международных договоров и межгосударственных правовых норм, обеспечивающих деятельность международных кредитных финансовых институтов и валютных средств.

ВАЛЮТНЫЕ ОПЕРАЦИИ – операции, связанные с переходом права собственности и иных прав на валютные ценности, а также использование валютных ценностей в качестве средства платежа: ввоз, пересылка и перевод в РК, а также вывоз, пересылка и перевод из РК валютных ценностей, национальной валюты, ценных бумаг и платежных документов, номинал которых выражен в национальной валюте, не имеющих номинала ценных бумаг, выпущенных резидентами.

акша белгілеріне айырбасталуға жататынын коса алғанда) түріндегі қолма-қол және қолма-қол емес акша нысанындағы құнның ресми стандарты, сондай-ақ шоттардағы, оның ішінде халықаралық акша немесе есеп айырысу бірліктеріндегі қаражат.

ВАЛЮТАЛЫҚ ЖҮЙЕ – ұлттық заңдылықтармен немесе мемлекетаралық келісімшарттармен бекітілетін валюталық қатынастарды ұйымдастыру және реттеу нысаны.

ДҮНИЕЖҮЗІЛІК ВАЛЮТАЛЫҚ ЖҮЙЕ – бұл халықаралық несиелік қаржы институттары мен валюталық қаражаттардың қызметіне қатысты ететін халықаралық келісімшарттар мен мемлекетаралық құқықтық нормалар жүйесі.

ВАЛЮТАЛЫҚ ОПЕРАЦИЯ – валюталық құндылықтарға меншік құқығының және өзге де құқықтың көшуіне, сондай-ақ валюталық құндылықты төлем қаражаты ретінде пайдалануға байланысты операция; валюталық құндылықты, ұлттық валютаны, номиналы ұлттық валютамен көрсетілген бағалы қағазды және төлем құжатын, резиденттер шығарған номиналы жоқ бағалы қағазды Қазақстан Республикасына әкелу, жіберу және аудару, сондай-ақ Қазақстан Республикасынан әкелу, жіберу және аудару.

ВАЛЮТНЫЕ ОПЕРАЦИИ, СВЯЗАННЫЕ С ДВИЖЕНИЕМ КАПИТАЛА – включают в себя прямые инвестиции (вложения капитала, имеющие основной целью приобретение, прямо или косвенно, контроля над юридическим лицом); портфельные инвестиции (вложения капитала, основной целью которых является получение доходов на вложенный капитал); переводы и оплату имущественных и иных прав на недвижимость; предоставление и получение отсрочки платежа по экспорту и импорту товаров и услуг на срок более 180 дней; предоставление и получение финансовых кредитов на срок более 180 дней.

ВАЛЮТНЫЕ ЦЕННОСТИ – ценные бумаги и платежные документы, номинал которых выражен в иностранной валюте; не имеющие номинала ценные бумаги, выпущенные нерезидентами; аффинированное золото в слитках; национальная валюта, ценные бумаги и платежные документы, номинал которых выражен в национальной валюте в случае совершения с ними операций между резидентами и нерезидентами, а также между нерезидентами; не имеющие номинала ценные бумаги, выпущенные резидентами в случае совершения с ними операций между резидентами и нерезидентами, а также между нерезидентами.

КАПИТАЛ ҚОЗҒАЛЫСЫНА БАЙЛАНЫСТЫ ВАЛЮТАЛЫҚ ОПЕРАЦИЯ – инвестицияларды жүзеге асыру; интеллектуалдық меншік объектілеріне ерекше құқықты толық беруді қоздейтін мәмілелер бойынша есеп айырысуларды жүргізуге арналған аударым; мүліктік құқыққа және өзге де жылжымайтын мүлік құқығына төлеуге аударым; тауар, жұмыс және қызмет үшін төлемнің не аванс төлемінің мерзімін 180 күннен асатын мерзімге ұзартуды қоздейтін экспорт-импорт мәмілелері бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыруға арналған аударым; 180 күннен асатын мерзімге несиелер беру және алу.

ВАЛЮТАЛЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАР – шетел валютасы: номиналы шетел валютасымен көрсетілген бағалы қағаздар және төлем құжаттары; резидент еместер шығарған номиналы жоқ бағалы қағаздар; тазартылған құйма алтын; резиденттер мен резидент еместер арасында, сондай-ақ резидент еместер арасында операциялар жасалған жағдайда қолданылған ұлттық валюта, номиналы ұлттық валютамен көрсетілген бағалы қағаздар және төлем құжаттары; резиденттер мен резидент еместер арасында, сондай-ақ, резидент еместер арасында операциялар жасалған жағдайда қолданылған резидент шығарған номиналы жоқ бағалы қағаздар.

ВАЛЮТНЫЙ ДОГОВОР – соглашение, учредительные документы, включая изменения и дополнения к ним, а также иные документы, на основании и во исполнение которых осуществляются валютные операции.

ВАЛЮТНЫЙ КОНТРОЛЬ – регулирование объема наличности в иностранной валюте и ее обменного курса на другие валюты.

Основные направления В.к.: определение соответствия проводимых валютных операций действующему законодательству и наличия необходимых для их проведения лицензий и разрешений; проверка выполнения резидентами обязательств в иностранной валюте перед государством, а также обязательств по продаже иностранной валюты на внутреннем валютном рынке Республики Казахстан; проверка обоснованности платежей в иностранной валюте; проверка полноты и объективности учета и отчетности по валютным операциям.

ВАЛЮТНЫЙ КУРС – цена денежной единицы данной национальной валюты, выраженная в денежных единицах валюты другой страны.

ВАЛЮТНЫЙ РЫНОК – система социально-экономических и организационных отношений по купле-продаже иностранных ва-

ВАЛЮТАЛЫҚ КЕЛІСІМШАРТ – өзгерістері мен толықтыруларын қоса алғандағы келісім, құрылтай құжаттары, сондай-ақ солардың негізінде және оларды орындау үшін валюталық операциялар жүзеге асырылатын өзге де құжат.

ВАЛЮТАЛЫҚ БАҚЫЛАУ – шетелдік валютаның мөлшерін және оның басқа валюталарға айырбастау курсы реттеу.

В.б.-дың негізгі бағыттары: жұмыс істейтін заңдылықтарға сәйкес валюталық операциялардың жүргізілуін және оларға деген лицензиялар мен рұқсат қағаздарының болуын анықтау; мемлекет алдындағы шетел валютасындағы міндеттемелерді, сондай-ақ ішкі нарықта шетел валюталарын сатуға байланысты міндеттемелерді резиденттердің орындауын тексеру; валюталық операцияларға байланысты есеп пен есеп берудің толықтығын және объективтілігін тексеру.

ВАЛЮТАЛЫҚ БАҒАМ – бір мемлекеттің валютасын басқа мемлекеттің валютасына айырбастау қатынасы.

ВАЛЮТАЛЫҚ НАРЫҚ – шетелдік валютаны және шет елдік валютадағы төлем құжаттарын сату-сатып алу жөніндегі әлеу-

лют и платежных документов в иностранных валютах.

меттік-экономикалық және ұйымдық қатынастар жүйесі.

ВАЛЮТНЫЙ ФОНД – валютные средства предприятий на их балансовых или забалансовых счетах во Внешэкономбанке; система отчислений предприятиям от валютной выручки по экспорту в виде твердого процента за пять лет.

ВАЛЮТАЛЫҚ ҚОР – кәсіпорындардың Сыртқыэкономикалық банктегі баланстық және баланстан тыс есеп-шоттарындағы валюталық қаржысы; экспорт бойынша түскен валюталық кірістен кәсіпорындарға бес жылғы нақты пайыз түрінде қаржы бөлу жүйесі.

ВАНДАЛИЗМ – осквернение зданий или иных сооружений надписями и рисунками, или иными действиями, оскорбляющими общественную нравственность, а равно умышленная порча имущества на транспорте или в иных общественных местах.

ТАҒЫЛЫҚ – үйлерді немесе өзге де ғимараттарды жазулармен және суреттермен немесе қоғамдық адамгершілікті қорлайтын өзге де іс-әрекеттермен қорлау, сол сияқты көлікте немесе өзге де қоғамдық орындарда мүлікті қасақана бүлдіру.

ВАХТОВЫЙ МЕТОД – особая форма осуществления трудового процесса вне места постоянного проживания работников, когда не может быть обеспечено ежедневное их возвращение к постоянному месту жительства.

ВАХТАЛЫҚ ӘДІС – қызметкердің тұрақты тұратын жеріне күн сайын қайтып келуі қамтамасыз етіле алмайтын кезде, олардың тұрақты тұратын жерінен тысқары жерде еңбек процесін жүзеге асырудың ерекше нысаны.

ВЕБ-ПОРТАЛ ЭЛЕКТРОННОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА – информационная система, предоставляющая единую точку доступа ко всем электронным услугам и электронным информационным ресурсам «электронного правительства».

ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҮКІМЕТ ВЕБ-ПОРТАЛЫ – «электрондық үкіметтің» барлық электрондық қызмет көрсетулері мен электрондық ақпараттық ресурстарына қол жеткізудің бірыңғай нүктесін беретін ақпараттық жүйе.

ВЕБ-САЙТ – совокупность данных и программно-технических средств, объединенных

ВЕБ-САЙТ – ақпараттық-телекоммуникациялық желіде бір доменик атаумен біріктірілген

под одним доменным именем в информационно-телекоммуникационной сети и имеющих общую навигацию.

ВЕКСЕЛЕДАТЕЛЬ – юридическое или физическое лицо, выдавшее вексель.

ВЕКСЕЛЕДЕРЖАТЕЛЬ – владелец векселя, имеющий право на получение указанной в нем суммы денег.

ВЕКСЕЛЬ – платежный документ строго установленной формы, содержащий одностороннее безусловное денежное обязательство.

ВЕКСЕЛЬНАЯ БУМАГА – разновидность гербовой бумаги, обладающая определенной степенью защиты и предназначенная для составления на ней векселя.

ВЕКСЕЛЬНОЕ ОБРАЩЕНИЕ – включает в себя выпуск на территории РК простых и переводных коммерческих векселей, передачу права требования по векселям, в том числе выпущенным за пределами Республики Казахстан, исполнение обязательств по таким векселям и операции, связанные с ними, их учет учетными конторами и переучет Национальным банком РК.

ВЕЩНЫЕ НАЛОГИ – это налоги, предметом которых выступают

және ортақ навигациясы бар деректер мен бағдарламалық-техникалық құралдардың жиынтығы.

ВЕКСЕЛЬ БЕРУШІ – вексель берген заңды немесе жеке тұлға.

ВЕКСЕЛЬ ҰСТАУШЫ – вексельде көрсетілген ақша сомасын алуға құқығы бар вексель иесі.

ВЕКСЕЛЬ – біржақты сөзсіз ақшалай міндеттемені білдіретін қатаң белгіленген нысандағы төлем құжаты.

ВЕКСЕЛЬ ҚАҒАЗЫ – белгілі бір қорғалу дәрежесі бар және оған вексель жасауға арналған елтанбалы қағаздың бір түрі.

ВЕКСЕЛЬ АЙНАЛЫСЫ – ҚР аумағында жай және аударым коммерциялық вексельін шығаруды, вексельдер, оның ішінде Қазақстан Республикасынан тыс жерде шығарылғандары бойынша талап ету құқығын беруді, осындай вексель жөніндегі міндеттемелер мен оларға байланысты операцияларды орындауды, оларды есеп кеңселерінің есепке алуын және ҚР Ұлттық банкінің қайта есепке алуын қамтиды.

ЗАТТАЙ САЛЫҚ – салықты затпен немесе тауар түрінде

вещи. Этот вид налогов применяется в большинстве случаев в сельском хозяйстве. Частью урожая расплачиваются в счет налога. В.н. установлены с древних времен, т.е. до появления денег за установленный налог платили вещью.

ВЗАИМНО-СБЕРЕГАТЕЛЬНЫЙ БАНК – разновидность кооперативных банковских учреждений.

ВЗАИМНОЕ СТРАХОВАНИЕ – одна из форм страхования, при которой каждый страхователь является членом общества взаимного страхования.

ВЗАИМНЫЕ РАСЧЕТЫ – один из способов платежей безналичных расчетов, суть, которых состоит во взаимном погашении задолженности без перечислений денежных средств.

ВЗАИМНЫЕ РАСЧЕТЫ МЕЖДУ БЮДЖЕТАМИ – расчеты между республиканскими и местными бюджетами в процессе их исполнения.

ВЗАИМОЗАВИСИМЫЕ СТОРОНЫ – 1. Производители или покупатели (участники сделки), связанные с поставщиками или сами являющиеся поставщиками товара, предположительно являющиеся предметом демпинга. 2. Физические лица и юридические

төлейді. Бұл салық түрі көбінесе ауыл шаруашылығы саласында қолданылады. Жиналған өнімнің бір бөлігін салық ретінде төлеп отырады. З.с. ертеден қолданылып келеді, яғни ақша пайда болғанға дейін салықты заттай беріп отырған.

ӨЗАРА-ЖИНАҚ БАНКІ – кооперативтік банк мекемелерінің бір түрі.

ӨЗАРА САҚТАНДЫРУ – сақтандыру нысандарының бірі, онда әрбір сақтандырушы өзара сақтандыру қоғамының мүшесі болып табылады.

ӨЗАРА ЕСЕПАЙЫРЫСУ – қолма-қол ақшасыз есеп айырысудағы төлем әдістерінің бірі, оның мәні – ақша аудармастан қарызды өзара өтеу.

БЮДЖЕТТЕР АРАСЫНДА ӨЗАРА ЕСЕПАЙЫРЫСУ – республикалық және жергілікті бюджеттердің атқарылуы барысында олардың арасында есеп айырысу.

ӨЗАРА ТӘУЕЛДІ ТАРАПТАР – 1. Жорамалдап алғанда демпинг нысанасы болып табылатын тауарды берушілерге байланысты немесе өздері берушілер болып табылатын өндірушілер немесе сатып алушылар (мәмілге қатысушы). 2. Араларындағы қатынастар өз қызметінің не-

лица, отношения между которыми могут оказывать непосредственное влияние на условия или экономические результаты их деятельности и представляемых ими лиц, а именно: одно лицо участвует в имуществе другого лица и доля такого участия составляет более 33 процентов: лица состоят в соответствии с законодательством РК о браке и семье в брачных отношениях, отношениях родства или свойства, усыновителя и усыновленного, а также попечителя и опекаемого.

ВЗАИМОЗАМЕНЯЕМЫЕ ТОВАРЫ – группа товаров, которые могут быть сравнимы по их функциональному назначению, применению, качественным и техническим характеристикам, цене, а также другим параметрам таким образом, что покупатель заменяет их друг другом в процессе потребления (производства).

ВЗАИМОПОГАШАЕМЫЕ ОПЕРАЦИИ – операции, осуществляемые при формировании государственного бюджета и бюджета области, а также отчетов об их исполнении, связанные с исключением сумм трансфертов, бюджетных кредитов и других денег, передаваемых из одного уровня бюджета на другой, в целях исключения двойного счета.

месе өздері өкілдері болып былатын тұлғалар қызметінің жағдайларына немесе экономикалық нәтижелеріне тікелей ықпал етуі мүмкін жеке тұлғалар және заңды тұлғалар, атап айтқанда: бір тұлға басқа тұлғаның мүлкіне қатысады және мұндай қатысу үлесі 33 пайыздан астам болады; тұлғалар ҚР неке және отбасы туралы заңдарына сәйкес некелік қатынастарда немесе туыстық немесе жекжаттық, асырап алушы және асырап алыншы, сондай-ақ қамқоршы және қорғаншылық қатынастарда болады.

БІРІН-БІРІ АЛМАСТЫРАТЫН ТАУАРЛАР – өз функционалдық қызметі, қолданылуы, сапалық және техникалық сипаттамалары, бағасы, сондай-ақ басқа да өлшемдері бойынша салыстыруға болатын, сөйтіп, сатып алушы оларды тұтыну процесінде (өндірісте) бір-бірімен алмастыратын тауарлар тобы.

ӨЗАРА ӨТЕЛЕТІН ОПЕРАЦИЯЛАР – қосарланған есепті болғызбау мақсатында бюджеттің бір деңгейінен басқасына берілетін, трансферттер, бюджеттік несиелер және басқа да ақша сомаларын алып тастаумен байланысты, мемлекеттік бюджетті және облыстың бюджетін, сондай-ақ олардың атқарылуы туралы есептерді қалыптастыру кезінде жүзеге асырылатын операциялар.

ВЗАИМОСВЯЗАННАЯ СТОРОНА – физическое или юридическое лицо, взаимосвязанность которого определяется в соответствии с законодательством Республики Казахстан о трансфертном ценообразовании.

ВЗИМАНИЕ ДОХОДОВ ПО ДЕКЛАРАЦИИ У ИСТОЧНИКА ДОХОДОВ – способы взыскания прямых личных налогов и по фиксированным ставкам с доходов, указанных в декларации.

ВЗНОСЫ – платежи банков-участников организации, осуществляющей обязательное гарантирование депозитов, уплачиваемые в соответствии с требованиями Закона РК «Об обязательном гарантировании депозитов, размещенных в банках второго уровня РК».

ВЗЫСКАНИЕ НАЛОГОВОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТИ НАЛОГОПЛАТЕЛЬЩИКА ФИЗИЧЕСКОГО ЛИЦА, НЕ ЯВЛЯЮЩЕГОСЯ ИНДИВИДУАЛЬНЫМ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕМ, ЧАСТНЫМ НОТАРИУСОМ, ЧАСТНЫМ СУДЕБНЫМ ИСПОЛНИТЕЛЕМ, АДВОКАТОМ – в случае неуплаты или неполной уплаты сумм налоговой задолженности налогоплательщиком-физическим лицом, не являющимся индивидуальным предпринимателем, частным нотариусом, частным судебным испол-

ӨЗАРА БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАП – өзара байланыстылығы Қазақстан Республикасының трансферттік баға белгілеу туралы заңнамасына сәйкес айқындалатын жеке немесе заңды тұлға.

ДЕКЛАРАЦИЯ БОЙЫНША ТАБЫС КӨЗІНЕН САЛЫҚ АЛУ – декларацияда көрсетілген табыстарға белгіленген ставкалар бойынша тікелей жеке салық алудың әдістері.

ЖАРНАЛАР – салымдарға міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйымға қатысушы банктердің «ҚР екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған салымдарға міндетті кепілдік беру туралы» ҚР Заңының талаптарына сәйкес төлейтін төлемдері.

ДАРА КӘСІПКЕР, ЖЕКЕ НОТАРИУС, ЖЕКЕ СОТ ОРЫНДАУШЫСЫ, АДВОКАТ БОЛЫП ТАБЫЛМАЙТЫН САЛЫҚ ТӨЛЕУШІ ЖЕКЕ ТҮЛҒАНЫҢ САЛЫҚ БЕРЕШЕГІН ӨНДІРІП АЛУ – дара кәсіпкер, жеке нотариус, жеке сот орындаушысы, адвокат болып табылмайтын салық төлеуші жеке тұлға салық берешегінің сомаларын төлемеген немесе толық төлемеген жағдайда салық органы сот бұйрығын шығару туралы өтінішпен немесе аталған салық төлеушінің мүлкі есебінен

нителем, адвокатом, налоговый орган обращается в суд с заявлением о вынесении судебного приказа или иском о взыскании сумм налоговой задолженности за счет имущества данного налогоплательщика.

Рассмотрение дел по заявлениям о вынесении судебного приказа или иском о взыскании сумм **Н.з.н.ф.л.н.я.и.п.ч.н.ч.с.и.а.**, производится в соответствии с гражданским процессуальным законодательством Республики Казахстан.

В.н.з. за счет имущества **н.ф.л.н.я.и.п.ч.н.ч.с.и.а.** осуществляется органами исполнительного производства в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан об исполнительном производстве.

ВЗЫСКАТЕЛЬ – лицо, предъявляющее в силу договора или закона требование о взыскании денег, подлежащее исполнению банком-получателем без согласия отправителя денег.

ВИД ОТХОДОВ – совокупность отходов, имеющих общие признаки в соответствии с их происхождением, свойствами и технологией обращения, определяемые на основании классификатора отходов.

ВИДЫ АУКЦИОНОВ – в зависимости от формы проведения аукционы: открытые и закрытые.

сальк берешегі сомасын өндіріп алу туралы талап-арызбен сотқа жүгінеді.

Сот бұйрығын шығару туралы өтініш немесе **Д.к.ж.н.ж.с. о.а.б.т.с.т.ж.т.с.б.** сомасын өндіріп алу туралы талап-арыз бойынша іс қарау Қазақстан Республикасының азаматтық іс жүргізу заңнамасына сәйкес жүргізіледі.

Д.к.ж.н.ж.с.о.а.б.т.с.т.ж.т.с.б. есебіне оның мүлкін өндіріп алуды Қазақстан Республикасының атқарушылық іс жүргізу туралы заңнамасында белгіленген тәртіппен атқарушылық іс жүргізу органдары жүргізеді.

ӨНДІРІП АЛУШЫ – келісімшартқа немесе заңға орай алушы банк ақша жөнелтушінің келісімінсіз-ақ орындауға тиіс ақша өндіріп алу туралы талап қоюшы тұлға.

ҚАЛДЫҚТАРДЫҢ ТҮРІ – шығу көзіне, қасиеттеріне және жұмыс істеу технологиясына сәйкес жалпы белгілері бар, қалдықтар жіктеуіші негізінде айқындалатын қалдықтар жиынтығы.

АУКЦИОННЫҢ ТҮРЛЕРІ – аукциондардың өткізілуіне байланысты: ашық және жабық.

ВИДЫ БОНУСОВ – подписной и коммерческого обнаружения.

ВИДЫ БЮДЖЕТНЫХ ПРОГРАММ – в зависимости от содержания бюджетные программы разделяются на программы, направленные на: осуществление государственных функций, полномочий и оказание вытекающих из них государственных услуг; предоставление трансфертов и бюджетных субсидий; предоставление бюджетных кредитов; осуществление бюджетных инвестиций; осуществление капитальных расходов; выполнение обязательств государства; в зависимости от уровня государственного управления бюджетные программы подразделяются на: республиканские, утверждаемые в составе республиканского бюджета; областные, города республиканского значения, столицы, утверждаемые в составе областного бюджета, бюджетов города республиканского значения, столицы; районные (город), утверждаемые в составе бюджета района (город областного значения); бюджетные программы района в городе, города районного значения, поселка, аула, аульного округа, утверждаемые в составе бюджетов города республиканского значения, столицы, бюджета района (города областного значения). Областные, города республиканского значения, столицы, районные

БОНУСТЫН ТҮРЛЕРІ – қол қойылатын және коммерциялық табу бонусы.

БЮДЖЕТТІК БАҒДАРЛАМАЛАРДЫҢ ТҮРЛЕРІ – мазмұнына байланысты бюджеттік бағдарламалар: мемлекеттік қызметтерді, өкілеттіктерді және олардан туындайтын мемлекеттік қызметтер көрсетуді жүзеге асыру; трансферттер мен бюджеттік субсидиялар беру; бюджеттік несиелер беру; бюджеттік инвестицияларды жүзеге асыру; күрделі шығыстарды жүзеге асыру; мемлекеттің міндеттемелерін орындауға бағытталған бағдарламалар; мемлекеттік басқару деңгейіне байланысты бюджеттік бағдарламалар: республикалық бюджеттің құрамында бекітілетін республикалық бағдарламалар; облыстық бюджеттің, республикалық маңызы бар қала, астана бюджеттерінің құрамында бекітілетін облыстық, республикалық маңызы бар қала, астана бағдарламалары; аудан (облыстық маңызы бар қала) бюджетінің құрамында бекітілетін аудандық (қала) бағдарламалар; республикалық маңызы бар қала, астана бюджеттерінің, аудан (облыстық маңызы бар қала) бюджетінің құрамында бекітілетін, қаладағы ауданның, аудандық маңызы бар қаланың, кенттің, ауылдың, ауылдық округтің бюджеттік бағдарламалары. Облыстық, республикалық маңызы бар қала, аста-

(город) бюджетные программы, а также бюджетные программы района в городе. города районного значения, поселка, аула, аульного округа являются местными бюджетными программами: *в зависимости от способа реализации бюджетные программы подразделяются на:* индивидуальные бюджетные программы, реализуемые одним администратором; распределяемые бюджетные программы, утверждаемые в бюджете в составе бюджетных программ определенного администратора бюджетных программ и подлежащие распределению в течение текущего финансового года между различными администраторами бюджетных программ.

ВИДЫ ВАЛЮТНОЙ СИСТЕМЫ

– национальные, международные (региональные) и мировая валютная система.

ВИДЫ ВАЛЮТНЫХ РЫНКОВ

– подразделяются на биржевой (фондовый рынок Казахстана) и не биржевой (межбанков). Крупные банковские и валютно-биржевые центры находятся в США, Великобритании, Германии, Франции, Швейцарии, Японии, Сингапуре.

ВИДЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ

– *в пределах полномочий осуществляются следующие виды контроля:*

на, аудандық (қала) бюджеттік бағдарламалар, сондай-ақ қаладағы ауданның, аудандық маңызы бар қаланың, кенттің, ауылдың, ауылдық округтің бюджеттік бағдарламалары жергілікті бюджеттік бағдарламалар болып табылады: *бюджеттік бағдарламалар іске асыру тәсіліне байланысты:* бір әкімші іске асыратын дара бюджеттік бағдарламалар; белгілі бір бюджеттік бағдарламалар әкімшісінің бюджеттік бағдарламаларының құрамында бекітілетін және бюджеттік бағдарламалардың әр түрлі әкімшілері арасында ағымдағы қаржы жылы ішінде бөлінуге жататын, бөлінетін бюджеттік бағдарламалар.

ВАЛЮТАЛЫҚ ЖҮЙЕНІҢ ТҮР-

ЛЕРІ – ұлттық, халықаралық (аймақтық) және дүниежүзілік валюталық жүйе.

ВАЛЮТА НАРЫҒЫНЫҢ ТҮР-

ЛЕРІ – биржалық (Қазақстан кор биржасы) және биржадан тыс (банкаралық) болып бөлінеді. Ең ірі дүниежүзілік валюта нарықтары АҚШ-та, Ұлыбританияда, Германияда, Францияда, Швейцарияда, Жапонияда, Сингапурде орналасқан.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚАРЖЫЛЫҚ

БАҚЫЛАУДЫҢ ТҮРЛЕРІ – *өкілеттігі шегінде бақылаудың мынадай түрлерін жүзеге асырады:*

комплексный контроль – проверка и оценка деятельности объектов контроля по всем вопросам за конкретный период;

тематический контроль – проверка и оценка деятельности объекта контроля по отдельным вопросам за конкретный период;

встречный контроль – контроль третьих лиц, который проводится исключительно по вопросам взаимоотношений с основным объектом контроля в рамках проверяемого вопроса;

совместный контроль – контроль, проводимый органами государственного финансового контроля совместно с другими государственными органами.

кешенді бақылау – бақылау объектілерінің нақты кезеңдегі қызметін барлық мәселелер бойынша тексеру және бағалау;

тақырынтық бақылау – бақылау объектісінің нақты кезеңдегі қызметін жекелеген мәселелер бойынша тексеру және бағалау;

үстеме бақылау – тексеріліп отырған мәселе шеңберінде бақылаудың негізгі объектісімен өзара қатынастар мәселелері бойынша ғана жүргізілетін үшінші тұлғалардың бақылауы;

бірлескен бақылау – мемлекеттік қаржылық бақылау органдары басқа мемлекеттік органдармен бірлесіп жүргізетін бақылау.

ВИДЫ ДЕНЕГ – товарные, металлические, бумажные, кредитные, электронные.

АҚШАНЫҢ ТҮРЛЕРІ – тауар, металл, қағаз, несиелік, электронды ақшалар.

ВИДЫ И УРОВНИ БЮДЖЕТОВ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН – утверждаются, исполняются и являются самостоятельными бюджетами следующих уровней: республиканский бюджет; областной бюджет, бюджет города республиканского значения, столицы; бюджет района (города областного значения).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ БЮДЖЕТІН ТҮРЛЕРІ МЕН ДЕҢГЕЙЛЕРІ – мынадай деңгейдегі бюджеттер бекітіледі, атқарылады және дербес болып табылады: республикалық бюджет; облыстық бюджет, республикалық маңызы бар қала, астана бюджеті; аудан (облыстық маңызы бар қала) бюджеті.

ВИДЫ И ФОРМЫ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ЗАЙМОВ – по отношению к заемщику подразделяются на: займы Прави-

МЕМЛЕКЕТТІК ҚАРЫЗДЫҢ ТҮРІ МЕН НЫСАНЫ – қарыз алушыға қатысты алғанда: Қазақстан Республикасы Үкіме-

тельства Республики Казахстан; займы Национального банка Республики Казахстан; займы местных исполнительных органов; *по рынкам ссудного капитала*: внешние государственные займы; внутренние государственные займы; *по форме заимствования*: выпуск государственных эмиссионных ценных бумаг; заключение договоров займа; *государственные эмиссионные ценные бумаги по сроку действия подразделяются на*: краткосрочные со сроком обращения до 1 года; среднесрочные со сроком обращения от 1 года до 5 лет; долгосрочные со сроком обращения свыше 5 лет; *государственные эмиссионные ценные бумаги по целям выпуска подразделяются на*: выпускаемые в целях финансирования дефицита бюджета; выпускаемые в целях содействия развитию внутреннего рынка долговых инструментов.

ВИДЫ НАЛОГОВ – в соответствии с Налоговым кодексом РК: корпоративный подоходный налог; индивидуальный подоходный налог; налог на добавленную стоимость; акцизы; рентный налог на экспорт; специальные платежи и налоги недропользователей; социальный налог; налог на транспортные средства; земельный налог; налог на имущество; налог на игровой бизнес; фиксированный налог; единый земельный налог.

тінің қарыздары: Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің қарыздары; жергілікті атқарушы органдардың қарыздары болып бөлінеді; *несие капиталының нарықтарына қарай*: мемлекеттік сыртқы қарыздар; мемлекеттік ішкі қарыздар болып бөлінеді; *қарыз алу нысаны бойынша*: мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздар шығару; қарыз келісімшарттарын жасасу; *мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздар қолданылу мерзімі бойынша*: 1 жылға дейінгі айналыс мерзімімен қысқа мерзімді; 1 жылдан 5 жылға дейінгі айналыс мерзімімен орта мерзімді; 5 жылдан артық айналыс мерзімімен ұзақ мерзімді; *мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздар шығару мақсаты бойынша*: бюджет тапшылығын қаржыландыру мақсатында шығарылатын; борыштық құралдардың ішкі нарығын дамытуға жәрдемдесу мақсатында шығарылатын болып бөлінеді.

САЛЫҚТЫҢ ТҮРЛЕРІ – ҚР Салық кодексіне сәйкес: корпоративтік табыс салығы; жеке табыс салығы; қосылған құн салығы; акциздер; экспортка рента салығы; жер қойнауын пайдаланушылардың арнаулы төлемдері мен салықтары; әлеуметтік салық; көлік құралы салығы; жер салығы; мүлік салығы; ойын бизнесі салығы; тіркелген салық; бірыңғай жер салығы.

ВИД

ВИДЫ НАЛОГОВОГО КОНТРО-

ЛЯ – предварительный, текущий и последующий контроль.

ВИДЫ НАЛОГОВОГО РЕЖИМА

– общий режим и специальный налоговый режим.

ВИДЫ НАЛОГОВЫХ ПЕРИО-

ДОВ – день, декада, месяц, квартал, год.

ВИДЫ НАЛОГОВЫХ ПРОВЕ-

РОК – документальная проверка и хронометражное обследование.

ВИДЫ ПЛАТЫ – в соответствии

с Налоговым кодексом РК: за пользование земельными участками; за пользование водными ресурсами поверхностных источников; за эмиссии в окружающую среду; за пользование животным миром; за лесные пользования; за использование особо охраняемых природных территорий; за использование радиочастотного спектра; за предоставление междугородной и (или) международной телефонной связи, а также сотовой связи; за пользование судоходными водными путями; за размещение наружной (визуальной) рекламы.

ВИДЫ ПОШЛИН – государственная и таможенная пошлина.

САЛЫҚ БАҚЫЛАУЫНЫҢ ТҮР-

ЛЕРІ – алдын-ала бақылау, ағымдағы бақылау, кейінгі бақылау.

САЛЫҚ РЕЖИМІНІҢ ТҮРЛЕРІ

– жалпы режим және арнаулы салық режимі.

САЛЫҚ КЕЗЕҢІНІҢ ТҮРЛЕРІ

– күндік, он күндік, айлық, токсандық, жылдық.

САЛЫҚТЫҚ ТЕКСЕРУЛЕРДІҢ

ТҮРЛЕРІ – құжаттық тексеру және хронометраждық зерттеп-тексеру.

ТӨЛЕМАҚЫНЫҢ ТҮРЛЕРІ –

ҚР Салық кодексіне сәйкес: жер учаскелерін пайдаланғаны үшін; үстіңгі көздерден су ресурстарын пайдаланғаны үшін; қоршаған ортаға эмиссия үшін; жануарлар әлемін пайдаланғаны үшін; орманды пайдаланғаны үшін; ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды пайдаланғаны үшін; радиожілілік спектрін пайдаланғаны үшін; қалааралық және халықаралық телефон байланысын, сондай-ақ ұялы байланысты бергені үшін; кеме жүзетін су жолдарын пайдаланғаны үшін; сыртқы (көрнекі) жарнаманы орналастырғаны үшін.

БАЖ САЛЫҒЫНЫҢ ТҮРЛЕРІ –

мемлекеттік және кедендік баж.

ВИДЫ ПРЯМЫХ НАЛОГОВ – реальные и личные, на потребление и доходы.

ВИДЫ СБОРОВ – в соответствии с Налоговым кодексом РК: регистрационные сборы; сбор за проезд автотранспортных средств по территории Республики Казахстан; сбор с аукционов; лицензионный сбор за право занятия отдельными видами деятельности; сбор за выдачу разрешения на использование радиочастотного спектра телевизионным и радиовещательным организациям.

ВИДЫ СПЕЦИАЛЬНЫХ НАЛОГОВЫХ РЕЖИМОВ – специальный налоговый режим для субъектов малого бизнеса, включающий в себя: специальный налоговый режим на основе патента и специальный налоговый режим на основе упрощенной декларации; специальный налоговый режим для крестьянских или фермерских хозяйств; специальный налоговый режим для юридических лиц – производителей сельскохозяйственной продукции, продукции аквакультуры (рыбоводства) и сельских потребительских кооперативов.

ВИДЫ СТАВОК НАЛОГА – по способу определения суммы налога: равные, твердые, процентные; по характеру применения ставки налога: общие, пониженные, повышенные; от содержания

ТІКЕЛЕЙ САЛЫҚТЫҢ ТҮРЛЕ-РІ – нақты және дербес, табысқа және тұтынуға салынатын салықтар.

АЛЫМДАРДЫҢ ТҮРЛЕРІ – ҚР Салық кодексіне сәйкес: тіркеу алымдары; автокөлік құралының Қазақстан Республикасы аумағымен жүргені үшін алым; аукционнан алынатын алым; жеке-леген қызмет түрлерімен айналысу құқығы үшін лицензиялық алым; телевизия және радиотарату ұйымдарына радиожілік спектрін пайдалануға рұқсат беру үшін алым.

АРНАУЛЫ САЛЫҚ РЕЖИМДЕРІНІҢ ТҮРЛЕРІ – шағын бизнес субъектілері үшін арнаулы салық режимі; патент негізіндегі арнаулы салық режимін және оңайлатылған декларация негізіндегі арнаулы салық режимін қамтиды; шаруа немесе фермер қожалықтары үшін арнаулы салық режимі; ауыл шаруашылығы өнімдерін, акваөсіру (балық өсіру шаруашылығы) өнімін өндіруші заңды тұлғалар және ауылдық тұтыну кооперативтері үшін арнаулы салық режимі.

САЛЫҚ СТАВКАЛАРЫНЫҢ ТҮРЛЕРІ – салық сомасын анықтау тәсілі бойынша: тең, тұрлаулы (қатан), пайызды, салық ставкаларын қолдану сипатына қарай: жалпы, жоғары-

ния различают следующие ставки: маргинальные, фактические, экономические.

ВИДЫ ТАМОЖЕННЫХ ПЛАТЕЖЕЙ – таможенная пошлина; таможенный сбор за таможенное оформление; таможенный сбор за хранение товаров; таможенный сбор за таможенное сопровождение; сбор за выдачу лицензий таможенными органами Республики Казахстан; сбор за выдачу квалификационного аттестата специалиста по таможенному оформлению; плата за предварительное решение.

ВИНА ПЛОДОВО-ЯГОДНЫЕ – вина, приготовленные путем спиртового брожения сока свежих плодов и ягод или мезги с добавлением сахара и этилового спирта или без них.

ВИНО – алкогольная продукция, которая произведена из виноматериалов, с объемной долей этилового спирта не более двадцати двух процентов.

ВИНОМАТЕРИАЛ – спиртосодержащая пищевая продукция с объемной долей этилового спирта не более двадцати двух с половиной процента, полученная в результате спиртового брожения винограда, виноградного суслу либо плодового или ягодного сока без добавления аромати-

латылған, томендетілген; *салық ставкаларының мазмұнына байланысты: маргинальды, нақты, экономикалық.*

КЕДЕН ТӨЛЕМДЕРІНІҢ ТҮР-ЛЕРІ – кедендік баж; кедендік ресімдеу үшін кедендік алым; тауарларды сақтау үшін кедендік алым; кедендік ілесіп алып жүру үшін кедендік алым; Қазақстан Республикасы кеден органдарының лицензия бергені үшін алым; кедендік ресімдеу жөніндегі маманның біліктілік аттестатын бергені үшін алым; алдын ала шешім үшін төлемақы.

ЖЕМІС-ЖИДЕК ШАРАПТАРЫ – жаңа піскен жемістердің және жидектердің шырындарын немесе болжырды кант және этил спиртін қосыл немесе оларды қоспай спирттік ашыту жолымен әзірленетін шараптар.

ШАРАП – шарап материалдарынан өндірілген, этил спиртінің көлемдік үлесі жиырма екі пайыздан аспайтын алкоголь өнімі.

ШАРАП МАТЕРИАЛЫ – этил спиртінің көлемдік үлесі жиырма екі жарым пайыздан аспайтын, хош иісті және дәмдік қоспаларды қоспай, тағамдық шикізаттан өндірілген этил спиртін және дистилляттарды қоспай немесе қосып, жүзімді, жүзім шырынын не жеміс не-

ческих и вкусовых добавок, без добавления или с добавлением этилового спирта, произведенного из пищевого сырья, и дистиллятов, которые используются в качестве сырья для производства винодельческой и ликероводочной продукции, этилового спирта, полученного путем прямой или двойной перегонки.

ВКЛАД В ЖИЛИЩНЫЕ СТРОИТЕЛЬНЫЕ СБЕРЕЖЕНИЯ

– деньги, вносимые вкладчиком или третьими лицами на счет вкладчика, открытый в жилищном строительном сберегательном банке в соответствии с условиями договора о жилищных строительных сбережениях.

ВКЛАДЧИК ДОБРОВОЛЬНЫХ ПЕНСИОННЫХ ВЗНОСОВ

– физическое или юридическое лицо, осуществляющее за счет своих собственных средств добровольные пенсионные взносы в пользу получателя в соответствии с договором о пенсионном обеспечении за счет добровольных пенсионных взносов.

ВКЛАДЧИК ДОБРОВОЛЬНЫХ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ ПЕНСИОННЫХ ВЗНОСОВ

– физическое или юридическое лицо, осуществляющее за счет своих собственных средств добровольные профессиональные пенсионные взносы в пользу работника в соответствии с договором о пенсионном обеспечении за счет добровольных профессиональных пенсионных взносов.

месе жидек шырынын спиртпен ашыту нәтижесінде алынған, құрамында спирті бар тамақ өнімі, ол шарап ашыту және ликер-арак өнімін, тікелей немесе екі мәрте айдап айыру жолымен алынған этил спиртіні өндіру үшін шикізат ретінде пайдаланылады.

ТҰРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫ ЖИНАҚ АҚШАСЫНА САЛЫМ

– тұрғын үй құрылысы жинақ ақшасы туралы келісімшарттың талаптарына сәйкес салымшының тұрғын үй құрылысы жинақ банкіне ашылған шотына салымшы немесе үшінші тұлғалар салатын ақша.

ЕРІКТІ ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖАРНАЛАРЫНЫҢ САЛЫМШЫСЫ

– ерікті зейнетақы жарналары есебінен зейнетақымен камсыздандыру туралы келісімшартқа сәйкес өзінің жеке қаражаты есебінен алушының пайдасына ерікті зейнетақы жарналарын жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлға.

ЕРІКТІ КӘСІПТІК ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖАРНАЛАРЫНЫҢ САЛЫМШЫСЫ

– ерікті кәсіптік зейнетақы жарналары есебінен зейнетақымен камсыздандыру туралы келісімшартқа сәйкес өзінің жеке қаражаты есебінен қызметкердің пайдасына ерікті кәсіптік зейнетақы жарналарын салуды жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлға.

ВКЛАДЧИК ЖИЛИЩНЫХ СТРОИТЕЛЬНЫХ СБЕРЕЖЕНИЙ – физическое лицо, заключившее с жилищным строительным сберегательным банком договор о жилищных строительных сбережениях.

ВКЛАДЧИК ОБЯЗАТЕЛЬНЫХ ПЕНСИОННЫХ ВЗНОСОВ – физическое лицо, заключившее договор о пенсионном обеспечении за счет обязательных пенсионных взносов и имеющее индивидуальный пенсионный счет в накопительном пенсионном фонде.

ВЛАДЕЛЕЦ РЕГИСТРАЦИОННОГО СВИДЕТЕЛЬСТВА – физическое или юридическое лицо, на имя которого выдано регистрационное свидетельство, правомерно владеющее закрытым ключом, соответствующим открытому ключу, указанному в регистрационном свидетельстве.

ВЛАДЕЛЕЦ ТОВАРНОГО ЗНАКА ИЛИ ПРАВА ПОЛЬЗОВАНИЯ НАИМЕНОВАНИЕМ МЕСТА ПРОИСХОЖДЕНИЯ ТОВАРА – юридическое или физическое лицо, осуществляющее предпринимательскую деятельность, обладающее исключительным правом на товарный знак или исключительным правом пользования наименованием места происхождения товара в соответствии с законом РК «О товарных знаках, знаках обслуживания и наименования мест происхождения товаров».

ТҰРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫ ЖИНАҚ АҚШАСЫНЫҢ САЛЫМШЫСЫ – тұрғын үй құрылысы жинақ банкімен тұрғын үй құрылысы жинақ ақшасы туралы келісімшарт жасасқан жеке тұлға.

МІНДЕТТІ ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖАРНАЛАРЫНЫҢ САЛЫМШЫСЫ – міндетті зейнетақы жарналары есебінен зейнетақымен камсыздандыру туралы келісімшарт жасасқан және жинақтаушы зейнетақы қорында жеке зейнетақы шоты бар жеке тұлға.

ТІРКЕУ КУӘЛІГІНІҢ ИЕСІ – өз атына тіркеу куәлігі берілген, тіркеу куәлігінде көрсетілген ашық кілтке сәйкес жабық кілтті заңды түрде иеленетін жеке немесе заңды тұлға.

ТАУАР ТАҢБАСЫНЫҢ НЕМЕСЕ ТАУАР ШЫҒАРЫЛҒАН ЖЕРДІҢ АТАУЫН ПАЙДАЛАНУ ҚҰҚЫҒЫНЫҢ ИЕСІ – кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын, «Тауар таңбалары, қызмет көрсету таңбалары және тауар шығарылған жерлердің атаулары туралы» Заңға сәйкес тауар таңбасына айрықша құқыққа немесе тауар шығарылған жердің атауын пайдалануға айрықша құқыққа ие заңды немесе жеке тұлға.

ВЛАДЕЛЕЦ ТРАНСПОРТНО-ГО СРЕДСТВА – физическое или юридическое лицо, владеющее транспортным средством на праве собственности, праве хозяйственного ведения или праве оперативного управления либо на любом другом законном основании (договоре имущественного найма, доверенности на управление транспортным средством в силу распоряжения компетентного органа о передаче транспортного средства и другое).

ВЛАДЕЛЕЦ ЭЛЕКТРОННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ РЕСУРСОВ, ИНФОРМАЦИОННЫХ СИСТЕМ – субъект, реализующий права владения, пользования и распоряжения указанными объектами в пределах и порядке, определенных их собственником.

ВНЕБЮДЖЕТНЫЕ СРЕДСТВА – денежные средства государства, имеющие целевое назначение и не включаемые в государственный бюджет.

ВНЕКОНТРАКТНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ – любая иная деятельность недропользователя, которая прямо не предусмотрена положениями контракта на недропользование.

ВНЕОБОРОТНЫЕ АКТИВЫ – см. АКТИВЫ ВНЕОБОРОТНЫЕ.

КӨЛІК ҚҰРАЛЫНЫҢ ИЕСІ – көлік құралын меншік құқығымен, шаруашылық жүргізу құқығымен немесе оралымды басқару құқығымен не кез келген басқа да заңды негізде (мүліктік жалдау келісімшартымен, құзыретті органның көлік құралын беру туралы үкіміне орай көлік құралын басқаруға арналған сенімхатпен және басқаша) иеленетін жеке немесе заңды тұлға.

ЭЛЕКТРОНДЫҚ АҚПАРАТТЫҚ РЕСУРСТАРДЫ, АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕЛЕРДІ ИЕЛЕНУШІ – аталған объектілерді олардың меншік иесі айқындаған шекте және тәртіппен иелену, пайдалану және оларға билік ету құқығын іске асыратын субъект.

БЮДЖЕТТЕН ТЫС ҚАРЖЫ – мемлекеттің белгілі бір максатқа арналған, бірақ мемлекеттік бюджетке түспейтін ақша қаражаты.

ӨЗАРА ШАРТТАН ТЫС ҚЫЗМЕТ – жер қойнауын пайдаланушының жер қойнауын пайдалануға арналған өзара шарттың ережелерінде тікелей көзделмеген кез келген өзге қызметі.

АЙНАЛЫМНАН ТЫС АКТИВТЕРДІ қараңыз.

основных средств, передаче имущества в залог или аренду, а также других сделок по ценам значительно ниже рыночных либо без достаточных оснований, исполнение которых может повлечь убытки для должника.

ВНЕШНЕТОРГОВАЯ ПОЛИТИКА

– система экономических, организационных, политических мер по развитию внешнеторговых отношений данной страны или группы стран; включает определение объемов, определение географической и товарной структуры экспорта и импорта.

ВНЕШНЕТОРГОВЫЕ ПОШЛИНЫ

– денежные сборы, взимаемые правомочными государственными органами в ходе внешнеторгового обмена.

ВНЕШНЕТОРГОВЫЕ СБОРЫ

– денежные сборы, взимаемые государственными правомочными органами сверх внешнеторговых пошлин при экспортно-импортных сделках и транзитных перевозках.

ВНЕШНИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ДОЛГ

– составная часть государственного долга по внешним государственным займам и другим долговым обязательствам Правительства Республики Казахстан и Национального банка РК перед заимодателями – нерезидентами РК.

мәміле, сондай-ақ орындалуы бoрышкерге залал келтіруі мүмкін нарықтық бағадан айтарлықтай төмен бағамен не жеткіліксіз негіз бойынша өзге де мәміле жасалуына бақылау жасау мақсатында сот енгізетін рәсім.

СЫРТҚЫ САУДА САЯСАТЫ

– белгілі бір елдің немесе елдер тобының сыртқы сауда қатынастарын дамыту жөніндегі экономикалық, саяси, ұйымдық шаралар жүйесі; экспорт пен импорттың географиялық және тауарлық құрылымының көлемін анықтауды қамтиды.

СЫРТҚЫ САУДА БАЖ САЛЫҒЫ

– өкілетті мемлекеттік органдар сыртқы сауда алыс-берісі кезінде алынатын ақшалай алым.

СЫРТҚЫ САУДА АЛЫМЫ

– экспорт-импорт келісімдері мен транзиттік тасымалдар кезінде өкілетті мемлекеттік органдар сыртқы сауда алымдарынан тыс алынатын ақшалай алым.

МЕМЛЕКЕТТІК СЫРТҚЫ БОРЫШ

– Қазақстан Республикасы Үкіметінің және ҚР Ұлттық банкінің ҚР-ның қарыз беруші резидент емесінің алдындағы мемлекеттік сыртқы қарыз және басқа да борыштық міндеттемесі бойынша мемлекеттік борышының құрамдас бөлігі.

ВНЕШНИЙ ЗАЕМ – отношения займа, в которых заимодателем выступает нерезидент Республики Казахстан, а заемщиком Правительство РК или резидент РК.

ВНЕШНИЙ КОНТРОЛЬ – государственный финансовый контроль, осуществляемый Счетным комитетом по контролю за исполнением республиканского бюджета и ревизионными комиссиями маслихатов.

ВНЕШНЯЯ БЕЗОПАСНОСТЬ – состояние защищенности национальных интересов РК от угроз, исходящих со стороны иностранных государств, организаций и граждан.

ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ – торговая деятельность, связанная с вывозом из РК и ввозом товаров в РК.

ВНУТРЕННИЕ ВОДНЫЕ ПУТИ РК – естественные или искусственно созданные пути сообщения, обозначенные навигационными знаками или иным способом и используемые в целях судоходства.

ВНУТРЕННИЕ ВОДОЕМЫ – озеро, искусственные водохранилища и другие поверхностные водные объекты.

ВНУТРЕННИЕ ДОКУМЕНТЫ – документы, которые регулируют условия и порядок деятельности

СЫРТҚЫ ҚАРЫЗ – қарыз беруші Қазақстан Республикасының резиденті емес, ал қарыз алушы ҚР-ның Үкіметі немесе ҚР-ның резиденті болатын қарыз қатынастары.

СЫРТҚЫ БАҚЫЛАУ – Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитеті, мәслихаттардың тексеру комиссиялары жүзеге асыратын мемлекеттік қаржылық бақылау.

СЫРТҚЫ ҚАУІПСІЗДІК – ҚР ұлттық мүдделерінің шет мемлекеттер, шетелдік ұйымдар мен азаматтар тарапынан туындайтын қауіп-қатерден қорғалуының жай-күйі.

СЫРТҚЫ САУДА – Қазақстан Республикасынан тауарлар әкетумен және Қазақстан Республикасына тауарлар әкелумен байланысты сауда қызметі.

ҚР ІШКІ СУ ЖОЛДАРЫ – навигациялық белгілермен немесе өзге де тәсілдермен белгіленген және кеме қатынасы мақсатында пайдаланылатын табиғи немесе қолдан жасалған қатынас жолдары.

ІШКІ СУ АЙДЫНДАРЫ – көлдер, жасанды су қоймалары және басқа да жер үсті су объектілері.

ІШКІ ҚҰЖАТТАР – бағалы қағаздар нарығы субъектісінің, оның органдарының, құрылымдық

субъекта рынка ценных бумаг, его органов, структурных подразделений (филиал, представительства), работников, оказание услуг и порядок их оплаты.

ВНУТРЕННИЙ ВОДНЫЙ ТРАНСПОРТ РК – вид транспорта, зарегистрированный на территории РК в соответствии с законодательством и осуществляющий судоходство и иную, связанную с судоходством деятельность на внутренних водных путях.

ВНУТРЕННИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ДОЛГ – составная часть государственного долга по внутренним государственным займам и другим долговым обязательствам Правительства Республики Казахстан, Национального банка РК и местных исполнительных органов перед заимодавцами – резидентами РК.

ВНУТРЕННИЙ ЗАЕМ – отношения займа, в которых заимодавцем выступает резидент Республики Казахстан, а заемщиком – Правительство Республики Казахстан или резидент Республики Казахстан.

ВНУТРЕННИЙ КОНТРОЛЬ – государственный финансовый контроль, осуществляемый центральным уполномоченным органом по внутреннему контролю и службами внутреннего контроля.

бөлімшелерінің (филиал, өкілдік), қызметкерлерінің қызмет жағдайлары мен тәртібін, қызмет көрсетуін және оларға ақы төлеу тәртібін реттейтін құжаттар.

ҚР ІШКІ СУ КӨЛІГІ – ҚР заңдарына сәйкес ҚР аумағында тіркелген және ішкі су жолдарында кеме қатынасы мен кеме қатынасына байланысты өзге де қызметті жүзеге асыратын көлік түрі.

МЕМЛЕКЕТТІК ІШКІ БОРЫШ – Қазақстан Республикасы Үкіметінің, ҚР Ұлттық банкінің және жергілікті атқарушы органдардың ҚР-ның қарыз беруші резиденттерінің алдындағы мемлекеттік ішкі қарыз және басқа да борыштық міндеттемесі бойынша мемлекеттік борышының құрамдас бөлігі.

ІШКІ ҚАРЫЗ – қарыз беруші Қазақстан Республикасының резиденті, ал қарыз алушы Қазақстан Республикасының Үкіметі немесе Қазақстан Республикасының резиденті болатын қарыз қатынастары.

ІШКІ БАҚЫЛАУ – ішкі бақылау жөніндегі орталық уәкілетті орган және ішкі бақылау қызметтері жүзеге асыратын мемлекеттік қаржылық бақылау.

ВНУТРЕННИЙ ТУРИЗМ – путешествие в пределах РК граждан РК и лиц, постоянно проживающих на ее территории.

ВНУТРЕННЯЯ МИГРАЦИЯ – постоянное или временное, а также сезонное перемещение физических лиц внутри РК.

ВНУТРЕННЯЯ СРЕДА – комплекс условий жизни в жилых помещениях и условий труда в рабочих (производственных) помещениях, включающий социальные, эстетические, биологические, психологические и физико-химические факторы, в том числе природную радиацию, внешний шум, биотическое окружение, загрязненность, влажность, состав и перемещение воздуха, запахи, продукты сгорания, естественное и искусственное освещение, чистоту воды и другое.

ВНУТРЕННЯЯ ТОРГОВЛЯ (внутренняя торговая деятельность) – торговая деятельность, осуществляемая на территории РК.

ВНУТРИГОСУДАРСТВЕННЫЕ ПРОЦЕДУРЫ – ратификация Парламентом, утверждение или принятие Президентом РК либо Правительством международно-го договора.

ВОДКА И ВОДКА ОСОБАЯ – алкогольная продукция, получен-

ІШКІ ТУРИЗМ – ҚР азаматтары мен оның аумағында тұрақты тұратын тұлғалардың ҚР шегіндегі саяхаты.

ІШКІ КӨШІ-ҚОН – жеке тұлғалардың ҚР ішінде қоныс орнын тұрақты немесе уақытша, сондай-ақ маусымдық ауыстыруы.

ІШКІ ОРТА – тұрғын үй-жайлардағы өмір сүру жағдайларының және жұмыс (өндіріс) үй-жайларындағы еңбек жағдайларының кешені, ол әлеуметтік, эстетикалық, биологиялық, психологиялық және физикалық-химиялық факторларды, соның ішінде табиғи радиацияны, сыртқы шуды, биотикалық төңіректі, ауаның ластануын, ылғалдылығын, құрамы мен ауысуын, иістерді, жанған өнімдерді, табиғи және жасанды жарықты, судың тазалығын және басқа да камтиды.

ІШКІ САУДА (ішкі сауда қызметі) – ҚР аумағында жүзеге асырылатын сауда қызметі.

МЕМЛЕКЕТІШЛІК РӘСІМДЕР – халықаралық келісімшартты Парламенттің ратификациялауы, ҚР Президентінің не Үкіметінің бекітуі немесе қабылдауы.

АРАҚ ЖӘНЕ АЙРЫҚША АРАҚ – арақ-спирт ертіндісін адсорбент-

ная специальной обработкой абсорбентом водно-спиртового раствора крепостью тридцать восемь-сорок пять процентов, пятьдесят процентов и пятьдесят шесть процентов с добавлением ингредиентов или без них, с последующей фильтрацией.

пен арнайы өңдеумен алынған, сосын сүзгіден откізілген ингредиенттер қосылған немесе олар қосылмаған, күштілігі отыз сегіз-қырық бес пайыз, елу пайыз және елу алты пайыз алкоголь өнімі.

ВОДНО-БОЛОТНЫЕ УГОДЬЯ, ИМЕЮЩИЕ МЕЖДУНАРОДНОЕ ЗНАЧЕНИЕ – естественные и искусственные водоемы, включая морские акватории, которые служат резерватами значительной совокупности редких, уязвимых или исчезающих видов или подвидов растений или животных, прежде всего мигрирующих водоплавающих птиц, представляющих собой международный ресурс.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ МАҢЫЗЫ БАР СУЛЫ-БАТПАҚТЫ АЛҚАПТАР – өсімдіктердің немесе жануарлардың сирек кездесетін, нәзік немесе жойылып бара жатқан түрлерінің немесе қосымша түрлерінің, ең алдымен халықаралық ресурс болып табылатын қоныс аударатын суда жүзетін құстардың едәуір дәрежеде жиынтық мөлшерінің резерваттары қызметін атқаратын теңіз су айдындарын қоса алғанда, табиғи және жасанды су бөгендері.

ВОДНОЕ ХОЗЯЙСТВО – отрасль экономики, связанная с использованием, охраной и воспроизводством водных объектов.

СУ ШАРУАШЫЛЫҒЫ – су объектілерін пайдалануға, қорғауға және ұдайы молайтуға байланысты экономика саласы.

ВОДНЫЕ ОБЪЕКТЫ – воды, сосредоточенные в рельефе поверхности суши и недрах земли, имеющие границы, объем и водный режим.

СУ ОБЪЕКТІЛЕРІ – құрлық бетінің рельефінде және жер қойнауында шоғырланған, шекаралары, көлемі мен су режимі бар сулар.

ВОДНЫЙ РЕЖИМ – изменение во времени уровней, расходов и объемов воды в водных объектах и почво-грунтах.

СУ РЕЖИМІ – су объектілері мен топырақ қабатындағы су деңгейінің, шығыстары мен көлемінің уақытқа қарай өзгеруі.

ВОДНЫЙ СЕРВИТУТ – право ограниченного пользования водным объектом.

СУ СЕРВИТУТЫ – су объектiсiн шектеулі пайдалану құқығы.

ВОДОЗАБОРНОЕ СООРУЖЕНИЕ – комплекс сооружений и устройств для забора воды из водных объектов.

СУ ТАРТУ ҚҰРЫЛЫСЫ – су объектілерінен су алуға арналған құрылыстар мен құрылғылар кешені.

ВОДООХРАННАЯ ЗОНА – территория, примыкающая к водным объектам и водохозяйственным сооружениям, на которой устанавливается специальный режим хозяйственной деятельности для предотвращения загрязнения, засорения и истощения вод.

СУ ҚОРҒАУ АЙМАҒЫ – судын ластануын, кокыстануын және саркылуын болғызбау үшін шаруашылық қызметінің арнайы режимі белгіленетін су объектілерімен шаруашылығы құрылыстарына іргелес аумақ.

ВОДООХРАННАЯ ПОЛОСА – территория шириной не менее двадцати метров в пределах водоохранной зоны, прилегающая к водному объекту и водохозяйственным сооружениям, на которой устанавливается режим ограниченной хозяйственной деятельности.

СУ ҚОРҒАУ БЕЛДЕУІ – шектеулі шаруашылық қызметі режимі белгіленетін, су объектiсiне және су шаруашылығы құрылыстарына іргелес жатқан су қорғау аймағы шегіндегі ені кемінде жиырма метр аумақ.

ВОДОПОЛЬЗОВАНИЕ – использование водных ресурсов в порядке, установленном законодательством РК, для удовлетворения собственных нужд и коммерческих интересов физических и юридических лиц.

СУ ПАЙДАЛАНУ – жеке және заңды тұлғалардың өз мұқтаждарын және коммерциялық мүдделерін қанағаттандыру үшін ҚР заңдарында белгіленген тәртіппен су ресурстарын пайдалану.

ВОДОПОЛЬЗОВАТЕЛЬ – физическое или юридическое лицо, который в порядке, установленном законодательством РК, предоставлено право использования водных ресурсов для удовлетворения собственных нужд и коммерческих интересов.

СУ ПАЙДАЛАНУШЫ – өз мұқтаждарын және коммерциялық мүдделерін қанағаттандыру үшін ҚР заңдарында белгіленген тәртіппен су ресурстарын пайдалану құқығы берілген жеке немесе заңды тұлға.

ВОДОПОТРЕБИТЕЛЬ – физическое или юридическое лицо, потребляющее воду из водных объектов или пользующееся услугами водохозяйственных организаций и получающее воду из систем водоснабжения.

ВОДОСБЕРЕЖЕНИЕ – система мер, обеспечивающая рациональное и эффективное использование водных ресурсов.

ВОДОСБОРНАЯ ПЛОЩАДЬ – территория, в пределах границ которой формируются водные ресурсы водного объекта.

ВОДОТОК – водный объект, характеризующийся движением воды в направлении уклона в углублении земной поверхности.

ВОДОХОЗЯЙСТВЕННАЯ СИСТЕМА – комплекс взаимосвязанных водных объектов и гидротехнических сооружений, предназначенных для обеспечения рационального использования и охраны вод, а также для отведения сточных вод.

ВОДОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ – юридические лица, деятельность которых связана с регулированием, доставкой, воспроизводством вод, водоподготовкой, отведением сточных вод и эксплуатацией водных объектов.

СУ ТҰТЫНУШЫ – су объектілерінен су тұтынушы немесе су шаруашылығы ұйымдарының қызметтерін пайдаланушы және сумен жабдықтау жүйелерінен су алушы жеке немесе заңды тұлға.

СУ ҮНЕМДЕУ – су ресурстарының ұтымды және тиімді пайдаланылуын қамтамасыз ететін шаралар жүйесі.

СУ ЖИНАУ АЛАҢЫ – шекарасы шегінде су объектісінің су ресурстары калыптастырылатын аумақ.

АҒЫН СУ – ойпанды жер бетінде ылдига құлай аққан судың қозғалысымен сипатталатын су объектісі.

СУ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ЖҮЙЕСІ – суларды ұтымды пайдалану мен қорғауды қамтамасыз етуге, сондай-ақ ағынды суларды бұруга арналған өзара байланысты су объектілері мен гидротехникалық құрылыстар кешені.

СУ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ҰЙЫМДАРЫ – қызметі суларды реттеумен, жеткізумен, молайтумен, су дайындаумен, ағынды суларды бұрумен және су объектілерін пайдаланумен байланысты заңды тұлғалар.

ВОДОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ СО-ОРУЖЕНИЯ – искусственно созданные гидротехнические сооружения и устройства на водных объектах с целью регулирования использования и охраны водных ресурсов, обеспечения водой населения и отраслей экономики, отведения сточных вод и устранения вредного воздействия вод.

ВОДЫ – совокупность всех вод, сосредоточенных в водных объектах.

ВОЕННАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ – состояние защищенности РК от реальных и потенциальных угроз и посягательств военного характера на независимость и территориальную целостность страны.

ВОЕННАЯ ОПАСНОСТЬ – фактор нестабильности, предполагающий возможность применения против РК средств военного насилия для достижения политических и иных целей.

ВОЕННО-МЕДИЦИНСКАЯ СЛУЖБА – совокупность военно-медицинских подразделений, частей и учреждений, в которых законом предусмотрена воинская или специальная служба, предназначенная для медицинского обеспечения деятельности этих органов.

СУ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ҚҰРЫЛЫСЫ – су ресурсының пайдаланылуы мен қорғалуын реттеу, халықты және экономика салаларын сумен қамтамасыз ету, ағынды суды бұру және судың зиянды әсерін жою мақсатымен су объектілерінде жасанды құрылған гидротехникалық құрылыс және қондырғы.

СУЛАР – су объектілерінде жинақталған барлық сулардың жиынтығы.

ӘСКЕРИ ҚАУПСІЗДІК – ҚР ел тәуелсіздігі мен аумақтың тұтастығына әскери сипатта төндірілетін нақты және ықтимал қауіп-қатер мен қол сұғушылықтан қорғалуының жай-күйі.

СОҒЫС ҚАУПІ – саяси және өзге де мақсаттарға қол жеткізу үшін Қазақстан Республикасына қарсы әскери күш көрсету құралдарын қолдану мүмкіндігі көзделетін тұрақсыздық факторы.

ӘСКЕРИ-МЕДИЦИНАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ – әскери немесе арнаулы қызметтің болуы заңмен көзделіп, осы органдардың қызметін медициналық қамтамасыз етуге арналған әскери-медициналық бөлімшелердің, бөлімдер мен мекемелердің жиынтығы.

ВОЕННОЕ ИМУЩЕСТВО – оборонные объекты, все виды вооружения, военной техники, боеприпасы, специальные средства и другое имущество, находящиеся на праве оперативного управления государственных учреждений Вооруженных Сил, других войск и воинских формирований.

ВОЕННООБЯЗАННЫЕ – граждане РК, состоящие на воинском учете и пребывающие в запасе до предельного возраста состояния на воинском учете.

ВОЕННОСЛУЖАЩИЕ – граждане РК, состоящие на воинской службе в Вооруженных Силах, других войсках и воинских формированиях.

В., проходящие воинскую службу по контракту – граждане РК, добровольно поступившие на воинскую службу в Вооруженные Силы, другие войска и воинские формирования.

В., проходящие воинскую службу по призыву – граждане РК, призванные на срочную воинскую службу, а также на должности офицерского состава.

ВОЗВРАТ НАЛОГОВ – возврат государством денежных средств из бюджета и других государственных фондов.

ВОЗВРАТ ТАМОЖЕННЫХ ПОШЛИН – выплата сумм пошлин

ӘСКЕРИ МҮЛІК – Қарулы Күштердің, басқа да әскерлер мен әскери құралымдардың мемлекеттік мекемелерінің жедел басқару құқығындағы қорғаныс объектілері, қару-жарактың, әскери техниканың барлық түрлері, оқ-дәрі, арнайы құралдар мен басқа да мүлік.

ӘСКЕРИ МІНДЕТТІЛЕР – әскери есепте тұратын және әскери есепте тұрудың шекті жасына дейін запаста болатын ҚР азаматтары.

ӘСКЕРИ ҚЫЗМЕТШІЛЕР – Қарулы Күштерде, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарда әскери қызметте тұратын ҚР азаматтары.

Өзара шарт бойынша әскери қызмет өткеріп жүрген Ә.к. – Қарулы Күштерге, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарға әскери қызметке ерікті түрде кірген ҚР азаматтары.

Шақыру бойынша әскери қызмет өткеріп жүрген Ә.к. – мерзімді әскери қызметке шақырылған, сондай-ақ офицерлер құрамы лауазымдарындағы ҚР азаматтары.

САЛЫҚТАРДЫ ҚАЙТАРУ – мемлекет салықты бюджеттен және басқа да мемлекеттік ақша қорларынан қайтарады.

КЕДЕНДІК БАЖ САЛЫҒЫН ҚАЙТАРУ – сырттан әкелініп,

экспортером товаров, произведенных из ввезенных полуфабрикатов, сырья или материалов, уже обложенных таможенной пошлиной, а также импортером товаров при неправильном взимании с них пошлины.

ВОЗВРАТ УПЛАЧЕННЫХ СУММ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОШЛИНЫ

—уплаченная сумма государственной пошлины подлежит возврату частично или полностью в случаях: внесения государственной пошлины в большем размере, чем это требуется по настоящему Кодексу, за исключением случаев уменьшения истцом своих требований; возвращения заявления (жалоб) или отказа в его принятии, а также отказа нотариусов или уполномоченных на то лиц в совершении нотариальных действий; прекращения производства по делу или оставления иска без рассмотрения, если дело не подлежит рассмотрению в суде, а также если истцом не соблюден установленный для данной категории дел порядок предварительного разрешения спора либо иск предъявлен недееспособным лицом: отказа лиц, уплативших государственную пошлину, от совершения юридически значимого действия или от получения документа до обращения в орган, совершающего данное юридически значимое действие; в иных случаях, установленных законодательными актами Республики Казахстан.

баж салығы салынған жартылай фабрикаттардан, шикізаттан немесе материалдардан өндірілген тауарларды экспорттаушының, сондай-ақ тауарларға баж салығы дұрыс салынбаған жағдайда тауарларды импорттаушының баж салығы сомасын төлеуі.

ТӨЛЕНГЕН МЕМЛЕКЕТТІК БАЖ СОМАЛАРЫН ҚАЙТАРУ

— төленген мемлекеттік баж сомасы мына жағдайларда ішінара немесе толық қайтарылады: талапкер өз талаптарын азайтатын жағдайларды қоспағанда, мемлекеттік баж Салық кодексі бойынша талап етілгеннен көбірек мөлшерде енгізілгенде; арыздар (шағым) қайтарылған немесе оны қабылдаудан бас тартылған, сондай-ақ нотариустар немесе осыған уәкілетті тұлғалар нотариаттық іс-әрекеттерді жасаудан бас тартқанда; іс жүргізу тоқтатылған немесе, егер іс соттың карауына жатпайтын болса, сондай-ақ талапкер осы істер санаты үшін белгіленген дауды алдын ала шешудің тәртібін сақтамаған не талап қоюды әрекетке қабілетсіз тұлға табыс еткен жағдайда талап қою караусыз қалдырылғанда; мемлекеттік бажды төлеген тұлғалар заңдық мәні бар іс-әрекеттерді жасаудан немесе осы заңдық мәні бар іс-әрекеттерді жасаған органға жүгінгенге дейін құжатты алу-дан бас тартқанда; Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген өзге де жағдайларда.

ВОЗВРАТНЫЙ ЛИЗИНГ – разновидность лизинга, при котором продавец продает предмет лизинга лизингодателю с условием получения данного предмета лизинга в лизинг в качестве лизингополучателя.

ВОЗДУШНАЯ ТРАССА – воздушное пространство в виде коридора, предназначенное для полетов воздушных судов и контролируемое аэронавигационными устройствами системы управления воздушным движением.

ВОЗДУШНОЕ ПРОСТРАНСТВО РК – воздушное пространство над сухопутной и водной территорией РК, в том числе над ее территориальными водами.

ВОЗДУШНОЕ СУДНО – летательный аппарат, поддерживаемый в атмосфере за счет его взаимодействия с воздухом, отличного от взаимодействия с воздухом, отраженным от земной (водной) поверхности.

ВОЗДУШНЫЕ ПЕРЕВОЗКИ – деятельность физических и юридических лиц по перевозке пассажиров, багажа, грузов и почты гражданскими воздушными судами.

ВОЗМЕЩАЕМЫЕ ЗАТРАТЫ – обоснованные и документально подтвержденные затраты недропользователя, фактически произведенные им при выполнении

ҚАЙТАРУ ЛИЗИНГІ – лизингтің бір түрі, ол бойынша сатушы лизинг нысанасын лизинг берушіге осы лизинг нысанасын лизинг алушы ретінде лизингке алу талабымен сатады.

ӘУЕ ЖОЛЫ – әуе кемелерінің ұшуына арналған және әуе қозғалысын басқару жүйесінің аэронавигациялық құрылғылармен бақыланатын дәліз түріндегі әуе кеңістігі.

ҚР ӘУЕ КЕҢІСТІГІ – ҚР құрлықтық және сулы аумағының, оның ішінде аумақтық суларының үстіндегі әуе кеңістігі.

ӘУЕ КЕМЕСІ – жер (су) бетінен шағылысқан ауамен өзара әрекеттесуден өзгеше ауамен өзара әрекеттесу есебінен атмосферада қалықтайтын ұшу аппараты.

ӘУЕ ТАСЫМАЛДАРЫ – жеке және заңды тұлғалардың азаматтық әуе кемелерімен жолаушылар, жолжүк, жүк және почта тасымалдау жөніндегі қызметі.

ӨТЕЛЕТІН ШЫҒЫНДАР – өтелмейтін шығындарды қоспағанда, жер қойнауын пайдаланушының жұмыстар бағдарламасына және бюджеттерге сәйкес өнімді бөлу

работ в рамках заключенного контракта о разделе продукции в соответствии с программой работ и бюджетами.

туралы жасалған өзара шарт шеңберінде жұмыстарды орындаған кезде іс жүзінде жұмсаған, негізделген және құжатпен расталған шығындар.

В

ВОЗНАГРАЖДЕНИЕ – все выплаты: связанные с кредитом (заем, микрокредит), за исключением полученной (выданной) суммы кредита (заем, микрокредит), комиссий за перевод денег банками и иных выплат лицу, не являющемуся для заемщика заимодателем, взаимосвязанной стороной: связанные с передачей имущества в финансовый лизинг, за исключением стоимости, по которой такое имущество получено (передано), выплат лицу, не являющемуся для лизингополучателя лизингодателем, взаимосвязанной стороной: по вкладам, за исключением суммы вклада, а также выплат лицу, не являющемуся для стороны, принявшей вклад, вкладчиком, взаимосвязанной стороной; связанные с договором накопительного страхования, за исключением размера страховой суммы, выплат лицу, не являющемуся для страхователя страховщиком, взаимосвязанной стороной: по долговым ценным бумагам в виде дисконта либо купона (с учетом дисконта либо премии от стоимости первичного размещения и стоимости приобретения), выплаты лицу, являющемуся для лица, выплачивающего вознаграждение, держателем его

СЫЙАҚЫ – мыналарға: несиенің (қарыз, микронесие) алынған (берілген) сомасын, банктердің ақша аударғаны үшін комиссияларды және қарыз алушы үшін қарыз беруші, өзара байланысты тарап болып табылмайтын тұлғаға өзге де төлемді қоспағанда, несиеге (қарыз, микронесие) байланысты; мұндай мүліктің алыну (берілу) құнын, лизинг алушы үшін лизинг беруші, өзара байланысты тарап болып табылмайтын тұлғаға төлемді қоспағанда, мүлікті қаржы лизингіне беруге байланысты; салым сомасын, сондай-ақ салымды қабылдап алған тарап үшін салымшы, өзара байланысты тарап болып табылмайтын тұлғаға төлемді қоспағанда, салым бойынша; сақтандыру сомасының мөлшерін, сондай-ақ сақтандырушы үшін сақтанушы, өзара байланысты тарап болып табылмайтын тұлғаға төлемді қоспағанда, жинақтаушы сақтандыру келісімшартымен байланысты; борыштық бағалы қағаз бойынша дисконт не купон (дисконтты не бастапқы орналастырылу құнынан және сатып алыну құнынан алынған сыйлықақыны есепке алып), сыйақы төлейтін тұлға үшін оның борыштық бағалы қағазын ұстаушы, өзара

долговых ценных бумаг, взаимосвязанной стороной; по векселю, за исключением суммы, указанной в векселе, выплат лицу, не являющемуся для векселедателя держателем его векселей, взаимосвязанной стороной; по операциям репо – в виде положительной разницы между ценой закрытия и ценой открытия репо; по исламским арендным сертификатам.

ВОЗНАГРАЖДЕНИЕ ЖИЛИЩНОГО СТРОИТЕЛЬНОГО СБЕРЕГАТЕЛЬНОГО БАНКА – деньги, начисляемые жилищным строительным сберегательным банком в соответствии со ставкой вознаграждения по вкладу.

ВОЗНАГРАЖДЕНИЯ ПО ДОГОВОРУ ЛИЗИНГА – все выплаты, связанные с передачей имущества (предмета лизинга) в лизинг, за исключением стоимости, по которой такое имущество (предмет лизинга) получено (передано), выплат лицу, не являющемуся для лизингополучателя лизингодателем, взаимосвязанной стороной.

ВОЗОБНОВЛЯЕМЫЙ СЧЕТ БЮДЖЕТНОГО ИНВЕСТИЦИОННОГО ПРОЕКТА – счет, открываемый в банках второго уровня на период реализации бюджетного инвестиционного проекта для зачисления и

байланысты тарап болып табылатын тұлғаға төлем түріндегі; вексельде көрсетілген соманы, вексель беруші үшін оның вексelyn ұстаушы, өзара байланысты тарап болып табылмайтын тұлғаға төлемді қоспағанда, вексель бойынша; репо операциясы бойынша – репоны жабу бағасы мен ашу бағасы арасындағы оң айырма түріндегі; исламдық жалдау сертификаттары бойынша барлық төлем.

ТҰРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫ ЖИНАҚ БАНКІНІҢ СЫЙАҚЫСЫ – салым бойынша сыйақы ставкасына сәйкес тұрғын үй құрылысы жинақ банкі есептейтін ақша.

ЛИЗИНГ КЕЛІСІМШАРТЫ БОЙЫНША СЫЙАҚЫ – осындай мүлік (лизинг нысанасы) алынған (берілген) құнды, лизинг алушы үшін лизинг беруші, өзара байланысты тарап болып табылмайтын тұлғаға төленетін төлемдерді қоспағанда, мүлікті (лизинг нысанасын) лизингке беруге байланысты барлық төлемдер.

БЮДЖЕТТІК ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБАНЫҢ ЖАҢАРТЫЛАТЫН ШОТЫ – үкіметтік сыртқы қарыздар есебінен берілген несие бойынша негізгі борышты өтеу шотына қарыз алушылар қайтаратын ақшаны

использования денег, возвращаемых заемщиками в счет погашения основного долга по кредиту, выданному за счет правительственных внешних займов.

есепке алу және пайдалану үшін бюджеттік инвестициялық жобаны іске асыру кезеңінде екінші деңгейдегі банктерде ашылатын шот.

ВОИНСКАЯ ОБЯЗАННОСТЬ – конституционная обязанность граждан РК по защите РК.

ӘСКЕРИ МІНДЕТТІЛІК – ҚР азаматтарының ҚР қорғау жөніндегі конституциялық міндеттілік.

ВОИНСКАЯ СЛУЖБА – особый вид государственной службы военнослужащих в Вооруженных Силах, других войсках и воинских формированиях.

ӘСКЕРИ ҚЫЗМЕТ – Қарулы Күштерден, басқа да әскерлер мен әскери құралымдардағы әскери қызметшілердің мемлекеттік қызметтің ерекше түрі.

ВРАЧЕБНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ – профессиональная деятельность физических или юридических лиц, направленная на охрану здоровья граждан, осуществляемая специалистами с высшим медицинским образованием, имеющими соответствующий сертификат.

ДӘРІГЕРЛІК ҚЫЗМЕТ – жоғары медициналық білімді, тиісті сертификаты бар мамандар жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлғалардың азаматтардың денсаулығын сақтауға бағытталған кәсіби қызметі.

ВРЕДНЫЕ (особо вредные) УСЛОВИЯ ТРУДА – условия труда, при которых воздействие определенных производственных факторов приводит к снижению работоспособности или заболеванию работника либо отрицательному влиянию на здоровье его потомства.

ЗИЯНДЫ (ерекше зиянды) ЕҢБЕК ЖАҒДАЙЛАРЫ – белгілі бір өндірістік факторлардың әсері қызметкердің еңбекке қабілеттілігінің төмендеуіне немесе сырқаттануына не оның ұрпақтарының денсаулығына теріс ықпалы болуына әкеп соқтыратын еңбек жағдайлары.

ВРЕДНЫЙ ПРОИЗВОДСТВЕННЫЙ ФАКТОР – производственный фактор, воздействие которого на работника может привести к заболеванию или снижению трудоспособности

ЗИЯНДЫ ӨНДІРІСТІК ФАКТОР – әсері қызметкердің сырқаттануына немесе еңбекке қабілеттілігінің төмендеуіне және оның ұрпақтарының денсау-

и отрицательному влиянию на здоровье потомства.

ВРЕМЕННО СВОБОДНЫЕ БЮДЖЕТНЫЕ ДЕНЬГИ – бюджетные средства, находящиеся на едином казначейском счете, не используемые в течение определенного периода времени.

ВРЕМЕННЫЕ АНТИДЕМПИНГОВЫЕ МЕРЫ – предварительные антидемпинговые меры, применяемые к импорту демпингового товара в виде гарантированных денежных депозитов и гарантии банка РК в процессе проведения антидемпингового разбирательства.

ВРЕМЕННЫЕ ЖИЛЬЦЫ – гражданин, которым нанимателем (собственником жилища, членом жилищного кооператива) предоставлено право временного проживания без взимания с них платы за пользование жилищем.

ВРЕМЕННЫЕ ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАТЕЛИ – лица, право землепользования которых ограничено определенным сроком.

ВРЕМЕННЫЕ НЕДРОПОЛЬЗОВАТЕЛИ – лица, право недропользования которых ограничено определенным сроком.

ВРЕМЕННЫЙ КОМПЕНСИРУЮЩИЙ ТАРИФ – тариф (цена, ставка сбора), установленный

лығына теріс ықпалы болуына әкеп соқтыруы мүмкін өндірістік фактор.

УАҚЫТША БОС БЮДЖЕТ АҚШАСЫ – белгілі бір уақыт кезеңі ішінде пайдаланылмаған, бірыңғай қазынашылық шотта жатқан бюджет қаражаттары.

ДЕМПИНГКЕ ҚАРСЫ УАҚЫТША ШАРАЛАР – демпингке қарсы істі жүргізу процесінде ҚР банкінің кепілдік берілген ақша салымдары және кепілдігі түрінде демпингтік тауар импортына қолданылатын демпингке қарсы алдын ала шаралар.

УАҚЫТША ТҰРҒЫНДАР – жалдаушы (тұрғын үйдің меншік иесі, тұрғын үй кооператив мүшесі) тұрғын үйді пайдаланғаны үшін олардан ақы алмай, тұрғын үйде уақытша тұру құқығын берген азамат.

УАҚЫТША ЖЕР ПАЙДАЛАНУШЫЛАР – жер пайдалану құқығы белгілі бір мерзіммен шектелген тұлғалар.

ЖЕР ҚОЙНАУЫН УАҚЫТША ПАЙДАЛАНУШЫЛАР – жер қойнауын пайдалану құқығы белгілі бір мерзіммен шектелген тұлғалар.

УАҚЫТША ӨТЕМДІК ТАРИФ – табиғи монополия субъектісі тұтынушыларға келтірген залал-

уполномоченным органом в целях компенсации убытков, причиненных потребителям субъектом естественной монополии.

дарына өтем жасау максатында уәжілетті орган белгілеген тариф (баға, алым ставкасы).

ВРЕМЕННЫЙ ПОНИЖАЮЩИЙ КОЭФФИЦИЕНТ – величина, установленная уполномоченным органом и применяемая к тарифу (цена, ставка сбора) в целях защиты интересов потребителей и субъекта естественной монополии.

УАҚЫТША ТӨМЕНДЕТУ КОЭФФИЦИЕНТІ – тұтынушылар мен табиғи монополия субъектісінің мүдделерін қорғау максатында уәжілетті орган белгілеген және тарифке (баға, алым ставкасы) қолданылатын шама.

ВРЕМЯ НАХОЖДЕНИЯ В КОМАНДИРОВКЕ – определяется на основании: письменного распоряжения работодателя о направлении работника в командировку: количества дней командировки исходя из дат выбытия к месту командировки и прибытия обратно, указанных в документах, подтверждающих проезд. При отсутствии таких документов количество дней командировки определяется исходя из других документов, подтверждающих дату выбытия к месту командировки и дату прибытия обратно, предусмотренных налоговой учетной политикой налогоплательщика.

ІС-САПАРДА БОЛУ УАҚЫТЫ – жұмыс берушінің қызметкерді іссапарға жіберу туралы жазбаша өкімі: жол жүруді растайтын құжаттарда көрсетілген. іссапар орнына кету күні мен кері қайтып келу күнін негізге ала отырып іссапар күндерінің саны негізінде айқындалады. Мұндай құжаттар болмаған кезде іссапар күндерінің саны салық төлеушінің салықтық есепке алу саясатында көзделген, іссапар орнына кету күні мен кері қайтып келу күнін растайтын басқа да құжаттар негізге алына отырып айқындалады.

ВРЕМЯ ОТДЫХА – время, в течение которого работник свободен от выполнения трудовых обязанностей и которое он может использовать по своему усмотрению.

ТЫНЫҒУ УАҚЫТЫ – қызметкердің еңбек міндеттерін орындаудан бос және өз қалауы бойынша пайдалана алатын уақыты.

ВСЕОБЩЕЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ

– предоставление услуг (товар, работ) субъектами естественных монополий для всех потребителей на определенной территории РК, где субъекты естественных монополий осуществляют свою деятельность и в состоянии предоставлять услуги (товары, работы).

ВСТРЕЧНАЯ НАЛОГОВАЯ

ПРОВЕРКА – проверка органом налоговой службы лиц, осуществивших операции с налогоплательщиком (налоговый агент), в отношении которого органом налоговой службы проводится комплексная или тематическая проверка, с целью получения дополнительной информации о таких операциях для использования в ходе проверки указанного налогоплательщика.

В.н.п. является вспомогательной по отношению к комплексной или тематической проверке.

В.н.п. – а также, по запросам налоговых или правоохранительных органов других государств, международных организаций в соответствии с международными договорами (соглашениями) о взаимном сотрудничестве между налоговыми или правоохранительными органами, одной из сторон которых является Республика Казахстан, а также договорами, заключенными Республикой Казахстан с международными организациями; в отношении лиц,

ЖАЛПЫҒА БІРДЕЙ ҚЫЗМЕТ

КӨРСЕТУ – табиғи монополиялар субъектілері жұмысын жүзеге асыратын және қызметтерді (тауар, жұмыс) ұсына алатын ҚР белгілі бір аумағында табиғи монополиялар субъектілерінің барлық тұтынушыларға қызметтерді (тауар, жұмыс) ұсынуы.

ҚАРСЫ САЛЫҚТЫҚ ТЕКСЕРУ

– салық қызметі органы салық төлеушімен (салық агентімен) операцияларды жүзеге асыратын тұлғаларға қатысты жүргізетін тексеру, салық қызметі органдары аталған салық төлеушіні тексеру барысында пайдалану үшін осындай операциялар туралы қосымша ақпарат алу мақсатында оған қатысты кешенді немесе тақырыптық тексеру жүргізеді.

Қ.с.т. кешенді немесе тақырыптық тексеруге қатысты қосалқы тексеру болып табылады.

Қ.с.т. – сонымен қатар, тараптың бірі Қазақстан Республикасы болып табылатын, салық немесе құқық қорғау органдары арасындағы өзара ынтымақтастық туралы халықаралық келісімшартқа (келісім), сондай-ақ Қазақстан Республикасы халықаралық ұйыммен жасасқан шартқа сәйкес басқа мемлекеттің салық немесе құқық қорғау органының, халықаралық ұйымының сұрауы бойынша; камералдық бақылау нәтижелері бойынша анықталған қосылған

осуществляющих операции с налогоплательщиком (налоговый агент), которым не устранены нарушения по налоговому обязательству по налогу на добавленную стоимость, выявленные по результатам камерального контроля и связанные с такими операциями, либо представлены пояснения, не подтверждающие отсутствие таких нарушений.

ВСТРЕЧНАЯ ПРОВЕРКА – проверка, проводимая в отношении третьих лиц в случае, если при проведении налоговых проверок у налогового органа возникает необходимость в получении дополнительной информации о правильном отражении в налоговом учете проведенных операций налогоплательщиком, связанным с указанными лицами.

ВСТРЕЧНЫЙ КОНТРОЛЬ – контроль третьих лиц, связанный с необходимостью получения информации в отношении объекта государственного финансового контроля, который заключается в сопоставлении документов, связанных между собой единством операций.

В.к. проводится исключительно по вопросам взаимоотношений с основным объектом государственного финансового контроля и в рамках проверяемого вопроса.

ВТОРИЧНЫЕ ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАТЕЛИ – лица, получившие

күн салығы бойынша салық міндеттемесі жөнінде және осындай операцияға байланысты бұзушылықты жоймаған не осындай бұзушылықтың жоқтығын растай алмайтын түсініктеме ұсынған салық төлеушімен (салық агенті) жасалатын операцияны жүзеге асыратын тұлғаға катысты жүргізілетін тексеру.

ҚАРСЫ ТЕКСЕРУ – егер салықты тексеруді жүргізу кезінде салық органында аталған тұлғаларға байланысты салық төлеушілердің жүргізген операцияларының салық есебінде дұрыс көрсетілуі туралы қосымша ақпарат алу қажеттігі туындаған жағдайда үшінші бір тұлғаларға катысты жүргізілетін тексеру.

ҮСТЕМЕ БАҚЫЛАУ – мемлекеттік қаржылық бақылау объектісіне катысты ақпарат алу қажеттігіне байланысты үшінші тұлғаларды бақылау, ол операциялардың бірдейлігіне қарай бір-бірімен өзара байланысты құжаттарды салыстырып қарауды білдіреді.

Ү.б. тек мемлекеттік қаржылық бақылаудың негізгі объектісімен өзара қатынас мәселелері бойынша және тексеріліп отырған мәселе шеңберінде жүргізіледі.

КЕЙІНГІ ЖЕР ПАЙДАЛАНУШЫЛАР – өзінің бастапқы жер

право временного землепользования на основе договора о вторичном землепользовании с первичным землепользователем, сохраняющим за собой этот статус.

ВТОРИЧНЫЙ ЛИЗИНГ – разновидность лизинга, при котором предмет лизинга, оставшийся в собственности лизингодателя, в случае прекращения или расторжения договора лизинга передается в лизинг другому лизингополучателю в соответствии со ст. 2 Закона РК «О финансовом лизинге».

ВТОРИЧНЫЙ РЫНОК ЦЕННЫХ БУМАГ – правоотношения, складывающиеся между субъектами рынка ценных бумаг в процессе обращения размещенных ценных бумаг.

ВЫБЫТИЕ ФИКСИРОВАННЫХ АКТИВОВ – прекращение признания данных активов в бухгалтерском учете в качестве основных средств, инвестиций в недвижимость, нематериальных и биологических активов, за исключением случаев прекращения признания в результате полной амортизации и обесценения, а также перевод в состав активов, предназначенных для продажи.

ВЫДАЧА ЧЕКА – способ осуществления платежа, при котором

пайдаланушы мәртебесін сақтап қалатын жер пайдаланушыдан кейінгі жер пайдалану туралы келісімшарт негізінде уақытша жер пайдалану құқығын алған тұлғалар.

ҚАЙТАЛАМА ЛИЗИНГ – лизинг берушінің өз меншігінде қалған лизинг нысанасы, лизинг келісімшарты тоқтатылған немесе бұзылған жағдайда. «Қаржы лизингі туралы» Заңның 2-бабына сәйкес басқа лизинг алушыға лизингке берілетін лизингтің бір түрі.

БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДЫҢ ҚАЙТАЛАМА НАРЫҒЫ – орналастырылған бағалы қағаздың айналысы процесінде бағалы қағаз нарығы субъектілері арасында қалыптасатын құқықтық қатынастар.

ТІРКЕЛГЕН АКТИВТЕРДІҢ ШЫҒЫП ҚАЛУЫ – толық амортизация және құнсыздану нәтижесінде тануды тоқтату жағдайларын қоспағанда, тіркелген активтерді бухгалтерлік есепте негізгі құралдар, жылжымайтын мүлікке инвестициялар, материалдық емес және биологиялық активтер ретінде тануды тоқтату, сондай-ақ сатуға арналған активтер құрамына ауыстыру.

ЧЕК БЕРУ – төлемді жүзеге асыру тәсілі, бұл орайда төлем чек

платеж производится путем выдачи чекодателем одноименного платежного документа чекодержателю.

ВЫДЕЛЕНИЕ АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА – создание обществом одного или нескольких обществ с передачей им в соответствии с разделительным балансом части имущества, прав и обязанностей реорганизуемого общества без прекращения его деятельности.

ВЫДЕЛЕННЫЕ АКТИВЫ – права требования, приобретаемые специальной финансовой компанией, поступления по ним, дополнительное обеспечение, права и финансовые активы, возникающие в результате инвестирования поступлений по выделенным активам, а также в результате реализации данных прав и финансовых активов.

ВЫИГРЫШ – имущественная выгода в виде денег, определяемая как разница между суммами средств, уплаченных и полученных в азартной игре или пари.

ВЫИГРЫШИ – любые виды доходов в натуральном и денежном выражении, получаемые налогоплательщиками на конкурсах, соревнованиях (олимпиада), фестивалях, по лотереям, розыгрышам, включая розыгрыши покладам и долговым ценным

берушінің чек ұстаушыға аттас төлем құжатын беруі арқылы жасалады.

АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМНЫҢ БӨЛІНІП ШЫҒУЫ – қайта ұйымдастырылатын қоғамның қызметін тоқтатпай, мүлкінің, құқықтары мен міндеттерінің бір бөлігін бөліну балансына сәйкес бір немесе бірнеше қоғамға бере отырып, оларды құруы.

БӨЛІНГЕН АКТИВТЕР – арнайы қаржы компаниясы алатын талап ету құқықтары, олар бойынша түсімдер, қосымша қамтамасыз ету, бөлінген активтер бойынша түсімдерді инвестициялау нәтижесінде, сондай-ақ осы құқықтар мен қаржы активтерін іске асыру нәтижесінде туындайтын құқықтар мен қаржы активтері.

ҰТЫС – құмар ойында немесе бас тігуде төленген және алынған қаражат сомаларының арасындағы айырма ретінде айқындалатын ақша түріндегі мүлдіктік пайда.

ҰТЫСТАР – салық төлеушілердің конкурста, жарыста (олимпиада), фестивалда, лотерея бойынша, салым және борыштық бағалы қағазға байланысты ұтыс ойынын қоса алғанда, ұтыс ойыны бойынша алатын заттай және ақшалай түрдегі табыстың кез

бумагам, а также доходы в виде имущественной выгоды, полученной в азартной игре и пари.

ВЫКУП ПАЯ – расторжение договора доверительного управления активами паевого инвестиционного фонда посредством приобретения управляющей компанией пая у его держателя.

ВЫКУПНАЯ СУММА – сумма денег, которую имеет право получить от страховой организации страхователь (получатель пенсионных выплат) при досрочном расторжении договора пенсионного аннуитета.

ВЫМОГАТЕЛЬСТВО – требование передачи чужого имущества или права на имущество или совершения других действий имущественного характера под угрозой применения насилия либо уничтожения или повреждения чужого имущества, а равно под угрозой распространения сведений, позорящих потерпевшего или его близких, либо иных сведений, оглашение которых может причинить существенный вред интересам потерпевшего или его близких.

ВЫНОСНОЙ ПРИЛАВОК – легко возводимое перевозное или переносное торговое место, располагаемое на специально определенном месте.

келген түрлері, сондай-ақ құмар ойында және бас тігуде алынған мүліктік пайда түріндегі табыстар.

ПАЙДЫ САТЫП АЛУ – басқарушы компанияның пайды ұстаушыдан оны сатып алу арқылы инвестициялық пай қорының активтерін сенімгерлік басқару келісімшартын бұзу.

САТЫП АЛУ СОМАСЫ – зейнетақы аннуитеті шарты мерзімінен бұрын бұзылған кезде сактанушының (зейнетақы төлемдерін алушының) сактандыру ұйымынан алуға құқығы бар ақша сомасы.

ҚОРҚЫТЫП АЛУШЫЛЫҚ – бөтен мүлікті немесе мүлікке құқықты беруді немесе күш қолданумен не бөтен мүлікті жоюмен немесе бүлдірумен қорқыту арқылы мүліктік сипаттағы басқа да іс-әрекеттер жасауды талап ету, сол сияқты жәбірленушіні немесе оның туыстарын масқаралайтын мәліметтерді таратумен не жәбірленушінің немесе оның жақындарының мүдделеріне елеулі зиян келтіруі мүмкін өзге де мәліметтерді жариялау.

ЖЫЛЖЫМАЛЫ СӨРЕ – арнайы бөлінген орынға орналастырылатын жеңіл құрылатын тасымалды немесе жылжымалы сауда орны.

ВЫПИСКА С ЛИЦЕВОГО СЧЕ-

ТА – документ, не являющийся ценной бумагой, выдаваемый регистратором или номинальным держателем и подтверждающий права зарегистрированного лица по эмиссионным ценным бумагам на определенный момент времени.

ВЫПЛАТА ДОХОДА – передача

денег в наличной и безналичной формах, ценных бумаг, доли участия, товаров, имущества, выполнение работ, оказание услуг, списание или зачет требования долга, производимые в счет погашения задолженности перед нерезидентом по выплате доходов из источников в Республике Казахстан.

ВЫПЛАТЫ – сумма денег, подлежащая получению участником азартной игры (пари) после подведения результатов игры (пари).

ВЫПУСК В ПРОДАЖУ ЛОТЕРЕЙНЫХ БИЛЕТОВ – количество лотерейных билетов,

подготовленных для реализации организатором лотереи.

ВЫПУСК МАТЕРИАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ ИЗ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕЗЕРВА – изъятие материальных ценностей

из государственного резерва в порядке освоения, заимствования, разбронирования.

ЖЕКЕ ШОТТАН ҮЗІНДІ –

бағалы қағаз болып табылмайтын, тіркеуші немесе нақтылы ұстаушы беретін және тіркелген тұлғаның эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша белгілі бір уақыт кезіндегі құқықтарын растайтын құжат.

ТАБЫСТЫ ТӨЛЕУ – қолма-қол

және қолма-қол емес түрде ақшаны, бағалы қағазды, қатысу үлесін, тауарды, мүлікті беру, жұмысты орындау, қызмет көрсету. Қазақстан Республикасындағы көзден табысты төлеу бойынша резидент еместің алдындағы берешекті өтеу есебінен жүргізілетін борышты талап етуді есептен шығару немесе есебіне жатқызу.

ТӨЛЕМ – ойын (бәс тігу) нәтижелері

шығарылғаннан кейін құмар ойынға (бәс тігу) қатысушы алуға тиіс ақша сомасы.

ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТТЕРІН САТУҒА ШЫҒАРУ – лотерея ұйымдастырушысы өткізуге әзірлеген

лотерея билеттерінің саны.

МАТЕРИАЛДЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫ МЕМЛЕКЕТТІК

РЕЗЕРВТЕН ШЫҒАРУ – материалдық құндылықтарды жанарту, қарызға беру, броньнан шығару тәртібімен мемлекеттік резервтен алынуы.

ВЫПУСК ТОВАРОВ И ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ – действия таможенных органов РК по разрешению лицам пользоваться и распоряжаться товарами и транспортными средствами в соответствии с условиями определенного таможенного режима.

ВЫПУСК ЭМИССИОННЫХ ЦЕННЫХ БУМАГ – действия эмитента, направленные на возникновение эмиссионных ценных бумаг в качестве объекта гражданских прав, или совокупность определенных ценных бумаг, размещение, обращение и погашение которых осуществляются в соответствии с проспектом выпуска данных эмиссионных ценных бумаг.

ВЫРУЧКА – деньги, полученные от продажи товара (работ, услуг) или в качестве дохода.

ВЫСОКАЯ ТЕХНОЛОГИЯ – новые общепризнанные достижения в технике и технологических процессах, получившие реализацию в виде новой и усовершенствованной продукции и максимально экологически чистой технологий, применяемых в целях интегрирования произведенной на территории РК продукции на мировой рынок.

ВЫЧЕТ – расходы налогоплательщика в связи с осуществлением деятельности, направленной на получение дохода.

ТАУАРЛАР МЕН КӨЛІК ҚҰРАЛДАРЫН ЖІБЕРУ – ҚР кеден органдарының тұлғаларға белгілі бір кедендік режимнің шарттарына сәйкес тауарлар мен көлік құралдарын пайдалануға және оларға билік етуге рұқсат беру жөніндегі іс-әрекеті.

ЭМИССИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР ШЫҒАРУ – эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздардың азаматтық құқықтар объектісі ретінде пайда болуына бағытталған іс-әрекеті, немесе орналастырылуы, айналыста болуы және өтелуі осы эмиссиялық бағалы қағаздарды шығару проспектісіне сәйкес жүзеге асырылатын белгілі бір бағалы қағаздардың жиынтығы.

ТҮСІМ – тауарларды (жұмыс, қызмет) сатудан немесе табыс түрінде алынған ақша.

ЖОҒАРЫ ТЕХНОЛОГИЯ – ҚР аумағында өндірілген өнімді әлемдік нарыққа ықпалдастыру мақсатында қолданылатын жаңа және жетілдірілген өнім мен барынша экологиялық таза технология ретінде сатуға шығарылған техника мен технологиялық процестердегі жалпы жұрт мойындаған жаңа жетістіктер.

ШЕГЕРІМ – салық төлеушінің табыс алуға бағытталған қызметті жүзеге асыруға байланысты шығыстары.

ВЫЧЕТ НАЛОГОВ И ДРУГИХ ОБЯЗАТЕЛЬНЫХ ПЛАТЕЖЕЙ В БЮДЖЕТ – вычету подлежат налоги и другие обязательные платежи в бюджет, уплаченные, в том числе путем проведения зачета в установленном порядке, в бюджет Республики Казахстан или иного государства по объектам налогообложения налогоплательщика, в пределах исчисленных и начисленных, кроме: налогов, исключаемых до определения совокупного годового дохода; корпоративного подоходного налога и налогов на доходы юридических лиц, уплаченных на территории Республики Казахстан и в других государствах; налогов, уплаченных в странах с льготным налогообложением; налога на сверхприбыль.

Н.и.д.о.п.б., начисленные, исчисленные за предыдущие налоговые периоды и уплаченные, в том числе путем проведения зачета в установленном порядке, в текущем налоговом периоде, подлежат вычету в текущем налоговом периоде.

ВЫЧЕТ ПО ВЫПЛАЧЕННЫМ СОМНИТЕЛЬНЫМ ОБЯЗАТЕЛЬСТВАМ – в случае если ранее признанные доходом сомнительные обязательства были выплачены налогоплательщиком кредитору, то допускается вычет на величину произведен-

САЛЫҚТАРДЫ ЖӘНЕ БЮДЖЕТКЕ ТӨЛЕНЕТІН БАСҚА ДА МІНДЕТТІ ТӨЛЕМДЕРДІ ШЕГЕРУ – мыналардан: жылдық жиынтық табыс айқындалғанға дейін алып тасталатын салықтан; Қазақстан Республикасының және басқа мемлекеттердің аумағында төленген корпоративтік табыс салығынан және заңды тұлғалардың табыстарына салынатын салықтан; жеңілдікті салық салынатын елдерде төленген салықтан; үстеме пайда салығынан басқа, салық төлеушінің салық салу объектілері бойынша Қазақстан Республикасының немесе өзге мемлекеттің бюджетіне төленген, оның ішінде есепке жатқызуды жүргізу жолымен төленген салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер есептелген және есепке жазылған шекте шегерімге жатады.

Алдыңғы салық кезендері үшін есепке жазылған, есептелген және ағымдағы салық кезеңінде төленген, оның ішінде есепке жатқызуды жүргізу жолымен төленген **С.ж.б.т.б.м.т.** ағымдағы салық кезеңінде шегерімге жатады.

ТӨЛЕНГЕН КҮМӘНДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР БОЙЫНША ШЕГЕРІМ – егер салық төлеуші бұрын табыс деп танылған күмәнді міндеттемелерді несіне берушіге төлесе, онда жүргізілген төлемнің шамасында шегерім жасауға жол береді.

В

ной выплаты. Такой вычет производится в пределах величины, ранее отнесенной на доходы, в том налоговом периоде, в котором была произведена выплата.

ВЫЧЕТ ПО ОТЧИСЛЕНИЯМ В РЕЗЕРВНЫЕ ФОНДЫ

– банки и организации, осуществляющие отдельные виды банковских операций на основании лицензии на проведение банковских заемных операций, имеют право на вычет суммы расходов по созданию провизий (резервов) против сомнительных и безнадежных активов, условных обязательств, за исключением активов и условных обязательств, предоставленных в пользу взаимосвязанных сторон либо третьим лицам по обязательствам взаимосвязанных сторон (кроме активов и условных обязательств кредитных товариществ): депозитов, включая остатки на корреспондентских счетах, размещенных в других банках: кредитов (за исключением финансового лизинга), предоставленных другим банкам и клиентам; дебиторской задолженности по документарным расчетам и гарантиям; условных обязательств по непокрытым аккредитивам, выпущенным или подтвержденным гарантиям.

ВЫЧЕТ ПО РАСХОДАМ НА НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЕ И НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИЕ РАБОТЫ –

Мұндай шегерім төлем жасалған салық кезеңінде бұрын табысқа жатқызылған шама шегінде жүргізіледі.

РЕЗЕРВТІК ҚОРЛАРҒА АУДАРЫМ БОЙЫНША ШЕГЕРІМ-ДЕР

– банк және лицензия негізінде банктік қарыз операциясын жүргізуге арналған банк операциясының жекелеген түрін жүзеге асыратын ұйымдар өзара байланысты тараптың пайдасына не өзара байланысты тұлғаның міндеттемесі бойынша үшінші тұлғаға берілген активтер мен шартты міндеттемелерді қоспағанда (несиелік серіктестіктің активі мен шартты міндеттемесінен басқа), мынадай күмәнді және үмітсіз активтерге, шартты міндеттемелерге: басқа банкте орналастырылған корреспонденттік шоттағы қалдықты қоса алғанда, салымға; басқа банктер мен клиентке берілген несиелерге (қаржы лизингін қоспағанда); құжаттық есеп-қисап және кепілдік бойынша дебиторлық берешекке: өтелмеген аккредитив, шығарылған немесе расталған кепілдік бойынша шартты міндеттемеге қарсы провизия (резерв) құру жөніндегі шығыс сомасын шегеруге құқығы бар.

ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМИ-ТЕХНИКАЛЫҚ ЖҰМЫСТАРҒА АРНАЛҒАН ШЫҒЫС БОЙЫНША ШЕ-

расходы на научно-исследовательские и научно-технические работы, кроме расходов на приобретение фиксированных активов, их установку и других расходов капитального характера, относятся на вычеты.

Основанием для отнесения таких расходов на вычеты являются техническое задание Н.н.и.н.т.р. и акты приемки завершающих этапов таких работ.

ВЫЧЕТ ПО РАСХОДАМ НЕДРОПОЛЬЗОВАТЕЛЯ НА ОБУЧЕНИЕ КАЗАХСТАНСКИХ КАДРОВ И РАЗВИТИЕ СОЦИАЛЬНОЙ СФЕРЫ РЕГИОНОВ – расходы, фактически понесенные недропользователем на обучение казахстанских кадров и развитие социальной сферы регионов, относятся на вычеты в пределах сумм, установленных контрактом на недропользование. Фактически понесенные недропользователем затраты до начала добычи после коммерческого обнаружения, относятся на вычеты в порядке, в пределах сумм, установленных контрактом на недропользование.

ВЫЧЕТ ПРЕВЫШЕНИЯ СУММЫ ОТРИЦАТЕЛЬНОЙ КУРСОВОЙ РАЗНИЦЫ НАД

ГЕРИМ – тіркелген активтерді сатып алуға, оларды орнатуға жұмсалатын шығыстардан және капитал сипатындағы басқа шығыстардан басқа, ғылыми-зерттеу және ғылыми-техникалық жұмыстарға арналған шығыстар шегерімдерге жатады.

Осындай шығыстарды шегерімге жатқызуға Ғ.з.ж.ғ.т.ж.а. техникалық тапсырма және осындай жұмыстардың аяқталған кезеңдерін қабылдап алу актілері негіз болып табылады.

ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУШЫНЫҢ ҚАЗАҚСТАНДЫҚ КАДРЛАРДЫ ОҚЫТУҒА ЖӘНЕ ӨНІРДІҢ ӘЛЕУМЕТТІК САЛАСЫН ДАМУ ТУҒА АРНАЛҒАН ШЫҒЫСЫ БОЙЫНША ШЕГЕРІМ – жер қойнауын пайдаланушының казахстандық кадрларды оқытуға және өнірлердің әлеуметтік саласын дамытуға іс жүзінде шеккен шығыстары жер қойнауын пайдалануға арналған өзара шартта белгіленген сома шегінде шегерімдерге жатқызылады. Коммерциялық табудан кейін өндіру басталғанға дейін жер қойнауын пайдаланушы іс жүзінде шеккен шығыстар жер қойнауын пайдалануға арналған өзара шартта белгіленген сома шегінде шегерімге жатқызылады.

ТЕРІС БАҒАМДЫҚ АЙЫРМА СОМАСЫНЫҢ ОҢ БАҒАМДЫҚ АЙЫРМА СОМАСЫ

СУММОЙ ПОЛОЖИТЕЛЬНОЙ КУРСОВОЙ РАЗНИЦЫ

– в случае, если сумма отрицательной курсовой разницы превышает сумму положительной курсовой разницы, величина превышения подлежит вычету.

Сумма курсовой разницы определяется в соответствии с международными стандартами финансовой отчетности и требованиями законодательства Республики Казахстан о бухгалтерском учете и финансовой отчетности.

ВЫЧЕТ РАСХОДОВ ПО НАЧИСЛЕННЫМ ДОХОДАМ РАБОТНИКОВ И ИНЫМ ВЫПЛАТАМ ФИЗИЧЕСКИМ ЛИЦАМ

– вычету подлежат расходы работодателя по доходам работника, подлежащим налогообложению, за исключением: включаемых в первоначальную стоимость фиксированных активов, объектов предпочтений; признаваемых последующими расходами; включаемых в первоначальную стоимость активов, не подлежащих амортизации. Вычету подлежит, в том числе, доход работника в виде расходов работодателя, направленных в соответствии с законодательством Республики Казахстан на обучение, повышение квалификации или переподготовку работника по специальности, связанной с производственной деятельностью работодателя. Вычету подлежат расходы на

НАН АСЫП КЕТУІН ШЕГЕРУ – теріс бағамдық айырманың сомасы оң бағамдық айырманың сомасынан асып кеткен жағдайда асып кету шамасы шегерімге жатады.

Бағамдық айырманың сомасы халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына және Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы заңнамасының талаптарына сәйкес айқындалады.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ЕСЕП-КЕ ЖАЗЫЛҒАН ТАБЫСЫ ЖӘНЕ ЖЕКЕ ТҮЛҒАҒА ӨЗГЕ ТӨЛЕМ БОЙЫНША ШЫҒЫСТЫ ШЕГЕРУ

– жұмыс берушінің: тіркелген активтердің, предпочтениялар объектілерінің бастапқы құнына енгізілетіндерді; кейінгі шығыстар болып танылатындарды; амортизациялауға жатпайтын активтердің бастапқы құнына енгізілетіндерді қоспағанда, салық салуға жататын қызметкер табысы бойынша шығыстары шегерімге жатады. Шегерімге, оның ішінде жұмыс берушінің қызметкерді Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жұмыс берушінің өндірістік қызметіне байланысты мамандық бойынша оқытуға, біліктілігін арттыруға немесе қайта даярлауға жіберілген шығыстары түріндегі қызметкердің табысы жатады. Жеке

логоплательщика в виде выплат физическим лицам. Добровольные профессиональные пенсионные взносы, уплаченные налогоплательщиком по договорам о пенсионном обеспечении за счет добровольных профессиональных пенсионных взносов, подлежат вычету в пределах, установленных законодательством Республики Казахстан о пенсионном обеспечении.

ВЫЧЕТ РАСХОДОВ ПО СТРАХОВЫМ ПРЕМИЯМ И ВЗНОСАМ УЧАСТНИКОВ СИСТЕМ ГАРАНТИРОВАНИЯ –

страховые премии, подлежащие уплате или уплаченные страхователем по договорам страхования, за исключением страховых премий по договорам накопительного страхования, подлежат вычету. Банки-участники системы обязательного гарантирования депозитов физических лиц вправе относить на вычеты суммы обязательных календарных, дополнительных и чрезвычайных взносов, перечисленных в связи с гарантированием депозитов физических лиц.

ВЫЧЕТ СУММ КОМПЕНСАЦИЙ ПРИ СЛУЖЕБНЫХ КОМАНДИРОВКАХ –

фактически произведенные расходы на проезд к месту командировки и обратно, включая оплату рас-

тұлғаларға төлемдер түріндегі салық төлеушінің шығыстары шегерімге жатады. Салық төлеушінің зейнетақымен камсыздандыру туралы келісімшарт бойынша ерікті кәсіптік зейнетақы жарналарының есебінен төлеген ерікті кәсіптік зейнетақы жарналары Қазақстан Республикасының зейнетақымен камсыздандыру туралы заңнамасында белгіленген шекте шегерімге жатады.

КЕПІЛДІК БЕРУ ЖҮЙЕСІНЕ ҚАТЫСУШЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ МЕН ЖАРНАЛАРЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТЫ ШЕГЕРУ –

жинақтаушы сақтандыру келісімшарттары бойынша сақтандыру сыйлықақыларын қоспағанда, сақтанушының сақтандыру шарттары бойынша төлеуіне жататын немесе төлеген сақтандыру сыйлықақылары шегерімге жатады. Жеке тұлғалардың салымдарына міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктер жеке тұлғалардың салымдарына кепілдік беруге байланысты аударылған міндетті күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналарының сомасын шегерімге жатқызуға құқылы.

ҚЫЗМЕТТІК ІССАПАРЛАР КЕЗІНДЕ ӨТЕМАҚЫ СОМАСЫНЫҢ ШЕГЕРІМІ –

жол жүру мен броньға (оның ішінде құнының төлену фактісін растайтын құжат болған кезде

ходов за бронь, на основании документов, подтверждающих расходы на проезд и за бронь (в том числе электронного билета при наличии документа, подтверждающего факт оплаты его стоимости); фактически произведенные расходы на наем жилого помещения, включая оплату расходов за бронь, на основании документов, подтверждающих расходы на наем жилого помещения и за бронь: суточные, выплачиваемые работнику за время нахождения в командировке, в размере, установленном по решению налогоплательщика; расходы, произведенные налогоплательщиком при оформлении въездной визы (стоимость визы, консульских услуг, обязательного медицинского страхования), на основании документов, подтверждающих расходы на оформление въездной визы (стоимость визы, консульских услуг, обязательного медицинского страхования).

электрондық билетке) жұмсалған шығыстарды растайтын құжаттар негізінде, броньға жұмсалған шығыстардың төлемақысын қоса алғанда, іссапарға баратын жерге жетуге және кері қайтуға іс жүзінде жүргізілген шығыстар; тұрғын үй-жайды жалдауға және броньға жұмсалған шығыстарды растайтын құжаттардың негізінде, броньға жұмсалған шығыстардың төлемақысын қоса алғанда, тұрғын үй-жайды жалдауға іс жүзінде жүргізілген шығыстар; қызметкерге іссапарда болған уақытта салық төлеушінің шешімі бойынша белгіленген мөлшерде төленетін тәулікақы жатады; салық төлеуші келу визасын ресімдеген кезде жүргізген шығыстар (визаның, консулдық қызметтердің, міндетті медициналық сақтандырудың құны) келу визасын ресімдеуге арналған шығыстарды (визаның, консулдық қызметтердің, міндетті медициналық сақтандырудың құнын) растайтын құжаттар негізінде айқындалады.

ВЫЧЕТ СУММ ПРЕДСТАВИТЕЛЬСКИХ РАСХОДОВ – в целях установления или поддержания взаимного сотрудничества; в целях организации и проведения заседаний совета директоров, иного органа управления налогоплательщика, кроме исполнительных органов, независимо от места проведения указанных мероприятий; рас-

ӨКІЛДІК ШЫҒЫСТАР СОМАСЫНЫҢ ШЕГЕРІМІ – өзара ынтымақтастықты орнату немесе қолдау мақсатында; салық төлеушінің атқарушы органынан басқа, директорлар кеңесінің, өзге басқару органының отырысын ұйымдастыру және өткізу мақсатында, қорсетілген іс-шараның өткізілу орнына қарамай жүргізілетін, тұлғаны,

ходы на транспортное обеспечение указанных лиц, питание во время переговоров, оплату услуг переводчиков, не состоящих в штате организации.

Не относятся к П.р.: вычету расходы на организацию досуга, развлечений или отдыха.

ВЫЧЕТЫ – вычет сумм компенсаций при служебных командировках; вычет сумм представительских расходов; вычет по вознаграждению; вычет по выплаченным сомнительным обязательствам; вычет по сомнительным требованиям; вычет по отчислениям в резервные фонды; вычеты по расходам на ликвидацию последствий разработки месторождений и сумм отчислений в ликвидационные фонды; вычет по расходам на научно-исследовательские и научно-технические работы; вычет расходов по страховым премиям и взносам участников систем гарантирования; вычет расходов по начисленным доходам работников и иным выплатам физическим лицам; вычеты по расходам на геологическое изучение и подготовительные работы к добыче природных ресурсов и другие вычеты недр-

онын ішінде салық төлеушінің штатында тұрмайтын жеке тұлғаны қабылдау және оларға қызмет көрсету жөніндегі шығыс; аталған тұлғаны көлікпен қамтамасыз етуге, келіссөздер уақытында тамаққа, ұйымның штатында тұрмайтын аудармашылар көрсететін қызметтерге ақы төлеуге жұмсалатын шығыс.

Ө.ш.-ға жатпайды: бос уақытты, көңіл көтеруді немесе демалысты ұйымдастыруға арналған шығыстар.

ШЕГЕРІМДЕР – қызметтік іссапар кезінде өтемақы сомасының шегерімі; өкілдік шығыс сомасының шегерімі; сыйақы бойынша шегерім; төленген күмәнді міндеттеме бойынша шегерім; күмәнді талап бойынша шегерім; резервтік қорға аударым бойынша шегерім; кен орындарын әзірлеу салдарын жоюға арналған шығыс бойынша шегерім және салдарды жою қорына аударым сомасының шегерімі; ғылыми-зерттеу және ғылыми-техникалық жұмысқа арналған шығыс бойынша шегерім; кепілдік беру жүйелеріне қатысушының сақтандыру сыйлықақылары мен жарналары бойынша шығысты шегеру; қызметкердің есепке жазылған табысы және жеке тұлғаға өзге төлем бойынша шығысты шегеру; табиғи ресурсты геологиялық зерттеуге және оларды өндіруге дайындық жұмысына арналған

пользователя; вычет по расходам недропользователя на обучение казахстанских кадров и развитие социальной сферы регионов; вычет превышения суммы отрицательной курсовой разницы над суммой положительной курсовой разницы; вычет налогов и других обязательных платежей в бюджет.

ВЫЧЕТЫ ПО РАСХОДАМ НА ГЕОЛОГИЧЕСКОЕ ИЗУЧЕНИЕ И ПОДГОТОВИТЕЛЬНЫЕ РАБОТЫ К ДОБЫЧЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ И ДРУГИЕ ВЫЧЕТЫ НЕДРОПОЛЬЗОВАТЕЛЯ – расходы, фактически произведенные недропользователем до момента начала добычи после коммерческого обнаружения, на геологическое изучение, разведку, подготовительные работы к добыче полезных ископаемых, включая расходы по оценке, обустройству, общие административные расходы, суммы выплаченного подписного бонуса и бонуса коммерческого обнаружения, расходы по приобретению основных средств и нематериальных активов и иные расходы, подлежащие вычету в соответствии с Налоговым кодексом, образуют отдельную группу амортизируемых активов. Указанные расходы вычитаются из совокупного годового дохода в виде аморти-

шығыс бойынша шегерім және жер қойнауын пайдаланушының басқа да шегерімі; жер қойнауын пайдаланушының қазақстандық кадрларды оқытуға және өңірдің әлеуметтік саласын дамытуға арналған шығысы бойынша шегерім; теріс бағамдық айырма сомасының оң бағамдық айырма сомасынан асып кетуін шегеру; салықты және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемді шегеру.

ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ГЕОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУГЕ ЖӘНЕ ОНЫ ӨНДІРУГЕ ДАЙЫНДЫҚ ЖҰМЫСЫНА АРНАЛҒАН ШЫҒЫСТАР БОЙЫНША ШЕГЕРІМ ЖӘНЕ ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУШЫНЫҢ БАСҚА ДА ШЕГЕРІМІ – жер қойнауын пайдаланушының коммерциялық табудан кейін өндіру басталған кезге дейін бағалау, абаттандыру жөніндегі шығыстарды қоса алғанда, пайдалы қазбаларды геологиялық зерттеуге, барлауға және оларды өндіруге дайындық жұмыстарына арналған шығыстары, жалпы әкімшілік шығыстар, төленген қол қойылатын бонус пен коммерциялық табу бонусының сомасы, негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу жөніндегі шығыстар және Салық кодексіне сәйкес шегерімге жататын өзге де шығыстар амортизацияланатын активтердің жеке тобын құрайды. Көрсетілген

зационных отчислений с момента начала добычи после коммерческого обнаружения полезных ископаемых. Сумма амортизационных отчислений исчисляется путем применения нормы амортизации, определяемой по усмотрению недропользователя, но не выше 25 процентов, к сумме накопленных расходов по группе амортизируемых активов, на конец налогового периода.

ВЫЧЕТЫ ПО РАСХОДАМ НА ЛИКВИДАЦИЮ ПОСЛЕДСТВИЙ РАЗРАБОТКИ МЕСТОРОЖДЕНИЙ И СУММ ОТЧИСЛЕНИЙ В ЛИКВИДАЦИОННЫЕ ФОНДЫ – недропользователь, осуществляющий деятельность на основании контракта на недропользование, заключенного в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан, имеет право на вычет из совокупного годового дохода сумм отчислений в ликвидационный фонд. Указанный вычет допускается в размере фактически произведенных недропользователем за налоговый период отчислений на специальный депозитный счет в любом банке на территории Республики Казахстан.

шығыстар пайдалы қазбаларды коммерциялық табудан кейін өндіру басталған кезден бастап жылдық жиынтық табыстан шегеріледі. Амортизация лық аударымдардың сомасы салық кезеңінің аяғында, амортизацияланатын активтер тобы бойынша жинақталған шығыстар сомасына жер қойнауын пайдаланушының қалауы бойынша айқындалатын, бірақ 25 пайыздан аспайтын амортизация нормаларын қолдану арқылы есептеледі.

КЕН ОРНЫН ӘЗІРЛЕУ САЛДАРЫН ЖОЮҒА АРНАЛҒАН ШЫҒЫСТАР БОЙЫНША ШЕГЕРІМДЕР ЖӘНЕ САЛДАРДЫ ЖОЮ ҚОРЫНА АУДАРЫМДАР СОМАСЫНЫҢ ШЕГЕРІМІ – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жасалған жер қойнауын пайдалануға арналған өзара шарт негізінде қызметті жүзеге асыратын жер қойнауын пайдаланушы жылдық жиынтық табыстан салдарды жою қорына аударымдар сомасын шегеруге құқығы бар. Көрсетілген шегерімге жер қойнауын пайдаланушының салық кезеңінде Қазақстан Республикасының аумағындағы кез келген банктегі арнаулы депозиттік шотқа іс жүзінде жүргізген аударымдардың мөлшерінде жол беріледі.

ГАЗОВОЕ ОРУЖИЕ – газовые пистолеты, револьверы и патроны к ним, в том числе травматического действия, механические распылители, аэрозольные и другие устройства, снаряженные слезоточивыми или раздражающими веществами, разрешенными к применению уполномоченным органом в области здравоохранения.

ГАРАНТИЙНАЯ ВЫПЛАТА – сумма денег, выплачиваемая Фондом гарантирования страховых выплат в порядке и на условиях, предусмотренных Законом РК «О Фонде гарантирования страховых выплат», страхователю (застрахованному, выгодоприобретателю) по наступившим страховым случаям по договору обязательного страхования принудительно ликвидируемой страховой организации в случаях, предусмотренных Законом РК «О страховой деятельности».

ГАРАНТИЙНОЕ ВОЗМЕЩЕНИЕ – сумма денег, подлежащая выплате депозитору организацией, осуществляющей обязательное гарантирование депозитов, по гарантируемому депозиту в со-

ГАЗДЫ ҚАРУ – газ пистолеттері, револьверлер және олардың патрондары, оның ішінде жаракат салып әсер ететіндері, механикалық тозаңдатқыштар, аэрозолды және денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган қолдануға рұқсат еткен көзден жас ағызатын немесе тітіркендіргіш заттармен жаракатталған басқа да құрылғылар.

КЕПІЛДІК ТӨЛЕМІ – «Сақтандыру қызметі туралы» ҚР Заңында көзделген жағдайларда мәжбүрлеп таратылатын сақтандыру ұйымының міндетті сақтандыру келісімшарты бойынша басталған сақтандыру жағдайлары бойынша Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қорының «Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры туралы» ҚР Заңында көзделген тәртіппен және шарттармен сақтанушыға (сақтандырылушы, пайда алушы) төлейтін ақша сомасы.

КЕПІЛДІК БЕРІЛГЕН ӨТЕМ – «ҚР екінші деңгейдегі банктөрінде орналастырылған салымдарға міндетті кепілдік беру туралы» ҚР Заңына сәйкес салымдарға міндетті кепілдік

ответствии с Законом РК «Об обязательном гарантировании депозитов, размещенных в банках второго уровня РК».

ГАРАНТИРОВАННЫЙ ГОСУДАРСТВОМ ДОЛГ – сумма на определенную дату полученных и непогашенных негосударственных займов, обеспеченных государственными гарантиями.

ГАРАНТИРОВАННЫЙ ГОСУДАРСТВОМ ЗАЕМ – негосударственный заем, обеспеченный государственной гарантией.

ГАРАНТИРОВАННЫЙ ОБЪЕМ БЕСПЛАТНОЙ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ – единый по перечню медицинских услуг объем медицинской помощи, оказываемой гражданам РК, определяемый Правительством РК.

ГАРАНТИРОВАННЫЙ ТРАНСФЕРТ – невозвратные поступления в республиканский бюджет из Национального фонда Республики Казахстан.

ГАРАНТИРУЕМЫЙ ДЕПОЗИТ – депозит, являющийся объектом обязательного гарантирования депозитов в соответствии с Законом РК «Об обязательном гарантировании депозитов, размещенных в банках второго уровня РК».

беруді жүзеге асыратын ұйым кепілдік берілген салым бойынша депозиторға төлейтін ақша сомасы.

МЕМЛЕКЕТ КЕПІЛДІК БЕРГЕН БОРЫШ – мемлекеттік кепілдіктермен камтамасыз етілген, белгілі бір күнге алынған және өтелмеген мемлекеттік емес қарыздар сомасы.

МЕМЛЕКЕТ КЕПІЛДІК БЕРГЕН ҚАРЫЗ – мемлекеттік кепілдікпен камтамасыз етілген мемлекеттік емес қарыз.

ТЕГІН МЕДИЦИНАЛЫҚ КӨМЕКТІҢ КЕПІЛДІ КӨЛЕМІ – ҚР азаматтарына көрсетілетін медициналық қызметтің ҚР Үкіметі айқындайтын тізбесі бойынша бірыңғай медициналық көмектің көлемі.

КЕПІЛДІК БЕРІЛГЕН ТРАНСФЕРТ – Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан республикалық бюджетке түсетін қайтарылмайтын түсім.

КЕПІЛДІК БЕРІЛГЕН САЛЫМ – «ҚР екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған салымдарға міндетті кепілдік беру туралы» ҚР Занына сәйкес салымдарға міндетті кепілдік беру объектісі болып табылатын салым.

ГАРАНТИЯ – средства, способы и условия, с помощью которых обеспечивается осуществление предоставленных работникам прав в области социально-трудовых отношений.

ГАРАНТИЯ БАНКА – обязательство банка перед центральным уполномоченным органом по исполнению бюджета по погашению задолженности по гарантированному государством займу в случае необеспечения заемщиком накопления причитающейся с него суммы по договору займа в порядке и сроки, которые установлены соглашением о предоставлении государственной гарантии.

ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН НАСЕЛЕННОГО ПУНКТА – градостроительный проект комплексного планирования развития и застройки города, поселка, аула, либо другого поселения, устанавливающий зонирование, планировочную структуру и функциональную организацию их территории, систему транспортных и инженерных коммуникаций, озеленения и благоустройства.

ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН ОБЪЕКТА – часть проекта строительства объекта (здания, сооружения, комплекса), содержащая комплексное решение вопросов его размещения на территории (участке), прокладки (проводки)

КЕПІЛДІК – қызметкерге әлеуметтік-еңбек қатынасы саласында берілген құқықтың жүзеге асырылуын қамтамасыз етуге көмектесетін құрал, тәсіл және жағдай.

БАНК КЕПІЛДІГІ – қарыз алушы мемлекеттік кепілдік беру туралы келісімде белгіленген тәртіппен және мерзімде қарыз келісімшарты бойынша өзінен алынуға тиесілі соманың жинақталуын қамтамасыз етпеген жағдайда, банктің бюджетті атқару жөніндегі орталық уәкілетті органның алдындағы мемлекет кепілдік берген қарыз бойынша берешекті өтеу жөніндегі міндеттемесі.

ЕЛДІ МЕКЕННІҢ БАС ЖОСПАРЫ – аймақтарға бөледі оның аумағының жоспарлы құрылымы мен функционалдық ұйымдастыруды, көлік және инженерлік коммуникацияларды, көгалдандыру мен абаттандыру жүйелерін белгілейтін, қаланы, кентті, ауылды не басқа да қонысты дамыту мен салуды кешенді жоспарлаудың қала құрылысы жобасы.

ОБЪЕКТІНІҢ БАС ЖОСПАРЫ – құрылыс объектісі (үй, ғимарат, кешен) жобасының оны аумаққа (учаске) орналастыру, көлік коммуникацияларын, инженерлік желілерді төсеу (жүргізу), учаскені

транспортных коммуникаций, инженерных сетей, инженерной подготовки участка, благоустройства и озеленения, организации хозяйственного обслуживания и иных мероприятий, связанных с местоположением проектируемого объекта.

инженерлік жағынан дайындау, абаттандыру мен көгалдандыру, шаруашылық қызметін көрсетуді ұйымдастыру мәселесін және жобаланып отырған объектінің орналасатын жеріне байланысты өзге де іс-шараны кешенді шешу қамтылатын бөлігі.

ГЕОГРАФИЧЕСКАЯ ИНФОРМАЦИОННАЯ СИСТЕМА

– программная система, обеспечивающая сбор, накопление, хранение, анализ и распространение пространственной информации о Земле, об объектах земной поверхности, природных, техногенных и общественных процессах и явлениях реального мира.

ГЕОГРАФИЯЛЫҚ АҚПАРАТ ЖҮЙЕСІ

– жер туралы, жер бетінің объектілері, табиғи, техногендік және қоғамдық процестер мен нақты дүниенің құбылыстары туралы кеңістікте аппарат жинауды, жинақтауды, сақтауды, талдауды және тартуды қамтамасыз ететін бағдарламалық жүйе.

ГЕОГРАФИЧЕСКОЕ УКАЗАНИЕ – указание, идентифицирующее товар, происходящий на определенной территории, в регионе или местности.

ГЕОГРАФИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШ

– белгілі бір аумақтан, аймақтан немесе жерден шығарылатын тауарды бірыңғайландыру көрсеткіші.

ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ ОБЪЕКТ – естественные и искусственные обнажения, в которых представлены опорные или характерные разрезы, характерные тектонические структуры, редкие горные породы и минералы, метеориты, сохранившиеся остатки фауны и флоры.

ГЕОЛОГИЯЛЫҚ ОБЪЕКТ

– тіректі немесе сипатты тілімдер, сипатты тектоникалық құрылым, сирек кездесетін тау жынысы мен минерал, метеорит, сақталынып қалған фауна мен флора қалдықтары бар табиғи және жасанды түрде аршылған жер.

ГЕОЛОГИЧЕСКИЙ ОТВОД – приложение к контракту на разведку, совмещенную разведку и добычу, являющиеся неотъемлемой частью контракта, опреде-

ГЕОЛОГИЯЛЫҚ БӨЛУ

– жер қойнауын пайдаланушы барлау жүргізуге құқылы жер қойнауының учаскесін схемалық және сипаттамалық жағынан

ляющие схематически и описательно участок недр, на котором недропользователь вправе проводить разведку.

ГЕОЛОГО-РАЗВЕДОЧНЫЕ И ГЕОЛОГО-ПОИСКОВЫЕ РАБОТЫ – совокупность взаимосвязанных, применяемых в определенной последовательности работ, обеспечивающих поиск, разведку, оценку и подготовку месторождений (залежей) углеводородного и минерального сырья к разработке.

ГИГИЕНА ТРУДА – комплекс санитарно-эпидемиологических мер и средств по сохранению здоровья работников, профилактике неблагоприятных воздействий производственной среды и трудового процесса.

ГИГИЕНИЧЕСКИЙ НОРМАТИВ – установленное исследованиями допустимое максимальное или минимальное количественное и качественное значение показателя, характеризующего тот или иной фактор среды обитания с позиции его безопасности и безвредности для человека.

ГИД (гид-переводчик) – профессионально подготовленное физическое лицо, оказывающее экскурсионно-информационные, организационные услуги туристам по ознакомлению с туристскими ресурсами в стране (месте) временного пребывания.

айқындайтын өзара шарттын ажырамас бөлігі болып табылатын барлауға, бірлескен барлау мен өндіруге жасалатын өзара шартқа қосымша.

ГЕОЛОГИЯЛЫҚ БАРЛАУ ЖӘНЕ ГЕОЛОГИЯЛЫҚ-ІЗДЕСТІРУ ЖҰМЫСЫ – көмірсутекті және минералдық шикізат кен орындарын (кен) іздестіруді, барлауды, бағалау мен игеруге дайындауды қамтамасыз ететін, өзара байланысты, белгілі бір кезекпен қолданылатын жұмыстардың жиынтығы.

ЕҢБЕК ГИГИЕНАСЫ – қызметкерлердің денсаулығын сақтау, өндірістік орта мен еңбек процесінің қолайсыз әсерінің алдын алу жөніндегі санитарлық-эпидемиологиялық шаралар мен құралдар кешені.

ГИГИЕНАЛЫҚ НОРМАТИВ – тіршілік ету ортасының белгілі бір факторын тұлға үшін қауіпсіздігі және зиянсыздығы тұрғысынан сипаттайтын көрсеткіштік зерттеулер арқылы белгіленген шекті мөлшердегі ең көп немесе ең аз сандық және сапалық мәні.

ГИД (гид-аудармашы) – туристерге уақытша келген елдегі (жер) туристік ресурстармен таныстыру жөнінде экскурсиялық-ақпараттық ұйымдық қызмет көрсететін кәсіби даярланған жеке тұлға.

ГИДРОМЕЛИОРАТИВНАЯ СИСТЕМА – комплекс технологически взаимосвязанных гидротехнических сооружений, устройств и оборудования, предназначенных для орошения, обводнения и осушения земель.

ГОДОВАЯ ПРОГРАММА ЗАКУПА ТОВАРОВ, РАБОТ И УСЛУГ – планируемые недропользователем номенклатура и объемы товаров, работ и услуг, в том числе казахстанского происхождения, способы и сроки их приобретения.

ГОДОВАЯ ПРОГРАММА РАБОТ – план действий недропользователя на календарный год, включающий объемы и направления развития горных работ по разведке, добыче и финансовые затраты.

ГODOVOY OTЧET – годовой отчет предприятий, включающий отчет правления, годовой баланс и счет доходов и убытков.

ГODOVOY ПЛАН ФИНАНСИРОВАНИЯ – документ, определяющий годовые объемы финансирования бюджетных программ (подпрограмм) по экономической классификации расходов бюджета, сбалансированные с

ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯЛЫҚ ЖҮЙЕ – жерді суаруға, суландыруға және құрғатуға арналған технологиялық жағынан өзара байланысты гидротехникалық құрылыстар, құрылғылар мен жабдықтар кешені.

ТАУАРДЫ, ЖҰМЫСТЫ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТТІ САТЫП АЛУДЫҢ ЖЫЛДЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ – тауардың, жұмыстың және көрсетілетін қызметтің, оның ішінде Қазақстанда шығарылғандарының, жер қойнауын пайдаланушы жоспарлайтын номенклатурасы мен көлемі және оларды иемденіп алудың тәсілдері мен мерзімдері.

ЖҰМЫСТЫҢ ЖЫЛДЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ – жер қойнауын пайдаланушының күнтізбелік жылға арналған барлау, өндіру жөніндегі тау-кен жұмысының көлемі мен даму бағытын қамтитын іс-әрекет жоспары және қаржылық шығыны.

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП – кәсіпорынның жылдық есебі, яғни басқарманың есебі, жылдық баланс және табыс пен шығын шоты.

ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ ЖОСПАРЫ – бюджет шығыстарының экономикалық сыныптама бойынша бюджеттік бағдарламалардың (ішкі бағдарлама) жылдық түсімдер көлемімен теңдестірілген жылдық

годовым объемом поступлений.

Г.п.ф. разрабатывается и утверждается уполномоченным органом по бюджетному планированию и передается уполномоченному органу по исполнению бюджета, а также направляется администраторам бюджетных программ. Порядок разработки **Г.п.ф.** устанавливается Правительством Республики Казахстан.

ГОДОВОЙ РАСЧЕТНЫЙ ПОКАЗАТЕЛЬ – это совокупность месячного расчетного показателя.

ГОЛЛАНДСКИЙ МЕТОД ПРОВЕДЕНИЯ АУКЦИОНОВ – ставки снижаются сверху вниз до тех пор, пока товар не будет полностью продан. Здесь продаются товары с низкой стоимостью, в основном сельскохозяйственные товары и списанные.

ГОЛОСУЮЩИЕ АКЦИИ – размещенные простые акции, а также привилегированные акции, право голоса по которым предоставлено в случаях, предусмотренных Законом РК «Об акционерных обществах».

В число Г.а. не входят: выкупленные обществом акции, а также акции, находящиеся в номинальном держании и принадлежащие собственнику, сведения о котором отсутствуют в системе учета центрального депозитария.

каржыландыру көлемдерін айқындайтын құжат.

Ж.қ.ж. бюджеттік жоспарлау жөніндегі уәкілетті орган әзірлеп, бекітеді және ол бюджетті атқару жөніндегі уәкілетті органға беріледі, сондай-ақ бюджеттік бағдарламалардың әкімшілеріне жіберіледі. **Ж.қ.ж.** әзірлеу тәртібін Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейді.

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕПТІК КӨРСЕТКІШ – бір жылдағы айлық есептік көрсеткіштің жиынтығы.

АУКЦИОНДЫ ӨТКІЗУДІҢ ГОЛЛАНДТЫҚ ӘДІСІ – белгілі бір белгіленген бағадан төмен қарай кеміп отырады. Бұл аукционда негізінен құны төмен заттар, көбінесе ауыл шаруашылық тауарлары, есептен шығарылған міндеттемелер сатылады.

ДАУЫС БЕРЕТІН АКЦИЯЛАР – орналастырылған жай акциялар, сондай-ақ «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР Заңында көзделген жағдайларда дауыс беру құқығы берілген артықшылықты акциялар.

Д.б.а. санына жатпайды: қоғам сатып алған акциялар, сондай-ақ нақтылы ұстаудағы және орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ол туралы мәліметтер жоқ меншік иесіне тиесілі акциялар.

ГОНОРАР – вознаграждение, выплачиваемое автору за использование (издание, публичное исполнение) произведений литературы, науки или искусства.

ГОРНЫЙ ОТВОД – документ, графически и описательно определяющий участок недр, на котором недропользователь вправе проводить добычу, строительство и эксплуатацию подземных сооружений, не связанных с разведкой и добычей, являющийся неотъемлемой частью контрактов на добычу, совмещенную разведку и добычу, строительство и эксплуатацию подземных сооружений, не связанных с разведкой и добычей, добычу общераспространенных полезных ископаемых либо самостоятельным документом в случае оформления сервитута.

ГОРОД ОБЛАСТНОГО ЗНАЧЕНИЯ – населенный пункт, являющийся крупным экономическим и культурным центром, имеющий развитую производственную и социальную инфраструктуру и численность более 50 тысяч человек.

ГОРОДСКИЕ АВТОМОБИЛЬНЫЕ ПЕРЕВОЗКИ – перевозки, осуществляемые перевозчиком в пределах установленных границ города.

ҚАЛАМАҚЫ – авторға әдебиет, ғылым және өнер шығармаларын пайдаланғаны (басып шығарғаны, жұрт алдында орындағаны) үшін төленетін сыйақы.

ТАУ-КЕНДІК БӨЛУ – жер қойнауын пайдаланушының өндіруді, барлаумен және өндірумен байланысты емес жер асты құрылыстарын салуды және пайдалануды жүргізуге құқығы бар жер қойнауы учаскесін графикалық және сипаттамалық жағынан айқындайтын, өндіруге, бірлескен барлау мен өндіруге, барлаумен және өндірумен байланысты емес жер асты құрылыстарын салуға және пайдалануға, кең таралған пайдалы қазбаларды өндіруге жасалатын өзара шарттың ажырамас бөлігі не сервитут ресімделген жағдайда дербес құжат болып табылатын құжат.

ОБЛЫСТЫҚ МАҢЫЗЫ БАР ҚАЛА – саны 50 мың адамнан асатын, дамыған өндірістік және әлеуметтік инфрақұрылымы бар, ірі экономикалық және мәдени орталық болып табылатын елді мекен.

ҚАЛАЛЫҚ АВТОКӨЛІКПЕН ТАСЫМАЛДАУ – тасымалдаушы қаланың белгіленген шекаралары шегінде жүзеге асыратын тасымалдар.

ГОРОДСКИЕ ЛЕСА И ЛЕСОПАРКИ – леса оздоровительно-го и рекреационного назначения, находящиеся в пределах границы городского населенного пункта и входящие в состав государственного лесного фонда.

ГОРОДСКОЕ ЗОНИРОВАНИЕ – распределение территории населенного пункта в соответствии с ее функциональным назначением (жилая, общественная, промышленная, рекреационная и другие функциональные зоны).

ГОСУДАРСТВЕННАЯ АДРЕСНАЯ СОЦИАЛЬНАЯ ПОМОЩЬ – выплата в денежной форме, предоставляемая государством лицам (семьям) с месячным среднедушевым доходом ниже черты бедности, установленной в областях (город республиканского значения, столица).

ГОСУДАРСТВЕННАЯ БАЗА ДАННЫХ НАЛОГОПЛАТЕЛЬЩИКОВ – информационная система, предназначенная для осуществления учета налогоплательщиков.

Формирование Г.б.д.н.: в регистрации физического лица, юридического лица, структурного подразделения юридического лица в органах налоговой службы в качестве налогоплательщика; в регистрационном учете налогоплательщика; в качестве индивидуального предпринимателя

КАЛА ОРМАНЫ ЖӘНЕ ОРМАНДЫ САЯБАҚ – калалық елдімекен шекарасы шегінде орналасқан және мемлекеттік орман қорының құрамына кіретін сауықтыру және рекреациялық мақсаттағы ормандар.

КАЛАЛЫҚ АЙМАҚТАРҒА БӨЛУ – елді мекеннің аумағын олардың жұмыс істейтін мақсатына сәйкес бөлу (тұрғын, қоғамдық, өнеркәсіптік, рекреациялық және өзге де функционалдық аймақтар).

МЕМЛЕКЕТТІК АТАУЛЫ ӘЛЕУМЕТТІК КӨМЕК – жан басына шаққандағы орташа айлық табысы облыстарда (республикалықмаңызыбарқала, астана) белгіленген кедейлік шегінен төмен тұлғаларға (отбасы) мемлекеттен ақшалай нысанда берілетін төлем.

САЛЫҚ ТӨЛЕУШІЛЕРДІҢ МЕМЛЕКЕТТІК ДЕРЕКТЕР БАЗАСЫ – салық төлеушілерді есепке алуды жүзеге асыруға арналған ақпараттық жүйе.

С.т.м.д.б. қалыптастыру: жеке тұлғаны, заңды тұлғаны, заңды тұлғаның құрылымдық бөлімшесін салық органдарында салық төлеуші ретінде тіркеу; салық төлеушіні: дара кәсіпкер, жеке сот нотариус, жеке сот орындаушысы, адвокат ретінде; қосылған құн салығы бойынша: электрондық салық төлеуші

теля, частного нотариуса, частного судебного исполнителя, адвоката; по налогу на добавленную стоимость; в качестве электронного налогоплательщика; в качестве налогоплательщика, осуществляющего отдельные виды деятельности; по месту нахождения объекта налогообложения и объекта, связанного с налогообложением.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ БАЗОВАЯ ПЕНСИОННАЯ ВЫПЛАТА

– ежемесячная денежная выплата, предоставляемая гражданам Республики Казахстан по достижении пенсионного возраста, установленного Законом РК «О пенсионном обеспечении в Республике Казахстан».

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ГАРАНТИЯ (правительственная, суверенная) РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

– обязательство Правительства перед заимодателем полностью или частично погасить задолженность в случае неуплаты заемщиком-резидентом Республики Казахстан причитающейся с него суммы в установленный срок.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ГРАНИЦА РК

– линия и проходящая по ней вертикальная плоскость, определяющие пределы территории – суши, вод. недр и воздушного пространства Казахстана.

Г.г. определяется международными договорами РК, рати-

ретінде; қызметтің жекелеген түрлерін жүзеге асырушы салық төлеуші ретінде; салық салу объектісін және салық салуға байланысты объектіні орналасқан жері бойынша тіркеу есебіне алу.

МЕМЛЕКЕТТІК БАЗАЛЫҚ ЗЕЙ-НЕТАҚЫ ТӨЛЕМІ

– Қазақстан Республикасының азаматтарына «Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы» Заңында белгіленген зейнеткерлік жасқа жеткен соң берілетін ай сайынғы ақшалай төлем.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК

(үкіметтік, егемендік) КЕПІЛДІГІ – Қазақстан Республикасының қарыз алушы резиденті одан тиесілі соманы белгіленген мерзімде төлемеген жағдайда берешекті толық немесе ішінара өтеуге Үкіметтің қарыз берушінің алдындағы міндеттемесі.

ҚР МЕМЛЕКЕТТІК ШЕКАРАСЫ

– Қазақстан аумағының шегін – құрлығын, суын, жер қойнауын және әуе кеңістігін айқындайтын сызық және осы сызық бойынша тігінен өтетін үстіңгі қабаты.

М.ш. ҚР Парламенті бекіткен

фицированными Парламентом РК.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ДОЛЖНОСТЬ – структурная единица государственного органа, на которую возложен установленный нормативными правовыми актами круг должностных полномочий и должностных обязанностей.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ЗАПОВЕДНАЯ ЗОНА – особо охраняемая природная территория с дифференцированными видами режима охраны, предназначенная для сохранения и восстановления объектов государственного природно-заповедного фонда и биологического разнообразия на земельных участках и акваториях, зарезервированных под государственные природные заповедники, государственные национальные природные парки, государственные природные резерваты.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ИЗМЕНА – умышленное деяние, совершенное гражданином РК с целью подрыва или ослабления внешней безопасности и суверенитета РК, выразившееся в переходе на сторону врага во время войны или вооруженного конфликта, а равно в шпионаже, выдаче государственных секретов либо ином оказании помощи иностранному государству, иностранной организации или их представителям

ҚР халықаралық келісімшарттарымен белгіленеді.

МЕМЛЕКЕТТІК ЛАУАЗЫМ – мемлекеттік органның нормативтік құқықтық актілермен белгіленген лауазымдық өкілеттік пен лауазымдық міндеттердің ауқымы жүктелген құрылымдық бірлігі.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚОРЫҚ АЙМАҒЫ – мемлекеттік табиғи қорықтар, мемлекеттік ұлттық табиғи парктер, мемлекеттік табиғи резерваттар үшін резервке қойылған жер учаскелері мен су айдындарында мемлекеттік табиғи қорық қорының объектілерін және биологиялық сан алуандықты сақтауға және қалпына келтіруге арналған теңдестірілген күзет режимінің түрлері бар ерекше қорғалатын табиғи аумақ.

МЕМЛЕКЕТТІК ОПАСЫЗДЫҚ – соғыс уақытында немесе қарулы жанжал кезінде жау жағына өтіп кетуден, сол сияқты шпиондық жасаудан, мемлекеттік құпияларды жатқа беруден не ҚР қарсы дұшпандық әрекет жүргізуден, шетелдік мемлекетке, шетелдік ұйымға немесе олардың өкілдеріне өзге де көмек көрсетуден көрінген, ҚР азаматы ҚР сыртқы қауіпсіздігі мен егемендігіне нұқсан келтіру

в проведении враждебной деятельности против РК.

немесе әлсірету мақсатында жасаған қасакана әрекет.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ИМЕННАЯ СТИПЕНДИЯ – стипендия, учреждаемая Президентом РК и Правительством РК.

МЕМЛЕКЕТТІК АТАУЛЫ СТИПЕНДИЯ – ҚР Президенті және ҚР Үкіметі тағайындайтын стипендия.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПОЛИТИКА – составная часть социально-экономической политики, отражающая экономически и финансово обоснованные меры государственного регулирования инвестиционных процессов в интересах национальной экономики.

МЕМЛЕКЕТТІК ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ САЯСАТ – инвестициялық процестерді ұлттық экономиканың мүдделері үшін мемлекеттік реттеудің экономикалық және қаржылық негізделген шараларын көрсететін әлеуметтік-экономикалық саясаттын құрамдас бөлігі.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ЛЕСОУСТРОИТЕЛЬНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ – организация, находящаяся в ведении уполномоченного органа в области лесного хозяйства, деятельность которой направлена на обеспечение учета лесных ресурсов, территориального устройства лесного фонда, государственного мониторинга лесов, планирования ведения лесного хозяйства и лесопользования.

МЕМЛЕКЕТТІК ОРМАН ОРНАЛАСТЫРУ ҰЙЫМЫ – қызметі орман ресурстарын есепке алады, орман қорын аумақтық орналастыруды, мемлекеттік орман мониторингін, орман шаруашылығын жүргізу ісін жоспарлады және орман пайдалануды қамтамасыз етуге бағытталатын орман шаруашылығы саласындағы уәкілетті органның қарауында болатын ұйым.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ МОЛОДЕЖНАЯ ПОЛИТИКА – система социально-экономических, политических, организационных и правовых мер, осуществляемых государством и направленных на поддержку молодежи.

МЕМЛЕКЕТТІК ЖАСТАР САЯСАТЫ – мемлекет жүзеге асыратын және жастарды қолдауға бағытталған әлеуметтік-экономикалық, саяси, ұйымдастырушылық және құқықтық шаралар жүйесі.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ МОНОПОЛИЯ В СФЕРЕ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ЗАКУПОК – сфера деятельности, хозяйствование в которой осуществляется исключительно государственными органами и государственными предприятиями на основании законодательных актов РК, а также в случаях, когда введение конкуренции нецелесообразно из соображений национальной безопасности, обеспечения правопорядка, безопасности высших должностных лиц государства, интересов обороны и оборонно-промышленного комплекса. Перечень субъектов государственной монополии и сферы, в которых данные субъекты занимают монопольное положение, определяется Правительством РК.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ МОНОПОЛИЯ НА ВЫВОЗ И ВВОЗ ТОВАРОВ – нетарифная мера регулирования внешнеторговой деятельности, осуществляемая в виде предоставления права хозяйствующим субъектам, определенным в соответствии с международными договорами, ратифицированными РК, Правительством РК или на конкурсной основе на вывоз и ввоз отдельных товаров.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ПОЛИТИКА – составная часть социально-экономической политики, выра-

МЕМЛЕКЕТТІК САТЫП АЛУ САЛАСЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК МОНОПОЛИЯ – шаруашылық жүргізуді тек қана мемлекеттік органдар және мемлекеттік кәсіпорындар ҚР заң актілері негізінде жүзеге асыратын, сондай-ақ бәсекелестікті енгізу ұлттық қауіпсіздік, құқық тәртібі, мемлекеттің жоғары лауазымды тұлғаларының қауіпсіздігі, қорғаныс және қорғаныс-өнеркәсіптік кешен мүдделерін қамтамасыз ету тұрғысынан мақсатқа сай болмайтын жағдайларда жүзеге асырылатын қызмет саласы. Мемлекеттік монополия субъектілерінің және осы субъектілер монополиялық жағдайда болатын салалардың тізбесін ҚР Үкіметі айқындайды.

ТАУАРДЫ ӘКЕТУГЕ ЖӘНЕ ӘКЕЛУГЕ МЕМЛЕКЕТТІК МОНОПОЛИЯ – шаруашылық жүргізуші субъектілерге жеке-леген тауарларды әкетуге және әкелуге ҚР бекіткен халықаралық келісімшарттарға сәйкес ҚР Үкіметі белгілеген құқық беру түрінде немесе конкурстық негізде жүзеге асырылатын сыртқы сауда қызметін реттеудің тарифтік емес шарасы.

МЕМЛЕКЕТТІК ҒЫЛЫМИ-ТЕХНИКАЛЫҚ САЯСАТ – әлеуметтік-экономикалық саясаттың құрамдас бөлігі, ол

жаюащя отношение государства к научной и научно-технической деятельности. определяющая основные цели, направления, принципы, формы и методы деятельности различных организаций в области науки и техники, реализации научно-технических достижений, создания новых технологий, в том числе в целях обеспечения национальной безопасности.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ЭКСПЕРТИЗА

– система оценочных действий и выводов, организуемая уполномоченным государственным органом для получения независимой аналитической оценки объекта экспертизы с целью определения уровня обоснованности принимаемых решений по важнейшим вопросам научно-технического прогресса.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОДДЕРЖКА ЧАСТНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

– комплекс государственных мер по стимулированию развития частного предпринимательства, созданию благоприятных правовых, экономических и социальных условий для реализации предпринимательской инициативы в РК.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА В ОБЛАСТИ КУЛЬТУРЫ

– комплекс мер, принимаемых

мемлекеттің ғылыми және ғылыми-техникалық қызметке қатынасын білдіреді. әр түрлі ұйымдардың ғылым мен техника ғылыми-техникалық жетістіктерді іске асыру, жана технологиялар жасау саласындағы, оның ішінде ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатындағы қызметінің негізгі мақсаттарын, бағыттарын, принциптерін, нысандары мен әдістерін белгілейді.

МЕМЛЕКЕТТІК ҒЫлыми-ТЕХНИКАЛЫҚ САРАПТАМА

– ғылыми-техникалық прогрестің аса маңызды мәселелері бойынша қабылданатын шешімдердің негізділік деңгейін айқындау мақсатымен сараптама объектісіне тәуелсіз талдамалық баға алу үшін уәкілетті мемлекеттік орган ұйымдастыратын бағалау жұмыстары мен қорытындылар жүйесі.

ЖЕКЕ КӘСІПКЕРЛІКТІ МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУ

– ҚР кәсіпкерлік бастаманы іске асыру үшін жеке кәсіпкерлікті дамытуды ынталандыру, қолайлы құқықтық, экономикалық және әлеуметтік жағдайлар жасау жөніндегі мемлекеттік шаралар кешені.

МӘДЕНИЕТ САЛАСЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК САЯСАТ

– мәдени және рухани құн-

государственными органами, направленными на создание, возрождение, сохранение, развитие, распространение и использование культурных и духовных ценностей.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОШЛИНА – обязательный платеж, взимаемый за совершение юридически значимых действий и выдачу документов уполномоченными государственными органами или должностными лицами.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПРОГРАММА – программа, разрабатываемая Правительством РК и утверждаемая Президентом РК по вопросам, имеющим межотраслевой характер, направленная на решение стратегических и наиболее важных задач социально-экономического развития и обеспечение обороноспособности, правопорядка, законности и безопасности государства.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ РЕГИСТРАЦИЯ – процедура учета регистрирующим органом права собственности и других прав, а также обременении на недвижимое имущество в порядке, установленном Указом Президента РК, имеющий силу закона «О государственной регистрации прав на недвижимое имущество и сделок с ним».

дылықтарды жасауға, қайта түлетуге, сақтауға, дамытуға, таратуға және пайдалануға арналған, мемлекеттік органдар қабылдайтын шаралар кешені.

МЕМЛЕКЕТТІК БАЖ – уәкілетті мемлекеттік органдардың немесе лауазымды тұлғалардың заңдық мәні бар іс-әрекеттер жасағаны үшін және құжаттарды бергені үшін алынатын міндетті төлем.

МЕМЛЕКЕТТІК БАҒДАРЛАМА – салааралық сипаты бар, әлеуметтік-экономикалық дамудың стратегиялық және неғұрлым маңызды міндеттерін шешуге және мемлекеттің қорғаныс қабілетін, құқық тәртібін, заңдылық пен қауіпсіздікті қамтамасыз етуге бағытталған мәселелер бойынша ҚР Үкіметі әзірлейтін және ҚР Президенті бекітетін бағдарлама.

МЕМЛЕКЕТТІК ТІРКЕУ – «Жылжымайтын мүлікке құқықтарды және онымен жасалатын мәмілелерді мемлекеттік тіркеу туралы» ҚР Президентінің заң күші бар Жарлықта белгіленген тәртіппен жылжымайтын мүлікке меншік құқығы мен басқа құқықты, сондай-ақ ауыртпалықты тіркеуші органның есепке алу рәсімі.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ РЕГИСТРАЦИЯ НАЛОГОПЛАТЕЛЬЩИКОВ – внесение сведений о налогоплательщике в Государственный реестр налогоплательщиков РК с указанием идентификационного номера.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ СЛУЖБА – деятельность государственных служащих в государственных органах по исполнению должностных полномочий, направленная на реализацию задач и функций государственной власти.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ СТАТИСТИКА – единая статистическая информационная система, формируемая органами государственной статистики.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ТАЙНА – сведения военного, экономического, политического и иного характера, разглашение или утрата которых наносит или может нанести ущерб национальной безопасности РК.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ УСЛУГА – деятельность, основанная на функциях, полномочиях, предусмотренных законодательными актами и актами Президента РК, финансируемая за счет бюджетных средств и из бюджета (сметы расходов) Национального банка Республики Казахстан, направленная на обеспечение прав, свобод, защиты законных

САЛЫҚ ТӨЛЕУШІЛЕРДІ МЕМЛЕКЕТТІК ТІРКЕУ – салық төлеуші туралы мәліметтерді сәйкестендіру нөмірін көрсете отырып, ҚР Салық төлеушілерінің мемлекеттік тізіліміне енгізу.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ – мемлекеттік қызметшілердің мемлекеттік органдардағы мемлекеттік биліктің міндеттері мен қызметтерін іске асыруға бағытталған лауазымдық өкілеттігін атқару жөніндегі қызметі.

МЕМЛЕКЕТТІК СТАТИСТИКА – мемлекеттік статистика органдары қалыптастыратын бірінғай статистикалық ақпарат жүйесі.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚҰПИЯ – жарияланған немесе жоғалған жағдайда ҚР ұлттық қауіпсіздігіне нұқсан келтіретін немесе нұқсан келтіруі мүмкін әскери, экономикалық, саяси және өзге де сипаттағы мәліметтер.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ – ҚР заңнамалық актісімен және Президентінің актісімен көзделген қызметке, өкілеттікке негізделген, бюджет қаражаты есебінен және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бюджетінен (шығыс сметасы) қаржыландырылатын, жеке және заңды тұлғаның құқығын, бостандығын және

интересов и удовлетворение потребностей физических и юридических лиц, осуществляемой в соответствии со стандартами государственных услуг.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ФУНКЦИЯ – предметы ведения, отнесенные Конституцией и законами РК к полномочиям государства, его органов и лиц, занимающих государственные должности.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ЭМИССИОННАЯ ЦЕННАЯ БУМАГА – эмиссионная ценная бумага, удостоверяющая права ее держателя в отношениях займа, в которых заемщиком выступает Правительство РК или Национальный банк РК.

Г.э.ц.б. по сроку действия подразделяются на: краткосрочные со сроком обращения до 1 года; среднесрочные со сроком обращения от 1 года до 5 лет; долгосрочные со сроком обращения свыше 5 лет.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ГЕОЛОГИЧЕСКОЕ ИЗУЧЕНИЕ НЕДР – работы (операции), связанные с мониторингом состояния недр, изучением геологического строения участков недр, а также отдельных частей и всей территории РК в целом, определением их перспектив на наличие полезных ископаемых путем проведения поисковых

занды мүддесін қорғауды қамтамасыз етуге және қажеттерін қанағаттандыруға бағытталған. мемлекеттік қызмет көрсету стандартына сәйкес жүзеге асырылатын қызмет.

МЕМЛЕКЕТТІК МІНДЕТ – ҚР Конституциясымен және заңдарымен мемлекеттің, оның органдары мен мемлекеттік қызмет атқаратын тұлғалардың өкілеттігіне жатқызылған іс жүргізу мәні.

МЕМЛЕКЕТТІК ЭМИССИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗ – қарыз алушы ҚР Үкіметі немесе ҚР Ұлттық Банкі болатын қарыз қатынасында оны ұстаушының құқығын қуәландыратын эмиссиялық бағалы қағаз.

М.э.б.қ.-дың қолданылу мерзіміне қарай бөлінуі – 1 жылға дейінгі айналыс мерзімімен қысқа мерзімді; 1 жылдан 5 жылға дейінгі айналыс мерзімімен орта мерзімді; 5 жылдан артық айналыс мерзімімен, ұзақ мерзімді.

ЖЕР ҚОЙНАУЫН МЕМЛЕКЕТТІК ГЕОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУ – жер қойнауы жай-күйінің мониторингіне, жер қойнауы учаскесінің, сондай-ақ ҚР жекелеген бөлігінің және тұтастай бүкіл аумағының геологиялық құрылымын зерттеуге, оларда пайдалы қазбаның болу перспективасын іздестіру және іздестіру-бағалау жұмысын

и поисково-оценочных работ. созданием государственных геологических карт, составляющих информационную основу недропользования.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ЗАДАНИЕ – заказ юридическим лицам с участием государства в уставном капитале, определяемый Правительством Республики Казахстан, на оказание отдельных государственных услуг. реализацию бюджетных инвестиционных проектов и выполнение других задач, направленных на обеспечение социально-экономической стабильности государства.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ЗАИМСТВОВАНИЕ – заимствование Правительством Республики Казахстан, местными исполнительными органами и Национальным банком Республики Казахстан.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ ОБРАЗОВАНИЯ – организация, создаваемая Правительством или Национальным банком РК, либо местным исполнительным органом в соответствии с законодательством РК.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ СПЕЦИАЛЬНОЕ ПОСОБИЕ – денежная выплата лицам, имевшим по состоянию на 1 января 1998 года

жүргізу арқылы анықтауға, жер қойнауын пайдаланудың ақпараттық негізін құрайтын мемлекеттік геологиялық карталар жасауға байланысты жұмыс (операция).

МЕМЛЕКЕТТІК ТАПСЫРМА – жарғылық капиталына мемлекет қатысатын, Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын заңды тұлғаларға мемлекеттің әлеуметтік-экономикалық тұрақтылығын қамтамасыз етуге бағытталған жекелеген мемлекеттік қызметтер көрсетуге, бюджеттік инвестициялық жобаларды іске асыруға және басқа да міндеттерді орындауға арналған тапсырма.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚАРЫЗ АЛУ – Қазақстан Республикасы Үкіметінің, жергілікті атқарушы органдардың және Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің қарыз алуы.

МЕМЛЕКЕТТІК БІЛІМ БЕРУ КӘСІПОРНЫ – ҚР заңдарына сәйкес ҚР Үкіметі немесе Ұлттық банкі не жергілікті атқарушы орган құратын ұйым.

МЕМЛЕКЕТТІК АРНАЙЫ ЖӘРДЕМАҚЫ – 1998 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша жерасты және ашық кен

установленный Законом РК «О государственном специальном пособии лицам, работавшим на подземных и открытых горных работах, на работах с особо вредными и особо тяжелыми условиями труда» стаж работы на подземных и открытых горных работах, на работах с особо вредными и особо тяжелыми условиями труда.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ – учреждение, создаваемое государством в соответствии с Конституцией и законами РК или нормативными правовыми актами Президента РК, Правительства РК и акиматов областей (городов республиканского значения, столицы), района (города областного значения) и содержащееся только за счет государственного бюджета, если иное не установлено законодательными актами.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА – учреждение, созданное в порядке, установленном законодательством РК, для осуществления мероприятий по охране и защите государственного лесного фонда, воспроизводству лесов и лесоразведению, регулированию лесопользования.

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ АВТОМОБИЛЬНЫЕ ДОРОГИ ОБЩЕГО ПОЛЬЗОВАНИЯ И ДОРОЖНЫЕ СООРУЖЕНИЯ

жұмысында, еңбек жағдайлары ерекше зиянды және ерекше ауыр жұмыста осы «Жер асты және ашық кен жұмысында, еңбек жағдайы ерекше зиянды және ерекше ауыр жұмыста істеген тұлғаға берілетін мемлекеттік арнайы жәрдемақы туралы» ҚР Заңда белгіленген жұмыс стажы бар тұлғаға ақшалай берілетін төлем.

МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕ – ҚР Конституциясына және заңдарына сәйкес мемлекет құрған немесе егер заң актілерінде өзгеше көзделмесе, ҚР Президентінің, ҚР Үкіметінің, облыстар (республикалық маңызы бар қалалар, астана), аудан (облыстық маңызы бар қала) әкімдіктерінің нормативтік құқықтық актілерімен құрылған және тек қана мемлекеттік бюджет есебінен ұсталатын мекеме.

ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ – мемлекеттік орман қорын күзету мен қорғау, ормандарды молықтыру мен орман өсіру, орман пайдалануды реттеу жөніндегі шараларды жүзеге асыру үшін ҚР заңдарында белгіленген тәртіппен құрылған мекеме.

ОРТАҚ ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН МЕМЛЕКЕТТІК АВТОКӨЛІК ЖОЛДАРЫ МЕН ОЛАРДАҒЫ ЖОЛ ҚҰРЫЛЫСТАРЫ –

НА НИХ – полоса отвода; конструктивные элементы дорог; обстановка и обустройство дорог; мосты; путепроводы; виадуки; транспортные развязки; тоннели; защитные галереи; сооружения и устройства, предназначенные для повышения безопасности дорожного движения; водоотводные и водопропускные сооружения; лесополосы вдоль дорог; линейные жилые дома и комплексы дорожно-эксплуатационной службы.

бұрылу белдеуі; жолдардың конструкциялық элементтері; жол жағдайы мен оны абаттандыру; көпірлер; өткерме жолдар; виадуктар; жол тарамдары; тоннельдер; қорғаныш галереялары; жол қозғалысы қауіпсіздігін арттыруға арналған құрылыстар мен құрылғылар; су бұрғыш және су өткізгіш құрылыстар; жол бойындағы орман алаптары; желілік тұрғын үйлер және жол пайдалану қызметінің кешендері.

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ЗАКУПКИ

– приобретение государственными органами, государственными учреждениями, а также государственными предприятиями, юридическими лицами, пятидесяти и более процентов акций (доля) или контрольный пакет акций которых принадлежат государству, и аффилированными с ними юридическими лицами товаров, работ и услуг за счет имеющихся в их распоряжении денег, за исключением случаев, предусмотренных статьей 27-1 Закона РК «О государственных закупках».

МЕМЛЕКЕТТІК САТЫП АЛУ

– мемлекеттік органдардың, мемлекеттік мекемелердің, сондай-ақ акцияларының (үлес) елу және одан да көбірек пайызы немесе акцияларының бақылау пакеті мемлекетке тиесілі мемлекеттік кәсіпорндардың, заңды тұлғалардың және олармен аффилирленген заңды тұлғалардың өз билігіндегі ақшаның есебінен, «Мемлекеттік сатып алу туралы» ҚР Заңның 27-1-бабында көзделген жағдайларды қоспағанда, тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алуы.

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ЗНАКИ ПОЧТОВОЙ ОПЛАТЫ

– почтовые марки, блоки, маркированные конверты, почтовые карточки, оттиски франкировальных машин и иные знаки, вводимые в обращение уполномоченным органом, которые подтверждают оплату услуг оператора почты.

ПОЧТА ТӨЛЕМІНІҢ МЕМЛЕКЕТТІК БЕЛГІЛЕРІ

– айналымға уәкілетті орган енгізетін, почта операторының қызмет көрсетуіне ақы төленгенін растайтын почта маркалары, блоктар, маркалы конверттер, почта карточкалары, франкирлеу машиналарының бедері және өзге де белгілер.

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ПОСОБИЯ СЕМЬЯМ, ИМЕЮЩИМ ДЕТЕЙ – денежные выплаты в виде: единовременного государственного пособия, назначаемого и выплачиваемого в связи с рождением ребенка; ежемесячного государственного пособия, назначаемого и выплачиваемого по уходу за ребенком до достижения им возраста одного года; ежемесячного государственного пособия, назначаемого и выплачиваемого на детей до восемнадцати лет.

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ПРАЗДНИКИ – праздники, посвященные событиям, имеющим общественно-политическое значение, а также традиционно отмечаемые гражданами РК.

Празднование Г.п. может сопровождаться проведением официальных мероприятий.

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ПРЕДПРИЯТИЯ – предприятия, основанные на праве хозяйственного ведения или основанные на праве оперативного управления (казенное предприятие).

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ СИМВОЛЫ РК – Государственный флаг РК; Государственный герб РК; Государственный гимн РК.

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ СТАНДАРТЫ СОЦИАЛЬНОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ – правила, устанавливающие объем со-

БАЛАЛЫ ОТБАСЫЛАРҒА БЕ-РІЛЕТІН МЕМЛЕКЕТТІК ЖӘРДЕМАҚЫЛАР – бала тууына байланысты тағайындалатын және төленетін бір-жолғы мемлекеттік жәрдемақы; бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты тағайындалатын және төленетін ай сайынғы мемлекеттік жәрдемақы; он сегіз жасқа дейінгі балаларға тағайындалатын және төленетін ай сайынғы мемлекеттік жәрдемақы түріндегі ақшалай төлемдер.

МЕМЛЕКЕТТІК МЕРЕКЕЛЕР – қоғамдық-саяси маңызы бар оқиғаларға арналған, сондай-ақ ҚР азаматтары дәстүрлі түрде атап өтетін мерекелер.

М.м.-ді мейрамдау кезінде ресми іс-шаралар өткізілуі мүмкін.

МЕМЛЕКЕТТІК КӘСІПОРЫН – шаруашылық жүргізу құқығына негізделген немесе жедел басқару құқығына негізделген кәсіпорын (казыналық кәсіпорын).

ҚР МЕМЛЕКЕТТІК НЫШАНДАРЫ – ҚР Мемлекеттік туы; ҚР Мемлекеттік елтаңбасы; ҚР Мемлекеттік гимні.

ӘЛЕУМЕТТІК ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУДІҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ – мүгедек және мүгедек балаға, сондай-ақ

циальных услуг и порядок их предоставления инвалидам и детям-инвалидам, а также престарелым в медико-социальных учреждениях, отделениях социальной помощи на дому и в территориальных центрах социального обслуживания.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ АРХИВ

– государственное учреждение, наделенное правом собирания (приобретения), постоянного хранения и организации использования документов Национального архивного фонда.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ БОТАНИЧЕСКИЙ САД

– особо охраняемая природная территория со статусом природоохранной и научной организации, предназначенная для проведения исследований и научных разработок по охране, защите, воспроизводству и использованию растительного мира, в том числе редких и находящихся под угрозой исчезновения видов растений.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ БЮДЖЕТ

– сводный бюджет, объединяющий республиканский и местные бюджеты без учета взаимопогашаемых операций между ними, используемый в качестве аналитической информации и не подлежащий утверждению.

қарттарға медициналық-әлеуметтік мекемеде, үйде көрсетілетін әлеуметтік көмек бөлімшесінде және әлеуметтік қызмет көрсетудің аумақтық орталықтарында берілетін әлеуметтік қызметтердің көлемін және оларды ұсынудың тәртібін белгілейтін ереже.

МЕМЛЕКЕТТІК МҰРАҒАТ

– ұлттық мұрағат қорының құжаттарын жинақтауға (сатып алуға), тұрақты сақтауға және пайдалануды ұйымдастыруға құқық берілген мемлекеттік мекеме.

МЕМЛЕКЕТТІК БОТАНИКАЛЫҚ БАҚ

– өсімдіктер дүниесін, соның ішінде өсімдіктердің сирек кездесетін және жойылып кету қаупі бар түрлерін қорғау, молықтыру және пайдалану жөнінде зерттеулер мен ғылыми талдамалар өткізуге арналған табиғат қорғау және ғылыми ұйымдар мәртебесі бар ерекше қорғалатын табиғи аумақ.

МЕМЛЕКЕТТІК БЮДЖЕТ

– араларындағы өзара өтелетін операцияларды есепке алмағанда, республикалық және жергілікті бюджеттерді біріктіретін, талдамалы ақпарат ретінде пайдаланылатын және бекітуге жатпайтын жиынтық бюджет.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ДЕНДРОЛОГИЧЕСКИЙ ПАРК

– особо охраняемая природная территория со статусом природоохранной и научной организации с установленными по зонам видами режима охраны, предназначенная для охраны, защиты, воспроизводства и использования древесных и кустарниковых пород.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ДОЛГ

– сумма на определенную дату полученных (освоенных) и непогашенных государственных займов, а также долговых обязательств на определенную дату, отнесенных в соответствии с законодательными актами РК на долг Правительства РК, Национального банка РК или решениями маслихатов на долг местных исполнительных органов, без учета взаимных требований.

Виды Г.д.: внутренний и внешний.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЗАЕМ – заем, в котором заемщиками выступают Правительство РК, Национальный банк РК или местные исполнительные органы.

Г.з. по отношению к заемщику – займы Правительства РК; займы Национального банка РК; займы местных исполнительных органов.

Г.з. по рынкам ссудного капитала – внешние государственные займы и внутренние государственные займы.

МЕМЛЕКЕТТІК ДЕНДРОЛОГИЯЛЫҚ ПАРК

– ағаш және бұта тұқымдарын қорғауға, молықтыру мен пайдалануға арналған аймақтар бойынша белгіленген күзет режимдері бар табиғат қорғау және ғылыми ұйымдар мәртебесі бар ерекше қорғалатын табиғи аумақ.

МЕМЛЕКЕТТІК БОРЫШ

– ҚР заң актілеріне сәйкес, өзара талаптарды есепке алмай, ҚР Үкіметінің, ҚР Ұлттық банкінің борышына немесе мәслихаттардың шешімдерімен жергілікті атқарушы органдардың борышына жатқызылған, алынған (игерілген) және өтелмеген мемлекеттік қарыздардың белгілі бір күнге, сондай-ақ борыштық міндеттемелердің белгілі бір күнге сомасы.

М.б.-тың түрлері: ішкі және сыртқы.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚАРЫЗ – қарыз алушы ҚР Үкіметі, ҚР Ұлттық банкі немесе жергілікті атқарушы орган болатын қарыз катынасы.

М.қ.-дың қарыз алушыға қарай бөлінуі – ҚР Үкіметінің қарыздары, ҚР Ұлттық банкінің қарыздары, жергілікті атқарушы органдардың қарыздары.

М.қ.-дың несие капиталының нарықтарына қарай бөлінуі – мемлекеттік сыртқы қарыздар және мемлекеттік ішкі қарыздар.

Г.з. по форме заимствования
– делятся на: выпуск государственных эмиссионных ценных бумаг; заключение договоров займа.

М.к.-дың қарыз алу нысаны бойынша бөлінуі – мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздар шығару, қарыз келісімшарттарын жасасу.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАТЕЛЬ – государственные республиканские и коммунальные юридические лица.

МЕМЛЕКЕТТІК ЖЕР ПАЙДАЛАНУШЫ – мемлекеттік республикалық және коммуналдық заңды тұлға.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЗООЛОГИЧЕСКИЙ ПАРК – особо охраняемая природная территория со статусом природоохранной и научной организации, предназначенная для культурно-просветительной, научной, учебной и природоохранной деятельности, сохранения генофонда и разведения в условиях искусственной среды типичных, редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных.

МЕМЛЕКЕТТІК ЗООЛОГИЯЛЫҚ ПАРК – мәдени-ағартушылық, ғылыми, оқу және табиғат қорғау қызметін, тектік қорды сақтауға және әдеттегі, сирек кездесетін және жойылып кету қаупі бар жануарлар түрлерін жасанды орта жағдайында өсіруге арналған табиғат қорғау және ғылыми ұйым мәртебесі бар ерекше қорғалатын табиғи аумақ.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ИНТЕРЕС – интересы общества в целом в обеспечении условий устойчивого развития регионов, городов, поселков, аулов и других поселений, функционирования систем жизнеобеспечения, транспорта и инженерных коммуникаций, связи и энергетики, охраны окружающей среды, сохранения объектов историко-культурного наследия.

МЕМЛЕКЕТТІК МҮДДЕ – тұтастай алғанда, аймақты, қаланы, кентті, ауылды және басқа да қонысты тұрақты дамыту жағдайын, тіршілікті қамтамасыз ету жүйесінің, көлік және инженерлік коммуникацияның, байланыс пен энергетиканың жұмыс істеуін, қоршаған ортаны қорғауды, тарихи-мәдени мұра объектін сақтауды қамтамасыз етудегі қоғам мүддесі.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОНТРОЛЬ – система мер, принимаемых уполномоченными го-

МЕМЛЕКЕТТІК БАҚЫЛАУ – заңдылықтың сақталуын тексеру, заңнаманы бұзушылықтың

сударственными органами при проведении проверок соблюдения законности, выявления и устранения причин и условий нарушений законодательства, восстановления нарушенных прав физических и юридических лиц, точного и единообразного применения нормативных правовых актов и выполнения обязательных требований нормативных актов в соответствии с законами РК.

Г.к. – деятельность государственных органов в пределах их компетенции по контролю за соблюдением субъектами частного предпринимательства законодательства РК.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ МАТЕРИАЛЬНЫЙ РЕЗЕРВ

– запас материальных ценностей, предназначенный для мобилизационных нужд, принятия первоочередных мер по ликвидации последствий чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера, оказания гуманитарной помощи и регулирующего воздействия на рынок.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ МОНИТОРИНГ СОБСТВЕННОСТИ

– наблюдение, сбор информации, анализ, оценка и прогноз состояния структуры собственности и эффективности управления объектов собственности в отраслях экономики, имеющих стратегическое значение.

себептері мен жағдайларын анықтау және жою, жеке және заңды тұлғалардың бұзылған құқықтарын қалпына келтіру, нормативтік құқықтық актілерді дәл және біркелкі қолдану және ҚР заңдарына сәйкес нормативтік құқықтық актілердің міндетті талаптарын орындау кезінде уәкілетті мемлекеттік органдар қабылдайтын шаралар жүйесі.

М.б. – жеке кәсіпкерлік субъектісінің ҚР заңнамасын сақтауын мемлекеттік органдардың өздерінің құзыреті шегінде бақылауы жөніндегі қызметі.

МЕМЛЕКЕТТІК МАТЕРИАЛДЫҚ РЕЗЕРВ

– жұмылдыру мұқтаждарына табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың зардаптарын жою жөніндегі бірінші кезектегі шараларды қабылдауға, ізгілік көмек көрсетуге және нарыққа реттеушілік ықпал жасауға арналған материалдық құндылықтар қоры.

МЕНШІКТІҢ МЕМЛЕКЕТТІК МОНИТОРИНГІ

– экономиканың стратегиялық маңызы бар салаларындағы меншік объектілерінің меншік құрылымы мен басқару тиімділігінің жай-күйін бақылау, ақпарат жинау, талдау, бағалау және болжау.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ НАТУРАЛЬНЫЙ ГРАНТ – имущество, являющееся собственностью РК, передаваемое во временное безвозмездное пользование либо предоставляемое на праве временного безвозмездного землепользования юридическому лицу РК для реализации инвестиционного проекта с последующей безвозмездной передачей в собственность либо в землепользование.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ПРИРОДНЫЙ ПАРК – особо охраняемая природная территория со статусом природоохранного и научного учреждения, предназначенная для сохранения биологического и ландшафтного разнообразия, использования в природоохранных, эколого-просветительных, научных, туристских и рекреационных целях уникальных природных комплексов и объектов государственного природно-заповедного фонда, имеющих особую экологическую, научную, историко-культурную и рекреационную ценность.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ НОРМАТИВ (государственный нормативный документ) – система нормативных правовых актов, нормативно-технических документов, иных обязательных требований, условий и ограничений, обеспечивающих благоприятные, безопасные и другие

МЕМЛЕКЕТТІК ЗАТТАЙ ГРАНТ – ҚР меншігі болып табылатын, ҚР заңды тұлғасына инвестициялық жобаны іске асыру үшін уақытша өтеусіз пайдалануға беріле отырып не уақытша өтеусіз жер пайдалану құқығымен ұсынғыла отырып, кейіннен меншікке не жер пайдалануға өтеусіз берілетін мүлік.

МЕМЛЕКЕТТІК ҰЛТТЫҚ ТАБИҒИ ПАРК – ерекше экологиялық, ғылыми, тарихи-мәдени және рекреациялық құндылығы бар мемлекеттік табиғи-қорық қорының бірегей табиғи кешендері мен объектілерінің биологиялық және ландшафтық сан алуандығын сақтауға, оларды табиғат қорғау, экологиялық-ағартушылық, ғылыми, туристік және рекреациялық мақсаттарда пайдалануға арналған табиғат қорғау және ғылыми мекеме мәртебесі бар ерекше қорғалатын табиғи аумақ.

МЕМЛЕКЕТТІК НОРМАТИВ (мемлекеттік нормативтік құжат) – тұлғаның мекендеуі мен тіршілік етуіне қолайлы, қауіпсіз және басқа да қажетті жағдайларды қамтамасыз ететін нормативтік құқықтық актілер, нормативтік-техникалық құжаттар, өзге де міндетті та-

необходимые условия обитания и жизнедеятельности человека.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ОРГАН

– государственные учреждения, уполномоченные Конституцией, законами, иными нормативными правовыми актами на осуществление от имени государства функций по: изданию актов, определяющих общеобязательные правила поведения; управлению и регулированию социально значимых общественных отношений; контролю за соблюдением установленных государством общеобязательных правил поведения.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПАМЯТНИК ПРИРОДЫ

– особо охраняемая природная территория, включающая отдельные уникальные, невозполнимые, ценные в экологическом, научном, культурном и эстетическом отношении природные комплексы, а также объекты естественного и искусственного происхождения, отнесенные к объектам государственного природно-заповедного фонда.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПРИРОДНО-ЗАПОВЕДНЫЙ ФОНД

– совокупность взятых под государственную охрану объектов окружающей среды, которые имеют особую экологическую, научную, историко-культурную и рекреационную ценность в качестве природных эталонов,

лаптар, шарттар мен шектеулер жүйесі.

МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАН

– мемлекет атынан Конституция, заңдар, өзге де нормативтік құқықтық актілер арқылы: жалпыға бірдей міндетті мінез-құлық ережелерін белгілейтін актілер шығару; әлеуметтік мәні бар қоғамдық қатынастарды басқару мен реттеп отыру; мемлекет белгілеген жалпыға бірдей міндетті мінез-құлық ережелерінің сақталуына бақылау жасау жөніндегі функцияны жүзеге асыруға уәкілеттік берілген мемлекеттік мекеме.

МЕМЛЕКЕТТІК ТАБИҒАТ ЕСКЕРТКІШІ

– экологиялық, ғылыми, мәдени және эстетикалық тұрғыдан алғанда жекелеген бірегей, орны толмайтын, құнды табиғи кешендерді, сондай-ақ мемлекеттік табиғи қорық қорының объектілеріне жатқызылған шығу тегі табиғи және жасанды объектілерді қамтитын ерекше қорғалатын табиғи аумақ.

МЕМЛЕКЕТТІК ТАБИҒИ-ҚОРЫҚ ҚОРЫ

– табиғи эталондар, уникалдар мен реликтер, генетикалық резерв, ғылыми зерттеулер, оқу-ағарту, білім беру, туризм және рекреация нысанасы ретінде ерекше экологиялық, ғылыми, тарихи-мәдени және рекреациялық

уникумов и реликтов, генетического резерва, предмета научных исследований, просвещения, образования, туризма и рекреации.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПРИРОДНЫЙ ЗАПОВЕДНИК – особо охраняемая природная территория со статусом природоохранного и научного учреждения.

Целью деятельности которого являются – сохранение и изучение на его территории естественного хода природных процессов и явлений, объектов растительного и животного мира, отдельных видов и сообществ растений и животных, типичных и уникальных экологических систем и их восстановление.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПРИРОДНЫЙ РЕЗЕРВАТ – особо охраняемая природная территория со статусом природоохранного и научного учреждения, включающая наземные и водные экологические системы, предназначенные для охраны, защиты, восстановления и поддержания биологического разнообразия природных комплексов и связанных с ними природных и историко-культурных объектов.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР КОНТРОЛЬНО-КАССОВЫХ МАШИН – перечень моделей контрольно-кассовых машин, разрешенных уполномоченным органом к использованию на территории Республики Казахстан.

құндылығы бар мемлекеттік қорғауға алынған қоршаған ортаны қорғау объектілерінің жиынтығы.

МЕМЛЕКЕТТІК ТАБИҒИ ҚОРЫҚ – табиғат қорғау және ғылыми мекеме мәртебесі бар ерекше қорғалатын табиғи аумақ.

Оның қызметінің мақсаты – озінің аумағындағы табиғи процестер мен құбылыстардың табиғи барысын, өсімдіктер мен жануарлар дүниесі объектілерін, өсімдіктер мен жануарлардың жекелеген түрлері мен қауымдастықтарын, әдеттегі және бірегей экологиялық жүйелерді сақтау мен зерделеу және оларды қалпына келтіру.

МЕМЛЕКЕТТІК ТАБИҒИ РЕЗЕРВАТ – табиғи кешендердің биологиялық саналуандығын және олармен байланысты табиғи және тарихи-мәдени объектілерді күзетуге, қорғауға, қалпына келтіруге және сақтауға арналған жердегі және судағы экологиялық жүйелерді қамтитын табиғат қорғау және ғылыми мекеме мәртебесі бар ерекше қорғалатын табиғи аумақ.

БАҚЫЛАУ-КАССА МАШИНАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ТІЗІЛІМІ – уәкілетті орган Қазақстан Республикасының аумағында пайдалануға рұқсат берген бақылау-касса машиналары модельдерінің тізбесі.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР НАЛОГОПЛАТЕЛЬЩИКОВ РК – система государственной базы данных учета налогоплательщиков, которую ведет уполномоченный государственный орган с целью осуществления контроля над правильностью исчисления и своевременностью уплаты налогов и других обязательных платежей в бюджет.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР НОРМАТИВНЫХ ПРАВОВЫХ АКТОВ РК – единая система государственного учета нормативных правовых актов РК, содержащая реквизиты нормативных правовых актов и другие сведения информационно-справочного характера об этих актах.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ОБЪЕКТОВ НАЦИОНАЛЬНОГО КУЛЬТУРНОГО ДОСТОЯНИЯ – перечень национального культурного достояния, имеющий особое значение для истории и культуры страны.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СЕКРЕТ – защищаемые государством сведения, составляющие государственную и служебную тайны, распространение которых ограничивается государством с целью осуществления эффективной военной, экономической, научно-технической, внешнеэкономической, внешне

ҚР САЛЫҚ ТӨЛЕУШІЛЕРІНІҢ МЕМЛЕКЕТТІК ТІЗІЛІМІ – салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің дұрыс есептелуі мен уақтылы төлеуін бақылауды жүзеге асыру мақсатымен уәкілетті мемлекеттік орган жүргізетін салық төлеушілерді есепке алудың мемлекеттік деректер базасының жүйесі.

ҚР НОРМАТИВТІК ҚҰҚЫҚТЫҚ АКТІЛЕРІНІҢ МЕМЛЕКЕТТІК ТІЗІЛІМІ – нормативтік құқықтық актілердің реквизиттерін және осы актілер туралы ақпараттық анықтамалық сипаттағы басқа да мәліметтерді қамтитын ҚР нормативтік құқықтық актілері мемлекеттік есебінің бірыңғай жүйесі.

ҰЛТТЫҚ МӘДЕНИ ИГІЛІК ОБЪЕКТІЛЕРІНІҢ МЕМЛЕКЕТТІК ТІЗІЛІМІ – ел тарихы мен мәдениеті үшін айрықша мәні бар ұлттық-мәдени игіліктің тізбесі.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚҰПИЯ – таратылуын мемлекет жалпы қабылданған халықаралық құқық нормаларына қайшы келмейтін әскери, экономикалық, ғылыми-техникалық, сыртқы экономикалық, сыртқы саяси, барлаушылық, қарсы барлаушылық, жедел-іздістірушілік және өзге де қызметті тиімді жүзеге асыру

политической, разведывательной, контрразведывательной, оперативно-розыскной и иной деятельности, не вступающей в противоречие с общепринятыми нормами международного права.

мақсатымен шектейтін, мемлекет қорғайтын мемлекеттік және қызметтік құпияларды құрайтын мәлімет.

Г

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СЛУЖАЩИЙ – гражданин РК, занимающий в установленном законодательством порядке оплачиваемую из республиканского или местных бюджетов, либо из средств Национального банка РК должность в государственном органе и осуществляющий должностные полномочия в целях реализации задач и функций государства.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТШІ – мемлекеттік органда заңда белгіленген тәртіппен республикалық немесе жергілікті бюджеттен не ҚР Ұлттық банкінің қаржысынан ақы төленетін қызметті атқаратын және мемлекеттің міндеті мен қызметін іске асыру мақсатында лауазымдық өкілеттікті жүзеге асыратын ҚР азаматы.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СОЦИАЛЬНЫЙ ЗАКАЗ – форма реализации социальных программ, проектов, а также отдельных мероприятий, направленных на решение социальных задач республиканского, отраслевого и регионального уровней, обеспеченных за счет бюджетных средств, посредством заключения договора на осуществление государственного социального заказа.

МЕМЛЕКЕТТІК ӘЛЕУМЕТТІК ТАПСЫРЫС – мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты жүзеге асыруға келісімшарт жасасу арқылы бюджет қаражаты есебінен қамтамасыз етілген республикалық, салалық және өңірлік деңгейлердегі әлеуметтік бағдарламаларды, жобаларды, сондай-ақ әлеуметтік міндеттерді шешуге бағытталған жекелеген іс-шараларды іске асырудың нысаны.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ – стандарт, утвержденный уполномоченным органом и доступный широкому кругу потребителей.

МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТ – уәкілетті орган бекіткен және тұтынушылардың көпшілігі қол жеткізе алатын стандарт.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ФИНАНСОВЫЙ КОНТРОЛЬ – осуществляется путем проверки и анализа соблюдения объектами контроля бюджетного и иного законодательства Республики Казахстан с целью выявления, устранения и недопущения нарушений.

Г.ф.к. подразделяется на: внутренний и внешний в зависимости от органа, который его осуществляет; проводится на республиканском и местном уровне государственного управления в зависимости от соответствующего уровня бюджета.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ФОНД – фонд, созданный решением государственных органов, которым в установленном порядке передано право владения, пользования, распоряжения государственной собственностью, осуществляющих цели и задачи фонда за счет средств государственного бюджета.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ФОНД СОЦИАЛЬНОГО СТРАХОВАНИЯ – юридическое лицо, производящее сбор социальных отчислений и выплаты участникам системы обязательного социального страхования, в отношении которых наступил случай социального риска, включая членов семьи-иждивенцев в случае потери кормильца – участника системы обязательного социального страхования.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚАРЖЫЛЫҚ БАҚЫЛАУ – бұзушылықтарды анықтау, жою және болғызбау мақсатында бақылау объектілерінің Қазақстан Республикасының бюджет және өзге де заңнамасын сақтауын тексеру және талдау жолымен жүзеге асырылады.

М.к.б.: оны жүзеге асыратын органға байланысты ішкі және сыртқы; бюджеттің тиісті деңгейіне байланысты республикалық және жергілікті мемлекеттік басқару деңгейінде жүргізілетін болып бөлінеді.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚОР – мемлекеттік органдардың шешімімен құрылған, белгіленген тәртіппен мемлекеттік меншікті иелену, пайдалану және оған билік ету құқығы берілген; қордың мақсаттары мен міндеттерін мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен жүзеге асыратын қор.

МЕМЛЕКЕТТІК ӘЛЕУМЕТТІК САҚТАНДЫРУ ҚОРЫ – әлеуметтік аударымдар алымын жинауды және міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушы болған асыраушысынан айрылған жағдайда, оның асырауындағы отбасы мүшелерін қоса алғанда, оған қатысты әлеуметтік қатер жағдайы басталған міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушыларға төлемдер төлеуді жүргізетін заңды тұлға.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЯЗЫК – язык государственного управления, законодательства, судопроизводства и делопроизводства, действующий во всех сферах общественных отношений на всей территории государства.

ГРАЖДАНСКАЯ АВИАЦИЯ – авиация, используемая в целях: перевозки пассажиров, багажа, грузов и почты (воздушные перевозки); выполнения авиационных работ: проведения учебных, спортивных, культурно-просветительных мероприятий, развития технического творчества; удовлетворения личных потребностей эксплуатанта воздушного судна; проведения поисково-спасательных и аварийно-спасательных работ, оказания помощи в случае стихийных бедствий.

ГРАЖДАНСКАЯ ОБОРОНА – государственная система органов управления и совокупность общегосударственных мероприятий, проводимых в мирное и военное время в целях защиты населения, объектов хозяйствования и территории страны от воздействия поражающих (разрушающих) факторов современных средств поражения, чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера.

ГРАЖДАНСКАЯ СЛУЖБА – профессиональная деятельность гражданских служащих по ис-

МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛ – мемлекеттің бүкіл аумағында қоғамдық қатынастардың барлық саласында қолданылатын мемлекеттік басқару, заң шығару, сот ісін жүргізу және іс қағаздарын жүргізу тілі.

АЗАМАТТЫҚ АВИАЦИЯ – мынадай мақсаттарда пайдаланылатын авиация: жолаушы, жолжұк, жүк және почта тасымалдау (әуе тасымалы); авиациялық жұмысты орындау; оқу, спорт, мәдени-ағарту шарасын жүргізу, техникалық шығармашылықты дамыту; әуе кемесін пайдаланушысының жеке қажеттілігін қанағаттандыру; іздестіру-құтқару және авариялық-құтқару жұмысын жүргізу, дүлей апаттар бола калған жағдайда көмек көрсету.

АЗАМАТТЫҚ ҚОРҒАНЫС – басқару органдарының мемлекеттік жүйесі мен бейбіт және соғыс уақытында ел халқын, шаруашылық жүргізу объектілері мен аумағын осы заманғы зақымдау құралдарының зақымдау (қирату) факторларының әсерінен, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардан қорғау мақсатында жүргізілетін жалпы мемлекеттік шаралардың жиынтығы.

АЗАМАТТЫҚ ҚЫЗМЕТ – азаматтық қызметшілердің қазыналық кәсіпорынның, мем-

полнению должностных полномочий, направленная на реализацию задач и функций казенных предприятий, государственных учреждений и осуществление технического обслуживания и обеспечение функционирования государственных органов.

ГРАЖДАНСКИЙ СЛУЖАЩИЙ

— лицо, занимающее в установленном законодательством РК порядке оплачиваемую штатную должность в казенных предприятиях, государственных учреждениях и осуществляющее должностные полномочия в целях реализации их задач и функций и осуществления технического обслуживания, обеспечения функционирования государственных органов.

ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ВЛАДЕЛЬЦА ТРАНСПОРТНОГО СРЕДСТВА

— установленная гражданским законодательством РК обязанность физических и юридических лиц возместить вред, причиненный жизни, здоровью и имуществу третьих лиц в результате эксплуатации транспортного средства как источника повышенной опасности.

ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ПЕРЕВОЗЧИКА ПЕРЕД ПАССАЖИРАМИ

— установленная гражданским законодательством РК обязанность перевозчика

лекеттік мекеменің міндеті мен қызметін іске асыруға, мемлекеттік органға техникалық қызмет көрсетуді жүзеге асыруға және олардың жұмыс істеуін камтамасыз етуге бағытталған лауазымдық өкілеттікті орындау жөніндегі кәсіптік қызметі.

АЗАМАТТЫҚ ҚЫЗМЕТШІ —

ҚР заңнамасында белгіленген тәртіппен қазыналық кәсіпорындарда, мемлекеттік мекемелерде ақылы штаттық лауазымда істейтін және олардың міндеттері мен қызметтерін іске асыру және мемлекеттік органдарға техникалық қызмет көрсетуді жүзеге асыру мен олардың жұмыс істеуін камтамасыз ету мақсатында лауазымдық өкілеттіктерді жүзеге асыратын тұлға.

КӨЛІК ҚҰРАЛЫ ИЕСІНІҢ АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

— жеке және заңды тұлғалардың жоғары қауіптілік көзі ретіндегі көлік құралын пайдалану нәтижесінде үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және мүлкіне келтірілген зиянды ҚР азаматтық заңдарында белгіленген өтеу міндеті.

ТАСЫМАЛДАУШЫНЫҢ ЖОЛАУШЫ АЛДЫНДАҒЫ АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

— тасымалдаушының жолаушыны тасымалдау кезінде олардың

возместить вред, причиненный жизни, здоровью и имуществу пассажиров при их перевозке.

ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ РАБОДАТЕЛЯ – установленная гражданским законодательством РК обязанность работодателя возместить вред, причиненный жизни и здоровью работника при исполнении им трудовых (служебных) обязанностей.

ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЧАСТНОГО НОТАРИУСА – установленная гражданским законодательством РК обязанность частного нотариуса возместить вред, причиненный в результате совершения нотариальных действий.

ГРАЖДАНСКОЕ ВОЗДУШНОЕ СУДНО – воздушное судно, используемое в гражданской авиации и занесенное в Государственный реестр гражданских воздушных судов РК.

ГРАЖДАНСТВО РК – устойчивая политико-правовая связь лица с государством, выражающая совокупность их взаимных прав и обязанностей.

ГРАНТ – 1. Имущество, предоставляемое на безвозмездной основе для достижения определенных

өміріне, денсаулығына және мүлкіне келтірілген зиянды ҚР азаматтық заңдарында белгіленген өтеу міндеті.

ЖҰМЫС БЕРУШІНІҢ АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ – жұмыс берушінің ҚР азаматтық заңнамасында белгіленген, қызметкер еңбек (қызмет) міндеттерін атқарған кезде оның өмірі мен денсаулығына келтірілген зиянды өтеу міндеті.

ЖЕКЕ НОТАРИУСТЫҢ АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ – жеке нотариустың нотариаттық іс-әрекеттерді жасаудың нәтижесінде келтірілген зиянды өтеуінің ҚР азаматтық заңдарында белгіленген міндеті.

АЗАМАТТЫҚ ӘУЕ КЕМЕСІ – азаматтық авиацияда пайдаланылатын және ҚР азаматтық әуе кемелерінің мемлекеттік тізіліміне енгізілген әуе кемесі.

ҚР АЗАМАТТЫҒЫ – тұлғаның мемлекетпен тұрақты саяси-құқықтық байланысы, бұл байланыс олардың өзара құқықтары мен міндеттерінің жиынтығынан көрінеді.

ГРАНТ – 1. Белгілі бір мақсаттарға (міндеттер) қол жеткізу үшін өтеусіз негізде: мемлекеттер,

целей (задач): государствами, правительствами государств – Республике Казахстан, Правительству Республики Казахстан, физическим, а также юридическим лицам: международными и государственными организациями, зарубежными и казахстанскими неправительственными общественными организациями и фондами, чья деятельность носит благотворительный и международный характер и не противоречит Конституции Республики Казахстан, включенными в перечень, устанавливаемый Правительством Республики Казахстан по заключению государственных органов, – Республике Казахстан, Правительству Республики Казахстан, физическим, а также юридическим лицам: иностранцами и лицами без гражданства – Республике Казахстан и Правительству Республики Казахстан. А также имущество, полученное на безвозмездной основе казахстанскими неправительственными общественными фондами в рамках межправительственного соглашения, участником которого является Республика Казахстан, направленного на поддержку (оказание помощи) малообеспеченным гражданам в Республике Казахстан для достижения целей (задач), определенных таким соглашением. 2. Деньги и иное имущество, передаваемые безвозмездно и безвозвратно на проведение конкретных науч-

мемлекеттердің үкіметтері – Қазақстан Республикасына, Қазақстан Республикасының Үкіметіне, жеке тұлғаларға, сондай-ақ заңды тұлғаларға; қызметі қайырымдылық және халықаралық сипаттағы және Қазақстан Республикасының Конституциясына қайшы келмейтін, мемлекеттік органдардың қорытындысы бойынша Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейтін тізбеге енгізілген халықаралық және мемлекеттік ұйымдар, шетелдік және қазақстандық үкіметтік емес қоғамдық ұйымдар мен қорлар – Қазақстан Республикасына, Қазақстан Республикасының Үкіметіне, жеке, сондай-ақ заңды тұлғаларға; шетелдіктер және азаматтығы жоқ тұлғалар – Қазақстан Республикасына және Қазақстан Республикасының Үкіметіне беретін мүлік. Сонымен қатар Қазақстан Республикасындағы табысы аз азаматтарды қолдауға (көмек көрсету) бағытталған. Қазақстан Республикасы қатысушысы болып табылатын үкіметаралық келісім шеңберінде осындай келісіммен айқындалған мақсаттарға (міндеттер) қол жеткізу үшін Қазақстанның үкіметтік емес қоғамдық қорлары өтеусіз негізде алған мүлік. 2. Грант берушілер мен грант алушылар арасындағы келісімшартта көзделген талаптармен нақты ғылыми зерттеулер жүргізуге арнап өтеусіз және

ных исследований на условиях, предусмотренных договором между грантодателем и грантополучателем.

ГРИФ СЕКРЕТНОСТИ – реквизиты, свидетельствующие о степени секретности сведений, содержащихся в их носителе, предоставляемые на самом носителе и в сопроводительной документации на него.

ГРУЗ – имущество, принятое к перевозке.

ГРУЗОБАГАЖ – имущество весом более двухсот килограммов, принятое к перевозке на транспортном средстве.

ГУМАНИТАРНАЯ ПОМОЩЬ – имущество, предоставляемое безвозмездно РК в виде продовольствия, товаров народного потребления, техники, снаряжения, оборудования, медицинских средств и медикаментов, иных предметов, направленных из зарубежных стран и международных организаций для улучшения условий жизни и быта населения, а также предупреждения и ликвидации чрезвычайных ситуаций военного, экологического, природного и техногенного характера, распределяемое Правительством РК через уполномоченные организации.

кайтарымысыз берілетін акша және өзге мүлік.

ҚҰПИЯЛЫҚ БЕЛГІСІ – беру көзінің өзінде және оған ілеспе құжаттамада көрсетілетін, беру көздерінде қамтылған мәліметтердің құпиялылық дәрежесін қуәландыратын деректемелер.

ЖҮК – көлік құралдары арқылы тасымалдауға қабылданған мүлік.

ЖҮК-ЖОЛЖҮК – көлік құралдары арқылы тасымалдауға қабылданған, салмағы екі жүз килограмнан артық мүлік.

ІЗГІЛІК КӨМЕК – халықтың өмірі мен тұрмыс жағдайларын жақсарту үшін, сондай-ақ әскери, экологиялық, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою үшін шет елдерден және халықаралық ұйымдардан жіберілген азық-түлік, халық тұтынатын тауарлар, техника, құрал-жарақтар, жабдықтар, медициналық құралдар және дәрі-дәрмектер, өзге де заттар түрінде Қазақстан Республикасына өтеусіз берілетін, ҚР Үкіметі уәкілетті ұйымдар арқылы бөлетін мүлік.

ДАТА ВЫПОЛНЕНИЯ РАБОТ, ОКАЗАНИЯ УСЛУГ – дата подписания акта выполненных работ, оказанных услуг.

ДАТА ОЦЕНКИ – день или период времени, на который определяется возможная рыночная или иная стоимость объекта оценки.

ДАТА ПРИНЯТИЯ НА УЧЕТ ИМПОРТИРОВАННЫХ ПОДАКЦИЗНЫХ ТОВАРОВ – дата оприходования таких товаров в соответствии с международными стандартами финансовой отчетности и требованиями законодательства Республики Казахстан о бухгалтерском учете и финансовой отчетности.

ДАТА СОВЕРШЕНИЯ ОБЛАГАЕМОГО ИМПОРТА – дата принятия налогоплательщиком на учет импортированных товаров (в том числе товаров, являющихся результатом выполнения работ по договорам (контрактам) об их изготовлении), а также товаров, полученных по договору (контракту), предусматривающему предоставление займа в виде вещей, товаров, являющихся продуктами переработки двальческого сырья.

ЖҰМЫС ОРЫНДАУ, ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ КҮНІ – орындалған жұмыстың, көрсетілген қызметтің актісіне қол қойылған күн.

БАҒАЛАУ КҮНІ – бағалау объектісінің ықтимал нарықтық немесе өзге құны айқындалатын күн немесе уақыт кезеңі.

ИМПОРТТАЛҒАН АКЦИЗДЕЛЕТІН ТАУАРДЫ ЕСЕПКЕ ҚАБЫЛДАҒАН КҮН – осындай тауарды халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына және Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңнамасының талаптарына сәйкес кіріске алған күн.

САЛЫҚ САЛЫНАТЫН ИМПОРТТЫ ЖАСАУ КҮНІ – салық төлеушінің импортталған тауарды (оның ішінде олардың дайындалғаны туралы келісім-шарттар (өзара шарт) бойынша жұмыстарды орындау нәтижесі болып табылатын тауарды), сондай-ақ алыс-беріс шикізатын өңдеу өнімі болып табылатын заттар, тауарлар түрінде қарыз беруді көздейтін келісімшарт (өзара шарт) бойынша алынған тауарларды есепке қабылдаған күн.

ДАТА СОВЕРШЕНИЯ ОБОРОТА ПО РЕАЛИЗАЦИИ – день отгрузки (передачи) товаров. выполнения работ, оказания услуг.

ДАТА СОВЕРШЕНИЯ ОБОРОТА ПО РЕАЛИЗАЦИИ ТОВАРОВ – в целях исчисления налога на добавленную стоимость при реализации товаров на экспорт. дата отгрузки, определяемая как дата первого по времени составления первичного бухгалтерского (учетного) документа, подтверждающего отгрузку товаров, оформленного на покупателя товаров (первого перевозчика).

ДАТА СОВЕРШЕНИЯ ОПЕРАЦИИ – во всех случаях – день отгрузки (передачи) подакцизных товаров получателю. В случае реализации производителем произведенных им подакцизных товаров через сеть своих структурных подразделений – день отгрузки товаров структурным подразделениям. При передаче подакцизных товаров, являющихся давальческим сырьем – день передачи указанных товаров подрядчику (переработчику). При изготовлении подакцизных товаров из дачальческого сырья. день передачи изготовленных подакцизных товаров заказчику или лицу, указанному заказчиком. Срок переработки дачальческого сырья, являющегося подакцизным, вывезенного с территории Республики Казахстан на территорию государства-члена Таможенного союза, а также вве-

ӨТКІЗУ БОЙЫНША АЙНАЛЫМ ЖАСАУ КҮНІ – тауарды тиеп-жөнелту (беру), жұмысты орындау, қызметті көрсету күні.

ТАУАРДЫ ӨТКІЗУ БОЙЫНША АЙНАЛЫМ ЖАСАУ КҮНІ – тауарларды экспортқа өткізу кезінде қосылған құн салығын есептеу мақсатында тауарларды тиеп-жөнелтуді растайтын, тауарларды сатып алушыға (бірінші тасымалдаушы) ресімделген баспақы бухгалтерлік (есептік) құжаттың жасалу уақыты бойынша алғашқы күн ретінде айқындалатын тиеп-жөнелту күні.

ОПЕРАЦИЯ ЖАСАЛҒАН КҮН – барлық жағдайда акцизделетін тауарды алушыға тиеп жөнелту (беру) күні. Өндіруші өзі өндірген акцизделетін тауарды өзінің құрылымдық бөлімше желісі арқылы өткізген жағдайда, тауарды құрылымдық бөлімшеге тиеп жөнелткен күн. Алыс-беріс шикізаты болып табылатын акцизделетін тауарды беру кезінде аталған тауарды мердігерге (өңдеуші) берген күн. Алыс-беріс шикізатынан акцизделетін тауар дайындаған кезде дайындалған акцизделетін тауарды тапсырыс берушіге немесе тапсырыс беруші көрсеткен тұлғаға берген күн. Қазақстан Республикасына аумағынан Кеден одағына мүше мемлекеттің аумағына әкетілген, сондай-ақ Қазақстан Республикасының аумағына Кеден одағына мүше

зенного на территорию Республики Казахстан с территории государств-членов Таможенного союза, определяется согласно условиям договора (контракта) на переработку давальческого сырья и не может превышать два года с даты принятия на учет и отгрузки дачвальческого сырья. При использовании подакцизных товаров для собственных производственных нужд и собственного производства подакцизных товаров – день передачи указанных товаров для такого использования. При перемещении подакцизных товаров, осуществляемом производителем с адреса производства, день перемещения подакцизных товаров с указанного в лицензии адреса производства. В случае порчи подакцизной продукции, акцизных марок, учетно-контрольных марок – день составления акта о списании испорченной подакцизной продукции (акцизных марок, учетно-контрольных марок) или день принятия решения о ее дальнейшем использовании в производственном процессе. В случае утраты подакцизных товаров, акцизных марок, учетно-контрольных марок – день, когда произошла утрата подакцизных товаров, акцизных марок, учетно-контрольных марок. При импорте подакцизных товаров на территорию Республики Казахстан с территории другого государства – члена Таможенного союза, дата принятия налогоплательщиком на учет импортированных подакцизных товаров.

мемлекеттің аумағынан әкелінген акцизделетін болып табылатын алыс-беріс шикізатын өңдеу мерзімі алыс-беріс шикізатын өңдеуге арналған келісімшарттың (өзара шарт) талабына сәйкес айқындалады және алыс-беріс шикізатын есепке қабылдаған және тиіп-жөнелтілген күннен бастап екі жылдан аспауы тиіс. Акцизделетін тауарды өндiрiнiн өндiрiстiк мұқтаж дарына және акцизделетін тауарды өзі өндiруі үшін пайдаланған кезде аталған тауарларды осындай пайдалануға берген күн. Өндiрушi жүзеге асыратын акцизделетін тауарды өндiрiс мекенжайынан ауыстыру кезiнде акцизделетін тауарды лицензияда көрсетiлген өндiрiс мекенжайынан ауыстырған күн. Акцизделетін өнiм, акциз маркалары, есепке алу-бақылау маркалары бүлiнген жағдайда, бүлiнген акцизделетін өнiмдi (акциз маркасы, есепке алу-бақылау маркасы) есептен шығару туралы акт жасалған күн немесе оны өндiрiстiк процесте одан әрi пайдалану туралы шешiм қабылданған күн. Акцизделетін тауар, акциз маркалары, есепке алу-бақылау маркалары жоғалған жағдайда, акцизделетін тауар, акциз маркасы, есепке алу-бақылау маркасы жоғалған күн. Қазақстан Республикасының аумағына Кеден одағына мүше басқа мемлекеттің аумағынан акцизделетін тауардың импорты кезiнде салық төлеушi импортталған акцизделетін тауарды есепке қабылдаған күн.

ДАТА ПРИНЯТИЯ НА УЧЕТ ИМПОРТИРОВАННЫХ ТОВАРОВ

– дата оприходования таких товаров в соответствии с международными стандартами финансовой отчетности и требованиями законодательства Республики Казахстан о бухгалтерском учете и финансовой отчетности.

Для лиц, обязанность которых осуществлять ведение бухгалтерского учета не предусмотрена законодательством Республики Казахстан, Д.п.н.у.и.т. определяется по дате выписки документа, подтверждающего получение (либо приобретение) таких товаров.

ДАТА ПРИНЯТИЯ НА УЧЕТ ИМПОРТИРОВАННЫХ ТОВАРОВ

– при наличии документов, подтверждающих доставку товаров – дата передачи товаров перевозчиком покупателю.

ДВИЖЕНИЕ ОСТАТКОВ БЮДЖЕТНЫХ СРЕДСТВ

– разница между свободными остатками бюджетных средств и остатками бюджетных средств на конец отчетного периода.

ДВИЖИМОЕ ИМУЩЕСТВО – 1.

Транспортные средства, товары в обороте, ценные бумаги, деньги, имущественные права, в том числе право на будущую продукцию и иное имущество, не отнесенное законодательны-

ИМПОРТТАЛҒАН ТАУАРДЫ ЕСЕПКЕ ҚАБЫЛДАҒАН КҮН

– халықаралық қаржылық есептілік стандартына және Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы заңнамасының талабына сәйкес осындай тауарды кіріске алу күні.

Қазақстан Республикасының заңнамасында бухгалтерлік есеп жүргізуді жүзеге асыру міндеті көзделмеген тұлға үшін И.т.е.қ.к. осындай тауарды алуды (не иеленуді) растайтын құжат жазып берілген күн бойынша айқындалады.

ИМПОРТТАЛҒАН ТАУАРДЫ ЕСЕПКЕ АЛУ КҮНІ

– тауарлардың жеткізілуін растайтын құжаттар болған кезде, тасымалдаушының тауарларды сатып алушыға берген күні.

БЮДЖЕТ ҚАРАЖАТЫ ҚАЛДЫҒЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ

– бюджет қаражатының бос қалдықтары мен есептілік кезеңінің аяғындағы жағдай бойынша бюджет қаражаты қалдығының арасындағы айырма.

ЖЫЛЖЫМАЛЫ МҮЛІК – 1.

Көлік құралдары, айналымдағы тауарлар, бағалы қағаздар, ақша, мүліктік құқықтар, соның ішінде болашақтағы өнім мен заң актілерімен жылжымайтын мүлікке жатқызылмаған өзге де

ми актами к недвижимости. 2. Имущество, не относящееся к недвижимости, включая деньги и ценные бумаги.

ДВОЙНОЕ СТРАХОВАНИЕ – страхование одного и того же объекта у нескольких страховщиков по самостоятельным договорам с каждым.

ДЕЗИНФЕКЦИЯ, ДЕЗИНСЕКЦИЯ И ДЕРАТИЗАЦИЯ – комплекс мер, направленных на уничтожение возбудителей инфекционных и паразитарных заболеваний, бытовых насекомых и грызунов, систематически проводимых в производственных, жилых зданиях, на транспорте, в помещениях общественных мест и на территориях.

ДЕЗИНФЕКЦИОННЫЕ, ДЕЗИНСЕКЦИОННЫЕ И ДЕРАТИЗАЦИОННЫЕ УСЛУГИ – деятельность, связанная с изготовлением, производством, переработкой и оптовой реализацией средств и препаратов дезинфекции, дезинсекции, дератизации, а также виды работ и услуг, связанных с их использованием.

ДЕКЛАРАЦИЯ АКЦИЗНОГО НАЛОГА – по окончании каждого налогового периода налогоплательщики акцизов обязаны представить в налоговые органы по месту своего нахождения декларацию по акцизу не позднее 15

мүлдіктік құқық. 2. Қозғалмайтын заттарға жатпайтын мүлік, оның ішінде ақша мен бағалы қағаздар.

ЕКІ ЖАҚТЫ САҚТАНДЫРУ – белгілі бір объектіні бірнеше сақтандырушыда әрқайсысымен дербес келісімшарт бойынша сақтандыру.

ДЕЗИНФЕКЦИЯ ДЕЗИНСЕКЦИЯ ЖӘНЕ ДЕРАТИЗАЦИЯ – өндірістік, тұрғын үй ғимараттарында, көлікте, қоғамдық орындардың үй-жайларында және аумақтарда жүйелі түрде жүргізілетін, жұқпалы және паразиттік аурулардың қоздырғыштарын, тұрмыстағы жәндіктер мен кеміргіштерді жоюға бағытталған шаралар кешені.

ДЕЗИНФЕКЦИЯЛЫҚ, ДЕЗИНСЕКЦИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ДЕРАТИЗАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ – дезинфекция, дезинсекция және дератизация құралдары мен препаратын дайындауға, өндіруге, өңдеуге және көтерме саудада сатуға байланысты қызмет, сондай-ақ оны пайдалануға байланысты жұмыс және қызмет көрсету түрі.

АКЦИЗ САЛЫҒЫ БОЙЫНША ДЕКЛАРАЦИЯ – әрбір салық кезені аяқталған соң акциз төлеушілер өзінің орналасқан жері бойынша салық органдарына акциз жөніндегі декларацияны есепті салық кезеңінен кейінгі

числа второго месяца, следующего за отчетным налоговым периодом.

Плательщики акциза одновременно с декларацией представляют расчеты по акцизу.

ДЕКЛАРАЦИЯ НАЛОГОВАЯ – официальное заявление налогоплательщика о наличии объекта налогообложения, величине налоговой базы и размере подлежащего в связи с этим налогового платежа за соответствующий налоговый период. На основе налоговой декларации в настоящее время производится уплата корпоративного подоходного налога, уплата некоторыми категориями плательщиков индивидуального подоходного налога, налога на добавленную стоимость, акцизов, земельного налога (за исключением физических лиц), социального налога и в некоторых других случаях.

ДЕКЛАРАЦИЯ ПО БОНУСУ КОММЕРЧЕСКОГО ОБНАРУЖЕНИЯ – представляется налогоплательщиком в налоговый орган по месту нахождения до 15 числа второго месяца, следующего за месяцем, в котором наступил срок уплаты.

ДЕКЛАРАЦИЯ ПО ИНДИВИДУАЛЬНОМУ ПОДОХОДНОМУ НАЛОГУ – представляют следующие налогоплательщики-резиденты: индивидуальные

екинші айдың 15-нен кешіктірмей табыс етуге міндетті.

Акциз төлеушілер декларациямен бір мезгілде акциз бойынша есеп-кисапты табыс етеді.

САЛЫҚ ДЕКЛАРАЦИЯСЫ – салық төлеушінің, салық агентінің Салық кодексінде белгіленген тәртіпке сәйкес салық қызметі органдарына берілген жазбаша өтініші және электрондық құжатты, онда салық салу объектілері мен салық салуға байланысты объектілер туралы, сондай-ақ салық міндеттемелерін есептеу мен төлеуге байланысты басқа да деректер туралы мәліметтер болады. Бүгінгі таңда корпоративтік табыс салығы, жеке табыс салығының кейбір санаттары, қосылған құн салығы, жер (жеке тұлғаны қоспағанда), әлеуметтік салық төлеушілер салық төлеуді салық декларациясы негізінде жүзеге асырады.

КОММЕРЦИЯЛЫҚ ТАБУ БОНУСЫ БОЙЫНША ДЕКЛАРАЦИЯ – жер қойнауын пайдаланушы орналасқан жері бойынша салық органына төлеу мерзімі басталған айдан кейінгі екинші айдың 15-не дейін табыс етеді.

ЖЕКЕ ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ДЕКЛАРАЦИЯ – дара кәсіпкерлер; жекеше нотариустар, жеке сот орындаушылары, адвокаттар; мүлктік табыс

предприниматели; частные нотариусы, частные судебные исполнители, адвокаты; физические лица, получившие имущественный доход; физические лица, получившие прочие доходы, в том числе доходы за пределами Республики Казахстан; физические лица, имеющие деньги на банковских счетах в иностранных банках, находящихся за пределами Республики Казахстан. Депутаты Парламента РК, судьи, а также физические лица, на которых возложена обязанность по представлению декларации в соответствии с Конституционным законом РК «О выборах в Республике Казахстан», Уголовно-исполнительным кодексом РК и Законом РК «О борьбе с коррупцией», представляют декларацию о доходах и имуществе, являющимся объектом налогообложения и находящимся как на территории Республики Казахстан, так и за ее пределами.

Н.д.п.и.п.н. представляется в налоговый орган по местонахождению (жительства) не позднее 31 марта года, следующего за отчетным налоговым периодом, за исключением случаев, предусмотренных Конституционным законом РК «О выборах в Республике Казахстан» и Законом РК «О борьбе с коррупцией».

ДЕКЛАРАЦИЯ ПО ИНДИВИДУАЛЬНОМУ ПОДОХОДНОМУ НАЛОГУ И СОЦИАЛЬНОМУ НАЛОГУ – представляется плательщиками в налоговые ор-

алган жеке тұлғалар: баска табыстар, оның ішінде Қазақстан Республикасынан тысқары жерлерде табыстар алған жеке тұлғалар; Қазақстан Республикасынан тысқары жерлердегі шетелдік банкердегі банктік шоттарда ақшасы бар жеке тұлғалар табыс етеді. «Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» ҚР Конституциялық заңына, ҚР Қылмыстық-атқару кодексіне және «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» ҚР Заңына сәйкес декларацияны табыс ету міндеті жүктелген ҚР Парламентінің депутаттары, судьялар, сондай-ақ жеке тұлғалар табыстары мен ҚР аумағында да, одан тысқары жерлерде де орналасқан және салық салу объектісі болып табылатын мүлкі туралы декларацияны табыс етеді.

«Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» ҚР Конституциялық заңына және «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» ҚР Заңында көзделген жағдайды қоспағанда, **Ж.т.с.б.с.д.** орналасқан (тұрғылықты) жердегі салық органына есепті салық кезеңінен кейінгі жылдың 31 наурызынан кешіктірмей табыс етеді.

ЖЕКЕ ТАБЫС САЛЫҒЫ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК САЛЫҚ БОЙЫНША ДЕКЛАРАЦИЯ – төлеушілер жеке табыс салығы мен әлеуметтік салық жөніндегі

ганы по месту нахождения ежеквартально не позднее 15 числа второго месяца, следующего за отчетным кварталом.

Приложение к Д.п.и.п. н.и.с.н. составляется по итогам года и представляется с декларацией за четвертый квартал отчетного года.

Плательщики, имеющие структурные подразделения, представляют приложение по исчислению суммы индивидуального подоходного налога и социального налога по структурному подразделению к Д.п.и.п.н.и.с.н. в налоговый орган по местонахождению структурного подразделения.

декларацияны орналасқан жері бойынша салық органдарына есепті тоқсаннан кейінгі екінші айдың 15-нен кешіктірмей тоқсан сайын табыс етеді.

Ж.т.с.ж.э.с.б.д.-ға қосымша жыл қорытындысы бойынша жасалады және есепті жылдың төртінші тоқсанының декларациясымен бірге табыс етіледі.

Құрылымдық бөлімшелері бар төлеушілер құрылымдық бөлімшенің орналасқан жеріндегі салық органына құрылымдық бөлімше бойынша Ж.т.с.ж.э.с.б.д.-ға құрылымдық бөлімше бойынша жеке табыс салығы мен әлеуметтік салықтың сомасын есептеу жөніндегі қосымшаны табыс етеді.

А

ДЕКЛАРАЦИЯ ПО КОРПОРАТИВНОМУ ПОДОХОДНОМУ НАЛОГУ – плательщик корпоративного подоходного налога представляет в налоговый орган по местонахождению декларацию по корпоративному подоходному налогу не позднее 31 марта года, следующего за отчетным налоговым периодом, за исключением нерезидента, получающего из источников в Республике Казахстан исключительно доходы, подлежащие налогообложению у источника выплаты, и не осуществляющего деятельность в Республике Казахстан через постоянное учреждение.

КОРПОРАТИВТІК ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ДЕКЛАРАЦИЯ – Қазақстан Республикасындағы көздерден тек қана төлем көзінен салық салуға жататын табыстар алатын және Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асырмайтын резидент еместі қоспағанда, корпоративтік табыс салығын төлеуші, корпоративтік табыс салығы бойынша декларацияны орналасқан жеріндегі салық органына есептік салық кезеңінен кейінгі жылдың 31 наурызынан кешіктірмей табыс етеді.

ДЕКЛАРАЦИЯ ПО НАЛОГУ НА ДОБАВЛЕННУЮ СТОИМОСТЬ – плательщик налога на

ҚОСЫЛҒАН ҚҰН САЛЫҒЫ БОЙЫНША ДЕКЛАРАЦИЯ – қосылған құн салығын төлеуші

добавленную стоимость обязан представить декларацию по налогу на добавленную стоимость в налоговый орган по местонахождению за каждый налоговый период не позднее 15 числа второго месяца, следующего за отчетным налоговым периодом.

ДЕКЛАРАЦИЯ ПО НАЛОГУ НА ДОБЫЧУ ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ – представляется налогоплательщиком в налоговый орган по местонахождению не позднее 15 числа второго месяца, следующего за налоговым периодом.

ДЕКЛАРАЦИЯ ПО НАЛОГУ НА ИГОРНЫЙ БИЗНЕС – представляется не позднее 15-го числа второго месяца, следующего за отчетным кварталом, в налоговый орган по месту регистрационного учета в качестве налогоплательщика, осуществляющего отдельные виды деятельности.

ДЕКЛАРАЦИЯ ПО НАЛОГУ НА СВЕРХПРИБЫЛЬ – представляется налогоплательщиком в налоговый орган по местонахождению не позднее 10 апреля года, следующего за налоговым периодом.

ДЕКЛАРАЦИЯ ПО ПОДПИСНОМУ БОНУСУ – представляется налогоплательщиком в налоговый орган по местонахождению до 15 числа второго месяца, следующего за месяцем, в котором наступил срок уплаты.

косыльған құн салығы жөніндегі декларацияны орналасқан жері бойынша салық органына есепті салық кезеңінен кейінгі екінші айдың 15-нен кешіктірмей әрбір салық кезеңі үшін табыс етуге міндетті.

ПАЙДАЛЫ ҚАЗБАЛАРДЫ ӨНДІРУ САЛЫҒЫ БОЙЫНША ДЕКЛАРАЦИЯ – жер қойнауын пайдаланушы орналасқан жері бойынша салық органына салық кезеңінен кейінгі айдың 15-нен кешіктірмей береді.

ОЙЫН БИЗНЕСІ САЛЫҒЫНЫҢ ДЕКЛАРАЦИЯСЫ – ойын бизнесі салығы бойынша декларация есепті тоқсаннан кейінгі екінші айдың 15-нен кешіктірілмей жекелеген қызмет түрлерін жүзеге асыратын салық төлеуші ретінде тіркеу есебі бойынша салық органына табыс етеді.

ҮСТЕМЕ ПАЙДА САЛЫҒЫ БОЙЫНША ДЕКЛАРАЦИЯ – жер қойнауын пайдаланушы орналасқан жері бойынша салық органына салық кезеңінен кейінгі жылдың 10 сәуірінен кешіктірмей табыс етеді.

ҚОЛ ҚОЙЫЛАТЫН БОНУС БОЙЫНША ДЕКЛАРАЦИЯ – жер қойнауын пайдаланушы орналасқан жері бойынша салық органына төлеу мерзімі басталған айдан кейінгі екінші айдың 15-не дейін табыс етеді.

ДЕКЛАРАЦИЯ ПО СБОРУ С АУКЦИОНОВ – плательщики сбора не позднее 20 числа месяца, следующего за отчетным месяцем, в котором проводились аукционы, представляют в налоговые органы по месту своего нахождения декларацию по сбору. Устроители аукционов, проведенных в течение квартала, ежеквартально не позднее 15 числа месяца, следующего за отчетным кварталом, предоставляют налоговым органам по месту своего нахождения информацию о плательщиках сбора и объектах обложения по форме, установленной уполномоченным органом.

ДЕКЛАРАЦИЯ ПО УПЛАТЕ РЕНТНОГО НАЛОГА НА ЭКСПОРТ – представляется в налоговый орган по местонахождению налогоплательщика не позднее 15 числа второго месяца, следующего за налоговым периодом.

ДЕКЛАРАЦИЯ ПО ФИКСИРОВАННОМУ НАЛОГУ – представляется не позднее 15-го числа второго месяца, следующего за отчетным кварталом. в налоговый орган по месту регистрационного учета в качестве налогоплательщика, осуществляющего отдельные виды деятельности.

ДЕНЕЖНОЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВО – обязанность должника опла-

АУКЦИОННАН АЛЫНАТЫН АЛЫМ БОЙЫНША ДЕКЛАРАЦИЯ – алым төлеушілер аукциондар өткізілген есепті айдан кейінгі айдың 20-нан кешіктірмей, өзі орналасқан жердегі салық органдарына алым жөніндегі декларацияны табыс етеді. Аукцион ұйымдастырушылар тоқсан ішінде өткізілген аукциондар бойынша тоқсан сайын есепті тоқсаннан кейінгі айдың 15-нен кешіктірмей өзі орналасқан жердегі салық органдарына уәкілетті орган белгілеген нысан бойынша алым төлеушілер мен салық салу объектілері туралы ақпаратты табыс етеді.

ЭКСПОРТҚА РЕНТА САЛЫҒЫН ТӨЛЕУ БОЙЫНША ДЕКЛАРАЦИЯ – салық төлеушінің орналасқан жері бойынша салық органына салық кезеңінен кейінгі екінші айдың 15-нен кешіктірмей табыс етеді.

ТІРКЕЛГЕН САЛЫҚ БОЙЫНША ДЕКЛАРАЦИЯ – есепті тоқсаннан кейінгі екінші айдың 15-нен кешіктірілмей жекелеген қызмет түрлерін жүзеге асыратын салық төлеуші ретінде тіркеу есебінің орны бойынша салық органына табыс етеді.

АҚШАЛАЙ МІНДЕТТЕМЕ – борышкердің кредитор жеткізген

тить стоимость поставленных (переданных) кредиторами товаров (выполненных работ, услуг), возратить сумму займа с выплатой вознаграждения (интереса) за его использование, а также осуществить выплаты по иным требованиям денежного характера.

ДЕНЕЖНОЕ ОБРАЩЕНИЕ – движение денег в наличной и безналичной форме, обслуживающее кругооборот товаров, а также нетоварные расчеты и платежи в процессе производства.

ДЕНЕЖНЫЕ НАЛОГИ – выплачиваются деньгами. В настоящее время это преимущественная форма налогообложения. В Налоговом кодексе Республики Казахстан указано, что налог выплачивается в денежной форме. Налоговые платежи должны выплачиваться в национальной валюте. В целях обложения налогами операций, проведенных в иностранной валюте, производится перерасчет в национальной валюте Республики Казахстан, тенге, с учетом курса стоимости валюты совершения операции.

ДЕНЕЖНЫЕ РЕФОРМЫ – полное или частичное преобразование денежной системы, проводимое государством в целях упорядочения и укрепления денежного обращения.

(беріп жіберген) тауардын (жұмыс, қызмет) құнын төлеуге, пайдаланғаны үшін сыйақы (мүдде) төлей отырып қарыз сомасын қайтаруға, сондай-ақ, ақшалай сипаттағы өзге де талап бойынша төлемді жүзеге асыруға міндеттілігі.

АҚША АЙНАЛЫСЫ – шаруашылықтағы тауарды өткізуге, сондай-ақ тауарлы емес төлемді және есеп айырысуды жүзеге асыруға қызмет ететін қолма-қол және қолма-қолсыз ақша нысанындағы ақшаның қозғалысы.

АҚШАЛАЙ САЛЫҚ – ақша түрінде төленеді. Қазіргі кезде бұл салық салудың кең қолданылатын нысаны болып саналады. Қазақстан Республикасының Салық кодексінде «салық ақша түрінде төленсін» деп атап көрсетілген. Салықтық төлемдер ұлттық валютамен төленуі қажет. Шетел валютасымен жасалатын операция салық салу мақсатында операция жасалған күнгі валюта айырбастаудың нарықтық бағамы қолданыла отырып, Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы «теңгемен» қайта есептеледі.

АҚША РЕФОРМАСЫ – ұлттық ақша бірлігін тұрақтандыруға, елдің ақша жүйесін қалыпқа келтіруге және нығайтуға бағытталған ақша айналысында мемлекет тарапынан жүзеге асырылатын түрлендірулер.

ДЕНЕЖНЫЕ СИСТЕМЫ – формы организации денежного обращения в стране, сложившиеся исторически и закрепленные национальным законодательством.

ДЕНЕЖНЫЕ СРЕДСТВА – аккумулярованные в денежной форме на счетах в банках разного рода доходы и поступления, находящиеся в постоянном обороте у хозяйствующих субъектов, организаций и учреждений и используемые ими для собственных целей или размещенные в виде ресурсов банка; наличные суммы денег в кассе предприятия, на текущих и валютных счетах банков и денежные средства на других счетах, ценные бумаги (акции, облигации, сертификаты банков).

ДЕНЕЖНЫЙ РЫНОК – рынок краткосрочных (до одного года) ликвидных финансовых инструментов.

ДЕНЬГИ – особый товар, который служит всеобщим эквивалентом, т.е. воплощением стоимости всех товаров и всеобщим орудием обмена.

ДЕНЬГИ БУМАЖНЫЕ – знаки стоимости, заменяющие в обращении полноценные деньги, наделены принудительным курсом, выпускаются государством для покрытия своих расходов.

АҚША ЖҮЙЕСІ – бұл тарихи түрде қалыптасқан және ұлттық заңдылықтармен бекітілген, ақша айналысын ұйымдастыру нысаны.

АҚША ҚАРАЖАТЫ – шаруашылық субъектісі, ұйым мен мекеменің банктік шотындағы үнемі айналымда жүретін әр түрлі түсім мен табысының ақшалай нысандағы қаражатының жиынтығы және өзінің қажеттігіне жұмсайды немесе банк ресурстары ретінде орналастырады; бұл кәсіпорынның кассасындағы қолма-қол ақша қаражатының сомасы, банктегі ағымдық, валюталық және өзге шоттағы ақша қаражаты, бағалы қағаздар (акция, облигация, банктік сертификат) кәсіпорынның өзге де ақша қаражаты.

АҚША НАРЫҒЫ – қысқа мерзімді (бір жылға дейінгі) өтімді қаржы қаражаттары нарығы.

АҚША – жалпыға бірдей балама, өзге тауарлардың құнын көрсететін және барлық тауарға бірдей айырбасталатын ерекше тауар.

ҚАҒАЗ АҚША – айналыстағы толыққұнды ақшалардың орнын ауыстыратын, мемлекеттің шығыстарын қаржыландыру мақсатында шығарылған құнның белгілері.

ДЕПОЗИТ – вклады в банки и сберегательные кассы; записи в банковских книгах, подтверждающие определенные требования клиентов к банку; передаваемые на хранение в кредитные учреждения ценные бумаги (акции и облигации); взносы в таможенные учреждения и обеспечение оплаты таможенных пошлин и сборов; взносы денежных сумм в судебные и административные учреждения в обеспечение риска, явки в суд.

ДЕПОЗИТАРИЙ – государство, международная организация или ее главное исполнительное должностное лицо, которым сдается на хранение подлинник международного договора и которые выполняют в отношении этого международного договора функции, предусмотренные нормами международного права.

ДЕПОЗИТАРИЙ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ – электронная база данных финансовой отчетности, ежегодно сдаваемой организациями, с открытым для пользователей доступом.

ДЕПОЗИТАРНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ – деятельность по оказанию услуг номинального держания ценных бумаг для других номинальных держателей и осуществлению расчетов по сделкам с финансовыми инструментами, заключенным на организованном рынке ценных бумаг.

САЛЫМ – банк және жинақ кассасындағы ақша салымы; клиент банкіге қоятын белгілі бір талапты қуаттайтын банк кітабындағы жазбалар; несие мекемесіне сактауға берілетін бағалы қағаздар (акция мен облигация); кеден мекемелеріне төленетін жарналар және баж салықтары мен алымдарының төленуін қамтамасыз ету; тәуекелді, сотқа келуді қамтамасыз ету үшін сот және әкімшілік мекемелеріне ақшалай жарна төлеу.

ДЕПОЗИТАРИЙ – халықаралық келісімшарттың түпнұсқасы сактауға тапсырылатын және осы халықаралық келісімшартқа қатысты халықаралық құқық нормаларында көзделген қызметтерді орындайтын мемлекет. халықаралық ұйым немесе оның басты атқарушы лауазымды тұлғасы.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК ДЕПОЗИТАРИЙ – қаржылық есептіліктің ұйымдар жыл сайын өткізіп отыратын, пайдаланушылар үшін ашық қолжетімді электрондық деректер базасы.

ДЕПОЗИТАРИЙЛІК ҚЫЗМЕТ – басқа нақтылы ұстаушылар үшін бағалы қағаздарды нақтылы ұстау қызметін көрсету және ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығында қаржы құралдарымен жасалған мәмілелер бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру жөніндегі қызмет.

ДЕПОЗИТАРНАЯ РАСПИСКА – производная эмиссионная ценная бумага, подтверждающая право собственности на определенное количество эмиссионных ценных бумаг, являющихся базовым активом данной депозитарной расписки.

ДЕПОНЕНТ – организация, являющаяся клиентом центрального депозитария.

ДЕПОНИРОВАНИЕ – учет центральным депозитарием финансовых инструментов депонентов и их клиентов.

ДЕРЖАТЕЛЬ ПАЯ – лицо, имеющее лицевой счет в системе реестров держателей паев паевого инвестиционного фонда или системе учета номинального держания и обладающее правами по паям паевого инвестиционного фонда.

ДЕРЖАТЕЛЬ ЦЕННОЙ БУМАГИ – лицо, зарегистрированное в системе реестров держателей ценных бумаг или системе учета номинального держания, а также паевой инвестиционный фонд, обладающие правами по ценным бумагам.

ДЕСТИМУЛИРУЮЩАЯ (сдерживающая) ПОДФУНКЦИЯ НАЛОГА – реализуется либо путем введения специального налога на какие-либо виды производства или деятельности с

ДЕПОЗИТАРИЙЛІК ҚОЛХАТ – депозитарийлік қолхаттын базалық активі болып табылатын эмиссиялық бағалы қағаздардың белгілі бір санына меншік құқығын растайтын туынды эмиссиялық бағалы қағаз.

ДЕПОНЕНТ – орталық депозитарийдің клиенті болып табылатын ұйым.

ДЕПОЗИТКЕ САЛУ – орталық депозитарийдің депоненттер мен олардың клиенттерінің қаржы құралдарын есепке алуы.

ПАЙ ҰСТАУШЫ – инвестициялық пай қорының пайларын ұстаушылар тізілімі жүйесінде немесе нақтылы ұстауды есепке алу жүйесінде жеке шоты бар және инвестициялық пай қорының пайлары бойынша құқықтары бар тұлға.

БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДЫ ҰСТАУШЫ – бағалы қағаздар бойынша құқықтары бар, бағалы қағаздарды ұстаушылар тізімдері жүйесінде немесе нақтылы ұстауды есепке алу жүйесінде тіркелген тұлға, сондай-ақ пайлық инвестициялық қор.

САЛЫҚТЫҢ ЫНТАЛАНДЫРМАЙТЫН (тежеу) ҚЫЗМЕТІ – өндірістің және басқа да шаруашылық субъектілерінің қызметтерін шектеу мақсатында арнайы салықтарды енгізу жолдары не-

целью их подавления. либо путем установления повышенных ставок налога для каких-либо категорий налогоплательщиков.

ДЕТИ-СИРОТЫ – лица в возрасте до 18 лет, у которых умерли оба или единственный родитель.

ДЕФИЦИТ (профицит) БЮДЖЕТА – разница между доходами и затратами, чистым бюджетным кредитованием и сальдо по операциям с финансовыми активами.

Полученная величина с отрицательным знаком является дефицитом, с положительным знаком – профицитом бюджета.

ДЕФИЦИТ НАЛИЧНОСТИ – превышение прогнозных объемов производимых платежей над объемом прогноза поступлений в республиканский и местные бюджеты и свободных остатков бюджетных средств с начала текущего финансового года.

ДЕФОЛТ – невыполнение обязательств по эмиссионным ценным бумагам и иным финансовым инструментам.

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В ОБЛАСТИ КУЛЬТУРЫ – деятельность государственных органов, юридических лиц и граждан по созданию, возрождению, сохранению.

месе кейбір салық төлеушілер үшін жоғары пайызды салық ставкаларын қолдану арқылы жүзеге асырылады.

ЖЕТІМ БАЛАЛАР – ата-анасының екеуі де немесе жалғызілікті шешесі (әкесі) қайтыс болған 18 жасқа дейінгі балалар.

БЮДЖЕТ ТАПШЫЛЫҒЫ (профициті) – кірістер мен шығындар, таза бюджеттік несиелеу және қаржы активімен операциялар бойынша сальдо арасындағы айырма.

Теріс белгісімен алынған шама – бюджет тапшылығы, оң белгімен алынғаны – бюджет профициті болып табылады.

ҚОЛМА-ҚОЛ АҚША ТАПШЫЛЫҒЫ – жүргізілген төлемдердің болжанған көлемінің ағымдағы қаржы жылының басынан бастап республикалық және жергілікті бюджеттерге түсетін түсімдердің және бюджет қаражатының бос қалдықтарының болжанған көлемінен асып түсуі.

ДЕФОЛТ – эмиссиялық бағалы қағаздар және өзге де қаржы құралдары бойынша міндеттеме лердің орындалмауы.

МӘДЕНИЕТ САЛАСЫНДАҒЫ ҚЫЗМЕТ – мемлекеттік органдардың, заңды тұлғалардың және азаматтардың мәдени құндылықтарды жасау, қайта түлету.

развитию, распространению и использованию культурных ценностей, а также приобщению к ним граждан.

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В СОЦИАЛЬНОЙ СФЕРЕ – оказание медицинских услуг, за исключением косметологических, санаторно-курортных; оказание услуг по дошкольному воспитанию и обучению; начальному, основному среднему, общему среднему образованию; техническому и профессиональному, послесреднему, высшему и послевузовскому образованию, осуществляемых по соответствующим лицензиям на право ведения данных видов деятельности и дополнительному образованию; деятельность в сфере науки (включая проведение научных исследований, использование, в том числе реализацию, автором научной интеллектуальной собственности), спорта (кроме спортивно-зрелищных мероприятий коммерческого характера), культуры (кроме предпринимательской деятельности), оказания услуг по сохранению (за исключением распространения информации и пропаганды) объектов историко-культурного наследия и культурных ценностей, занесенных в реестры объектов историко-культурного достояния или Государственный список памятников истории и культуры в соответствии с законодательством Республики Казахстан, а также в области социальной защиты и

сактау, дамыту, тарату және пайдалану, сондай-ақ оларға азаматтарды тарту жөніндегі қызметі.

ӘЛЕУМЕТТІК САЛАДАҒЫ ҚЫЗМЕТ – косметологиялық, санаторий-курорттық қызметтерді қоспағанда, медициналық қызметтер көрсету: қызметтің осы түрлерін жүргізу құқығына тиісті лицензиялар бойынша жүзеге асырылатын мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту; бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру; техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру және қосымша білім беру жөнінде қызметтер көрсету: ғылым (ғылыми зерттеулер жүргізуді, автордың ғылыми зияткерлік меншікті пайдалануын, оның ішінде іске асыруын қоса алғанда), спорт (коммерциялық сипаттағы спорттық ойын-сауық іс-шарасынан басқа), мәдениет (кәсіпкерлік қызметтен басқа). Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тарихи-мәдени игілік объектілерінің тізіліміне немесе Тарих және мәдениет ескерткіштерінің мемлекеттік тізіміне енгізілген тарихи-мәдени мұра мен мәдени құндылықтарды сақтау (ақпарат таратуды және насихатты қоспағанда) бойынша қызметтер көрсету саласындағы, сондай-ақ балаларды, қарттар мен мүгедектерді әлеуметтік қорғау

социального обеспечения детей, престарелых и инвалидов; библиотечное обслуживание.

ДИАСПОРА – часть народа (этническая общность), проживающая вне страны его исторического происхождения.

ДИВЕРСИФИКАЦИЯ – 1. Размещение активов инвестиционного фонда в различные финансовые инструменты и иное имущество с целью снижения риска уменьшения их стоимости. 2. Размещение пенсионных активов в финансовые инструменты с целью снижения риска их потерь в соответствии с требованиями, установленными уполномоченным органом.

ДИВИДЕНД – 1. Доход акционера по принадлежащим ему акциям, выплачиваемый акционерным обществом. 2. Доход, подлежащий выплате по акциям, в том числе по акциям, являющимся базовыми активами депозитарных расписок; доход, подлежащий выплате по паям паевого инвестиционного фонда, за исключением дохода по паям при их выкупе управляющей компанией фонда; часть чистого дохода, распределяемого юридическим лицом между его учредителями, участниками; доходы от распределения имущества при ликвидации юридического лица или при уменьшении уставного капитала путем пропорцио-

және әлеуметтік қамсыздандыру саласындағы қызмет; кітапхана қызметі.

ДИАСПОРА – өзінің тарихи шығу тегінен тысқары елде тұрып жатқан халықтың бір бөлігі (этникалық қауымдастық).

ӘРТАРАПТАНДЫРУ – 1. Инвестициялық қор активтерін олардың құнының төмендеу қаупін азайту мақсатында түрлі қаржы құралдарына және өзге мүлікке орналастыру. 2. Зейнетақы активтерінің жоғалып кету қатерін азайту мақсатында оларды уәкілетті орган белгілеген талаптарға сәйкес қаржы құралдарына орналастыру.

ДИВИДЕНД – 1. Акционердің өзіне тиесілі акциялар бойынша акционерлік қоғам төлейтін кірісі. 2. Акциялар, оның ішінде депозитарлық қолхаттардың базалық активтері болып табылатын акциялар бойынша төленуге жататын табыс; қордың басқарушы компаниясы пайларды сатып алған кезде олар бойынша табысты қоспағанда, пайлық инвестициялық қордың пайлары бойынша толенуге жататын табыс; заңды тұлға өз құрылтайшылары, қатысушылары арасында бөлетін таза табыстың бір бөлігі; заңды тұлғаны тарату кезінде, немесе жарғылық капиталды қатысушылар салым дарынын мөлшерін барабар азайту жо-

нального уменьшения размера вкладов участников либо путем полного или частичного погашения долей участников, а также при изъятии учредителем, участником доли участия в юридическом лице, за исключением имущества, внесенного учредителем, участником в качестве вклада в уставный капитал: доход, подлежащий выплате по исламским сертификатам участия: доход, получаемый акционером, участником, учредителем или их взаимосвязанной стороной от юридического лица в виде: положительной разницы между стоимостью реализации товаров, работ, услуг независимой стороне и стоимостью их реализации акционеру, участнику, учредителю или их взаимосвязанной стороне; отрицательной разницы между стоимостью приобретения товаров, работ, услуг у независимой стороны и стоимостью их приобретения у акционера, участника, учредителя или их взаимосвязанной стороны; стоимости расходов или обязательств, не связанных с предпринимательской деятельностью юридического лица, возникающих у его акционера, участника, учредителя или их взаимосвязанной стороны перед третьим лицом, погашаемой юридическим лицом без ее возмещения акционером, учредителем, участником или их взаимосвязанной стороной юридическому лицу: любого имущества и материальной выгоды, предо-

лымен не катысушылардын үлестерін толык немесе ішінара өтеу жолымен азайту кезінде сондай-ак құрылтайшы, катысушы заңды тұлғаға катысу үлесін алып қойған кезде, құрылтайшының, катысушының жарғылық капиталға салым ретінде енгізген мүлкін қоспағанда, мүлікті бөлуден түсетін табыстар: исламдық катысу сертификаттары бойынша төлеуге жататын табыстар; акцио нер, катысушы, құрылтайшы немесе олардың өзара байланысты тарапы заңды тұлғадан: тауардын, жұмыстың, көрсетілетін қызметтің тәуелсіз тарапқа өткізілу құны мен олардың акционерге, катысушыға, құрылтайшыға немесе олардың өзара байланысты тарапына өткізілу құны арасын дағы оң айырма; тауардын, жұмыстың, көрсетілетін қызметтің тәуелсіз тараптан сатып алыну құны мен олардың акционерден, катысушыдан, құрылтайшыдан немесе олардың өзара байланысты тарапынан сатып алыну құны арасындағы теріс айырма: үшінші тұлға алдында заңды тұлғаның акционерінде, катысушысында, құрылтайшысында немесе олардың өзара байланысты тарапында туындайтын, заңды тұлғаның кәсіпкерлік қызметіне байланысты емес, заңды тұлғаға акционері, құрылтайшысы, катысушысы немесе олардың өзара байланысты тарапы өтемей, заңды тұлғаның өзі өтейтін шығыстардын немесе міндеттемелердін құны; Салық

ставляемых юридическим лицом своему акционеру, участнику, учредителю или их взаимосвязанной стороне, за исключением доходов, отраженных в статьях 163-165 Налогового кодекса, и доходов от реализации товаров, работ, услуг.

ДИЗАЙНЕРСКИЕ УСЛУГИ – услуги по проектированию художественных форм, внешнего вида изделий, фасадов зданий, интерьеров помещений; художественное конструирование.

ДИЛЕР – профессиональный участник рынка ценных бумаг, совершающий сделки с эмиссионными ценными бумагами и иными финансовыми инструментами в своих интересах и за свой счет на неорганизованном рынке ценных бумаг и на организованном рынке ценных бумаг с правом прямого доступа к нему.

ДИПЛОМАТИЧЕСКАЯ СЛУЖБА РК – профессиональная деятельность граждан РК в органах дипломатической службы, осуществляемая в соответствии с Конституцией РК. Законом РК «О дипломатической службе», иными нормативными правовыми актами и международными договорами РК.

Кодексінің 163-165 баптарында көрсетілген табыстарды және тауар, жұмыс, көрсетілетін қызмет өткізуден түсетін табысты қоспағанда, заңды тұлға өзінің акционеріне, қатысушысына, құрылтайшысына немесе олардың өзара байланысты тарапына беретін кез келген мүлік пен материалдық пайда түрінде алатын табыс.

ДИЗАЙНЕРЛІК ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ – көркемдік нысанын, бұйымның сыртқы түрін, гимараттың қасбеттерін, үй-жайлар интерьерлерін жобалау жөнінде көрсетілетін қызмет; көркемдік конструциялау.

ДИЛЕР – бағалы қағаздар нарығының ұйымдастырылмаған бағалы қағаздар нарығында және ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығында оған тікелей кіру құқығымен өз мүдделерін көздеп және өз есебінен эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасайтын кәсіби қатысушысы.

ҚР ДИПЛОМАТИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ – ҚР Конституциясына, «ҚР дипломатиялық қызметі туралы» ҚР Заңына, ҚР өзге де нормативтік құқықтық актілері мен халықаралық келісімшарттарына сәйкес жүзеге асырылатын ҚР дипломатиялық қызмет органдарындағы ҚР азаматтарының кәсіби қызметі.

ДИСКОНТ – процент, взимаемый при учете и переучете векселей до наступления срока платежа.

ДИСКОНТ – төлем мерзімі бас-талғанға дейін вексельдерді есепке алу және қайта есепке алу кезінде алынатын пайыз.

ДИСКОНТ ПО ДОЛГОВЫМ ЦЕННЫМ БУМАГАМ – разница между номинальной стоимостью и стоимостью первоначального размещения (без учета купона) или стоимостью приобретения (без учета купона) долговых ценных бумаг.

БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗ БОЙЫНША ДИСКОНТ – борыштық бағалы қағаздардың номиналдық құны мен бастапқы орналастырылу (купон есепке алынбаған) құны немесе сатып алыну (купон есепке алынбаған) құны арасындағы айырма.

ДИСКРЕДИТАЦИЯ – умышленное действие, направленное на лишение доверия, подрыв, умаление репутации конкурента, его товаров, работ и услуг.

БЕДЕЛІН ТҮСІРУ – бәсекелесіне деген сенімді жоюға, оның беделіне, оның тауарларының жұмыстары мен көрсететін қызметтерінің беделіне нұқсан келтіруге, абыройын түсіруге бағытталып қасакана жасалған іс-әрекет.

ДИСЦИПЛИНАРНОЕ ВЗЫСКАНИЕ – мера дисциплинарного воздействия на работника, применяемая работодателем за совершение дисциплинарного проступка.

ТӘРТІПТІК ЖАЗА – тәртіптік теріс қылық жасағаны үшін жұмыс берушінің қызметкерге қолданатын тәртіптік әсер ету шарасы.

ДИСЦИПЛИНАРНЫЙ ПРОСТУПОК – нарушение работником трудовой дисциплины, а также противоправное виновное неисполнение или ненадлежащее исполнение трудовых обязанностей.

ТӘРТІПТІК ТЕРІС ҚЫЛЫҚ – қызметкердің еңбек тәртібін бұзуы. сондай-ақ еңбек міндеттерін құқыққа қайшы келетіндей кінәмен орындамауы немесе тиісінше орындамауы.

ДЛИТЕЛЬНАЯ БЕЗРАБОТИЦА – безработица длительностью 12 и более месяцев.

ҰЗАҚҚА СОЗЫЛҒАН ЖҰМЫС-СЫЗДЫҚ – 12 және одан да көп айға созылған жұмыссыздық.

ДОБРОВОЛЬНАЯ ЛИКВИДАЦИЯ НЕСОСТОЯТЕЛЬНО-

ДӘРМЕНСІЗ БОРЫШКЕРДІҢ ӨЗ ЕРКІМЕН ТАРАТЫЛУЫ

ГО ДОЛЖНИКА – ликвидация несостоятельного должника на основании его заявления, по решению суда либо ликвидация во внесудебном порядке под контролем кредиторов.

ДОБРОВОЛЬНЫЕ ПЕНСИОННЫЕ ВЗНОСЫ – деньги, вносимые вкладчиками по своей инициативе в накопительные пенсионные фонды в пользу получателя в порядке, определяемом законодательством РК и договором о пенсионном обеспечении за счет добровольных пенсионных взносов.

ДОБРОВОЛЬНЫЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ ПЕНСИОННЫЕ ВЗНОСЫ – деньги, вносимые по своей инициативе вкладчиками в накопительные пенсионные фонды в пользу работников по перечню профессий, который определяется Правительством РК в порядке, установленном законодательством РК и договором о пенсионном обеспечении за счет добровольных профессиональных пенсионных взносов.

ДОБЫЧА – весь комплекс работ (операций), связанный с извлечением полезных ископаемых из недр на поверхность, а также из техногенных минеральных образований, включая временное хранение минерального сырья.

– дәрменсіз борышкердің өз өтініші негізінде сот шешімі бойынша таратылуы не кредиторлардың бақылауымен соттан тыс тәртіппен таратылуы.

ЕРІКТІ ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖАРНАЛАРЫ – ҚР заңдарында және ерікті зейнетақы жарналары есебінен зейнетақымен қамсыздандыру туралы келісімшартта белгіленетін тәртіппен салымшылардың өз бастамасымен алушының пайдасына жинақтаушы зейнетақы қорларына салатын ақшасы.

ЕРІКТІ КӘСІПТІК ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖАРНАЛАРЫ – ҚР Үкіметі белгілейтін кәсіптер тізбесі бойынша және ҚР заңдарында және ерікті кәсіптік зейнетақы жарналары есебінен зейнетақымен қамсыздандыру туралы келісімшартта белгіленген тәртіппен салымшылардың өз бастамасымен қызметкерлердің пайдасына жинақтаушы зейнетақы қорларына салатын ақшасы.

ӨНДІРУ – минералдық шикізатты уақытша сақтауды қоса алғанда, пайдалы қазбаны жер қойнауынан жер бетіне шығаруға, сондай-ақ техногенді минералдық түзілімнен алуға байланысты жұмыстың (операция) бүкіл кешені.

ДОБЫЧА ОБЩЕРАСПРОСТРАНЕННЫХ ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ И ПОДЗЕМНЫХ ВОД ДЛЯ СОБСТВЕННЫХ НУЖД – добыча, осуществляемая на земельном участке, находящемся в собственности либо на праве постоянного или временного землепользования, без намерения последующего совершения сделок в отношении добытых общераспространенных полезных ископаемых либо подземных вод.

ДОВЕДЕНИЕ ДО ВСЕОБЩЕГО СВЕДЕНИЯ – сообщение объектов авторского права и смежных прав по проводам или средствами беспроводной связи, которое открывает публике доступ к ним из любого места и в любое время по ее собственному выбору (в интерактивном режиме).

ДОВЕРЕННОСТЬ – письменное уполномочие одного лица (доверителя) для представительства от его имени, выдаваемое им другому лицу (поверенному).

ДОГОВОР – соглашение между двумя или большим числом лиц, направленное на установление, изменение или прекращение прав и обязанностей.

ДОГОВОР АННУИТЕТА – договор страхования, согласно которому страховщик обязан осу-

КЕҢ ТАРАЛҒАН ПАЙДАЛЫ ҚАЗБАЛАР МЕН ЖЕРАСТЫ СУЛАРЫН ӨЗ МҰҚТАЖДАРЫ ҮШІН ӨНДІРУ – өндірілген кен тараған пайдалы қазбаларға не жер асты суларына қатысты кейіннен мәмілелер жасау ниетінсіз, жеке меншіктегі, не тұрақты немесе уақытша жер пайдалану құқығындағы жер учаскесінде жүзеге асырылатын өндіру.

ЖАЛПЫ ЖҰРТТЫҢ НАЗАРЫНА ЖЕТКІЗУ – авторлық құқық және сабақтас құқықтар объектілерін көпшілік оларға өзінің жеке қалауы бойынша кез келген жерден және кез келген уақытта (интерактивтік режимде) қол жеткізуді жүзеге асыра алатын сым арқылы немесе сымсыз байланыс құралдарымен хабарлау.

СЕНІМХАТ – бір тұлғаның (сенім білдірушінің) өз атынан өкілдік ету үшін екінші тұлғаға (сенім білдірген) берген жазбаша уәкілдігі.

КЕЛІСІМШАРТ – құқығы мен міндеттерді белгілеуге, өзгертуге немесе тоқтатуға бағытталған екі немесе бірнеше тұлғалар арасындағы келісім.

АННУИТЕТ КЕЛІСІМШАРТЫ – сактандырушыны шартта белгіленген мерзім ішінде пайда

ДОГОВОР О ПЕНСИОННОМ ОБЕСПЕЧЕНИИ – договор, заключаемый накопительным пенсионным фондом, с одной стороны, и вкладчиком и получателем, с другой стороны, об установлении, изменении или прекращении правоотношений, связанных с пенсионными взносами, накоплениями и получением выплат.

ДОГОВОР ОБЯЗАТЕЛЬНОГО СТРАХОВАНИЯ – договор, заключенный страхователем со страховой организацией на основании законодательного акта РК, регулирующего обязательный вид страхования.

ДОГОВОР ПЕНСИОННОГО АННУИТЕТА – договор страхования, согласно которому страхователь (получатель пенсионных выплат) обязуется передать страховой организации сумму пенсионных накоплений, а страховая организация обязуется осуществлять страховые выплаты в пользу страхователя (получателя пенсионных выплат) пожизненно или в течение определенного периода времени.

ДОГОВОР СТРАХОВАНИЯ – обязательство страховой организации перед заемщиком по погашению задолженности по займу, обеспеченному поручительством государства, в случае неуплаты заемщиком причитающейся с него суммы по условиям займа в установленный срок.

ЗЕЙНЕТАҚЫМЕН ҚАМСЫЗ-ДАНДЫРУ ТУРАЛЫ КЕЛІСІМШАРТ – зейнетақы жарналарымен, жинақталған қаражаттарымен және төлемдер алумен байланысты құқықтық қатынастарды белгілеу, өзгерту немесе тоқтату туралы, бір жағынан жинақтаушы зейнетақы қоры және екінші жағынан салымшы және алушы жасасатын келісімшарт.

МІНДЕТТІ САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМШАРТЫ – ҚР міндетті сақтандыру туралы заң актісі негізінде сақтанушының сақтандыру ұйымымен жасасқан келісімшарты.

ЗЕЙНЕТАҚЫЛЫҚ АННУИТЕТ КЕЛІСІМШАРТЫ – сақтандыру келісімшарты, оған сәйкес сақтанушы (зейнетақы төлемдерін алушы) сақтандыру ұйымына жинақталған зейнетақы қаражатының сомасын беруге міндеттенеді, ал сақтандыру ұйымы сақтанушының (зейнетақы төлемдерін алушының) пайдасына өмір бойына немесе белгілі бір уақыт кезеңі ішінде сақтандыру төлемдерін жүзеге асыруға міндеттенеді.

САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМШАРТЫ – қарыз алушы қарыз шарты бойынша өзінен алынуға тиесілі соманы белгіленген мерзімде төлемеген жағдайда, сақтандыру ұйымының қарыз берушінің алдындағы мемлекет кепілгерлігімен қамтамасыз етілген қарыз бойынша берешекті өтеу жөніндегі міндеттемесін көздейтін шарт.

ДОГОВАРИВАЮЩАЯСЯ СТОРОНА – государство или международная организация, которые согласились на обязательность для них международного договора независимо от того, вступил международный договор в силу или нет.

ДОГОВОРНЫЙ РЕЖИМ ИМУЩЕСТВА – режим собственности супругов и детей, рожденных ими в этом браке, установленный брачным договором.

ДОКУМЕНТ – зафиксированная на материальном носителе информация, позволяющая ее идентифицировать.

ДОКУМЕНТ С ИДЕНТИФИКАЦИОННЫМ НОМЕРОМ – документ, выдаваемый регистрирующим органом, подтверждающий наличие идентификационного номера.

ДОКУМЕНТЫ ДЛЯ ИСЧИСЛЕНИЯ ЗЕМЕЛЬНОГО НАЛОГА – документы, удостоверяющие право собственности, право постоянного землепользования, право безвозмездного временного землепользования и данных государственного количественного и качественного учета земель по состоянию на 1 января каждого года, представленных уполномоченным органом по земельным отношениям.

УАҒДАЛАСУШЫ ТАРАП – халықаралық келісімшарттың күшіне енгеніне немесе енбегеніне карамастан халықаралық келісімшарттың өздері үшін міндетті екендігіне келіскен мемлекет немесе халықаралық ұйым.

МУЛІКТІҢ КЕЛІСІМШАРТТЫҚ РЕЖИМІ – ерлі-зайыптылардың және олардың осы некеден туған балаларының неке келісімшартымен белгіленген меншігінің режимі.

ҚҰЖАТ – материал көзінде дәлмәл жазып алынған, бір ізге түсіруге мүмкіндік беретін ақпарат.

СӘЙКЕСТЕНДІРУ НӨМІРІ БАР ҚҰЖАТ – тіркеу органы беретін, сәйкестендіру нөмірінің бар екендігін растайтын құжат.

ЖЕР САЛЫҒЫН ЕСЕПТЕУ ҮШІН ҚАЖЕТТІ ҚҰЖАТТАР – меншік құқығын, тұрақты жер пайдалану құқығын, өтеусіз уақытша жер пайдалану құқығын куәлан дыратын құжаттар және жер ресурстарын басқару жөніндегі уәкілетті орган әр жылдың 1 қаңтарындағы жағдай бойынша берген жерлердің мемлекеттік сандық және сапалық есебінің деректері.

ДОЛГ МЕСТНОГО ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО ОРГАНА – сумма полученных и непогашенных займов местного исполнительного органа на определенную дату.

ДОЛГ ПО ПОРУЧИТЕЛЬСТВУ – сумма на определенную дату полученных и непогашенных сумм займов, привлеченных под поручительство государства.

ДОЛГОВЫЕ ЦЕННЫЕ БУМАГИ – финансовые инструменты, удостоверяющие отношения займа.

К **Д.ц.б.** относятся: государственные ценные бумаги, облигации и другие ценные бумаги, признанные **Д.ц.б.** в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

ДОЛГОСРОЧНЫЙ КОНТРАКТ – контракт (договор) на производство, установку, строительство, незавершенный в пределах налогового периода по корпоративному подоходному налогу, в котором были начаты предусмотренные по контракту производство, установка, строительство.

ДОЛГОСРОЧНЫЙ ПЕРИОД – временной интервал более пяти лет.

ДОЛЕВОЕ УЧАСТИЕ В ЖИЛИЩНОМ СТРОИТЕЛЬСТВЕ – отношения сторон договора о долевом участии в жилищном

ЖЕРГІЛІКТІ АТҚАРУШЫ ОРГАННЫҢ БОРЫШЫ – жергілікті атқарушы органның белгілі бір күнге алынған және өтелмеген қарыздарының сомасы.

МЕМЛЕКЕТ КЕПІЛГЕРЛІКТЕРІ БОЙЫНША БОРЫШ – мемлекет кепілгерлігімен тартылған, белгілі бір күнге алынған және өтелмеген қарыз сомаларының сомасы.

БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР – заем қатынастарын куәландыратын қаржы құралдары.

Б.б.к.-ға жатады: мемлекеттік бағалы қағаздар, облигациялар және Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес **Б.б.к.** деп танылған басқа да бағалы қағаздар.

ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ ӨЗАРА ШАРТ – өзара шарт бойынша көзделген өндіру, орнату, құрылыс басталған корпоративтік табыс салығы бойынша салық кезеңінің шегінде аяқталмаған өндіруге, орнатуға, құрылысқа арналған өзара шарт (келісім-шарт).

ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ КЕЗЕҢ – бес жылдан астам уақыт аралығы.

ТҰРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫНА ҮЛЕСТІК ҚАТЫСУ – тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу туралы келісімшарт тараптары-

строительстве по привлечению (застройщиком) и предоставлению (дольщиком) денег в целях строительства жилых зданий.

ДОЛЖНИК – юридическое лицо, неплатежеспособность или несостоятельность которого является основанием применения к нему процедур внешнего наблюдения, банкротства или внесудебной процедуры ликвидации в порядке, предусмотренном законодательством.

ДОЛЖНОСТНОЕ ЛИЦО – руководитель (заместитель руководителя) юридического лица-несостоятельного должника, а также иное лицо, входящее в коллегиальный исполнительный орган юридического лица, осуществляющего функции управления юридическим лицом.

Д.л. – лицо, постоянно, временно или по специальному полномочию осуществляющее функции представителя власти либо выполняющее организационно-распорядительные или административно-хозяйственные функции в государственных органах.

Д.л. – член совета директоров акционерного общества, его исполнительного органа или лицо, единолично осуществляющее функции исполнительного органа акционерного общества.

ДОЛЖНОСТНЫЕ ЛИЦА – 1. Лица, постоянно, временно

ның тұрғын жайларды салу мақсатында ақша тарту (құрылыс салушы) және беру (үлескер) жөніндегі қатынастары.

БОРЫШКЕР – заңдарда көзделген тәртіппен өзіне сырттай байқау, банкроттық рәсімдерінің немесе соттан тыс тарату рәсімінің қолданылуына төлем қабілетсіздігі немесе дәрменсіздігі негіз болып табылатын заңды тұлға.

ЛАУАЗЫМДЫ ТҮЛҒА – дәрменсіз борышкер-заңды тұлғаның басшысы (басшысының орынбасары), сондай-ақ заңды тұлғаның басқару қызметін жүзеге асыратын, заңды тұлғаның алкалы атқарушы органына кіретін өзге тұлға.

Л.т. – ұдайы, уақытша немесе арнайы өкілеттік бойынша өкімет өкілінің міндетін жүзеге асыратын не мемлекеттік органдарда ұйымдастырушылық-өкім берушілік немесе әкімшілік-шаруашылық қызметті орындайтын тұлға.

Л.т. – акционерлік қоғамның директорлар кеңесінің, оның атқарушы органының мүшесі немесе акционерлік қоғамның атқарушы органының қызметтерін жеке-дара жүзеге асыратын тұлға.

ЛАУАЗЫМДЫ ТҮЛҒАЛАР – 1. Тұрақты, уақытша неме-

или по специальному полномочию осуществляющие функции представителя власти либо выполняющие организационно-распорядительные или административно-хозяйственные функции в государственных органах, органах местного самоуправления, а также в Вооруженных Силах РК, других войсках и воинских формированиях РК. 2. В Законе РК «Об административных процедурах» лица, постоянно, временно или по специальному полномочию осуществляющие государственные функции (функции представителя власти) либо выполняющие организационно-распорядительные или административно-хозяйственные функции в государственных органах. В силу требований Конституции, законов и иных нормативных правовых актов Д.л. могут осуществлять возложенные на них функции: от имени конкретного должностного лица государства в порядке единоличного распоряительства; от имени конкретного государственного органа и его структурных подразделений в порядке единоличного распоряительства либо в коллегиальном порядке в зависимости от предусмотренного законодательством порядка принятия решений в конкретном государственном органе.

ДОЛЖНОСТНЫЕ ПОЛНОМОЧИЯ – полномочия, предусмотренные конкретной государ-

се арнаулы өкілеттік бойынша мемлекеттік органдарда, жергілікті өзін-өзі басқару органдарында, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде, Қазақстан Республикасының басқа да әскерлері мен әскери құрамаларында өкімет өкілінің міндеттерін жүзеге асыратын не ұйымдастырушылық билік етушілік немесе әкімшілік шаруашылық міндеттерін атқаратын тұлғалар. 2. «Әкімшілік рәсімдер туралы» ҚР Заңда мемлекеттік қызметтерді (өкімет өкілінің қызметтерін) тұрақты, уақытша немесе арнайы өкілеттік бойынша жүзеге асыратын не мемлекеттік органдарда ұйымдастырушылық-өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық қызметтерін орындайтын тұлғалар. Конституцияның заңдардың және өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптарына байланысты Л.т. өздеріне жүктелген қызметтерді: жекедара өкім жүргізу тәртібімен мемлекеттің нақты лауазымды тұлғаның атынан; нақты мемлекеттік органда шешімдер қабылдаудың заңдарда көзделген тәртібіне байланысты жекедара өкім жүргізу тәртібімен не алқалық тәртіппен нақты мемлекеттік органның және оның құрылымдық бөлімшелерінің атынан жүзеге асыра алады.

ЛАУАЗЫМДЫҚ ӨКІЛЕТТІК – заңдарда белгіленген құқықтары мен негізгі міндеттері бар

ственной должностью, отвечающей целям и задачам, стоящим перед государственными органами, в которых осуществляют свою деятельность государственные служащие, обладающие правами и основными обязанностями, установленными законодательством.

ДОЛЬЩИК – физическое (за исключением временно пребывающих иностранных граждан) или юридическое лицо, которое деньгами участвует в строительстве жилых зданий для удовлетворения потребностей в жилье.

ДОЛЯ УЧАСТИЯ – долевое участие имуществом физического и юридического лица в совместном ведении предпринимательской деятельности, за исключением акционерных обществ и паевых инвестиционных фондов.

ДОМЕННОЕ ИМЯ – символическое (буквенно-цифровое) обозначение, сформированное в соответствии с правилами адресации сети Интернет, предназначенное для поименованного обращения к объекту сети и соответствующее определенному сетевому адресу.

ДОМИНИРУЮЩЕЕ (монопольное) ПОЛОЖЕНИЕ – положение субъекта рынка или нескольких субъектов рынка, дающее возможность оказывать решающее влияние на общие условия обращения товара на соответствующем товарном рынке.

мемлекеттік қызметшілер өз қызметін жүзеге асыратын мемлекеттік органдардың алдында тұрған максаттар мен міндеттерге жауап беретінін, нақты мемлекеттік лауазыммен көзделген өкілеттік.

ҮЛЕСКЕР – өздерінің тұрғын үйге қажетін қанағаттандыру үшін тұрғын жайларды салуға ақшаларымен қатысатын жеке (уақытша жүрген шетел азаматтарынан қоспағанда) немесе заңды тұлға.

ҚАТЫСУ ҮЛЕСІ – акционерлік қоғамдарды және пайлық инвестициялық қорларды қоспағанда, жеке және заңды тұлғалардың кәсіпкерлік қызметті бірлесіп жүргізуге мүлкімен үлестік қатысуы.

ДОМЕНДІК АТАУ – интернет желісіндегі адресаттың ережелеріне сәйкес қалыптастырылған, желінің объектісіне атаулы жоданымға арналған және белгілі бір желілік мекен жайға сәйкес нышандық (әріптік-цифрлы) белгі.

ҮСТЕМ (монополиялық) ЖАҒДАЙ – нарық субъектісінің немесе бірнеше нарық субъектісінің тиісті тауар нарығындағы тауар айналымының жалпы жағдайына шешуші ықпал етуге мүмкіндік беретін жағдайы.

ДОМИНИРУЮЩИЙ ОПЕРАТОР СВЯЗИ – оператор связи, занимающий доминирующее (монопольное) положение в области связи в соответствии с антимонопольным законодательством РК.

ДОНОРЫ – иностранные государства, их правительства и агентства, международные и зарубежные государственные организации, зарубежные неправительственные общественные организации и фонды, чья деятельность не противоречит Конституции Республики Казахстан.

ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ СЧЕТ-ФАКТУРА – поставщик товаров, работ, услуг выписывает **Д.с.ф.** в установленном порядке, в следующих случаях: корректировки размера облагаемого оборота; одновременного соответствия следующим условиям: **с.ф.** выписан поставщиком товаров, работ, услуг в случаях, ранее даты совершения оборота по реализации с указанием суммы налога на добавленную стоимость, начисленного по ставке налога, действовавшей на дату выписки такого счета-фактуры; ставка налога на добавленную стоимость, действовавшая на дату выписки **с.ф.**, отличается от ставки налога, действующей на дату совершения оборота по реализации по такому **с.ф.**

В Д.с.ф. указываются: порядковый номер арабскими циф-

БАЙЛАНЫСТЫҢ БАСЫМ ОПЕРАТОРЫ – ҚР монополияға қарсы заңдарына сәйкес байланыс саласында басым (монопольялық) жағдайға ие болып отырған байланыс операторы.

ДОНОРЛАР – шет мемлекеттер, олардың үкіметтері мен агенттіктері, халықаралық және шетелдік мемлекеттік ұйымдар, қызметі Қазақстан Республикасының Конституциясына қайшы келмейтін шетелдердің үкіметтік емес қоғамдық ұйымдары және қорлары.

ҚОСЫМША ШОТ-ФАКТУРА – тауарды, жұмысты, көрсетілетін қызметті беруші **Қ.ш.ф. мынадай:** салық салынатын айналым мөлшері түзетілген; бір мезгілде мынадай шарттарға сәйкес болған: тауарды, жұмысты, көрсетілетін қызметті беруші **ш.ф.** осындай **ш.ф.** жазып берілген күні қолданыста болған салық ставкасы бойынша есептелген қосылған құн салығы сомасын көрсете отырып, өткізу бойынша айналым жасалған күннен бұрын жазып берген; **ш.ф.** жазып берілген күні қолданыста болған қосылған құн салығы ставкасы осындай **ш.ф.** бойынша өткізу бойынша айналым жасалған күні қолданыста болған қосылған құн салығы ставкасынан өзгеше болған жағдайда жазып береді.

Қ.ш.ф.-да көрсетіледі: **Қ.ш.ф.** араб цифрларымен көрсетілетін реттік нөмірі және

рами **Д.с.ф.** и дата его выписки; порядковый номер арабскими цифрами и дата выписки **с.ф.**, к которому выписывается **Д.с.ф.**; наименование, адрес и идентификационный номер поставщика и получателя товаров, работ, услуг; ставка налога на добавленную стоимость; размер корректировки облагаемого оборота без учета налога на добавленную стоимость; скорректированная сумма налога на добавленную стоимость.

Д.с.ф. выписывается поставщиком товаров, работ, услуг и подтверждается получателем указанных товаров, работ, услуг.

ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЙ ВЗНОС – 1.

Сумма денег, переданная участником в имущество кредитного товарищества. 2. Часть страховой премии, дополнительно вносимой членом общества взаимного страхования в порядке и случаях, предусмотренных правилами взаимного страхования общества взаимного страхования.

ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЙ ПАЕВОЙ ВЗНОС –

паевой взнос члена сельскохозяйственного товарищества, вносимый им по своему желанию сверх обязательного пая либо в случаях, предусмотренных общим собранием товарищества.

ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЙ ПЛАТЕЖ ПЛАТЕЛЬЩИКОВ НАЛОГА НА ИГОРНЫЙ БИЗНЕС

– дополнительный платеж ис-

счелом оның жазып берілген күні; **Қ.ш.ф.** жазып берілетін **ш.ф.** араб цифрларымен көрсетілетін реттік нөмірі және жазып берілген күні; тауарды, жұмысты, көрсетілетін қызметті беруші мен алушының атауы, мекенжайы және сәйкестендіру нөмірі; қосылған құн салығының ставкасы; қосылған құн салығын есепке алмай, салық салынатын айналымды түзету мөлшері; қосылған құн салығының түзетілген сомасы.

Қ.ш.ф. тауарды, жұмысты, көрсетілетін қызметті беруші жазып береді және аталған тауарды, жұмысты, көрсетілетін қызметті алушы растайды.

ҚОСЫМША ЖАРНА – 1.

Қатысушының несиелік серіктестіктің мүлкіне берген ақша сомасы. 2. Өзара сақтандыру қоғамы мүшесінің өзара сақтандыру қоғамының өзара сақтандыру ережелерінде көзделген тәртіппен және жағдайларда қосымша енгізетін сақтандыру сыйлық-ақысының бір бөлігі.

ҚОСЫМША ПАЙ ЖАРНАСЫ –

ауыл шаруашылық серіктестігі мүшесінің өз қалауы бойынша міндетті пайдан тыс не серіктестіктің жалпы жиналысы көздеген жағдайларда енгізетін пай жарнасы.

ОЙЫН БИЗНЕСІ САЛЫҒЫН ТӨЛЕУШІЛЕРДІҢ ҚОСЫМША ТӨЛЕМІ –

қосымша төлем ойын бизнесі саласындағы

числяется в случае превышения суммы дохода, полученного от деятельности в сфере игорного бизнеса, над предельной суммой дохода.

Предельный размер дохода за налоговый период для П.н.н.н.б. составляет – с деятельности казино – 135000-кратный размер месячного расчетного показателя; с деятельности зала игровых автоматов – 25000-кратный размер месячного расчетного показателя; с деятельности тотализатора – 2500-кратный размер месячного расчетного показателя; с деятельности букмекерской конторы – 2000-кратный размер месячного расчетного показателя.

ДОРОГА – автомобильная дорога общего пользования, хозяйственная автомобильная дорога, улица города и населенного пункта, подлежащие государственному учету и представляющие комплекс инженерных сооружений, предназначенных для движения транспортных средств. **Д.** включает в себя одну или несколько проезжих частей, а также трамвайные пути, тротуары, обочины и разделительные полосы при их наличии.

ДОРОЖНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ – деятельность по проектированию, строительству, реконструкции и ремонту, а также по содержанию и использованию автомобильных дорог и сооружений на них.

қызметтен алынған табыстың сомасы табыстың шекті сомасынан асып түскен жағдайда есептеледі.

О.б.с.т. үшін салық кезеңі ішіндегі табыстың шекті мөлшері: казино қызметінен – айлық есептік көрсеткіштің 135000 еселенген мөлшерін; ойын автоматтары залы қызметінен – айлық есептік көрсеткіштің 25 000 еселенген мөлшерін; тотализатор қызметінен – айлық есептік көрсеткіштің 2500 еселенген мөлшерін; букмекер кеңсесі қызметінен – айлық есептік көрсеткіштің 2000 еселенген мөлшерін құрайды.

ЖОЛ – мемлекеттік есепке алуға жататын және көлік құралдарының жүруіне арналған инженерлік құрылыс кешені болып табылатын жалпы пайдаланудағы автокөлік жолы, шаруашылық автокөлік жолы, қала мен елді мекен көшесі. **Ж.** бір немесе бірнеше жүріс бөлігін, сондай-ақ трамвай жолдарын, тротуарларды, жол жиектерін және бөлу өңірлері болған жағдайда – соларды қамтиды.

ЖОЛ ҚЫЗМЕТІ – автокөлік жолдарын және олардағы құрылыстарды жобалау, салу, реконструкциялау және жөндеу, сондай-ақ оларды күтіп ұстау мен пайдалану жөніндегі қызмет.

ДОРОЖНО-ТРАНСПОРТНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ – событие, возникшее в процессе движения по дороге транспортного средства и с его участием, при котором погибли или ранены люди, повреждены транспортные средства, сооружения, грузы либо причинен иной материальный ущерб.

ДОРОЖНОЕ ДВИЖЕНИЕ – совокупность общественных отношений, возникающих при перемещении людей и грузов по дорогам с использованием транспортных средств либо без них (пешеходы), а также в процессе регулирования условий этого перемещения.

ДОРОЖНЫЕ ОРГАНЫ – уполномоченный государственный орган по автомобильным дорогам, его территориальные органы, осуществляющие управление государственными автомобильными дорогами общего пользования.

ДОТАЦИЯ – государственное пособие организациям, предприятиям для покрытия убытков или других целей; доплата, материальная помощь.

ДОХОД – денежные или материальные ресурсы, поступающие государству, предприятию, учреждению или отдельному лицу в процессе распределения национального дохода.

ЖОЛ-КӨЛІК ОҚИҒАСЫ – көлік құралдарының жол бойында жүрісі процесінде және оның қатысуымен туындаған, тұлғалар қаза тапқан немесе жаракаттанған, көлік құралдары, ғимараттар, жүк бүлінген не өзге де материалдық залал келтірген оқиға.

ЖОЛ ЖҮРІСІ – тұлғалар мен жүктің жолдармен көлік құралдарын пайдаланып не оларсыз (жүргіншілер) жүрісі кезінде, сондай-ақ осы жүріс ережелерін реттеу процесінде туындайтын қоғамдық қатынастар жиынтығы.

ЖОЛ ОРГАНДАРЫ – жалпыға ортақ пайдаланылатын мемлекеттік автокөлік жолдарын басқаруды жүзеге асыратын автокөлік жолдары жөніндегі уәкілетті мемлекеттік орган, оның аумақтық органдары.

ДОТАЦИЯ – ұйымдарға, кәсіпорындарға шығындарын жабу үшін немесе басқа да максаттарға берілетін мемлекеттік жәрдем; үстеме ақы, материалдық көмек.

ТАБЫС – ұлттық табысты бөлу барысында мемлекетке, кәсіпорынға, мекемеге немесе жеке тұлғаға түсетін ақшалай немесе материалдық ресурстар.

В качестве Д. не рассматриваются: имущество, полученное в качестве вклада в уставный капитал; субсидии, полученные из средств государственного бюджета. Сумма обязательных, дополнительных и чрезвычайных взносов банков, полученная организацией, осуществляющей обязательное коллективное гарантирование (страхование) вкладов (депозитов) физических лиц; сумма обязательных и чрезвычайных взносов страховых организаций, полученная Фондом гарантирования страховых выплат; суммы денег, полученные организацией, осуществляющей обязательное коллективное гарантирование (страхование) вкладов (депозитов) физических лиц, и Фондом гарантирования страховых выплат, в порядке удовлетворения их требований по возмещенным вкладам (депозитам) и выплаченным гарантийным и компенсационным выплатам.

Т. ретінде саналмайды: жарғылық капиталға салым ретінде алынған мүлік; мемлекеттік бюджет қаражатынан алынған субсидиялар; жеке тұлғалардың салымдарын міндетті ұжымдық кепілдендіруді (сақтандыруды) жүзеге асыратын ұйымның банктенден алған міндетті, қосымша және төтенше жарналарының сомасы; сақтандыру төлемдерін кепілдендіру қоры алған сақтандыру ұйымдарының міндетті және төтенше жарналарының сомасы; жеке тұлғалардың салымдарын міндетті ұжымдық кепілдендіруді (сақтандыруды) жүзеге асыратын ұйым және Сақтандыру төлемдерін кепілдендіру қоры өтелген салымдар және төленген кепілдік әрі өтемдік төлемдер бойынша олардың талаптарын қанағаттандыру тәртібімен алған ақшаларының сомалары.

ДОХОД В ВИДЕ ДИВИДЕНДОВ, ВОЗНАГРАЖДЕНИЙ, ВЫИГРЫШЕЙ – выплачиваемый налоговым агентом доход в виде дивидендов, вознаграждений, выигрышей, подлежащий налогообложению, с учетом корректировок.

ДИВИДЕНДТЕР, СЫЙАҚЫЛАР, ҰТЫСТАР ТҮРІНДЕГІ ТАБЫС – салық агенті дивидендтер, сыйақылар, ұтыстар түрінде төлейтін, түзетулер ескеріле отырып, салық салуға жататын табыс.

К Д. относится: чистый доход от доверительного управления учредителя доверительного управления по договору доверительного управления либо выгодоприобретателя в иных случаях возникновения доверительного

Д. жатады: сенімгерлікпен басқару келісімшарты бойынша сенімгерлікпен басқару құрылтайшысының не сенімгерлікпен басқару туындайтын өзге жағдайларда пайда алушының сенімгерлікпен басқарудан түсетін, сенімгерлікпен басқарушы бо-

управления, полученный от юридического лица, являющегося доверительным управляющим.

ДОХОД В ВИДЕ ПЕНСИОННЫХ ВЫПЛАТ, ОБЛАГАЕМЫЙ У ИСТОЧНИКА ВЫПЛАТЫ – определяется как доход в виде пенсионных выплат, подлежащий налогообложению, с учетом корректировок, уменьшенный на сумму налоговых вычетов. При этом корректировки и налоговые вычеты производятся только тем накопительным пенсионным фондом, который осуществляет пенсионные выплаты за счет обязательных пенсионных взносов.

К доходу в виде пенсионных выплат, подлежащему налогообложению, относятся – выплаты, осуществляемые накопительными пенсионными фондами: из пенсионных накоплений налогоплательщиков, сформированных за счет обязательных пенсионных взносов и добровольных профессиональных пенсионных взносов в соответствии с законодательством Республики Казахстан, и добровольных пенсионных взносов в соответствии с условиями договора о пенсионном обеспечении за счет добровольных пенсионных взносов. По выплатам, предусмотренным настоящим подпунктом, при определении дохода в виде пенсионных выплат, облагаемого у источника выплаты, применяется налоговый вычет в сумме одного минимального размера

лып табылатын заңды тұлғадан алған таза табысы.

ЗЕЙНЕТАҚЫ ТӨЛЕМДЕРІ ТҮРІНДЕГІ, ТӨЛЕМ КӨЗІНЕН САЛЫҚ САЛЫНАТЫН ТАБЫС – түзетулер ескеріле отырып, салық салынуға жататын, салық шегерімдері сомасына азайтылған зейнетақы төлемдері түріндегі табыс ретінде айқындалады. Бұл ретте, түзетулер мен салықтық шегерімдерді міндетті зейнетақы жарналары есебінен зейнетақы төлемдерін жүзеге асыратын жинақтаушы зейнетақы қоры ғана жүргізеді.

Салық салуға жататын зейнетақы төлемдері түріндегі табыс – жинақтаушы зейнетақы қорлары: салық төлеушілердің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес міндетті зейнетақы жарналары және ерікті кәсіби жарналар және ерікті зейнетақы жарналары есебінен зейнетақымен қамсыздандыру туралы келісімшарттың талаптарына сәйкес ерікті зейнетақы жарналары есебінен қалыптастырылған зейнетақы жинақтарынан. Осы төлемдер бойынша, төлем көзінен салық салынатын зейнетақы төлемдері түріндегі табысты айқындау кезінде төлемдерді жүзеге асырудың кезеңділігіне қарамастан, табысты есебіне жазудың әрбір айы үшін республикалық бюджет туралы

А

заработной платы, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на дату начисления дохода, за каждый месяц начисления дохода независимо от периодичности осуществления выплат; в соответствии с законодательством Республики Казахстан физическим лицам-резидентам Республики Казахстан, достигшим пенсионного возраста и выезжающим или выехавшим на постоянное местожительство за пределы Республики Казахстан. По выплатам, предусмотренным настоящим подпунктом, при определении дохода в виде пенсионных выплат, облагаемого у источника выплаты, применяется налоговый вычет в сумме 12-кратного минимального размера заработной платы, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на дату начисления дохода; в соответствии с законодательством Республики Казахстан физическим лицам-резидентам Республики Казахстан не достигшим пенсионного возраста и выезжающим или выехавшим на постоянное местожительство за пределы Республики Казахстан; физическим лицам в виде пенсионных накоплений, унаследованных в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

заңда белгіленген және табысты есептеу күні қолданыста болатын бір ең төмен жалақы мөлшері сомасында салық шегерімі қолданылады. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес зейнеткерлік жасына жеткен және Қазақстан Республикасынан тысқары жерлерге тұрақты тұруға шығатын немесе шыққан Қазақстан Республикасының резиденті жеке тұлғаларына. Осы төлемдер бойынша төлем көзінен салық салынатын зейнетақы төлемдері түріндегі табысты айқындау кезінде республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және табысты есептеу күні қолданыста болатын ең төменгі жалақының 12 еселенген мөлшерінде салық шегерімі қолданылады. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес зейнеткерлік жасына жетпеген және Қазақстан Республикасынан тысқары жерлерге тұрақты тұруға шығатын немесе шыққан Қазақстан Республикасының резиденті жеке тұлғаларына; Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мұраға қалған зейнетақы жинақтары түрінде жеке тұлғаларға жүзеге асырылатын төлемдер.

ДОХОД В ВИДЕ СТИПЕНДИИ

– сумма денег, назначенная к выплате: обучающимся в организациях образования; деятелям

СТИПЕНДИЯ ТҮРІНДЕГІ ТА-

БЫС – салық агентінің: білім беру ұйымдарында оқитындарға; мәдениет, ғылым қайрат-

культуры, науки, работникам средств массовой информации и другим физическим лицам.

Д.в.с., облагаемый у источника выплаты, определяется как **Д.в.с.**, подлежащий налогообложению с учетом корректировок.

керлеріне, бұқаралық ақпарат құралдары қызметкерлеріне және басқа да жеке тұлғаларға төлеуге арналған ақша сомасы.

Толем көзінен салық салынатын **С.т.т.** түзетулер ескеріле отырып, салық салуға жататын **С.т.т.** ретінде айқындалады.

Д

ДОХОД ОТ КОРРЕКТИРОВКИ РАСХОДОВ НА ГЕОЛОГИЧЕСКОЕ ИЗУЧЕНИЕ И ПОДГОТОВИТЕЛЬНЫЕ РАБОТЫ К ДОБЫЧЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ, А ТАКЖЕ ДРУГИХ РАСХОДОВ НЕДРОПОЛЬЗОВАТЕЛЕЙ – если размер доходов, корректирующих расходы, которые образуют отдельную группу, превышает размер последней на начало налогового периода с учетом произведенных расходов в налоговом периоде, величина превышения подлежит включению в совокупный годовой доход. Размер данной группы на конец налогового периода становится равным нулю.

ДОХОД ОТ ОКАЗАНИЯ УСЛУГ – доход в виде вознаграждения по кредиту (займу, микрокредиту), по операциям репо; доход в виде вознаграждения по передаче имущества в финансовый лизинг; роялти; доход от сдачи в аренду имущества.

ДОХОД ОТ ПРЕВЫШЕНИЯ СУММЫ ОТЧИСЛЕНИЙ В ФОНД ЛИКВИДАЦИИ ПО-

ТАБИҒИ РЕСУРСҒЫ ГЕОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУГЕ ЖӘНЕ ӨНДІРУГЕ ДАЙЫНДЫҚ ЖҰМЫСЫНА ЖҰМСАЛҒАН ШЫҒЫСТЫ, СОНДАЙ-АҚ ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУШЫНЫҢ БАСҚА ДА ШЫҒЫСЫН ТҮЗЕТУДЕН ТҮСЕТІН ТАБЫС – жеке топты құрайтын шығыстарды түзететін табыстардың мөлшері салық кезеңінің басында салық кезеңінде жұмсалған шығыстар ескерілген жеке топтың мөлшерінен асып кетсе, асып кету шамасы жылдық жиынтық табысқа енгізілуге жатады. Бұл топтың мөлшері салық кезеңінің соңында нөлге тең болады.

ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУДЕН ТҮСЕТІН ТАБЫС – несие (қарыз, микронесие) бойынша, репо операциясы бойынша сыйақы түріндегі табыс; мүлікті қаржы лизингіне беру бойынша сыйақы түріндегі табыс; роялти; мүлікті жалға беруден түсетін табыс.

КЕН ОРЫНДАРЫН ӘЗІРЛЕУ САЛДАРЫН ЖОЮ ҚОРЫНА АУДАРЫМДАР СОМА-

СЛЕДСТВИЙ РАЗРАБОТКИ МЕСТОРОЖДЕНИЙ НАД СУММОЙ ФАКТИЧЕСКИХ РАСХОДОВ ПО ЛИКВИДАЦИИ ПОСЛЕДСТВИЙ РАЗРАБОТКИ МЕСТОРОЖДЕНИЙ – если фактические расходы по ликвидации последствий разработки месторождений ниже произведенных отчислений в указанный фонд, то разница подлежит включению в совокупный годовой доход недропользователя. В случае, если недропользователем работы по ликвидации последствий разработки месторождений не производятся в период, предусмотренный программой ликвидации последствий разработки месторождений, утвержденной соответствующим уполномоченным государственным органом, то суммы отчислений в фонд ликвидации последствий разработки месторождений, отнесенные на вычеты за отчетный период, подлежат включению в совокупный годовой доход того налогового периода, в котором они должны быть произведены.

ДОХОД ОТ ПРИРОСТА СТОИМОСТИ – реализации активов, не подлежащих амортизации, за исключением активов, выкупленных для государственных нужд в соответствии с законодательными актами Республики Казахстан; передаче активов, не подлежащих амортизации, в качестве вклада в уставный капитал; выбытия активов, не под-

СЫНЫҢ КЕН ОРЫНДАРЫН ӘЗІРЛЕУ САЛДАРЫН ЖОЮ ЖӨНІНДЕГІ ІС ЖҮЗІНДЕГІ ШЫҒЫСТАР СОМАСЫНАН АСЫП КЕТУІНЕН ТҮСЕТІН ТАБЫС – егер кен орындарын әзірлеу салдарын жою жөніндегі іс жүзіндегі шығыстар көрсетілген қорға жүргізілген аударымдардан төмен болса, онда айырма жер қойнауын пайдаланушының жылдық жиынтық табысына енгізілуге жатады. Егер жер қойнауын пайдаланушы кен орындарын әзірлеу салдарын жою жөніндегі жұмыстарды тиісті уәкілетті мемлекеттік орган бекіткен кен орындарын әзірлеу салдарын жою бағдарламасында көзделген кезеңде жүргізбесе, онда есепті кезең ішінде шегерімге жатқызылған, кен орындарын әзірлеу салдарын жою қорына аударымдар сомасы ол жүргізілуге тиіс болған салық кезеңінің жылдық жиынтық табысына енгізіледі.

ҚҰН ӨСІМІНЕН ТҮСЕТІН ТАБЫС – Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес мемлекет мұқтажы үшін сатып алынған активтерді қоспағанда, амортизацияға жатпайтын активтерді өткізу; амортизацияға жатпайтын активтерді жарғылық капиталға салым ретінде беру; бірігу, қосылу, бөліну немесе бөлініп шығу жолымен қайта ұйымдастыру нәтижесінде амор-

лежащих амортизации, в результате реорганизации путем слияния, присоединения, разделения или выделения.

ДОХОД ОТ ПРИРОСТА СТОИМОСТИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИИ ИМУЩЕСТВА

– прирост стоимости при реализации следующего имущества: жилых помещений, дачных строений, гаражей, объектов личного подсобного хозяйства, находящихся на праве собственности менее года с даты регистрации права собственности; земельных участков и земельных долей, предоставленных для индивидуального жилищного строительства, ведения личного подсобного хозяйства, дачного строительства, под гараж, на которых расположены объекты, находящиеся на праве собственности менее года с даты регистрации права собственности; земельных участков и земельных долей, предоставленных для индивидуального жилищного строительства, ведения личного подсобного хозяйства, садоводства, дачного строительства, под гараж, на которых не расположены объекты, в случае, если период между датами составления правоустанавливающих документов на приобретение и на отчуждение земельного участка и земельной доли составляет менее года; земельных участков и земельных долей, предоставленных для целей, не указанных выше; ценных бумаг, инвестиционного золота, а также доли участия в юридиче-

ска организацияға жатпайтын активтердің шығып калуы кезінде құралады.

МҮЛІКТІ ӨТКІЗУ КЕЗІНДЕГІ ҚҰН ӨСІМІНЕН ТҮСКЕН ТАБЫС

– меншік құқығында меншік құқығы тіркелген күннен бастап бір жылдан аз уақыт болған тұрғын жайларды, саяжай құрылыстарын, гараждарды, жеке қосалқы шаруашылық объектілерін; меншік құқығы тіркелген күннен бастап бір жылдан аз уақыт меншік құқығында болған, объектілер орналасқан, жеке тұрғын үй құрылысы, жеке қосалқы шаруашылық жүргізу, саяжай құрылысы, гараж салу үшін берілген жер учаскелерін және жер үлестерін; егер жер учаскесін және жер үлесін сатып алуға және иеліктен айыруға арналған құқық белгілейтін құжаттарды жасау күндері арасындағы кезең бір жылдан аз уақытты құраса, жеке тұрғын үй құрылысы, жеке қосалқы шаруашылық жүргізу, бау-бақша, саяжай құрылысы, гараж салу үшін берілген, объектілер орналаспаған жер учаскелерін және жер үлестерін; жоғарыда көрсетілмеген максаттар үшін берілген жер учаскелерін және жер үлестерін; бағалы қағаздарды, инвестициялық алтынды сондай-ақ заңды тұлғадағы қатысу үлестерін; жоғарыда көрсетілгендерді қоспағанда, жылжымайтын мүлікті; меншік

А

ском лице; недвижимого имущества, не указанных выше; механических транспортных средств и прицепов, подлежащих государственной регистрации, находящихся на праве собственности менее года с даты регистрации права собственности.

ДОХОД ОТ ПРОДАЖИ ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ИМУЩЕСТВЕННОГО КОМПЛЕКСА

– положительная разница между стоимостью реализации по договору купли-продажи предприятия как имущественного комплекса и балансовой стоимостью передаваемых активов, уменьшенной на балансовую стоимость передаваемых обязательств, по данным бухгалтерского учета на дату реализации.

ДОХОД ОТ РЕАЛИЗАЦИИ

– стоимость реализованных товаров, работ, услуг, кроме доходов, включаемых в совокупный годовой доход, а также доходов, в части, не превышающей суммы расходов, если иное не предусмотрено законодательством Республики Казахстан о трансфертном ценообразовании.

В стоимость реализованных товаров, работ, услуг не включаются суммы налога на добавленную стоимость и акциза.

ДОХОД ОТ СНИЖЕНИЯ РАЗМЕРОВ СОЗДАНЫХ ПРОВИЗИЙ (резерв) – суммы провизий (резерв), отнесенные ранее на

құқығында меншік құқығы тіркелген күннен бастап бір жылдан аз уақыт болған, мемлекеттік тіркеуге жататын механикалық көлік құралдарын және тіркелерді өткізу кезіндегі құн өсімі.

КӘСІПОРЫНДЫ МҮЛІКТІК КЕШЕН РЕТІНДЕ САТУДАН ТҮСЕТІН ТАБЫС

– кәсіпорынды мүлктік кешен ретінде сатып алу-сату келісім-шарты бойынша өткізілу құны мен берілетін міндеттемелердің өткізілген күнгі бухгалтерлік есеп деректері бойынша баланстық құнына азайтылған, берілетін активтердің баланстық құны арасындағы оң айырма.

ӨТКІЗУДЕН ТҮСЕТІН ТАБЫС

– Қазақстан Республикасының трансферттік баға белгілеу туралы заңнамасында өзгеше көзделмесе, жылдық жиынтық табысқа енгізілетін табыстан, өткізілген тауардың, жұмыстың, көрсетілген қызметтің құны. Өткізілген тауардың, жұмыстың, көрсетілген қызметтің құнына қосылған құн салығының және акциздің сомасы енгізілмейді.

ҚҰРЫЛҒАН ПРОВИЗИЯНЫҢ (резерв) МӨЛШЕРІН АЗАЙТУДАН ТҮСЕТІН ТАБЫС – борышкер талапты орындаған кезде бұрын орындау сомасы-

вычеты, в размере, пропорциональном сумме исполнения, при исполнении должником требования; суммы провизий (резерв), ранее отнесенные на вычеты, при уменьшении размера требований к должнику на основании договора об отступном, договора новации, переуступки права требования путем заключения договора цессии и на иных основаниях, предусмотренных законодательством Республики Казахстан, в размере, пропорциональном сумме уменьшения размера требований; суммы уменьшения ранее отнесенных на вычеты провизий (резерв) в размере, пропорциональном сумме переклассифицированного требования, при переклассификации требований.

на барабар мөлшерде шегерімдерге жаткызылған провизиялар (резерв) сомасы; цессия келісімшартын жасасу жолымен баскаға қайта табыстау туралы келісімшарттың жанартпа, талап ету құқықтарын беру келісімшартының негізінде және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де негіздерде борышкерге қойылатын талаптардың мөлшерін азайтқан кезде бұрын талаптар мөлшерін азайту сомасына барабар мөлшерде шегерімге жаткызылған провизиялар (резерв) сомасы; талаптарды қайта сыныптаған кезде бұрын қайта сыныпталған талаптың сомасына барабар мөлшерде шегерімге жаткызылған провизияларды (резерв) азайту сомасы.

ДОХОД ОТ СНИЖЕНИЯ РАЗМЕРОВ СТРАХОВЫХ РЕЗЕРВОВ, СОЗДАННЫХ СТРАХОВОЙ, ПЕРЕСТРАХОВОЧНОЙ ОРГАНИЗАЦИЕЙ ПО ДОГОВОРАМ СТРАХОВАНИЯ, ПЕРЕСТРАХОВАНИЯ – сумма уменьшения размеров созданных страховых резервов, отнесенная ранее на вычеты в размере и порядке, которые установлены Налоговым кодексом.

САҚТАНДЫРУ, ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМШАРТЫ БОЙЫНША САҚТАНДЫРУ, ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ ҰЙЫМЫ ҚҰРҒАН САҚТАНДЫРУ РЕЗЕРВІНІҢ МӨЛШЕРІН АЗАЙТУДАН ТҮСЕТІН ТАБЫС – құрылған сақтандыру резервтерінің Салық кодексінде белгіленген мөлшерде және тәртіппен бұрын шегерімге жаткызылған мөлшерлерін азайту сомасы.

ДОХОД ОТ СПИСАНИЯ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ – списание обязательств с налогоплательщика его кредитором; обязательства, не востребованные кредитором на

МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІ ЕСЕПТЕН ШЫҒАРУДАН ТҮСЕТІН ТАБЫС – салық төлеушінің міндеттемелерін оның кредитормын есептен шығаруы;

момент утверждения ликвидационного баланса при ликвидации налогоплательщика: списание обязательств в связи с истечением срока исковой давности, установленного законодательными актами Республики Казахстан: списание обязательств по вступившему в законную силу решению суда.

ДОХОД ОТ УСТУПКИ ПРАВА ТРЕБОВАНИЯ – для налогоплательщика, приобретающего право требования, – положительная разница между суммой, подлежащей получению от должника по требованию основного долга, в том числе суммы сверх основного долга на дату уступки права требования, и стоимостью приобретения права требования; для налогоплательщика, уступившего право требования, – положительная разница между стоимостью права требования, по которой произведена уступка, и стоимостью требования, подлежащей получению от должника на дату уступки права требования, согласно первичным документам налогоплательщика.

ДОХОД ОТ УСТУПКИ ПРАВА ТРЕБОВАНИЯ ДОЛИ В ЖИЛОМ ЗДАНИИ ПО ДОГОВОРУ О ДОЛЕВОМ УЧАСТИИ В ЖИЛИЩНОМ СТРОИТЕЛЬСТВЕ – положительная разница между стоимостью уступки права требования и ценой договора

сальк төлеуші таратыл ған кезде тарату балансы бекітілген кезде кредитор талап етпеген міндеттемелер: Қазақстан Республикасының заңнамалық акті лерінде белгіленген талап қою мерзімінің өтуіне байланысты міндеттемелерді есептен шығару; соттың заңды күшіне енген шешімі бойынша міндеттемелерді есептен шығару.

ТАЛАП ЕТУ ҚҰҚЫҒЫН БАСҚАҒА БЕРУДЕН ТҮСЕТІН ТАБЫС – талап ету құқығын алатын салық төлеуші үшін – негізгі борышты талап ету бойынша борышкерден алынуға жататын сома, оның ішінде талап ету құқығын басқаға берген күнгі негізгі борыштан тыс сома мен талап ету құқығын алу құны арасындағы оң айырма: талап ету құқығын басқаға беретін салық төлеуші үшін – салық төлеушінің бастапқы құжаттарына сәйкес басқаға беру жүргізілген талап ету құқығының құны мен борышкерден талап ету құқығын басқаға беру күні алынуға жататын талап ету құны арасындағы оң айырма.

ТҮРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫНА ҮЛЕСТІК ҚАТЫСУ ТУРАЛЫ КЕЛІСІМШАРТ БОЙЫНША ТҮРҒЫНЖАЙДАҒЫ ҮЛЕСТІ ТАЛАП ЕТУ ҚҰҚЫҒЫН БЕРУДЕН ТҮСКЕН ТАБЫС – талап ету құқығын беру құны мен тұрғын үй құрылысына үлестік

о долевом участии в жилищном строительстве.

ДОХОД ОТ УСТУПКИ ПРАВА ТРЕБОВАНИЯ ДОЛИ В ЖИЛОМ ЗДАНИИ ПО ДОГОВОРУ О ДОЛЕВОМ УЧАСТИИ В ЖИЛИЩНОМ СТРОИТЕЛЬСТВЕ, РАНЕЕ ПРИОБРЕТЕННОГО ПУТЕМ УСТУПКИ ПРАВА ТРЕБОВАНИЯ ПО ДОГОВОРУ О ДОЛЕВОМ УЧАСТИИ В ЖИЛИЩНОМ СТРОИТЕЛЬСТВЕ – положительная разница между стоимостью уступки права требования и стоимостью, по которой ранее приобретено такое право.

ДОХОД ПО ДОГОВОРАМ НАКОПИТЕЛЬНОГО СТРАХОВАНИЯ – доход по договорам накопительного страхования, облагаемый у источника выплаты, определяется как разница между доходом по договорам накопительного страхования, подлежащим налогообложению, с учетом корректировок и налоговых вычетов.

Д.п.д.н.с., подлежащим налогообложению. являются: страховые выплаты, осуществляемые страховыми организациями, страховые премии которых были оплачены: за счет пенсионных накоплений в накопительных пенсионных фондах. По таким выплатам при определении дохода по договорам накопительного страхования, облагаемого у источника выплаты, применя-

катысу туралы келісімшарт бағасы арасындағы оң айырма.

ТҮРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫНА ҮЛЕСТІК ҚАТЫСУ ТУРАЛЫ КЕЛІСІМШАРТ БОЙЫНША ТАЛАП ЕТУ ҚҰҚЫҒЫН БЕРУ ЖОЛЫМЕН БҰРЫН САТЫПАЛЫНҒАН, ТҮРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫНА ҮЛЕСТІК ҚАТЫСУ ТУРАЛЫ КЕЛІСІМШАРТ БОЙЫНША ТҮРҒЫНЖАЙДАҒЫ ҮЛЕСТІ ТАЛАП ЕТУ ҚҰҚЫҒЫН БЕРУДЕН ТҮСКЕН ТАБЫС – талап ету құқығын беру құны мен осындай құқықты бұрын сатып алған құн арасындағы оң айырма.

ЖИНАҚТАУШЫ САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМШАРТЫ БОЙЫНША ТАБЫС – жинақтаушы сақтандыру келісімшарты бойынша, төлем көзінен салық салынатын табыс түзетулер ескеріле отырып, салық салуға жататын жинақтаушы сақтандыру шарттары бойынша табыс пен салық шегерімі арасындағы айырма ретінде айқындалады.

Салық салуға жататын Ж.с.ш.б.т.: сақтандыру сыйлық-ақылары мыналардың: жинақтаушы зейнетақы қорларындағы зейнетақы жинақтары есебінен. Осындай төлемдер бойынша жинақтаушы сақтандыру келісімшарттары бойынша төлем көзінен салық салынатын табысты айқындау кезінде төлемдерді жүзеге асырудың кезеңділігіне қарамастан, табысты есебіне жазудың әрбір айы

ется налоговый вычет в сумме одного минимального размера заработной платы, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на дату начисления дохода, за каждый месяц начисления дохода независимо от периодичности осуществления выплат: за счет страховых премий, вносимых в свою пользу физическим лицом по договорам накопительного страхования; за счет страховых премий, вносимых работодателем в пользу работника по договорам накопительного страхования; выкупные суммы, выплачиваемые в случаях досрочного прекращения таких договоров; превышение суммы страховых выплат, осуществляемых страховой организацией, над суммой страховых премий, оплаченных за счет средств.

ДОХОД ПО ПРОИЗВОДНЫМ ФИНАНСОВЫМ ИНСТРУМЕНТАМ (за исключением свопа) – превышение поступлений над расходами, которые определяются. В целях налогового учета доход определяется на момент исполнения или досрочного прекращения производного финансового инструмента.

ДОХОД ПО СВОПУ – превышение поступлений над расходами, которые определяются. В целях налогового учета доход по свопу определяется на конец отчетного налогового периода.

үшін республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және табысты есептеу күні қолданыста болатын бір ең төменгі жалақы мөлшері сомасында салық шегерімі қолданылады; жеке тұлғаның жинақтаушы сақтандыру шарттары бойынша өз пайдасына енгізетін сақтандыру сыйлықақылары есебінен; жұмыс берушінің жинақтаушы сақтандыру шарттары бойынша қызметкердің пайдасына енгізетін сақтандыру сыйлықтары есебінен төленген сақтандыру ұйымдары жүзеге асыратын сақтандыру төлемдері; осындай шарттар мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайларда төленетін құнын төлеп сатып алу сомалары; сақтандыру ұйымы жүзеге асыратын сақтандыру төлемдері сомасының қаражат есебінен төленген сақтандыру сыйлықақыларының сомасынан асып кетуі.

ТУЫНДЫ ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ БОЙЫНША ТАБЫС (свопты қоспағанда) – айқындалатын түсімдердің шығыстардан асып түсуі. Салық есебінің мақсатында табыс туынды қаржы құралы орындалған немесе мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде айқындалады.

СВОП БОЙЫНША ТАБЫС – айқындалатын түсімдердің шығыстардан асып түсуі. Салық есебі мақсатында своп бойынша табыс есепті салық кезеңінің соңында айқындалады.

ДОХОД ПО СОМНИТЕЛЬНЫМ ОБЯЗАТЕЛЬСТВАМ – обязательства, возникшие по приобретенным товарам (работ, услуг), а также по начисленным работникам доходам и другим выплатам и не удовлетворенные в течение трех лет с даты возникновения таких обязательств.

ДОХОД, ПОЛУЧЕННЫЙ ПРИ ЭКСПЛУАТАЦИИ ОБЪЕКТОВ СОЦИАЛЬНОЙ СФЕРЫ – к объектам социальной сферы относится имущество, принадлежащее налогоплательщику на праве собственности, используемое при осуществлении видов деятельности.

В совокупный годовой доход налогоплательщика включается превышение подлежащих получению (полученных) доходов над фактически понесенными расходами при эксплуатации объектов социальной сферы, используемых при осуществлении следующих видов деятельности: медицинская деятельность; деятельность в сфере начального, основного среднего, общего среднего, технического и профессионального, послесреднего, высшего и послевузовского образования; дополнительного образования; деятельность в сфере науки, физической культуры и спорта, культуры, оказания услуг по сохранению историко-культурного наследия, архивных ценностей; деятельность по организации отдыха работников.

КҮМӨНДІ МІНДЕТТЕМЕ БОЙЫНША ТҮСЕТІН ТАБЫС – сатып алынған тауарлар (жұмыс, қызмет) бойынша, сондай-ақ қызметкердің есебіне жазылған табыстар мен басқа да төлем бойынша туындаған және туындаған күнінен бастап үш жыл ішінде қанағаттандырылмаған міндеттеме.

ӘЛЕУМЕТТІК САЛА ОБЪЕКТИСІН ПАЙДАЛАНУ КЕЗІНДЕ АЛЫНҒАН ТАБЫС – әлеуметтік сала объектілеріне осында көзделген қызмет түрлерін жүзеге асыру кезінде пайдаланылатын, салық төлеушіге меншік құқығында тиесілі мүлік жатады.

Салық төлеушінің жылдық жиынтық табысына мынадай қызмет түрлерін: медициналық қызметті; бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру; қосымша білім беру саласындағы қызметті; ғылым, дене тәрбиесі және спорт, мәдениет саласындағы, тарихи-мәдени мұраны, мұрағат құндылығын сақтау жөнінде қызмет көрсету саласындағы қызметті; қызметкердің, оның отбасы мүшесінің, өзара байланысты тарап қызметкерінің және отбасы мүшесінің демалысын ұйымдастыру, сондай-ақ тұрғын үй қоры объектілерін пайдалану жөніндегі қызметті жүзеге асыру кезінде пайдаланылатын әлеуметтік сала объектісін пайда-

членов их семей, работников и членов семей взаимосвязанных сторон, а также эксплуатации объектов жилищного фонда.

Доходы, полученные при эксплуатации объектов социальной сферы, используемые при осуществлении деятельности по организации общественного питания, работников дошкольного воспитания и обучения, социальной защиты и социального обеспечения детей, престарелых и инвалидов, подлежат включению в совокупный годовой доход.

ДОХОД РАБОТНИКА – доход работника, облагаемый у источника выплаты, определяется как разница между начисленными работодателем доходами работника, подлежащими налогообложению, с учетом корректировок и суммой налоговых вычетов.

Д.р., подлежащие налогообложению: любые доходы, полученные работником от работодателя в денежной или натуральной форме, в том числе доходы, полученные в виде материальной выгоды, а также по заключенным в соответствии с законодательством Республики Казахстан между работодателем и третьими лицами договорам гражданско-правового характера, по которым работником получены доходы.

Д.р., не подлежащие налогообложению: пенсионные выплаты из накопительных пенсионных фондов; доход в виде

лану кезінде алынған табыстың іс жүзінде келтірілген шығыстан асып кетуі енгізіледі.

Қызметкердің қоғамдық тамактануын, мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды, балаларды, карттар мен мүгедектерді әлеуметтік қорғау мен әлеуметтік қамсыздандыруды ұйымдастыру жөніндегі қызметті жүзеге асыру кезінде пайдаланылатын әлеуметтік сала объектілерін пайдалану кезінде алынған табыс жылдық жиынтық табысқа енгізіледі.

ҚЫЗМЕТКЕРДІҢ ТАБЫСЫ –

қызметкердің төлем көзінен салық салынатын табысы түзетулер ескеріле отырып, жұмыс беруші қызметкердің есебіне жазған, салық салуға жататын табыстары мен салық шегерімдерінің сомасы арасындағы айырма ретінде айқындалады.

Салық салуға жататын Қ.т. – қызметкер жұмыс берушіден ақшалай немесе заттай нысанда алған кез келген табыстар, оның ішінде материалдық пайда түрінде алынған табыстар, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жұмыс беруші және үшінші тұлғалар арасында жасалған азаматтық-құқықтық сипаттағы келісімшарттар бойынша қызметкер алған табыстар.

Салық салуға жатпайтын Қ.т. – жинақтаушы зейнетақы қорларынан алынатын зейнетақы төлемдері; дивидендтер.

дивидендов, вознаграждений, выигрышей; доход по договорам накопительного страхования; доходы, не облагаемые у источника выплаты; выплаты работникам за приобретенное у них личное имущество.

ДОХОД РАБОТНИКА В ВИДЕ МАТЕРИАЛЬНОЙ ВЫГОДЫ

– отрицательная разница между стоимостью товаров, работ, услуг, реализованных работнику, и ценой приобретения или себестоимостью этих товаров, работ, услуг; списание по решению работодателя суммы долга или обязательства работника перед ним; расходы работодателя на уплату страховых премий по договорам страхования своих работников; расходы работодателя на возмещение затрат работника, не связанных с деятельностью работодателя.

ДОХОД РАБОТНИКА В НАТУРАЛЬНОЙ ФОРМЕ

– оплата труда в натуральной форме; стоимость имущества, полученного от работодателя на безвозмездной основе. Стоимость безвозмездно выполненных работ, оказанных услуг определяется в размере расходов, понесенных в связи с таким выполнением работ, оказанием услуг; оплата ра-

сыйакылар, ұтыстар түріндегі табыс; жинақтаушы сақтандыру келісімшарттары бойынша табыс; төлем көзінен салық салынбайтын табыстар; қызметкерлерге олардан сатып алынған жеке мүлкі үшін төлемдер.

ҚЫЗМЕТКЕРДІҢ МАТЕРИАЛДЫҚ ПАЙДА ТҮРІНДЕГІ ТАБЫСЫ

– қызметкерге өткізілген тауардың, жұмыстың, көрсетілетін қызметтің құны мен осы тауарды, жұмысты, көрсетілетін қызметті сатып алу бағасы немесе олардың өзіндік құны арасындағы теріс айырма; жұмыс берушінің шешімі бойынша қызметкердің оның алдындағы қарызының немесе міндеттемесінің сомасын есептен шығару; жұмыс берушінің өз қызметкерлерінің сақтандыру келісімшарты бойынша сақтандыру сыйлық ақыларын төлеуге жұмсаған шығысы; қызметкердің жұмыс берушінің қызметіне байланысты емес шығынын өтеуге жұмыс берушінің жұмсаған шығысы.

ҚЫЗМЕТКЕРДІҢ ЗАТТАЙ НЫСАНДАҒЫ ТАБЫСЫ

– еңбегіне заттай нысанда ақы төлеу; жұмыс берушіден өтеусіз негізде алынған мүліктің құны. Өтеусіз орындалған жұмыстың, көрсетілген қызметтің құны осындай жұмысты орындаумен, қызмет көрсетумен байланысты шеккен шығыстар мөлшерінде айқындалады; қызметкер үшінші

ботодателем стоимости товаров, выполненных работ, оказанных услуг, полученных работником от третьих лиц.

ДОХОД ФИЗИЧЕСКОГО ЛИЦА ОТ НАЛОГОВОГО АГЕНТА

– доход физического лица по заключенным с налоговым агентом в соответствии с законодательством Республики Казахстан договорам гражданско-правового характера: выплаты физическим лицам.

ДОХОД ЧАСТНЫХ НОТАРИУСОВ, ЧАСТНЫХ СУДЕБНЫХ ИСПОЛНИТЕЛЕЙ И АДВОКАТОВ

– все виды доходов, полученных от осуществления деятельности по исполнению исполнительных документов, нотариальной и адвокатской деятельности, включая оплату за оказание юридической помощи, совершение нотариальных действий, а также полученные суммы возмещения расходов, связанных с защитой и представительством.

ДОХОДЫ – увеличение экономических выгод в течение отчетного периода в форме притока или прироста активов или уменьшения обязательств, которые приводят к увеличению капитала, отличному от увеличения, связанного с взносами лиц, участвующих в капитале.

ДОХОДЫ БЮДЖЕТА – налоговые, неналоговые поступления,

тұлғалардан алған тауардың, орындалған жұмыстың, көрсетілген қызметтің құнын жұмыс берушінің төлеуі.

ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫҢ САЛЫҚ АГЕНТІНЕН АЛАТЫН ТАБЫСЫ

– жеке тұлғаның Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес салық агентімен жасасқан азаматтық-құқықтық сипаттағы келісімшарттар бойынша табысы; жеке тұлғаларға төлемдер.

ЖЕКЕ НОТАРИУСТАРДЫҢ, ЖЕКЕ СОТ ОРЫНДАУШЫСЫ МЕН АДВОКАТТАРДЫҢ ТАБЫСЫ

– заң көмегін көрсеткені, нотариаттық іс-әрекет жасағаны үшін ақы төлеуді қоса алғанда, атқарушылық құжатты орындау жөніндегі қызметті, нотариаттық және адвокаттық қызметті жүзеге асырудан алынған барлық табыс түрлері, сондай-ақ қорғау мен өкілдікке байланысты шығысты өтеуден алынған сома.

КІРІСТЕР – есепті кезең ішінде активтерді көбейту немесе олардың құнын арттыру түрінде экономикалық пайданы ұлғайту не меншік иелерінің салымдарына байланысты емес өз капиталын көбейтуге әкеп соғатын міндет темелерді азайту.

БЮДЖЕТ КІРІСТЕРІ – салықтық, салықтық емес түсімдер.

поступления от продажи основного капитала, поступления трансфертов.

негізгі капиталды сатудан түскен түсімдер, трансферттік түсімдер.

ДОХОДЫ, НЕ ПОДЛЕЖАЩИЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЮ

– из доходов физического лица, подлежащих налогообложению, исключаются следующие виды доходов: алименты, полученные на детей и иждивенцев; вознаграждения, выплачиваемые физическим лицам по их вкладам в банках и организациях, осуществляющих отдельные виды банковских операций на основании лицензии уполномоченного государственного органа по регулированию и надзору финансового рынка и финансовых организаций; вознаграждения по долговым ценным бумагам; вознаграждения по государственным эмиссионным ценным бумагам, агентским облигациям и доходы от прироста стоимости при реализации государственных эмиссионных ценных бумаг и агентских облигаций; дивиденды и вознаграждения по ценным бумагам, находящимся на дату начисления таких дивидендов и вознаграждений в официальном списке фондовой биржи, функционирующей на территории Республики Казахстан; доходы по паям паевых инвестиционных фондов при их выкупе управляющей компанией данного фонда; дивиденды при одновременном выполнении следующих условий: владение более трех лет акциями или долями участия; 50 и более процентов стоимости

САЛЫҚ САЛУҒА ЖАТПАЙТЫН ТАБЫСТАР

– жеке тұлғаның салық салынатын табыстарынан табыстардың мынадай түрлері алып тасталады: балаларға және асырауындағы тұлғаларға алынған алименттер; жеке тұлғалардың қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау жөніндегі уәкілетті органның лицензиясы негізінде банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардағы салымдары бойынша оларға төленетін сыйақылар; борыштық бағалы қағаздар бойынша сыйақылар; мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздар, агенттік облигациялар бойынша сыйақылар және мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздар мен агенттік облигацияларды өткізу кезіндегі құн өсімінен түскен табыстар; дивидендтер мен сыйақыларды есебіне жазу күніне Қазақстан Республикасының аумағында жұмыс істейтін қор биржасының ресми тізімінде болатын осындай бағалы қағаздар бойынша дивидендтер мен сыйақылар; пайлық инвестициялық қорларды осы қордың басқарушы компаниясы құнын өтеп сатып алған кездегі пай бойынша табыстар; бір мезгілде мынадай: акцияларды немесе қатысу үлестерін үш жылдан

уставного капитала или акций (долей участия) юридического лица или консорциума на день выплаты дивидендов составляет имущество лиц, не являющихся недропользователями. Эти положения применяются только к дивидендам, полученным от юридического лица-резидента в виде: дохода, подлежащего выплате по акциям, в том числе по акциям, являющимся базовыми активами депозитарных расписок; части чистого дохода, распределяемого юридическим лицом между его учредителями, участниками; дохода от распределения имущества при ликвидации юридического лица или при уменьшении уставного капитала путем пропорционального уменьшения размера вкладов участников либо путем полного или частичного погашения долей участников, а также при изъятии учредителем, участником доли участия в уставном капитале юридического лица; все виды выплат военнослужащим при исполнении обязанностей воинской службы, сотрудникам правоохранительных органов, которым в установленном порядке присвоено специальное звание, получаемое ими в связи с исполнением служебных обязанностей; все виды выплат, получаемых в связи с исполнением служебных обязанностей в других войсках и воинских формированиях, правоохранительных органах лицами, права которых имеют воинские, специальные звания, классные чины и носить

астам иелену; заңды тұлғаның немесе консорциумның жарғылық капиталының немесе акцияларының (қатысу үлесі) 50 және одан көп пайызы дивидендтерді төлеу күні жер қойнауын пайдаланушылар болып табылмайтын тұлғалардың мүлкін құрау талаптары орындалған кездегі дивидендтер. Осы ережелер резидент заңды тұлғадан: акциялар бойынша, оның ішінде депозитарлық қолхаттардың базалық активтері болып табылатын акциялар бойынша төленуге жататын табыс; заңды тұлғаның құрылтайшылары, қатысушылары арасында бөлетін таза табысының бір бөлігі; заңды тұлғаны таратқан кезде немесе қатысушылар салымдарының мөлшерін барабар азайту жолымен не қатысушылардың үлестерін толық немесе ішінара өтеу жолымен жарғылық капиталды азайтқан кезде, сондай-ақ құрылтайшы, қатысушы заңды тұлғаның жарғылық капиталындағы қатысу үлесін алып қойған кезде мүлікті бөлуден түсетін табыс түрінде алынатын дивидендтерге ғана қолданылады: әскери қызмет міндеттерін атқарған кезде әскери қызметшілерге берілетін, ішкі істер органдарының, қаржы полициясының, қылмыстық-атқару жүйесі және мемлекеттік өртке қарсы қызмет органдары мен мекемелерінің белгіленген тәртіппен арнаулы атак берілген қызметкерлері қызметтік міндет-

форменную одежду упразднены; выигрыши по лотерее в пределах 50 процентов от минимального размера заработной платы, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на дату начисления таких выигрышей; выплаты в связи с выполнением общественных работ и профессиональным обучением, осуществляемые за счет средств бюджета и грантов, в минимальном размере заработной платы, установленном на соответствующий финансовый год законом о республиканском бюджете; выплаты за счет средств грантов (кроме выплат в виде оплаты труда); выплаты, производимые за счет средств гранта в рамках межправительственного соглашения, участником которого является Республика Казахстан, направленного на поддержку (оказание помощи) малообеспеченным гражданам в Республике Казахстан; выплаты в соответствии с законодательством Республики Казахстан о социальной защите граждан, пострадавших вследствие экологического бедствия или ядерных испытаний на испытательном ядерном полигоне; доходы за год в пределах 55-кратного минимального размера заработной платы, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на начало соответствующего финансового года, следующих лиц: участников Великой Отечественной войны и приравненных к ним лиц; лиц, награжденных ор-

терін аткаруына байланысты алатын төлемдердің барлық түрі: республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және мұндай ұтыстарды есептеу күні қолданыста болатын ең төменгі жалақының 50 пайызы шегіндегі лотерея бойынша ұтыстар: тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы заңда белгіленген ең төменгі жалақы мөлшерінде, қоғамдық жұмыстарды орындауға және кәсіптік оқуға байланысты бюджет және гранттар қаражаты есебінен жүзеге асырылатын төлемдер; гранттар қаражаты есебінен төлемдер (еңбекке ақы төлеу түріндегі төлемдерден басқа); Қазақстан Республикасындағы табысы аз азаматтарды қолдауға (көмек көрсету) бағытталған, Қазақстан Республикасы қатысушысы болып табылатын үкіметаралық келісім шеңберіндегі грант қаражаты есебінен жасалатын төлемдер: экологиялық апат немесе ядролық сынақ полигонындағы ядролық сынақтар салдарынан зардап шеккен азаматтарды әлеуметтік қорғау туралы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес төленетін төлемдер; мыналардың: Ұлы Отан соғысына қатысушылардың және оларға теңестірілген тұлғалардың; Ұлы Отан соғысы жылдарында тылдағы ерен еңбегі мен мінсіз әскери қызметі үшін бұрынғы КСР Одағының ордендерімен және медальдарымен марапатталған

денами и медалями бывшего Союза ССР за самоотверженный труд и безупречную воинскую службу в тылу в годы Великой Отечественной войны; лиц, проработавших (прослуживших) не менее 6 месяцев с 22 июня 1941 года по 9 мая 1945 года и не награжденных орденами и медалями бывшего Союза ССР за самоотверженный труд и безупречную воинскую службу в тылу в годы Великой Отечественной войны; инвалидов I, II, III групп; ребенка-инвалида; одного из родителей лица, имеющего категорию «ребенок-инвалид», – до достижения таким лицом восемнадцатилетнего возраста; одного из родителей лица, признанного инвалидом по причине «инвалид с детства», – в течение жизни такого лица; доходы от прироста стоимости при реализации акций и долей участия в юридическом лице или консорциуме, созданном в соответствии с законодательством Республики Казахстан. Это применяется в случае, если 50 и более процентов стоимости уставного капитала или акций (долей участия) указанного юридического лица или консорциума на день такой реализации составляет имущество лиц, не являющихся недропользователями; доходы от прироста стоимости при реализации методом открытых торгов на фондовой бирже, функционирующей на территории Республики Казахстан, ценных бумаг, находящихся на день реализации в официальных списках данной фондо-

тұлғалардын: 1941 жылғы 22 маусым – 1945 жылғы 9 мамыр аралығында кемінде 6 ай жұмыс істеген (қызмет өткерген) және ұлы Отан соғысы жылдарында тылдағы ерен еңбегі мен мінсіз әскери қызметі үшін бұрынғы КСР Одағының ордендерімен және медальдарымен марапатталмаған тұлғалардын: I, II, III топтардағы мүгедектердің; мүгедек баланың; «мүгедек бала» деген санаты бар тұлға он сегіз жасқа толғанға дейін – мұндай тұлғаның ата-анасының бірінің: «бала кезінен мүгедек» деген себеппен мүгедек деп танылған тұлғаның өмір бойына – оның ата-анасының бірінің республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының басында қолданыста болатын ең төменгі жалақының 55 еселенген мөлшері шегінде бір жылдағы табыстары; Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылған заңды тұлғадағы немесе консорциумдағы акцияларды және қатысу үлестерін өткізу кезінде құн өсімінен түсетін табыстар. Егер көрсетілген заңды тұлғаның немесе консорциумның жарғылық капиталы құнының немесе акцияларының (қатысу үлесі) 50 және одан да көп пайызы осындай өткізу күніне жер қойнауын пайдаланушылар болып табылмайтын тұлғалардың мүлкін құраса, осы қолданылады: өткізу күні Қазақстан Республикасының аумағында

вой биржи: единовременные выплаты за счет средств бюджета (кроме выплат в виде оплаты труда); выплаты для оплаты медицинских услуг (кроме косметологических), при рождении ребенка, на погребение в пределах 8-кратного минимального размера заработной платы, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на 1 января соответствующего финансового года, по каждому виду выплат в течение календарного года. Указанные доходы освобождаются от налогообложения при условии наличия документов, подтверждающих получение медицинских услуг (кроме косметологических) и фактические расходы на их оплату, свидетельства о рождении ребенка, справки о смерти или свидетельства о смерти; официальные доходы дипломатических или консульских работников, не являющихся гражданами Республики Казахстан; официальные доходы иностранцев, находящихся на государственной службе иностранного государства, в котором их доход подлежит налогообложению; официальные доходы в иностранной валюте физических лиц, являющихся гражданами Республики Казахстан и находящихся на службе в дипломатических и приравненных к ним представительствах Республики Казахстан за границей, выплачиваемые за счет средств бюджета; пенсионные выплаты из Государственного центра по выплате пенсий;

жұмыс істейтін қор биржасының ресми тізімдерінде болатын бағалы қағаздарды осы қор биржасында ашық сауда-саттық әдісімен өткізу кезіндегі құн өсімінен түсетін табыстар; бюджет қаражаты есебінен төленетін біржолғы төлемдер (енбегіне ақы төлеу түріндегі төлемдерден басқа); күнтізбелік жыл ішінде әрбір төлем түрі бойынша республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарында қолданыста болатын ең төменгі жалақының 8 еселенген мөлшері шегінде медициналық қызмет көрсетулерге (косметологиялық қызмет көрсетулерден басқа) ақы төлеу үшін, бала туылған кездегі, жерлеуге арналған төлемдер. Көрсетілген табыстар медициналық қызмет көрсетулерді (косметологиялық қызмет көрсетулерден басқа) алуды және оларды төлеуге жұмсалған нақты шығыстарды растайтын құжаттар, баланың туу туралы куәлігі, қайтыс болғаны туралы анықтама және қайтыс болғаны туралы куәлік болғанда салық салудан босатылады; Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылмайтын дипломатиялық немесе консулдық қызметкерлердің ресми табыстары; шет мемлекеттің мемлекеттік қызметіндегі, сол елдегі табысы салық салуға жататын шетелдіктердің ресми табыстары; Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылатын

А

премии по вкладам в жилищные строительные сбережения (премия государства), выплачиваемые за счет средств бюджета в размерах, установленных законодательством Республики Казахстан: расходы работодателя при направлении работника на обучение, повышение квалификации или переподготовку в соответствии с законодательством Республики Казахстан по специальности, связанной с производственной деятельностью работодателя, совершенные без оформления служебной командировки данного работника, в размере: фактически произведенных расходов на оплату обучения, повышения квалификации или переподготовки; фактически произведенные расходы на проживание в пределах норм, установленных Правительством Республики Казахстан; фактически произведенные расходы на проезд к месту учебы при поступлении и обратно после завершения обучения, повышения квалификации или переподготовки; суммы денег, назначенные работодателем к выплате работнику, в пределах: 6-кратного размера месячного расчетного показателя, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на 1 января соответствующего финансового года, в сутки – в течение срока прохождения обучения, повышения квалификации или переподготовки работника в пределах Республики Казахстан; 8-кратного размера месячного расчетного

және Қазақстан Республикасының шет елдердегі дипломатиялық және соларға теңестірілген өкілдіктерінде қызмет істейтін жеке тұлғалардың бюджет қаражаты есебінен шетелдік валютамен төленетін ресми табыстары; Зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталықтан төленетін зейнетақы төлемдері; Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мөлшерде бюджет қаражаты есебінен төленетін тұрғын үй құрылысы жинақ ақшасына салымдар бойынша сыйлықақылар (мемлекеттің сыйлықақысы); жұмыс берушінің өндірістік қызметімен байланысты мамандық бойынша қызметкерді Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оқытуға, оның біліктілігін арттыруға немесе қайта даярлауға жіберген кезде осы қызметкердің қызметтік іссапарын ресімдемей жасалған жұмыс берушінің шығыстары; оқытуға, оның біліктілігін арттыруға немесе қайта даярлауға ақы төлеуге нақты жұмсалған шығыстары мөлшерінде; Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген нормалар шегінде тұруға жұмсалған нақты шығыстар; оқуға түскен кезде оқу орнына баруға және оқу, біліктілікті арттыру немесе қайта даярлау аяқталғаннан кейін қайтуға жұмсалған нақты шығыстары жатады; жұмыс беруші; қызметкердің Қазақстан Респуб-

показателя, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на 1 января соответствующего финансового года, в сутки – в течение срока прохождения обучения, повышения квалификации или переподготовки работника за пределами Республики Казахстан; фактически произведенные расходы работодателя на оплату обучения, повышения квалификации или переподготовки работника при направлении данного работника в служебную командировку в другую местность в целях обучения, повышения квалификации или переподготовки в соответствии с законодательством Республики Казахстан по специальности, связанной с производственной деятельностью работодателя; расходы, направленные на обучение; социальные выплаты из Государственного фонда социального страхования; стипендии, выплачиваемые обучающимся в организациях образования, в размерах, установленных законодательством Республики Казахстан для государственных стипендий; стоимость имущества, полученного физическим лицом в виде дарения или наследования от другого физического лица. Эти положения не распространяются на имущество, полученное индивидуальным предпринимателем в целях осуществления им деятельности, а также пенсионные накопления, унаследованные в установленном законодательством Республики Казахстан по-

ликасынын шегінде оқудан біліктілігін арттырудан немесе қайта даярлаудан өткен мерзім ішінде – тәулігіне республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарында қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіштің 6 еселенген мөлшері; қызметкердің Қазақстан Республикасынан тыс қары жерлерде оқудан біліктілігін арттырудан немесе қайта даярлаудан өткен мерзім ішінде – тәулігіне республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарында қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіштің 8 еселенген мөлшері шегінде қызметкерге төлеуге арналған ақша сомасы жатады; жұмыс берушінің өндірістік қызметімен байланысты мамандық бойынша қызметкерді Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оқыту, оның біліктілігін арттыру немесе қайта даярлау мақсатында басқа жерге жіберген кезде жұмыс берушінің осы қызметкерді оқыту, оның біліктілігін арттыру немесе қайта даярлау үшін төлеуге нақты жұмсаған шығыстары; жұмсалған оқытуға бағытталған шығыстар; Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан төленетін әлеуметтік төлемдер; білім беру ұйымдарында оқитындарға Қазақстан Республикасының заңнамасында мемлекеттік стипендиялар үшін белгіленген мөлшерде төленетін стипендиялар; жеке тұлға басқа

рядке. выплачиваемые накопительными пенсионными фондами: стоимость имущества, полученного в виде благотворительной и спонсорской помощи; стоимость путевок в детские лагеря для детей, не достигших шестнадцатилетнего возраста; страховые выплаты, связанные со страховым случаем, наступившим в период действия договора, выплачиваемые при любом виде страхования; страховые премии, уплачиваемые работодателем по договорам обязательного и (или) накопительного страхования своих работников; страховые выплаты, осуществляемые в случае смерти застрахованного по договору накопительного страхования; добровольные профессиональные пенсионные взносы в накопительные пенсионные фонды в размере, установленном законодательством Республики Казахстан; чистый доход от доверительного управления учредителя доверительного управления по договору доверительного управления либо выгодоприобретателя в иных случаях возникновения доверительного управления, полученный от физического лица-резидента, являющегося доверительным управляющим; материальная выгода от экономии на вознаграждении, полученная при предоставлении банковского займа держателю платежной карточки в течение беспроцентного периода, установленного в договоре, заключенном между банком и клиентом; сумма, за-

жеке тұлғадан сыйға немесе мұраға алған мүліктің құны. Осы ережелер дара кәсіпкердің қызметін жүзеге асыру мақсатында алған мүлкіне, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мұраға қалған, жинақтаушы зейнетақы қорлары төлейтін зейнетақы жинақтарына қолданылмайды; қайырымдылық және демеушілік көмек түрінде алынған мүліктің құны; он алты жасқа толмаған балалар үшін балалар лагерлеріне жолдамалардың құны; келісімшарттың қолданылу кезеңінде басталған сақтандыру оқиғасымен байланысты, сақтандырудың кез келген түрі кезінде төленетін сақтандыру төлемдері; жұмыс беруші өз қызметкерлеріне міндетті және жинақтаушы сақтандыру шарттары бойынша төлейтін сақтандыру сыйлықақылары; сақтандырылушы қайтыс болған жағдайда жинақтаушы сақтандыру шарты бойынша жүзеге асырылатын сақтандыру төлемдері; жинақтаушы зейнетақы қорларына Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мөлшердегі ерікті кәсіби зейнетақы жарналары; сенімгерлікпен басқарушы болып табылатын резидент жеке тұлғадан алынған, сенімгерлікпен басқару шарты бойынша сенімгерлікпен басқару құрылтайшысының не сенімгерлікпен басқару туындайтын өзге жағдайларда пайдаланынының сенімгерлікпен бас-

числяемая банком-эмитентом за счет средств банка-эмитента на счет держателя платежной карточки при осуществлении им безналичных платежей с использованием платежной карточки: дивиденды, полученные от юридического лица-нерезидента, распределенные из прибыли или ее части, обложенной индивидуальным подоходным налогом в Республике Казахстан; доход по инвестиционному депозиту, размещенному в исламском банке; материальная выгода в виде следующих расходов, фактически произведенных автономной организацией образования, в отношении иностранного лица-резидента в связи с его деятельностью в Республике Казахстан по выполнению работ, оказанию услуг такой организации на: проживание; медицинское страхование; проезд воздушным транспортом от местожительства за пределами Республики Казахстан до места осуществления такой деятельности в Республике Казахстан и обратно.

ДОХОДЫ НАЛОГОПЛАТЕЛЬЩИКОВ – доход от реализации товаров (работ, услуг); дивиденды; рента; вознаграждения; выигрыши; роялти; заработная плата; пенсия; стипендия; страховые платежи.

Не рассматриваются в качестве дохода физического лица: адресная социальная помощь, пособия и компенсации, выплачиваемые за счет средств

карудан түсетін таза табысы: банк пен клиент арасында жасалған шартта белгіленген пайызсіз кезең ішінде төлем карточкасын ұстаушыға банктік қарыз берілген кезде алынған, сыйақыны үнемдеуден түсетін материалдық пайда: эмитент банк төлем карточкасын пайдалана отырып, қолма-қол жасалмайтын ақша төлемдерін жүзеге асырған кезде эмитент банктің қаражаты есебінен төлем карточкасын ұстаушының есебіне жатқызылатын сома; резидент емес заңды тұлғадан алынған, пайдадан немесе оның бір бөлігінен бөлінген. Қазақстан Республикасындағы жеке табыс салығы салынған дивидендтер; ислам банкінде орналастырылған инвестициялық салым бойынша табыс.

САЛЫҚ ТӨЛЕУШІНІҢ ТАБЫСТАРЫ – тауарды (жұмыс, қызмет) өткізуден түскен табыс; дивидендтер, рента; сыйақы, ұтыстар, роялти; жалақы, зейнетақы, стипендия, сақтандыру төлемдері.

Жеке тұлғаның табысы ретінде қарастырылмайды: Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мөлшерлерде бюджет қаражаты

бюджета, в размерах, установленных законодательством Республики Казахстан: возмещение вреда, причиненного жизни и здоровью физического лица, в соответствии с законодательством Республики Казахстан: компенсационные выплаты работникам в случаях, когда их работа протекает в пути, имеет разъездной характер, связана со служебными поездками в пределах обслуживаемых участков, – за каждый день такой работы в размере 0,35 месячного расчетного показателя, установленно-го законом о республиканском бюджете и действующего на дату начисления таких выплат; компенсации при служебных командировках, в том числе в целях обучения, повышения квалификации или переподготовки работника в соответствии с законодательством Республики Казахстан: компенсации при служебных командировках, подлежащие к вычету: суточные не более 6-кратного размера месячного расчетного показателя, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на 1 января соответствующего финансового года, в сутки – за период нахождения в командировке в пределах Республики Казахстан до сорока суток; суточные не более 8-кратного размера месячного расчетного показателя, установленного законом о республиканском бюджете и действующего

есебінен толенетін атаулы элементтік көмек, жәрдемақылар мен өтемақылар; жеке тұлғаның өмірі мен денсаулығына келтірілген зиянды Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өтеу; қызметкерлердің жұмысы жол бойында өтетін, жол жүру сипатына ие, қызмет көрсетілетін учаскелер шегіндегі қызметтік сапарлармен байланысты болатын жағдайларда – оларға осындай жұмыстың әрбір күніне республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және мұндай төлемдерді есепке жазу күні қолданыста болатын 0,35 айлық есептік көрсеткіш мөлшеріндегі өтемақы төлемдері; қызметтік, оның ішінде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қызметкерді оқыту, оның біліктілігін арттыру немесе қайта даярлау мақсатындағы іссапарлар кезіндегі: қызметтік іссапарлар кезінде шегерімге жататын өтемақылар; Қазақстан Республикасының шегінде қырық тәулікке дейін іссапарда болған кезең үшін – тәулігіне республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарында қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіштің 6 еселенген мөлшерінен аспайтын тәуліктік өтемақылар; Қазақстан Республикасынан тысқары жерлерде қырық тәулікке дейін іссапарда болған кезең үшін – тәулігіне республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және

на 1 января соответствующего финансового года, в сутки – за период нахождения в командировке за пределами Республики Казахстан до сорока суток: компенсации при служебных командировках, в том числе в целях обучения, повышения квалификации или переподготовки работника в соответствии с законодательством Республики Казахстан, производимые государственными учреждениями, за исключением государственных учреждений, содержащихся за счет средств бюджета (сметы расходов) Национального Банка Республики Казахстан, в размерах, установленных законодательством Республики Казахстан; компенсации при служебных командировках, в том числе в целях обучения, повышения квалификации или переподготовки работника в соответствии с законодательством Республики Казахстан, производимые государственными учреждениями, содержащимися за счет средств бюджета (сметы расходов) Национального Банка Республики Казахстан, в размерах и порядке, предусмотренных законодательством Республики Казахстан; компенсации расходов, подтвержденных документально, по проезду, провозу имущества, найму помещения на срок не более тридцати календарных дней при переводе работника на работу в другую местность либо переезде в другую местность

тиісті қаржы жылының 1 қаңтарында қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіштің 8 еселенген мөлшерінен аспайтын тәуліктік өтемақылар: Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі бюджетінің қаражаты (шығыстар сметасы) есебінен қамтылатын мемлекеттік мекемелерді қоспағанда, мемлекеттік мекемелер Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мөлшерде жүргізетін қызметтік, оның ішінде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қызметкерді оқыту, оның біліктілігін арттыру немесе қайта даярлау мақсатындағы іссапарлар кезіндегі өтемақылар: Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі бюджетінің қаражаты (шығыстар сметасы) есебінен қамтылатын мемлекеттік мекемелер Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген мөлшерде және тәртіппен жүргізетін қызметтік, оның ішінде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қызметкерді оқыту, оның біліктілігін арттыру немесе қайта даярлау мақсатындағы іссапарлар кезіндегі өтемақылар; қызметкер басқа жерге жұмысқа ауысқан не жұмыс берушімен бірге басқа жерге қожкен кездегі жол жүру, мүлкін көшіру, күнтізбелік отыз күннен аспайтын мерзімге үй-жай жалдау бойынша құжатпен расталған шығыстар өтемақысы; жұмыс берушінің табыс алуға бағытталған қызметті жүзеге

вместе с работодателем; расходы работодателя, не связанные с осуществлением деятельности, направленной на получение дохода, и не относимые на вычеты, которые не распределяются конкретным физическим лицам; полевое довольствие работников, занятых на геологоразведочных, топографо-геодезических и изыскательских работах в полевых условиях, — за каждые сутки такой работы в двукратном размере месячного расчетного показателя, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на 1 января соответствующего финансового года; расходы работодателя по найму жилья и на питание в пределах суточных, для обеспечения жизнедеятельности лиц, работающих вахтовым методом, в период нахождения на объекте производства с предоставлением условий для выполнения работ и междусменного отдыха; расходы, связанные с доставкой работников от места их жительства (пребывания) в Республике Казахстан до места работы и обратно; стоимость выданной специальной одежды, специальной обуви, других средств индивидуальной защиты и первой медицинской помощи, мыла, обеззараживающих средств, молока или других равноценных пищевых продуктов для лечебно-профилактического питания по нормам, установленным законодательством Республики

асырумен байланысты емес және нақты жеке тұлғаларға бөлінбейтін шегерімдерге жатқызылмайтын шығыстары; мұндай жұмыстың әрбір тәулігі үшін республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарына қолданылатын айлық есептік көрсеткіштің екі еселенген мөлшерінде далалық жағдайда геологиялық-барлау, топографиялық-геодезиялық және іздестіру жұмыстарымен айналысатын қызметкерлердің далалық үлесі; жұмыс берушінің вахталық әдіспен жұмыс істейтін тұлғалардың өндіріс объектісінде болу кезеңінде жұмыстарды орындауы мен ауысым аралық демалысы үшін жағдай жасай отырып, олардың тұрмыс-тіршілігін қамтамасыз ету үшін тәуліктік өтемақы шегінде тұрғын үй жалдау бойынша және тамақтануға арналған шығыстары; қызметкерлерді Қазақстан Республикасында тұратын (болатын) жерінен жұмыс орнына дейін және кері қарай жеткізуге байланысты шығыстар; Қазақстан Республикасының заңнама-сында белгіленген нормалар бойынша берілген арнаулы киімнің, арнаулы аяқ киімнің, басқа да жеке қорғану және алғашқы медициналық көмек құралдарының, сабынның, зарарсыздандыру құралдарының, сүт немесе құны соған тең басқа да емдеу-профилактикалық тамақтануға арналған

Казахстан; страховые выплаты по договорам обязательного страхования работника от несчастных случаев при исполнении им трудовых (служебных) обязанностей, заключенным работодателем в соответствии с законодательным актом Республики Казахстан, регулирующим обязательный вид страхования; суммы возмещения материального ущерба, присуждаемые по решению суда; суммы дивидендов, вознаграждений, выигрышей, ранее обложенные индивидуальным подоходным налогом у источника выплаты, при наличии документов, подтверждающих удержание такого налога у источника выплаты; суммы пенсионных накоплений вкладчиков накопительных пенсионных фондов, направленные в страховые организации по страхованию жизни, для оплаты страховых премий по заключенному договору накопительного страхования (аннуитет), а также выкупные суммы по договорам пенсионного аннуитета, направленные в страховые организации в порядке, предусмотренном законодательством Республики Казахстан; суммы пеней, начисленных за несвоевременное удержание (начисление) и перечисление обязательных пенсионных взносов и социальных отчислений, в размерах, установленных законодательством Республики Казахстан; стоимость имущества, полученного в виде

тамак өнімдерінің құны; сақтандырудың міндетті түрін реттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық актісіне сәйкес жұмыс берушімен жасалған, қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру төлемдері; материалдық нұқсанды өтеудің сот шешімі бойынша тағайындалған сомасы; төлем көзінен осындай салықтың ұсталғанын растайтын құжаттар болған кезде бұрын төлем көзінен жеке табыс салығы салынған дивидендтер, сыйақылар, ұтыстар сомалары; жинақтаушы зейнетақы қорлары салымшыларының жинақтаушы сақтандыру шарты бойынша жасасқан сақтандыру сыйлықақыларын (аннуитетті) төлеу үшін өмірді сақтандыру бойынша сақтандыру ұйымдарына жіберген зейнетақы жинағының сомалары, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен сақтандыру ұйымдарына бағытталған, зейнетақы аннуитетінің шарттары бойынша құнын өтеп сатып алу сомалары; Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мөлшерде міндетті зейнетақы жарналарын және әлеуметтік аударымдарды уақтылы ұстамағаны (есебіне жазбағаны) және аудармағаны үшін есебіне жазылған өсімпұл сомалары; гуманитарлық көмек

гуманитарной помощи: прирост стоимости при реализации механических транспортных средств и прицепов, подлежащих государственной регистрации и находящихся на праве собственности один год и более с даты регистрации права собственности; прирост стоимости при реализации жилых помещений, дачных строений, гаражей, объектов личного подсобного хозяйства, находящихся на праве собственности один год и более с даты регистрации права собственности; прирост стоимости при реализации земельных участков и земельных долей, находящихся на праве собственности один год и более, предоставленных для индивидуального жилищного строительства, ведения личного подсобного хозяйства, дачного строительства, под гараж, на которых расположены объекты; прирост стоимости при реализации земельных участков и земельных долей, предоставленных для индивидуального жилищного строительства, ведения личного подсобного хозяйства, садоводства, дачного строительства, под гараж, на которых не расположены объекты, если период между датами составления правоустанавливающих документов на приобретение и на отчуждение земельного участка и земельной доли составляет один год и более; прирост стоимости имущества, выкупленного для государственных нужд в соот-

түрінде алынған мүліктің құны; мемлекеттік тіркеуге жататын және меншік құқығында бір жыл және меншік құқығын тіркеген күннен бастап одан да ұзақ уақыт болатын механикалық көлік құралы мен тіркемелерді өткізу кезіндегі құн өсімі; меншік құқығын тіркеу күнінен бастап бір жыл және одан да ұзақ уақыт меншік құқығында болатын тұрғын жайларды, саяжай құрылыстарын, гараждарды өткізу кезіндегі құн өсімі; бір жыл және одан да ұзақ уақыт меншік құқығында болатын, объектілер орналасқан, жеке тұрғын үй құрылысы, жеке қосалқы шаруашылықты жүргізу, саяжай құрылысы және гараж салу үшін берілген жер учаскелерін және жер үлестерін өткізу кезіндегі құн өсімі; егер жер учаскесін және жер үлесін сатып алуға және иеліктен айыруға арналған құқық белгілейтін құжаттарды жасау күндері арасындағы кезен бір жылды немесе одан да ұзақ уақытты құраса, объектілер орналаспаған, жеке тұрғын үй құрылысы, жеке қосалқы шаруашылықты жүргізу, бау-бақша шаруашылығы, саяжай құрылысы, гараж салу үшін берілген жер учаскелерін және жер үлестерін өткізу кезіндегі құн өсімі; Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік мұқтаждар үшін құнын өтеп сатып алынған мүлік құнының өсімі; жалға беруші жеке тұлғаның жалға

ветствии с законодательством Республики Казахстан; возмещение расходов физического лица – арендодателя на содержание и ремонт имущества, переданного в аренду, или расходы арендатора на содержание и ремонт имущества, арендованного у физического лица; превышение рыночной стоимости базового актива опциона на момент исполнения опциона над ценой исполнения опциона. Ценой исполнения опциона является цена, по которой был зафиксирован базовый актив опциона на соответствующем документе, на основании которого опцион был предоставлен физическому лицу; стоимость имущества, переданного физическому лицу на безвозмездной основе в виде рекламы, в пределах 2-кратного размера месячного расчетного показателя, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на дату передачи такого имущества; представительские расходы по приему и обслуживанию лиц; материальная выгода от экономии на вознаграждении за пользование кредитами (займ, микрокредит), полученными у юридических лиц и индивидуальных предпринимателей, в том числе полученными работником у своего работодателя.

берілген мүлiктi күтiп ұстауға және жөндеуге жұмсаған шығыстарын өтеу немесе жалға алушының жеке тұлғадан жалға алған мүлiктi күтiп ұстауға және жөндеуге жұмсаған шығыстары; опционды орындау кезiнде опционның базалық активiнiң нарықтық құнының опционды атқару бағасынан асып түсуi. Опционды жеке тұлғаға беруге негiз болған тиiстi құжатта опционның базалық активi бекiтiлген баға опционды орындау бағасы болып табылады; жеке тұлғаға өтеусiз негiзде жарнама түрiнде берiлген мүлiктiң республикалық бюджет туралы заңда белгiленген және мұндай мүлiктi беру күнi колданыста болатын айлық есептiк көрсеткiштiң 2 еселенген мөлшерi шегiнде құны; тұлғаларды қабылдау және оларға қызмет көрсету бойынша өкiлдiк шығыстар; заңды тұлғалардан және дара кәсiпкерлерден алынған, оның iшiнде қызметкердiң өз жұмыс берушiсiнен алған несиелердi (қарыз, микронесие) пайдаланғаны үшiн сыйақыны үнемдеуден түсетiн материалдық пайда.

ДОХОДЫ, НЕ ОБЛАГАЕМЫЕ У ИСТОЧНИКА ВЫПЛАТЫ

– имущественный доход; доход

ТӨЛЕМ КӨЗІНЕН САЛЫҚ СА- ЛЫНБАЙТЫН ТАБЫСТАР –

мүлiктiк табыс; дара кәсiпкердiң

индивидуального предпринимателя: доход частных нотариусов, частных судебных исполнителей и адвокатов; прочие доходы.

ДОХОДЫ НЕРЕЗИДЕНТА ИЗ ИСТОЧНИКОВ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН – доходы от реализации товаров на территории Республики Казахстан, а также доходы от реализации товаров, находящихся в Республике Казахстан, за ее пределы в рамках осуществления внешне-торговой деятельности; доходы от выполнения работ, оказания услуг на территории Республики Казахстан; доходы от оказания управленческих, финансовых (за исключением услуг по страхованию и перестрахованию рисков), консультационных, аудиторских, юридических (за исключением услуг по представительству и защите интересов в судах и арбитражных органах, а также нотариальных услуг) услуг за пределами Республики Казахстан; резиденту; нерезиденту, имеющему постоянное учреждение в Республике Казахстан, если получаемые услуги связаны с деятельностью такого постоянного учреждения; доходы лица, зарегистрированного в государстве с льготным налогообложением, от выполнения работ, оказания услуг, реализации товаров независимо от места их фактического выполнения (оказания, реализации), а также

табысы: жекеше нотариустар жекеше нотариустардың, жеке сот орындаушылары мен адвокаттардың табысы: басқа да табыстар.

РЕЗИДЕНТ ЕМЕСТІҢ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ КӨЗДЕН АЛАТЫН ТАБЫСЫ – Қазақстан Республикасының аумағында тауарды өткізуден түскен табыстар, сондай-ақ сыртқы сауда қызметін жүзеге асыру шеңберінде Қазақстан Республикасындағы, одан тысқары жерлердегі тауарды өткізуден түскен табыс; Қазақстан Республикасының аумағында жұмысты орындаудан, қызмет көрсетуден түскен табыс; мыналарға: резидентке: егер алынатын қызмет Қазақстан Республикасындағы тұрақты мекеменің қызметіне байланысты болса, осындай тұрақты мекемесі бар резидент емеске Қазақстан Республикасынан тысқары жерлерде басқару, қаржылық (тәуекелді сақтандыру және қайта сақтандыру жөніндегі қызметті қоспағанда), консультациялық, аудиторлық, заң (сотта және төрелік орғанда өкілдік ету мен қорғау жөніндегі қызметті, сондай-ақ нотариаттық қызметті қоспағанда) қызметін көрсетуден түсетін табыс; салық салудағы жеңілдігі бар мемлекетте тіркелген тұлғаның жұмысты орындаудың, қызмет көрсетудің, тауар өткізудің нақты орындалған (көрсетілген, өткізілген) жеріне қарамастан.

иные доходы, установленные настоящей статьей, получаемые указанным лицом от: резидента; нерезидента, имеющего постоянное учреждение в Республике Казахстан, если получаемые работы, услуги, товары связаны с деятельностью такого постоянного учреждения; доходы от прироста стоимости при реализации: находящегося на территории Республики Казахстан имущества, права на которое или сделки по которому подлежат государственной регистрации в соответствии с законодательными актами Республики Казахстан; находящегося на территории Республики Казахстан имущества, подлежащего государственной регистрации в соответствии с законодательными актами Республики Казахстан; ценных бумаг, выпущенных резидентом, а также долей участия в уставном капитале юридического лица-резидента, консорциума, расположенного в Республике Казахстан; акций, выпущенных нерезидентом, а также долей участия в уставном капитале юридического лица-нерезидента, консорциума, если 50 и более процентов стоимости таких акций, долей участия или активов юридического лица-нерезидента составляет имущество, находящееся в Республике Казахстан; доходы от уступки прав требования долга резиденту или нерезиденту, осуществляющему деятельность в Республике Ка-

оларды орындаудан көрсетуден, өткізуден түсетін табысы, сондай-ақ көрсетілген тұлғаның: резиденттен: егер алынатын жұмыстар, қызметтер, тауарлар осындай тұрақты мекеменің қызметіне байланысты болса, Қазақстан Республикасында тұрақты мекемесі бар резидент еместен алған, осы бапта белгіленген өзге де табысы; мыналарды: Қазақстан Республикасының аумағындағы мүлікке құқық немесе мүлікпен жасалатын мәміле Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес мемлекеттік тіркелуге жататын мүлікті; Қазақстан Республикасының аумағындағы, Қазақстан Республикасының заңнамалық актісіне сәйкес мемлекеттік тіркелуге жататын мүлікті; резидент шығарған бағалы қағазды, сондай-ақ Қазақстан Республикасында орналасқан резидент заңды тұлғаның, консорциумының жарғылық капиталына қатысу үлесін; егер резидент емес заңды тұлғаның мұндай акцияны, қатысу үлесі немесе активі құнының 50 және одан да көп пайызын Қазақстан Республикасындағы мүлік құрайтын болса, резидент емес шығарған акцияны, сондай-ақ резидент емес заңды тұлғаның жарғылық капиталына қатысу үлестерін өткізу кезіндегі құн өсімінен түсетін табыс; талап ету құқығын берген салық төлеуші үшін – Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты

захстан через постоянное учреждение. – для налогоплательщика, уступившего право требования: доходы от уступки прав требования долга у резидента или нерезидента, осуществляющего деятельность в Республике Казахстан через постоянное учреждение. – для налогоплательщика, приобретающего право требования: неустойки (штрафы, пени) за неисполнение или ненадлежащее исполнение обязательств резидентом или нерезидентом, возникших в ходе деятельности такого нерезидента в Республике Казахстан, в том числе по заключенным контрактам (договорам, соглашениям) на выполнение работ, оказание услуг и по внешнеторговым контрактам на поставку товаров; доходы в форме дивидендов, поступающие от юридического лица-резидента, а также от паевых инвестиционных фондов, расположенных в Республике Казахстан; доходы в форме вознаграждений, за исключением вознаграждений по долговым ценным бумагам, получаемые от: резидента; нерезидента, имеющего постоянное учреждение или имущество, расположенное в Республике Казахстан, если задолженность этого нерезидента относится к его постоянному учреждению или имуществу; доходы в форме вознаграждений по долговым ценным бумагам, получаемые от: эмитента-резидента; эмитента-нерезидента, имеющего постоян-

ное учреждение; резидентке немесе резидент емеске борышты талап ету құқығын беруден түсетін табыс; талап ету құқығын сатып алатын салық төлеуші үшін – Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резиденттен немесе резидент еместен борышты талап ету құқықтарын алудан түсетін табыстар; мұндай резидент еместің Қазақстан Республикасындағы қызметі барысында туындаған міндеттемесін, оның ішінде жұмысты орындауға, қызмет көрсетуге жасасқан өзара шарт (келісімшарт, келісім) бойынша және тауарды жеткізуге сыртқы сауда өзара шарты бойынша міндеттемесін резиденттің және резидент еместің орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл); резидент заңды тұлғадан, сондай-ақ Қазақстан Республикасында орналасқан пайлық инвестициялық қорлардан түсетін дивиденд нысанындағы табыс; мыналардан: резиденттен; егер Қазақстан Республикасында орналасқан тұрақты мекемесі немесе мүлкі бар резидент еместің берешегі оның тұрақты мекемесіне немесе мүлкіне қатысты болса, осы резидент еместен алынатын, борыштық бағалы қағаз бойынша сыйақыны қоспағанда, сыйақы түріндегі табыс; мынадан: резидент эмитенттен; егер Қазақстан Республикасында орналасқан тұрақты мекемесі

ное учреждение или имущество, расположенное в Республике Казахстан, если задолженность этого нерезидента относится к его постоянному учреждению или имуществу; доходы в форме роялти, получаемые от резидента или нерезидента, имеющего постоянное учреждение в Республике Казахстан, если расходы по выплате роялти связаны с деятельностью такого постоянного учреждения; доходы от сдачи в аренду имущества, находящегося в Республике Казахстан; доходы, получаемые от недвижимого имущества, находящегося в Республике Казахстан; доходы в форме страховых премий, выплачиваемых по договорам страхования или перестрахования рисков, возникающих в Республике Казахстан; доходы от оказания транспортных услуг в международных перевозках, а также внутри Республики Казахстан; доходы, получаемые от эксплуатации трубопроводов, линий электропередачи, линий оптико-волоконной связи, находящихся на территории Республики Казахстан; доходы физического лица-нерезидента от деятельности в Республике Казахстан по трудовому договору (контракту), заключенному с резидентом или нерезидентом, являющимся работодателем; гонорары руководителя и иные выплаты членам органа управления (совета директоров или иного органа), получаемые указанны-

мемесе мүлкі бар резидент еместің берешегі оның тұрақты мекемесіне немесе мүлкіне қатысты болса, осы резидент емес эмитенттен алынатын, борыштық бағалы қағаз бойынша сыйақы түріндегі табыс; егер роялти төлеу жөніндегі шығыс осындай тұрақты мекеменің қызметіне байланысты болса, Қазақстан Республикасында тұрақты мекемесі бар резиденттен немесе резидент еместен алынатын, роялти түріндегі табыс; Қазақстан Республикасында орналасқан мүлкті жалға беруден түсетін табыс; Қазақстан Республикасында орналасқан жылжымайтын мүлктен алынатын табыс; Қазақстан Республикасында туындайтын тәуекелді сақтандыру немесе қайта сақтандыру шарты бойынша төленетін сақтандыру сыйлықақылары түріндегі табыс; халықаралық тасымалда, сондай-ақ Қазақстан Республикасының ішіндегі тасымалда көлік қызметін көрсетуден түсетін табыс; Қазақстан Республикасының аумағындағы құбыраы, электр беру желілерін, оптикалық-талшықты байланыс желісін пайдаланудан түсетін табыс; резидент емес жеке тұлғаның жұмыс беруші болып табылатын резидентпен немесе резидент емеспен жасасқан еңбек келісімшарты (келісімшарт) бойынша Қазақстан Республикасындағы қызметтен түсетін табысы; өздеріне резидентке қатысты жүктелген

А

ми лицами в связи с выполнением возложенных на них управленческих обязанностей в отношении резидента, независимо от места фактического выполнения таких обязанностей; надбавки физического лица-нерезидента, выплачиваемые ему в связи с проживанием в Республике Казахстан резидентом или нерезидентом, являющимся работодателем; доходы физического лица-нерезидента от деятельности в Республике Казахстан в виде материальной выгоды, включая расходы на обеспечение материальных, социальных благ такому физическому лицу, понесенные работодателем (резидентом или нерезидентом) на основании трудового договора (контракта) или иным лицом на основании договора на оказание услуг (выполнение работ). При этом к таким расходам относятся расходы на питание, проживание такого физического лица, обучение его детей в учебных заведениях, расходы, связанные с его отдыхом, включая поездки членов его семьи в отпуск; пенсионные выплаты, осуществляемые накопительными пенсионными фондами-резидентами; доходы, выплачиваемые работнику культуры и искусства: артисту театра, кино, радио, телевидения, музыканту, художнику, спортсмену, – от деятельности в Республике Казахстан независимо от того, как и кому осуществляются выплаты; выигрыши,

басқарушылық міндетті орындауға байланысты, мұндай міндетті нақты орындайтын жеріне қарамастан, басшының гонорары және басқару органының (директорлар кеңесінің немесе өзге де органның) мүшелері алатын өзге де төлем; жұмыс беруші болып табылатын резидент немесе резидент емес Қазақстан Республикасында тұруына байланысты резидент еместің жеке тұлғаға төлейтін үстемақылары; жұмыс беруші (резидент немесе резидент емес) еңбек келісімшартының (өзара шарт) негізінде немесе өзге де тұлға қызмет көрсетуге (жұмысты орындау) арналған шарттың негізінде шеккен, резидент емес жеке тұлғаны материалдық, әлеуметтік игіліктермен қамтамасыз етуге жұмсалған шығыстарды қоса алғанда, осындай жеке тұлғаның Қазақстан Республикасындағы қызметінен түсетін табысы. Бұл ретте мұндай шығысқа осындай жеке тұлғаның тамақтануына, тұруына, оның балаларын оқу орындарында оқытуға жұмсалатын шығыс, оның отбасы мүшелерінің демалысқа барып-келуін қоса алғанда, демалуға байланысты шығыс жатады; резидент жинақтаушы зейнетақы қоры жүзеге асыратын зейнетақы төлемі; қалайша және кімге төлем жүргізілетініне қарамастан, мәдениет және өнер қызметкеріне: театр, кино артистеріне, радио, теледидар қызметкеріне, музыкантқа, су-

выплачиваемые резидентом или нерезидентом, имеющим постоянное учреждение в Республике Казахстан, если выплата выигрыша связана с деятельностью такого постоянного учреждения; доходы, получаемые от оказания независимых личных (профессиональных) услуг в Республике Казахстан; доходы в форме безвозмездного получения имущества, находящегося в Республике Казахстан, включая доходы от такого имущества: доходы по производным финансовым инструментам; доходы, полученные по акту об учреждении доверительного управления имуществом от доверительного управляющего-резидента, на которого не возложено исполнение налогового обязательства в Республике Казахстан за нерезидента, являющегося учредителем доверительного управления по договору доверительного управления имуществом или выгодоприобретателем в иных случаях возникновения доверительного управления; доход по инвестиционному депозиту, размещенному в исламском банке; другие доходы, возникающие в результате предпринимательской деятельности на территории Республики Казахстан.

ретшіге, спортшыға Қазақстан Республикасындағы қызметтен төленетін табыс; егер ұтысты төлеу осындай тұрақты мекеменің қызметіне байланысты болса, Қазақстан Республикасында тұрақты мекемесі бар резидент немесе резидент емес төлейтін ұтыс; Қазақстан Республикасында тәуелсіз жеке (кәсіби) қызмет көрсетуден алынған табыс; Қазақстан Республикасындағы мүліктен түсетін табысты қоса алғанда, осындай мүлікті тегін алу түріндегі табыс; туынды қаржылық құрал бойынша табыс; мүлікті сенімгерлікпен басқару шарты бойынша сенімгерлікпен басқару құрылтайшысы немесе сенімгерлікпен басқару туындайтын өзге жағдайда пайда алушы болып табылатын резидент емес үшін Қазақстан Республикасында салық міндеттемесін орындау жүктелмеген сенімгерлікпен басқарушы-резиденттен мүлікті сенімгерлікпен басқаруды тағайындау туралы акт бойынша алынған табыс; ислам банкінде орналастырылған инвестициялық салым бойынша табыс; Қазақстан Республикасының аумағындағы кәсіпкерлік қызмет нәтижесінде туындайтын басқа да табыстар.

ДОХОДЫ, ОБЛАГАЕМЫЕ У ИСТОЧНИКА ВЫПЛАТЫ ДЛЯ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ – доход работника; доход физического лица от налогового агента; пен-

ЖЕКЕ ТҰЛҒАЛАР ҮШІН ТӨЛЕМ КӨЗІНЕН САЛЫҚ САЛЫНАТЫН ТАБЫСТАР – қызметкердің табысы; жеке тұлғаның салық агентінен

сионные выплаты из накопительных пенсионных фондов; доход в виде дивидендов, вознаграждений, выигрышей; стипендии; доход по договорам накопительного страхования.

ДОХОДЫ, ОБЛАГАЕМЫЕ У ИСТОЧНИКА ВЫПЛАТЫ ДЛЯ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ – выигрыши, выплачиваемые юридическим лицом-резидентом Республики Казахстан, юридическим лицом-нерезидентом, осуществляющим деятельность в Республике Казахстан через постоянное учреждение, юридическому лицу-резиденту Республики Казахстан, юридическому лицу-нерезиденту, осуществляющему деятельность в Республике Казахстан через постоянное учреждение; доходы нерезидентов из источников в Республике Казахстан, не связанные с постоянным учреждением таких нерезидентов; выплачиваемые филиалу, представительству или постоянному учреждению нерезидента; вознаграждение, выплачиваемое юридическим лицом-резидентом Республики Казахстан, юридическим лицом-нерезидентом, осуществляющим деятельность в Республике Казахстан через постоянное учреждение, юридическому лицу-резиденту Республики Казахстан, юридическому лицу-нерезиденту, осуществляющему деятельность в Республике Казахстан через постоянное учреждение.

түсетін табыстары; жинақтаушы зейнетақы қорларынан төленетін зейнетақы төлемдері; дивидендтер, сыйақылар, ұтыстар түріндегі табыс; стипендиялар; жинақтаушы сақтандыру келісімшарттары бойынша табыс.

ЗАҢДЫ ТҰЛҒАЛАР ҮШІН ТӨЛЕМ КӨЗІНЕН ҰСТАЛАТЫН ТАБЫСТАР – Қазақстан Республикасының резидент заңды тұлғасы, Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент емес заңды тұлға Қазақстан Республикасының резидент заңды тұлғасына, Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент емес заңды тұлғаға төлейтін ұтыстар; резидент еместердің тұрақты мекемесімен байланысты емес Қазақстан Республикасындағы көздерден алған табыстары; резидент еместін филиалына, өкілдігіне немесе тұрақты мекемесіне төленетін табыстар; Қазақстан Республикасының резидент заңды тұлғасы, Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент емес заңды тұлға Қазақстан Республикасының резидент заңды тұлғасына, Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент емес заңды тұлғаға төлейтін сыйақы.

Не подлежат обложению у источника выплаты: вознаграждение по государственным эмиссионным ценным бумагам и агентским облигациям; инвестиционные доходы, выплачиваемые накопительным пенсионным фондам по размещенным пенсионным активам; страховым организациям, осуществляющим деятельность в отрасли страхования жизни; паевым и акционерным инвестиционным фондам и Государственному фонду социального страхования по размещенным активам; вознаграждение по долговым ценным бумагам, находящимся на дату начисления такого вознаграждения в официальном списке фондовой биржи, функционирующей на территории Республики Казахстан; вознаграждение по кредитам (займам), выплачиваемое организациям, осуществляющим банковские заемные операции на основании лицензии уполномоченного государственного органа по регулированию и надзору финансового рынка и финансовых организаций; вознаграждение по кредитам (заем), выплачиваемое кредитным товариществам; вознаграждение по кредитам (заем), выплачиваемое специальным финансовым компаниям, созданным в соответствии с законодательством Республики Казахстан о секьюритизации; вознаграждение по кредиту (заем), депозиту, выплачиваемое

Төлөмкөзінен салық салынуға жатпайды: мемлекеттік бағалы қағаздар мен агенттік облигациялар бойынша сыйақы; орналастырылған зейнетақы активтері бойынша жинақтаушы зейнетақы қорларына, өмірді сақтандыру саласында қызметін жүзеге асыратын сақтандыру ұйымдарына, пайлық және акционерлік инвестициялық қорларға және орналастырылған активтер бойынша Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына төленетін инвестициялық табыстар; сыйақы есептелген күні Қазақстан Республикасының аумағында жұмыс істейтін қор биржасының ресми тізімінде болатын борыштық бағалы қағаздар бойынша сыйақы; қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органның лицензиясы негізінде банктік қарыз операцияларын жүзеге асыратын ұйымдарға төленетін несиелер (қарыз) бойынша сыйақы; несиелік серіктестіктерге төленетін несиелер (қарыз) бойынша сыйақы; Қазақстан Республикасының секьюритилендіру туралы заңнамасына сәйкес құрылған арнаулы қаржы компанияларына төленетін несиелер (қарыздар) бойынша сыйақы; резидент банкке төленетін кредит (қарыз), салым бойынша сыйақы; резидент лизинг берушіге төленетін қаржы лизингі бойынша сыйақы; репо операциялары бойын-

банку-резиденту: вознаграждение по финансовому лизингу; выплачиваемое лизингодателю-резиденту: вознаграждение по операциям репо; вознаграждение по микрокредитам, выплачиваемое микрокредитным организациям; вознаграждение по долговым ценным бумагам, выплачиваемое: организациям, осуществляющим профессиональную деятельность на рынке ценных бумаг; юридическим лицам через организации, осуществляющие профессиональную деятельность на рынке ценных бумаг; вознаграждение по депозитам, выплачиваемое некоммерческим организациям.

ДОХОДЫ ОТ СДАЧИ В АРЕНДУ ИМУЩЕСТВА – доход юридического лица, получаемый от сдачи в аренду некоторых дополнительных налогооблагаемых объектов: недвижимого имущества (здания, склады, гаражи) и движимого имущества.

ДОХОДЫ, ПОЛУЧЕННЫЕ ИЗ ИСТОЧНИКОВ ЗА ПРЕДЕЛАМИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН – независимо от места выплаты, все виды доходов, не являющиеся доходами из источников в Республике Казахстан.

ДОХОДЫ ФИЗИЧЕСКОГО ЛИЦА, ОБЛАГАЕМЫЕ У ИС-

ша сыйақы; микронесиелік ұйымдарға төленетін микронесиелер бойынша сыйақы; сыйақы: бағалы қағаздар нарығында кәсіби қызметті жүзеге асыратын ұйымдарға; бағалы қағаздар нарығында кәсіби қызметті жүзеге асыратын ұйымдар арқылы заңды тұлғаларға төленетін борыштық бағалы қағаздар бойынша; коммерциялық емес ұйымдарға төленетін салымтер бойынша сыйақы.

МҮЛІКТІ ЖАЛҒА БЕРУДЕН ТҮСЕТІН ТАБЫС – заңды тұлғалар қосымша салық салу объектілерін, мәселен, жылжымайтын мүліктер: ғимарат, қойма, гараждарды және жылжытын мүліктерді жалға беруден де табыс табады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНАН ТЫСҚАРЫ ЖЕР-ЛЕРДЕГІ КӨЗДЕРДЕН АЛЫНҒАН ТАБЫСТАР – төленген жеріне қарамастан, Қазақстан Республикасындағы көздерден алынған табыстар болып табылмайтын барлық табыс түрлері.

ЖЕКЕ ТҮЛҒАНЫҢ ТӨЛЕМ КӨЗІНЕН САЛЫҚ САЛЫ-

ТОЧНИКА ВЫПЛАТЫ – это совокупность доходов физического лица, полученных в денежной форме.

ДОЧЕРНЯЯ ОРГАНИЗАЦИЯ – юридическое лицо, преобладающую часть уставного капитала которого сформировало другое юридическое лицо, либо, если в соответствии с заключенным между ними договором (либо иным образом) основная организация имеет возможность определять решения, принимаемые данной организацией.

ДРУГИЕ ОБЯЗАТЕЛЬНЫЕ ПЛАТЕЖИ – обязательные отчисления денег в бюджет в виде плат, сборов, пошлин, за исключением таможенных платежей, производимые в размерах и случаях, установленных Налоговым кодексом.

НАТЫН ТАБЫСТАРЫ – жеке тұлғалардың ақшалай түрде алған барлық табыстарының жиыны.

ЕНШІЛЕС ҰЙЫМ – жарғылық капиталының басым бөлігін басқа заңды тұлға қалыптастырған не олардың арасында жасалған шартқа сәйкес (не өзгедей түрде) негізгі ұйым осы ұйымның қабылдайтын шешімдерін айқындай алатын заңды тұлға.

БАСҚА ДА МІНДЕТТІ ТӨЛЕМ-ДЕР – Салық кодексінде белгіленген мөлшерде және жағдайларда жүргізілетін кедендік төлемдерін қоспағанда, бюджетке төлемақылар, алымдар, баждар түріндегі міндетті ақша аударымдары.

ЕГЕРСКАЯ СЛУЖБА – структурное подразделение охотохозяйственной и рыбохозяйственной организации, осуществляющее функции охраны объектов животного мира на закрепленных охотничьих угодьях и рыбохозяйственных водоемах (участках).

ЕГЕРЬ – работник егерской службы, осуществляющий охрану объектов животного мира на закрепленных охотничьих угодьях и рыбохозяйственных водоемах (участках).

ЕДИНАЯ БЮДЖЕТНАЯ КЛАССИФИКАЦИЯ – группировка поступлений и расходов бюджета по функциональным, ведомственным и экономическим характеристикам с присвоением объектам классификации группировочных кодов.

Е.б.к. обеспечивает сопоставимость показателей бюджетов всех уровней бюджетной системы.

ЕДИНОЛИЧНАЯ РАСПОРЯДИТЕЛЬНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ – деятельность, осуществляе-

КОРЫҚШЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТ – бекітіліп берілген аңшылық алқаптар мен балық шаруашылығы су тоғандарында (учаске) жануарлар дүниесі объектілерін қорғау қызметін жүзеге асыратын аңшылық шаруашылығы және балық шаруашылығы ұйымдарының құрылымдық бөлімшесі.

КОРЫҚШЫ – бекітіліп берілген аңшылық алқаптар мен балық шаруашылығы су тоғандарында (учаске) жануарлар дүниесі объектілерін қорғауды жүзеге асыратын қорықшы қызметінің қызметкері.

БІРЫҢҒАЙ БЮДЖЕТТІК СЫНЫПТАМА – бюджет түсімдері мен шығыстарын сыныптама объектілеріне топтамалық кодтар бере отырып, функционалдық, ведомстволық және экономикалық сипаттамалар бойынша топтастыру.

Б.б.с. бюджет жүйесінің барлық деңгейдегі бюджеттері көрсеткіштерінің салыстырымдылығын қамтамасыз етеді.

ЖЕКЕ-ДАРА ӘКІМШІЛІК ҚЫЗМЕТ – лауазымды тұлғалардың мемлекеттік органдарда жүзеге

мая должностными лицами в государственных органах, заключающаяся в единоличном подписании уполномоченными должностными лицами правовых актов, даче указаний и поручений находящимся в подчинении работникам, единоличном принятии иных организационно-распорядительных мер по осуществлению государственных функций.

ЕДИНСТВО ИЗМЕРЕНИЙ – состояние измерений, при котором их результаты выражены в законных единицах величин, и погрешности измерений находятся в установленных границах с заданной вероятностью.

ЕДИНЫЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ЗЕМЕЛЬ – итоговый документ учета земельных участков в составе государственного земельного кадастра, содержащий правовые, идентификационные, экономические и другие характеристики.

ЕДИНЫЙ ЗЕМЕЛЬНЫЙ НАЛОГ – плательщики единого земельного налога не являются плательщиками следующих видов налогов и других обязательных платежей в бюджет: индивидуального подоходного налога с доходов от деятельности крестьянского или фермерского хозяйства, в том числе доходов в виде сумм, полученных из средств государственного бюд-

асыратын уәкілетті лауазымды тұлғалардың құқықтық актілерге жеке-дара қол қоюын, бағынысты қызметкерлерге нұсқаулар мен тапсырмалар беруін, мемлекеттік қызметтерді жүзеге асыру жөнінде өзге де ұйымдық-әкімшілік шараларын жеке-дара қабылдауын қамтитын қызметі.

ӨЛШЕМ БІРЛІГІ – нәтижелері заңдас тырылған шама бірліктерінде көрсетілген және өлшем қателігі берілген ықтималдықпен белгіленген шектегі өлшемнің жай-күйі.

БІРЫҢҒАЙ МЕМЛЕКЕТТІК ЖЕР ТІЗІЛІМІ – құқықтық сәйкестендіру, экономикалық және басқа да сипаттамаларды қамтитын, мемлекеттік жер кадастры құрамындағы жер учаскелерін есепке алудың қорытынды құжаты.

БІРЫҢҒАЙ ЖЕР САЛЫҒЫ – бірыңғай жер салығын төлеушілер салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің мынадай түрлерін төлеушілер болып табылмайды: осы арнаулы салық режимі қолданылатын шаруа немесе фермер қожалықтарының қызметінен түскен табыстардан, оның ішінде қызметпен байланысты шығындарды (шығыс)

жета на покрытие затрат (расход), связанных с деятельностью, на которую распространяется данный специальный налоговый режим; налога на добавленную стоимость – по оборотам от осуществления деятельности, на которую распространяется данный специальный налоговый режим; земельного налога и платы за пользование земельными участками по земельным участкам, используемым в деятельности, на которую распространяется данный специальный налоговый режим; налога на транспортные средства – по объектам налогообложения; налога на имущество по объектам налогообложения.

Плательщики **Е.з.н.** вправе добровольно подать налоговое заявление в налоговый орган о постановке на учет по налогу на добавленную стоимость.

При осуществлении видов деятельности, на которые не распространяется специальный налоговый режим для крестьянских или фермерских хозяйств, плательщики **Е.з.н.** обязаны вести раздельный учет доходов и расходов, имущества и производить исчисление и уплату соответствующих налогов и других обязательных платежей в бюджет по указанным видам деятельности в порядке, установленном Налоговым кодексом.

Объект налогообложения для исчисления **Е.з.н.** – оценочная стоимость земельного участка.

Исчисление **Е.з.н.** по паш-

жабуға мемлекеттік бюджет қаражатынан алынған сомалар түріндегі табыстардан алынатын жеке табыс салығын; сы арнаулы салық режимі қолданылатын қызметті жүзеге асырудан түскен айналым бойынша қосылған құн салығын; осы арнаулы салық режимі қолданылатын қызметте пайдаланылатын жер учаскелері бойынша жер салығын және жер учаскелерін пайдаланғаны үшін төлемақыны; салық салу объектілері бойынша көлік құралдары салығын; салық салу объектілері бойынша мүлік салығын.

Б.ж.с. төлеушілер қосылған құн салығы бойынша есепке қою туралы салық органына салықтық өтінішті ерікті түрде беруге құқылы.

Шаруа немесе фермер қожалықтары үшін арнаулы салық режимі қолданылмайтын қызмет түрлерін жүзеге асырған кезде, **Б.ж.с.** төлеушілер кірістер мен шығыстардың, мүліктің бөлек есебін жүргізуге және Салық кодексінде белгіленген тәртіппен көрсетілген қызмет түрлері бойынша тиісті салық пен бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді есептеуді және төлеуді жүргізуге міндетті.

Б.ж.с. есептеу үшін салық салу объектісі – жер учаскесін бағалау құны.

Егістік бойынша **Б.ж.с.** есептеу жер учаскелерінің жиынтық бағалау құнына жер учаскелерінің жиынтық ау-

ням производится. исходя из совокупной площади земельных участков, к совокупной оценочной стоимости земельных участков. Исчисление Е.з.н. по пастбищам, естественным сенокосам и другим земельным участкам, используемым в деятельности, на которую распространяется специальный налоговый режим, производится путем применения ставки 0.1% к совокупной оценочной стоимости земельных участков.

Крестьянские или фермерские хозяйства исчисляются Е.з.н. за фактический период пользования земельным участком на праве землепользования. Оценочная стоимость земельного участка за фактический период пользования земельным участком определяется путем деления оценочной стоимости земельного участка на двенадцать и умножения на количество месяцев фактического периода пользования земельным участком. При передаче крестьянским или фермерским хозяйством земельного участка в аренду другому крестьянскому или фермерскому хозяйству каждая из сторон исчисляет единый земельный налог за фактический период пользования земельным участком. Исчисление единого земельного налога арендатором производится начиная с месяца, следующего за месяцем получения земельного участка в аренду. В период фактического пользования земельным участ-

даным негізге ала отырып жүргізіледі. Жайлаулар, табиғи шабындықтар және арнаулы салық режимі қолданылатын қызметте пайдаланылатын басқа да жер учаскелері бойынша **Б.ж.с.** есептеу жер учаскелерінің жиынтық бағалау құнының 0.1% ставкасын қолдану арқылы жүргізіледі.

Шаруа немесе фермер қожалықтары жер пайдалану құқығындағы **Б.ж.с.** жер учаскесін пайдаланудың нақты кезені үшін есептейді. Жер учаскесін пайдаланудың нақты кезені үшін жер учаскесін бағалаудың құны жер учаскесін бағалаудың құнын он екіге бөлу және жер учаскесін пайдаланудың нақты кезені айларының санына көбейту арқылы айқындалады. Шаруа немесе фермер қожалықтары жер учаскесін басқа шаруа немесе фермер қожалығына жалға берген кезде тараптардың әрқайсысы **Б.ж.с.** жер учаскесін пайдаланудың нақты кезені үшін есептейді. Жалға алушының **Б.ж.с.** есептеуі жер учаскесін жалға алған айдан кейінгі айдан бастап жүргізіледі. **Б.ж.с.** есептеу кезінде жалға берушінің жер учаскесін нақты пайдалану кезеңіне жер учаскесі жалға берілген ай қосылады.

Б.ж.с. төлеушілер әрбір қызметкер, сондай-ақ шаруа немесе фермер қожалығының басшысы мен кәметке толған мүшелері үшін республикалық

ком арендодателю при исчислении единого земельного налога включается месяц, в котором земельный участок был передан в аренду.

Плательщики Е.з.н. ежемесячно исчисляют суммы социального налога по ставке 20 процентов от месячного расчетного показателя, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на первое число месяца, за который производится исчисление социального налога за каждого работника, а также за главу и совершеннолетних членов крестьянского или фермерского хозяйства. Обязательства за совершеннолетних членов крестьянского или фермерского хозяйства по исчислению и уплате социального налога возникают с начала календарного года, следующего за годом достижения ими совершеннолетия. Исчисленная сумма социального налога подлежит уменьшению на сумму социальных отчислений, исчисленных в соответствии с Законом Республики Казахстан «Об обязательном социальном страховании». При превышении суммы социальных отчислений над суммой социального налога сумма социального налога становится равной нулю.

Уплата Е.з.н. социального налога, индивидуального подоходного налога, удерживаемого у источника выплаты, платы за пользование водными ресурсами

бюджет туралы заңда белгіленген және әлеуметтік салықты есептеу жүргізілетін айдың бірінші күні қолданыста болған айлық есептік көрсеткіштің 20 пайыз ставкасы бойынша әлеуметтік салық сомасын ай сайын есептеп отырады. Шаруа немесе фермер қожалығының кәметке толған мүшелерінің әлеуметтік салықты есептеу мен төлеу жөніндегі міндеттемелері олар кәметке толған жылдан кейінгі күнтізбелік жылдың басынан бастап туындайды. Әлеуметтік салықтың есептелген сомасы «Міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес есептелген әлеуметтік аударымдар сомасына азайтылуға жатады. Әлеуметтік аударымдар сомасы әлеуметтік салық сомасынан асып түскен кезде, әлеуметтік салықтың сомасы нөлге тең болады.

Б.ж.с. әлеуметтік салықты, төлем көзінен ұсталатын жеке табыс салығын, жер бетіндегі көздердің су ресурстарын пайдаланғаны үшін төлемакыны, қоршаған ортаға эмиссия үшін төлемакыны, әлеуметтік аударымдарды төлеу, міндетті зейнетақы жарналарын аудару мынадай тәртіппен жүргізіледі: салық кезеңінің 1 қаңтарынан 1 қазанына дейін есептелген соманы төлеу ағымдағы салық кезеңінің 10 қарашасынан кешіктірілмей; салық кезеңінің 1 қазанынан 31 желтоқсанына

поверхностных источников, платы за эмиссии в окружающую среду, социальные отчисления, перечисление обязательных пенсионных взносов производятся в следующем порядке: суммы, исчисленные с 1 января до 1 октября налогового периода, не позднее 10 ноября текущего налогового периода; суммы, исчисленные с 1 октября по 31 декабря налогового периода, не позднее 10 апреля налогового периода, следующего за отчетным налоговым периодом.

Уплата социального налога и индивидуального подоходного налога, удерживаемого у источника выплаты, производится по месту нахождения земельных участков.

В декларации для плательщиков **Е.з.н.** отражаются исчисленные суммы **Е.з.н.**, социального налога, индивидуального подоходного налога, удерживаемого у источника выплаты, платы за пользование водными ресурсами поверхностных источников, платы за эмиссии в окружающую среду, обязательных пенсионных взносов и социальных отчислений.

Декларация для плательщиков **Е.з.н.** представляется не позднее 31 марта налогового периода, следующего за отчетным налоговым периодом, в налоговые органы по местонахождению земельных участков.

дейін есептелген соманы төлеу есепті салық кезеңінен кейінгі салық кезеңінің 10 сәуірінен кешіктірілмей.

Әлеуметтік салықты және төлем көзінен ұсталатын жеке табыс салығын төлеу жер учаскелерінің орналасқан жері бойынша жүргізіледі.

Б.ж.с. төлеушілерге арналған декларацияда **Б.ж.с.**-ның, әлеуметтік салықтың, төлем көзінен ұсталатын жеке табыс салығының, жер беті көздерінің су ресурстарын пайдаланғаны үшін төлем-ақының, қоршаған ортаға эмиссия үшін төлем-ақының, міндетті зейнетақы жарналары мен әлеуметтік аударымдардың есептелген сомалары көрсетіледі.

Б.ж.с. төлеушілерге арналған декларация жер учаскесінің орналасқан жері бойынша салық органына есепті салық кезеңінен кейінгі салық кезеңінің 31 наурызынан кешіктірілмей табыс етіледі.

ЕДИНЫЙ КАЗНАЧЕЙСКИЙ

СЧЕТ – счет, открываемый в Национальном Банке РК для централизованного осуществления переводных операций и ведения их учета на принципах единства кассы.

ЕДИНЫЙ МЕЖДУНАРОДНЫЙ ПЕРЕВОЗОЧНЫЙ ДОКУМЕНТ

– при перевозке грузов: в международном автомобильном сообщении – товарно-транспортная накладная; в международном и межгосударственном сообщении железнодорожным транспортом – накладная единого образца; воздушным транспортом – грузовая накладная; морским транспортом – коносамент или морская накладная; по системе магистральных трубопроводов: грузовая таможенная декларация на транзитный объем товаров по каждому магистральному трубопроводу за расчетный период; акты выполненных работ, акты приема-сдачи грузов; счета-фактуры; при перевозке пассажиров и багажа: автомобильным транспортом: при регулярных перевозках – отчет о продаже проездных билетов, проданных в Республике Казахстан, а также расчетные ведомости о пассажирских билетах, составленные автовокзалами (автостанциями) по пути следования; при нерегулярных перевозках – список пассажиров; железнодорожным транспортом: отчет о продаже проезд-

БІРЫҢҒАЙ ҚАЗЫНАШЫЛЫҚ

ШОТ – аударым операцияларын орталықтандырып жүзеге асыру және олардың есебін қассаның бірыңғайлығы принциптерінде жүргізу үшін ҚР Ұлттық Банкіде ашылатын шот.

БІРЫҢҒАЙ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТАСЫМАЛДАУ ҚҰЖАТТАРЫ

– жүктерді тасымалдау кезінде: халықаралық автокөлік қатынасында – тауар-көлік жүкқұжаты; халықаралық және мемлекетаралық теміржол көлігі қатынасында – бірыңғай үлгідегі жүкқұжаты; әуе көлігінде – жүкқұжаты; теңіз көлігінде – коносамент немесе теңіз жүкқұжаты; магистралдық құбыр жүйесі бойынша: есеп-қисап кезеңі ішінде әрбір магистралдық құбыр бойынша тауарлардың транзиттік көлеміне арналған жүктің кедендік декларациясы; орындалған жұмыстардың актілері, жүктерді қабылдап алу-тапсыру актілері; шот-фактуралар; жолаушылар мен жүкті тасымалдау кезінде: автокөлік көлігімен: тұрақты тасымалдау кезінде – Қазақстан Республикасында сатылған жол жүру билеттерін сату туралы есеп, сондай-ақ жол жүру бойындағы автовокзалдар (автостанциялар) жасаған жолаушылар билеттері туралы есеп айырысу ведомостары; тұрақты емес тасымалдау кезінде – жолаушылардың тізімі; теміржол көлігімен: Қазақстан Республикасында сатылған жол

ных, перевозочных и почтовых документов, проданных в Республике Казахстан; расчетная ведомость о пассажирских билетах, проданных в Республике Казахстан в международном сообщении; балансовая ведомость по взаиморасчетам за пассажирские перевозки между железнодорожными администрациями и отчет об оформлении проездных и перевозочных документов; воздушным транспортом: генеральная декларация; пассажирский манифест; карго-манифест; лоджит (центрально-загрузочный график); сводно-загрузочная ведомость (проездной билет и багажная квитанция).

жүру, тасымалдау және пошта құжаттарын сату туралы есеп; халықаралық қатынаста Қазақстан Республикасында сатылған жолаушылар билеттері туралы есеп айырысу ведомосы; теміржол әкімшіліктері арасындағы жолаушылар тасымалдау үшін өзара есеп айырысу жөніндегі баланстық ведомость және жол жүру мен тасымалдау құжаттарын ресімдеу туралы есеп; әуе көлігімен: бас декларация; жолаушы манифесті; карго-манифест; лоджит (орталық-тиеу кестесі); жинақтау-тиеу ведомосы (жол жүру билеті мен жүк квитанциясы).

ЕСТЕСТВЕННАЯ МОНОПОЛИЯ – состояние рынка услуг (товаров, работ), при котором создание конкурентных условий для удовлетворения спроса на определенный вид услуг (товаров, работ) невозможно или экономически нецелесообразно в силу технологических особенностей производства и предоставления данного вида услуг (товаров, работ).

ТАБИҒИ МОНОПОЛИЯ – қызметтердің осы түрін (тауар, жұмыс) өндіру мен ұсынудың технологиялық ерекшеліктеріне байланысты қызметтердің (тауар, жұмыс) белгілі бір түріне сұранысты қанағаттандыру үшін бәсекелестік жағдай жасау мүмкін болмайтын немесе экономикалық жағынан тиімсіз болатын қызметтер (тауар, жұмыс) нарығының жай-күйі.

ЖАЛОБА – требование лица о восстановлении или защите нарушенных прав, свобод или законных интересов, об устранении неправомерных действий или бездействия должностных лиц, а также отмене незаконных решений субъектов.

ЖАЛОБА НАЛОГОПЛАТЕЛЬЩИКА (налоговый агент) – жалоба налогоплательщика (налоговый агент) подается в письменной форме.

В Ж. должны быть указаны: дата подписания **Ж.н.** (налоговый агент); наименование вышестоящего органа налоговой службы, в который подается **Ж.**; фамилия, имя и отчество (при его наличии) либо полное наименование лица, подающего **Ж.**, его местожительство (местонахождение); идентификационный номер; наименование налогового органа, проводившего налоговую проверку; обстоятельства, на которых лицо, подающее **Ж.**, основывает свои требования и доказательства, подтверждающие эти обстоятельства; перечень прилагаемых документов.

В Ж. могут быть указаны и иные сведения, имеющие значе-

ШАҒЫМ – тұлғаның өзінің бұзылған құқықтарын, бостандықтарын немесе заңды мүдделерін қалпына келтіру, лауазымды тұлғаның заңсыз іс-әрекетін немесе әрекетсіздігін жою, сондай-ақ субъектінің заңсыз шешімінің күшін жою туралы талабы.

САЛЫҚ ТӨЛЕУШІНІҢ (салық агенті) **ШАҒЫМЫ** – салық төлеушінің (салық агенті) шағымы жазбаша нысанда беріледі.

Ш.-да көрсетіледі: салық төлеушінің (салық агенті) **Ш.-ға** қол қойған күні; **Ш.** берілетін жоғары тұрған салық қызметі органының атауы; **Ш.** беретін тұлғаның тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда) не толық атауы, оның тұрғылықты жері (орналасқан жері); сәйкестендіру нөмірі; салықтық тексеру жүргізген салық органының атауы; **Ш.** беруші тұлға өз талаптарын негіздейтін мән-жайлар және осы мән-жайларды растайтын дәлелдер; қоса тіркелген құжаттардың тізбесі.

Ш.-да дауды шешу үшін маңызы бар өзге де мәліметтер көрсетілуі мүмкін. Ш.-ға салық төлеуші (салық агенті) не оның

ние для разрешения спора. **Ж.** подписывается налогоплательщиком (налоговый агент) либо лицом, являющимся его представителем.

К Ж. прилагаются: копии акта и уведомления; документы, подтверждающие обстоятельства, на которых налогоплательщик (налоговый агент) основывает свои требования; иные документы, имеющие отношение к делу.

өкілі болып табылатын тұлға кол кояды.

Ш.-да тіркеледі: акті мен хабарламаның көшірмелері; салық төлеуші (салық агенті) өз талаптарын негіздейтін мәнжайларды растайтын құжаттар; іске қатысы бар өзге де құжаттар.

Ж

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНАЯ СТАНЦИЯ

– пункт, разделяющий магистральные пути на участки, имеющий путевое развитие, обеспечивающий регулирование движения, пропускную способность и позволяющий производить операции по приему, отправлению, скрещению, обгону поездов, по обслуживанию пассажиров, приему, выдаче багажа, грузобагажа, почтовых отправлений и грузов.

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОЕ СО-

ОБЩЕНИЕ – перевозка пассажиров, багажа, грузов, грузобагажа и почтовых отправлений железнодорожным транспортом между пунктами отправления и назначения, включая следующие виды: международное – перевозка между РК и иностранными государствами и транзитом через РК; межобластное – перевозка между пунктами отправления и назначения, находящимися в разных областях РК; межрайонное (междугородное) – перевоз-

ТЕМІР ЖОЛ СТАНЦИЯСЫ

– поез қозғалысын реттеуді, өткізу қабілетін қамтамасыз ететін және оны қабылдау, жөнелту, тоғыстыру, басып озу жөніндегі, жолаушыларға қызмет көрсету, жолжүкті, жүк-жолжүкті, почта жөнелтілімдерін және жүктерді қабылдау, беру жөніндегі операцияларды жүргізуге мүмкіндік беретін жолдық дамуы бар, магистралдық жолды учаскеге бөлетін пункт.

ТЕМІР ЖОЛ ҚАТЫНАСЫ

– жөнелтетін және баратын бекеттер арасында темір жол көлігімен жолаушылар, жолжүк, жүк, жүк-жолжүк және почта жөнелтілімдерін тасымалдау, оның мына түрлері: халықаралық – ҚР мен шет мемлекеттер арасында және ҚР арқылы транзитпен тасымалдау; облысаралық – ҚР әр түрлі облыстарындағы жөнелту және межелі пункттері арасындағы тасымалдау; ауданаралық (калааралық) – бір об-

ка между населенными пунктами в пределах одной области; внутреннее – перевозка в черте города (района) и пригородной зоне.

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНЫЕ ПУТИ – объекты недвижимого имущества (магистральные, станционные, подъездные пути узкой и широкой колеи), по которым осуществляется перемещение подвижного состава.

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНЫЙ ТРАНСПОРТ – вид транспорта, обеспечивающий перевозки по железнодорожным путям.

ЖЕЛТЫЕ ЛИНИИ – границы максимально допустимых зон возможного распространения завалов (обрушений) зданий (сооружений, строений) в результате разрушительных землетрясений, иных бедствий природного или техногенного характера.

Ж.л., как правило, применяются для регулирования разрывов между зданиями и сооружениями.

ЖЕСТЯНАЯ ТАРА – потребительская тара, изготовленная из специальной жести, внутренняя поверхность которой состоит из пищевого материала.

ЖИВОТНЫЕ – 1. Культивируемые человеком все виды сельскохозяйственных животных и птиц.

лыс шегіндегі елді мекендер арасындағы тасымалдау; ішкі – қала (аудан) ішінде және қала маңында тасымалдау.

ТЕМІР ЖОЛДАР – жылжымалы құрамның жүруі іске асырылатын жылжымайтын мүлік объектілері (тар және кең табан магистралдық, станциялық, кірме жолдар).

ТЕМІР ЖОЛ КӨЛІГІ – темір жолдармен тасымалдауды қамтамасыз ететін көлік түрі.

САРЫ СЫЗЫҚ – жойқын жер сілкіністері, өзге де табиғи немесе техногендік сипаттағы зілзалалардың салдарынан үйлердің (ғимараттардың, құрылыстардың) үйінділерге (қиратындыларға) айналуы барынша мүмкін болатын аймақтар шекарасы.

С.с. үйлер мен ғимараттар арасындағы қашықтықты реттеу үшін қолданылады.

ҚАҢЫЛТЫР ҰДЫС – ішкі жағы тағам сақтайтын материалмен қапталған арнаулы қаңылтырдан жасалған тұтыну ыдысы.

МАЛ – 1. Адам өсіретін, ауыл шаруашылық өндірісіне тікелей қатысы бар ауыл шаруашылығы

имеющих непосредственное отношение к сельскохозяйственному производству. 2. Дикие животные (млекопитающие, птицы, пресмыкающиеся, земноводные, рыбы, моллюски, насекомые и другие), находящиеся в состоянии естественной свободы на суше, в воде, атмосфере и почве.

ЖИВОТНЫЙ МИР – совокупность животных, постоянно или временно обитающих на территории РК, а также относящихся к природным ресурсам континентального шельфа и исключительной экономической зоны РК.

ЖИДКИЕ ОТХОДЫ – любые отходы в жидкой форме, за исключением сточных вод.

ЖИЗНЕННЫЙ ЦИКЛ ПРОДУКЦИИ – процессы проектирования, производства, эксплуатации, хранения, транспортировки, реализации, утилизации и уничтожения продукции.

ЖИЛАЯ ПЛОЩАДЬ – сумма площадей жилых комнат (спальни, гостиной, детской, домашнего кабинета и др.) в жилище (квартира), исчисляемая в квадратных метрах.

ЖИЛИЩЕ – 1. Отдельная жилая единица (индивидуальный жилой дом, квартира, комната в общежитии), предназначенная и

малы мен құсының барлық түрі. 2. Құрғақта, суда, атмосфера да және топырақта табиғи еркіндік жағдайда болатын жабайы жануарлар (сүтқоректі, құс, бауырымен жорғалаушы, қосмекенді, балық, моллюска, жәндік және тағы басқа).

ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІ – ҚР аумағында, сондай-ақ ҚР құрылыктағы қайраңының және айрықша экономикалық аймағының табиғи ресурстарына жатқызылатын аумақтарда тұрақты немесе уақытша мекендейтін жануарлар жиынтығы.

СҰЙЫҚҚАЛДЫҚТАР – сарқынды суды қоспағанда, сұйық түрдегі кез келген қалдықтар.

ӨНІМНІҢ ӨМІРЛІК ЦИКЛІ – өнімді жобалау, өндіру, пайдалану, сақтау, тасымалдау, өткізу, жою және кәдеге жарату процестері.

ТҰРҒЫН АЛАҢ – тұрғын үйдегі (пәтер) тұрғын бөлмелердің (жатын бөлме, мейманжай, балалар бөлмесі, үйдегі кабинет және басқа да) шаршы метрмен есептелетін алаңының қосындысы.

ТҰРҒЫН ҮЙ – 1. Тұрақты тұрға арналған және соған пайдаланылатын, белгіленген техникалық, санитариялық және басқа да

используемая для постоянного проживания, отвечающая установленным техническим, санитарным и другим обязательным требованиям. 2. Помещение или строение для временного или постоянного проживания одного или нескольких лиц, в том числе: собственные или арендуемые квартиры, дом, садовый дом, гостиничный номер, каюта; непосредственно примыкающие к ним веранды, террасы, галереи, балконы, подвал и чердак жилого строения, кроме многоквартирного дома, а также речное или морское судно.

ЖИЛИЩЕ, ПРИРАВНЕННОЕ К СЛУЖЕБНОМУ – жилище, предоставляемое из государственного жилищного фонда государственным служащим, работникам бюджетных организаций, военнослужащим и лицам, занимающим государственные выборные должности.

ЖИЛИЩНЫЕ СТРОИТЕЛЬНЫЕ СБЕРЕЖЕНИЯ – деньги, накопленные вкладчиками в жилищных строительных сберегательных банках для получения жилищного займа с начисленной ставкой вознаграждения по вкладу и премией государства в целях проведения мероприятий по улучшению жилищных условий.

ЖИЛИЩНЫЙ ЗАЕМ – целевой заем, предоставляемый вклад-

міндетті талаптарға сай келетін жеке тұрғын үй (жеке-дара тұрғын үй, пәтер, жатақханадағы бөлме). 2. Бір немесе бірнеше тұлғаның уақытша немесе тұрақты тұруына арналған үй-жай немесе құрылыс, оның ішінде: меншікті немесе жалға алынған пәтер, үй, саяжай үйі, мейманхана нөмірі, каюта, көп пәтерлі үйлерді қоспағанда, оларға тікелей жалғасатын тұрғын үйлердің верандалары, террасалары, галереялары, балкондары, жертөлесі және шатыры, сондай-ақ өзен немесе теңіз кемесі.

ҚЫЗМЕТТІК ТҰРҒЫН ҮЙЛЕРГЕ ТЕҢЕСТІРІЛГЕН ТҰРҒЫН ҮЙЛЕР – мемлекеттік тұрғын үй қорынан мемлекеттік қызметшілерге, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлеріне, әскери қызметшілерге және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын тұлғаларға берілетін тұрғын үйлер.

ТҰРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫ ЖИНАҚ АҚШАСЫ – салымшылардың тұрғын үй жағдайын жақсарту жөніндегі іс-шараларды жүргізу мақсатында салым бойынша сыйақы ставкасы мен мемлекеттің сыйлықақысы есептелген тұрғын үй замын алу үшін тұрғын үй құрылысы жинақ банкілерінде жинақтаған ақшасы.

ТҰРҒЫН ҮЙ ҚАРЫЗЫ – «ҚР тұрғын үй құрылысы жинақ

чику в целях улучшения жилищных условий в соответствии с Законом РК «О жилищных строительных сбережениях в РК» и условиями договоров о жилищных строительных сбережениях, о предоставлении банковского займа.

ЖИЛИЩНЫЙ КООПЕРАТИВ

(жилищно-строительный кооператив) – некоммерческое объединение граждан с целью приобретения (строительства) и эксплуатации жилого дома, в котором право собственности на жилой дом принадлежит кооперативу, а граждане члены кооператива обладают правом владения и пользования закрепленными за ними помещениями, а в отдельных случаях – правом распоряжения в установленном порядке, и участвуют в расходах на содержание жилого дома.

ЖИЛИЩНЫЙ СТРОИТЕЛЬНЫЙ СБЕРЕГАТЕЛЬНЫЙ БАНК

– банк, имеющий лицензию уполномоченного государственного органа по регулированию и надзору финансового рынка и финансовых организаций на осуществление деятельности, предусмотренной статьей 5 Закона РК «О жилищных строительных сбережениях в Республике Казахстан».

ЖИЛИЩНЫЙ ФОНД – находящиеся на территории РК жилищно-строительные фонды всех форм собственности.

акшасы туралы» Заңға және тұрғын үй құрылысы жинақ акшасы туралы, банк қарызын беру туралы шарттардың талаптарына сәйкес тұрғын үй жағдайын жақсарту мақсатында салымшыға берілетін нысаналы қарыз.

ТҰРҒЫН ҮЙ КОПЕРАТИВИ

(тұрғын үй-құрылыс кооперативі) – азаматтардың тұрғын үйді сатып алу (салу) және пайдалану мақсатындағы коммерциялық емес бірлестігі, онда тұрғын үйді меншіктену құқығы кооперативке тиесілі болады, ал кооперативке мүше азаматтар өздеріне бекітіліп берілген үй-жайларды иелену және пайдалану құқығына, ал жекелеген жағдайларда – белгіленген тәртіппен билік ету құқығына ие болады және тұрғын үйді күтіп ұстау шығынына қатысады.

ТҰРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫ

ЖИНАҚ БАНКІ – қаржы нарығы мен қаржылық ұйымдарды реттеу және қадағалау жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органның «Қазақстан Республикасының тұрғын үй құрылысы жинақ акшасы туралы» ҚР Заңының 5-бабында көзделген қызметті жүзеге асыруға арналған лицензиясы бар банк.

ТҰРҒЫН ҮЙ ҚОРЫ

– ҚР аумағындағы барлық меншік нысандарындағы тұрғын үйлер.

Ж

ЖИЛОЕ ЗДАНИЕ ПО ДОГОВОРУ О ДОЛЕВОМ УЧАСТИИ В ЖИЛИЩНОМ СТРОИТЕЛЬСТВЕ – строение, состоящее в основном из жилых помещений, а также нежилых помещений и иных частей, являющихся общим имуществом.

ЖИЛОЕ ПОМЕЩЕНИЕ (квартира) – отдельное помещение, предназначенное и используемое для постоянного проживания, включающее как жилую площадь, так и нежилую площадь жилища.

ЖИЛОЙ ДОМ (жилое здание) – строение, состоящее в основном из жилых помещений, а также нежилых помещений и иных частей, являющихся общим имуществом.

ЖУРНАЛИСТ (представитель средства массовой информации) – физическое лицо, осуществляющее деятельность по сбору, обработке и подготовке сообщений и материалов для средств массовой информации на основе трудовых или иных договорных отношений.

ТҰРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫНА ҮЛЕСТІК ҚАТЫСУ ТУРАЛЫ КЕЛІСІМШАРТ БОЙЫНША ТҰРҒЫН ЖАЙ – негізінен тұрғын үй-жайлардан, сондай-ақ ортақ мүлік болып табылатын тұрғын емес үй-жайлардан және өзге де бөліктерден тұратын құрылыс.

ТҰРҒЫН ҮЙ-ЖАЙ (пәтер) – тұрақты тұруға арналған және соған пайдаланылатын, тұрғын үйдің тұрғын алаңын да, тұрғын емес алаңын да қамтитын жеке үй-жай.

ТҰРҒЫН ҮЙ (тұрғын жай) – негізінен тұрғын үй-жайдан, сондай-ақ тұрғын емес үй-жайдан және жалпы мүлік болып табылатын өзге де бөліктен тұратын құрылыс.

ЖУРНАЛИСТ (бұқаралық ақпарат құралының өкілі) – еңбек қатынастары немесе өзге де келісімшарттық қатынастар негізінде бұқаралық ақпарат құралы үшін хабарлар мен материалдар жинау, өңдеу және әзірлеу жөніндегі қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға.

З

ЗАБАСТОВКА – полное или частичное прекращение работы в целях удовлетворения своих социально-экономических и профессиональных требований в коллективном трудовом споре с работодателем.

ЗАВЕДОМО ЛОЖНАЯ РЕКЛАМА – реклама, с помощью которой рекламодатель (рекламопроизводитель, рекламораспространитель) умышленно вводит в заблуждение потребителя рекламы.

ЗАВЕРШЕНИЕ ФИНАНСОВОГО ГОДА – все операции текущего финансового года, связанные с зачислением поступлений в бюджет и осуществлением платежей из бюджета, завершаются 31 декабря текущего финансового года.

ЗАВИСИМЫЙ АГЕНТ – не является независимым агентом; имеет право на основании договорных отношений представлять интересы лица, заключившего с ним соглашение в Республике Казахстан, действовать и заключать от его имени контракты (договоры).

ЕРЕУІЛ – жұмыс берушімен ұжымдық еңбек дауында өздерінің әлеуметтік-экономикалық және кәсіптік талаптарын қанағаттандыру мақсатында жұмысты толық немесе ішінара тоқтату.

КӨРІНЕУ ЖАЛҒАН ЖАРНАМА – жарнама берушінің (жарнама жасаушы, жарнама таратушы) жарнама тұтынушыны қасақана жанылыстыратын, жарнамалау көмегімен берілетін жарнамасы.

ҚАРЖЫ ЖЫЛЫНЫҢ АЯҚТАЛУЫ – ағымдағы қаржы жылының бюджет түсімдерін есепке жазуға және бюджеттен төленетін төлемдерді жүзеге асыруға байланысты операциялардың барлығы ағымдағы қаржы жылының 31 желтоқсанында аяқталады.

ТӘУЕЛДІ АГЕНТ – тәуелсіз агент болмауы; келісімшарт қатынастары негізінде Қазақстан Республикасында оның мүдделерін білдіру құқығын иеленуші болуы, оның атынан әрекет ету және өзара шарттар (келісімшарттар, келісімдер) жасасу

соглашения); его деятельность не должна ограничиваться видами деятельности.

ЗАГРАНУЧРЕЖДЕНИЯ – находящиеся за рубежом дипломатические и приравненные к ним представительства, а также консульские учреждения РК.

ЗАГРЯЗНЕНИЕ МОРЯ – поступление в морскую среду материалов, веществ, энергии, шума, вибраций, а также образование различных типов излучений и полей, приводящих либо способных нанести вред здоровью людей, живым ресурсам моря и морской экосистеме, либо создающих помехи, приносящих либо способных нанести убытки физическим или юридическим лицам, осуществляющим законную деятельность в море либо на его побережье.

ЗАГРЯЗНЕНИЕ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ – поступление в окружающую среду загрязняющих веществ, радиоактивных материалов, отходов производства и потребления, а также влияние на окружающую среду шума, вибраций, магнитных полей и иных вредных физических воздействий.

ЗАДАТОК – денежная сумма, выдаваемая одной из договаривающихся сторон в счет причитающихся с нее по договору плате-

жүзінше болуы: оның қызметі қызмет түрлерімен шектелмеуі тиіс.

ШЕТ ЕЛДЕРДЕГІ МЕКЕМЕЛЕР – ҚР шет елдерде орналасқан дипломатиялық және оларға теңестірілген өкілдіктері, сондай-ақ консулдық мекемелері.

ТЕҢІЗДІ ЛАСТАУ – тұлғалардың денсаулығына, теңіздің жанды ресурстарына және теңіздің экожүйесіне зиян келтіретін не зиян келтіруге қабілетті, теңізде не оның жағалауында заңды жұмысты жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлғаларға кедергілер жасайтын немесе залал келтіретін не залал келтіруге қабілетті материалдардың, заттардың, энергияның, шудың, тербелістің теңіз аясына келіп түсуі, сондай-ақ сәулелер мен өрістердің алуан үлгілерінің пайда болуы.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ЛАСТАУ – қоршаған ортаға ластағыш заттардың, радиоактивті материалдардың, өндіріс және тұтыну қалдықтарының түсуі, сондай-ақ шудың, тербелістердің, магнит өрістерінің және өзге де зиянды физикалық әсерлердің қоршаған ортаға ықпалы.

КЕПІЛПҮЛ – уағдаласушы тараптардың біреуінің келісімшарт бойынша өзінен алынатын төлемнің есебінен екінші тарапқа

жей другой стороне и в обеспечение заключения и исполнения договора либо исполнения иного обязательства.

және келісімшарт жасау мен орындауды қамтамасыз етуге берілетін ақшалай сома.

ЗАДАЧИ ОРГАНОВ НАЛОГОВОЙ СЛУЖБЫ – обеспечение полноты и своевременности поступления налогов и других обязательных платежей в бюджет; обеспечение полноты и своевременности исчисления, удержания и перечисления обязательных пенсионных взносов в накопительные пенсионные фонды, исчисления и уплаты социальных отчислений в Государственный фонд социального страхования; участие в реализации налоговой политики Республики Казахстан; обеспечение в пределах своей компетенции экономической безопасности Республики Казахстан; обеспечение соблюдения налогового законодательства Республики Казахстан.

САЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ ОРГАНДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕРІ – салықтың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің түсу толықтығы мен уақтылығын қамтамасыз ету; міндетті зейнетақы жарналарын есептеудің, ұстаудың және жинақтаушы зейнетақы қорларына аударудың және әлеуметтік аударымдарды есептеудің және Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына төлеудің толықтығы мен уақтылығын қамтамасыз ету; Қазақстан Республикасының салық саясатын іске асыруға қатысу; өз құзыреті шегінде Қазақстан Республикасының экономикалық қауіпсіздігін қамтамасыз ету; Қазақстан Республикасы салық заңнамасының сақталуын қамтамасыз ету.

3

ЗАДОЛЖЕННОСТЬ – сумма не произведенных заемщиком платежей, сроки которых наступили в соответствии с графиком погашения и обслуживания бюджетного кредита (кредитный договор).

БЕРЕШЕК – бюджеттік несиені (несиелік келісімшарт) өтеу және оған қызмет көрсету кестесіне сәйкес мерзімі басталған, қарыз алушы төлемеген төлемдер сома.

ЗАЕМ – поступления денег в бюджет, связанные с выпуском государственных эмиссионных ценных бумаг и заключением договоров займов.

ҚАРЫЗ – мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздарды шығаруға және қарыз келісімшарттарын жасасуға байланысты бюджетке түсетін ақша түсімдері.

ЗАЕМ, ПРИВЛЕКАЕМЫЙ ПОД ПОРУЧИТЕЛЬСТВО ГОСУДАРСТВА – негосударственный заем, осуществляемый посредством выпуска инфраструктурных облигаций.

ЗАЕМЩИК – сторона кредитного договора, получающая бюджетный кредит, которая несет обязательства по погашению основного долга и выплате вознаграждения, а также других платежей в соответствии с кредитным договором.

3. могут быть: специализированные организации – банки, организации, осуществляющие отдельные виды банковских операций, а также организации, контрольный пакет акций которых принадлежит государству либо национальному холдингу, либо национальному управляющему холдингу, являющимся резидентами Республики Казахстан; местные исполнительные органы; иностранные государства; физические лица.

ЗАИМОДАТЕЛЬ – лицо, предоставившее государственный или негосударственный заем под государственную гарантию или поручительство государства, или представитель держателей инфраструктурных облигаций.

ЗАИМСТВОВАНИЕ – процесс, включающий в себя процедуры принятия решения о необходимости привлечения заемных

МЕМЛЕКЕТ КЕПІЛГЕРЛІГІ-МЕН ТАРТЫЛАТЫН ҚАРЫЗ – инфрақұрылымдық облигациялар шығару арқылы жүзеге асырылатын мемлекеттік емес қарыз.

ҚАРЫЗ АЛУШЫ – бюджеттік несиені алушы, негізгі борышты өтеу және сыйақы, сондай-ақ несиелік келісімшартқа сәйкес басқа да төлемдерді төлеу жөнінде міндеттемелер алатын кредит шартының тарабы.

Қ.а. бола алады: мамандандырылған ұйымдар – банктер, банк операцияларының жеке-леген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар, сондай-ақ акцияларының бақылау пакеттері мемлекетке не ұлттық холдингке, не Қазақстан Республикасының резиденттері болып табылатын ұлттық басқарушы холдингке тиесілі ұйымдар; жергілікті атқарушы органдар; шет мемлекеттер; жеке тұлғалар.

ҚАРЫЗ БЕРУШІ – мемлекеттік немесе мемлекеттік емес қарыздарды мемлекеттік кепілдікпен немесе мемлекет кепілгерлігімен берген тұлға немесе инфрақұрылымдық облигацияларды ұстаушылардың өкілі.

ҚАРЫЗ АЛУ – қарыз қаражаттарын тарту қажеттігі туралы шешім қабылдау, қарызды тарту, пайдалану, өтеу және оған қызмет

средств, определения порядка и условий привлечения, использования, погашения и обслуживания займа, процедуры переговоров, обеспечения и гарантий исполнения обязательств, оформления и подписания соответствующих документов по займу, ратификации договора займа (при государственном внешнем заимствовании), получения, использования средств займа, включая процедуры учета, контроля и анализа исполнения обязательств сторонами.

ЗАИМСТВОВАНИЕ МАТЕРИАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ ИЗ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕЗЕРВА – выпуск материальных ценностей из государственного резерва на определенных условиях с последующим возвратом в государственный резерв равного количества и качества аналогичных материальных ценностей.

ЗАКАЗЧИК – физическое или юридическое лицо, потребитель услуг оценщика.

ЗАКЛАД – вид залога, при котором заложенное имущество передается залогодателем во владение залогодержателя.

ЗАКЛАДКА МАТЕРИАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЗЕРВ – принятие материальных ценностей для хранения в государственном резерве.

көрсету тәртібі мен талаптарын айқындау рәсімдерін, келіссөздер, міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету және оларға кепілдік беру, қарыз бойынша тиісті құжаттарды ресімдеу және оларға қол қою, қарыз келісімшартын бекіту (мемлекеттік сыртқы қарыз алу кезінде), тараптардың міндеттемелерді орындауын есепке алу, бақылау және талдау рәсімдерін қоса алғанда қарыз қаражатын алу, пайдалану рәсімдерін қамтитын процесс.

3

МЕМЛЕКЕТТІК РЕЗЕРВТЕН МАТЕРИАЛДЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫ ҚАРЫЗҒА БЕРУ – мөлшері мен сапасы бірдей, тақиятес материалдық құндылықтарды белгілі бір шарттармен мемлекеттік резервке кейіннен қайтара отырып, материалдық құндылықтарды мемлекеттік резервтен шығару.

ТАПСЫРЫС БЕРУШІ – бағалаушының қызметін тұтынушы жеке немесе заңды тұлға.

КЕПІЛЗАТ – кепілге салынған мүлікті кепіл беруші кепіл ұстаушының иелігіне беретін кепіл түрі.

МАТЕРИАЛДЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫ МЕМЛЕКЕТТІК РЕЗЕРВКЕ САЛУ – мемлекеттік резервке сақтау үшін материалдық құндылықтарды қабылдау алу.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ – документ Счетного комитета по контролю за исполнением республиканского бюджета и ревизионной комиссии маслихата, составляемый на основании актов контроля и аудиторских отчетов.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ МЕЖДУНАРОДНОГО ДОГОВОРА – выражение согласия РК на обязательность для нее международного договора.

ЗАКОН – нормативный правовой акт, который регулирует общественные отношения, устанавливает основополагающие принципы и нормы, предусмотренные пунктом 3 статьи 61 Конституции РК, принимаемый Парламентом РК, а в случаях, предусмотренных подпунктом 4) статьи 53 Конституции РК, – Президентом РК.

ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЙ АКТ – конституционный закон, указ Президента РК, имеющий силу конституционного закона, кодекс, закон, указ Президента РК, имеющий силу закона, постановление Парламента РК, постановление Сената и Мажилиса.

ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО – совокупность нормативных правовых актов, принятых в установленном порядке.

ЗАКРЫТЫЙ АУКЦИОН – проводится внутри организации.

КОРЫТЫНДЫ – Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің және маслихаттың тексеру комиссиясының бақылау актісі және аудиторлық есеп негізінде жасайтын құжаты.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КЕЛІСІМ-ШАРТ ЖАСАСУ – ҚР өзі үшін халықаралық келісімшарттың міндетті екендігіне келісім білдіруі.

ЗАҢ – қоғамдық қатынастарды реттейтін, ҚР Конституциясы 61-бабының 3-тармағында көзделген түбегейлі принциптер мен нормаларды белгілейтін. ҚР Парламенті, ал ҚР Конституциясы 53-бабының 4) тармақшасында көзделген жағдайларда ҚР Президенті қабылдайтын нормативтік құқықтық акт.

ЗАҢНАМАЛЫҚ АКТ – Конституциялық заң, ҚР Президентінің конституциялық заң күші бар жарлығы, кодекс, заң, ҚР Президентінің заң күші бар жарлығы, ҚР Парламентінің қаулысы, Сенат пен Мәжілістің қаулылары.

ЗАҢНАМА – белгіленген тәртіппен қабылданған нормативтік құқықтық актілердің жиынтығы.

ЖАБЫҚ АУКЦИОН – мекеменің ішінде ғана өткізіледі, сырттан

посторонние физические и юридические лица не имеют право участия.

ЗАКРЫТЫЙ КЛЮЧ ЭЛЕКТРОННОЙ ЦИФРОВОЙ ПОДПИСИ

– последовательность электронных цифровых символов, известная владельцу регистрационного свидетельства и предназначенная для создания электронной цифровой подписи с использованием средств электронной цифровой подписи.

ЗАКУПКА – во внешней торговле приобретение товаров, услуг за границей для ввоза в страну покупателя по поручению заказчика или с целью продажи на внутреннем рынке.

ЗАКУПОЧНЫЕ ОПЕРАЦИИ

– мероприятия по закупке государством сельскохозяйственной продукции на внутреннем рынке по фиксированным ценам для его стабилизации и обеспечения экспортных поставок, проводимые по решению Правительства РК.

ЗАЛ ИГРОВЫХ АВТОМАТОВ

– игорное заведение, в котором для организации и проведения азартных игр используются только игровые автоматы.

ЗАЛОГ – способ обеспечения исполнения обязательства, в силу которого кредитор (залогодер-

ешбір жеке және заңды тұлғалар қатыса алмайды.

ЭЛЕКТРОНДЫҚ ЦИФРЛЫҚ ҚОЛТАҢБАНЫҢ ЖАБЫҚ КІЛТІ

– тіркеу куәлігінің иесіне белгілі және электрондық цифрлық қолтаңба құралдарын пайдалана отырып электрондық цифрлық қолтаңбаны жасауға арналған электрондық цифрлық нышандар дәйектілігі.

КӨТЕРЕ САТЫП АЛУ

– сыртқы сауда тапсырыс жасаушының жүктеуімен немесе ішкі нарықта сату мақсатымен, сатып алушының еліне әкелу үшін шетелден тауар және қызмет түрін сатып алу.

САТЫП АЛУ ОПЕРАЦИЯЛАРЫ

– мемлекеттің ішкі нарықты тұрақтандыру және экспорттық өнім беруді қамтамасыз ету үшін ауыл шаруашылығы өнімін ішкі нарықта тіркелген баға бойынша сатып алуы жөнінде ҚР Үкіметінің шешімі бойынша жүргізілетін іс-шаралар.

ОЙЫН АВТОМАТТАРЫ ЗАЛЫ

– құмар ойындарды ұйымдастыру мен өткізу үшін ойын автоматтары ғана пайдаланылатын ойын мекемесі.

КЕПІЛ – міндеттемеге сәйкес несие берушінің (кепіл ұстаушы) борышқор кепілмен қамтамасыз

жатель) имеет право, в случае неисполнения должником обеспеченного залогом обязательства, получить удовлетворение из стоимости заложенного имущества преимущественно перед другими кредиторами лица, которому принадлежит это имущество (залогодатель), за изъятиями, установленными Гражданским кодексом.

ЗАЛОГ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА ИЛИ ПРАВА ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ – основанный на договоре залога либо на основании законодательных актов РК способ обеспечения исполнения обязательств, в силу которого кредитор (залогодержатель) имеет право в случае неисполнения должником обеспеченного залогом обязательства получить удовлетворение из стоимости заложенного земельного участка или права землепользования преимущественно перед другими кредиторами лица, которому принадлежит этот земельный участок или право землепользования (залогодатель), за изъятиями, установленными Гражданским кодексом РК.

ЗАЛОГОВЫЙ КРЕДИТОР – кредитор по обязательствам, требования которого обеспечены залогом имущества должника.

ЗАЛОГОДАТЕЛЬ – лицо, чье недвижимое имущество или доля

етілген міндеттемені орындамаған ретте кепілге салынған мүлік құнынан Азаматтық кодексте белгіленген алып тасталатындарды қоспай, осы мүлік тиесілі тұлғаның (кепіл беруші) басқа несие берушілердің алдында артықшылықпен қанағаттандырылуға құқығы бар міндеттемені атқаруының осындай әдісі.

ЖЕР УЧАСКЕСІН НЕМЕСЕ ЖЕР ПАЙДАЛАНУ ҚҰҚЫҒЫН КЕПІЛГЕ САЛУ – міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етудің кепіл келісім-шартына негізделген не ҚР заң актілерінің негізіндегі әдісі, осыған орай кредитордың (кепіл ұстаушы) борышкер кепілмен қамтамасыз етілген міндеттемені орындамаған жағдайда кепілге салынған жер учаскесінің немесе жер пайдалану құқығының құнынан осы жер учаскесі немесе жер пайдалану құқығы тиесілі тұлғаның (кепіл беруші) басқа кредиторлары алдында қайтарым алуға басым құқығы болады, бұған ҚР Азаматтық кодексінде белгіленген алып қою жағдайлары қосылмайды.

КЕПІЛДІ КРЕДИТОР – талаптары борышкердің мүлкін кепілге салумен қамтамасыз етілген міндеттемелер бойынша кредитор.

КЕПІЛ БЕРУШІ – жылжымайтын мүлкі немесе ондағы үлесі

в нем являются предметом ипотеки.

ипотеканың мәні болып табылатын тұлға.

ЗАЛОГОДЕРЖАТЕЛЬ – лицо, чьи интересы по основному обязательству обеспечены ипотекой.

КЕПІЛ ҰСТАУШЫ – негізгі міндеттеме бойынша мүдделері ипотекамен қамтамасыз етілген тұлға.

ЗАНЯТОСТЬ – деятельность граждан, связанная с удовлетворением личных потребностей, не противоречащих Конституции, законам и иным нормативным правовым актам РК, и приносящая им заработок или доход.

ЖҰМЫСПЕН ҚАМТЫЛУ – азаматтардың ҚР Конституциясына, заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілеріне қайшы келмейтін жеке қажеттерін қанағаттандыруға байланысты және оларға табыс немесе кіріс әкелетін қызметі.

ЗАПАТЕНТОВАННЫЕ ОБЪЕКТЫ ПРОМЫШЛЕННОЙ СОБСТВЕННОСТИ – объекты промышленной собственности, на которые выданы охранные документы.

ПАТЕНТТЕЛГЕН ӨНЕРКӘСІПТІК МЕНШІК ОБЪЕКТІЛЕРІ – Қорғау құжаттары берілген өнеркәсіптік меншік объектілері.

ЗАПИСЬ – фиксация звуков и изображений с помощью технических средств любыми средствами и в любой форме, позволяющая их неоднократное восприятие, воспроизведение или сообщение.

ЖАЗУ – дыбыстарды және бейнелерді техникалық құралдардың көмегімен оларды бірнеше қайтара қабылдауға, қайта шығаруға немесе хабарлауға мүмкіндік беретін кез келген құралмен және кез келген нысанда жазып алу.

ЗАПРОС – просьба лица о предоставлении информации по интересующим вопросам личного или общественного характера.

САУАЛ – тұлғаның жеке немесе қоғамдық сипаттағы қызығушылық туғызатын мәселелер бойынша ақпарат беру туралы өтініші.

ЗАРАБОТНАЯ ПЛАТА – вознаграждение за труд в зависимости от квалификации работника.

ЖАЛАҚЫ – қызметкердің біліктілігіне, орындалатын жұмыстың күрделілігіне, санына, сапасына

сложности, количества, качества и условий выполняемой работы, а также выплаты компенсационного и стимулирующего характера.

ЗАСТРАХОВАННЫЙ – лицо, в отношении которого осуществляется страхование.

ЗАСТРОЙЩИК – юридическое лицо, осуществляющее лицензируемую деятельность по привлечению денег дольщиков для организации строительства жилых зданий на земельных участках, принадлежащих ему на праве собственности или на праве землепользования, предоставленном местным исполнительным органом.

ЗАТРАТЫ – бюджетные средства, выделяемые на невозвратной основе.

ЗАТРАТЫ БЮДЖЕТА – бюджетные средства, выделяемые на невозвратной основе. Затраты республиканского и местных бюджетов подразделяются на следующие виды: затраты, обеспечивающие деятельность государственных учреждений; затраты, связанные с организацией и проведением мероприятий, не носящих постоянного характера; затраты на государственный заказ – оплата государственными учреждениями товаров (работ, услуг), полученных от физических, юридических лиц

және жағдайына байланысты еңбек үшін толенетін сыйақы, сондай-ақ өтемақы және ынталандыру сипатындағы төлемдер.

САҚТАНДЫРЫЛҒАН ТҮЛҒА – өзіне қатысты сақтандыру жүзеге асырылатын тұлға.

ҚҰРЫЛЫС САЛУШЫ – өзіне меншік құқығымен немесе жергілікті атқарушы орган берген жер пайдалану құқығымен тиесілі жер учаскелерінде тұрғын жайлар салуды ұйымдастыру үшін үлескерлердің ақшаларын тарту жөніндегі қызметті жүзеге асыратын заңды тұлға.

ШЫҒЫНДАР – қайтарымсыз негізде бөлінетін бюджет қаражаты.

БЮДЖЕТ ШЫҒЫНДАРЫ – қайтарылмайтын негізде бөлінетін бюджет қаражаты. Республикалық және жергілікті бюджеттердің шығындары мынадай түрлерге бөлінеді: мемлекеттік мекемелердің қызметін қамтамасыз ететін шығындар; тұрақты сипаты жоқ, іс-шараларды ұйымдастыру мен өткізуге байланысты шығындар; мемлекеттік тапсырыс шығындары – бюджеттік бағдарламаларды (ішкі бағдарламаларды) іске асыру шеңберіндегі азаматтық-құқықтық, мәміле-

и крестьянских (фермерских) хозяйств на основе гражданско-правовых сделок в рамках реализации бюджетных программ (подпрограмм); денежные выплаты физическим лицам – затраты, связанные с платежами физическим лицам в денежной форме в соответствии с законодательными актами РК, кроме денежных выплат работникам за труд; иные виды затрат на выполнение обязательств государства.

ЗАТРАТЫ, НЕ ПОДЛЕЖАЩИЕ ВЪЕЧЕТУ

– затраты, не связанные с деятельностью, направленной на получение дохода; расходы по операциям с налогоплательщиком, признанным лжепредприятием на основании вступившего в законную силу приговора или постановления суда, произведенные с даты начала преступной деятельности, установленной судом; расходы по операциям с налогоплательщиком, признанным бездействующим, с момента опубликования данных на официальном сайте уполномоченного органа; расходы по сделке (сделкам), признанной (признанным) судом совершенной (совершенным) субъектом частного предпринимательства без намерения осуществлять предпринимательскую деятельность; неустойки (штраф, пеня), подлежащие внесению (внесенные) в бюджет, за

лер негізінде жеке, заңды тұлғалардан және шаруа (фермер) қожалықтарынан алынған тауарларға (жұмыс, көрсетілетін қызмет) мемлекеттік мекемелердің ақы төлеуін жеке тұлғаларға ақшалай төлемдер – қызметкерлерге еңбегі үшін ақшалай төлемдерден басқа, ҚР заңнамалық актілеріне сәйкес жеке тұлғаларға ақшалай нысандағы төлемдермен байланысты шығындар; мемлекеттің міндеттемелерін орындауға арналған шығындардың өзге де түрлері.

ШЕГЕРІМГЕ ЖАТПАЙТЫН ШЫҒЫНДАР

– табыс алуға бағытталған қызметке байланысты емес шығындар: соттың заңды күшіне енген үкімінің немесе қаулысының негізінде жалған кәсіпорын деп танылған салық төлеушімен жасалған операциялар бойынша сот белгілеген қиямыстық қызмет басталған күннен бастап жүргізілген шығыстар; әрекетсіз деп танылған салық төлеушімен уәкілетті органның ресми сайтында деректер жарияланған кезден бастап жасалған операциялар бойынша шығыстар; сот жеке кәсіпкерлік субъектісі кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыру ниетінсіз жазады деп таныған мәміле (мәмілелер) бойынша шығыстар; мемлекеттік сатып алу туралы келісімшарт бойынша бюджетке енгізілуге жататын (енгізілген) тұрақсыздық айыптарын

исключением неустоек (штраф, пеня), подлежащих внесению (внесенных) в бюджет по договорам о государственных закупках; сумма превышения расходов, для которых Налоговым кодексом установлены нормы отнесения на вычеты, над предельной суммой вычета, исчисленной с применением указанных норм; сумма других обязательных платежей в бюджет, исчисленная (начисленная) и уплаченная сверх размеров, установленных нормативными правовыми актами Республики Казахстан; затраты по приобретению, производству, строительству, монтажу, установке и другие затраты, включаемые в стоимость объектов социальной сферы, а также расходы по их эксплуатации; стоимость имущества, переданного налогоплательщиком на безвозмездной основе. Стоимость безвозмездно выполненных работ, оказанных услуг определяется в размере расходов, понесенных в связи с таким выполнением работ, оказанием услуг; превышение суммы налога на добавленную стоимость, относимого в зачет, над суммой начисленного налога на добавленную стоимость за налоговый период, возникшее у налогоплательщика; отчисления в резервные фонды, за исключением вычетов, по отчислениям в резервные фонды и по расходам на ликвидацию последствий разработки месторождений и сумм

(айыппұл, өсімпұл) коспағанда, бюджетке енгізілуге жататын (енгізілген) тұрақсыздық айыптары (айыппұл, өсімпұл); Салық кодексінде шегерімге жатқызу нормалары белгіленген шығыстардың көрсетілген нормаларды колдана отырып есептелген шегерімнің шекті сомасынан асып кету сомасы; Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінде белгіленген мөлшерден тыс есептелген (есепке жазылған) және төленген, бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің сомасы; әлеуметтік сала объектілерін сатып алу, өндіру, салу, монтаждау, орнату жөніндегі шығындар және олардың құнына енгізілетін басқа да шығындар, сондай-ақ оларды пайдалану жөніндегі шығыстар; салық төлеуші өтеусіз негізде беретін мүліктің құны. Өтеусіз орындалған жұмыстардың, көрсетілген қызметтердің құны осындай жұмыстар орындауға, қызметтер көрсетуге байланысты шеккен шығыстар мөлшерінде айқындалады; есепке жатқызылуға жататын қосылған құн салығы сомасының салық төлеушіде туындайтын, салық кезеңі ішінде есепке жазылған қосылған құн салығы сомасынан асып кетуі; резервтік қорларға аударымдар бойынша шегерімдер және кен орындарын әзірлеу салдарын жоюға арналған шығыстар бойынша шегерімдер және салдарды жою қорларына аударым-

отчислений в ликвидационные фонды; стоимость товарно-материальных запасов, передаваемых по договору купли-продажи предприятия как имущественного комплекса; сумма уплаченного дополнительного платежа недропользователя, осуществляющего деятельность по контракту о разделе продукции; затраты налогоплательщика, включаемые в первоначальную стоимость активов, не подлежащих амортизации.

дар сомасының шегерімдерін қоспағанда, резервтік қорларға аударымдар; кәсіпорынды мүлік-тік кешен ретінде сатып алу-сату шарты бойынша берілетін тауар-материалдық қорлардың құны; өнімді бөлу туралы өзара шарт бойынша қызметті жүзеге асыратын жер қойнауын пайдаланушының төленген қосымша төлемінің сомасы; салық төлеушінің амортизацияға жатпайтын активтердің бастапқы құнына қосылатын шығындары.

ЗАХОРОНЕНИЕ ОТХОДОВ – складирование отходов в местах, специально установленных для их безопасного хранения в течение неограниченного срока.

ҚАЛДЫҚТАРДЫ КӨМУ – қалдықтарды шектеусіз мерзім ішінде қауіпсіз сақтау үшін арнайы белгіленген орындарға жинап қою.

ЗАЧЕТ ИНОСТРАННОГО НАЛОГА – суммы уплаченных за пределами Республики Казахстан налогов на доходы или идентичного вида подоходного налога с доходов, полученных налогоплательщиком-резидентом из источников за пределами Республики Казахстан, засчитываются при уплате корпоративного или индивидуального подоходного налога в Республике Казахстан при наличии документа, подтверждающего уплату налога. Таким документом является справка о суммах полученных доходов из источников в иностранном государстве и уплаченных налогов, выданная и заверенная налоговым органом иностранного государства.

ШЕТЕЛДІК САЛЫҚТЫ ЕСЕПКЕ ЖАТҚЫЗУ – табысқа салынатын. Қазақстан Республикасынан тысқары жерде төленген салықтың немесе резидент-салық төлеушінің Қазақстан Республикасынан тысқары жерлердегі көздерден алған табыстарынан табыс салығының бірдей түрінің сомасы Қазақстан Республикасында корпоративтік немесе жеке табыс салығын төлеу кезінде салықтың төленгенін растайтын құжат болған кезде есепке жатқызылады. Мұндай құжат шет мемлекеттің салық органы берген және куәландырған, шет мемлекеттегі көзден алынған табыстың және төленген салықтың сомасы туралы анықтама болып табылады.

ЗАЩИТА ЛЕСА – совокупность мероприятий по защите леса от вредителей, болезней и воздействия неблагоприятных факторов антропогенного и природного характера, осуществляемых наземными и авиационными методами.

ЗАЩИТА ОСОБО ОХРАНЯЕМЫХ ПРИРОДНЫХ ТЕРРИТОРИЙ – комплекс мероприятий, которые могут проводиться на особо охраняемой природной территории для устранения неблагоприятного воздействия вод, защиты растений от вредителей и болезней, регулирования численности животных.

ЗАЩИТА ЭЛЕКТРОННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ РЕСУРСОВ, ИНФОРМАЦИОННЫХ СИСТЕМ – комплекс правовых, организационных и технических мероприятий, направленных на их сохранение, предотвращение неправомерного доступа к электронным информационным ресурсам, информационным системам, включая незаконные действия по получению, копированию, распространению, искажению, уничтожению или блокированию информации.

ЗАЩИТНИК – лицо, осуществляющее в установленном законом порядке защиту прав и интересов лица, привлекаемого к административной ответственности, и оказывающее ему юридическую помощь.

ОРМАНДЫ ҚОРҒАУ – орманды зиянкестерден, аурулардан, антропогендік және табиғи сипаттағы қолайсыз факторлар әсерінен қорғау жөніндегі, жер үстінде және авиациялық әдістермен жүзеге асырылатын іс-шаралар жиынтығы.

ЕРЕКШЕ ҚОРҒАЛАТЫН ТАБИҒИ АУМАҚТАРДЫ ҚОРҒАУ – судың қолайсыз әсерін жою, өсімдіктерді зиянкестер мен аурулардан қорғау, жануарлар санын реттеу үшін ерекше қорғалатын табиғи аумақта жүргізілуі мүмкін іс-шаралар кешені.

ЭЛЕКТРОНДЫҚ АҚПАРАТТЫҚ РЕСУРСТАРДЫ, АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕЛЕРДІ ҚОРҒАУ – ақпаратты алу, көшірмесін түсіру, тарату, бұрмалау, жою немесе оны құрсаулау жөніндегі заңсыз іс-әрекеттерді қоса алғанда, электрондық ақпараттық ресурстарды, ақпараттық жүйелерді сақтауға, оларға заңсыз қол жеткізуді болғызбауға бағытталған құқықтық, ұйымдастырушылық және техникалық іс-шаралар кешені.

ҚОРҒАУШЫ – әкімшілік жауапқа тартылушы тұлғаның құқықтары мен мүдделерін заңда белгіленген тәртіппен қорғауды жүзеге асыратын және оған заң көмегін көрсететін тұлға.

В качестве 3. допускаются адвокаты, супруг (супруга), близкие родственники или законные представители лица, привлекаемого к административной ответственности, представители профсоюзов и других общественных объединений по делам членов этих объединений. Иностранные адвокаты допускаются к участию в деле в качестве 3., если это предусмотрено международным договором РК с соответствующим государством на взаимной основе, в порядке, определяемом законодательством.

ЗАЩИТНЫЕ МЕРЫ – совокупность средств административно-экономического воздействия, применяемые на основании постановления Правительства РК в виде защитных пошлин и установления квот на поставки товара, который ввозится на территорию РК для свободного обращения на ее внутреннем рынке в таких количествах (абсолютно или относительно отечественного производства) и в таких условиях, когда наносится серьезный ущерб или возникает угроза его нанесения отечественным производителям подобного или непосредственно конкурирующего товара.

ЗАЩИТНЫЕ ПОШЛИНЫ – пошлины, которые взимаются таможенными органами сверх ставки таможенной пошлины, в случаях поставок на таможен-

К. ретінде адвокаттар, әкімшілік жауапқа тартылушы тұлғаның жұбайы (зайыбы), жақын туыстары немесе заңды өкілдері, кәсіподақтардың және қоғамдық бірлестік мүшелерінің істері бойынша осы бірлестіктердің өкілдері жіберіледі. Егер заңда белгіленген тәртіппен өзара қатынас негізінде ҚР тиісті мемлекетпен халықаралық келісім-шартында көзделсе, шетелдік адвокаттар іске Қ. ретінде қатысуға жіберіледі.

ҚОРҒАУ ШАРАЛАРЫ – ұқсас немесе тікелей бәсекелес тауардың отандық өндірушілеріне елеулі залал келтіретіндей немесе оны келтіру қаупін туғызатындай мөлшер (отандық өндіріске абсолютті немесе салыстырмалы түрде) мен жағдайларда ҚР аумағына оның ішкі нарығындағы еркін айналыс үшін әкелінетін тауар жеткізіп беруге қорғау баждары және квоталар белгілеу түрінде ҚР Үкіметінің қаулысы негізінде қолданылатын әкімшілік-экономикалық ықпал ету құралдарының жиынтығы.

ҚОРҒАУ БАЖДАРЫ – ұқсас немесе тікелей бәсекелес тауарларды отандық өндірушілерге елеулі залал келтіруі немесе оны келтіру қаупін туғызуы мүмкін

ную территорию РК какого-либо товара в таких количествах и в таких условиях, при которых возможно нанесение серьезного ущерба или угрозы его нанесения отечественным производителям подобных или непосредственно конкурирующих товаров.

ЗАЯВИТЕЛЬ – 1. Физическое или юридическое лицо, предоставившее продукцию, услугу, процессы для подтверждения соответствия, а также юридические лица, подавшие заявку на аккредитацию и аудит (в сфере подтверждения соответствия). 2. Физическое или юридическое лицо, обратившееся в соответствующий лицензиар с заявлением о выдаче лицензии и приложения к лицензии. 3. Юридическое лицо, зарегистрированное в качестве страховой организации в соответствии с законодательством РК, либо страховая организация, намеренные получить лицензию на право осуществления страховой деятельности по обязательным видам страхования, по которым законодательным актом РК об обязательном страховании предусмотрено обязательное участие в Фонде гарантирования страховых выплат. 4. Лицо, подающее заявление о регистрации залога в регистрирующий орган; заявителем по соглашению сторон залогового обязательства может быть как залогодатель, так и залогодержатель. 5. Юридическое лицо, представившее в

мөлшер мен жағдайларда ҚР аумағына қандай да болсын тауар жеткізіп берілген жағдайларда кеден органдары өндіріп алатын кеден бажының ставкасынан тыс баждар.

ӨТІНІМ БЕРУШІ – 1. Сәйкестігін растау үшін өнімді, көрсетілетін қызметті, процестерді ұсынған жеке немесе заңды тұлға, сондай-ақ аккредиттеуге және аудитке (сәйкестікті растау саласында) өтінім берген заңды тұлғалар. 2. Лицензия және лицензияға косымша беру туралы тиісті лицензиарға өтініш жасаған жеке немесе заңды тұлға. 3. ҚР міндетті сақтандыру туралы заң актісімен Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қорына міндетті қатысу көзделген міндетті сақтандыру түрлері бойынша сақтандыру қызметін жүзеге асыру құқығына лицензия алуға ниет білдірген. ҚР заңдарына сәйкес сақтандыру ұйымы ретінде тіркелген заңды тұлға не сақтандыру ұйымы. 4. Тіркеуші органға кепілді тіркеу туралы өтініш беретін тұлға; кепіл міндеттемесі тараптарының келісімі бойынша кепіл беруші де, кепіл ұстаушы да өтініш беруші бола алады. 5. Бағалы қағаздар нарығында қызметті жүзеге асыру үшін лицензия алу мақсатымен уәкілетті органға құжаттарды табыс еткен заңды тұлға. 6. Жәрдемақылар

уполномоченный орган докумен- ты с целью получения лицензии для осуществления деятельности на рынке ценных бумаг. 6. Лицо, обращающееся от имени семьи за назначением пособий.

тағайындату үшін отбасы аты- нан өтініш беретін тұлға.

ЗАЯВЛЕНИЕ – ходатайство лица о содействии в реализации его прав и свобод или прав и сво- бод других лиц, либо сообще- ние о нарушении законов и иных нормативных правовых актов, о недостатках в работе субъектов, рассматривающих обращения к должностным лицам, либо кри- тика их деятельности.

АРЫЗ – тұлғаның өз құқықтары мен бостандықтарын немесе басқа тұлғалардың құқықтары мен бостандықтарын іске асы- руда жәрдем көрсету туралы өтініш хаты не заңдардың және өзге де нормативтік құқықтық актілердің бұзылуы, өтініштер- ді қарайтын субъектілердің, лауазымды тұлғалардың жұмы- сындағы кемшіліктер туралы хабарлама не олардың қызметін сынау.

ЗАЯВЛЕНИЕ НА ОТКРЫТИЕ АККРЕДИТИВА – для откры- тия аккредитива плательщик представляет в обслуживающий его банк заявление, в котором указываются: номер договора, в соответствии с которым от- крывается аккредитив, число и месяц закрытия аккредитива; реквизиты поставщика и обслу- живающего его банка (т.е. бан- ка, исполняющего аккредитив); место исполнения аккредитива; полное и точное наименование документов, по которым про- изводятся выплаты по аккреди- тиву, срок их предоставления и порядок оформления; вид аккредитива; наименование то- варов, работ и услуг, для оплаты которых открывается аккреди- тив; сумма аккредитива.

АККРЕДИТИВ АШУ ТУРА- ЛЫ ӨТІНІШ – төлеуші өзіне қызмет көрсетуші банкке өтініш жасайды, өтініште көрсетілетін деректер: аккредитив ашылатын келісім шарттың нөмірі; аккре- дитив қызмет ету мерзімі (ак- кредитив жабылу күні мен айы); жабдықтаушының атауы; орын- даушы банктің атауы; аккре- дитив орындалу орны; аккре- дитив бойынша төлем төле- нетін құжаттардың толық және нақты атауы, олардың тапсы- рылу мерзімі мен рәсімделу тәртібі; аккредитив төленетін тауарлардың (қызметтердің) аты, тауарларды (қызметтерді) жөнелту мерзімі; аккредитив сомасы; аккредитивті іске асыру тәсілі.

ЗАЯВЛЕНИЯ ГРАЖДАН – заявления граждан по жалобам могут быть устными или письменными. Письменное З. должно быть подписано лицом, от которого оно исходит.

ЗДАНИЕ – искусственное строение, состоящее из несущих и ограждающих конструкций, образующих обязательный наземный замкнутый объем, в зависимости от функционального назначения используемое для проживания или пребывания людей, выполнения производственных процессов, а также размещения и хранения материальных ценностей. З. может иметь подземную часть.

ЗДОРОВЬЕ – состояние полного физического, духовного (психического) и социального благополучия, а не только отсутствие болезней и физических дефектов.

ЗЕМЕЛЬНАЯ ДОЛЯ – количественно определенная доля участия вместе с другими лицами в правах и обязанностях на земельный участок, выделение которой может быть произведено в случаях и на условиях, установленных Земельным кодексом и иными законами РК.

ЗЕМЕЛЬНЫЕ ПРАВООТНОШЕНИЯ – правоотношения по использованию и охране земли, связанные с управлением зе-

АЗАМАТТЫҢ АРЫЗДАРЫ – азаматтың шағымы туралы арыздары ауызша немесе жазбаша болуы мүмкін. Жазбаша А.-ға оны беріп отырған тұлға қол қояды.

ҒИМАРАТ – адамдардың тұруына немесе ішінде болуына, өндірістік процестерді орындауға, сондай-ақ материалдық құндылықтарды орналастыруға және сақтауға пайдаланылатын функционалдық мақсатына қарай, міндетті түрде жер бетіне салынып, тұйық көлемді құрайтын, тіреу және қоршау конструкцияларынан тұратын жасанды құрылыс. Ғ.-тың жер астындағы бөлігі болуы мүмкін.

ДЕНСАУЛЫҚ – аурулар мен дене кемістіктерінің болмауы ғана емес, тұтастай тәни, рухани (психикалық) және әлеуметтік әл-ауқаттылық жағдайы.

ЖЕР ҮЛЕСІ – жер учаскесіне құқықтар мен міндеттерге басқа тұлғалармен бірге қатысудың Жер кодексінде және ҚР өзге де заңдарында белгіленген тәртіппен және жағдайларда бөліп шығарылуы мүмкін сан жағынан айқындалған үлесі.

ЖЕР ҚҰҚЫҒЫ ҚАТЫНАСТАРЫ – жерге меншік құқығын және өзге де құқықтарды жүзеге асыра отырып, жер ресурстарын

мельными ресурсами, закреплением земельных участков за отдельными субъектами, осуществлением права собственности и иных прав на землю.

ЗЕМЕЛЬНЫЕ РЕСУРСЫ – земля, которая используется или может быть использована в процессе хозяйственной и иной деятельности для удовлетворения материальных, культурных и других потребностей общества.

ЗЕМЕЛЬНЫЕ УЧАСТКИ, ЗАНЯТЫЕ СЕТЬЮ ГОСУДАРСТВЕННЫХ АВТОМОБИЛЬНЫХ ДОРОГ ОБЩЕГО ПОЛЬЗОВАНИЯ – земли, занимаемые земляным полотном, транспортными развязками, путепроводами, искусственными сооружениями, притрассовыми резервами и иными сооружениями по обслуживанию дорог, служебными и жилыми помещениями дорожной службы, снегозащитными и декоративными насаждениями.

ЗЕМЕЛЬНЫЕ УЧАСТКИ ОБЩЕГО ПОЛЬЗОВАНИЯ НАСЕЛЕННЫХ ПУНКТОВ – земли, занятые и предназначенные для занятия площадями, улицами, проездами, дорогами, набережными, парками, скверами, бульварами, водоемами, пляжами, кладбищами и иными объектами в целях удовлетворения нужд населения (водопроводы, отопительные сети, линии электро-

баскаруға, жекелеген субъектілерге жер учаскелерін бекітіп беруге байланысты жерді пайдалану мен қорғау жөніндегі құқықтық қатынастар.

ЖЕР РЕСУРСТАРЫ – қоғамның материалдық, мәдени және басқа да қажеттерін қанағаттандыру үшін шаруашылық және өзге де қызмет процесінде пайдаланылатын немесе пайдаланылуы мүмкін жер.

ОРТАҚ ПАЙДАЛАНУДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК АВТОКӨЛІК ЖОЛДАРЫ ЖЕЛІСІ АЛЫП ЖАТҚАН ЖЕР УЧАСКЕЛЕРІ – жер алаптары, көлік жүріп өтетін тарамдар, жол салымдары, жасанды құрылыстар, жол бойындағы резервтер мен өзге де жол қызметін көрсету жөніндегі құрылыстар, жол қызметінің қызметтік және тұрғын үй-жайлары, қардан қорғау екпелері мен жасыл желектер орналасқан жерлер.

ЕЛДІ МЕКЕНДЕРДІҢ ОРТАҚ ПАЙДАЛАНУЫНДАҒЫ ЖЕР УЧАСКЕЛЕРІ – алаңдар, көшелер, өткелдер, жолдар, жағалаулар, саябақтар, скверлер, гүлзарлар, су айдындары, жағажайлар, зираттар және халықтың мұқтаждарын қанағаттандыруға арналған өзге де объектілер (су құбырлары, жылу құбырлары, электр беру желілері, тазарту құрылғылары, күл-коқыс құбыр-

передачи, очистные сооружения, золошлакопроводы, теплотрассы и другие инженерные системы общего пользования).

ЗЕМЕЛЬНЫЙ КАДАСТР – система сведений о земле, составная часть государственных кадастров.

ЗЕМЕЛЬНЫЙ НАЛОГ – введен в 1992 году. Цель **З.н.**: разработка экономических методов рационального использования земельных ресурсов; размещение хозяйствующих субъектов; увеличение плодородия земли; осуществление платежей, средства от которых используются на проведение мероприятий по охране земельных ресурсов; формирование бюджетных средств на социально-культурное развитие региона.

Размер **З.н.** не зависит от результатов хозяйственной деятельности землевладельцев и землепользователей.

З.н. исчисляется на основании: документов, удостоверяющих право собственности, право постоянного землепользования, право безвозмездного временного землепользования; данных государственного количественного и качественного учета земель по состоянию на 1 января каждого года, предоставленных уполномоченным государственным органом по управлению земельными ресурсами.

лары, жылу трассалары және басқа да ортақ пайдаланудағы инженерлік жүйелер) алып жатқан және соларға арналған жерлер.

ЖЕР КАДАСТРЫ – жер туралы мәліметтер жүйесі, мемлекеттік кадастрлардың құрамдас бөлігі.

ЖЕР САЛЫҒЫ – 1992 жылы енгізілді. **Ж.с.** енгізу мақсаттары: экономикалық әдістермен жерді ұтымды пайдалану; тұлғаларды жерге орналастыру; жердің құнарлығын арттыру; жерді қорғау жөніндегі шараларды енгізу үшін төлемдер төлеу; аумақтың әлеуметтік-мәдени дамуы үшін бюджет кірістерін қалыптастыру.

Ж.с.-ның мөлшері жер иеленушілер мен жер пайдаланушылардың шаруашылық қызметінің нәтижелеріне байланысты болмайды.

Ж.с. есептеледі: меншік құқығын, тұрақты жер пайдалану құқығын, өтеусіз уақытша жер пайдалану құқығын куәландыратын құжаттар; жер ресурстарын басқару жөніндегі уәкілетті мемлекеттік орган әр жылдың 1 қаңтарындағы жағдай бойынша берген жерлердің мемлекеттік сандық және сапалық есебінің деректері негізінде.

ЗЕМЕЛЬНЫЙ УЧАСТОК – 1. Земельная территория, закрепленная за жилым домом в установленном законодательством. 2. Выделенная в замкнутых границах часть земли, закрепляемая в установленном Земельным кодексом порядке за субъектами земельных отношений.

ЗЕМЛИ ВОДНОГО ФОНДА – земли, занятые водоемами (реками и приравненными к ним каналами, озерами, водохранилищами, прудами и другими внутренними водоемами, территориальными водами), ледниками, болотами, водохозяйственными сооружениями для регулирования стока, располагаемые на водоисточниках, а также земли, выделенные под водоохранные зоны и полосы этих сооружений и зоны санитарной охраны водозаборных систем питьевого водоснабжения.

ЗЕМЛИ ДЛЯ НУЖД ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА – земельные участки, занимаемые железнодорожными путями, сооружениями, линейно-путевыми и другими зданиями, железнодорожными станциями, защитными лесонасаждениями, путевыми устройствами.

ЗЕМЛИ НАСЕЛЕННЫХ ПУНККТОВ – для целей налогообложения подразделяются на две группы: земли, занятые жилищным фондом, в том числе строениями

ЖЕР УЧАСКЕСІ – 1. Тұрғын үйге заңдарда белгіленген тәртіппен бекітіліп берілген жер аумағы. 2. ҚР жер кодексінде белгіленген тәртіппен жер қатынастары субъектілеріне бекітіліп берілетін, тұйық шекара ішінде бөлінген жер бөлігі.

СУ ҚОРЫНЫҢ ЖЕРЛЕРІ – су айдындары (өзендер және соларға теңестірілген каналдар, көлдер, су қоймалары, тоғандар және басқа да ішкі су айдындары, аумақтық сулар), мұздықтар, батпақтар, су көздеріндегі ағындыны реттеуге арналған су шаруашылығы құрылыстары алып жатқан жерлер, сондай-ақ су қорғау аймақтары мен осы құрылыстардың белдеулеріне және ауыз сумен жабдықтаудың су тарту жүйелерінің санитарлық қорғау аймақтарына бөлініп берілген жерлер.

ТЕМІР ЖОЛ КӨЛІГІНІҢ ҚАЖЕТІНЕ АРНАЛҒАН ЖЕР – темір жолдар, құрылыстар, жол желісіндегі және басқа ғимараттар, темір жол станциялары, қорғаныш екпе ағаштар және жол құрылыстары алып жатқан жер учаскелері.

ЕЛДІ МЕКЕН ЖЕРЛЕРІ – салық салу мақсаты үшін мынадай екі топқа бөлінеді: тұрғын үй қоры, соның ішінде оның жанындағы құрылыс және ғимараттар орна-

и сооружениями при нем: земли населенных пунктов, за исключением земель, занятых жилищным фондом, в том числе строениями и сооружениями при нем.

ЗЕМЛИ ТРАНСПОРТА – земли, отведенные землепользователям под объекты транспорта: земли для транспортных дорог и путей, отводимые транспортным, дорожным и другим организациям, осуществляющим их строительство и эксплуатацию.

ЗЕМЛЯ – территориальное пространство, в пределах которого устанавливается суверенитет РК, природный ресурс, всеобщее средство производства и территориальная основа любого процесса труда.

ЗЕМЛЯ, ЗАНЯТАЯ СЕТЬЮ ГОСУДАРСТВЕННЫХ АВТОМОБИЛЬНЫХ ДОРОГ ОБЩЕГО ПОЛЬЗОВАНИЯ В ПОЛОСЕ ОТВОДА – земли, занимаемые земляным полотном, транспортными развязками, путепроводами, искусственными сооружениями, притрассовыми резервами и иными сооружениями по обслуживанию дорог, служебными и жилыми помещениями дорожной службы, снегозащитными и декоративными насаждениями.

ЗЕРНО – плоды злаковых, зернобобовых и масличных культур, используемые для пищевых,

ласкан жерлерді қоспағанда елді мекендер жерлері; тұрғын үй қоры, соның ішінде олардың жанындағы құрылыстар мен ғимараттар орналасқан жерлер.

КӨЛІК ЖЕРЛЕРІ – жерді пайдаланушыларға көлік объектілеріне деп бөлінген жерлер; жолдар мен желілерді салуды және пайдалануға беруді жүзеге асыратын көлік, жол және басқа ұйымдарға бөлінген көлік жолдары мен желілеріне арналған жерлер.

ЖЕР – ҚР егемендігі белгіленетін шектегі аумақтық кеңістік, табиғи ресурс, жалпыға ортақ өндіріс құралы және кез келген еңбек процесінің аумақтық негізі.

БӨЛІНГЕН БЕЛДЕУДЕГІ ОРТАҚ ПАЙДАЛАНУДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІКАВТОКӨЛІК ЖОЛДАРЫНЫҢ ЖЕЛІСІ АЛЫП ЖАТҚАН ЖЕРЛЕР – жер алаптары, жол тарамдары, өткерме жолдар, жасанды құрылғылар, жол бойындағы резервтер мен өзге де жол қызметін көрсету жөніндегі құрылғылар, жол қызметінің қызметтік және тұрғын үй-жайлары, қардан қорғайтын және әсемдік екпелер орналасқан жерлер.

АСТЫҚ – тағамдық, тұқымдық, мал азығы және техникалық мақсаттар үшін пайдаланылатын

семенных, кормовых и технических целей.

дәнді. дәнді бұршақ және майлы дақылдың өнімі.

ЗЕРНОХРАНИЛИЩЕ (элеватор, хлебоприемный пункт) – специализированное техническое сооружение для хранения зерна.

АСТЫҚ ҚОЙМАСЫ (элеватор, астық қабылдау пункті) – астық сактауға арнап мамандандырылған техникалық ғимарат.

ЗНАК СООТВЕТСТВИЯ – обозначение, служащее для информирования покупателей о происхождении продукции, услуга процедуры подтверждения соответствия требованиям, установленным техническими регламентами, стандартами и иными документами.

СӘЙКЕСТІК БЕЛГІСІ – өнімнің көрсетілетін қызметтің техникалық регламенттерде, стандарттар мен өзге де құжаттарда белгіленген талаптарға сәйкестігін растау рәсімінен өткені туралы сатып алушыларды хабардар етуге арналған белгі.

ЗНАК ЭКОЛОГИЧЕСКИ ЧИСТОЙ ПРОДУКЦИИ – зарегистрированный знак, который подтверждает соответствие маркированной продукции стандартам экологически чистой продукции.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТАЗА ӨНІМ БЕЛГІСІ – таңбаланған өнімнің экологиялық таза өнім стандарттарына сәйкестігін растайтын тіркелген белгі.

ЗНАЧИТЕЛЬНОЕ УЧАСТИЕ В КАПИТАЛЕ – владение прямо или косвенно, самостоятельно или совместно с одним или несколькими лицами двадцатью и более процентами голосующих акций (долей участия в уставном капитале) либо наличие возможности голосовать двадцатью и более процентами акций.

КАПИТАЛҒА ҚОМАҚТЫ ҚАТЫСУ – дауыс беретін акциялардың (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) жиырма және одан астам пайызін тікелей немесе жанама, дербес немесе бір не бірнеше тұлғамен бірлесіп иелену не акциялардың жиырма және одан астам пайызымен дауыс беру мүмкіндігінің болуы.

ЗОНА ЗАПОВЕДНОГО РЕЖИМА – зона ядра, предназначенная для долгосрочного сохранения генетических ресурсов, биоло-

ҚОРЫҚ РЕЖИМІ АЙМАҒЫ – генетикалық ресурстарды, биологиялық саналуандықты, экологиялық жүйелер мен ланд-

гического разнообразия, экологических систем и ландшафтов, имеющая достаточные размеры для достижения таких целей.

ЗОНА ПОВЫШЕННОГО РАДИАЦИОННОГО РИСКА – часть территории, подвергшейся радиационному загрязнению, с дозой воздействия на население от 7 до 35 бэр за весь период испытаний. К этой зоне относятся населенные пункты Чубартауского, Новошувльбинского, Бородулихинского, Чарского, Жарминского, Аягузского районов, города Семипалатинск и Курчатова Семипалатинской области, Егиндыбулакский район Карагандинской области, Майский район Павлодарской области, Таврический, Глубоковский, Шемонаихинский, Уланский районы, города Усть-Каменогорск и Лениногорск Восточно-Казахстанской области.

шафтарды ұзақ мерзім сақтауға арналған осы мақсаттарға қол жеткізу үшін жеткілікті көлемі бар ұйытқы аймақ.

ЖОҒАРЫ РАДИАЦИЯЛЫҚ ҚАУІПТІ АЙМАҚ – аумақтың бүкіл сынақ кезеңінде халыққа 7-ден 35 бэрге дейін әсер ететін мөлшері бар радиациялық ластануға ұшыраған бөлігі. Бұл аймаққа Семей облысының Шұбартау, Новошувльба, Бородулиха, Шар, Жарма, Аягуз аудандарының елді мекендері, Семей және Курчатова қалалары, Қарағанды облысының Егіндібұлақ ауданы, Павлодар облысының Май ауданы, Шығыс Қазақстан облысының Таврия, Глубокое, Шемонайха, Улан аудандары, Өскемен және Лениногорск қалалары жатады.

ЗОНА САНИТАРНОЙ ОХРАНЫ – специально выделяемая территория вокруг источника водоснабжения и водопроводных сооружений, на которой должен соблюдаться установленный режим с целью охраны источника водоснабжения (открытого и подземного), водопроводных сооружений и окружающей их территории от загрязнения для предупреждения ухудшения качества воды.

САНИТАРЛЫҚ ҚОРҒАУ АЙМАҒЫ – су сапасы нашарлауының алдын алу үшін сумен жабдықтау көзін (ашық және жер асты), су құбыры құрылыстарын және оларды қоршаған аумақты қорғау мақсатымен белгіленген режим сақталуға тиіс сумен жабдықтау көзі мен су құбыры құрылыстарының төңірегінде арнайы бөлінетін аумақ.

ЗОНА ЧРЕЗВЫЧАЙНОЙ СИТУАЦИИ – определенная территория, на которой возникла чрезвычайная ситуация. По масштабу распространения и объему причиненного ущерба чрезвычайные ситуации природного и техногенного характера подразделяются на объектовые, местные, региональные и глобальные.

ЗОНИРОВАНИЕ ТЕРРИТОРИЙ – при градостроительном планировании деление территорий на функциональные зоны с установлением видов градостроительного использования отдельных зон и возможных ограничений по их использованию.

ЗОНЫ (районы) ПОВЫШЕННОЙ СЕЙСМИЧЕСКОЙ ОПАСНОСТИ – районы с возможным (ожидаемым) сейсмическим воздействием интенсивностью 7 и более баллов.

ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙ АЙМАҒЫ – төтенше жағдай туындаған белгілі бір аумақ. Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар таралу ауқымына және келтірген нұқсанның көлеміне қарай объектілік, жергілікті, өңірлік және жаһандық болып бөлінеді.

АУМАҚТАРДЫ АЙМАҚТАРҒА БӨЛУ – қала құрылысын жоспарлау кезінде жеке леген аймақтарды қала құрылысына пайдалану түрлері мен оларды пайдалану жөніндегі мүмкін болатын шектеулерді белгілей отырып аумақтарды функционалдық аймақтарға бөлу.

СЕЙСМИКАЛЫҚ ҚАУПІ ЖОҒАРЫ АЙМАҚТАР (аудандар) – сейсмикалық әсерінің жиілігі 7 және одан да көп балл болуы мүмкін (күтілетін) аудандар.

ИГОРНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ – здание, помещение, сооружение, в котором проводятся на основании лицензии азартные игры и пари, предусматривающие получение выигрыша.

ИГОРНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ – устройства или приспособления, предназначенные и используемые для проведения азартных игр и пари.

ИГОРНЫЙ БИЗНЕС – предпринимательская деятельность, связанная с организацией и проведением азартных игр и пари.

ИГРОВАЯ ДОРОЖКА – специальная дорожка, предназначенная для игры в боулинг (кегельбан).

ИГРОВОЙ АВТОМАТ – игорное оборудование (механическое, электрическое, электронное или иное техническое оборудование), установленное организатором игорного заведения и используемое (без участия организатора игорного заведения) для проведения азартных игр.

ИГРОВОЙ АВТОМАТ БЕЗ ВЫИГРЫША – специальное обо-

ОЙЫН МЕКЕМЕСІ – ұтыс алуды көздейтін, лицензия негізінде құмар ойындар және бәс тігу өтетін ғимарат, үйжай, құрылыс.

ОЙЫН ЖАБДЫҒЫ – құмар ойындар және бәс тігу өткізуге арналған және пайдаланылатын құрылғылар немесе құралдар.

ОЙЫН БИЗНЕСІ – құмар ойындарды және бәс тігуді ұйымдастыруға және өткізуге байланысты кәсіпкерлік қызмет.

ОЙЫН ЖОЛЫ – боулинг ойынына арналған арнаулы жол (кегельбан).

ОЙЫН АВТОМАТЫ – ойын мекемесін ұйымдастырушы орнатқан және құмар ойындарды өткізу үшін пайдаланылатын (ойын мекемесін ұйымдастырушының қатысуынсыз) ойын жабдығы (механикалық, электрлі, электрондық немесе өзге де техникалық жабдық).

ҰТЫССЫЗ ОЙЫН АВТОМАТЫ – ойындар өткізу үшін пай-

рудование (механическое, электрическое, электронное и иное техническое оборудование), используемое для проведения игр.

ИГРОВОЙ СТОЛ – игорное оборудование, предназначенное для проведения азартных игр с участием игрока (игроков) и одним представителем казино.

ИДЕНТИФИКАЦИОННЫЙ НОМЕР – индивидуальный идентификационный номер или бизнес-идентификационный номер, выраженный в виде последовательности цифровых символов, позволяющих произвести записи о сведениях, относящихся к определенному лицу, в национальных реестрах идентификационных номеров.

ИДЕНТИФИКАЦИЯ – процедура, обеспечивающая в сфере производства, обращения (оборота), использования однозначное распознавание определенной продукции среди подобной по отличительным признакам.

ИДЕНТИЧНЫЕ ТОВАРЫ (работы, услуги) – имеющие одинаковые характерные для них основные признаки: физические характеристики, качество и репутацию на рынке, страну происхождения и производителя.

ИЖДИВЕНЕЦ – член семьи налогоплательщика, проживающий за счет его дохода и не имеющий

даланылатын арнаулы жабдық (механикалық, электрлі, электронды және өзге де техникалық жабдық).

ОЙЫН ҮСТЕЛІ – ойыншының (ойыншылардың) және казиноның бір өкілінің қатысумен құмар ойындар өткізуге арналған ойын жабдығы.

СӘЙКЕСТЕНДІРУ НӨМІРІ – сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімдерінде белгілі бір тұлғаға қатысты мәліметтер туралы жазбаны жүргізуге мүмкіндік беретін сандық нышандар кезектілігі түрінде көрсетілген жеке сәйкестендіру нөмірі немесе бизнес-сәйкестендіру нөмірі.

БІРДЕЙЛЕНДІРУ – белгілі бір өнімді өндіру, айналымға шығару (айналысы), пайдалану саласында оны өзіне ұқсас өнімнің арасында айырым белгілері бойынша ауыстырмай тануды қамтамасыз ететін рәсім.

БІРДЕЙ ТАУАРЛАР (жұмыс, көрсетілетін қызмет) – өздеріне тән басты белгілері: табиғи сипаттамалары, сапасы мен нарықтағы өнімі, шығарылған елі және өндірушісі бірдей тауарлар.

АСЫРАУЫНДАҒЫЛАР – салық төлеушінің табысы есебінен күн көретін еңбек етуге қабілетсіз

самостоятельного источника дохода за месяц в размере, превышающем месячный расчетный показатель.

ИЗГОТОВИТЕЛЬ (исполнитель)

– физические или юридические лица, производящие продукцию для последующего отчуждения или собственного потребления в производственных целях, а также выполняющие работы или оказывающие услугу по возмездному и безвозмездному договору.

ИЗДАТЕЛЬ – физическое или юридическое лицо, осуществляющее

материально-техническое обеспечение производства продукции средств массовой информации.

ИЗДЕЛИЯ МЕДИЦИНСКОГО НАЗНАЧЕНИЯ – изделия и материалы, используемые для проведения профилактических, диагностических и лечебных мероприятий: медицинский инструментарий, стоматологические, расходные, перевязочные и шовные материалы, фиксирующие повязки и приспособления, линзы контактные и для коррекции зрения, диагностические реагенты.

ИЗДЕРЖКИ ОБРАЩЕНИЯ – расходы производителей и потребителей, связанные со сбытом и приобретением товаров.

Виды **И.о.:** дополнительные и чистые.

немесе тапқан табысы есепті кезеңдегі бір айлық есептік көрсеткіштен кем отбасының мүшелері.

ДАЙЫНДАУШЫ (орындаушы) – өнімді кейіннен иеліктен шығару немесе өндірістік мақсаттарда өзі тұтыну үшін өндіретін, сондай-ақ өтеулі және өтеусіз келісім-шарт бойынша жұмыстарды орындайтын немесе қызметтер көрсететін жеке немесе заңды тұлғалар.

БАСПАГЕР – бұқаралық аппарат құралының өнімін өндіруді материалдық-техникалық жағынан қамтамасыз етуді жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлға.

МЕДИЦИНАЛЫҚ МАҚСАТ-ТАҒЫ БҰЙЫМДАР – профилактикалық, диагностикалық және емдеу іс-шараларын жүргізу үшін пайдаланылатын бұйымдар мен материалдар: медициналық құрал-саймандар, стоматологиялық, шығындық, таңу және тігін материалдары, бекітетін таңғыштар мен құралдар, көзге салынатын және көру қабілетін түзейтін линзалар, диагностикалық реагенттер.

АЙНАЛЫМ ШЫҒЫНЫ – өндірушілер мен тұтынушылардың тауарды өткізу мен сатып алуға байланысты шығыны.

А.ш. түрлері: қосымша және таза.

ИЗДЕРЖКИ ПРОИЗВОДСТВА

– совокупные затраты живого и овеществленного труда на производство продукта. Их действительная величина измеряется рабочим временем, затраченным на производство товара.

ИЗМЕРЕНИЕ – нахождение значения физической величины опытным путем с помощью специальных технических средств.

ИЗЪЯТИЯ – это выведение из-под налогообложения отдельных объектов налогообложения.

ИМЕННАЯ СТИПЕНДИЯ – учреждаемая физическими или юридическими лицами стипендия для поощрения наиболее способных обучающихся, успешно осваивающих соответствующие образовательные программы, занимающихся научной, исследовательской работой, принимающих активное участие в общественной, культурной и спортивной жизни учебного заведения.

ИММИГРАНТЫ – иностранцы или лица без гражданства, прибывшие в Республику Казахстан для временного или постоянного проживания.

ИММИГРАЦИЯ – въезд иностранцев или лиц без гражданства в Республику Казахстан для временного или постоянного проживания.

ӨНДІРІС ШЫҒЫНЫ – өнім өндіру үшін жұмсалатын таза еңбек пен өнімге айналдырылған еңбек шығындарының жиынтығы. Оның нақты көлемі тауар өндіруге жұмсалған жұмыс уақытымен өлшенеді.

ӨЛШЕМ – арнаулы техникалық құралдардың көмегі арқылы тәжірибелік жолмен табиғи шама мәнін табу.

АЛЫП ТАСТАУ – салық салудың жекелеген объектілері салық салудан алынып тасталады.

АТАУЛЫ СТИПЕНДИЯ – тиісті білім беру бағдарламаларын ойдағыдай меңгерген, ғылыми-зерттеу жұмыстарымен шұғылданатын, оқу орнының қоғамдық, мәдени және спорттық өміріне белсене қатысатын неғұрлым қабілетті білім алушыларды көтермелеу үшін жеке немесе заңды тұлғалар тағайындайтын стипендия.

КӨШП КЕЛУШІЛЕР – Қазақстан Республикасына уақытша немесе тұрақты тұруға келген шетелдіктер немесе азаматтығы жоқ тұлғалар.

КӨШП КЕЛУ – шетелдіктердің немесе азаматтығы жоқ тұлғалардың Қазақстан Республикасына уақытша немесе тұрақты тұру үшін келуі.

самостоятельного источника дохода за месяц в размере, превышающем месячный расчетный показатель.

ИЗГОТОВИТЕЛЬ (исполнитель)

– физические или юридические лица, производящие продукцию для последующего отчуждения или собственного потребления в производственных целях, а также выполняющие работы или оказывающие услугу по возмездному и безвозмездному договору.

ИЗДАТЕЛЬ – физическое или юридическое лицо, осуществляющее

материально-техническое обеспечение производства продукции средств массовой информации.

ИЗДЕЛИЯ МЕДИЦИНСКОГО НАЗНАЧЕНИЯ – изделия и материалы, используемые для проведения профилактических, диагностических и лечебных мероприятий: медицинский инструментарий, стоматологические, расходные, перевязочные и шовные материалы, фиксирующие повязки и приспособления, линзы контактные и для коррекции зрения, диагностические реагенты.

ИЗДЕРЖКИ ОБРАЩЕНИЯ – расходы производителей и потребителей, связанные со сбытом и приобретением товаров.

Виды **И.о.:** дополнительные и чистые.

немесе тапқан табысы есепті кезеңдегі бір айлық есептік көрсеткіштен кем отбасының мүшелері.

ДАЙЫНДАУШЫ (орындаушы) – өнімді кейіннен иеліктен шығару немесе өндірістік мақсаттарда өзі тұтыну үшін өндіретін, сондай-ақ өтеулі және өтеусіз келісім-шарт бойынша жұмыстарды орындайтын немесе қызметтер көрсететін жеке немесе заңды тұлғалар.

БАСПАГЕР – бұқаралық аппарат құралының өнімін өндіруді материалдық-техникалық жағынан қамтамасыз етуді жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлға.

МЕДИЦИНАЛЫҚ МАҚСАТТАҒЫ БҰЙЫМДАР – профилактикалық, диагностикалық және емдеу іс-шараларын жүргізу үшін пайдаланылатын бұйымдар мен материалдар: медициналық құрал-саймандар, стоматологиялық, шығындық, таңу және тігін материалдары, бекітетін таңғыштар мен құралдар, көзге салынатын және көру қабілетін түзейтін линзалар, диагностикалық реагенттер.

АЙНАЛЫМ ШЫҒЫНЫ – өндірушілер мен тұтынушылардың тауарды өткізу мен сатып алуға байланысты шығыны.

А.ш. түрлері: қосымша және таза.

ИЗДЕРЖКИ ПРОИЗВОДСТВА

– совокупные затраты живого и овеществленного труда на производство продукта. Их действительная величина измеряется рабочим временем, затраченным на производство товара.

ИЗМЕРЕНИЕ

– нахождение значения физической величины опытным путем с помощью специальных технических средств.

ИЗЪЯТИЯ

– это выведение из-под налогообложения отдельных объектов налогообложения.

ИМЕННАЯ СТИПЕНДИЯ

– учреждаемая физическими или юридическими лицами стипендия для поощрения наиболее способных обучающихся, успешно осваивающих соответствующие образовательные программы, занимающихся научной-исследовательской работой, принимающих активное участие в общественной, культурной и спортивной жизни учебного заведения.

ИММИГРАНТЫ

– иностранцы или лица без гражданства, прибывшие в Республику Казахстан для временного или постоянного проживания.

ИММИГРАЦИЯ

– въезд иностранцев или лиц без гражданства в Республику Казахстан для временного или постоянного проживания.

ӨНДІРІС ШЫҒЫНЫ

– өнім өндіру үшін жұмсалатын таза еңбек пен өнімге айналдырылған еңбек шығындарының жиынтығы. Оның нақты көлемі тауар өндіруге жұмсалған жұмыс уақытымен өлшенеді.

ӨЛШЕМ

– арнаулы техникалық құралдардың көмегі арқылы тәжірибелік жолмен табиғи шама мәнін табу.

АЛЫП ТАСТАУ

– салық салудың жекелеген объектілері салық салудан алынып тасталады.

АТАУЛЫ СТИПЕНДИЯ

– тиісті білім беру бағдарламаларын ойдағыдай меңгерген, ғылыми-зерттеу жұмыстарымен шұғылданатын, оқу орнының қоғамдық, мәдени және спорттық өміріне белсене қатысатын неғұрлым қабілетті білім алушыларды көтермелеу үшін жеке немесе заңды тұлғалар тағайындайтын стипендия.

КӨШП КЕЛУШІЛЕР

– Қазақстан Республикасына уақытша немесе тұрақты тұруға келген шетелдіктер немесе азаматтығы жоқ тұлғалар.

КӨШП КЕЛУ

– шетелдіктердің немесе азаматтығы жоқ тұлғалардың Қазақстан Республикасына уақытша немесе тұрақты тұру үшін келуі.

И

ИМПОРТ – 1. Ввоз продукции на таможенную территорию РК с целью постоянного нахождения или потребления. 2. Закупка и ввоз иностранных товаров, технологий и услуг в страну из-за границы для реализации их на внутреннем рынке страны-импортера.

ИМПОРТ, ОСВОБОЖДАЕМЫЙ ОТ НАЛОГА НА ДОБАВЛЕННУЮ СТОИМОСТЬ – банкнот и монет национальной и иностранной валюты (кроме банкнот и монет, представляющих собой культурно-историческую ценность), а также ценных бумаг; товаров, осуществляемый физическими лицами по нормам беспошлинного ввоза товаров, утвержденным в соответствии с таможенным законодательством Таможенного союза и таможенным законодательством Республики Казахстан; товаров, за исключением подакцизных, ввозимых в качестве гуманитарной помощи в порядке, определяемом Правительством Республики Казахстан; товаров, за исключением подакцизных, ввозимых в целях благотворительной помощи по линии государств, правительств государств, международных организаций, включая оказание технического содействия; товаров, ввезенных для официального пользования иностранными дипломатическими и приравненными к ним представительствами иностран-

ИМПОРТ – 1. Тұрақты орналастыру немесе тұтыну мақсатымен ҚР кеден аумағына өнім әкелу. 2. Импорртаушы елдің ішкі нарығында сату үшін елге тыс жерлерден шетел тауарларын, технологияларын және қызмет түрлерін сатып алу мен әкелу.

ҚОСЫЛҒАН ҚҰН САЛЫҒЫНАН БОСАТЫЛАТЫН ИМПОРТ – ұлттық және шетелдік валюта банкноттары мен монеталары (мәдени-тарихи құндылығы бар банкноттар мен монеталардан басқа), сондай-ақ бағалы қағаздар; Кеден одағының кеден заңнамасына және Қазақстан Республикасының кеден заңнамасына сәйкес бекітілген тауарларды бажсыз әкелу нормалары бойынша жеке тұлғалар жүзеге асыратын тауарлар; акцизделетін тауарларды қоспағанда, Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тәртіппен гуманитарлық көмек ретінде әкелінетін тауарлар; акцизделетін тауарларды қоспағанда, мемлекет, мемлекеттердің үкіметтері, халықаралық ұйымдар желілері бойынша, техникалық жәрдем көрсетуді қоса алғанда, қайырымдылық көмек мақсатында әкелінетін тауарлар; шет мемлекеттің Қазақстан Республикасында акредиттелген дипломатиялық және оларға теңестірілген өкілдіктерінің, шет мемлекеттің консулдық мекемелерінің ресми пайдала-

ного государства, консульскими учреждениями иностранного государства, аккредитованными в Республике Казахстан, а также для личного пользования лицами, относящимися к дипломатическому и административно-техническому персоналу этих представительств, включая членов их семей, проживающих вместе с ними, консульскими должностными лицами, консульскими служащими, включая членов их семей, проживающих вместе с ними, и освобождаемых в соответствии с международными договорами, ратифицированными Республикой Казахстан; товаров, подлежащих таможенному декларированию в соответствии с таможенным законодательством Таможенного союза и таможенным законодательством Республики Казахстан в таможенных процедурах, устанавливающих освобождение от уплаты налогов; лекарственных средств любых форм, в том числе лекарств-субстанций; изделий медицинского (ветеринарного) назначения, включая протезно-ортопедические изделия, сурдотифлотехники и медицинской (ветеринарной) техники; материалов, оборудования и комплектующих для производства лекарственных средств любых форм, в том числе лекарств-субстанций, изделий медицинского (ветеринарного) назначения, включая протезно-ортопедические изделия, и медицинской (ветери-

нуу үшін, сондай-ақ олармен бірге тұратын отбасы мүшелерін қоса алғанда, осы өкілдіктердің дипломатиялық және әкімшілік-техникалық персоналына жататын тұлғалардың, олармен бірге тұратын отбасы мүшелерін қоса алғанда, консулдық лауазымды тұлғалардың, консулдық қызметшілердің жеке пайдалануы үшін әкелінетін және Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық келісімшарттарға сәйкес салықтан босатылатын тауарлар; салық төлеуден босатуды белгілейтін кедендік рәсімінде Кеден одағының кеден заңнамасына және Қазақстан Республикасының кеден заңнамасына сәйкес кедендік декларациялануға жататын тауарлар; кез келген нысандағы дәрілік заттар, оның ішінде субстанция-дәрілер; протездік-ортопедиялық бұйымдарды, сурдотифлотехниканы және медициналық (ветеринариялық) техниканы қоса алғанда, медициналық (ветеринариялық) максаттағы бұйымдар; кез келген нысандағы дәрілік заттарды шығаруға арналған материалдар, жабдықтар және жинақтаушы материалдар, оның ішінде субстанция-дәрілер, протездік-ортопедиялық бұйымдарды және медициналық (ветеринариялық) техниканы қоса алғанда, медициналық (ветеринариялық) максаттағы бұйымдар импорты қосылған құн салығынан босатылады. Осы көрсетілген тауарлардың тізбесін

нарной) техники. Перечень указанных товаров утверждается Правительством Республики Казахстан: почтовых марок (кроме коллекционных); сырья для производства денежных знаков, осуществляемого Национальным Банком Республики Казахстан и его организациями; товаров, осуществляемый за счет средств грантов, предоставленных по линии государств, правительств государств и международных организаций; инвестиционного золота, кроме импортируемого Национальным Банком Республики Казахстан, при одновременном соответствии следующим условиям: общий вес импортированного в течение налогового периода по налогу на добавленную стоимость инвестиционного золота не превышает 32 тройских унций; общая стоимость импортированного за налоговый период по налогу на добавленную стоимость инвестиционного золота не превышает сумму, сложившуюся путем суммирования сумм, рассчитанных в следующем порядке: вес импортированного инвестиционного золота умножить на утренний фиксинг (котировка цены) золота, который установлен (которая установлена) Лондонской ассоциацией рынка драгоценных металлов на дату реализации, умножить на рыночный курс обмена валюты, установленный на дату реализации. Эти положения применяются при реализации

Казахстан Республикасының Үкіметі бекітеді: почта маркалары (коллекциялық маркалардан басқа); Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және оның ұйымдары жүзеге асыратын, ақша белгілерін шығаруға арналған шикізат; мемлекеттердің, мемлекеттердің үкіметтері мен халықаралық ұйымдардың желісі бойынша берілген гранттар қаражаты есебінен жүзеге асырылатын тауарлар; Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі импорттайтынан басқа, бір мезгілде мынадай талаптарға сәйкес болған: қосылған құн салығы бойынша салық кезені ішінде импортталған инвестициялық алтынның жалпы салмағы 32 троя унциясынан аспайтын; қосылған құн салығы бойынша салық кезені ішінде импортталған инвестициялық алтынның жалпы құны мынадай: импортталған инвестициялық алтынның салмағын өткізу күніне Лондон қымбат бағалы металдар нарығы қауымдастығы белгілеген алтынның танертенгі фиксингіне (бағаның бағамдалуы) көбейту өткізу күніне белгіленген валюта айырбастаудың нарықтық бағамына көбейту тәртібімен есептелген сомаларды жинақтау жолымен қалыптасқан сомдан аспайтын кезде инвестициялық алтын импорты қосылған құн салығынан босатылады. Осы ережелер инвестициялық алтынды: құймалар; пластиналар; Қазақстан Республикасының

инвестиционного золота в форме: слитков; пластин; золотых монет, выпущенных Национальным Банком Республики Казахстан; инвестиционного золота, импортируемого Национальным Банком Республики Казахстан.

Ұлттық Банкі шығарған алтын монеталар нысанында өткізу кезінде қолданылады: Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі импорттайтын инвестициялық алтын импорты.

ИМПОРТ ТОВАРОВ – ввоз товаров на таможенную территорию Таможенного союза, осуществляемый в соответствии с таможенным законодательством Таможенного союза и Республики Казахстан, а также ввоз товаров на территорию Республики Казахстан с территории другого государства-члена Таможенного союза.

ТАУАРЛАРДЫҢ ИМПОРТЫ – Кеден одағының және Қазақстан Республикасының кеден заңнамасына сәйкес жүзеге асырылатын, тауарларды Кеден одағының кеден аумағына әкелу, сондай-ақ тауарларды Кеден одағына мүше басқа мемлекеттің аумағынан Қазақстан Республикасының аумағына әкелу.

ИМПОРТНАЯ КВОТА – ограничение импорта товара на территорию РК в отношении его количества и стоимости.

ИМПОРТТЫҚ КВОТА – ҚР аумағына тауар импортын оның санына және құнына қатысты шектеу.

ИМПОРТНАЯ ПОШЛИНА – налог, которым государство облагает ввозимые из-за границы товары; импортные пошлины могут быть фискальными (для пополнения государственных доходов), антидемпинговыми, компенсационными, преференциальными (предпочтительными).

ИМПОРТТЫҚ БАЖ САЛЫҒЫ – шетелден әкелінетін тауарларға мемлекет салатын баж салығы; импорттық баж салығы қазыналық (мемлекет қазынасын толтыру үшін), антидемпингтік, өтемдік, преференциалдық болуы мүмкін.

ИМПОРТНОЕ КАРАНТИННОЕ РАЗРЕШЕНИЕ – документ, разрешающий ввоз в республику, а также транзит подкарантинной продукции на условиях, определяемых уполномоченным органом РК.

ИМПОРТТЫҚ КАРАНТИНДІК РҰҚСАТ – ҚР уәкілетті органы белгілейтін шарттарда карантинге жатқызылған өнімді Республикаға әкелуге, сондай-ақ оның транзитіне рұқсат беретін құжат.

ИМПУТАЦИОННАЯ СИСТЕМА НАЛОГОВ НА ДОХОД КОРПОРАЦИЙ

– введена с целью устранения двойного налогообложения доходов корпораций. Применяется в Бельгии, Великобритании, Дании, Ирландии, Италии и Франции.

ИМУЩЕСТВЕННЫЙ (паевой) ВЗНОС

– взнос членов потребительского кооператива в имущественный (паевой) фонд потребительского кооператива деньгами, имуществом или имущественными правами, имеющими денежную оценку.

ИМУЩЕСТВЕННЫЙ ДОХОД

– к имущественному доходу налогоплательщика, подлежащему налогообложению, относится: доход от прироста стоимости при реализации имущества; доход, полученный от сдачи в аренду имущества лицам, не являющимся налоговыми агентами.

ИМУЩЕСТВЕННЫЙ (паевой) ФОНД

– фонд, состоящий из имущественных (паевых) взносов, вносимых членами при создании потребительского кооператива или вступлении в него, и являющийся одним из источников формирования имущества потребительского кооператива.

ИНАЯ СТОИМОСТЬ – иная, кроме рыночной, стоимость объекта оценки.

КОРПОРАЦИЯНЫҢ ТАБЫСЫНА САЛЫҚ САЛУДЫҢ ИМПУТАЦИЯЛЫҚ ЖҮЙЕСІ

– корпорацияның табысына қос салық салынуын жою мақсатымен енгізілген. Бельгияда, Ұлыбританияда, Данияда, Ирландияда, Италияда және Францияда қолданылады.

МҮЛІКТІК (пайлық) ЖАРНА

– тұтыну кооперативінің мүлтік (пайлық) қорына тұтыну кооперативі мүшелерінің ақшалай, мүлікпен немесе ақшалай бағасы бар мүлік құқығымен қосатын жарнасы.

МҮЛІКТІК ТАБЫС

– салық төлеушінің салық салуға жататын мүлтік табысына: мүлкті өткізу кезінде құн өсімінен түскен табыс; салық агенттері болып табылмайтын тұлғаларға мүлкті жалға беруден алынған табыс жатады.

МҮЛІКТІК (пайлық) ҚОР

– тұтыну кооперативін құру немесе оған кіру кезінде мүшелері енгізетін мүлтік (пайлық) жарналардан тұратын және тұтыну кооперативінің мүлкін қалыптастыру көздерінің бірі болып табылатын қор.

ӨЗГЕ ҚҰН – нарықтық құннан басқа, бағалау объектісінің өзге құны.

ИНВАЛИД – лицо, имеющее нарушение здоровья со стойким расстройством функций организма, обусловленное заболеваниями, травмами, их последствиями, дефектами, которое приводит к ограничению жизнедеятельности и необходимости его социальной защиты.

ИНВАЛИДНОСТЬ – степень ограничения жизнедеятельности человека вследствие нарушения здоровья со стойким расстройством функций организма.

ИНВАЛИДЫ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ – лица из числа военнослужащих действующей армии и флота, партизан и подпольщиков Великой Отечественной войны, а также рабочих и служащих соответствующих категорий, ставших инвалидами вследствие ранения, контузии, увечья или заболевания, полученных в период Великой Отечественной войны на фронте, в районе военных действий, на прифронтовых участках железных дорог, на сооружении оборонительных рубежей, военно-морских баз и аэродромов, и приравненных по пенсионному обеспечению к военнослужащим.

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ ЛЕСНОГО ФОНДА – комплекс работ по описанию, картированию и определению количественных и каче-

МҮГЕДЕК – тіршілік-тынысының шектелуіне және оны әлеуметтік қорғау қажеттігіне әкеп соқтыратын аурулардан, жаракаттардан, олардың салдарынан, кемістіктерден организм функциялары тұрақты бұзылып, денсаулығы бұзылған тұлға.

МҮГЕДЕКТІК – организм функциялары тұрақты бұзылып, денсаулықтың бұзылуы салдарынан адамның тіршілік-тынысының шектелу дәрежесі.

ҰЛЫ ОТАН СОҒЫСЫНЫҢ МҮГЕДЕКТЕРІ – Ұлы Отан соғыстарында майдандағы армия мен флоттың әскери қызметшілері, партизандар мен астыртын күрес жүргізушілер қатарында болған тұлғалар, сондай-ақ Ұлы Отан соғыстары кезінде майданда, ұрыс қимылдары жүргізілген аудандарда, майдан маңындағы темір жол учаскелерінде, қорғаныс шептерін, әскери-теңіз базалары мен аэродромдар салу кезінде жаралануы, контузия алуы, зақымдануы немесе ауруға шалдығуы салдарынан мүгедек болған әрі зейнетақымен қамсыздандырылуы жағынан әскери қызметшілерге теңестірілген жұмысшылар мен қызметшілер.

ОРМАН ҚОРЫН ТҮГЕНДЕУ – орман қорының жекелеген учаскелерінің сандық және сапалық көрсеткіштерін сипаттау.

ственных показателей отдельных участков лесного фонда.

ИНВЕСТИЦИИ – все виды имущества (кроме товаров, предназначенных для личного потребления), включая предметы финансового лизинга с момента заключения договора лизинга, а также права на них, вкладываемые инвестором в уставный капитал юридического лица или увеличение фиксированных активов, используемых для предпринимательской деятельности.

ИНВЕСТИЦИИ ИНВЕСТИЦИОННОГО ФОНДА КАЗАХСТАНА – вложения фонда в уставные капиталы акционерных обществ-резидентов РК и иностранных юридических лиц, осуществляемые в соответствии с целями и задачами фонда.

ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ – документ, определяющий перечень объектов инвестирования, цели, стратегии, условия и ограничения инвестиционной деятельности в отношении активов инвестиционного фонда, условия хеджирования и диверсификации активов фонда.

ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ – деятельность физических и юридических лиц по участию в уставном капитале коммерческих организаций либо по созданию или увеличению фиксированных активов.

картаға түсіру және анықтау жөніндегі жұмыстар кешені.

ИНВЕСТИЦИЯЛАР – лизинг келісімшартын жасаған кезден бастап қаржы лизингі заттарын, сондай-ақ оларға құқықтарды қоса алғанда, заңды тұлғаның жарғылық капиталына инвестор салатын мүліктің барлық түрлері (жеке тұтынуға арналған тауарлардан басқа) немесе кәсіпкерлік қызмет үшін пайдаланылатын тіркелген активтерді ұлғайту.

ҚАЗАҚСТАН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚОРЫНЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛАРЫ – қордың мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес жүзеге асырылатын ҚР резиденттерінің-акционерлік қоғамдардың және шетелдік заңды тұлғалардың жарғылық капиталдарына Қордың салымдары.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ДЕКЛАРАЦИЯ – инвестициялау объектілерінің тізбесін, инвестициялық қор активтеріне қатысты инвестициялық қызмет мақсатын, стратегиясын, шарттарын және оны шектеуді, қор активтерін хеджирлеу және әртараптандыру шарттарын айқындайтын құжат.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ – жеке және заңды тұлғалардың коммерциялық ұйымдардың жарғылық капиталына қатысуы жөніндегі не кәсіпкерлік қызмет үшін пайдаланылатын тіркелген

сированных активов, используемых для предпринимательской деятельности.

активтерді құрау немесе ұлғайту жөніндегі қызметі.

ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ФОНДА КАЗАХСТАНА

— деятельность, связанная с осуществлением инвестиций, включающая инвестирование в уставные капиталы организаций, сбор и обработку информации по инвестиционным проектам, маркетинговые, инжиниринговые и иные исследования, принятие участия в обеспечении планово-прогнозной и проектно-сметной документацией, а также организация контроля за инвестициями.

ҚАЗАҚСТАН ҚОРЫНЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ

— ұйымның жарғылық капиталына инвестиция салуды, инвестициялық жобалар бойынша ақпарат жинау мен өңдеуді, маркетингтік, инжинирингтік және өзге де зерттеулерді, жоспарлы-болжамдық және жобалау-сметалық құжаттаманы қамтамасыз етуге қатысуды, сондай-ақ инвестицияға бақылау ұйымдастыруды қамтитын, инвестицияны жүзеге асыруға байланысты қызметі.

ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРОГРАММА

— программа вложения и возврата средств, направленных на создание новых активов, расширение, восстановление, обновление, поддержку существующих активов, реконструкцию, техническое перевооружение основных средств субъекта естественной монополии, на краткосрочный, среднесрочный или долгосрочный период с целью получения технико-экономического эффекта, включающая в себя один или несколько инвестиционных проектов.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒДАРЛАМА

— жаңа активтерді жасауға, қазіргі бар активтерді кеңейтуге, қалпына келтіруге, жаңартуға, қолдауға, табиғи монополия субъектісінің негізгі құралдарын техникалық-экономикалық тиімділік алу мақсатында қысқа мерзімді, орташа мерзімді немесе ұзақ мерзімді кезеңге қайта жаңғыртуға, техникалық қайта жарактандыруға бағытталған бір немесе бірнеше инвестициялық жобаларды қамтитын қаражатты салу және қайтару бағдарламасы.

ИНВЕСТИЦИОННОЕ ЗОЛОТО

— золото, на которое имеется сертификат или иной документ, выданный органом по подтверждению соответствия или испытательной лабораторией.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ АЛТЫН

— Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен аккредиттелген, сәйкестікті растау жөніндегі орган немесе сынақ зертханасы бер-

аккредитованными в установленном законодательством Республики Казахстан порядке, по подтверждению соответствия такого золота национальному или международному стандарту качества, соответствующее следующим условиям: для золотых монет: такие золотые монеты не обладают нумизматической ценностью; чистота золотых монет равна или превышает 900 тысячных долей на 1 000 долей общей массы (что соответствует 900 пробе, 900 промилле, 90,0 процентам или 21,6 карата). При этом золотая монета признается обладающей нумизматической ценностью при соответствии одному из следующих условий: отчеканена до 1800 года; отчеканена по технологии, обеспечивающей получение зеркальной поверхности, качества «пруф» (proof); имеет тираж выпуска не более 1 000 экземпляров; ее рыночная цена превышает стоимость золота, содержащегося в монете, более чем на 80 процентов. Рыночная цена золотой монеты определяется путем умножения утреннего фиксинга (котировки цены) золота, который установлен (которая установлена) Лондонской ассоциацией рынка драгоценных металлов на дату реализации золотой монеты, на рыночный курс обмена валюты, установленный на указанную дату; для остального золота: такое золото изготовлено в форме слитка и (или) пластины;

ген. мұндай алтынның ұлттық немесе халықаралық сапа стандартына сәйкестігін растау жөніндегі сертификаты немесе өзге де құжаты бар, мынадай талаптарға сәйкес келетін алтын: алтын монеталар үшін: мұндай алтын монеталардың нумизматикалық құндылығы жоқ; алтын монеталардың тазалығы жалпы массасының 1000 үлесіне 900 мыңдық үлеске тең немесе одан асатын (бұл 900-сынамаға, 900-промиллеге, 90,0 пайызға немесе 21,6 каратқа сәйкес). Бұл ретте, алтын монета мынадай талаптардың біріне сәйкес болған кезде оның нумизматикалық құндылығы бар деп танылады: 1800 жылға дейін соғылған: «пруф» (proof) сапасында бетін айнадай етіп алуды қамтамасыз ететін технология бойынша соғылған: шығарылымының таралуы 1000 данадан аспайды; оның нарықтық бағасы монетадағы алтын құнының 80 пайызынан асады. Алтын монетаның нарықтық бағасы алтын монетаны өткізу күніне Лондон қымбат бағалы металдар нарығы қауымдастығы белгілеген алтынның таңертеңгі фиксингін (бағаның бағамдалуы) көрсетілген күнге белгіленген валюта айырбастаудың нарықтық бағамына көбейту жолымен айқындалады: қалған алтын үшін: мұндай алтын құйма және (немесе) пластина нысанында жасалған: мұндай алтынның тазалығы лигатуралық массаның

чистота такого золота равна или превышает 995 тысячных долей на 1 000 долей лигатурной массы (что соответствует 995 пробе, 995 промилле, 99,5 процента или 23,88 карата).

1000 үлесіне 995 мыңдық үлеске тең немесе одан асатын (бұл 995-сынамаға, 995-промиллеге, 99,5 пайызға немесе 23,88 каратқа сәйкес).

ИНВЕСТИЦИОННОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ – концепция бюджетного инвестиционного проекта, отражающая его цель, пути ее достижения, включая совокупность соответствующих мероприятий, разрабатываемая администраторами бюджетных программ в целях дальнейшей разработки бюджетного инвестиционного проекта.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҰСЫНЫС – бюджеттік инвестициялық жобаны одан әрі дайындау мақсатында бюджеттік бағдарламалар әкімшілері әзірлейтін тиісті іс-шаралар жиынтығын қоса алғанда, мақсаты, қол жеткізу жолдары көрсетілетін бюджеттік инвестициялық жобаның тұжырымдамасы.

ИНВЕСТИЦИОННОЕ РЕШЕНИЕ – решение о совершении сделки с активами инвестиционного фонда, принимаемое в процессе управления его активами.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ШЕШІМ – инвестициялық қордың активтерін басқару процесінде қабылданатын оның активтерімен мәміле жасасу туралы шешім.

ИНВЕСТИЦИОННЫЕ КОМПАНИИ – разновидность кредитно-финансовых институтов, которые аккумулируют денежные средства частных инвесторов путем эмиссии собственных ценных бумаг и помещают их в акции, облигации предприятий в своей стране и за рубежом.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ КОМПАНИЯЛАР – өзінің бағалы қағазын шығару жолымен жеке инвестордың ақшасын шоғырландырып, оны өз елінде және шетелдерде кәсіпорындардың акцияларына, облигацияларына айналдыратын несие-қаржы институттарының бір түрі.

ИНВЕСТИЦИОННЫЕ МОНЕТЫ – монеты, изготовленные из драгоценных металлов, являющиеся объектом инвестирования и накопления.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ МОНЕТАЛАР – инвестициялау және жинақтау объектісі болып табылатын, қымбат металдардан жасалған монеталар.

ИНВЕСТИЦИОННЫЕ НАЛОГОВЫЕ ПРЕФЕРЕНЦИИ – применяются по выбору налогоплательщика и заключаются в отнесении на вычеты стоимости объектов преференций и последующих расходов на реконструкцию, модернизацию.

ИНВЕСТИЦИОННЫЕ ПРЕФЕРЕНЦИИ – преимущества адресного характера, предоставляемые в соответствии с законодательством РК юридическим лицам РК, осуществляющим реализацию инвестиционного проекта.

ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ДОХОД – 1. Деньги, полученные в результате инвестирования пенсионных активов накопительных пенсионных фондов. 2. Прирост активов инвестиционного фонда в денежном выражении, полученный в результате их инвестирования. 3. Деньги, полученные в результате инвестирования пенсионных активов накопительных пенсионных фондов.

ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ПОРТФЕЛЬ – находящаяся в собственности или управлении субъекта рынка ценных бумаг совокупность различных видов финансовых инструментов либо имущества инвестиционного фонда в соответствии с требованиями, установленными законодательством РК об инвестиционных фондах.

ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ПРОЕКТ – комплекс мероприятий, предусматривающий инвестиции в

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ САЛЫҚ ПРЕФЕРЕНЦИЯЛАРЫ – салық төлеушінің таңдауы бойынша қолданылады және преференциялар объектілерінің құнын және реконструкциялауға, жаңғыртуға арналған келесі шығыстарды шегеруге жатқызу.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ПРЕФЕРЕНЦИЯЛАР – ҚР инвестициялық жобаның іске асырылуын жүзеге асырушы заңды тұлғаларына ҚР заңдарына сәйкес берілетін атаулы сипаттағы артықшылықтар.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ КІРІС – 1. Жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтерін инвестициялау нәтижесінде алынатын ақша. 2. Инвестициялық қор активтерін инвестициялау нәтижесінде алынған олардың ақшалай көрінісіндегі өсімі. 3. Жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтерін инвестициялау нәтижесінде алынатын ақша.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ПОРТФЕЛЬ – бағалы қағаздар нарығы субъектісінің меншігіндегі немесе басқаруындағы әр түрлі қаржы құралдарының жиынтығы не инвестициялық қорлар туралы ҚР заңдарында белгіленген талаптарға сәйкес инвестициялық қордың мүлкі.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБА – жана өндірістер құруға, жұмыс істеп тұрғандарын кеңейтуге

создание новых, расширение и обновление действующих производств.

және жанартуға инвестициялар көздейтін іс-шаралар кешені.

ИНВЕСТИЦИОННЫЙ СПОР

– спор, вытекающий из договорных обязательств между инвесторами и государственными органами в связи с инвестиционной деятельностью инвестора.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ DAУ – ин-

вестордың инвестициялық қызметіне байланысты инвесторлар мен мемлекеттік органдар арасындағы келісімшарттық міндеттемелерден туындайтын дау.

ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ТАРИФ

(цена, ставка сбора) – утвержденный уполномоченным органом в рамках одного инвестиционного проекта тариф (цена, ставка сбора) или его предельный уровень на регулируемые услуги (товары, работы), оказываемый субъектом естественной монополии на вновь созданных объектах и действующий до полной окупаемости вложенных инвестиций.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ТАРИФ

(баға, алым ставкасы) – жанадан құрылған объектілерде көрсетілетін табиғи монополия субъектісінің реттеліп көрсетілетін қызметтерге (тауар, жұмыс) уәкілетті орган бір инвестициялық жобаның шеңберінде бекіткен, салынған инвестициялар толық өтелгенге дейін қолданылатын тариф (баға, алым ставкасы) немесе оның шекті деңгейі.

ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ФОНД –

1. Акционерный или паевой инвестиционный фонд, созданный в соответствии с Законом РК «Об инвестиционных фондах». 2. Капитал, который вкладывает компания в ценные бумаги других компаний.

Бывает открытого и закрытого типа. **Закрытый** – компания имеет фиксированную капитализацию (будучи однажды выпущенными, акции такого фонда затем свободно обращаются, а не выпускаются); **открытый** – компания постоянно продает новые акции, скупает старые, а

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚОР – 1.

«Инвестициялық қорлар туралы» ҚР Заңына сәйкес құрылған акционерлік немесе инвестициялық пай қоры. 2. Компанияның басқа компанияның бағалы қағазына жұмсайтын капиталы.

Ашық және жабық түрі болады. **Жабық қорда** – компания дәл белгіленген түрде капиталданады (осы қордың акциясы бұрын бір рет шығарылғандықтан кейіннен шығарылмай, еркін айналысқа түседі; **ашық қорда** – компания жаңа акцияны үнемі сатады да, ескілерін сатып алады, ал түсімді басқа

выручку вкладывает в ценные бумаги других компаний.

ИНВЕСТИЦИЯ – различные виды капиталовложений.

По различным видам И. распределяются на государственные и частные, прямые и портфельные, в основной материал и товарно-материальные запасы, в здания и сооружения, машины и оборудование, услуги жилищного строительства.

ИНВЕСТОР – вкладчик; физические или юридические лица, осуществляющие инвестиции в РК.

ИНГРЕДИЕНТ – любое вещество, кроме табака, воды или табачного листа, которое в процессе производства добавляется либо к табаку, либо к нетабачным компонентам табачных изделий.

ИНДИВИДУАЛЬНАЯ ПРОФИЛАКТИЧЕСКАЯ РАБОТА – деятельность государственных органов, общественных объединений, организаций, граждан по своевременному выявлению несовершеннолетних, находящихся в трудной жизненной ситуации, и неблагополучных семей, их социальной реабилитации и предупреждению совершения ими правонарушений.

ИНДИВИДУАЛЬНОЕ ЖИЛИЩНОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО – постройка индивидуальных жилых

компанияның бағалы қағазына жұмсайды.

ИНВЕСТИЦИЯ – қаржы салудың алуан түрлері.

И.-ның мемлекеттік және жеке, тікелей және портфельдік түрлері бар. негізгі материал мен тауар-материалдық қорға, үйлер мен ғимараттарға, машиналар мен жабдықтарға, тұрғын үй құрылысының қызметтеріне бөлінеді.

ИНВЕСТОР – салым иесі: ҚР инвестицияларды жүзеге асырушы жеке және заңды тұлғалар.

ИНГРЕДИЕНТ – темекіден, судан немесе темекі жапырағынан басқа, өндіріс процесінде не темекіге, не темекі бұйымдарының темекі емес компоненттеріне қосылатын кез келген зат.

ЖЕКЕ ПРОФИЛАКТИКАЛЫҚ ЖҰМЫС – мемлекеттік органдардың, қоғамдық бірлестіктердің, ұйымдардың, азаматтардың өмірде қиын жағдайға душар болған кәмелетке толмағандар мен тұрмысы қолайсыз отбасыларын уақтылы анықтау, оларды әлеуметтік оналту және олардың құқық бұзушылықтар жасауының алдын алу жөніндегі қызметі.

ЖЕКЕ ТҰРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫ – белгіленген тәртіппен бекітіліп берілген жер учаскелерінде аза-

домов гражданами, на закрепленном за ними в установленном порядке земельном участке, их собственными силами, подрядным или другим, не запрещенным законодательством способом.

маттардың өз күшімен, мердігерлік немесе заңдарда тыйым салынбаған басқа да әдіспен жеке тұрғын үйлер салуы.

ИНДИВИДУАЛЬНОЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО – инициативная деятельность физических лиц, направленная на получение дохода, основанная на собственности самих физических лиц и осуществляемая от имени физических лиц, за их риск и под их имущественную ответственность.

ДАРА КӘСІПКЕРЛІК – жеке тұлғалардың кіріс алуға бағытталған, жеке тұлғалардың өздерінің меншігіне негізделген және жеке тұлғалардың атынан олардың тәуекелімен және мүліктік жауапкершілігімен жүзеге асырылатын бастамашылық қызметі.

ИНДИВИДУАЛЬНЫЙ ЖИЛОЙ ДОМ – дом, предназначенный для личного (семейного) проживания, расположенный на усадебном участке и находящийся в собственности гражданина вместе с хозяйственными и другими строениями и зелеными насаждениями.

ЖЕКЕ ТҰРҒЫН ҮЙ – қоныс учаскесіне орналасқан және шаруашылық пен басқа да құрылыстармен және жасыл желекті екпелерімен бірге азаматтың меншігіндегі жеке (отбасымен) тұруға арналған үй.

ИНДИВИДУАЛЬНЫЙ ИДЕНТИФИКАЦИОННЫЙ НОМЕР – уникальный номер, формируемый для физического лица, в том числе индивидуального предпринимателя, осуществляющего деятельность в виде личного предпринимательства.

ЖЕКЕ СӘЙКЕСТЕНДІРУ НӨМІРІ – жеке тұлға, соның ішінде өзіндік кәсіпкерлік түрінде қызметін жүзеге асыратын дара кәсіпкер үшін қалыптастырылатын бірегей нөмір.

ИНДИВИДУАЛЬНЫЙ ИНВЕТОР – инвестор, не являющийся институциональным инвестором.

ЖЕКЕ ИНВЕТОР – институционалдық инвестор болып табылмайтын инвестор.

ИНДИВИДУАЛЬНЫЙ КОСВЕННЫЙ НАЛОГ – входит в сто-

ЖЕКЕ ЖАНАМА САЛЫҚТАР – бұл тауар бағасына енгізілген.

имость товаров, им облагаются лишь отдельные виды товаров. Такой налог обычно именуется акцизом. Вплоть до XX века акцизами облагались товары повседневного спроса (хлеб, соль, мука, спички, керосин и т. п.). В настоящее время акцизами обычно облагаются предметы роскоши и товары, хотя и пользующиеся повышенным спросом, но относящиеся к разряду «социально вредных» (спиртные напитки, табачные изделия, пиво).

ИНДИВИДУАЛЬНЫЙ ПЕНСИОННЫЙ СЧЕТ

– личный именной счет вкладчика (получатель) в накопительном пенсионном фонде, на котором учитываются его обязательные либо добровольные пенсионные взносы или добровольные профессиональные пенсионные взносы, инвестиционный доход, пеня и иные поступления в соответствии с законодательством РК и с которого производятся пенсионные выплаты.

ИНДИВИДУАЛЬНЫЙ ПОДОХОДНЫЙ НАЛОГ

– платеж физического лица, производимый в первую очередь. Потому что какую-то часть своего дохода, он перечисляет в форме налоговых выплат. До принятия Налогового кодекса этот вид налога назывался «подходный налог с физических лиц». В Налоговом кодексе, по требовани-

тауардың белгілі бір түрінен алынады. Бұл салық акциз деп аталады. XX ғасырға дейін күнделікті сұраныс тауарларына акциз салынып келді (нан, ұн, шырпы, керосин және т.б.). Қазіргі уақытта акциз сұранысы жоғары, бірақ «әлеуметтік зиянды» деп есептелетін тауарларға салынады (алкоголь өнімі, темекі бұйымдары, сыра).

ЖЕКЕ ЗЕЙНЕТАҚЫ ШОТЫ

– салымшының (алушы) жинақтаушы зейнетақы қорындағы жеке атаулы шоты, онда ҚР заңдарына сәйкес оның міндетті не ерікті зейнетақы жарналары немесе ерікті кәсіптік зейнетақы жарналары, инвестициялық кірісі, өсімпұл және өзге де түсімдер есепке алынады және содан зейнетақы төлемдері төленеді.

ЖЕКЕ ТАБЫС САЛЫҒЫ

– жеке тұлғаның ең бірінші кезекте төлейтін салығы. Себебі тапқан табыстарынан немесе табыс көздерінің бір бөлігін салық ретінде аударады. Салық кодексі қабылданғанға дейінгі кезеңде бұл салық түрі «жеке тұлғалардың табыстарына салынатын табыс салығы» деп аталды. Салық кодексі қабылданып.

ям международного стандарта. переименован в «индивидуальный подоходный налог».

ИНДИВИДУАЛЬНЫЙ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬ – физическое лицо-резидент или нерезидент, осуществляющее предпринимательскую деятельность без образования юридического лица.

ИНДИКАТОР – количественные показатели, отражающие результаты реализации программы для достижения поставленной цели.

ИНДУСТРИАЛЬНАЯ ЗОНА – земля не сельскохозяйственного назначения, обеспеченная коммуникациями, предоставляемая государством субъектам частного предпринимательства для размещения и эксплуатации объектов промышленности в порядке, установленном Земельным кодексом РК и иными законами РК.

ИНЕРТНЫЕ ОТХОДЫ – отходы, которые не подвергаются существенным физическим, химическим или биологическим преобразованиям и не оказывают неблагоприятного воздействия на окружающую среду и здоровье человека.

ИНЖЕНЕРНАЯ ИНФРАСТРУКТУРА – совокупность предприятий (организация), объектов (здания и сооружения), коммуникаций и сетей инженерного и коммунального обеспечения.

бұл атау қысқарып, халықаралық стандартқа сәйкес, «жеке табыс салығы» деп атауы өзгертілді.

ЖЕКЕ КӘСІПКЕР – заңды тұлға құрмай кәсіпкерлік қызметін жүзеге асыратын резидент немесе резидент емес жеке тұлға.

ИНДИКАТОР – алға қойылған мақсатқа қол жеткізу үшін бағдарламаны іске асыру нәтижелерін көрсететін сандық көрсеткіш.

ИНДУСТРИЯЛЫҚ АЙМАҚ – коммуникациялармен қамтамасыз етілген, мемлекет жеке кәсіпкерлік субъектілеріне өнеркәсіп объектілерін орналастыру және пайдалану үшін ҚР Жер кодексінде және ҚР өзге де заңдарында белгіленген тәртіппен беретін ауыл шаруашылығы мақсатындағы емес жер.

ИНЕРТТІ ҚАЛДЫҚТАР – елеулі физикалық, химиялық немесе биологиялық өзгерістерге ұшырамайтын әрі қоршаған ортаға және тұлғаның денсаулығына қолайсыз әсер етпейтін қалдықтар.

ИНЖЕНЕРЛІК ИНФРАҚҰРЫЛЫМ – тұлғалардың тіршілік етуі, сондай-ақ өндірістің немесе тауар мен көрсетілетін қызмет айналымының тұрақты жұмыс істеуі үшін қалыпты жағдай

создающая нормальные условия для жизнедеятельности людей, а также устойчивого функционирования производства или обращения товаров и услуг.

ИНЖЕНЕРНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ ЗДАНИЙ (сооружений) – комплекс инженерных систем и технических устройств, создающих нормативные либо комфортные условия проживания (быта), трудовой деятельности (пребывания) людей, обеспечивающих сохранение материальных ценностей, а также инженерного обеспечения технологического оборудования и производственных процессов.

ИНЖИНИРИНГОВЫЕ УСЛУГИ – инженерно-консультационные услуги, работы исследовательского, проектно-конструкторского, расчетно-аналитического характера, подготовка технико-экономических обоснований проектов, выработка рекомендаций в области организации производства и управления, реализации продукции.

ИНИЦИАТОР ПЕРЕВОДА ДЕНЕГ – лицо, первым предъявившее для исполнения указание о переводе денег.

ИНКАССОВОЕ РАСПОРЯЖЕНИЕ – 1. Документ, являющийся основанием для принудительного исполнения государственным учреждением исполнительных

туғызатын кәсіпорынның (ұйым), объектінің (ғимарат, құрылыс), инженерлік және коммуналдық қамтамасыз ету коммуникациясы мен желісінің жиынтығы.

ГИМАРАТТЫҢ (құрылыс) ИНЖЕНЕРЛІК ЖАБДЫҚТАРЫ – материалдық құндылықтардың сақталуын қамтамасыз ететін, сондай-ақ технологиялық жабдықтар мен өндіріс процестерін инженерлік жағынан қамтамасыз ететін, тұлғалардың тұруына (тұрмысына), еңбек етуіне (болуына) қалыпты не жайлы жағдайлар жасайтын инженерлік жүйелер мен техникалық құрылыстар кешені.

ИНЖИНИРИНГТІК ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ – инженерлік-консультациялық қызмет көрсету, зерттеу, жобалау-конструкторлық, есептеу-талдау сипатындағы жұмыс, жобаның техникалық-экономикалық негіздемелерін дайындау, өндірісті ұйымдастыру және басқару, өнімдерді өткізу саласында ұсынымдар әзірлеу.

АҚША АУДАРЫМЫНЫҢ БАСТАМАШЫСЫ – ақша аудару туралы нұсқауды орындауға алғаш ұсынған тұлға.

ИНКАССОЛЫҚ ӨКІМ – 1. Соттардың заңды күшіне енген шешімдеріне, ұйғарымдарына, қаулыларына, бұйрықтарына сәйкес берілген, сондай-ақ пай-

документов, выданных согласно вступившим в законную силу решениям, определениям, постановлениям, приказам судов, а также связанных с погашением образовавшейся налоговой задолженности, задолженности по обязательным пенсионным взносам или социальным отчислениям, задолженности перед таможенными органами. 2. Документ, подтверждающий обоснованность платежа государственного учреждения.

ИННОВАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ – деятельность, направленная на внедрение новых идей, научных знаний, технологий и видов продукции в различные области производства и сферы управления обществом, результаты которой используются для экономического роста и конкурентоспособности.

ИННОВАЦИОННАЯ ИНФРАСТРУКТУРА – система взаимодействующих между собой специализированных субъектов инновационной деятельности РК.

ИННОВАЦИОННЫЙ ГРАНТ – трансферт из бюджета, предоставляемый на условиях, предусмотренных договором между грантодателем и грантополучателем для выполнения опытно-конструкторских разработок, подготовки технико-экономического обоснования инновационного проекта, патен-

да болған салық берешегін, міндетті зейнетақы жарналары немесе әлеуметтік аударымдар бойынша берешекті, кеден органдары алдындағы берешекті өтеуге байланысты атқарушылық құжаттарды мемлекеттік мекеменің мәжбүрлі түрде орындауына негіз болып табылатын құжат. 2. Мемлекеттік мекеме төлемінің негізділігін растайтын құжат.

ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ – нәтижесі экономикалық өсу мен бәсекелестік қабілеттілігі үшін пайдаланылатын жаңа идеяларды, ғылыми білімді, технологияларды және өнім түрлерін өндірістің түрлі салаларына және қоғамды басқару салаларына енгізуге бағытталған қызмет.

ИННОВАЦИЯЛЫҚ ИНФРАҚҰРЫЛЫМ – ҚР инновациялық қызметінің бір-бірімен өзара іс-әрекет жасайтын мамандандырылған субъектілерінің жүйесі.

ИННОВАЦИЯЛЫҚ ГРАНТ – инновациялық жобаның тәжірибелік-конструкторлық әзірлемелерін орындау, техникалық-экономикалық негіздемесін дайындау, өнеркәсіптік меншік объектісін шет мемлекеттерде және халықаралық патенттік ұйымдарда патенттеу үшін грант беруші мен грант алушы ара-

тования объекта промышленной собственности в иностранных государствах и международных патентных организациях.

ИННОВАЦИОННЫЙ ПРОЕКТ – комплекс мероприятий, направленных на внедрение инноваций и предусматривающих инвестиции, а также реализуемых в течение определенного срока времени и имеющих завершенный характер.

ИННОВАЦИОННЫЙ ФОНД – юридическое лицо, содействующее развитию инновационной деятельности путем финансирования инновационных проектов и инфраструктуры, а также оказания услуг в сфере инновационной деятельности.

ИННОВАЦИЯ – 1. Результат научной и научно-технической деятельности, являющийся объектом интеллектуальной собственности. внедрение которого в различные сферы производства и управления обществом является экономически эффективным и социально, экологически значимым. 2. Процесс, направленный на создание, производство, развитие и качественное совершенствование новых изделий, технологий, организационных форм. Включает три основных стадии: от начала исследования до промышленного освоения, от первого освоения до выпуска (внедрения) объемов, необходимых для

сындағы келісімшартпен көзделген жағдайларда бюджеттен берілетін трансферт.

ИННОВАЦИЯЛЫҚ ЖОБА – инновацияларды енгізуге бағытталған және инвестицияны көздейтін, сондай-ақ белгілі бір уақыт мерзімі ішінде іске асырылатын және аяқталған сипаты бар іс-шаралар кешені.

ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚОР – инновациялық жобаларды және инфрақұрылымды қаржыландыру, сондай-ақ инновациялық қызмет саласында қызметтер көрсету арқылы инновациялық қызметтің дамуына жәрдемдесетін заңды тұлға.

ИННОВАЦИЯ – 1. Өндірістің және қоғамды басқарудың түрлі салаларына енгізілуі экономикалық тұрғыдан тиімді және әлеуметтік, экологиялық тұрғыдан маңызды болып табылатын, зияткерлік меншік объектісі болып табылатын ғылыми және ғылыми-техникалық қызметтің нәтижесі. 2. Жаңа бұйымдар мен озық технологияларды жасауға, өндіруге, дамытуға және сапалық жағынан жетілдіруге бағытталған күрделі құбылыс. Ол үш кезеңді қамтиды: зерттеуді бастаудан өндірісте алғаш рет игеруге дейін; алғашқы игеруден бастап бұйымды тұтынушылардың қажетін қанағаттандыру мақсатында тиісті

удовлетворения потребностей потребителя, далее использование потребителем, – включая обслуживание и утилизацию.

ИНОСТРАННАЯ АВИАКОМПАНИЯ – авиакомпания иностранных государств, включая государства-членов Таможенного союза.

ИНОСТРАННАЯ ВАЛЮТА – валюта иностранного государства, а также международные денежные или расчетные единицы.

ИНОСТРАННАЯ ГОСУДАРСТВЕННАЯ ЭМИССИОННАЯ ЦЕННАЯ БУМАГА – эмиссионная ценная бумага, удостоверяющая права ее держателя в отношении займа, в котором заемщиком выступает правительство иностранного государства, либо иная ценная бумага, отнесенная в соответствии с законодательством иностранного государства к государственным ценным бумагам.

ИНОСТРАННЫЕ БАНКИ – банки и иные финансовые институты, созданные за пределами РК и имеющие право на осуществление банковских операций по законодательству государств, в которых они зарегистрированы.

ИНОСТРАННЫЕ ГРАЖДАНЕ – иностранными гражданами в РК признаются лица, не являющиеся гражданами РК и имеющие

мөлшерде өндіруге дейін: одан соң бұйымды тұтынушы пайдаланады, күтеді, кәдесіне жаратады.

ШЕТЕЛДІК АВИАКОМПАНИЯЛАР – кеден одағына мүше мемлекеттерді қоса алғанда, шет мемлекеттердің авиакөлік компаниялары.

ШЕТЕЛ ВАЛЮТАСЫ – шет мемлекеттің валютасы, сондай-ақ халықаралық ақша немесе есеп айырысу бірліктері.

ШЕТЕЛДІК МЕМЛЕКЕТТІК ЭМИССИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗ – қарыз алушы шет мемлекеттің үкіметі болатын қарызға қатысты ұстаушының құқықтарын куәландыратын эмиссиялық бағалы қағаз не шет мемлекеттің заңдарына сәйкес мемлекеттік бағалы қағаздарға жатқызылған өзге де бағалы қағаз.

ШЕТЕЛДІК БАНКТЕР – Қазақстан Республикасынан тыс жерде құрылған және өздері тіркелген мемлекеттердің заңнамасы бойынша банк операцияларын жүзеге асыруға құқығы бар банктер мен өзге де қаржы институттары.

ШЕТЕЛ АЗАМАТТАРЫ – ҚР азаматтары емес және өзінің басқа мемлекеттік азаматтығына қатысты екендігінің дәлелі бар

доказательства своей принадлежности к гражданству иного государства.

тұлғалар ҚР шетел азаматтары болып танылады.

ИНОСТРАННЫЕ ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАТЕЛИ – граждане иностранных государств, лица без гражданства, юридические лица, созданные в соответствии с законодательством иностранных государств (иностранные юридические лица), иностранные государства, международные объединения и организации.

**ШЕТЕЛДІК ЖЕР ПАЙДАЛА-
НУШЫЛАР** – шет мемлекет азаматтары, азаматтығы жоқ тұлғалар, шет мемлекет заңдарына сәйкес құрылған заңды тұлғалар (шетелдік заңды тұлға), шет мемлекеттер, халықаралық бірлестіктер мен ұйымдар.

ИНСАЙДЕР – лицо, которое имеет доступ к инсайдерской информации в силу владения акциями (долями участия в уставном капитале) эмитента или его аффилированного лица, членства в органах управления эмитента или его аффилированного лица, заключенного с эмитентом или его аффилированным лицом трудового договора или гражданско-правового договора, предоставленных ему полномочий как должностному лицу государственного органа.

ИНСАЙДЕР – эмитенттің немесе оның аффилирленген тұлғасының акциясын (жарғылық капиталға қатысу үлесі) иеленуіне, эмитенттің немесе оның аффилирленген тұлғасының басқару органына мүше болуына, эмитентпен немесе оның аффилирленген тұлғасымен еңбек шартын немесе азаматтық-құқықтық шартын жасауына, оған мемлекеттік органның лауазымды тұлғасы ретінде берілген өкілеттіктерге байланысты инсайдерлік ақпаратқа қол жеткізе алатын тұлға.

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЙ ИНВЕСТОР – юридическое лицо, привлекающее средства с целью осуществления инвестиций в соответствии с законодательством РК.

ИНСТИТУЦИОНАЛДЫҚ ИНВЕСТОР – ҚР заңдарына сәйкес инвестицияны жүзеге асыру мақсатымен қаражат тартушы заңды тұлға.

ИНСТРУКЦИЯ – нормативный правовой акт, детализирующий применение законодательства в какой-либо сфере общественных отношений.

НҰСҚАУЛЫҚ – заңдардың қоғамдық қатынастардың қандай да бір саласында қолданылуын егжей-тегжейлі көрсететін нормативтік құқықтық акт.

ИНТЕГРАЦИЯ – восстановление, восполнение, объединение в целое каких-либо частей, элементов; процесс взаимного приспособления и объединения национальных хозяйств двух или более государств с однотипным общественным строем.

ИНТЕРАКТИВНЫЕ УСЛУГИ – деятельность по предоставлению электронных информационных ресурсов пользователям по их запросам или по соглашению сторон, требующая взаимного обмена информацией.

ИНФОРМАЦИОННАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ – состояние защищенности государственных информационных ресурсов, а также прав личности и интересов общества в информационной сфере.

ИНФОРМАЦИОННАЯ СИСТЕМА – аппаратно-программный комплекс, предназначенный для реализации информационных процессов.

ИНФОРМАЦИОННАЯ СИСТЕМА «АДРЕСНЫЙ РЕГИСТР» – аппаратно-программный комплекс, предназначенный для создания, накопления, обработки сведений об адресах и их составных частях и унификации адресного поля РК.

ИНТЕГРАЦИЯ – белгілі бір бөлшектерді, элементтерді қалыпқа келтіру, толықтыру, тұтастыра біріктіру; қоғамдық құрылысы бірыңғай екі немесе бірнеше мемлекеттердің ұлттық шаруашылықтарын өзара бейімдеу және біріктіру процесі.

ИНТЕРАКТИВТІК ҚЫЗМЕТТЕР КӨРСЕТУ – электрондық аппараттық ресурстарды пайдаланушыларға олардың сұрауы бойынша немесе тараптардың келісімі бойынша беру жөніндегі, өзара ақпарат алмасуды талап ететін қызмет.

АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІК – мемлекеттік ақпараттық ресурстардың, сондай-ақ, ақпарат саласында жеке тұлғаның құқықтары мен қоғам мүдделері қорғалуының жай-күйі.

АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕ – ақпараттық процестерді іске асыруға арналған аппараттық-бағдарламалық кешен.

«МЕКЕНЖАЙ» ТІРКЕЛІМІНІҢ АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕСІ – мекенжай және оның құрамдас бөліктері туралы мәліметті құруға, жинақтауға және өңдеуге және Қазақстан Республикасы мекенжай алаңын бір ізге салуға арналған аппараттық-бағдарламалық кешен.

ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННАЯ СЕТЬ – совокупность технических и аппаратно-программных средств обеспечения взаимодействия между информационными системами или между их составляющими, а также передачи электронных информационных ресурсов.

ИНФОРМАЦИОННО-МАРКЕТИНГОВАЯ СИСТЕМА АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА – единая система информационных, технических, технологических ресурсов центральных и местных исполнительных органов, а также специализированных организаций, направленная на информационно-маркетинговое и консультационное обеспечение субъектов агропромышленного комплекса.

ИНФОРМАЦИОННОЕ АГЕНТСТВО – зарегистрированное в соответствии с законодательными актами РК юридическое лицо, деятельность которого направлена на сбор, обработку и распространение сообщений и материалов информационного характера.

ИНФОРМАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ – процессы создания, сбора, обработки, накопления, хранения, поиска, передачи, использования и распространения электронных информационных ресурсов с использованием информационных технологий.

АКПАРАТТЫҚ-КОММУНИКАЦИЯЛЫҚ ЖЕЛІ – ақпараттық жүйелер немесе оларды құрастырушылар арасындағы өзара іс-әрекетті, сондай-ақ электрондық ақпараттық ресурстарды беруді қамтамасыз ететін техникалық және аппараттық-техникалық құралдардың жиынтығы.

АГРОӨНЕРКӘСІПТІК КЕШЕННІҢ АҚПАРАТТЫҚ-МАРКЕТИНГТІК ЖҮЙЕСІ – орталық және жергілікті атқарушы органдардың, сондай-ақ, мамандандырылған ұйымдардың агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін ақпараттық-маркетингтік және консультациялық, қамтамасыз етуге бағытталған ақпараттық, техникалық, технологиялық ресурстарының бірыңғай жүйесі.

АҚПАРАТ АГЕНТТІГІ – ҚР заң актілеріне сәйкес тіркелген, қызметі ақпараттық сипаттағы хабарлар мен материалдарды жинауға, қайта өңдеуге және тарауға бағытталған заңды тұлға.

АҚПАРАТТЫҚ ПРОЦЕСТЕР – электрондық ақпараттық ресурстарды ақпараттық технологияларды пайдалана отырып құру; жинау, өңдеу, жинақтау, сақтау, іздеу, беру, пайдалану және тарату процестері.

ИНФОРМАЦИОННЫЕ РАБОТЫ – деятельность по созданию электронных информационных ресурсов и информационных систем.

ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ – совокупность методов, производственных процессов и программно-технических средств, объединенных в технологический комплекс, обеспечивающий сбор, создание, хранение, накопление, обработку, поиск, вывод, копирование, передачу и распространение информации.

ИНФОРМАЦИОННЫЕ УСЛУГИ – деятельность по предоставлению электронных информационных ресурсов пользователям.

ИНФОРМАЦИОННЫЙ ОБМЕН – отправление и получение информации в установленном законодательством порядке должностными лицами государственных органов при осуществлении ими служебных полномочий.

ИНФОРМАЦИЯ – сведения в отношении субъектов кредитных историй на электронном и бумажном носителях, передаваемые участниками системы формирования кредитных историй и их использования, при необходимости удостоверяемые электронной цифровой подписью.

АҚПАРАТТЫҚ ЖҰМЫСТАР – электрондық ақпараттық ресурстар мен ақпараттық жүйелерді құру жөніндегі қызмет.

АҚПАРАТТЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР – ақпаратты жинауды, құруды, сақтауды, жинақтауды, өңдеуді, іздеуді, шығаруды, көшірмесін түсіруді, беру мен таратуды қамтамасыз ететін технологиялық кешенге біріктірілген әдістердің, өндірістік процестер мен бағдарламалық-техникалық құралдардың жиынтығы.

АҚПАРАТТЫҚ ҚЫЗМЕТТЕР КӨРСЕТУ – пайдаланушыларға электрондық ақпараттық ресурстарды беру жөніндегі қызмет.

АҚПАРАТ АЛМАСУ – мемлекеттік органдар лауазымды тұлғаларының өз қызмет өкілеттіктерін жүзеге асыруы кезінде заңдарда белгіленген тәртіппен ақпаратты жөнелтуі және алуы.

АҚПАРАТ – несиелік тарихты қалыптастыру және оны пайдалану жүйесіне қатысушылар беретін, қажет болған жағдайда электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылатын, электрондық және қағаз түріндегі жеткізушілерден несиелік тарих субъектілеріне қатысты мәліметтер.

ИНФОРМАЦИЯ ОБ УПРАВЛЕНИИ ПРАВАМИ – 1. Информаци

я, которая идентифицирует произведение, автора произведения, исполнителя, исполнение исполнителя, производителя фонограммы, фонограмму, обладателя какого-либо права на произведение, исполнение или фонограмму или информацию об условиях использования произведения, исполнения или фонограммы. 2. Любые цифры или коды, в которых предоставлена такая информация, когда любой из этих элементов информации приложен к экземпляру произведения, записанного исполнения или фонограммы либо появляется в связи с сообщением произведения или сообщением и доведением записанного исполнения или фонограммы для всеобщего сведения.

ИНФРАСТРУКТУРА – совокупность отраслей народного хозяйства, обеспечивающих его функционирование, реализацию возникающих в процессе общественного разделения труда технологических, производственных, экономических и организационных связей.

К И. относятся: транспорт, связь, линии электро- и газотеплоснабжения и других коммуникаций, материально-техническое снабжение (торговля, заготовки, информационное обслуживание). Данные отрасли

ҚҰҚЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТ – 1.

Туындыны, туынды авторын, орындаушыны, орындаушының орындаушылығын, фонограмма жасаушыны, фонограмманы, туындыға, орындаушылыққа немесе фонограммаға немесе туындыны, орындаушылықты немесе фонограмманы пайдалану шарттары туралы ақпаратқа қайсыбір құқық иеленушіні бірдейлендіретін ақпарат. 2. Ақпараттың кез келген элементі туындының, жазып алынған орындаушылықтың немесе фонограмманың данасына қоса берілетін, не жалпы жұрттың назарына туындыны хабарлауға немесе жазып алынған орындаушылықты немесе фонограмманы хабарлауға және жеткізуге байланысты пайда болатын кезде осындай ақпарат берілген кез келген цифр немесе код.

ИНФРАҚҰРЫЛЫМ – халық шаруашылығы салаларының жиынтығы, ол оның қалыпты жұмыс істеуін, қоғамдық еңбек бөлінісі барысында пайда болатын технологиялық, өндірістік, экономикалық және ұйымдық байланыстардың жүзеге асырылуын қамтамасыз етеді.

И. жатады: көлік, байланыс, электрмен, газбен, жылумен жабдықтау желілері және басқа коммуникациялар, материалдық-техникалық жабдықтау (сауда, дайындау, ақпараттық қызмет). Экономиканың

экономики удовлетворяют потребности предприятий материального производства, учреждений непроеизводственной сферы и населения в своих услугах.

бұл салалары өз қызметімен материалдық өндіріс кәсіпорындарының, өндірістік емес сала мекемелерінің және тұрғындардың қажеттерін қанағаттандырады.

ИНФРАСТРУКТУРА АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА

– комплекс сооружений (автовокзалы, автостанции, грузовые терминалы, станции (мастерские) технического обслуживания и ремонта автотранспортных средств, сооружения для хранения автотранспортных средств), обеспечивающий непрерывность процесса перевозок, а также безопасную эксплуатацию автотранспортных средств.

АВТОКӨЛІК КӨЛІГІ ИНФРАҚҰРЫЛЫМЫ

– тасымалдың үздіксіз процесін, сондай-ақ, автокөлік құралдарының қауіпсіз пайдаланылуын қамтамасыз ететін құрылыстар кешені (автовокзалдар, автостанциялар, жүк терминалдары, автокөлік құралдарына техникалық қызмет ету және оларды жөндеу станциялары (шеберханалары), автокөлік құралдары сақталатын құрылыстар).

ИНФРАСТРУКТУРА ОТКРЫТЫХ КЛЮЧЕЙ

– комплекс информационных систем, организационных и технических мероприятий, направленный на управление регистрационными свидетельствами в соответствии с законодательством РК об электронном документе и электронной цифровой подписи.

АШЫҚ КІЛТТЕР ИНФРАҚҰРЫЛЫМЫ

– ҚР электрондық құжат және электрондық цифрлық қолтаңба туралы заңнамасына сәйкес тіркеу куәліктерін басқаруға бағытталған ақпараттық жүйелер, ұйымдастырушылық және техникалық іс-шаралар кешені.

ИНФРАСТРУКТУРА ЧАСТНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

– комплекс создаваемых или действующих организаций, обеспечивающих общие условия функционирования и развития частного предпринимательства, включая содействие в организации собственного дела, обеспечение информацией в области

ЖЕКЕ КӘСІПКЕРЛІКТІҢ ИНФРАҚҰРЫЛЫМЫ

– өз ісін ұйымдастыруға жәрдемдесуді, құқық, маркетинг, инжиниринг және менеджмент саласындағы ақпаратпен қамтамасыз етуді, коммерциялық негізде материалдық-техникалық, қаржылық және басқа дәресурстармен қамтамасыз етуде

права, маркетинга, инжиниринга и менеджмента, поддержку в обеспечении материально-техническими, финансовыми и другими ресурсами на коммерческой основе.

ИНФРАСТРУКТУРНАЯ ОБЛИГАЦИЯ – облигация, по которой исполнение обязательств эмитента обеспечено поручительством государства в рамках концессионного соглашения по реализации инфраструктурного проекта, заключенного между государством и эмитентом, в сумме, соответствующей стоимости передаваемого государству объекта.

ИНЦИДЕНТ – 1. Происшествие или ряд происшествий одного и того же происхождения, в результате которых причинен ущерб или возникла серьезная и непосредственная угроза причинения такого ущерба. 2. Отказ или повреждение технических устройств, применяемых на опасном производственном объекте, отклонение от режима технологического процесса, нарушение законодательства РК.

ИПОТЕКА – вид залога, при котором заложенное имущество остается во владении и пользовании залогодателя или третьего лица.

Предметом И. могут быть: предприятия, строения, здания, сооружения, квартиры в много-

колдауды коса алғанда, жеке кәсіпкерліктің жұмыс істеуі мен дамуының жалпы шарттарын қамтамасыз ететін, құрылатын немесе жұмыс істеп тұрған ұйымдар кешені.

ИНФРАҚҰРЫЛЫМДЫҚ ОБЛИГАЦИЯ – эмитент міндеттемелерінің орындалуы мемлекет пен эмитент арасында мемлекетке берілетін объектінің құнының сомасына сәйкес жасалған инфрақұрылымдық жобаны іске асыру жөніндегі концессиялық келісім шеңберінде мемлекеттің кепілгерлігімен қамтамасыз етілген облигация.

ИНЦИДЕНТ – 1. Нәтижесінде зиян келтірген немесе сондай зиян келтірудің елеулі және тікелей қаупі төнген оқиға немесе шығу жағдайы белгілі дәрежеде ұқсас бірқатар оқиғалар. 2. Қауіпті өндірістік объектіде қолданылатын техникалық құрылғылардың істен шығуы немесе бұзылуы, технологиялық процестің режимінен ауытқуы. ҚР заңнамасының бұзылуы.

ИПОТЕКА – кепілге салынған мүлік кепіл салушының немесе үшінші бір жақтың иелігінде және пайдалануында қалатын кепіл түрі.

И. мәні бола алады: кәсіпорын, құрылыс, үй, ғимарат, көп пәтерлі үйдегі пәтер.

квартирном доме, транспортные средства, космические объекты, товары в обороте и другое не изъятое из гражданского оборота имущество.

Отделимые плоды могут быть предметом **И.** только при условии, если они не становятся с момента отделения объектом прав третьего лица.

ИПОТЕКА НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА (ипотека) – вид залога, при котором заложенное недвижимое имущество или доля в нем остаются во владении и пользовании залогодателя или третьего лица.

ИПОТЕКА СУДНА – ипотека подлежащего государственной регистрации морского судна, судна внутреннего водного плавания, судна плавания «река-море», а также строящегося судна, возникающая на основании договора, зарегистрированного в соответствующем реестре.

ИПОТЕЧНАЯ ОБЛИГАЦИЯ – облигация, обеспеченная залогом прав требования по договорам ипотечного займа (включая залог ипотечных свидетельств), а также иных высоколиквидных активов, перечень которых устанавливается нормативным правовым актом уполномоченного органа.

ИПОТЕЧНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ – юридическое лицо, исключи-

тельное кұралы, ғарыш объектісі, айналымдағы тауар және азаматтық айналымнан алынбаған басқа да мүлік.

Бөлінетін жемістер бөлген кезден бастап үшінші жақтың құқықтарының объектісі болмайтын жағдайда ғана олар **И.** мәні бола алады.

ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІК ИПОТЕКАСЫ (ипотека) – кепілге берілген жылжымайтын мүлік немесе ондағы үлесі кепіл берушінің немесе үшінші тұлғаның иелігі мен пайдаланыында қалатын кепіл түрі.

КЕМЕ ИПОТЕКАСЫ – мемлекеттік тіркелуге жататын теңіз кемесінің, ішкі суда жүзетін кеменің, «өзен-теңізде» жүзетін кеменің, сондай-ақ жасалып жатқан кеменің тиісті тізілімде тіркелген келісімшарт негізінде туындайтын ипотекасы.

ИПОТЕКАЛЫҚ ОБЛИГАЦИЯ – ипотекалық қарыз келісімшарттары бойынша талап ету құқығы кепілімен (ипотекалық куәліктердің кепілін қоса алғанда), сондай-ақ тізбесі уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісімен белгіленетін өзге де жоғары өтімді активтер кепілімен қамтамасыз етілген облигация.

ИПОТЕКАЛЫҚ ҰЙЫМ – қызметінің айрықша түрі «Жыл-

тельным видом деятельности которого является деятельность, предусмотренная Законом РК «Об ипотеке недвижимого имущества».

ИПОТЕЧНЫЕ КОМПАНИИ КАЗАХСТАНА – банки, созданные по инициативе НБ РК в феврале 2001 года, специализирующиеся на выдаче долгосрочных ссуд под залог недвижимости – земли и строений. Ресурсы инвестиционных банков – собственные накопления и ипотечные облигации.

ИПОТЕЧНЫЙ БАНК – кредитное учреждение, выдающее долгосрочные денежные ссуды под залог недвижимого имущества, а также выпускающее закладные листы, обеспеченные заложеной недвижимостью.

ИПОТЕЧНЫЙ ЖИЛИЩНЫЙ ЗАЕМ – ипотечный заем, предоставляемый в целях строительства жилища либо его покупки и ремонта.

ИПОТЕЧНЫЙ ДОГОВОР – соглашение сторон об установлении ипотеки в обеспечение основного обязательства.

ИПОТЕЧНЫЙ ЗАЕМ – банковский заем, обеспеченный ипотекой недвижимого имущества.

жымайтын мүлік ипотекасы туралы» ҚР Заңында көзделген қызмет болып табылатын заңды тұлға.

ҚАЗАҚСТАН ИПОТЕКАЛЫҚ КОМПАНИЯСЫ – 2001 жылы ақпанда ҚР ҰБ-нің ықпалымен құрылған еліміздегі ипотекалық несиелеу жүйесін дамыту және тұрғын үй құрылысын ұзақ мерзімді қаржыландыру тұжырымдамасын іс жүзіне асыру мақсатында құрылған ұйым.

ИПОТЕКАЛЫҚ БАНК – жылжымайтын мүлікті кепілдікке алып, ұзақ мерзімді ақшалай несие беретін, сондай-ақ жылжымайтын мүліктің кепілдікке салынуымен қамтамасыз етілген кепілдік қағазын шығаратын несие мекемесі.

ИПОТЕКАЛЫҚ ТҰРҒЫН ҮЙ ҚАРЫЗЫ – тұрғын үй салу не оны сатып алу және жөндеу мақсатында берілетін ипотекалық қарыз.

ИПОТЕКАЛЫҚ КЕЛІСІМШАРТ – тараптардың негізгі міндеттемені қамтамасыз етуде ипотеканы белгілеу туралы келісімі.

ИПОТЕКАЛЫҚ ҚАРЫЗ – жылжымайтын мүлік ипотекасымен қамтамасыз етілген банк қарызы.

ИСКЛЮЧИТЕЛЬНОЕ ПРАВО –

1. Имущественное право автора или обладателя смежных прав на использование произведения, исполнение, постановки, фонограммы, передачи организаций эфирного или кабельного вещания любым способом по своему усмотрению в течение срока, установленного Законом РК «Об авторском праве и смежных правах». 2. Имущественное право владельца на использование товарного знака или наименования места происхождения товара любым способом по своему усмотрению.

АЙРЫҚША ҚҰҚЫҚ – 1. Автордың немесе сабақтас құқықтар иеленушінің туындыны, орындаушылықты, қойылымды, фонограмманы, эфирлік немесе кәбілдік хабар тарату ұйымдарының хабарын «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» ҚР Заңымен белгіленген мерзім ішінде өз қалауы бойынша кез келген әдіспен пайдалану жөніндегі мүлдіктік құқығы. 2. Тауар таңбасын немесе тауар шығарылған жердің атауын өз қалауы бойынша кез келген тәсілмен пайдалануға оның иесінің мүлдіктік құқығы.

ИСЛАМСКИЕ ЦЕННЫЕ БУМАГИ –

исламские арендные сертификаты и исламские сертификаты участия.

ИСЛАМ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАРЫ

– ислам жалдау сертификаттары мен ислам қатысу сертификаттары.

ИСПОЛНЕНИЕ – представление произведения, фонограммы, исполнение, постановки посредством игры, пения, танца в живом исполнении или с помощью каких-либо технических средств (телерадиовещания, кабельного телевидения и другого). Показ кадров аудиовизуального произведения в их последовательности с сопровождением или без сопровождения звуком.

ОРЫНДАУ – туындыны, фонограмманы, орындаушылықты, қойылымды тікелей орындалатын ойын, ән, би арқылы немесе қандай да бір техникалық құралдардың (телерадио хабарлары, кәбілдік телевизия және басқалары) көмегімен көрсету. Дыбыстау-бейнелеу туындысының кадрларын реті бойынша дыбыспен сүйемелдеп немесе сүйемелдемей көрсету.

ИСПОЛНЕНИЕ БЮДЖЕТА – выполнение комплекса мероприятий по обеспечению поступлений в бюджет, реализации

БЮДЖЕТТІҢ АТҚАРЫЛУЫ – бюджетке түсімнің түсуін, бюджеттік бағдарламаның іске асырылуын қамтамасыз ету.

бюджетных программ, а также финансированию дефицита (использованию профицита) бюджета.

И.б. начинается 1 января и завершается 31 декабря текущего финансового года.

ИСПОЛНЕНИЕ БЮДЖЕТА ПО ПОСТУПЛЕНИЯМ – заключается в проведении центральным и местными уполномоченными органами по исполнению бюджета в соответствии с законодательством Республики Казахстан комплекса мероприятий по обеспечению полноты и своевременности зачисления поступлений в бюджет.

ИСПОЛНЕНИЕ БЮДЖЕТА ПО РАСХОДАМ – заключается в использовании собственно администраторами бюджетных программ и их подведомственными государственными учреждениями предназначенных им бюджетных средств в соответствии с требованиями Бюджетного кодекса, положениями соответствующих нормативных правовых актов и в целях достижения заданных показателей деятельности государственных органов.

ИСПОЛНЕНИЕ НАЛОГОВОГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА – исполнение налогового обязательства осуществляется налогоплательщиком самостоятельно.

Во И.н.о. налогоплатель-

сондай-ақ бюджет тапшылығын қаржыландыру (профицит пайдалану) жөніндегі іс-шаралар кешенін орындау.

Б.а. ағымдағы қаржы жылының 1 қаңтарында басталып, 31 желтоқсанында аяқталады.

БЮДЖЕТТІҢ ТҮСІМДЕР БОЙЫНША АТҚАРЫЛУЫ – бюджетті атқару жөніндегі орталық және жергілікті уәкілетті органдардың Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бюджетке түсетін түсімдердің толық және уақтылы есепке алынуын қамтамасыз ету жөніндегі іс-шаралар кешенін жүргізуі.

БЮДЖЕТТІҢ ШЫҒЫСТАР БОЙЫНША АТҚАРЫЛУЫ – бюджеттік бағдарламалар әкімшілерінің және оларға ведомстволық бағынысты мемлекеттік мекемелердің өздеріне арналған бюджет қаражатын Бюджет кодексінің талаптарына, тиісті нормативтік құқықтық актілердің ережелеріне сәйкес және мемлекеттік органдар қызметінің алдын ала белгіленген көрсеткіштерге қол жеткізуі мақсатында өздерінің пайдалануы.

САЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕСІН ОРЫНДАУ – салық төлеуші салық міндеттемесін орындауды дербес жүзеге асырады.

Салық төлеуші С.м.о. үшін мынадай іс-әрекеттер жасай-

щик совершает следующие действия: встает на регистрационный учет в налоговом органе; ведет учет объектов налогообложения и объектов, связанных с налогообложением; исчисляет, исходя из объектов налогообложения и объектов, связанных с налогообложением, налоговой базы и налоговых ставок, суммы налогов и других обязательных платежей, подлежащих уплате в бюджет; составляет и представляет, за исключением налоговых регистров, налоговые формы органам налоговой службы в установленном порядке; уплачивает исчисленные и начисленные суммы налогов и других обязательных платежей в бюджет, авансовые и текущие платежи по налогам и другим обязательным платежам в бюджет.

ды: салық органында тіркелу есебіне тұрады; салық салу объектілерін және салық салуға байланысты объектілерді есепке алуды жүргізеді; салық салу объектілерін және салық салуға байланысты объектілерді, салық базасы мен салық ставкаларын негізге ала отырып, салықтың және бюджетке төленуге жататын басқа да міндетті төлемдердің сомасын есептейді; салық тіркелімдерін қоспағанда, салықтық нысандарды жасайды және белгіленген тәртіппен салық қызметі органдарына табыс етеді; салықтың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің есептелген және есепке жазылған сомасын, салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер бойынша аванстық және ағымдағы төлемдерді төлейді.

И

ИСПОЛНИТЕЛЬ – 1. Предприятие, организация, учреждение или гражданин, выполняющие работы или оказывающие услуги. 2. Актер, певец, музыкант, танцор или иное лицо, которое играет роль, поет, читает, декламирует, играет на музыкальном инструменте или каким-либо иным образом исполняет произведения литературы и искусства (в том числе эстрадный, цирковой или кукольный номер) или произведения народного творчества, а также дирижер.

ОРЫНДАУШЫ – 1. Жұмыс істейтін немесе қызмет көрсететін кәсіпорын, ұйым, мекеме немесе азамат. 2. Актер, әнші, музыкант, биші немесе рөлде ойнайтын, ән салатын, оқитын, мәнерлеп оқитын, музыкалық аспапта ойнайтын немесе әдебиет және өнер туындыларын (соның ішінде эстрадалық, цирк немесе қуыршақ нөмірлерін) немесе халық шығармашылығы туындыларын қандай да бір өзгедей жолмен орындайтын басқа да тұлға, сондай-ақ дирижер.

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ ОРГАН, ФИНАНСИРУЕМЫЙ ИЗ МЕСТНОГО БЮДЖЕТА –

ЖЕРГІЛІКТІ БЮДЖЕТТЕН ҚАРЖЫЛАНДЫРЫЛАТЫН

государственное учреждение. уполномоченное акимом на осуществление отдельных функций местного государственного управления и финансируемое из соответствующих местных бюджетов.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВОДНЫХ ОБЪЕКТОВ – извлечение полезных естественных свойств водных объектов для удовлетворения материальных или иных потребностей физических и юридических лиц.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРОФИЦИТА БЮДЖЕТА – расходование профицита бюджета, средств займов, свободных остатков бюджетных средств на погашение основного долга по займам.

Объем **И.п.б.** определяется как превышение суммы погашения основного долга по займам над суммой полученных займов и движения остатков бюджетных средств.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТОВАРНОГО ЗНАКА ИЛИ НАИМЕНОВАНИЯ МЕСТА ПРОИСХОЖДЕНИЯ ТОВАРА – применение товарного знака или наименования места происхождения товара на товарах, в отношении которых они охраняются, и в их упаковке, изготовлении, применении, ввозе, хранении, предложении к продаже, продаже товара с обозначением товарного

АТҚАРУШЫ ОРГАН – жергілікті мемлекеттік басқарудың жекелеген міндеттерін жүзеге асыруға әкім уәкілеттік берген және тиісті жергілікті бюджеттерден қаржыландырылатын мемлекеттік мекеме.

**СУ ОБЪЕКТІЛЕРІН ПАЙДАЛА-
НУ** – жеке және заңды тұлғалардың материалдық немесе өзге де қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін су объектілерінің пайдалы табиғи қасиеттерін алу.

**БЮДЖЕТ ПРОФИЦИТІН ПАЙ-
ДАЛАНУ** – қарыздар бойынша негізгі борышты өтеуге бюджет профицитін, қарыздар қаражатын, бюджет қаражатының бос қалдықтарын жұмсау.

Б.п.п. көлемі қарыз бойынша негізгі борышты өтеу сомасының алынған қарыз және бюджет қаражаты қалдықтарының қозғалысы сомасынан асып түеуі ретінде белгіленеді.

**ТАУАР ТАҢБАСЫН НЕМЕСЕ ТАУАР ШЫҒАРЫЛҒАН ЖЕРДІҢ АТАУЫН ПАЙДА-
ЛАНУ** – тауар таңбасы немесе тауар шығарылған жердің атауы қорғалатын тауарларда және олардың бумасында оларды қолдану, тауар таңбасының немесе тауар шығарылған жердің атауының белгісі бар тауарды жасау, қолдану, әкелу, сактау, сатуға ұсыну, сату.

знака или наименования места происхождения товара. применение в вывесках, рекламе, печатной продукции или иной деловой документации, передача права на товарный знак, а также иное введение его в гражданский оборот.

мандайшаларда, жарнамада, басыпа өнімінде немесе өзге іскерлік құжаттамада қолдану, сондай-ақ оларды азаматтық айналымға өзгеше енгізу.

ИСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ – совокупность историко-культурных ценностей, имеющих государственное значение и в силу этого исключительно принадлежащих РК без права их передачи иным государствам.

ТАРИХИ-МӘДЕНИ МҰРА – мемлекеттік маңызы бар және осыған орай өзге мемлекеттерге беру құқығынсыз тек ғана ҚР тиесілі болатын тарихи-мәдени құндылықтар жиынтығы.

И

ИСТОРИЧЕСКИЕ ЗАТРАТЫ – суммарные прошлые затраты, понесенные государством, на геологическое изучение контрактной территории и разведку месторождений.

ТАРИХИ ШЫҒЫНДАР – мемлекет өзара шарттық аумақты геологиялық зерттеуге, кен орындарын іздестіруге, барлауға жұмсаған бұрынғы жиынтық шығындары.

ИСТОЧНИК ВОДОПОЛЬЗОВАНИЯ – водный объект, который может быть использован для удовлетворения потребностей водопользователей.

СУ ПАЙДАЛАНУ КӨЗІ – су пайдаланушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін пайдаланылуы мүмкін су объектісі.

ИСТОЧНИК НАЛОГА – 1. Денежные средства, предназначенные или используемые для уплаты налога, это – зарплата, доходы, дивиденды, все что облагается налогом. 2. Доход; накопления и сбережения; денежная часть производственного капитала, включая фонд оборотных средств; средства, вырученные от реализации имущества, в том числе

САЛЫҚ КӨЗІ – 1. Салық төлеу үшін белгіленген және қолданылатын ақша қаражаттары, жалақы, кірістер, дивидендтер, яғни оған салық салымдарының барлығы жатады. 2. Табыс; қор және жинақ; өндірістік капиталдың ақша бөлігі, айналым қаражаттары қорын қоса алғанда; қаражаттар, мүлікті өткізуден түскен түсімдер, оның ішінде

относящегося к имущественной части производственного капитала, включая основные фонды; заемные средства.

өндірістік капиталдың мүлкітік бөлігі, негізгі қорды қосқанда; қарыз қаражаттары.

ИСТОЧНИКИ ФОРМИРОВАНИЯ НАЦИОНАЛЬНОГО ФОНДА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН – поступления в Национальный фонд Республики Казахстан; инвестиционные доходы от управления Национальным фондом Республики Казахстан; иные поступления и доходы, не запрещенные законодательством Республики Казахстан.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ ҚОРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ КӨЗДЕРІ – Қазақстан Республикасының Ұлттық қорына түсімдер: Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын басқарудан түсетін инвестициялық кірістер; Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де түсімдер мен кірістер.

ИСТОЩЕНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ – частичная или полная потеря количественных характеристик запасов природных ресурсов.

ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫҢ САРҚЫЛУЫ – табиғи ресурстар қорларының сандық сипаттамаларының ішінара немесе толық жоғалуы.

ИСЧИСЛЕНИЕ СУММЫ АКЦИЗА – производится путем применения установленной ставки акциза к налоговой базе.

АКЦИЗ СОМАСЫН ЕСЕПТЕУ – белгіленген акциз ставкасын салық базасына қолдану арқылы жүргізіледі.

К

КАБЕЛЬНАЯ КАНАЛИЗАЦИЯ – совокупность подземных трубопроводов и колодцев, предназначенных для прокладки, монтажа и технического обслуживания кабелей связи.

КАДАСТР – реестр, содержащий сведения о характеристике имущественных объектов с точки зрения их обложения налогом.

К. может носить стоимостный или натуральный характер. **К.** обычно используют для исчисления таких налогов, как земельный, подомовой (в настоящее время – налог на строения), промысловый. При налогообложении таких объектов учитываются внешние признаки предметов обложения: размер земельного участка и качество почвы (при земельном налоге); количество окон, дверей, печей. размер строения (при подомовом налоге); число рабочих и станков (при промысловом налоге).

КАДАСТРОВАЯ (оценочная) СТОИМОСТЬ – расчетная стоимость земельного участка, применяемая при продаже государством земельного участка

КӘБІЛДІК КӘРІЗ – байланыс кәбілдерін төсеуге, құрастыруға және техникалық қызмет көрсетуге арналған жер асты құбырлары мен құдықтардың жиынтығы.

КАДАСТР – салық салынуға тиіс тұлғалардың тізімі; тиісті объектілерді ұдайы бақылау жолымен мезгіл-мезгіл құрастыратын жүйеленген мәліметтер жинағы (мәселен, жер, су мәліметтерінің жинағы).

К. құндық немесе натуралдық сипатта болуы мүмкін. Әдетте, **К.** жер салығын есептеу кезінде қолданылады. Салық салу кезінде объектілердің сыртқы белгілері есепке алынады, мәселен, жер салығында жер учаскесінің көлемі және топырақтың сапасы; құрылыс салығында құрылыстың көлеміне сәйкес есік пен терезелердің саны, жұмысшылар мен құрал-жабдықтардың саны.

КАДАСТРЛЫҚ (бағалау) ҚҰНЫ – мемлекет жер учаскесін немесе оны жалға алу құқығын сатқан кезде қолданылатын, инфляцияның жалпы деңгейі

или права аренды на него, определяемая на основе базовых ставок платы за земельные участки, периодически уточняемых согласно данным государственной статистики об общем уровне инфляции и поправочным коэффициентам к ним.

КАДАСТРОВЫЙ СПОСОБ – применяют при уплате земельного налога, налога на имущество физических лиц (в части жилых домов, квартир, дач, гаражей и иных строений), где налоговой базой выступают уже не внешние признаки строения (количество окон и дверей), а его инвентаризационная стоимость.

КАЗАХСТАНСКАЯ ДЕПОЗИТАРНАЯ РАСПИСКА – производная эмиссионная ценная бумага, подтверждающая право собственности на определенное количество эмиссионных ценных бумаг эмитента-нерезидента РК, выпущенных в соответствии с законодательством другого государства.

КАЗАХСТАНСКИЙ ПРОИЗВОДИТЕЛЬ – физические и юридические лица РК, производящие товары, выполняющие работы и оказывающие услуги казахстанского происхождения.

КАЗАХСТАНСКИЙ ТОВАР – товар, полностью произведенный в РК, переработанный в РК в соответствии с критериями доста-

туралы мемлекеттік статистика деректеріне сәйкес кезең-кезеңімен нақтыланатын жер учаскелері үшін төлемақының базалық ставкалары және оларға түзету коэффициенттері негізінде айқындалатын жер учаскесінің есептеу құны.

КАДАСТРЛЫҚ ТӘСІЛ – жер салығын, жеке тұлғалардың мүлік салығын (тұрғын үй, пәтер, саяжай, гараж) төлеу кезінде қолданылады, яғни салық базасы объектілердің сыртқы белгілеріне емес, оның түгенделген құнына орай есептеледі.

ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ДЕПОЗИТАРИЙЛІК ҚОЛХАТ – ҚР резиденті емес эмитенттің басқа мемлекеттің заңдарына сәйкес шығарылған эмиссиялық бағалы қағаздарының белгілі бір санына меншік құқығын растайтын туынды эмиссиялық бағалы қағаз.

ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ӨНДІРУШІ – Қазақстанда шығатын тауарларды өндіретін, жұмыстарды орындайтын және қызметтерді көрсететін ҚР жеке және заңды тұлғалары.

ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ТАУАР – толығымен Қазақстан Республикасында өндірілген, жеткілікті қайта өңдеу өлшемдеріне

точной переработки, выпущенный для свободного обращения на территории РК, обращенный в собственность государства в соответствии с Таможенным кодексом.

КАЗАХСТАНСКОЕ ЛИЦО – гражданин РК, лицо без гражданства, имеющее постоянное местожительства в РК, индивидуальный предприниматель, зарегистрированный в РК в соответствии с законодательством РК, а также юридическое лицо, созданное в соответствии с законодательством РК.

КАЗАХСТАНСКОЕ ПРОИСХОЖДЕНИЕ (товары, работы, услуги казахстанского происхождения) – непосредственное производство (выполнение) на территории РК товаров, работ и услуг физическими и юридическими лицами РК.

КАЗАХСТАНСКОЕ СОДЕРЖАНИЕ – процентное содержание ежегодных объемов: задействованных при исполнении контракта казахстанских кадров с разбивкой по категориям персонала с указанием отдельного процентного содержания по каждой категории в соотношении с иностранным персоналом, количество которого должно снижаться по годам по мере реализации обязательных программ обучения и повышения квалификации казахстанских

сәйкес Қазақстан Республикасында қайта өңделген, ҚР аумағында еркін айналыс үшін шығарылған. ҚР Кеден кодексіне сәйкес мемлекеттің меншігіне айналдырылған тауар.

ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ТҮЛҒА – ҚР азаматы. Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын жері бар, азаматтығы жоқ тұлға. ҚР заңдарына сәйкес Қазақстан Республикасында тіркелген жеке кәсіпкер, сондай-ақ ҚР заңдарына сәйкес құрылған заңды тұлға.

К

ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ШЫҒАРЫЛЫМ (қазақстанда шығарылатын тауар, жұмыс, көрсетілетін қызмет) – ҚР жеке және заңды тұлғаларының тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді ҚР аумағында тікелей өндіруі (орындауы).

ҚАЗАҚСТАНДЫҚ МАЗМҰН – жыл сайынғы қазақстандық кадрларды міндетті оқыту бағдарламаларын және олардың біліктілігін арттыруды іске асыру шаралары бойынша жыл сайын саны азаюға тиіс шетелдік қызметкерге шаққандағы арақатынасында әрбір санат бойынша жеке пайыздық мазмұнын көрсете отырып, қызметкер санаты бойынша бөліп, өзара шартты орындаған жағдайда жұмысқа тартылған қазақстандық кадрлардың мердігер

кадров; стоимости товаров, работ и услуг казахстанского происхождения, приобретаемых как напрямую, так и посредством заключения договоров субподряда от общей стоимости товаров, работ и услуг подрядчика.

КАЗЕННОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ – предприятие, обладающее государственным имуществом на праве оперативного управления.

КАЗИНО – игорное заведение, в котором для организации и проведения азартных игр используются игровые столы.

КАМЕРАЛЬНЫЙ КОНТРОЛЬ – контроль, осуществляемый органами налоговой службы на основе изучения и анализа представленной налогоплательщиком (налоговый агент) налоговой отчетности, сведений уполномоченных государственных органов, а также других документов и сведений о деятельности налогоплательщика.

К.к. является составной частью системы управления рисками.

Цель К.к. – предоставление налогоплательщику права самостоятельного устранения нарушений, выявленных налоговыми органами по результатам камерального контроля, путем постановки на регистрационный учет в налоговых органах, пред-

тауарынын, жұмысы мен көрсететін қызметінің жалпы құнынан тікелей де, косалқы мердігерлік келісімшарттарды жасасу арқылы да иемденіп алынатын Қазақстанда шығарылатын тауарлар, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтер құны көлемінің пайыздық мазмұны.

ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРЫН – жедел басқару құқығымен мемлекет мүлкіне ие болған кәсіпорын.

КАЗИНО – құмар ойындарды ұйымдастыру және өткізу үшін ойын үстелдері пайдаланылатын ойын мекемесі.

КАМЕРАЛДЫҚ БАҚЫЛАУ – салық төлеуші (салық агенті) табыс еткен салық есептілігін, уәкілетті мемлекеттік органдардың мәліметтерін, сондай-ақ салық төлеушінің қызметі туралы басқа да құжаттар мен мәліметтерді зерделеу мен талдау негізінде салық қызметі органдары жүзеге асыратын бақылау.

К.б. тәуекелдерді басқару жүйесінің құрамдас бөлігі болып табылады.

К.б. мақсаты – салық органдары камералдық бақылау нәтижелері бойынша анықтаған бұзушылықтарды салық органдарында тіркеу есебіне қою, салық есептілігін ұсыну, салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеу

ставления налоговой отчетности. уплаты налогов и других обязательных платежей в бюджет.

Порядок и сроки проведения

К.к. – проводится путем сопоставления следующих данных, имеющихся в органах налоговой службы: налоговой отчетности; налогового заявления на возврат уплаченного подоходного налога из бюджета или условного банковского вклада на основании международного договора; сведений иных государственных органов об объектах налогообложения и объектах, связанных с налогообложением; сведений, полученных из различных источников информации, по деятельности налогоплательщика.

Результаты К.к. – в случае выявления нарушений по результатам **К.к.** оформляется уведомление об устранении нарушений, выявленных по результатам **К.к.**, с приложением описания выявленных нарушений.

аркылы салық төлеушіге дербес жоюға құқық беру.

К.б.-ды жүргізу тәртібі мен мерзімдері – салық қызметі органдарында бар мынадай деректерді: салықтық есептілікті; халықаралық келісімшарт негізінде бюджеттен немесе шартты банктік салымнан төленген табыс салығын қайтаруға салықтық өтінішті; өзге де уәкілетті мемлекеттік органдардың салық салу объектілері және салық салуға байланысты объектілер туралы мәліметтерін; салық төлеушінің қызметі бойынша әр түрлі ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді бір-бірімен салыстыру арқылы жүргізіледі.

К.б. нәтижелері – **К.б.** нәтижелері бойынша бұзушылықтар анықталған жағдайда, анықталған бұзушылықтардың сипаттамалары коса беріле отырып, **К.б.** нәтижелері бойынша анықталған бұзушылықтарды жою туралы хабарлама ресімделеді.

К

КАПИТАЛ – стоимость, приносящая прибавочную стоимость; общая стоимость активов какого-либо лица за вычетом его обязательств; капитальные вложения материальных и денежных средств в экономику, в производство именуется также капиталовложениями, инвестициями.

КАПИТАЛ – қосымша құн әкелетін құн; қандай да бір тұлғаның міндеттемелерін шегерім тастағаннан кейінгі активтерінің жалпы құны; экономика мен өндірістерде материалдық және ақша қаражаттарының капитал салымдары.

КАПИТАЛ АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА – совокупность

АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМНЫҢ КАПИТАЛЫ – акциялар мен

индивидуальных капиталов, объединенных посредством выпуска и размещения акций и облигаций.

облигациялар шығару мен орналастыру арқылы біріктірілген жеке капиталдар жиынтығы.

КАПИТАЛ НЕОПЛАЧЕННЫЙ

– эта та часть основного (акционерного) капитала, которая еще не описана, еще не оплачена акционерами.

ТӨЛЕНБЕГЕН КАПИТАЛ

– негізгі (акционерлік) капиталдың әлі де сипатталмаған, акционерлер ақысын төлемеген бөлігі.

КАПИТАЛ НОМИНАЛЬНЫЙ

– установленная учредительная сумма, на которую предполагается выпустить акции (пай).

НОМИНАЛДЫ КАПИТАЛ

– акциялар (жарна) шығарылады деп құрылтайшылар белгілеген сома.

КАПИТАЛ ОБОРОТНЫЙ

– часть производительного капитала, стоимость которого полностью переносится на произведенный товар и возвращается в денежной форме после его реализации.

АЙНАЛЫМ КАПИТАЛЫ

– құны түгелімен өндірілген өнімге көшіріліп, ол өткізілгеннен кейін ақша түрінде қайта оралатын өндірілген капиталдың бір бөлігі.

КАПИТАЛ ОПЛАЧЕННЫЙ

– та часть основного (акционерного) капитала, которая оплачена акционерами. Имущественный вклад в общество производится полностью, без отсрочки.

ТӨЛЕНГЕН КАПИТАЛ

– негізгі (акционерлік) капиталдың акционерлер ақысын төлеген бөлігі. Қоғамға тиесілі үлес кейінге қалдырмастан толық қосылады.

КАПИТАЛ ОСНОВНОЙ

– часть производительного капитала, который полностью или многократно принимает участие в производстве товара, переносит свою стоимость на новый продукт по частям, в течение ряда периодов.

НЕГІЗГІ КАПИТАЛ

– тауар өндірісіне толық немесе бірнеше дүркін қатысатын, өз құнын жаңа өнімге бөлшектеп, біраз кезең бойы көшіретін өндірілген капиталдың бір бөлігі.

КАПИТАЛ РЕЗЕРВНЫЙ

– часть собственных средств акционерного общества и некоторых

РЕЗЕРВТІК КАПИТАЛ

– акционерлік қоғам мен басқа да кейбір кәсіпорындардың

других предприятий, образуемая за счет отчислений от чистого дохода; используется для покрытия потерь по операционной деятельности; пополнения основного капитала и выплат дивидендов в случаях, когда текущей прибыли оказывается для этого недостаточно.

Порядок положения и использования **К.р.** определяется уставами соответствующих организаций.

өз қаржысының таза табысынан бөлінетін төлем есебінен құралатын бөлігі: операциялық қызмет жөніндегі шығынның орнын толтыру, негізгі капиталды толықтыру және ағымдағы табыс жеткіліксіз болатын жағдайларда дивидендтер төлеу үшін пайдаланылады.

Р.к. салу мен пайдаланудың тәртібі тиісті ұйымдардың жарғыларында белгіленеді.

КАПИТАЛ СОБСТВЕННЫЙ – совокупность средств предприятия, сформированных за счет вкладов участников и спонсоров предприятия, а также за счет прибыли, полученной предприятием в ходе его функционирования.

МЕНШІКТІ КАПИТАЛ – құрылтайшылардың қандай да бір қоғам, шаруашылық серіктестік, кәсіпорындардың салымдары арқылы, сондай-ақ осы ұйымдардың қызмет ету процесіндегі жасалған немесе алынған мүлік.

К

КАПИТАЛ ССУДНЫЙ – денежный капитал, предоставляемый в ссуду его собственниками на время, на условиях возвратности, за плату в виде процентов. Особенность его состоит в том, что он не вкладывается в предприятие его собственником, а передается во временное пользование определенному предпринимателю с целью получения процента.

ҚАРЫЗ КАПИТАЛЫ – өз иелері белгілі бір мерзімге қайтарылады деген шартпен, пайыз түріндегі ақыға беретін ақша капиталы. Оның ерекшелігі – өз иесі кәсіпорынның меншікті қаражатына қоспайды, ал оны пайыз алу мақсатымен кәсіпкердің уақытша пайдалануына береді.

КАПИТАЛ УСТАВНЫЙ – организационно-правовая форма капитала, величина которого определяется уставом или договором об основании предприятия. Включает номинальную стоимость выпущенных акций.

ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ – капиталдың ұйымдық-құқықтық формасы, оның мөлшері жарғыда немесе кәсіпорынның негізін қалау туралы келісімшартта белгіленеді. Оның құрамына шығарылған акциялардың құны.

сумму вложений государственных средств или частных паевых взносов.

салынған мемлекеттік қаржы немесе жеке жарна сомасы кіреді.

КАРТ – гоночный микролитражный автомобиль без кузова, дифференциала и упругой подвески колес, имеющий двухтактный двигатель с рабочим объемом до 250 кубических сантиметров и максимальной скоростью 150 километров в час.

КАРТ – қорапсыз, дифференциалсыз және дөңгелектерінде серпінді аспа жоқ, жұмыс көлемі 250 текше сантиметрге және ең жоғары жылдамдығы сағатына 150 километрге дейін жететін екітактілі двигательді, көлемі шағын жарыс автомобилі.

КАРТ-СЧЕТ – банковский счет, открываемый банком клиенту на основании договора карт-счета для выполнения операций, связанных с: обеспечением наличия денег клиента; принятием (зачислением) денег в пользу клиента; осуществлением клиентом платежей в пользу третьих лиц с использованием платежной карточки в порядке, предусмотренном договором карт-счета; исполнением распоряжения третьих лиц об изъятии денег клиента по основаниям, предусмотренным законодательными актами РК и договором карт-счета; осуществлением приема от клиента наличных денег в порядке, установленном законодательством РК и договором карт-счета; выдачей клиенту наличных денег с использованием платежной карточки; выплатой вознаграждения в размере и порядке, определяемым договором карт-счета; осуществлением иного банковского обслуживания клиента, предусмотренного законодательством РК и договором карт-счета.

КАРТ-ШОТ – карт-шот келісім-шарты негізінде: клиент ақшасының болуын қамтамасыз етуге; клиенттің пайдасына ақша қабылдауға (есептеуге); клиенттің карт-шот келісімшартында көзделген тәртіппен төлем карт-точкасын пайдалана отырып үшінші тұлғалардың пайдасына төлемдерді жүзеге асыруына; ҚР заң актілерінде және карт-шот шартында көзделген негіздер бойынша клиенттің ақшасын алып қою туралы үшінші тұлғалардың үкімін орындауға; ҚР заңдарында және карт-шот шартында белгіленген тәртіппен клиенттен қолма-қол ақша қабылдауды жүзеге асыруға; төлем карт-точкасын пайдалана отырып клиентке қолма-қол ақша беруге; карт-шот шартында айқындалған мөлшерде және тәртіппен сыйақы төлеуге; клиентке ҚР заңдарында және карт-шоттың шартында көзделген өзге де банк қызметін көрсетуді жүзеге асыруға байланысты операцияларды орындау үшін банктің клиентке ашатын шоты.

КАРТОГРАФИЧЕСКАЯ ПРОДУКЦИЯ – полученные в результате картографической деятельности уменьшенные, измеримые и обобщенные изображения на бумажных и магнитных носителях поверхности земли и небесных тел, построенные по определенным математическим законам и в принятой системе условных знаков.

КАРТОГРАФО-ГЕОДЕЗИЧЕСКИЙ ФОНД – совокупность материалов и данных, созданных в результате геодезической и картографической деятельности, имеющих общегосударственное, межотраслевое значение и подлежащих длительному хранению в целях их дальнейшего использования.

КАРТОГРАФИЯ – область отношений, возникающих в процессе научной, технической и производственной деятельности по изучению, созданию и использованию картографических произведений.

КАССА КАЗИНО ИЛИ ЗАЛА ИГРОВЫХ АВТОМАТОВ – место в игорном заведении, специально оборудованное организатором игорного заведения, где производятся услуги по размену (обмену) наличных денег на легитимационные знаки и легитимационных знаков на наличные деньги.

КАРТОГРАФИЯЛЫҚ ӨНІМ – картографиялық қызмет нәтижесінде Жер бетінің және аспан денелерінің белгілі бір математикалық заңдар бойынша және шартты белгілердің қабылданған жүйесінде құрылып, кішірейтілген, өлшенетін және жинақталған, қағазға және магниттік жеткізушіге түсіріп алынған бейнелері.

КАРТОГРАФИЯЛЫҚ-ГЕОДЕЗИЯЛЫҚ ҚОР – геодезиялық және картографиялық қызмет нәтижесінде жасалған, жалпы мемлекеттік, сала аралық маңызы бар және одан әрі пайдалану мақсатында ұзақ сақталуға тиіс материалдар мен деректер жиынтығы.

КАРТОГРАФИЯ – картографиялық туындыларды зерделеу, жасау және пайдалану жөніндегі ғылыми, техникалық және өндірістік қызмет процесінде туындайтын қатынастар саласы.

КАЗИНОНЫҢ НЕМЕСЕ ОЙЫН АВТОМАТТАРЫ ЗАЛЫНЫҢ КАССАСЫ – ойын мекемесін ұйымдастырушы арнайы жабдықтаған, қолма-қол ақшаны заңдастырылған белгілерге және заңдастырылған белгілерді қолма-қол ақшаға ұсату (айырбастау) бойынша қызметтер көрсететін ойын мекемесіндегі орын.

Налогообложению не подлежат следующие К.з. – земли особо охраняемых природных территорий; земли лесного фонда; земли водного фонда; земли запаса.

Салық салынбайтын Ж.с.: ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың жерлері; орман қорының жерлері; су қорының жерлері; босалқы жерлер.

КАФЕ – объект общественного питания и отдыха, предлагающий ассортимент блюд несложного приготовления, а также алкогольную продукцию с обязательным предоставлением потребителям услуг официантов.

КАФЕ – тұтынушыларға міндетті түрде даяшылар қызмет көрсететін, дайындалуы күрделі емес ас мәзірінің түр-түрін, сондай-ақ, алкоголь өнімдерін ұсынатын қоғамдық тамақтандыру және демалыс объектісі.

КАЧЕСТВО ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ – характеристика состава и свойств окружающей среды.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫҢ САПАСЫ – қоршаған ортаның құрамы мен қасиеттерінің сипаттамасы.

КАЮТНЫЙ БАГАЖ – компактно упакованные и свободно размещаемые в каюте или на полках в общих местах вещи пассажира, перевозимые им при себе, в пределах установленных количества и габаритов.

КАЮТАЛЫҚ ЖОЛЖҮК – жолаушының белгіленген мөлшер мен көлем шегінде өзімен бірге алып жүретін, жинақы буып-түйілген және каютаға немесе жалпы орындардағы сөрелерге еркін орналастырылатын заттары.

КВАЛИФИКАЦИОННАЯ КАТЕГОРИЯ (разряд) – уровень требований к квалификации работника, отражающий сложность выполняемых работ.

БІЛІКТІЛІК САНАТЫ (разряды) – орындалатын жұмыстардың күрделілігін көрсететін, қызметкердің біліктілігіне қойылатын талаптар деңгейі.

КВАЛИФИКАЦИЯ – отражаемые в документе об образовании вид и степень профессиональной подготовленности выпускника к выполнению профессиональной деятельности или продолжению образования.

БІЛІКТІЛІК – бітүршінің білімі туралы құжатында көрсетілген кәсіптік қызметті орындауға немесе білімін жалғастыруға деген кәсіби даярлығының түрі мен дәрежесі.

КВАЛИФИЦИРОВАННАЯ МЕДИЦИНСКАЯ ПОМОЩЬ – медицинская помощь, оказывас-

БІЛІКТІ МЕДИЦИНАЛЫҚ КӨМЕК – диагностиканың емдеу және медициналық оналтудың

мая медицинскими работниками с высшим медицинским образованием при заболеваниях, требующих специализированных методов диагностики, лечения и медицинской реабилитации.

КВАЛИФИЦИРОВАННОЕ БОЛЬШИНСТВО – большинство в размере не менее трех четвертей от общего количества голосующих акций акционерного общества.

КВОТА ИММИГРАЦИИ – количественное ограничение иммигрантов, допускаемых ежегодно к переселению на территорию РК.

КВОТА ИММИГРАЦИИ ОРАЛМАНОВ – число семей оралманов, ежегодно допускаемых к переселению на территорию РК, на которых распространяются льготы и компенсации в соответствии с Законом РК «О миграции населения».

КВОТА НА ПРИВЛЕЧЕНИЕ ИНОСТРАННОЙ РАБОЧЕЙ СИЛЫ – устанавливаемая ежегодно Правительством РК доля иностранной рабочей силы в процентном отношении к численности экономически активного населения республики.

КВОТА НА ЭМИССИИ В ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ – часть лимита на эмиссии в окружающую среду, выделяемая кон-

мамандандырылған әдістерін пайдалануды талап етпейтін аурулар кезінде жоғары медициналық білімі бар медицина қызметкерлері көрсететін медициналық көмек.

АЙҚЫН БАСЫМ КӨПШІЛІК – акционерлік қоғамның дауыс беретін акцияларының жалпы санының кемінде төрттен үш бөлігі мөлшеріндегі көпшілік.

КӨШІП КЕЛУ КВОТАСЫ – жыл сайын ҚР аумағына қоныс аударуға рұқсат берілетін көшіп келушілерді сан жағынан шектеу.

ОРАЛМАНДАРДЫҢ КӨШІП КЕЛУ КВОТАСЫ – жыл сайын ҚР аумағына қоныс аударуға рұқсат берілетін оралмандардың отбасы саны, оларға «Халықтың көші-қоны туралы» ҚР Заңына сәйкес жеңілдіктер мен өтем-ақылар қолданылады.

ШЕТЕЛДІК ЖҰМЫС КҮШІН ТАРТУҒА АРНАЛҒАН КВОТА – республиканың экономикалық тұрғыда белсенді халқының санына шаққанда процент ең алынған шетелдік жұмыс күшінің ҚР Үкіметі жыл сайын белгілейтін үлесі.

ҚОРШАҒАН ОРТА ЭМИССИЯ ЛАРЫНА АРНАЛҒАН КВОТА – нақты табиғат пайдаланушыға белгілі бір мерзімге бөлінген

кретному природопользователю на определенный срок.

коршаған ортаға эмиссияларға арналған лимиттің бір бөлігі.

КВОТА ПРИЕМА – предельное количество выделяемых образовательных грантов и кредитов для приема в организации образования, дающие среднее профессиональное и высшее профессиональное образование, граждан из числа инвалидов I, II групп, инвалидов с детства, детей-инвалидов, аульной молодежи и лиц казахской национальности, не являющихся гражданами РК, а также детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей.

КАБЫЛДАУ КВОТАСЫ – I, II топтағы мүгедектер, бала кезінен мүгедектер, мүгедек балалар, ауыл жастары арасынан шыққан азаматтар мен ҚР азаматтары болып табылмайтын ұлты казак тұлғаларды, сондай-ақ жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды кәсіптік орта және кәсіптік жоғары білім беретін білім беру ұйымдарына қабылдау үшін бөлінетін білім беру гранттары мен несиелерінің шекті саны.

КНОСК – оснащенное торговым оборудованием некапитальное переносное строение, не имеющее торгового зала, установленное на специально отведенном земельном участке.

ДУҢҒІРШЕК – арнайы бөлінген жеручаскесіне орнатылған, сауда залы жоқ, сауда жабдықтарымен жаракталған күрделі емес тасымалды құрылыс.

КЛАД – зарытые в земле или сокрытые другим способом деньги или иные ценные предметы, собственник которых не может быть установлен либо в силу законодательства утратил на них право, поступает в собственность в равных долях владельцу земельного участка или собственнику недвижимой вещи, в которой клад был сокрыт, и лицу, которое обнаружило клад, если договором между ними не установлено иное.

КӨМБЕ – жерге көмілген немесе басқа әдіспен жасырылған, меншік иесін анықтау мүмкін болмайтын не заңдарға сәйкес оларға құқығынан айрылған ақша немесе өзге де бағалы заттар көмбе жасырылған жер учаскесі иесінің немесе қозғалмайтын затғы менішіктенушінің және көмбені тапқан тұлғаның, егер олардың арасындағы келісім-шартта өзгеше белгіленбесе, меншігіне тең мөлшерде түседі.

КЛАССИФИКАТОР ЦЕЛЕВОГО НАЗНАЧЕНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

– группировка видов целевого использования земельных участков по типу и виду функционального назначения (использования) территории участка и расположенных на нем зданий и сооружений (помещений) в соответствии с зонированием территории.

КЛАССИФИКАЦИЯ ГРАНТОВ

– гранты по условиям предоставления подразделяются на связанные и несвязанные.

КЛАССИФИКАЦИЯ ПОСТУПЛЕНИЙ БЮДЖЕТА

– группировка поступлений бюджетов всех уровней по определенным характеристикам, основанная на бюджетном законодательстве Республики Казахстан. Группировка классификации поступлений бюджета состоит из категории, класса, подкласса и специфики. Категории представляют собой группировку поступлений по экономическим признакам. Классы и подклассы группируют поступления по их источникам и видам. Специфика определяет вид платежа или поступления в бюджет.

КЛИЕНТ – 1. Юридическое или физическое лицо или государство, пользующиеся транспортом в соответствии с заключенным договором с перевозчиком.

ЖЕР УЧАСКЕЛЕРІНІҢ НЫСАНАЛЫ МАҚСАТЫНЫҢ ЖҮКТЕМЕСІ

– аумақты аймақтарға бөлуге сәйкес учаске аумағын және онда орналасқан үйлер мен ғимараттардың (үй-жайлардың) функционалдык мақсатының (пайдаланылуының) үлгісі мен түрі бойынша жер учаскелерін мақсатты пайдалану түрлерін топтастыру.

ГРАНТТАРДЫ ЖІКТЕУ

– гранттар берілу шарттары бойынша байланысты және байланыссыз гранттар болып бөлінеді.

БЮДЖЕТ ТҮСІМДЕРІНІҢ СЫНЫПТАМАСЫ

– Қазақстан Республикасының бюджет заңнамасына негізделген белгілі бір сипаттамалар бойынша барлық деңгейдегі бюджеттер түсімдерінің топтамасы. Бюджет түсімдері сыныптамасының топтамасы санаттан, сыныптан, кіші сыныптан және өзіндік ерекшеліктен тұрады. Санаттар түсімдерді экономикалық белгілер бойынша топтастыруды көрсетеді. Сыныптар мен кіші сыныптарда түсімдер олардың көздері мен түрлері бойынша топтастырылады. Өзіндік ерекшелік бюджетке төлем немесе түсім түрін айқындайды.

КЛИЕНТ – 1. Тасымалдаушымен жасалған келісімшартқа сәйкес көлікті пайдаланатын заңды тұлға немесе жеке тұлға немесе мемлекет. 2. Бағалы қағаздар

2. Лицо, пользующееся или намеренное воспользоваться услугами профессионального участника рынка ценных бумаг.

КЛИРИНГ – осуществляемый клиринговой организацией процесс сбора, сверки, сортировки и зачета встречных требований участников клиринга и последующего определения их чистых позиций (сальдо), а также выполнение банком указанных действий по встречным требованиям между его клиентами.

КЛИРИНГ ПО СДЕЛКАМ С ФИНАНСОВЫМИ ИНСТРУМЕНТАМИ – зачет взаимных требований и обязательств сторон, участвующих в расчетах, осуществляемых в результате совершения сделок с финансовыми инструментами.

КНИГА ТОВАРНЫХ ЧЕКОВ – совокупность товарных чеков, объединенных в книгу.

КНИГА УЧЕТА НАЛИЧНЫХ ДЕНЕГ – журнал учета ежедневного оборота наличных денег, товарных чеков, показаний фискальной памяти контрольно-кассовой машины.

КОДЕКС – закон, в котором объединены и систематизированы правовые нормы, регулирующие однородные общественные отношения.

нарығының кәсіби қатысушысы көрсететін қызметті пайдаланушы немесе пайдаланғысы келетін тұлға.

КЛИРИНГ – клирингтік ұйым жүзеге асыратын, клирингке қатысушылардың қарсы талаптарын жинау, салғастыру, сұрыптау мен есепке алу және кейін олардың таза айқындамаларын (сальдо) анықтау процесі, сондай-ақ банктің өз клиенттері арасындағы қарсы талаптар бойынша аталған іс-әрекетті орындауы.

ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫМЕН МӘМІЛЕЛЕР БОЙЫНША КЛИРИНГ – қаржы құралдарымен мәмілелер жасасу нәтижесінде жүзеге асырылатын есеп айырысуға қатысушы тараптардың өзара талаптары мен міндеттемелерінің есебі.

ТАУАР ЧЕКТЕРІНІҢ КІТАБЫ – кітапқа біріктірген тауарлық чектердің жиынтығы.

ҚОЛМА-ҚОЛ АҚША ЕСЕБІНІҢ КІТАБЫ – ауысым сайын қолма-қол ақша айналымын, тауарлық чектерді, бақылау-касса машинасының фискалды жады көрсеткіштерін есепке алу журналы.

КОДЕКС – біртектес қоғамдық қатынастарды реттейтін құқықтық нормалар біріктіріліп, жүйеге келтірілген заң.

КОДЕКС КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ ОБЩЕСТВОМ

– документ, утверждаемый общим собранием акционеров общества, регулирующий отношения, возникающие в процессе управления обществом, в том числе отношения между акционерами и органами общества, между органами общества, обществом и заинтересованными лицами.

КОДЕКС ЭТИКИ – свод этических правил профессиональной деятельности аудиторов.

КОЛЛЕКТИВНЫЙ ДОГОВОР

– правовой акт в форме письменного соглашения между коллективом работников и работодателем, регулирующий социально-трудовые отношения в организации.

КОЛЛЕКТИВНЫЙ ТОВАРНЫЙ ЗНАК

– товарный знак ассоциации (союз) или иного объединения юридических лиц и индивидуальных предпринимателей, служащий для обозначения выпускаемых или реализуемых ими товаров (услуг), обладающих едиными качественными или иными характеристиками.

КОЛЛЕКЦИОННЫЕ МОНЕТЫ

– юбилейные, памятные и иные монеты специального чекана, изготовленные ограниченным тиражом как из драгоценных, так и недрагоценных металлов, являющиеся объектом коллекционирования и накопления.

ҚОҒАМДЫ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ КОДЕКСІ

– қоғам акционерлерінің жалпы жиналысында бекітілетін, қоғамды басқару процесінде туындайтын қатынастарды, оның ішінде қоғамның акционерлері мен органдары арасындағы, қоғам органдары, қоғам және мүдделі тұлғалар арасындағы қатынастарды реттейтін құжат.

ӘДЕП КОДЕКСІ – аудиторлардың кәсіби қызметінен әдеп ережелері жиынтығы.

ҰЖЫМДЫҚ КЕЛІСІМШАРТ

– ұйымдағы әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттейтін, қызметкерлер ұжымы мен жұмыс берушінің арасындағы жазбаша келісім нысанындағы құқықтық акт.

ҰЖЫМДЫҚ ТАУАР ТАҢБАСЫ

– бұл заңды тұлғалардың және жеке кәсіпкерлердің қауымдастығының (одағы) немесе өзге де бірлестігінің немесе бірыңғай сапалық немесе басқа да сипаттамалары бар олар шығаратын немесе сататын тауарларды (қызметті) белгілеу үшін қызмет ететін тауар таңбасы.

КОЛЛЕКЦИЯЛЫҚ МОНЕТАЛАР

– коллекциялау және жинақтау объектісі болып табылатын, қымбат металдардан, сол сияқты қымбат емес металдардан жасалған, шектеулі таралыммен дайындалған мерекелік, естелік және өзге де арнайы соғылған монеталар.

КОЛИЧЕСТВЕННЫЕ НАЛОГИ

– устанавливаются не из потребности покрытия конкретного расхода, а из возможности налогоплательщика заплатить налог. Эти налоги непосредственно или косвенно учитывают имущественное состояние (доходность) налогоплательщика.

КОМАНДИРОВКА – направление работника по распоряжению работодателя для выполнения трудовых обязанностей на определенный срок вне места постоянной работы, а также направление работника в другую местность на обучение, повышение квалификации или переподготовку.

КОМИССИЯ ПО ПРОВЕДЕНИЮ ЛЕГАЛИЗАЦИИ ИМУЩЕСТВА – комиссия, создаваемая при местных исполнительных органах и состоящая из представителей государственных органов и организаций, уполномоченная на вынесение решения о легализации либо об отказе в легализации недвижимого имущества, находящегося на территории РК, права на которое не оформлены в соответствии с законодательством РК.

КОММАНДИТНОЕ ТОВАРИЩЕСТВО – хозяйственное товарищество, которое включает наряду с одним или более участниками, солидарно несущими дополнительную ответственность по обязательствам товари-

САНДЫ САЛЫҚТАР – нақты шығындарды жабудағы қажеттіліктер үшін емес, керісінше, салық төлеушінің мүмкіндіктеріне қарай салық төлейді. Бұл салықтар салық төлеушінің мүлдіктік жағдайын тікелей немесе жанама есепке алады.

ІССАПАР – жұмыс берушінің өкімі бойынша қызметкерді тұрақты жұмыс орнынан тыс жерге белгілі бір мерзімге еңбек міндеттерін орындау үшін жіберу, сондай-ақ қызметкерді басқа жерге оқуға, біліктілігін арттыруға немесе қайта даярлауға жіберу.

МҮЛІКТІ ЖАРИЯ ЕТУДІ ӨТКІЗУ ЖӨНІНДЕГІ КОМИССИЯ – жергілікті атқарушы органдардың жанынан құрылатын және мемлекеттік органдар мен ұйымдардың өкілдерінен тұратын, құқықтары ҚР заңнамасына сәйкес ресімделмеген, ҚР аумағындағы жылжымайтын мүлдікті жария ету не жария етуден бас тарту туралы шешім шығаруға уәкілетті комиссия.

СЕНІМ СЕРІКТЕСТІГІ – серіктестіктің міндеттемелері бойынша өзінің бүкіл мүлкімен (толық серіктестерімен) ортақтасып жауап беретін бір немесе одан да көп қатысушылармен қатар, жауапкершілігі серіктестіктің

щества всем своим имуществом (полными товарищами), также одного или более участников, ответственность которых ограничивается суммой внесенного ими вклада в уставный фонд товарищества (вкладчиков) и которые не принимают участия в осуществлении товариществом предпринимательской деятельности.

КОММЕРЧЕСКАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ – юридическое лицо РК или иностранная организация, основной целью деятельности которой является извлечение дохода.

КОММЕРЧЕСКАЯ ТАЙНА – информация, определяемая и охраняемая субъектом частного предпринимательства, свободный доступ на законном основании к которой имеет ограниченный круг лиц, разглашение, получение, использование которой может нанести ущерб его интересам.

КОММЕРЧЕСКИЕ ДОКУМЕНТЫ – счета-фактуры, спецификации, отгрузочные и упаковочные листы, а также другие документы, подтверждающие стоимость товаров и используемые в соответствии с международными договорами РК.

КОММЕРЧЕСКИЕ КРЕДИТЫ – отсрочка платежа по экспорту или предварительная оплата

(салымшылардың) жарғылық капиталына өздері салған салым сомасымен шектелетін және серіктестіктің кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруына қатыспайтын бір немесе одан да көп қатысушылардан тұратын шаруашылық серіктестігі.

КОММЕРЦИЯЛЫҚ ҰЙЫМ – негізгі мақсаты табу болып табылатын ҚР заңды тұлғасы немесе шетелдік ұйым.

КОММЕРЦИЯЛЫҚ КҰПИЯ – жеке кәсіпкерлік субъектісі айқындайтын және қорғайтын, заңды негізде еркін қол жеткізуге тұлғалардың шектеулі тобы ие болатын, жариялануы, алынуы, пайдаланылуы оның мүдделеріне залал келтіруі мүмкін ақпарат.

КОММЕРЦИЯЛЫҚ ҚҰЖАТТАР – шот-фактуралар, арнайы тізбелер, тиеу және орау парақтары, сондай-ақ тауарлардың құнын растайтын және ҚР халықаралық келісімшарттарына сәйкес пайдаланылатын басқа да құжаттар.

КОММЕРЦИЯЛЫҚ НЕСИЕЛЕР – тауарларды (жұмыс, қызмет) жеткізушілер (сатушы) мен алу-

(авансовый платеж) по импорту, осуществляемая непосредственно между поставщиками (продавец) и получателями (покупатель) товаров (работ, услуг).

КОММЕРЧЕСКИЙ ВЕКСЕЛЬ – вексель, выдаваемый заемщиком под залог на основе договоров купли-продажи товаров, выполнения работ, оказания услуг.

КОММЕРЧЕСКИЙ КРЕДИТ – кредит, предоставляемый в товарной форме продавцами покупателям в виде отсрочки платежа за проданный товар.

КОММЕРЧЕСКИЙ ПРЕДСТАВИТЕЛЬ – лицо, постоянно и самостоятельно представляющее от имени предпринимателей при заключении ими договоров (коммерческий представитель), действует на основе письменного договора, содержащего указания на полномочия представителя. а при отсутствии таких указаний – также доверенности.

КОММЕРЧЕСКОЕ ОБНАРУЖЕНИЕ – обнаружение на контрактной территории одного или нескольких месторождений. экономически пригодных для добычи.

КОММУНАЛЬНЫЕ ОТХОДЫ – отходы потребления, образу-

емые (сатып алушы) арасында тікелей жүзеге асырылатын экспорт бойынша төлем мерзімін кейінге қалдыру немесе импорт бойынша алдын ала ақы төлеу (аванстық төлем).

КОММЕРЦИЯЛЫҚ ВЕКСЕЛЬ – орындалған жұмысты, көрсетілген қызметті, тауарды несиеге сатып алу, сату келісімшартының жасалуы барысында туындайтын қарыздық міндеттеме.

КОММЕРЦИЯЛЫҚ НЕСИЕ – сатушылар сатылған тауарларға төлемін кейінге қалдыру түрінде сатып алушыға тауар түрінде берілетін несие.

КОММЕРЦИЯЛЫҚ ӨКІЛДІК – кәсіпкерлер келісімшарт жасасқан кезде олардың атынан үнемі және дербес өкілдік етуші тұлға (коммерциялық өкіл) өкілдің өкілеттігі көрсетілетін жазбаша келісімшарт негізінде, ал ол көрсетілмеген жағдайда – сенімхат негізінде де әрекет жасайды.

КОММЕРЦИЯЛЫҚ ТАБУ – өзара шарт аумағында өндіру үшін экономикалық жарамды бір немесе бірнеше кен орындарын табу.

КОММУНАЛДЫҚ ҚАЛДЫҚТАР – елді мекендерде, оның ішінде

шиеся в населенных пунктах, в том числе в результате жизнедеятельности человека, а также отходы производства, близкие к ним по составу и характеру образования.

КОММУНАЛЬНЫЕ УСЛУГИ

– услуги, предоставляемые в жилом доме (жилом здании) и включающие водоснабжение, канализацию, газоснабжение, электроснабжение, теплоснабжение, мусороудаление и обслуживание лифтов.

КОМПЕНСАЦИОННЫЕ ВЫ-

ПЛАТЫ – денежные выплаты, связанные с особым режимом работы и условиями труда, потерей работы, возмещением работникам затрат, связанных с исполнением ими трудовых или иных предусмотренных законо-

на-ми РК обязанностей. **К.в.** – сумма денег, выплачиваемая Фондом гарантирования страховых выплат страховой организации-участнику в оплату страховых премий по договору обязательного страхования, заключенному с кредитором принудительно ликвидируемой страховой организации.

КОМПЕНСАЦИОННЫЕ

МЕРЫ – совокупность средств административно-экономического воздействия, применяемых к импорту товара, субсидируемого иностранным госу-

тұлғаның тіршілік әрекеті нәтижесінде пайда болған тұтыну қалдықтары, сондай-ақ құрамы және жиналу сипаты жағынан осыларға ұқсас өндіріс қалдықтары.

КОММУНАЛДЫҚ ҚЫЗМЕТТЕР

– тұрғын үйде (тұрғын жай) көрсетілетін және сумен жабдықтауды, канализацияны, газбен, электрмен, жылумен жабдықтауды, қоқысты әкету мен лифт қызметін көрсетуді қамтитын қызметтер.

ӨТЕМАҚЫ ТӨЛЕМДЕРІ

– жұмыстың ерекше режимі мен еңбек жағдайларына, жұмысынан айрылуына, қызметкерлердің еңбек міндеттерін немесе ҚР заңдарында көзделген өзге де міндеттерді орындауына байланысты шеккен шығындарын өтеуге байланысты ақшалай төлемдер.

Ө.т. – сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қорының мәжбүрлеп таратылатын сақтандыру ұйымының кредиторымен жасалған міндетті сақтандыру келісімшарты бойынша сақтандыру сыйлықақылары төлеміне орай қатысушы-сақтандыру ұйымына төленетін ақша сомасы.

ӨТЕМ ШАРАЛАРЫ

– отандық өндірушілерге келтірілген материалдық зиянды немесе оның келтірілу қаупін жою үшін уақытша өтем шарасы, өтем бажы және баға міндеттемелері

дарством (союзом иностранных государств) в виде компенсационной пошлины, временной компенсационной меры и ценовых обязательств для устранения материального ущерба или угрозы его нанесения отечественным производителям.

КОМПЛЕКС – совокупность зданий, связанных общим предназначением и составляющих единую структуру.

КОМПЛЕКС ИСКЛЮЧИТЕЛЬНЫХ ПРАВ (лицензионный комплекс) – права на ряд объектов интеллектуальной собственности (товарный знак, фирменное наименование, знак обслуживания, патент, нераскрытая информация, в том числе секреты производства (ноу-хау).

КОМПЛЕКСНАЯ НАЛОГОВАЯ ПРОВЕРКА – проверка, проводимая органом налоговой службы в отношении налогоплательщика (налоговый агент), по вопросам исполнения налогового обязательства по всем видам налогов и других обязательных платежей в бюджет, полноты и своевременности исчисления, удержания и перечисления обязательных пенсионных взносов, полноты и своевременности исчисления и уплаты социальных отчислений.

КОМПЛЕКСНАЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКАЯ ЛИЦЕНЗИЯ (франчайзинг) – предпринима-

түрінде шет мемлекет (шет мемлекеттер одағы) субсидиялаған тауар импортына қолданылатын әкімшілік-экономикалық ықпал ету құралдарының жиынтығы.

КЕШЕН – бір-бірімен ортақ мақсаттарымен байланысты және бірыңғай құрылым құрайтын ғимараттар жиынтығы.

АЙРЫҚША ҚҰҚЫҚТАР КЕШЕНІ (лицензиялық кешен) – бірқатар санаткерлік меншік объектілеріне (тауар таңбасына, фирмалық атауға, қызмет көрсету таңбасына, патентке, ашылмаған ақпаратқа, оның ішінде өндіріс құпияларына (ноу-хауға) құқықтар.

КЕШЕНДІ САЛЫҚТЫҚ ТЕКСЕРУ – салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің барлық түрлері бойынша салық міндеттемелерінің орындалуы, міндетті зейнетақы жарналарының толық және уактылы есептелуі мен аударылуы және әлеуметтік аударымдардың толық және уактылы есептелуі мен төленуі бойынша салық қызметі органы салық төлеушіге қатысты жүргізетін тексеру.

КЕШЕНДІ КӘСІПКЕРЛІК ЛИЦЕНЗИЯ (франчайзинг) – айрықша құқықтар кешенінің

тельская деятельность, при которой правообладатель комплекса исключительных прав предоставляет его в пользование на возмездной основе другому лицу.

КОМПЛЕКСНАЯ ПРОГРАММА РЕАБИЛИТАЦИИ ИНВАЛИДОВ – гарантированный перечень мероприятий по медицинской, социальной, профессиональной реабилитации инвалидов.

КОМПЛЕКСНЫЙ ДОГОВОР – договор обязательного страхования гражданской-правовой ответственности владельцев транспортных средств, заключаемый физическим лицом, являющимся владельцем двух и более единиц транспортных средств, указанных в страховом полисе, и действующий в отношении только одного застрахованного физического лица.

КОМПЛЕКСНЫЙ КОНТРОЛЬ – проверка и оценка деятельности объекта государственного финансового контроля по всем вопросам за конкретный период.

КОМПЛЕКСНЫЙ ЛИЦЕНЗИАР (франчайзер) – сторона по договору комплексной предпринимательской лицензии, правообладатель комплекса исключительных прав (лицензионного комплекса), предоставляющий комплексному лицензиату в пользование на возмездной основе комплекс исключительных прав.

құқық иеленушісі осы кешенді басқа тұлғаға өтемі негізде пайдалануға беретін кәсіпкерлік қызмет.

МҮГЕДЕКТЕРДІ ОНАЛТУДЫҢ КЕШЕНДІ БАҒДАРЛАМАСЫ – мүгедектерді медициналық, әлеуметтік, кәсіптік оңалту жөніндегі іс-шаралардың кепілдік берілген тізбесі.

КЕШЕНДІ КЕЛІСІМШАРТ – сақтандыру полисінде көрсетілген екі және одан да көп көлік құралы бірлігінің иесі болып табылатын жеке тұлғамен жасалатын және бір ғана сақтандырылушы жеке тұлғаға қатысты қолданылатын көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру келісімшарты.

КЕШЕНДІ БАҚЫЛАУ – мемлекеттік қаржылық бақылау объектісінің нақты кезеңдегі қызметін барлық мәселелер бойынша тексеру және бағалау.

КЕШЕНДІ ЛИЦЕНЗИАР (франчайзер) – кешенді кәсіпкерлік лицензия келісімшарты бойынша тарап, айрықша құқықтар кешенін кешенді лицензиатқа өтемі негізде пайдалануға беретін айрықша құқықтар кешенінің (лицензиялық кешеннің) құқық иеленушісі.

КОМПЛЕКСНЫЙ ЛИЦЕНЗИАТ

(франчайзи) – сторона по договору комплексной предпринимательской лицензии, право-пользователь комплекса исключительных прав лицензиара, использующий этот комплекс для предпринимательской деятельности.

КОМПЛЕКТУЮЩИЕ – составные части, в совокупности составляющие конструктивную целостность оборудования.

КОНВЕРСИЯ РАДИОЧАСТОТНОГО СПЕКТРА – совокупность мероприятий, направленных не расширение использования радиочастотного спектра радиоэлектронными средствами гражданского назначения.

КОНВЕРТИРУЕМАЯ ЦЕННАЯ БУМАГА – ценная бумага акционерного общества, подлежащая обмену на его ценную бумагу другого вида на условиях и в порядке, определяемых проспектом выпуска.

КОНДОМИНИУМ – особая форма собственности (иного права) на недвижимость, при которой отдельные части недвижимости находятся в отдельной (индивидуальной) собственности (ином праве) физических и юридических лиц, а те части недвижимости, которые не находятся в отдельной собственности, в том числе и земельный участок.

КЕШЕНДІ ЛИЦЕНЗИАТ (франчайзи)

– кешенді кәсіпкерлік лицензия келісімшарты бойынша тарап, лицензиардың айрықша құқықтар кешенін кәсіпкерлік қызмет пайдаланатын, осы кешеннің құқық пайдаланушысы.

ЖИНАҚТАУЫШТАР – жабдықтың конструкциялық тұтастығын жинақтап құрайтын құрамдас бөліктер.

РАДИОЖИЛІК СПЕКТРІНІҢ

КОНВЕРСИЯСЫ – радиожилік спектрін пайдалануды азаматтық мақсаттағы радиоэлектрондық құралдармен кеңейтуге бағытталған іс-шаралар жиынтығы.

АЙЫРБАСТАЛАТЫН БАҒАЛЫ

ҚАҒАЗ – акционерлік қоғамның шығарылым проспектісімен айқындалатын талаптар мен тәртіп арқылы оның бағалы қағазының басқа түріне айырбасталуға жататын бағалы қағазы.

КОНДОМИНИУМ

– жылжымайтын мүлікке меншіктің (өзге де құқықтың) ерекше нысаны, бұл ретте жылжымайтын мүліктің жекелеген бөліктері жеке және заңды тұлғалардың бөлек (дербес) меншігінде (өзге де құқықта) болады, ал жылжымайтын мүліктің бөлек меншікке жатпайтын бөліктері, оның ішінде жер учаскесі де, оларға

принадлежат им на праве общей долевой собственности (ином общем праве) и неотделимы от прав на части недвижимости, находящиеся в раздельной (индивидуальной) собственности.

КОНЕЧНЫЙ ЗАЕМЩИК – конечный получатель бюджетного кредита, предоставляемого ему специализированной организацией на условиях, определенных кредитором или финансовым агентством.

К.з. могут быть физические и юридические лица, являющиеся резидентами Республики Казахстан, осуществляющие предпринимательскую деятельность.

КОНЕЧНЫЙ РЕЗУЛЬТАТ – целевое состояние (изменение состояния) уровня и качества жизни населения, социальной сферы, экономики, общественной безопасности и других отраслей (сфер) государственного управления, обусловленное достижением прямых результатов деятельности определенного государственного органа, деятельностью других государственных органов.

КОНКУРЕНТ (на рынке) – субъект рыночных отношений, изменение объемов деятельности которого ведет к уменьшению или увеличению рыночной доли другого субъекта рыночных отношений.

ортақ үлестік меншік құқығымен (өзге де ортақ құқықпен) тиесілі болады және бөлек (дербес) меншігіндегі (өзге де ортақ құқықтағы) жылжымайтын мүлік бөліктеріне құқықтардан ажыратылмайды.

ТҮПКІЛІКТІ ҚАРЫЗ АЛУШЫЛАР – мамандандырылған ұйым оған кредитор немесе қаржы агенттігі айқындаған шарттармен беретін бюджеттік несиеңі соңғы алушы.

Қазақстан Республикасының резиденттері болып табылатын, кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғалар Т.қ.а. бола алады.

ТҮПКІЛІКТІ НӘТИЖЕ – белгілі бір мемлекеттік орган қызметінің, басқа да мемлекеттік органдар қызметінің тікелей нәтижелеріне қол жеткізумен ұштасатын, халықтың өмір сүру деңгейі мен сапасының, әлеуметтік саланың, экономиканың, қоғамдық қауіпсіздіктің және мемлекеттік басқарудың басқа да салаларының мақсатты жай-күйі (жай-күйінің өзгерісі).

БӘСЕКЕЛЕС (нарықта) – қызмет көлемінің өзгеруі нарықтық қатынастардың басқа субъектісінің нарықтық үлесінің кемуіне немесе өсуіне әкеп соғатын нарықтық қатынастар субъектісі.

КОМПЛЕКСНЫЙ ЛИЦЕНЗИАТ (франчайзи) – сторона по договору комплексной предпринимательской лицензии, право-пользователь комплекса исключительных прав лицензиара, использующий этот комплекс для предпринимательской деятельности.

КОМПЛЕКТУЮЩИЕ – составные части, в совокупности составляющие конструктивную целостность оборудования.

КОНВЕРСИЯ РАДИОЧАСТОТНОГО СПЕКТРА – совокупность мероприятий, направленных не расширение использования радиочастотного спектра радиоэлектронными средствами гражданского назначения.

КОНВЕРТИРУЕМАЯ ЦЕННАЯ БУМАГА – ценная бумага акционерного общества, подлежащая обмену на его ценную бумагу другого вида на условиях и в порядке, определяемых проспектом выпуска.

КОНДОМИНИУМ – особая форма собственности (иного права) на недвижимость, при которой отдельные части недвижимости находятся в отдельной (индивидуальной) собственности (ином праве) физических и юридических лиц, а те части недвижимости, которые не находятся в отдельной собственности, в том числе и земельный участок.

КЕШЕНДІ ЛИЦЕНЗИАТ (франчайзи) – кешенді кәсіпкерлік лицензия келісімшарты бойынша тарап, лицензиардың айрықша құқықтар кешенін кәсіпкерлік қызмет пайдаланатын, осы кешеннің құқық пайдаланушысы.

ЖИНАҚТАУЫШТАР – жабдықтың конструкциялық тұтастығын жинақтап құрайтын құрамдас бөліктер.

РАДИОЖИЛІК СПЕКТРІНІҢ КОНВЕРСИЯСЫ – радиожиілік спектрін пайдалануды азаматтық мақсаттағы радиоэлектрондық құралдармен кеңейтуге бағытталған іс-шаралар жиынтығы.

АЙЫРБАСТАЛАТЫН БАҒАЛЫ ҚАҒАЗ – акционерлік қоғамның шығарылым проспектісімен айқындалатын талаптар мен тәртіп арқылы оның бағалы қағазының басқа түріне айырбасталуға жататын бағалы қағазы.

КОНДОМИНИУМ – жылжымайтын мүлікке меншіктің (өзге де құқықтың) ерекше нысаны, бұл ретте жылжымайтын мүліктің жекелеген бөліктері жеке және заңды тұлғалардың бөлек (дербес) меншігінде (өзге де құқықта) болады, ал жылжымайтын мүліктің бөлек меншікке жатпайтын бөліктері, оның ішінде жер учаскесі де, оларға

принадлежат им на праве общей долевой собственности (ином общем праве) и неотделимы от прав на части недвижимости, находящиеся в раздельной (индивидуальной) собственности.

КОНЕЧНЫЙ ЗАЕМЩИК – конечный получатель бюджетного кредита, предоставляемого ему специализированной организацией на условиях, определенных кредитором или финансовым агентством.

К.з. могут быть физические и юридические лица, являющиеся резидентами Республики Казахстан, осуществляющие предпринимательскую деятельность.

КОНЕЧНЫЙ РЕЗУЛЬТАТ – целевое состояние (изменение состояния) уровня и качества жизни населения, социальной сферы, экономики, общественной безопасности и других отраслей (сфер) государственного управления, обусловленное достижением прямых результатов деятельности определенного государственного органа, деятельностью других государственных органов.

КОНКУРЕНТ (на рынке) – субъект рыночных отношений, изменение объемов деятельности которого ведет к уменьшению или увеличению рыночной доли другого субъекта рыночных отношений.

ортақ үлестік меншік құқығымен (өзге де ортақ құқықпен) тиесілі болады және бөлек (дербес) меншігіндегі (өзге де ортақ құқықтағы) жылжымайтын мүлік бөліктеріне құқықтардан ажыратылмайды.

ТҮПКІЛІКТІ ҚАРЫЗ АЛУШЫЛАР – мамандандырылған ұйым оған кредитор немесе қаржы агенттігі айқындаған шарттармен беретін бюджеттік несиеңі соңғы алушы.

Қазақстан Республикасының резиденттері болып табылатын, кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғалар **Т.қ.а.** бола алады.

ТҮПКІЛІКТІ НӘТИЖЕ – белгілі бір мемлекеттік орган қызметінің, басқа да мемлекеттік органдар қызметінің тікелей нәтижелеріне қол жеткізумен ұштасатын, халықтың өмір сүру деңгейі мен сапасының, әлеуметтік саланың, экономиканың, қоғамдық қауіпсіздіктің және мемлекеттік басқарудың басқа да салаларының мақсатты жай-күйі (жай-күйінің өзгерісі).

БӘСЕКЕЛЕС (нарықта) – қызмет көлемінің өзгеруі нарықтық қатынастардың басқа субъектісінің нарықтық үлесінің кемуіне немесе өсуіне әкеп соғатын нарықтық қатынастар субъектісі.

КОНКУРЕНЦИЯ – состязательность субъектов рынка, при которой их самостоятельные действия эффективно ограничивают возможность каждого из них односторонне воздействовать на общие условия обращения товаров на соответствующем товарном рынке.

КОНКУРС – способ проведения государственных закупок, направленный на приобретение заказчиком товаров, работ и услуг и обеспечивающий открытую и добросовестную конкуренцию между потенциальными поставщиками.

КОНКУРС НА ПОЛУЧЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО СОЦИАЛЬНОГО ЗАКАЗА – способ определения исполнителя, направленный на приобретение заказчиком работ, услуг неправительственных организаций и обеспечивающий открытую и добросовестную конкуренцию между потенциальными поставщиками государственного социального заказа.

КОНКУРСНАЯ ДОКУМЕНТАЦИЯ – документация, представляемая потенциальному поставщику для подготовки конкурсной заявки, в которой содержатся условия и порядок проведения конкурса.

КОНКУРСНАЯ МАССА – имущество должника, на которое мо-

БӘСЕКЕ – нарық субъектілерінің дербес жасаған іс-әрекеттері тиісті тауар нарығындағы тауарлар айналымының жалпы жағдайына олардың әрқайсысының біржақты ықпал ету мүмкіндігін тиімді шектейтін жарыстастығы.

КОНКУРС – тапсырыс берушінің тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алуына бағытталған және ықтимал өнім берушілер арасында ашық та адал бәсекелестікті қамтамасыз ететін мемлекеттік сатып алуды жүргізу әдісі.

МЕМЛЕКЕТТІК ӘЛЕУМЕТТІК ТАПСЫРЫС АЛУҒА АРНАЛҒАН КОНКУРС – тапсырыс берушінің үкіметтік емес ұйымдардың жұмыстарын, көрсетілген қызметтерін сатып алуға бағытталған және мемлекеттік әлеуметтік тапсырыстың ықтимал өнім берушілері арасында ашық әрі адал бәсекелестікті қамтама сыз ететін орындаушыны анықтау әдісі.

КОНКУРСТЫҚ ҚҰЖАТТАМА – конкурсты өткізу талаптары мен тәртібі қамтылатын, конкурстық өтінімді дайындау үшін ықтимал өнім берушіге табыс етілетін құжаттама.

КОНКУРСТЫҚ МАССА – конкурстық іс жүргізу процесінде

жет бығь обращено взыскание в процессе конкурсного производства.

шығынды өндіріп алуға болатын борышкердің мүлкі.

КОНКУРСНОЕ ПРОИЗВОДСТВО – процедура, осуществляемая с целью удовлетворения требований кредиторов и объявления банкрота (несостоятельного должника) свободным от долгов.

КОНКУРСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ – кредиторлардың талаптарын қанағаттандыру және банкротты (дәрменсіз борышкер) борыштардан азат деп жариялау мақсатымен жүзеге асырылатын рәсім.

КОНКУРСНЫЙ КРЕДИТОР – кредитор, не имеющий преимуществ в получении удовлетворения своих имущественных требований ни в силу законодательства, ни в силу соглашения о залоге.

КОНКУРСТЫҚ КРЕДИТОР – өзінің мүлдіктік талаптарын қанағаттандыруда заң күшімен де, кепіл туралы келісім күшімен де артықшылығы жоқ кредитор.

КОНКУРСНЫЙ УПРАВЛЯЮЩИЙ – лицо, назначенное в установленном порядке для осуществления конкурсного производства.

КОНКУРСТЫҚ БАСҚАРУШЫ – конкурстық іс жүргізуді жүзеге асыру үшін белгіленген тәртіппен тағайындалған тұлға.

КОНОСАМЕНТ – документ, выдаваемый перевозчиком отправителю и удостоверяющий прием груза к перевозке.

КОНОСАМЕНТ – тасымалдаушы жөнелтушіге беретін және жүктің тасымалдауға қабылданғанын куәландыратын құжат.

КОНСЕРВАЦИЯ БАНКА – принудительное проведение по решению уполномоченного органа комплекса административных, юридических, финансовых, организационно-технических и других мероприятий и процедур в отношении банка в целях оздоровления его финансового положения и улучшения качества работы.

БАНКІНІ КОНСЕРВАЦИЯЛАУ – ұлттық Банкінің шешімі бойынша банкінің қаржы жағдайын сауықтыру және оның жұмыс сапасын жақсарту мақсатында банкіге қатысты әкімшілік, заңдық, қаржылық, ұйымдық-техникалық және басқа да шаралар мен рәсімдер кешенін мәжбүрлі түрде жүргізуі.

КОНСОЛИДИРОВАННАЯ ПЕРЕВОЗКА – перевозка, когда в одном транспортном средстве одновременно перемешаются товары нескольких отправителей или получателей.

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ БАЛАНС – объединенная отчетность материнской и дочерних компаний; приведенные к единому целому по специальной методике; взаимный оборот ассоциированных компаний исключается во избежание двойного счета.

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ БЮДЖЕТ – бюджет, который состоит из республиканского бюджета, бюджета области, бюджетов города республиканского значения, столицы, поступлений в бюджет, направляемых в Национальный фонд Республики Казахстан и переводимых на счета Правительства Республики Казахстан в Национальном Банке Республики Казахстан, используемый в качестве аналитической информации и не подлежащий утверждению.

КОНСОРЦИУМ – временный добровольный равноправный союз (объединение) на основе договора о совместной хозяйственной деятельности, в котором юридические лица объединяют те или иные ресурсы и координируют

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ТАСЫМАЛДАУ – бір көлік құралымен бір мезгілде бірнеше жөнелтушінің немесе алушының жүктері өткізілетін кездегі тасымал.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН БАЛАНС – бас компания мен еншілес компанияның біріктірілген есебі; бірнеше компанияның арнаулы әдістемесі бойынша бірыңғай тұтастыққа келтірілген балансы; қосарланған есепшотты болғызбау үшін ассоциацияланған компаниялардың өзара айналымына жол берілмейді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН БЮДЖЕТ – республикалық бюджеттен, облыс бюджетінен, республикалық маңызы бар қаланың, астананың бюджеттерінен, Қазақстан Республикасының Ұлттық қорына жіберілетін және Қазақстан Республикасы Үкіметінің Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі шоттарына аударылатын, талдамалық ақпарат ретінде пайдаланылатын және бекітілуге жатпайтын бюджет түсімдерінен құралған бюджет.

КОНСОРЦИУМ – бірлескен шаруашылық қызмет туралы келісімшарт негізінде заңды тұлғалар нақты шаруашылық міндеттерін шешу үшін белгілі бір ресурстарды біріктіріп, күшжігерді үйлестіретін ерікті түрде

усилия для решения конкретных хозяйственных задач.

КОНСУЛЬСКАЯ СЛУЖБА РК – часть дипломатической службы, направленная на обеспечение защиты прав и интересов государства, граждан и юридических лиц РК в пределах, допускаемых международным правом, а также содействующая развитию дружественных отношений РК с другими государствами, расширению экономических, торговых, научно-технических, гуманитарно-культурных связей и туризма.

КОНСУЛЬСКИЙ СБОР – платеж, взимаемый дипломатическими представительствами и консульскими учреждениями Республики Казахстан с иностранцев, лиц без гражданства, иностранных юридических лиц-нерезидентов, физических и юридических лиц Республики Казахстан, за совершение консульских действий и выдачу документов, имеющих юридическое значение.

КОНСУЛЬСКОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ – любое генеральное консульство, консульство, вице-консульство или консульское агентство, персонал которых аккредитован в РК.

КОНСУЛЬТАЦИОННЫЕ УСЛУГИ – услуги по предоставлению разъяснений, рекомендаций,

тең құқықты уақытша одақ (бірлестік).

ҚР КОНСУЛДЫҚ ҚЫЗМЕТІ – дипломатиялық қызметтің халықаралық құқық жол беретін шектерде мемлекеттің, ҚР азаматтары мен заңды тұлғаларының құқықтары мен мүдделерін қорғауды қамтамасыз етуге бағытталған, сондай-ақ ҚР басқа мемлекеттермен достық қарым-қатынастарын дамытуға, экономикалық, сауда-саттық, ғылыми-техникалық, ізгілік-мәдени байланыстарды және туризмді кеңейтуге жәрдемдесетін бір бөлігі.

КОНСУЛДЫҚ АЛЫМ – Қазақстан Республикасының дипломатиялық өкілдіктері мен консулдық мекемелері консулдық іс-әрекеттер жасағаны және заңдық маңызы бар құжаттарды бергені үшін шетелдіктерден, азаматтығы жоқ тұлғалардан, резидент емес шетелдік заңды тұлғалардан, Қазақстан Республикасының жеке және заңды тұлғаларынан алынатын төлем.

КОНСУЛДЫҚ МЕКЕМЕ – жеке құрамы ҚР тіркелген кез келген бас консулдық консулдық, вице-консулдық немесе консулдық агенттік.

К О Н С У Л Ъ Т А Ц И Я Л Ы Қ ҚЫЗМЕТТЕР КӨРСЕТУ – басқарушылық, экономикалық,

советов и иных форм консультаций, включая определение и оценку проблем и возможностей лица, в целях решения управленческих, экономических, финансовых, инвестиционных вопросов, в том числе вопросов стратегического планирования, организации и осуществления предпринимательской деятельности, управления персоналом.

КОНСУЛЬТАЦИОННЫЙ СОВЕТ ПО ВОПРОСАМ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ

– в целях выработки предложений по устранению неясностей, неточностей и противоречий, которые могут возникнуть в ходе исполнения налоговых обязательств, а также по пресечению возможных схем уклонения от уплаты налогов и других обязательных платежей в бюджет Правительство Республики Казахстан вправе создать Консультационный совет. Состав и положение о Консультационном совете утверждаются Правительством Республики Казахстан.

КОНТЕЙНЕР – универсальное транспортное оборудование многократного применения, предназначенное для перевозки грузов.

КОНТРАБАНДА – незаконное перемещение через границу товаров, валютных ценностей и

каржылық, инвестициялық мәселелерді, оның ішінде стратегиялық жоспарлау, кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру мен жүргізу, персоналды басқару мәселелерін шешу мақсатында проблемаларды және тұлғаның мүмкіндіктерін айқындау мен бағалауды қоса алғанда, түсіндірмелер, ұсынымдар, кеңестер және өзге де нысандағы консультациялар беру жөнінде қорсетілетін қызметтер.

САЛЫҚ САЛУ МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӨНІНДЕГІ КОНСУЛЬТАЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС

– салық міндеттемелерін орындау барысында туындауы мүмкін түсініксіздіктерді, дәлсіздіктер мен қайшылықтарды жою жөнінде ұсыныстар әзірлеу, сондай-ақ салықты және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеуден жалтарудың ықтимал схемаларының жолын кесу мақсатында Қазақстан Республикасының Үкіметі Консультациялық кеңес құруға құқылы. Консультациялық кеңестің құрамын және ол туралы ережені Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітеді.

КОНТЕЙНЕР – жүктерді тасымалдауға арналған бірнеше мәрте қолданылатын әмбебап көлік жабдығы.

КОНТРАБАНДА – тауарлардың, валюталық құндылықтардың және басқа да заттардың ше-

других предметов: товар, тайно перенесенный или перевезенный через границу государства.

КОНТРАГЕНТ – сторона сделки по хеджированию правительственных займов, заключаемой с уполномоченным органом по исполнению бюджета.

КОНТРАКТ – 1. Договор между компетентным органом и физическим или юридическим лицом на проведение разведки, добычи, совмещенной разведки и добычи либо строительство и эксплуатацию подземных сооружений, не связанных с разведкой и добычей, составленный в соответствии с законодательными актами РК, действовавшими на момент заключения контракта. 2. Договор на осуществление инвестиций, предусматривающий инвестиционные преференции.

КОНТРАКТНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ – деятельность недропользователя, осуществляемая в соответствии с положениями контракта на недропользование.

КОНТРАКТНАЯ ТЕРРИТОРИЯ – территория, определяемая геологическим либо горным отводом, на которой недропользователь вправе проводить операции по недропользованию, соответствующие контракту.

кара аркылы заңсыз өткізілуі: мемлекеттік шекара аркылы жасырын алып өтілген тауар.

КЕЛІСІМШАРТ ЖАСАСУШЫ АГЕНТ – бюджетті атқару жөніндегі уәкілетті органмен жасалатын үкіметтік қарыздарды хеджирлеу жөніндегі мәміленің тарабы.

ӨЗАРА ШАРТ – 1. Құзыретті орган мен жеке немесе заңды тұлғаның арасында барлау, өндіру, бірлескен барлау мен өндіру жүргізуге не барлауға және өндіруге байланысты емес жер асты құрылыстарын салуға және пайдалануға арналған өзара шарт жасасқан кезде ҚР қолданыста болған заң актілеріне сәйкес жасалған келісімшарт. 2. Инвестицияларды жүзеге асыруға арналған инвестициялық преференцияларды көздейтін келісімшарт.

ӨЗАРА ШАРТТЫҚ ҚЫЗМЕТ – жер қойнауын пайдаланушының жер қойнауын пайдалануға арналған өзара шарттың ережелеріне сәйкес жүзеге асырылатын қызметі.

ӨЗАРА ШАРТТЫҚ АУМАҚ – жер қойнауын пайдаланушы өзара шартқа сәйкес жер қойнауын пайдалану жөніндегі операциялар жүргізуге құқылы, геологиялық не тау-кендік бөлумен айқындалатын аумақ.

КОНТРАФАКТНЫЕ ТОВАРЫ

– товары, содержащие объекты интеллектуальной собственности, созданные и перемещаемые через таможенную границу РК с нарушением прав правообладателя, охраняемых в соответствии с законодательными актами РК.

КОНТРАФАКТНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР ОБЪЕКТА АВТОРСКОГО ПРАВА ИЛИ СМЕЖНЫХ ПРАВ

– экземпляр произведения, записанного исполнения, фонограммы, передачи организаций эфирного и кабельного вещания, изготовление, распространение или иное использование которого влечет за собой нарушение авторского права и смежных прав в силу положений Закона РК «Об авторском праве и смежных правах» либо норм международных договоров, ратифицированных РК. Контрафактными также признаются объекты авторского права и смежных прав, с которых без разрешения правообладателя удалена или на которых изменена информация об управлении правами или которые изготовлены с помощью незаконно используемых устройств, позволяющих обходить технические способы защиты объектов.

КОНТРОЛИРУЕМАЯ ЗОНА

– территория, на которой действуют специальные правила по

КОНТРАФАКТНЫЛЫ ТАУАР-

ЛАР – құқық иеленушінің ҚР заң актілеріне сәйкес қорғалатын құқықтары бұзыла отырып құрылған және ҚР кедендік шекарасы арқылы өткізілген интеллектуалдық меншік объектілері бар тауарлар.

АВТОРЛЫҚ ҚҰҚЫҚ НЕМЕСЕ САБАҚТАС ҚҰҚЫҚТАР ОБЪЕКТІСІНІҢ КОНТРАФАКТІЛІК ДАНАСЫ

– жасалуы, таратылуы немесе өзгедей пайдаланылуы ҚР «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» Заңының ережелеріне не ҚР бекіткен халықаралық келісімшарттардың нормаларына сәйкес авторлық құқық және сабақтас құқықтардың бұзылуына әкеп соғатын туындының жазылған орындаушылықтың фонограмманың, эфирлік және кәбілдік хабар тарату ұйымдары хабарының данасы. Құқық иеленушінің рұқсатынсыз құқықтарды басқару туралы аппараты жойылған немесе өзгертілген, немесе объектілерді қорғаудың техникалық әдістерін айналып өтуге мүмкіндік беретін заңсыз пайдаланылатын құрылғылардың көмегімен жасалған авторлық құқықтың және сабақтас құқықтардың объектілері де контрафактілік болып танылады.

БАҚЫЛАНАТЫН АЙМАҚ

– радиациялық бақылау, тұлғаларды жіберу және олардың

радиационному контролю, допуску и проживанию людей.

тұруы жөнінде арнаулы ережелер қолданылатын аумақ.

КОНТРОЛЬ – возможность одного юридического лица определять решения другого юридического лица, возникающая при наличии одного из следующих условий: прямое или косвенное владение одним лицом самостоятельно либо совместно с одним или несколькими лицами более пятидесятью процентами голосующих акций другого лица либо наличие возможности самостоятельно голосовать более пятидесятью процентами акций другого юридического лица; наличие возможности одного юридического лица избирать не менее половины состава совета директоров или правления другого юридического лица; включение финансовой отчетности одного юридического лица в финансовую отчетность другого юридического лица в соответствии с аудиторским отчетом; наличие возможности одного юридического лица определять решения другого юридического лица в силу договора (подтверждающих документов) или иным образом в случаях, предусмотренных нормативным правовым актом уполномоченного органа.

БАҚЫЛАУ – бір заңды тұлғаның басқа заңды тұлғаның шешімдерін айқындау мүмкіндігі, ол: бір тұлға басқа тұлғаның дауыс беретін акцияларының елу пайызынан астамын дербес не бір немесе бірнеше тұлғамен бірлесіп тікелей немесе жанама иеленетін не басқа заңды тұлға акцияларының елу пайызынан астамымен дербес дауыс беру мүмкіндігі болатын; бір заңды тұлғаның басқа заңды тұлғаның директорлар кеңесі немесе басқармасы құрамының кемінде жартысын сайлау мүмкіндігі болатын; бір заңды тұлғаның қаржы есептілігі аудиторлық есепке сәйкес басқа заңды тұлғаның қаржы есептілігіне қосылатын; бір заңды тұлғаның шартқа (распайтайтын құжаттарға) орай немесе уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде көзделген жағдайларда өзгеше түрде басқа заңды тұлғаның шешімдерін айқындау мүмкіндігі болатын жағдайлардың бірі болған кезде туындайды.

К

КОНТРОЛЬ ЗА СОБЛЮДЕНИЕМ ПОРЯДКА УЧЕТА, ХРАНЕНИЯ, ОЦЕНКИ, ДАЛЬНЕЙШЕГО ИСПОЛЬЗОВА-

МЕМЛЕКЕТ МЕНШІГІНЕ АЙНАЛДЫРЫЛҒАН (айналдырылуға жататын) **МҮЛІКТІ ЕСЕПКЕ АЛУ, САҚТАУ,**

НИЯ И РЕАЛИЗАЦИИ ИМУЩЕСТВА, ОБРАЩЕННОГО (ПОДЛЕЖАЩЕГО ОБРАЩЕНИЮ) В СОБСТВЕННОСТЬ ГОСУДАРСТВА – налоговый орган осуществляет контроль за соблюдением порядка учета, хранения, оценки, дальнейшего использования и реализации имущества, обращенного (подлежащего обращению) в собственность государства, за полнотой и своевременностью поступления денег в бюджет в случае его реализации, а также порядка передачи имущества, обращенного (подлежащего обращению) в собственность государства, в порядке и сроки, которые установлены уполномоченным органом. Порядок учета, хранения, оценки, дальнейшего использования и реализации имущества, обращенного (подлежащего обращению) в собственность государства, определяется Правительством Республики Казахстан.

КОНТРОЛЬ НА СООТВЕТСТВИЕ – оценка соответствия деятельности объекта государственного финансового контроля требованиям законодательства РК.

КОНТРОЛЬ ПРИ ТРАНСФЕРТНОМ ЦЕНООБРАЗОВАНИИ – органы налоговой службы осуществляют контроль при трансфертном ценообразовании по сделкам в порядке и случаях, предусмотренных законодатель-

БАҒАЛАУ, ОДАН ӘРІ ПАЙДАЛАҢУ ЖӘНЕ ӨТКІЗУ ТӘРТІБІНІҢ САҚТАЛУЫН БАҚЫЛАУ – салық органы мемлекет меншігіне айналдырылған (айналдыруға жататын) мүлікті есепке алу, сақтау, бағалау, одан әрі пайдалану және өткізу тәртібінің сақталуын, ол сатылған жағдайда ақшаның бюджетке толық және уактылы түсуін, сондай-ақ мемлекет меншігіне айналдырылған (айналдырылуға жататын) мүлікті уәкілетті орган белгілеген мерзімде және тәртіппен беру тәртібінің сақталуын бақылауды жүзеге асырады. Мемлекет меншігіне айналдырылған (айналдырылуға жататын) мүлікті есепке алу, сақтау, бағалау, одан әрі пайдалану және өткізу тәртібін Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайды.

СӘЙКЕСТІККЕ БАҚЫЛАУ ЖАСАУ – мемлекеттік қаржылық бақылау объектісі қызметінің ҚР заңдарының талаптарына сәйкестігін бағалау.

ТРАНСФЕРТТІК БАҒА БЕЛГІЛЕУ КЕЗІНДЕГІ БАҚЫЛАУ – салық қызметі органдары мәмілелербойыншатрансферттік бағабелгілеукезіндегібақылауды Қазақстан Республикасының трансферттік баға белгілеу ту-

ством Республики Казахстан о трансфертном ценообразовании.

ралы заңнамасында көзделген тәртіппен және жағдайларда жүзеге асырады.

КОНТРОЛЬ ТАМОЖЕННЫЙ – проверка соблюдения в соответствии с Таможенным кодексом правил перемещения через государственную границу различных грузов, товаров, валюты и валютных ценностей, драгоценных металлов и изделий из них.

КЕДЕНДІК БАҚЫЛАУ – мемлекеттің кедендік шекарасынан әр түрлі жүктердің, тауарлардың, валюта және валюталық құндылықтардың, бағалы металдар және олардан жасалған бұйымдардың өткізілуіне байланысты кедендік кодекстің орындалуын қамтамасыз етуге байланысты жүзеге асырылатын тексеру.

КОНТРОЛЬ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ – оценка достоверности, обоснованности и своевременности составления и представления финансовой отчетности объектом государственного финансового контроля.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ БАҚЫЛАУ – мемлекеттік қаржылық бақылау объектісінің қаржылық есептілікті жасауының және табыс етуінің анықтығын, негізділігін және уақтылығын бағалау.

КОНТРОЛЬ ЭФФЕКТИВНОСТИ – проверка срока исполнения мероприятий и степени достижения ожидаемых результатов. индикаторов после завершения реализации бюджетной программы, использования связанных грантов, гарантированных государством займов, активов государства с применением оценочной экономичности и продуктивности.

ТИІМДІЛІКТІ БАҚЫЛАУ – бюджеттік бағдарламаны іске асыру, байланысты гранттарды, мемлекет кепілдік берген қарыздарды, мемлекет активтерін пайдалану аяқталғаннан кейін іс-шаралардың орындалу мерзімін және күтілетін нәтижелерге, индикаторларға қол жеткізу дәрежесін үнемділік пен өнімділікті бағалауды қолдана отырып тексеру.

К.э. проводится по завершении реализации соответствующих мероприятий, после которых наступает срок получения результатов от вложенных средств.

Т.б. тиісті іс-шараларды іске асыру аяқталғаннан кейін жүргізіледі, олардан кейін салынған қаражаттан нәтижелер алу мерзімі басталады.

КОНТРОЛЬНО-КАССОВЫЕ

МАШИНЫ – фискальные модули, электронные устройства с блоком фискальной памяти и компьютерные системы, обеспечивающие регистрацию и отображение информации о денежных расчетах, осуществляемых при реализации товаров, работ, услуг.

КОНТРОЛЬНЫЕ И НАДЗОРНЫЕ ФУНКЦИИ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ОРГАНОВ

– функции, осуществляемые уполномоченными законодательством государственными органами, по обеспечению соблюдения законности, выявлению и устранению причин и условий нарушения законодательства, восстановлению нарушенных прав граждан и юридических лиц, проверке точного и единообразного применения нормативных правовых актов и выполнения обязательных требований нормативных актов в соответствии с законодательными актами РК.

КОНТРОЛЬНЫЙ ПАКЕТ АКЦИЙ

– пакет акций, предоставляющий право определять решения, принимаемые акционерным обществом.

КОНТРОЛЬНЫЙ ЧЕК – первичный учетный документ контрольно-кассовой машины, подтверждающий факт осуществ-

БАҚЫЛАУ-КАССА МАШИНА-

ЛАРЫ – тауарларды жұмыстарды, қызметтерді өткізу кезінде жүзеге асырылатын ақшалай есеп айырысулары туралы ақпаратты тіркеуді және көрсетуді қамтамасыз ететін фискалды модульдер, фискалды жады блогы бар электронды құрылғылар және компьютерлік жүйелер.

МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАНДАРДЫҢ БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ ҚАДАҒАЛАУ МІНДЕТТЕРІ

– заңдармен уәкілеттік берілген мемлекеттік органдардың ҚР заң актілеріне сәйкес заңдылықтың сақталуын қамтамасыз ету, заңдардың бұзылу себептері мен жағдайларын анықтау мен жою, азаматтар мен заңды тұлғалардың бұзылған құқықтарын қалпына келтіру, нормативтік құқықтық актілердің дәл әрі біркелкі қолданылуын және нормативтік актілердің міндетті талаптарының орындалуын тексеру жөнінде жүзеге асыратын міндеттері.

АКЦИЯЛАРДЫҢ БАҚЫЛАУ

ПАКЕТІ – акционерлік қоғам қабылдайтын шешімдерді айқындауға құқық беретін акциялар пакеті.

БАҚЫЛАУ ЧЕГІ

– бақылау-касса машинасының сатушы (тауарды, жұмысты, қызметті жеткізуші) мен сатып алушы

вления между продавцом (поставщиком товара, работы, услуги) и покупателем (клиентом) денежного расчета.

КОНФИДЕНЦИАЛЬНАЯ ИНФОРМАЦИЯ – информация, раскрытие которой предоставляет значительные преимущества для конкурентов или имеет значительные неблагоприятные последствия для заинтересованной стороны, предоставившей информацию.

КОНФИДЕНЦИАЛЬНЫЕ ЭЛЕКТРОННЫЕ ИНФОРМАЦИОННЫЕ РЕСУРСЫ – электронные информационные ресурсы, не содержащие государственных секретов, доступ к которым ограничен в соответствии с законами РК или их собственником, или владельцем в случаях, предусмотренных законодательством РК.

КОНФИСКАЦИЯ ИМУЩЕСТВА – 1. Принудительное безвозмездное изъятие в собственность государства всего или части имущества, являющегося собственностью осужденного. 2. Методы взимания налогов через принудительное и безвозмездное отчуждение имущества государством в порядке и случаях, установленных законодательством.

КОНФЛИКТ ИНТЕРЕСОВ – деятельность или отношения, которые способны ограничить

(клиент) арасындағы ақшалай есеп айырысудын жүзеге асырылу фактісін растайтын бастапқы есеп құжаты.

ҚҰПИЯ АҚПАРАТ – ашылған жағдайда бәсекелестер үшін едәуір артықшылықтар беретін немесе ақпарат берген мүдделі тараптар үшін едәуір қолайсыз зардаптары болатын ақпарат.

ҚҰПИЯЛЫ ЭЛЕКТРОНДЫҚ АҚПАРАТТЫҚ РЕСУРСТАР – мемлекеттік құпияларды қамтымайтын электрондық ақпараттық ресурстар, оларға қол жеткізу ҚР заңдарына сәйкес немесе оны ҚР заңнамасында қозделген жағдайларда меншік иесі немесе олардың иеленушісі шектейді.

МҮЛІКТІ ТӘРКІЛЕУ – 1. Сотталған тұлғаның меншігі болып табылатын мүліктің бәрін немесе бір бөлігін мемлекеттің меншігіне мәжбүрлеп өтеусіз алу. 2. Заңды негізде салық төлеушінің мүлкін тәркілеп сату арқылы салықтарды өндіру әдістері.

МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫ – мемлекеттік қаржылық бақылау органының, мәслихаттың тексе-

объективность и независимость органов государственного финансового контроля, ревизионных комиссий налоговых, служб внутреннего контроля, их работников и членов.

КОНЦЕДЕНТ – РК, от имени которой выступают Правительство РК или местный исполнительный орган, а также уполномоченные ими на заключение договора концессии государственные органы.

КОНЦЕНТРАЦИЯ ПРАВ В РАМКАХ КОНТРАКТА – величина доли одного из участников консорциума в заключенном с РК контракте, позволяющая данному участнику самостоятельно принимать решения по деятельности недропользователя в соответствии с контрактом.

КОНЦЕНТРАЦИЯ ПРАВ НА ПРОВЕДЕНИЕ ОПЕРАЦИЙ В ОБЛАСТИ НЕДРОПОЛЬЗОВАНИЯ – обладание одним лицом или группой лиц из одной страны такой долей в контрактах на проведение операций в области недропользования на территории РК или такой долей собственности в уставном капитале организаций, являющихся недропользователями в РК, которые способны создать или создают угрозу экономическим интересам РК.

ру комиссиясының, ішкі бақылау қызметінің, оның қызметкерлері мен мүшелерінің объективтілігі мен тәуелсіздігін шектей алатын қызмет немесе қатынастар.

КОНЦЕДЕНТ – ҚР оның атынан әрекет ететін ҚР Үкіметі немесе жергілікті атқарушы орган, сондай-ақ олар концессия келісімшартын жасасуға уәкілдік берген мемлекеттік органдар.

ӨЗАРА ШАРТТЫҢ ШЕҢБЕРІНДЕ ҚҰҚЫҚТАРДЫ ШОҒЫРЛАНДЫРУ – ҚР жасалған өзара шарттағы консорциумға қатысушылардың бірінің осы қатысушыға өзара шартқа сәйкес жер қойнауын пайдаланушының қызметі бойынша дербес шешім қабылдауға мүмкіндік беретін үлесінің шамасы.

ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУ САЛАСЫНДА ОПЕРАЦИЯНЫ ЖҮРГІЗУГЕ ҚҰҚЫҚТЫ ШОҒЫРЛАНДЫРУ – бір елден шыққан бір тұлғаның немесе тұлғалар тобының ҚР аумағында жер қойнауын пайдалану саласындағы операцияны жүргізуге арналған келісімшартта осындай үлесті иеленуі немесе ҚР экономикалық мүддесіне қауіп төндіруі мүмкін немесе қауіп төндіретін ҚР жер қойнауын пайдаланушы болып табылатын ұйымның жарғылық капиталында осындай меншік үлесін иеленуі.

КОНЦЕПЦИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ – официально принятая система взглядов и мер по обеспечению защиты конституционных прав личности и граждан, ценностей казахстанского общества, основополагающих государственных институтов.

КОНЦЕРТНЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ – зрелищные организации, реализующие комплекс мер для создания условий публичного исполнения произведений литературы и искусства и популяризации художественных коллективов и отдельных исполнителей.

КОНЦЕССИОНЕР – юридическое лицо (за исключением государственных предприятий и государственных учреждений), получившее права на объект концессии в соответствии с договором концессии.

КОНЦЕССИОННЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА – совокупность прав и обязанностей сторон по сумме на определенную дату принятых и не исполненных концедентом финансовых обязательств по заключенным договорам концессии.

КОНЦЕССИОННЫЙ ПРОЕКТ – совокупность мероприятий по осуществлению концессии, реализуемой в течение ограничен-

ҰЛТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІК ТҰЖЫРЫМДАМАСЫ – жеке тұлға мен азаматтардың конституциялық құқықтарын, Қазақстан қоғамның құндылықтарын, түпқазық мемлекеттік институттарды қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі ресми қабылданған көкқарастар мен шаралар жүйесі.

КОНЦЕРТТІК ҰЙЫМДАР – әдебиет және өнер туындыларын көпшілік алдында орындауға және көркемдік ұжымдар мен жекелеген орындаушыларды танымал етуге жағдайлар жасау үшін шаралар кешенін іске асыратын ойын-сауық ұйымдары.

КОНЦЕССИОНЕР – концессия келісімшартына сәйкес концессия объектісіне құқық алған заңды тұлға (мемлекеттік кәсіпорындар мен мемлекеттік мекемелерді қоспағанда).

КОНЦЕССИЯЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР – жасалған концессия келісімшарттары бойынша концеденттің белгілі бір күнге қабылдаған және орындамаған қаржы міндеттемелерінің сомасы бойынша тараптардың құқықтары мен міндеттерінің жиынтығы.

КОНЦЕССИЯЛЫҚ ЖОБА – шектеулі уақыт кезені ішінде іске асырылатын және аяқталған сипаты бар концессияны жүзеге

ного периода времени и имеющей завершенный характер.

КОНЦЕССИЯ – передача по договору концессии объектов государственной собственности во временное владение и пользование в целях улучшения и эффективной эксплуатации, а также прав на создание (строительство) новых объектов за счет средств концессионера с предоставлением последнему права владения, пользования и распоряжения ими либо без такового с обязательным финансированием за счет средств концессионера и передачей государству.

КОНЬЯК – крепкий алкогольный напиток с характерным букетом и вкусом, приготовленный из выдержанного не менее трех лет коньячного спирта в дубовых бочках или эмалированных резервуарах с использованием дубовой клепки.

КООПЕРАТИВ СОБСТВЕННИКОВ ПОМЕЩЕНИЙ – некоммерческое объединение собственников помещений (квартир) в многоквартирном жилом доме, создаваемое с целью управления объектом кондоминиума.

КООПЕРАТИВНЫЙ УЧАСТОК – участок, в котором объединено определенное число пайщиков и который может создаваться по территориальному или иному признаку, определяемому уставом сельского потребительского кооператива.

асыру жөніндегі іс-шаралар жинақтығы.

КОНЦЕССИЯ – концессия келісім-шарты бойынша мемлекеттік меншік объектілерін жақсарту және тиімді пайдалану мақсатында уақытша иеленуге және пайдалануға беру, сондай-ақ концессионердің қаражаты есебінен міндетті түрде қаржыландыра отырып және мемлекетке бере отырып, концессионерге иелену, пайдалану және билік ету құқығын беріп, не оңсыз, жаңа объектілерді концессионер қаражаты есебінен құру (салу) құқықтарын беру.

КОНЬЯК – емен бошкелерде немесе емен қалақшаларын пайдалана отырып эмальданған резервуарларда кемінде үш жыл сақталған коньяк спиртінен әзірленген, сәндік және дәмдік ерекшелігі бар күшті алкогольді ішімдік.

ҮЙ-ЖАЙЛАР ИЕЛЕРІНІҢ КООПЕРАТИВИ – көп пәтерлі тұрғын үйдегі (үй) үй-жайлар (пәтер) иелерінің кондоминиум объектісін басқару мақсатындағы коммерциялық емес бірлестігі.

КООПЕРАТИВТІК УЧАСКЕ – пайшылардың белгілі бір саны біріккен және аумақтық немесе ауылдық тұтыну кооперативінің жарғысы белгілейтін өзге де белгі бойынша құрылуы мүмкін учаске.

КОРМА – продукты растительно-го, животного, минерального, микробиологического, химического происхождения, используемые для кормления животных, содержащие питательные вещества в усвояемой форме и не оказывающие вредного воздействия на здоровье животных.

КОРМИЛЕЦ – лицо, содержащее нетрудоспособных членов семьи, состоящих на его иждивении, за счет своего дохода.

КОРПОРАТИВНЫЙ ВЕБ-САЙТ – официальный электронный сайт в сети Интернет, принадлежащий обществу и отвечающий установленным уполномоченным органом требованиям.

Наличие **К.в.с.** для публичных компаний обязательно.

КОРПОРАТИВНЫЙ ПОДОХОДНЫЙ НАЛОГ – подоходный налог с юридических лиц, самые крупные налоги по объемам и поступлениям. **К.п.н.** составляют 27,2% бюджетных поступлений. До принятия Налогового кодекса назывался «подоходный налог с юридических лиц». В настоящее время по требованиям международного стандарта – «корпоративный подоходный налог».

КОРПОРАТИВНЫЙ СЕКРЕТАРЬ – работник акционерно-

ЖЕМШӨП – жануарларды азыктандыру үшін пайдаланылатын. сіңірілетін түрде құрамында қоректік заттар бар және жануарлардың денсаулығына зиянды әсер тигізбейтін өсімдік, жануар, минералдық, микробиологиялық, химиялық текті өнімдер.

АСЫРАУШЫ – өзінің асырауындағы отбасының еңбек етуге қабілетсіз мүшелерін өз табысы есебінен асыраушы тұлға.

КОРПОРАТИВТІК ВЕБ-САЙТ – Интернет желісіндегі қоғамға тиесілі және уәкілетті орган белгілеген талаптарға жауап беретін ресми электронды сайт.

Жария компаниялар үшін **К.в.с.** болуы міндетті.

КОРПОРАТИВТІК ТАБЫС САЛЫҒЫ – заңды тұлғалардың табыстарынан төлейтін салығы, салықтардың ішіндегі ең күрделісі және салық сомасы жағынан ең ауқымдысы. **К.т.с.** бюджет түсімдерінің 27,2% құрайды. Салық кодексі қабылданған кезеңге дейін салықтың бұл түрі «заңды тұлғалардың табыстарынан алынатын табыс салығы» деп аталды. Қазіргі кезде халықаралық стандартқа сәйкес «корпоративтік табыс салығы».

КОРПОРАТИВТІК ХАТШЫ – қоғамның директорлар кеңесінің

го общества, не являющийся членом совета директоров либо исполнительного органа общества, который назначен советом директоров общества и подотчетен совету директоров общества, а также в рамках своей деятельности контролирует подготовку и проведение заседаний, собрания акционеров и совета директоров общества, обеспечивает формирование материалов по вопросам повестки дня общего собрания акционеров и материалов к заседанию совета директоров общества, ведет контроль за обеспечением доступа к ним. Компетенция и деятельность **К.с.** определяются внутренними документами общества.

не аткарушы органының мүшесі болып табылмайтын акционерлік қоғамның қызметкері, оны қоғамның директорлар кеңесі тағайындайды және ол қоғамның директорлар кеңесіне есеп береді, сондай-ақ өз қызметі шеңберінде акционерлер жиналысының және қоғамның директорлар кеңесінің отырыстарын дайындауға және өткізуге бақылау жасайды, акционерлердің жалпы жиналысының күн тәртібіндегі мәселелер бойынша материалдарды және қоғамның директорлар кеңесінің отырысына материалдар әзірлеуді қамтамасыз етеді, оларға қол жеткізудің қамтамасыз етілуін бақылайды. **К.х.**-ның құзыреті және қызметі қоғамның ішкі құжаттарында айқындалады.

КОРПОРАТИВНЫЙ ФОНД – фонд, учрежденный одним юридическим лицом или несколькими юридическими лицами – коммерческими и некоммерческими организациями за счет средств этих организаций.

КОРПОРАТИВТІК ҚОР – коммерциялық және коммерциялық емес ұйымдардың осы ұйымдардың қаражаттары есебінен құрған қоры.

КОРРЕКТИРОВКА – увеличение или уменьшение размера дохода или вычета отчетного налогового периода в пределах суммы ранее признанного дохода или вычета.

ТҮЗЕТУ – есепті салық кезеңіндегі табыстың немесе шегерімнің мөлшерін бұрын танылған табыстың немесе шегерімнің сомасы шегінде ұлғайту немесе азайту.

КОРРЕКТИРОВКА БАЗОВЫХ НАЛОГОВЫХ СТАВОК ЗЕМЕЛЬНОГО НАЛОГА – при исчислении налога к соответ-

ЖЕР САЛЫҒЫНЫҢ БАЗАЛЫҚ САЛЫҚ СТАВКАЛАРЫН ТҮЗЕТУ – мынадай төлеушілер салықты есептеген кезде

ствующим ставкам коэффициент 0,1 применяют следующие плательщики: оздоровительные детские учреждения; некоммерческие организации, за исключением религиозных объединений; организации, осуществляющие деятельность в социальной сфере: государственные предприятия, основным видом деятельности которых является выполнение работ по противопожарному устройству лесов, борьбе с пожарами, вредителями и болезнями лесов, воспроизводству природных биологических ресурсов и повышению экологического потенциала лесов; государственные предприятия рыбовоспроизводственного назначения; государственное предприятие, осуществляющее функции в области государственной аттестации научных кадров; лечебно-производственные предприятия при психоневрологических и туберкулезных учреждениях.

КОРРЕКТИРОВКА БЮДЖЕТА – изменение показателей утвержденного (уточненного) бюджета на основании постановлений Правительства Республики Казахстан, местных исполнительных органов и иных нормативных правовых актов посредством внесения изменений и дополнений в сводный план поступлений и финансирования по платежам, сводный план финансирования по обязательствам на очередной финансовый год.

тисті ставкаларға 0,1 коэффициентті қолданады: балаларды сауықтыру мекемелері; діни бірлестіктерді қоспағанда, коммерциялық емес ұйымдар; қызметін әлеуметтік салада жүзеге асыратын ұйымдар; қызметінің негізгі түрі ормандарда өртке қарсы жұмысты ұйымдастыру, өртке, орман зиянкестері мен ауруларына қарсы күрес, табиғи биологиялық ресурстарды ұдайы молайту және ормандардың экологиялық әлеуетін арттыру жөніндегі жұмыстарды орындау болып табылатын мемлекеттік кәсіпорындар; балықты ұдайы молайту мақсатындағы мемлекеттік кәсіпорындар; ғылыми кадрларды мемлекеттік аттестаттау саласындағы қызметтерді жүзеге асыратын мемлекеттік кәсіпорын; психоневрологиялық және туберкулез мекемелері жанындағы емдеу-өндірістік кәсіпорындар.

БЮДЖЕТТІ ТҮЗЕТУ – Қазақстан Республикасы Үкіметінің, жергілікті атқарушы органдардың қаулылары және өзге де нормативтік құқықтық актілер негізінде түсімдер мен төлемдер бойынша қаржыландырудың жиынтық жоспарына, кезекті қаржы жылына арналған міндеттемелер бойынша қаржыландырудың жиынтық жоспарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу арқылы бекітілген (нақтыланған) бюджеттің көрсеткіштерін өзгерту.

КОРРЕКТИРОВКА ДОХОДОВ

И ВЫЧЕТОВ – полного или частичного возврата товаров; изменения условий сделки; изменения цены, компенсации за реализованные или приобретенные товары, выполненные работы, оказанные услуги; скидки с цены, скидки с продаж; изменения суммы, подлежащей оплате в национальной валюте за реализованные или приобретенные товары, выполненные работы, оказанные услуги, исходя из условий договора; списания требования, по которому корректировка дохода производится.

КОРРЕКТИРОВКА РАЗМЕРА НАЛОГООБЛАГАЕМОГО

ОБОРОТА – производится в случаях: полного или частичного возврата товара, за исключением ввоза товара в режиме реимпорта, вывезенного ранее в режиме экспорта; изменения условий сделки; изменения цены, компенсации за реализованные товары, работы, услуги; скидки с цены, скидки с продаж; получения разницы в стоимости реализованных товаров, работ, услуг при их оплате в тенге; возврата тары, включенной в оборот по реализации.

КОРРЕКТИРОВКА СОВОКУПНОГО ГОДОВОГО ДОХОДА

– из совокупного годового дохода налогоплательщиков под-

ТАБЫСТАР МЕН ШЕГЕРІМ-ДЕРДІ ТҮЗЕТУ

– тауарларды толық немесе ішінара қайтарғанда; мәміленің шарттарын өзгерткенде; сатылған немесе сатып алынған тауарлар, орындалған жұмыстар, көрсетілген қызметтер үшін бағаны, өтемақыны өзгерткенде; бағадан жеңілдіктер, сатудан жеңілдіктер жасалғанда; келісімшарттың талаптарын негізге ала отырып, өткізілген немесе сатып алынған тауарлар, орындалған жұмыстар, көрсетілген қызметтер үшін ұлттық валютамен төленуге тиіс сома өзгергенде; жүргізілетін талапты есептен шығарғанда.

САЛЫҚ САЛЫНАТЫН АЙНАЛЫМ МӨЛШЕРІН ТҮЗЕТУ

– бұрын экспорт режимінде әкетілген тауарды кері импорт режимінде әкелуді қоспағанда, тауар толық немесе ішінара қайтарылған; мәміленің шарттары өзгерген; өткізілген тауарлар, жұмыстар, қызмет көрсетулер үшін бағалар, өтемақылар өзгерген; бағаны түсірген, сату бағасын түсірген; өткізілген тауарлар, жұмыстар, қызмет көрсетулер үшін тенгемен төлеу кезінде құнының айырмасын алған; өткізу бойынша айналымға енгізілген ыдыстарды қайтарған жағдайларда жүргізіледі.

ЖЫЛДЫҚ ЖИЫНТЫҚ ТАБЫСТЫ ТҮЗЕТУ

– салық төлеушілердің жылдық жиынтық табысынан: тәуекелдік инвес-

лежат исключению: дивиденды, за исключением выплачиваемых закрытыми паевыми инвестиционными фондами рискованного инвестирования и акционерными инвестиционными фондами рискованного инвестирования; сумма обязательных календарных, дополнительных и чрезвычайных взносов банков, полученная организацией, осуществляющей обязательное гарантирование депозитов физических лиц; сумма обязательных, дополнительных и чрезвычайных взносов страховых организаций, полученная Фондом гарантирования страховых выплат; сумма денег, полученная организацией, осуществляющей обязательное гарантирование депозитов физических лиц, и Фондом гарантирования страховых выплат, в порядке удовлетворения их требований по возмещенным депозитам и осуществленным гарантийным и компенсационным выплатам; инвестиционные доходы, полученные в соответствии с законодательством Республики Казахстан о пенсионном обеспечении и направленные на индивидуальные пенсионные счета; инвестиционные доходы, полученные в соответствии с законодательством Республики Казахстан об обязательном социальном страховании и направленные на увеличение активов Государственного фонда социального страхования; инвестиционные доходы, полученные паевыми и акционерными

тициялаудын жабык пайлык инвестициялык корлары мен тәуекелдік инвестициялаудын акционерлік инвестициялык корлары төлейтінді қоспағанда, дивидендтер; жеке тұлғалардың салымдарына міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйым алған банктердің міндетті күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналарының сомасы; Сактандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры алған сактандыру ұйымдарының міндетті, қосымша және төтенше жарналарының сомасы; жеке тұлғалардың салымдарына міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйым мен Сактандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры өздерінің өтелген депозиттер мен төленген кепілдікті және өтемақылық төлемдер бойынша талаптарын қанағаттандыру тәртібімен алған ақша сомасы; Қазақстан Республикасының зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңнамасына сәйкес алынған және жеке зейнетақы шоттарына бағытталған инвестициялық табыстар; Қазақстан Республикасының міндетті әлеуметтік сактандыру туралы заңнамасына сәйкес алынған және Мемлекеттік әлеуметтік сактандыру қорының активтерін ұлғайтуға бағытталған инвестициялық табыстар; Қазақстан Республикасының инвестициялық қорлар туралы заңнамасына сәйкес пайлық және акционерлік инвестициялық

ми инвестиционными фондами в соответствии с законодательством Республики Казахстан об инвестиционных фондах на счета в кастодианах и находящиеся на них; доходы от уступки прав требования долга, полученные специальной финансовой компанией по сделке секьюритизации в соответствии с законодательством Республики Казахстан о секьюритизации; чистый доход от доверительного управления имуществом, полученный (подлежащий получению) учредителем доверительного управления по договору доверительного управления имуществом или выгодоприобретателем в иных случаях возникновения доверительного управления; сумма ежегодных обязательных взносов, полученных фондом гарантирования исполнения обязательств по хлопковым распискам от хлопкоперерабатывающих организаций; сумма ежегодных обязательных взносов, полученных фондом гарантирования исполнения обязательств по зерновым распискам от хлебоприемных предприятий; сумма денег, полученных фондом гарантирования исполнения обязательств по хлопковым (зерновым) распискам в порядке удовлетворения требований по осуществленным гарантийным выплатам; доходы, полученные исламским банком в процессе управления деньгами, полученными в виде инвестиционных депозитов, направленные

корлар кастодиандардағы шоттарға алған және соларда болатын инвестициялық табыстар: Қазақстан Республикасының секьюритилендіру туралы заңнамасына сәйкес секьюритилендіру мәмілесі бойынша арнайы қаржы компаниясы алған, борышты талап ету құқығын басқаға беруден алынған табыстар; мүлікті сенімгерлікпен басқару келісімшарты бойынша сенімгерлікпен басқару құрылтайшысы немесе сенімгерлікпен басқару туындайтын өзге жағдайларда пайда алушы алатын (алынуға жата-тын), мүлікті сенімгерлікпен басқарудан түсетін таза табыс; мақта қолхаттары бойынша міндеттемелердің орындалуына кепілдік беру қоры мақта өңдеу ұйымдарынан алатын жыл сайынғы міндетті жарналардың сомасы; астық қолхаттары бойынша міндеттемелерді орындауға кепілдік беру қоры астық қабылдау кәсіпорындарынан алатын жыл сайынғы міндетті жарналардың сомасы; мақта (астық) қолхаттары бойынша міндеттемелердің орындалуына кепілдік беру қоры кепілдік төлемдерін жүзеге асыру жөніндегі талаптарды қанағаттандыру тәртібімен алатын ақша сомасы; инвестициялық депозиттер түрінде алынған ақшаны басқару процесінде ислам банкі алған, осы инвестициялық депозиттер депозиторларының шот-

на счета депозиторов данных инвестиционных депозитов и находящихся на них. Такие доходы не включают вознаграждения исламского банка; доходы от уступки права требования долга, полученные исламской специальной финансовой компанией, созданной в соответствии с законодательством Республики Казахстан о рынке ценных бумаг; доход от реализации, полученный (подлежащий получению) за счет средств гранта в рамках межправительственного соглашения, участником которого является Республика Казахстан, направленного на поддержку (оказание помощи) малообеспеченным гражданам в Республике Казахстан, юридическим лицом-нерезидентом, осуществляющим деятельность в Республике Казахстан через постоянное учреждение.

КОРРЕСПОНДЕНТСКИЙ СЧЕТ

– банковский счет, открытый банку в другом банке по договору корреспондентского счета, по которому осуществляются банковские операции банка и его клиентов.

КОРРУПЦИЯ – не предусмотренное законом принятие лично или через посредников имущественных благ и преимуществ лицами, выполняющими государственные функции, а также лицами, приравненными к ним, с использованием своих должностных

тарына арналған және соларда болатын табыстар алып тасталуға жатады. Мұндай табыстарға ислам банкінің сыйақылары қосылмайды: Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамасына сәйкес құрылған ислам арнайы қаржылық компаниясы алған борышты талап етудің құқығын беруден түсетін табыстар: Қазақстан Республикасындағы қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент емес заңды тұлға, Қазақстан Республикасындағы табысы аз азаматтарды қолдауға (көмек көрсетуге) бағытталған, Қазақстан Республикасы қатысушысы болып табылатын үкіметаралық келісім шеңберіндегі грант қаражаты есебінен алғанды (алуға жататынды) өткізуден түскен табыс алып тасталады.

КОРРЕСПОНДЕНТТІК ШОТ –

корреспонденттік шот келісім-шарты бойынша банкке басқа банктен ашылған, банктің және оның клиенттерінің банк операциялары жүзеге асырылатын банктік шот.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ

– мемлекеттік міндеттерді атқаратын тұлғалардың, сондай-ақ соларға теңестірілген тұлғалардың лауазымдық өкілеттігін және соған байланысты мүмкіндіктерін пайдалана отырып не мүлктік пайда алу

полномочий и связанных с ними возможностей либо иное использование ими своих полномочий для получения имущественной выгоды, а равно подкуп данных лиц путем противоправного предоставления им физическими и юридическими лицами указанных благ и преимуществ.

үшін олардың өз өкілеттіктерін өзгеше пайдалануы, жеке өзі немесе делдалдар арқылы заңда көзделмеген мүліктік игіліктер мен артықшылықтар алуы, сон сияқты бұл тұлғаларға жеке және заңды тұлғалардың аталған игіліктер мен артықшылықтарды құқыққа қарсы беруі арқылы оларды сатып алуы.

КОСВЕННОЕ ВЛАДЕНИЕ (голосование) АКЦИЯМИ БАНКА – возможность определять решения банка, крупного участника банка, банковского холдинга или лиц, совместно являющихся крупным участником банка, банковским холдингом, через владение акциями (долями участия в уставном капитале) юридических лиц.

БАНК АКЦИЯЛАРЫН ЖАНАМА ИЕЛЕНУ (дауыс беру) – банктің, банктің ірі қатысушысының, банк холдингінің немесе заңды тұлғалардың акцияларын (жарғылық капиталға қатысу үлестерін) иелену арқылы банктің бірлескен ірі қатысушы, банк холдингі болып табылатын тұлғалардың шепмін айқындау мүмкіндігі.

КОСВЕННОЕ ВЛАДЕНИЕ (голосование) АКЦИЯМИ ОТКРЫТОГО НАКОПИТЕЛЬНОГО ПЕНСИОННОГО ФОНДА – возможность определять решения открытого накопительного пенсионного фонда, крупного участника открытого накопительного пенсионного фонда или лиц, совместно являющихся крупным участником открытого накопительного пенсионного фонда через владение акциями (долями участия в уставном капитале) юридических лиц.

АШЫҚ ЖИНАҚТАУШЫ ЗЕЙНЕТАҚЫ ҚОРЫНЫҢ АКЦИЯЛАРЫН ЖАНАМА ИЕЛЕНУ (дауыс беру) – ашық жинақтаушы зейнетақы қорының ашық жинақтаушы зейнетақы қоры ірі қатысушысының немесе заңды тұлғаның акцияларын (жарғылық капиталына қатысу үлестерін) иелену арқылы ашық жинақтаушы зейнетақы қорының бірлескен ірі қатысушысы болып табылатын тұлғалардың шешімдерін айқындау мүмкіндігі.

КОСВЕННОЕ ВЛАДЕНИЕ (голосование) АКЦИЯМИ СТРАХОВОЙ (перестраховочной)

САҚТАНДЫРУ (қайта сақтандыру) ҰЙЫМЫНЫҢ АКЦИЯЛАРЫН ЖАНАМА ИЕЛЕ-

ОРГАНИЗАЦИИ – возможность определять решения страховой (перестраховочной) организации, крупного участника страховой (перестраховочной) организации или лиц, совместно являющихся крупным участником страховой (перестраховочной) организации через владение акциями (долями участия в уставном капитале) юридических лиц.

КОСВЕННОЕ ВЛАДЕНИЕ ДОЛЯМИ УЧАСТИЯ В УСТАВНОМ КАПИТАЛЕ ЛИБО ВЛАДЕНИЕ (голосование) АКЦИЯМИ ЮРИДИЧЕСКОГО ЛИЦА – возможность определять решения юридического лица, крупного участника юридического лица или лиц, совместно являющихся крупным участником юридического лица, через владение (голосование) акциями (долями участия в уставном капитале) других юридических лиц.

КОСВЕННОЕ ВЛАДЕНИЕ ДОЛЯМИ УЧАСТИЯ В УСТАВНОМ КАПИТАЛЕ ЛИБО ВЛАДЕНИЕ (голосование) АКЦИЯМИ ЮРИДИЧЕСКОГО ЛИЦА – возможность определять решения юридического лица, крупного участника юридического лица или лиц, совместно являющихся крупным участником юридического лица, через владение (голосование) акциями (долями участия в устав-

НУ (дауыс беру) – сактандыру (қайта сактандыру) ұйымының, сактандыру (қайта сактандыру) ұйымы ірі қатысушысының немесе заңды тұлғалардың акцияларын (жарғылық капиталына қатысу үлестерін) иелену арқылы сактандыру (қайта сактандыру) ұйымының бірлескен ірі қатысушысы болып табылатын тұлғалардың шешімдерін айқындау мүмкіндігі.

ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛҒА ҚАТЫСУ ҮЛЕСТЕРІН ЖАНАМА ИЕЛЕНУ НЕ ЗАҢДЫ ТҰЛҒАЛАРДЫҢ АКЦИЯЛАРЫН ИЕЛЕНУ (дауыс беру) – заңды тұлғаның, заңды тұлғаның ірі қатысушысының немесе басқа заңды тұлғалардың акцияларын (жарғылық капиталдағы қатысу үлестерімен) иелену (акцияларымен дауыс беру) арқылы бірлесіп заңды тұлғаның ірі қатысушысы болып табылатын тұлғалардың шешімдерін анықтау мүмкіндігі.

ЗАҢДЫ ТҰЛҒАНЫҢ ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛЫНДАҒЫ ҚАТЫСУ ҮЛЕСТЕРІН ЖАНАМА ИЕЛЕНУ НЕ АКЦИЯЛАРЫН ИЕЛЕНУ (дауыс беру) – басқа заңды тұлғалардың акцияларын (жарғылық капиталдағы қатысу үлестерін) иелену (олармен дауыс беру) арқылы заңды тұлғаның, заңды тұлғаның ірі қатысушысының немесе бірлесіп заңды тұлғаның ірі қатысушысы болып табыла-

ном капитале) других юридических лиц.

тын тұлғалардың шешімдерін айқындау мүмкіндігі.

КОСВЕННЫЕ ДОХОДЫ И РАСХОДЫ – доходы и расходы недропользователя отчетного налогового периода, в том числе доходы и расходы по фиксированным активам, которые имеют прямую причинно-следственную связь с несколькими контрактами на недропользование и подлежат распределению только между такими контрактами на недропользование.

ЖАНАМА ТАБЫСТАР МЕН ШЫҒЫСТАР – жер қойнауын пайдаланушының есепті салық кезеңіндегі табыстары мен шығыстары, оның ішінде жер қойнауын пайдалануға арналған бірнеше өзара шарттармен тікелей себеп-салдарлық байланысы бар және жер қойнауын пайдалануға арналған осындай өзара шарттар арасында ғана бөлінуге жататын тіркелген активтер бойынша табыстары мен шығыстары.

КОСВЕННЫЕ ФИКСИРОВАННЫЕ АКТИВЫ – фиксированные активы, которые в силу специфики их использования имеют прямую причинно-следственную связь только с контрактами на недропользование.

ЖАНАМА ТІРКЕЛГЕН АКТИВТЕР – пайдаланылу ерекшелігіне қарай жер қойнауын пайдалануға арналған өзара шартпен ғана тікелей себеп-салдарлық байланысы бар тіркелген активтер.

КОСВЕННЫЙ МЕТОД ОПРЕДЕЛЕНИЯ ОБЪЕКТОВ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ И ОБЪЕКТОВ, СВЯЗАННЫХ С НАЛОГООБЛОЖЕНИЕМ – определение сумм налогов и других обязательных платежей в бюджет на основе оценки активов, обязательств, оборота, расходов, а также оценки других объектов налогообложения и объектов, связанных с налогообложением, принимаемых для расчета налогового обязательства относительно конкретного налога и другого обязательного платежа

САЛЫҚ САЛУ ОБЪЕКТІЛЕРІН ЖӘНЕ САЛЫҚ САЛУҒА БАЙЛАНЫСТЫ ОБЪЕКТІЛЕРДІ АЙҚЫНДАУДЫҢ ЖАНАМА ӘДІСТЕРІ – салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің сомаларын активтерді, міндеттемелерді, айналымды, шығыстарды бағалау, сондай-ақ Салық кодексіне сәйкес нақты салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемге қатысты салық міндеттемесін есептеу үшін қабылданатын басқа да салық салу объектілерін және салық

в бюджет в соответствии с Налоговым кодексом.

Оценка **о.н.и.о.с.с.н.** осуществляется на основании информации, полученной из налоговой отчетности или первичных учетных документов, а также из других источников.

КОСВЕННЫЙ НАЛОГ (адвалорный) – включается в цену товара и взимается с потребителей при продаже товара. Бремя **К.н.** ложится на конечных потребителей-граждан. Это увеличивает цену товара. Иначе его называют налогом с потребителя. К **К.н.** относятся налог на добавленную стоимость и акцизный налог.

К.н. подразделяются: универсальные косвенные налоги; индивидуальные косвенные налоги; фискальные монополии; таможенные пошлины.

К.н. имеют как своих сторонников, так и своих противников – во-первых, естественная справедливость требует, чтобы каждый платил в соответствии с тем, что он действительно потребляет. Вследствие этого такой налог вряд ли навязывается кому-либо насильно и его чрезвычайно легко платить тому, кто довольствуется предметами естественной необходимости: во-вторых, этот налог, если он только не отдается на откуп, а регулярно взимается, располагает к бережливости, что является единственным способом обогащения народа; в-третьих,

салуга байланысты объектілерді бағалау негізінде айқындау.

Бағалау **с.с.о.ж.с.с.б.о.** салық есептілігінен немесе бастапқы есептік құжаттардан, сондай-ақ басқа да көздерден алынған ақпарат негізінде жүзеге асырылады.

ЖАНАМА САЛЫҚ (адвалорлы)

– тауар бағасына қосылады және тауар сатқанда тұтынушылардан өндіріп алынады. **Ж.с.** ауыртпалығы тауарларды соңғы тұтынушы-азаматтарға түседі. Бұл тауар бағасын арттырады. Тұтынуға салынатын салық деп те аталады. **Ж.с.** қосылған құн салығы және акциз салығы жатады.

Ж.с. жіктелуі: әмбебап жанама салықтар; жеке жанама салықтар; қазыналық монополия; кедендік баж.

Ж.с. негізгі жетіспеушілік жақтары – біріншіден, әрбір төлеуші өзінің нақты тұтынуына қарай салық төлеуді табиғи әділеттілік талап етеді. Мұндай салықтың салдары әлдекімді салық төлеуге мәжбүр етеді және табиғикажеттілікбұйымдарымен қанағат етуде оны төтеннен оңай төлеуге ежеледі; екіншіден, бұл салық, тек түгел сатып алғанға берілмейді, тұрақты түрде алынып отырады да, ұқыптылыққа алып келеді, яғни халықты байытудың негізгі әдістері болып табылады; үшіншіден, ешкімде бір реттен артық тұтынылған заттарға қайтара

К

никто не уплачивает вдвое или дважды за одну и ту же вещь, поскольку ничто не может быть потреблено более одного раза: в-четвертых, при этом способе обложения можно всегда иметь превосходные сведения о богатстве, росте, промыслах и силе страны в каждый момент.

КОСВЕННЫЙ СПОСОБ НАЛОГОВОЙ БАЗЫ – заключается в определении налоговой базы на основе косвенных признаков. Например, доход лица определяется исходя из его расходов.

КОСМИЧЕСКИЙ МОНИТОРИНГ – совокупность мероприятий, направленных на проведение наблюдений за землепользованием; передача информации на основе данных дистанционного зондирования Земли из космоса, ее обработка для оценки и прогноза состояния и продуктивности посевов сельскохозяйственных культур.

КОТИРОВКА ЦЕННЫХ БУМАГ – цена спроса и предложения, объявленная по ценной бумаге в определенный момент времени на организованном рынке ценных бумаг.

КОТИРОВОЧНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ ВНЕБИРЖЕВОГО РЫНКА ЦЕННЫХ БУМАГ – юридическое лицо, создан-

сальк төлемейді; төртіншіден, салық салудың бұл әдісі арқылы үнемі елдің байлығы, өсуі, күш-қуаты және ой пікірі жөнінде жақсы мәліметтер алуға болады.

САЛЫҚ БАЗАСЫНЫҢ ЖАНАМА ӘДІСІ – салық базасын жанама белгілер арқылы анықтауға болады. Мәселен, тұлғалардың табысы оның жұмсаған шығыстары арқылы анықталады.

ҒАРЫШТЫҚ МОНИТОРИНГ – жердің пайдаланылуына байқау жүргізуге бағытталған іс-шаралар жиынтығы; жерді қашықтықтан зондтау деректері негізінде ғарыштан ақпарат беру, оны ауыл шаруашылығы дақылдары егістіктерінің жай-күйі мен өнімділігін бағалау және болжау үшін өңдеу.

БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАРДЫҢ БАҒАСЫН БЕЛГІЛЕУ – ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығында белгіл бір уақыт кезінде бағалы қағаздар бойынша сұранымның және ұсынымның жарияланған бағасы.

БИРЖАДАН ТЫС БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР НАРЫҒЫНЫҢ БАҒА БЕЛГІЛЕУ ҰЙЫМЫ – акционерлік қоғамның ұй-

ное в организационно-правовой форме акционерного общества, осуществляющее организационное и техническое обеспечение торгов путем эксплуатации и поддержания системы обмена котировками между клиентами данного организатора торгов.

Ымдық-құқықтық нысанында құрылған, осы сауда-саттықты ұйымдастырушы клиенттердің арасында баға белгілеу арқылы айырбастау жүйесін пайдалану мен қолдау арқылы сауда-саттықты ұйымдық және техникалық қамтамасыз етуді жүзеге асыратын заңды тұлға.

КОЭФФИЦИЕНТ ЗАМЕЩЕНИЯ ДОХОДА – коэффициент, который определяет отношение социальной выплаты к размеру дохода, взятого за основу при исчислении социальных отчислений.

ТАБЫСТЫ АУЫСТЫРУ КОЭФФИЦИЕНТІ – әлеуметтік төлемнің әлеуметтік аударымдарды есептеу кезінде негізге алынған табыс мөлшеріне қатынасын айқындайтын коэффициент.

КОЭФФИЦИЕНТ КОЛИЧЕСТВА ИЖДИВЕНЦЕВ – коэффициент, который учитывает количество членов семьи умершего (признанного судом безвестно отсутствующим или объявленного умершим) кормильца, состоявших на его иждивении.

АСЫРАУЫНДАҒЫЛАР САНЫНЫҢ КОЭФФИЦИЕНТІ – қайтыс болған (сот хабаршарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының асырауында болған отбасы мүшелерінің санын ескеретін коэффициент.

КОЭФФИЦИЕНТ УТРАТЫ ТРУДОСПОСОБНОСТИ – коэффициент, который определяется в зависимости от степени утраты трудоспособности участника системы обязательного социального страхования, за которого производились социальные отчисления.

ЕҢБЕК ЕТУ ҚАБІЛЕТІНЕН АЙРЫЛУ КОЭФФИЦИЕНТІ – өзі үшін әлеуметтік аударымдар жүргізілген міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушының еңбек ету қабілетінен айрылу дәрежесіне қарай айқындалатын коэффициент.

КРАЖА – тайное хищение чужого имущества.

ҰРЛЫҚ – бөтен мүлікті жасырын ұрлау.

КРАСНЫЕ ЛИНИИ – границы, отделяющие территории квар-

ҚЫЗЫЛ СЫЗЫҚ – кварталдардың, шағын аудандардың, ел-

талов, микрорайонов, иных элементов в планировочной структуре населенных пунктов от улиц (проездов, площадей). **К.л.**, как правило, применяются для регулирования границ застройки.

КРАТКОСРОЧНЫЙ ПЕРИОД – временной интервал до одного года включительно.

КРЕДИТ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ – совокупность кредитных отношений, в которых одной из сторон является государство, а кредиторами или заемщиками физические или юридические лица.

КРЕДИТ СОМНИТЕЛЬНЫЙ – кредит с длительной просроченной задолженностью.

КРЕДИТНАЯ ИСТОРИЯ – совокупность информации о субъекте кредитной истории.

КРЕДИТНОЕ БЮРО – коммерческая организация, осуществляющая формирование кредитных историй, предоставление кредитных отчетов и оказание иных услуг.

КРЕДИТНОЕ ДОСЬЕ – документы и сведения, формируемые микрокредитной организацией на каждого заемщика, представленные в соответствии с заключенным договором о предоставлении микрокредита.

ді мекендерді жоспарлау құрылымындағы өзге элементтердің аумақтарын көшеден (жолдан, алаңнан) бөліп тұратын шекара. Әдетте **Қ.с.** құрылыс салу шекарасын реттеу үшін қолданылады.

ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ КЕЗЕҢ – бір жылға дейінгі уақытты қоса алғанда уақыт аралығы.

МЕМЛЕКЕТТІК НЕСИЕ – мемлекет қарыз алушы, қарыз беруші – жеке және заңды болып табылатын несиелік қатынастар жиынтығы.

КҮМӘНДІ НЕСИЕ – қайтарылу уақыты кешіктірілген, мерзімі ұзартылған және банк үшін тәуекел туғызатын несиелер.

НЕСИЕЛІК ТАРИХ – кредиттік тарих субъектісі туралы ақпарат жиынтығы.

НЕСИЕЛІК БЮРО – несиелік тарихты қалыптастыруды, несиелік есептер беруді және өзге де қызметтер көрсетуді жүзеге асыратын коммерциялық ұйым.

НЕСИЕЛІК ҚҰЖАТТАМА – микронесие беру туралы жасалған келісімшартқа сәйкес берілген, микронесиелік ұйым әрбір қарыз алушыға қалыптастырған құжаттар мен мәліметтер.

КРЕДИТНОЕ ТОВАРИЩЕСТВО

– юридическое лицо, созданное физическими и юридическими лицами для удовлетворения потребностей его участников в кредитах и других финансовых, в том числе банковских, услугах путем аккумуляирования их денег и за счет других источников, не запрещенных законодательством РК.

КРЕДИТНЫЙ ДОГОВОР

– соглашение между кредитором, администратором бюджетной программы и заемщиком, устанавливающее правоотношения сторон при предоставлении, использовании, обслуживании и погашении бюджетного кредита.

КРЕДИТНЫЙ КОМИТЕТ – подразделение кредитного товарищества, осуществляющее его кредитную политику.

КРЕДИТНЫЙ ОТЧЕТ – форма полной или частичной выдачи информации, содержащейся в кредитной истории.

КРЕДИТОР – 1. Лицо, имеющее к должнику имущественные требования, возникающие из гражданско-правовых и иных его обязательств, включая обязательства по оплате труда, уплате социальных отчислений в Государственный фонд социального страхования, выплате авторского вознаграждения, на-

НЕСИЕЛІК СЕРІКТЕСТІК

– жеке және заңды тұлғалар өз қатысушыларының несиелерге және басқа қаржылық, соның ішінде банктік қызмет көрсетуге деген қажеттерін олардың ақшаларын жинақтау жолымен және ҚР заңдарында тыйым салынбаған басқа да көздер есебінен қанағаттандыру үшін құрған заңды тұлға.

НЕСИЕЛІК КЕЛІСІМШАРТ

– бюджеттік несиені беру, пайдалану, оған қызмет көрсету және оны өтеу кезінде тараптардың құқықтық қатынастарын белгілейтін, кредитор, бюджеттік бағдарлама әкімшісі және қарыз алушы арасындағы келісім.

НЕСИЕЛІК КОМИТЕТ – несиелік серіктестіктің өзінің кредит саясатын жүзеге асыратын бөлімшесі.

НЕСИЕЛІК ЕСЕП – несиелік тарихтағы ақпаратты толық немесе ішінара беру нысаны.

КРЕДИТОР – 1. Еңбекке ақы төлеу, Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына әлеуметтік аударымдарды төлеу, авторлық сыйақы төлеу, салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер бойынша міндеттемелерді қоса алғанда, борышкерге азаматтық-құқықтық және өзінің өзге де

логам и другим обязательным платежам в бюджет. 2. Сторона кредитного договора, предоставляющая бюджетный кредит в соответствии с бюджетным и гражданским законодательством Республики Казахстан. 3. **К.** при бюджетном кредитовании из республиканского бюджета является Правительство Республики Казахстан. От лица Правительства Республики Казахстан при бюджетном кредитовании **К.** выступает центральный уполномоченный орган по исполнению бюджета. **К.** при бюджетном кредитовании из местного бюджета является соответствующий местный исполнительный орган.

міндеттемелерінен туындайтын мүліктік талаптары бар тұлға. 2. Қазақстан Республикасының бюджеттік және азаматтық заңнамасына сәйкес бюджеттік несие беретін несие келісімшартының тарабы. 3. Республикалық бюджеттен бюджеттік несиелеу кезінде Қазақстан Республикасының Үкіметі **К.** болып табылады. Бюджеттік несиелеу кезінде бюджетті атқару жөніндегі орталық уәкілетті орган Қазақстан Республикасы Үкіметінің атынан **К.** ретінде әрекет етеді. Жергілікті бюджеттен бюджеттік несиелеу кезінде тиісті жергілікті атқарушы орган **К.** болып табылады.

КРЕСТЬЯНСКИЕ И ИНЫЕ ПОСЕЛЕНИЯ – крестьянские и иные поселения с численностью населения менее 50 человек включаются в состав ближайшего населенного пункта.

ШАРУА ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚОНЫСТАР – халқының саны кемінде 50 адам шаруа және басқа да қоныстар ең жуық елді мекеннің құрамына енгізіледі.

КРЕСТЬЯНСКОЕ (фермерское) ХОЗЯЙСТВО – *крестьянское (фермерское) хозяйство может выступать в формах:* крестьянского хозяйства, в котором предпринимательская деятельность осуществляется в форме семейного предпринимательства, основанного на базе общей совместной собственности; фермерского хозяйства, основанного на осуществлении личного предпринимательства; фермерского хозяйства, орга-

ШАРУА ШАРУАШЫЛЫҒЫ (фермерлік) ҚОЖАЛЫҒЫ – *шаруа (фермер) қожалығы мынадай нысандарда болуы мүмкін:* кәсіпкерлік қызмет бірлескен ортақ меншік базасына негізделген отбасылық кәсіпкерлік нысанында жүзеге асырылатын шаруа қожалығы; өзіндік кәсіпкерлікті жүзеге асыруға негізделген фермер қожалығы; бірлескен шаруашылық қызметі туралы келісімшарт негізінде, жал-

низованного в форме простого товарищества на базе общей долевой собственности на основе договора о совместной хозяйственной деятельности.

КРИТЕРИИ ОПРЕДЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКАНСКИХ И МЕСТНЫХ БЮДЖЕТНЫХ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ (программа) – критерий по виду собственности, определяющий бюджетный инвестиционный проект (программа) как республиканский или местный в зависимости от возникающего права собственности (республиканской или коммунальной) на имущество, полученное в результате реализации бюджетного инвестиционного проекта (программы); *критерий по получателям выгод*, определяющий бюджетный инвестиционный проект (программа) как республиканский, если получателями экономических выгод от реализации бюджетного инвестиционного проекта (программа) являются субъекты двух и более областей, города республиканского значения, столицы, и как местный, если получателями экономических выгод от реализации бюджетного инвестиционного проекта (программы) являются субъекты одной области, города республиканского значения, столицы.

КРУПНОГАБАРИТНОЕ ТРАНСПОРТНОЕ СРЕДСТВО –

пы үлестік меншік базасында жай серіктестік нысанында ұйымдастырылған фермер қожалығы.

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ЖЕРГІЛІКТІ БЮДЖЕТТІК ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАРДЫ (бағдарлама) АНЫҚТАУ ӨЛШЕМДЕРІ – меншік түрі бойынша өлшемдер бюджеттік инвестициялық жобаны (бағдарлама) іске асыру нәтижесінде алынған мүлікке туындайтын меншік құқығына (республикалық немесе коммуналдық) байланысты оны республикалық немесе жергілікті бюджеттік инвестициялық жоба ретінде айқындайтын өлшем: *пайда алушылар бойынша өлшемдер* – егер бюджеттік инвестициялық жобаның (бағдарлама) іске асырылуынан экономикалық пайда алушылар екі және одан да көп облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың субъектілері болса, бюджеттік инвестициялық жобаны (бағдарлама) – республикалық, ал егер бюджеттік инвестициялық жобаны (бағдарлама) іске асырудан экономикалық пайда алушылар бір облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың субъектілері болса, оны жергілікті деп тануды айқындайтын өлшем.

ІРІ КӨЛЕМДІ КӨЛІК ҚҰРАЛЫ – көлемі нормативтік құқықтық

К

транспортное средство с грузом или без груза, имеющее превышение габаритных размеров, установленных нормативными правовыми актами.

КРУПНОГАБАРИТНЫЕ И ТЯЖЕЛОВЕСНЫЕ ГРУЗЫ – грузы, которые с учетом габаритов и массы автотранспортного средства превышают установленные на территории РК допустимые габаритные и весовые параметры автотранспортных средств для движения по автомобильным дорогам.

КРУПНЫЙ АКЦИОНЕР – акционер или несколько акционеров, действующих на основании заключенного между ними соглашения, которому (которым в совокупности) принадлежат десять и более процентов голосующих акций акционерного общества.

КРУПНЫЙ УЧАСТНИК БАНКА – физическое или юридическое лицо (за исключением случаев, когда таким владельцем является государство или национальный холдинг либо национальная управляющая компания, а также случаев, предусмотренных Законом РК «О банках и банковской деятельности в РК»), которое в соответствии с письменным согласием уполномоченного органа может владеть прямо или косвенно десятью или более процентами размещенных (за вычетом привилегированных

актілерде белгіленген көлем мөлшерінен асатын, жүгі бар немесе жүксіз көлік құралы.

ІРІ КӨЛЕМДІ ЖӘНЕ АУЫР САЛМАҚТЫ ЖҮКТЕР – автокөлік құралының көлемін және салмағын ескере отырып, автокөлік жолдарымен жүру үшін автокөлік құралдарына ҚР аумағында белгіленген рұқсат етілген көлем және салмақ өлшемдерінен асатын жүктер.

ІРІ АКЦИОНЕР – бір-бірімен жасалған келісім негізінде әрекет ететін, өзіне (жинақтап алғанда өздеріне) акционерлік қоғамның дауыс беретін акцияларының он және одан да көп пайызы тиесілі акционер немесе бірнеше акционер.

БАНКТІҢ ІРІ ҚАТЫСУШЫСЫ – уәкілетті органның жазбаша келісіміне сәйкес банктің орналастырылған (артықшылықты және банк сатып алған акцияларды шегере отырып) акцияларының он немесе одан астам пайызын тікелей немесе жанама иеленетін (мемлекет немесе ұлттық холдинг не ұлттық басқарушы компания осындай иеленуші болып табылатын жағдайларды, сондай-ақ «ҚР банктер және банк қызметі туралы» Заңда көзделген қоспағанда) немесе: банктің

и выкупленных банком) акций банка или иметь возможность: голосовать прямо или косвенно десятью или более процентами голосующих акций банка; оказывать влияние на принимаемые банком решения в силу договора либо иным образом в порядке, определяемом нормативным правовым актом уполномоченного органа.

КРУПНЫЙ УЧАСТНИК ОТКРЫТОГО НАКОПИТЕЛЬНОГО ПЕНСИОННОГО ФОНДА – физическое лицо-резидент РК или юридическое лицо (за исключением случаев, когда таким владельцем является государство, а также случаев, предусмотренных Законом РК «О пенсионном обеспечении в РК»), которое в соответствии с письменным согласием уполномоченного органа может владеть прямо или косвенно десятью или более процентами голосующих акций открытого накопительного пенсионного фонда или иметь возможность: голосовать прямо или косвенно десятью или более процентами голосующих акций открытого накопительного пенсионного фонда; оказывать влияние на принимаемые открытым накопительным пенсионным фондом решения в силу договора либо иным образом в порядке, определяемом нормативными правовыми актами уполномоченного органа.

дауыс беретін акцияларының он немесе одан астам пайызымен тікелей немесе жанама дауыс беруге; келісімшарттың күшіне қарай не өзгеше түрде уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілерінде айқындалған тәртіппен банк қабылдайтын шешімдерге ықпал ету мүмкіндігі бар жеке және заңды тұлға.

АШЫҚ ЖИНАҚТАУШЫ ЗЕЙНЕТАҚЫ ҚОРЫНЫҢ ІРІ ҚАТЫСУШЫСЫ – уәкілетті органның жазбаша келісіміне сәйкес ашық жинақтаушы зейнетақы қорының дауыс беретін акцияларының он немесе одан астам пайызын тікелей немесе жанама иелен алатын (мемлекет осындай иеленуші болып табылатын жағдайларды, сондай-ақ ҚР зейнетақымен камсыздандыру туралы» Заңда көзделген жағдайларды қоспағанда) немесе: ашық жинақтаушы зейнетақы қоры акцияларының он немесе одан астам дауыс беретін пайызымен тікелей немесе жанама дауыс беру; ашық жинақтаушы зейнетақы қоры қабылдайтын шешімдерге келісімшартқа орай не уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілерінде айқындалатын тәртіппен өзгеше түрде ықпал ету мүмкіндігіне ие ҚР резиденті-жеке тұлға немесе заңды тұлға.

К

КРУПНЫЙ УЧАСТНИК СТРАХОВОЙ (перестраховочной) ОРГАНИЗАЦИИ – физическое или юридическое лицо (за исключением случаев, когда таким владельцем является государство или национальная управляющая компания, а также случаев, предусмотренных Законом РК «О страховой деятельности»), которое в соответствии с письменным согласием уполномоченного органа может владеть прямо или косвенно десятью или более процентами голосующих акций страховой (перестраховочной) организации или иметь возможность: голосовать прямо или косвенно десятью или более процентами акций страховой (перестраховочной) организации; оказывать влияние на принимаемые страховой (перестраховочной) организацией решения в силу договора либо иным образом в порядке, определяемом нормативными правовыми актами уполномоченного органа.

КРУПНЫЙ УЧАСТНИК ЮРИДИЧЕСКОГО ЛИЦА – физическое или юридическое лицо (за исключением случаев, когда таким владельцем является государство или национальный холдинг либо национальная управляющая компания), которое владеет прямо или косвенно десятью или более процентами долей участия в уставном капитале или голосующих акций юридического лица.

САҚТАНДЫРУ (қайта сақтандыру) ҰЙЫМЫНЫҢ ІРІ ҚАТЫСУШЫСЫ – уәкілетті органның жазбаша келісіміне сәйкес сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының дауыс беретін акцияларының он немесе одан да көп пайызын тікелей немесе жанама иелене алатын (мемлекет немесе ұлттық басқарушы компания осындай иелік етуші болып табылатын жағдайларды, сондай-ақ «Сақтандыру қызметі туралы» ҚР Заңда көзделген жағдайларды қоспағанда) немесе: сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы акцияларының он немесе одан да көп пайызымен тікелей немесе жанама дауыс беру; сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы қабылдайтын шешімдерге келісімшартқа орай не уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілерінде айқындалатын тәртіппен өзгеше түрде ықпал ету мүмкіндігіне ие жеке тұлға немесе заңды тұлға.

ЗАҢДЫ ТҰЛҒАНЫҢ ІРІ ҚАТЫСУШЫСЫ – заңды тұлғаның жарғылық капиталға қатысу үлестерінің немесе дауыс беретін акцияларының он немесе одан астам пайызын иеленетін (осындай иеленуші мемлекет немесе ұлттық холдинг не ұлттық басқарушы компания болып табылатын жағдайларды қоспағанда) жеке немесе заңды тұлға.

КУЛЬТОВОЕ ЗДАНИЕ (сооружение) – объект, предназначенный для богослужений, молитвенных и религиозных собраний, религиозного почитания (паломничества).

КУЛЬТУРА – совокупность материальных и духовных ценностей, созданных и создаваемых человечеством и направленных на гармоничное развитие личности, воспитание патриотизма и удовлетворение эстетических потребностей и интересов граждан РК.

КУЛЬТУРНО-ДОСУГОВЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ – центры повседневного общения (клубы, парки культуры и отдыха, дома и дворцы культуры, центры (дома) народного творчества и другие), развития личности, самодетельного художественного народного творчества, деятельность которых регулируется в порядке, установленном уполномоченным органом.

КУЛЬТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ НАРОДА РК – совокупность культурных ценностей, имеющих государственное значение, исключительно принадлежащих РК без права их передачи иным государствам.

КУЛЬТУРНЫЕ ЦЕННОСТИ – предметы культурного наследия светского и религиозного характера, а также иные ценности.

ГИБАДАТ ҮЙІ (ғимараты) – кұдайға құлшылық етуге, дұға оқу мен діни жиналыстарға, тәу етуге (мінәжат етуге) арналған объект.

МӘДЕНИЕТ – адамзат жасаған әрі жасайтын және жеке тұлғаның жарасымды дамуына. ҚР азаматтарының отаншылдығын тәрбиелеуге және эстетикалық қажеттері мен мүдделерін қанағаттандыруға бағытталған материалдық және рухани құндылықтар жиынтығы.

МӘДЕНИ-ДЕМАЛЫС ҰЙЫМДАРЫ – қызметі уәкілетті орган белгілеген тәртіппен реттелетін күнделікті көпшіліктің арасында (клубтар, мәдениет және демалыс парктері, мәдениет үйлері мен сарайлары, халық шығармашылығы орталықтары (үйлері) және басқалары), жеке тұлғадан, көркемөнерпаз халық шығармашылығын дамыту орталықтары.

ҚР ХАЛҚЫНЫҢ МӘДЕНИ МҰРАСЫ – мемлекеттік маңызы бар және өзге мемлекеттерге беру құқығынсыз ҚР ерекше тиесілі мәдени құндылықтар жиынтығы.

МӘДЕНИ ҚҰНДЫЛЫҚТАР – зайырлы және діни сипаттағы мәдени мұра заттары, сондай-ақ тарихи, көркем, ғылыми не-

имеющие историческое, художественное, научное или иное культурное значение.

КУМУЛЯТИВНОЕ ГОЛОСОВАНИЕ – способ голосования, при котором на каждую участвующую в голосовании акцию приходится количество голосов, равное числу избираемых членов органа общества.

КУПОН ПО ДОЛГОВЫМ ЦЕННЫМ БУМАГАМ – сумма, выплачиваемая (подлежащая выплате) эмитентом сверх номинальной стоимости долговых ценных бумаг в соответствии с условиями выпуска

КУРС – цена, по которой покупаются или продаются акции, облигации и другие ценные бумаги.

КУРСАНТЫ – военнослужащие, составов солдат (матросов), сержантов (старшин), обучающиеся в учебных частях (центрах), средних или высших военных учебных заведениях.

КУРСОВАЯ РАЗНИЦА (положительная, отрицательная) – разница, возникающая по операциям, совершаемым в иностранной валюте.

КУРТАЖ – вознаграждение, выплачиваемое посреднику при совершении сделки с векселем.

месе өзге де мәдени мәні бар құндылықтар.

КУМУЛЯТИВТІК ДАУЫС БЕРУ – дауыс беруге қатысушы әрбір акцияға қоғам органы сайланатын мүшелерінің санына тең дауыс саны келетін дауыс беру тәсілі.

БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР БОЙЫНША КУПОН – шығарылым шарттарына сәйкес эмитент борыштық бағалы қағаздардың номиналдық құнының үстінен төлейтін (төленуге жататын) сома

КУРС – акциялар, облигациялар және басқа бағалы қағаздар сатып алынатын немесе сатылатын баға.

КУРСАНТТАР – оқу-жаттығу бөлімінде (орталық), орта немесе жоғары әскери оқу орындарында оқитын сарбаздар (матростар), сержанттар (старшиналар) құрамының әскери қызметшілері.

БАҒАМДЫҚ АЙЫРМА (он, теріс) – шетелдік валютамен жасалған операциялар бойынша пайда болатын айырма.

КУРТАЖ – вексельмен мәміле жасалған кезде делдалға төленетін сыйақы.

ЛЕВЕРЕДЖ – соотношение между размерами обязательств и собственного капитала эмитента.

ЛЕГАЛИЗАЦИЯ ИМУЩЕСТВА – процедура признания государством прав на имущество, выведенное из законного экономического оборота в целях сокрытия доходов и неоформленное в соответствии с законодательством РК либо оформленное на ненадлежащее лицо.

ЛЕГИТИМАЦИОННЫЕ ЗНАКИ – фишки, жетоны определенного номинала, заменяющие наличные деньги, реализуемые через кассы игорного заведения и используемые в игорных заведениях для участия в азартных играх.

ЛЕГКОВОЙ АВТОМОБИЛЬ – автотранспортное средство, предназначенное для автомобильной перевозки пассажиров и багажа и имеющее не более восьми мест для сидения, исключая место водителя.

ЛЕКАРСТВЕННЫЕ СРЕДСТВА – средства, представляющие собой или содержащие фармако-

ЛЕВЕРЕДЖ – эмитенттің міндеттемелері мен өз капиталы мөлшерлерінің арақатынасы.

МҮЛІКТІ ЖАРИЯ ЕТУ – табысты жасыру мақсатында заңды экономикалық айналымнан шығарылған және ҚР заңнама-сына сәйкес рәсімделмеген не тиесілі емес тұлғаға рәсімделген мүлікке құқықтарды мемлекеттің тану рәсімі.

ЗАҢДАСТЫРЫЛҒАН БЕЛГІЛЕР – ойын мекемесінің кассалары арқылы сатылатын және құмар ойындарға қатысу үшін ойын мекемелерінде пайдаланылатын, қолма-қол ақшаны алмастыратын белгілі бір номиналдағы фишкалар, жетондар.

ЖЕҢІЛ АВТОКӨЛІК – жолаушылар мен жолжүкті автокөлікпен тасымалдауға арналған және жүргізушінің орнын коспағанда, отыратын орны сегізден аспайтын автокөлік құралы.

ДӘРІЛІК ЗАТТАР – аурулардың алдын алуға, оларды диагностикалауға және емдеуге, сондай-

логически активные вещества, предназначенные для профилактики, диагностики и лечения заболеваний, а также изменения состояния и функций организма: лекарственное вещество, лекарственная субстанция, лекарственное сырье природного происхождения, лекарственные ангро- и балк-продукты, лекарственные препараты, иммунобиологические медицинские препараты.

К **Л.с. приравняются**: парафармацевтики, медицинская техника и изделия медицинского назначения (линзы контактные и для коррекции зрения, предметы и материалы, изделия, инструменты, устройства, приборы, аппаратура), используемые в целях диагностики, профилактики и лечения заболеваний.

ЛЕС – природный комплекс, формирующийся на определенной территории, на основе совокупности древесной и кустарниковой растительности и других компонентов живой природы, взаимодействующий с окружающей средой и имеющий важное экологическое, экономическое и социальное значение.

ЛЕСИСТОСТЬ – степень покрытия лесом какой-либо территории, определяемая отношением покрытых лесом земель к ее общей площади, выраженная в процентах.

ак ағзасының күйі мен функцияларының өзгеруіне арналған фармакологиялық белсенді заттарды білдіретін немесе олардан тұратын құралдар: дәрілік зат, дәрілік субстанция, табиғи текті дәрілік шикізат, дәрілік ангро-және балк өнімдері, дәрілік препараттар, иммунобиологиялық медициналық препараттар.

Д.з.-ға теңестіріледі: аурулардың диагностикасы, алдын алу және емдеу мақсатында пайдаланылатын парафармацевтикалар, медициналық техника мен медициналық мақсаттағы бұйымдар (көзге салынатын және оны түзейтін линзалар, керек-жарактар және материалдар, бұйымдар, құрал-саймандар, құрылғылар, аспаптар, аппаратура).

ОРМАН – ағаш пен бұта өсімдіктерінің және жанды табиғаттың басқа да компоненттерінің жыынтығы негізінде белгілі бір аумақта қалыптасқан, қоршаған ортамен өзара байланыстағы және маңызды экологиялық, экономикалық және әлеуметтік мәні бар табиғи кешен.

ОРМАНДЫ Өңір – қайсыбір аумақта орман өсуінің жердің жалпы алаңына орман өскен жердің қатысы арқылы анықталып, пайызбен белгіленетін дәрежесі.

ЛЕСНИЧЕСТВО – структурное подразделение лесовладельца, располагающееся в его границах, предназначенное для планирования и выполнения лесозащитных мероприятий, расчета объемов лесопользования.

ЛЕСНОЕ ХОЗЯЙСТВО – отрасль экономики, осуществляющая деятельность по изучению и учету лесного фонда, включающая мероприятия по его охране и защите, воспроизводству лесов и лесоразведению, регулированию лесопользования и контролю за его осуществлением.

ЛЕСОВЛАДЕЛЬЦЫ – государственные организации, которым участки государственного лесного фонда предоставлены на праве постоянного землепользования, а также физические и негосударственные юридические лица, в чьей собственности находятся участки частного лесного фонда в соответствии с Лесным кодексом.

ЛЕСОВЛАДЕНИЕ – право владения и пользования участками государственного лесного фонда, предоставляемое Правительством РК государственным лесовладельцам для ведения лесного хозяйства и лесопользования, функционирования особо охраняемых природных территорий, а также право владения, пользования и распоряжения частным

ОРМАНШЫЛЫҚ – орман иеленушінің өз шекарасында орналасқан, орман шаруашылығы іс-шараларын жоспарлау мен орындауға, орман пайдалану көлемін есептеуге арналған құрылымдық бөлімшесі.

ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫ – орман қорын күзету мен қорғау, ормандарды молықтыру мен орман өсіру, орман пайдалануды реттеу және оның жүзеге асырылуын бақылау жөніндегі іс-шараларды қоса, орман қорын зерттеу және оның есебін жүргізу жөніндегі қызметті жүзеге асыратын экономика саласы.

ОРМАН ИЕЛЕНУШІЛЕР – мемлекеттік орман қоры учаскелері тұрақты жер пайдалану құқығымен берілген мемлекеттік ұйымдар, сондай-ақ Орман кодексіне сәйкес жекеше орман қоры учаскесі меншігінде болатын жеке және мемлекеттік емес заңды тұлғалар.

ОРМАН ИЕЛЕНУ – орман шаруашылығын жүргізу мен орман пайдалану, ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың жұмыс істеуі үшін мемлекеттік орман иеленушілерге ҚР Үкіметі беретін мемлекеттік орман қоры учаскелерін иелену мен пайдалану құқығы, сондай-ақ жекеше орман иеленушілерге Орман кодексінде белгіленген

лесным фондом, предоставляемое частным лесовладельцам в порядке, установленном Лесным кодексом.

ЛЕСОРАЗВЕДЕНИЕ – создание и выращивание искусственных лесных насаждений на территориях, не находившихся ранее под лесом.

ЛЕСОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ МЕРОПРИЯТИЯ – комплекс организационных и технических мероприятий по охране, защите лесного фонда, воспроизводству лесов и лесоразведению, регулированию лесопользования, проводимых на основе материалов лесоустройства.

ЛЕТНАЯ ГОДНОСТЬ – техническое состояние гражданского воздушного судна, которое отвечает летно-техническим характеристикам, параметрам и летным качествам гражданского воздушного судна.

ЛЕТОПИСЬ ПРИРОДЫ – свод сведений системных наблюдений, осуществляемых научными подразделениями государственных природных заповедников, государственных национальных природных парков, государственных природных резерватов и государственных региональных природных парков, за состоянием экологических систем и объектов государственного природно-заповедного фонда, вводимых по единой методике.

тәртіптен берілетін жекеше орман қорын иелену, пайдалану және оған билік ету құқығы.

ОРМАН ӨСІРУ – бұрын орман болмаған аумақтарда ағаш екпелерін қолдан отырғызу және өсіру.

ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫ ІС-ШАРАЛАРЫ – орман орналастыру материалдары негізінде жүргізілетін орман қорын күзету, қорғау, ормандарды молықтыру мен орман өсіру, орман пайдалануды реттеу жөніндегі кешенді ұйымдастырушылық және техникалық іс-шаралар.

ҰШУ ЖАРАМДЫЛЫҒЫ – азаматтық әуе кемесінің ұшутехникалық сипаттамаларына, параметрлеріне және ұшу сапаларына сай азаматтық әуе кемесінің техникалық жай-күйі.

ТАБИҒАТ ЖЫЛНАМАСЫ – мемлекеттік табиғи қорықтар, мемлекеттік ұлттық табиғи парктер, мемлекеттік табиғи резерваттар және мемлекеттік өңірлік табиғи парктер ғылыми бөлімшелерінің мемлекеттік табиғи-қорық қорының экологиялық жүйелері мен объектілерінің жай-күйіне бірыңғай әдістеме бойынша жүзеге асыратын жүйелі байқаулар мәліметтерінің жиынтығы.

ЛЕЧЕНИЕ – комплекс медицинских услуг, направленных на устранение и приостановление заболевания, а также предупреждение его прогрессирования.

ЛЖЕПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО – создание коммерческой организации без намерения осуществлять предпринимательскую или банковскую деятельность, имеющее целью получение кредитов, освобождение от налогов, извлечение иной имущественной выгоды или прикрытие запрещенной деятельности, не причинившее крупный ущерб физическому лицу, организации или государству.

ЛИЗИНГ – передача имущества (предмета лизинга) по договору лизинга на срок свыше трех лет, если она отвечает одному из следующих условий: передача имущества (предмета лизинга) в собственность лизингополучателю по фиксированной цене определена договором лизинга; срок лизинга превышает семьдесят пять процентов срока полезной службы передаваемого по лизингу имущества (предмета лизинга); текущая (дисконтированная) стоимость лизинговых платежей за весь срок лизинга превышает девяносто процентов стоимости передаваемого по лизингу имущества (предмета лизинга).

Не признаются Л. – лизинговые сделки в случае несоблю-

ЕМДЕУ – ауруларды жоюға және бетін қайтаруға, сондай-ақ олардың асқинуын болғызбауға бағытталған медициналық қызметтер көрсету кешені.

ЖАЛҒАН КӘСІПКЕРЛІК – кәсіпкерлік немесе банк қызметін жүзеге асыру ниетінсіз, несие алу, салық төлеуден босатылу, өзге де мүліктік пайда алу немесе тыйым салынған қызметті жасыру мақсаты бар жеке тұлғаға, ұйымға немесе мемлекетке ірі зиян келтірмеген, коммерциялық ұйым құру.

ЛИЗИНГ – мүлікті лизинг (лизинг нысанасы) келісімшарты бойынша үш жылдан артық мерзімге беру, егер ол мынадай талаптардың біріне сай келсе: мүлікті (лизинг нысанасын) лизинг алушының меншігіне тіркелген баға бойынша беру лизинг келісімшартымен анықталса; лизинг мерзімі мүлік лизингі (лизинг нысанасы) бойынша берілетін пайдалы қызмет мерзімінің жетпіс бес пайызынан асса; лизингтік төлемдердің ағымдағы (дисконтталған) құны лизингтің (лизинг нысанасы) бүкіл мерзімінде мүлік лизингі бойынша берілетін құнның тоқсан пайызынан асса.

Л. деп танылмайды: осы корсетілген шарттар сақталмаған жағдайда немесе олар бойынша

дения указанных выше условий или в случае расторжения по ним договора лизинга (прекращения обязательств по договору лизинга) до истечения трех лет с даты заключения таких договоров.

ЛИЧНОЕ ИМУЩЕСТВО ФИЗИЧЕСКОГО ЛИЦА – имущество физического лица в материальной форме, находящееся на праве собственности или являющееся его долей в общей собственности и не предназначенное для использования в предпринимательских целях.

ЛИЗИНГОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ – деятельность лизингодателя по выполнению условий договора лизинга.

ЛИЗИНГОВАЯ СДЕЛКА – это совокупность согласованных действий участников лизинга, направленных на установление, изменение или прекращение гражданских прав и обязанностей.

ЛИЗИНГОВЫЕ ПЛАТЕЖИ – периодические платежи, представляющие собой общую сумму платежей по договору лизинга за весь срок действия договора лизинга, которые должны быть рассчитаны с учетом возмещения всей или существенной части стоимости предмета лизинга по цене на момент заключения договора лизинга и осуществляемые на протяжении срока действия договора лизинга.

лизинг шарты, осындай шарт жасалған күннен бастап үш жыл өткенге дейін бұзылған (лизинг шарты бойынша міндеттеме токтатылған) жағдайда лизингтік мәмілелер.

ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫҢ ЖЕКЕ МҮЛКІ – жеке тұлғаның меншік құқығындағы немесе ортақ меншіктегі үлесі болып табылатын, кәсіпкерлік мақсаттарда пайдалануға арналмаған материалдық нысандағы мүлкі.

ЛИЗИНГ ҚЫЗМЕТІ – лизинг берушінің лизинг келісімшартының талаптарын орындау жөніндегі қызметі.

ЛИЗИНГ МӘМІЛЕСІ – лизингке қатысушылардың азаматтық құқықтар мен міндеттерді белгілеуге, өзгертуге немесе тоқтатуға бағытталған келісілген іс-әрекетінің жиынтығы.

ЛИЗИНГ ТӨЛЕМДЕРІ – лизинг келісімшартын жасаған кездегі баға бойынша лизинг нысанасы құнының барлық немесе елеулі бөлігінің өтелуін ескере отырып есептелуге тиіс және лизинг келісімшартының қолданылу мерзімі бойына жүзеге асырылатын, лизинг келісімшарты қолданылуының бүкіл мерзімі ішінде лизинг келісімшарты бойынша төлемдердің жалпы сомасын білдіретін мерзімдік төлемдер.

ЛИЗИНГОВЫЙ ПЛАТЕЖ – часть стоимости товара с учетом вознаграждения, предусмотренная договором (контрактом) лизинга.

ЛИЗИНГОДАТЕЛЬ – участник лизинговой сделки, который за счет привлеченных и собственных денег приобретает в собственность предмет лизинга и передает его лизингополучателю на условиях договора лизинга. В рамках одной лизинговой сделки лизингодатель не вправе одновременно выступать в качестве другого ее участника.

ЛИЗИНГОПОЛУЧАТЕЛЬ – участник лизинговой сделки, который принимает на условиях договора лизинга предмет лизинга для предпринимательских целей.

ЛИКВИДАЦИОННЫЙ ФОНД – фонд, формируемый недропользователем для устранения последствий операций по недропользованию в РК.

ЛИКВИДАЦИЯ ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ СИТУАЦИЙ – спасательные, аварийно-восстановительные и другие неотложные работы, проводимые при возникновении чрезвычайных ситуаций и направленные на спасение жизни и сохранение здоровья людей, снижение размеров ущерба и материальных потерь, а также на локализацию зон чрезвычайных ситуаций.

ЛИЗИНГТІК ТӨЛЕМ – сыйақыны есептегенде лизинг келісімшартында (өзара шарт) көзделген тауар құнының бір бөлігі.

ЛИЗИНГ БЕРУШІ – тартылған ақша және өз ақшасы есебінен лизинг нысанасын меншігіне сатып алатын және оны лизинг алушыға лизинг келісімшартының талаптарымен беретін лизинг мәмілесіне қатысушы. Бір лизинг мәмілесінің шеңберінде, лизинг беруші бір мезгілде оның басқа қатысушысы ретінде іс-әрекет жасауға құқылы емес.

ЛИЗИНГ АЛУШЫ – лизинг келісімшартының талаптарына орай кәсіпкерлік мақсаттар үшін лизинг нысанасын қабылдайтын лизинг мәмілесіне қатысушы.

ТАРАТУ ҚОРЫ – ҚР жер қойнауын пайдалану жөніндегі операциялардың салдарын жою үшін жер қойнауын пайдаланушы құратын қор.

ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАРДЫ ЖОЮ – төтенше жағдайлар пайда болған кезде жүргізілетін және тұлғалардың өмірін сақтап, денсаулығын қорғауға, залал мен материалдық шығындар көлемін азайтуға, сондай-ақ төтенше жағдайлар аймағының одан әрі таралмауына бағытталған құтқару, авариялық-қалпына келтіру жұмыстары мен басқа да кезек күттірмейтін жұмыстар.

ЛИКВИДАЦИЯ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ – один из способов (форм) прекращения юридических лиц, заключающийся в ликвидации их дел и имущества.

При л.ю.л. имеет место прекращение их производственной, торговой, научно-технической и общественной деятельности, удовлетворение их кредиторов, возврат паевых взносов членам юридических лиц, продажа имущества.

ЛИКЕРО-ВОДОЧНЫЕ ИЗДЕЛИЯ – алкогольная продукция с объемной долей этилового спирта от полутора процентов, представляющая собой смеси различных спиртовых соков, морсов, настоев и ароматных спиртов, получаемых переработкой плодово-ягодного и ароматического растительного сырья с добавлением к ним сахарного сиропа, эфирных масел, вино-материала, виноградных вин, коньяка, лимонной кислоты и других пищевых продуктов, а также спирта и воды.

ЛИМИТ ДОЛГА МЕСТНОГО ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО ОРГАНА – устанавливаемая Правительством Республики Казахстан для местных исполнительных органов области, города республиканского значения, столицы фиксированная сумма полученных и непогашенных займов местного исполнительного органа на соответствующий

ЗАНДЫ ТҰЛҒАЛАРДЫ ТАРАТУ – заңды ұйымдардың жұмысын тоқтату әдістерінің (нысан) бірі, бұл жағдайда олардың жұмысы тоқтатылып, мүлкі алынады.

З.т.т. кезінде олардың өндірістік, ғылыми-техникалық және қоғамдық қызметі тоқтатылады. олардың несиелік қарыздары өтеледі. заңды ұйымдардың мүшелеріне үлесті жарналары қайтарылады, мүліктері сатылады.

ЛИКЕР-АРАҚ ӨНІМДЕРІ – жеміс-жидек және хош иісті өсімдік шикізатын өндеп, оларға кант шырынын, эфир майларын, шарап материалын, жүзім шараптарын, коньяк, лимон қышқылын және басқа да тағамдық өнімдерді, сондай-ақ спирт пен суды қоса отырып алынған спиртте ұсталған түрлі шырындардың, морстардың, тұнбалар мен хош иісті спирттердің қоспасынан тұратын этил спиртінің көлемдік үлесі бір жарым пайыздан басталатын алкоголь өнімі.

ЖЕРГІЛІКТІ АТҚАРУШЫ ОРГАН БОРЫШЫНЫҢ ЛИМИТІ – Қазақстан Республикасының Үкіметі облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті атқарушы органдары үшін белгіленген жергілікті атқарушы органның тиісті қаржы жылына алынған және өтелмеген қарыздарының тіркелген со-

финансовый год, которую не должен превышать фактический долг местного исполнительного органа на заданную дату (на конец соответствующего финансового года).

ЛИМИТ ПРАВИТЕЛЬСТВЕННОГО ДОЛГА – утверждаемая законом о республиканском бюджете фиксированная сумма полученных и непогашенных правительственных займов на соответствующий финансовый год, которую не должен превышать фактический долг Правительства Республики Казахстан на заданную дату (на конец соответствующего финансового года).

ЛИМИТ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ГАРАНТИЙ – утверждаемая законом о республиканском бюджете фиксированная сумма на соответствующий финансовый год, в пределах которой могут быть выданы государственные гарантии.

ЛИМИТ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ ПОРУЧИТЕЛЬСТВ ГОСУДАРСТВА – утверждаемая законом о республиканском бюджете фиксированная сумма на соответствующий финансовый год, в пределах которой могут быть выданы поручительства государства.

масы, жергілікті атқарушы органның белгіленген күнге (тиісті қаржы жылының аяғына) нақты борышы одан аспауға тиіс.

ҮКІМЕТТІК БОРЫШ ЛИМИТІ – тиісті қаржы жылына алынған және өтелмеген үкіметтік қарыздардың республикалық бюджет туралы заңмен бекітілетін тіркелген сомасы, белгіленген күнге (тиісті қаржы жылының аяғына) қарай Қазақстан Республикасы Үкіметінің нақты борышы одан аспауға тиіс.

МЕМЛЕКЕТТІК КЕПІЛДІКТЕРДІ БЕРУ ЛИМИТІ – тиісті қаржы жылына республикалық бюджет туралы заңмен бекітіліп, тіркелген сома, соның шегінде мемлекеттік кепілдіктер берілуі мүмкін.

МЕМЛЕКЕТ КЕПІЛГЕРЛІКТЕРІН БЕРУ ЛИМИТІ – тиісті қаржы жылына республикалық бюджет туралы заңмен бекітілетін тіркелген сома, соның шегінде мемлекет кепілгерліктері берілуі мүмкін.

ЛИМИТИРОВАННОЕ УМЕНЬШЕНИЕ РАЗМЕРА НАЛОГА

– имеет место в том случае, если соответствующее имущество (доход) не признается объектом обложения или исключается из этого объекта частично, в определенном размере. Например, доходы участников Великой Отечественной войны, инвалидов I и II группы освобождаются от обложения индивидуальным подоходным налогом, но в пределах 480-кратного месячного расчетного показателя.

ЛИНИИ РЕГУЛИРОВАНИЯ ЗАСТРОЙКИ (линии застройки)

– границы застройки, устанавливаемые при размещении зданий (сооружения, строения) с отступом от красных и желтых линий или от границы земельного участка.

ЛИНИИ СВЯЗИ – линии передачи (кабельные, радиорелейные, спутниковые и другие), физические цепи и линейно-кабельные сооружения связи, в том числе магистральные (международные и междугородные).

ЛИСТИНГ – включение ценных бумаг в категорию списка ценных бумаг фондовой биржи, для включения и нахождения в которой внутренними документами фондовой биржи установлены специальные (листинговые) тре-

САЛЫҚ МӨЛШЕРІН ТӨМЕНДЕТУДІҢ ШЕКТЕЛУІ

– салық салу объектісі ретінде есепке алмауға немесе салық салудан алып тастауға сәйкес келетін заң бойынша қарастырылған мүліктер (табыс) бар. Мысалы, Ұлы Отан соғысы ардагерлерінің, бірінші және екінші топ мүгедектерінің табыстары жеке табыс салығы бойынша салық салудан босатылады, бірақта 480 айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде ғана.

ҚҰРЫЛЫС САЛУДЫ РЕТТЕЙТІН СЫЗЫҚ (құрылыс салу сызығы)

– қызыл және сары сызықтардан немесе жер учаскелері шекарасынан шегіндіре отырып, үйлерді (ғимарат, құрылыс) орналастыру кезінде белгіленген құрылыс салу шекарасы.

БАЙЛАНЫС ЖОЛДАРЫ – тарату жолдары (кәбілдік, радиорелейлік, жерсеріктік және басқалары), байланыстың физикалық тізбектері және жол-кәбілдік құрылыстары, оның ішінде магистральдық (халықаралық және қалааралық) жолдар.

ЛИСТИНГ – бағалы қағаздарды қор биржасының бағалы қағаздар тізімінің санатына енгізу, оған енгізу және сол санатта болу үшін қор биржасының ішкі құжаттарында бағалы қағаздарға және олардың эмитенттеріне

бования к ценным бумагам и их эмитентам.

арнайы (листингтік) талалтар белгіленген.

ЛИЦА БЕЗ ГРАЖДАНСТВА В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН

– лица, не являющиеся гражданами РК и не имеющие доказательства своей принадлежности к гражданству иного государства.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ АЗАМАТТЫҒЫ ЖОҚ ТҰЛҒАЛАР

– ҚР азаматтары емес және өзінің басқа мемлекеттің азаматтығына қатысты екендігінің дәлелі жоқ тұлғалар.

ЛИЦА, ЗАНИМАЮЩИЕ ОТВЕТСТВЕННУЮ ГОСУДАРСТВЕННУЮ ДОЛЖНОСТЬ

– лица, занимающие должности, устанавливаемые Конституцией РК, конституционными и иными законами РК для непосредственного исполнения функций государства и полномочий государственных органов.

ЖАУАПТЫ МЕМЛКЕТТІК ҚЫЗМЕТ АТҚАРАТЫН ТҰЛҒАЛАР

– мемлекеттің міндеттері мен мемлекеттік органдардың өкілеттігін тікелей атқару үшін ҚР Конституциясында, ҚР конституциялық және өзге де заңдарында белгіленген қызметтерді атқаратын тұлғалар.

ЛИЦЕВОЙ СЧЕТ – совокупность записей, содержащихся в системе реестров держателей ценных бумаг или системе учета номинального держания, позволяющих однозначно идентифицировать зарегистрированное лицо с целью регистрации сделок и учета прав по эмиссионным ценным бумагам и иным финансовым инструментам.

ЖЕКЕ ШОТ – бағалы қағаздарды ұстаушылардың тізілімі жүйесінде немесе нақтылы ұстауды есепке алу жүйесінде бар, эмиссиялық бағалы қағаздар мен өзге де қаржы құралдары бойынша мәмілелерді тіркеу және құқықтарды есепке алу мақсатымен тіркелген тұлғаны сөзсіз бірдейлендіруге мүмкіндік беретін жазбалар жиынтығы.

ЛИЦЕВОЙ СЧЕТ НАЛОГОПЛАТЕЛЬЩИКА (налоговый агент) – документ, в том числе в электронной форме, для учета исчисленных, начисленных (уменьшенных), перечисленных и уплаченных (с учетом зачтенных и возвращенных) сумм на-

САЛЫҚ ТӨЛЕУШІНІҢ (салык агенті) ЖЕКЕ ШОТЫ – салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемнің, міндетті зейнетақы жарнасының, әлеуметтік аударымның есептелген, есепке жазылған (азайтылған), аударылған және төленген

логов и других обязательных платежей в бюджет, обязательных пенсионных взносов, социальных отчислений, а также сумм пеней и штрафов.

ЛИЦЕНЗИАР – государственный орган, осуществляющий лицензирование в соответствии с законом РК «О лицензировании».

ЛИЦЕНЗИАТ – 1. Юридическое лицо, осуществляющее деятельность на рынке ценных бумаг на основании лицензии, выданной уполномоченным органом. 2. Физическое или юридическое лицо, имеющее лицензию.

ЛИЦЕНЗИОННЫЙ БРОКЕР – физическое или юридическое лицо, осуществляющее посредническую деятельность при заключении и исполнении договора комплексной предпринимательской лицензии.

ЛИЦЕНЗИОННЫЙ ДОГОВОР – договор, по которому патентообладатель (лицензиар) предоставляет другой стороне (лицензиату) право временно использовать соответствующий объект промышленной собственности определенным образом.

ЛИЦЕНЗИОННЫЙ КОНТРОЛЬ – деятельность лицензиара, направленная на обеспечение соблюдения лицензиатами зако-

(есепке жаткызылғаны және қайтарылғаны ескерілген) сомасын, сондай-ақ өсімпұл мен айыппұлдың сомасын есепке алуға арналған құжат, оның ішінде электрондық нысандағы құжат.

ЛИЦЕНЗИАР – «Лицензиялау туралы» Заңға сәйкес лицензиялауды жүзеге асыратын мемлекеттік орган.

ЛИЦЕНЗИАТ – 1. Уәкілетті орган берген лицензия негізінде бағалы қағаздар нарығындағы қызметті жүзеге асыратын заңды тұлға. 2. Лицензиясы бар жеке немесе заңды тұлға.

ЛИЦЕНЗИЯЛЫҚ БРОКЕР – кешенді кәсіпкерлік лицензия келісімшартын жасасу және орындау кезінде делдалдық қызметті жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлға.

ЛИЦЕНЗИЯЛЫҚ КЕЛІСІМ-ШАРТ – патент иеленуші (лицензиар) басқа тарапқа (лицензиатқа) өнеркәсіптік меншік объектісін белгілі бір түрде уақытша пайдалану құқығын беру келісімшарты.

ЛИЦЕНЗИЯЛЫҚ БАҚЫЛАУ – лицензиардың Қазақстан Республикасының лицензиялау туралы заңнамасын лицензиаттардың

нодательства Республики Казахстан о лицензировании.

ЛИЦЕНЗИОННЫЙ СБОР ЗА ПРАВО ЗАНЯТИЯ ОТДЕЛЬНЫМИ ВИДАМИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ – платеж при выдача (переоформлении) лицензий (дубликата лицензий) на занятие определенными видами деятельности, подлежащими лицензированию в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Выдача лицензий осуществляется уполномоченным государственным органом (лицензиар) в порядке и случаях, установленных законодательством Республики Казахстан. Лицензиары ежеквартально не позднее 15 числа месяца, следующего за отчетным, предоставляют налоговым органам по месту своего нахождения информацию о плательщиках сбора и объектах обложения по форме, установленной уполномоченным органом.

ЛИЦЕНЗИРОВАНИЕ – комплекс мероприятий, связанных с выдачей и переоформлением лицензий, осуществлением контроля лицензиаров за соблюдением лицензиатами соответствующих требований, приостановлением и возобновлением действия лицензий, лишением лицензий.

ЛИЦЕНЗИРУЕМЫЙ ВИД ДЕЯТЕЛЬНОСТИ – вид деятель-

сактауын қамтамасыз етуге бағытталған қызметі.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚЫЗМЕТ ТҮР-ЛЕРІМЕН АЙНАЛЫСУ ҚҰҚЫҒЫ ҮШІН ЛИЦЕНЗИЯЛЫҚ АЛЫМ – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес лицензиялануға тиісті белгілі бір қызмет түрімен айналысуға лицензиялар (лицензиялардың телнұсқасын) беру (қайта ресімдеу) кезінде алынатын төлем.

Лицензиялар беруді Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен және жағдайларда уәкілетті мемлекеттік орган (лицензиар) жүзеге асырады. Лицензиарлар тоқсан сайын есепті айдан кейінгі айдың 15-нен кешіктірмей өзінің орналасқан жері бойынша салық органдарына уәкілетті орган белгілеген нысан бойынша алым төлеушілер мен салық салу объектілері туралы ақпаратты табыс етеді.

ЛИЦЕНЗИЯЛАУ – лицензияларды беруге және қайта ресімдеуге, лицензиаттардың тиісті талаптарды сақтауын лицензиарлардың бақылауды жүзеге асыруына, лицензиялардың қолданылуын тоқтата тұруға және қайта бастауға, лицензиялардан айыруға байланысты іс-шаралар кешені.

ЛИЦЕНЗИЯЛАНАТЫН ҚЫЗМЕТ ТҮРІ – айналысу үшін

ности (определенное действие (операция, классы страхования), для занятия которым требуется получение лицензии в соответствии с Законом РК «О лицензирований».

ЛИЦЕНЗИЯ – разрешение, выдаваемое соответствующим уполномоченным государственным органом физическому или юридическому лицу на занятие определенным видом деятельности или совершение определенных действий (операций).

ЛИЦО – физическое лицо и юридическое лицо.

Физическое Л. – гражданин Республики Казахстан, иностранец или Л. без гражданства.

Юридическое Л. – организация, созданная в соответствии с законодательством Республики Казахстан или иностранного государства (юридическое Л.-нерезидент).

ЛИЦО, ПЕРЕМЕЩАЮЩЕЕ ТОВАРЫ – лицо, совершающее внешнеэкономическую сделку от собственного имени либо по поручению другого лица: лицо, имеющее право пользования и владения на территории РК товарами, находящимися под таможенным контролем, если перемещение товаров через таможенную границу РК осуществляется без совершения внешнеэкономической сделки казахстанским лицом.

«Лицензиялау туралы» ҚР Заңына сәйкес лицензия алу талап етілетін қызмет түрі (белгілі бір іс-әрекет (операция, сақтандыру сыныптары).

ЛИЦЕНЗИЯ – тиісті лицензиардың жеке немесе заңды тұлғаға қызметтің жекелеген түрімен айналысуға немесе белгілі бір іс-әрекетті жүзеге асыруға беретін рұқсаты.

ТҰЛҒА – жеке тұлға және заңды тұлға болып бөлінеді.

Жеке Т. – Қазақстан Республикасының азаматы, шетелдік немесе азаматтығы жоқ тұлға.

Заңды Т. – Қазақстан Республикасының немесе шет мемлекеттің заңнамасына сәйкес құрылған ұйым (резидент емес заңды Т.).

ТАУАРЛАРДЫ ӨТКІЗУШІ ТҰЛҒА – өз атынан не басқа тұлғаның тапсырмасы бойынша сыртқы экономикалық мәміле жасаушы тұлға; егер тауарларды ҚР кедендік шекарасы арқылы өткізу қазақстандық тұлғаның сыртқы экономикалық мәмілелер жасауынсыз жүзеге асырылатын болса, ҚР аумағында кедендік бақылаудағы тауарларды пайдалану мен оларға иелік ету құқығы бар тұлға.

ЛИЧНОЕ ПОДСОБНОЕ ХОЗЯЙСТВО – вид деятельности для удовлетворения собственных нужд на земельном участке, расположенном в сельской местности и пригородной зоне.

ЛИЧНОЕ СТРАХОВАНИЕ – страхование жизни, здоровья, трудоспособности и иных связанных с личностью гражданина интересов.

ЛИЧНЫЕ НАЛОГИ – налоги на доходы (прибыль) налогоплательщика.

Л.н. в отличие от реальных позволяют учитывать фактическую платежеспособность налогоплательщика, так как источником уплаты налога выступают полученные им деньги.

К Л.н. относятся: корпоративный подоходный налог, индивидуальный подоходный налог, налог на сверхприбыль, взимаемый налог с недропользователей, социальный налог.

ЛИШЕНИЕ СВОБОДЫ – состоит в изоляции осужденного от общества путем направления его в колонию-поселение или помещения в исправительную колонию общего, строгого, особого режима или в тюрьму.

ЛОЖНОЕ БАНКРОТСТВО – 1. Ложное банкротство, то есть заведомо ложное объявление руководителем или собственником коммерческой организации,

ӨЗІНДІК ҚОСАЛҚЫ ШАРУАШЫЛЫҚ – ауылдық жерде және қала маңындағы аймақта орналасқан жер учаскесінде өз қажеттерін қанағаттандыруға арналған қызмет түрі.

ЖЕКЕ САҚТАНДЫРУ – азаматтың өмірін, денсаулығын, еңбекке қабілеттілігін және жеке басына байланысты өзге де мүдделерін сақтандыру.

ДЕРБЕС САЛЫҚТАР – салық төлеушінің табыстарына салынатын салықтар (кейде жеке салық деп аталады).

Д.с.-да тек табысы ғана емес, сонымен қатар салық төлеушінің қаржылық жағдайы да ескеріледі.

Д.с.-ға жататындар: корпоративтік табыс салығы, жеке табыс салығы, жер қойнауын пайдаланушылардағы үстеме пайда салығы, әлеуметтік салық.

БАС БОСТАНДЫҒЫНАН АЙЫРУ – сотталушыны колония-коньска жіберу, жалпы, қатан, ерекше режимдегі тузеу колониясына немесе түрмеге отырғызу жолымен оқшаулаудан тұрады.

ЖАЛҒАН БАНКРОТТЫҚ – 1. Жалған банкроттық, яғни коммерциялық ұйым басшысының, меншік иесінің және жеке кәсіпкердің несие берушіге тиесілі төлемді

а равно индивидуальным предпринимателем о своей несостоятельности в целях введения в заблуждение кредиторов для получения отсрочки или рассрочки причитающихся кредиторам платежей или скидки с долгов.

2. Заведомо ложное обращение органа-должника или собственника его имущества в суд или уполномоченный орган о признании его банкротом с целью введения в заблуждение кредиторов для получения отсрочки или рассрочки причитающихся кредиторам платежей, или скидки с долгов, а равно для неуплаты долгов при наличии у него возможности удовлетворить требования кредиторов в полном объеме.

ЛОМБАРДНЫЙ КРЕДИТ – краткосрочный кредит, предоставляемый ломбардами под залог легко реализуемого движимого имущества или ценных бумаг. Оценка изделий, принимаемых в залог, производится по соглашению сторон. Если заемщик не возвращает кредит в срок, то кредитор продает заложенное имущество и за счет вырученной суммы погашает долг и проценты по нему.

ЛОТО – игра на особых картах с номерами (картинками или другими обозначениями), которые закрываются фишками.

ЛЬГОТА – облегчение налогового бремени, является средством

кейінге қалдыруды немесе ұзартуды немесе борыштан шегерім жасатқызу үшін несиелі берушіні адастыру мақсатында өзінің дәріменсіздігі туралы көрінеу жалған хабарлауы. 2. Кредитордың талаптарын толық көлемде қанағаттандыратын мүмкіндігі бола тұрып, кредиторларға тиесілі төлемдерді кейінге қалдыру немесе бөліп-бөліп төлеу немесе борыштарға шегерім алу, сол сияқты борыштарды төлемеу үшін кредиторларды жаңылыстыру мақсатында борышкер-органның немесе оның мүлкі иесінің сотқа немесе уәкілетті органға өзін банкрот деп тану туралы көрінеу жалған өтініш жасауы.

ЛОМБАРДТЫҚ НЕСИЕ – сақтауға берілген жылжитын мүліктерді, заттарды кепілге ала отырып, қарыз беретін несиелік мекеме. Заттардың құнын бағалау тараптардың келісімі бойынша жүзеге асырылады. Заттың иесіне атаулы ломбардтық билет беріледі. Қарызды қайтармаған не иесі мүліктерін сатып алмаған жағдайда, олар ломбардтың меншігіне өтеді де, оларды сатып жіберуіне болады.

ЛОТО – фишкалармен жабылатын нөмірлері (суреттері немесе басқа да белгілері) бар ерекше карталардағы ойын.

ЖЕҢІЛДІК – әрдайым салық ауыртпалығын жеңілдетумен

проведения налоговой политики государства в отношении определенных плательщиков, где налог является средством реализации тех или иных экономических или социальных задач. Так, освобождение граждан от уплаты налога на доходы в виде пенсионных выплат является способом материальной поддержки этих лиц со стороны государства, т.е. налогообложение используется как способ социальной защиты определенной группы населения (пенсионеров).

Льготирование – исключение из общего режима налогообложения. Оно распространяется либо на определенную группу налогоплательщиков, что имеет место при льготировании по закону, либо вообще касается конкретного лица (льгота по договору). Поэтому само по себе установление условий налогообложения, когда обязанность по уплате налога наступает при определенных обстоятельствах, не может рассматриваться как установление налоговой льготы, так как под действие данного налогового режима подпадают все налогоплательщики без исключения. Например, установление налоговым законом необлагаемого минимума не является формой налогового льготирования, поскольку этот минимум касается всех налогоплательщиков.

байланысты болады, сондықтан да белгілі бір төлеушілер арасындағы қатынастарда мемлекеттің салық саясатын жүргізудің құралы бола алады, яғни мұнда салық экономикалық немесе әлеуметтік міндеттерді жүзеге асырудың құралы болып табылады. Азаматтың зейнетақы төлем түріндегі табыстарынан салық төлеуден босату, бұл мемлекет тарапынан жасалған материалдық көмек, атап айтқанда мұнда салық салу халықтың белгілі бір топтарын (зейнеткер) әлеуметтік қолдау әдісі ретінде қолданылады.

Жеңілдік беру – бұл өзіне салық салудың жалпы режимінен шығаруды ұсынады. Бұл салық төлеушілердің заң жүзінде жеңілдік жасалған белгілі бір топтарына қолданылады немесе нақты тұлғаларға (келісімшарт бойынша жеңілдіктер) жасалады. Сондықтан салықты төлеу бойынша міндеттілік белгілі бір жағдайларда өз бетінше салық салудың шарттарын белгілеу кезінде, мұнда салық режимінің барлық төлеушілеріне айрықша салық жеңілдіктерін беру мүмкін болмаған жағдайда орын алады. Мәселен, салық заңдылықтарын белгілеуде, салық салынбайтын минимум салықтық жеңілдіктердің нысаны бола алмайды, бұл минимум барлық салық төлеушілер үшін ортақ болып табылады. Осы себептерге орай кейбір салық төлеушілердің

По этим же причинам не является налоговой льготой и установление специальных или особых режимов налогообложения в отношении некоторых категорий налогоплательщиков (например, установление специальных налоговых режимов для субъектов малого предпринимательства), хотя эти режимы и предусматривают некое уменьшение размера налогового платежа либо упрощение порядка уплаты налога. Л. (независимо от того, что лежит в его основании: закон или договор) выражает собой право субъекта налога на полное или частичное освобождение от его уплаты, уменьшение суммы налога либо на иное изменение условий налогообложения (например, отсрочка уплаты налога или упрощение ведения налогового учета). То есть право на льготу ведет к корректировке налогового обязательства в выгодную для налогоплательщика сторону по сравнению с обычными условиями.

Льготный период – период времени, входящий в состав срока бюджетного кредита, в течение которого заемщиком не осуществляется погашение кредита.

Льготы по налоговой базе – по индивидуальному подоходному налогу в налоговую базу не включаются доходы от операций с государственными ценными бумагами.

санаттары үшін арнайы және ерекше салық режимдері де (мысалы, шағын кәсіпкерлік субъектілері үшін арнайы салық режимдері) салық жеңілдіктері болып табылмайды, бұл режимдерде кейбір салық төлемдерінің мөлшерлерін төмендету мен салық төлеудің оңайлатылған түрін қолданса да. Ж.б. (оның негізділігіне тәуелсіз: заң түрінде ме, әлде келісімшарт бойынша ма) заңға сәйкес салық төлеушіні салық төлеуден біртіндеп немесе түгел босату, салық сомасын төмендету, болмаса салық салудың шарттарын өзгертумен (мәселен, салық төлеудің мерзімін ұзарту немесе салық есептілігінің оңайлатылған түрі) сипатталады. Жеңілдік берілетін құқықтар кәдімгі шарттармен салыстыру бойынша тиімді жақтарын салық төлеушілер үшін салық міндеттіліктерін түзетуге әкеледі.

Жеңілдік кезеңі – бюджеттік несие мерзімінің құрамына кіретін уақыт кезеңі, бұл кезеңде қарыз алушы несиені өтеуді жүзеге асырмайды.

Салық базасы бойынша жеңілдіктер – жеке табыс салығы бойынша салық базасына мемлекеттік бағалы қағаздармен және агенттік облигациялармен жасалған операциялардан түскен табыс қосылмайды.

ЛЫГОТЫ ПО НАЛОГОВОМУ ПЕРИОДУ – напрымер, еслн обычный налоговый период по налогу на добавленную стоимость составляет календарный месяц, то для юридических лиц-производителей сельскохозяйственной продукции налоговый период устанавливается в один год.

ЛЫГОТЫ ПО ОБЪЕКТУ НАЛОГА – напрымер, от уплаты налога на транспортные средства освобождаются специализированные медицинские транспортные средства и карьерные автосамосвалы грузоподъемностью 40 тонн и выше.

ЛЫГОТЫ ПО ПОРЯДКУ ИСЧИСЛЕНИЯ НАЛОГА – напрымер, определенные субъекты малого бизнеса осуществляют свои взаимоотношения с налоговыми органами на основе упрощенной декларации.

ЛЫГОТЫ ПО ПОРЯДКУ УПЛАТЫ НАЛОГА – напрымер, определенные категории субъектов малого бизнеса производят уплату налога на основе разового талона или патента.

ЛЫГОТЫ, ПРЕДУСМАТРИВАЮЩИЕ ОСВОБОЖДЕНИЕ ОТ УПЛАТЫ НАЛОГА – освобождение осуществляется главным образом посредством

САЛЫҚ КЕЗЕНДЕРІ БОЙЫНША ЖЕҢІЛДІКТЕР – мәселен, косылған құн салығы бойынша салық кезені – күнтізбелік ай болса, ал ауыл шаруашылық өнімдерін өндіруші заңды тұлғалар үшін салық кезені бір жыл болып табылады.

САЛЫҚ ОБЪЕКТИСІ БОЙЫНША ЖЕҢІЛДІКТЕР – бұл жерде салық салу объектілеріне жеңілдік беріледі. Мысалы: көлік құралдары салығында мамандандырылған медициналық көлік құралдары және жүк көтергіштігі 40 тонна және одан асатын карьерлік автосамосвалдар салық объектісіне жаппайды.

САЛЫҚТЫ ЕСЕПТЕУ ТӘРТІБІ БОЙЫНША ЖЕҢІЛДІКТЕР – шағын бизнес субъектілерінің белгілі бір бөлігі оңайлатылған декларация негізінде салық төлейді.

САЛЫҚ ТӨЛЕУ ТӘРТІБІ БОЙЫНША ЖЕҢІЛДІКТЕР – мәселен, шағын бизнестің кейбір субъектілері салықты бір жолғы талон немесе патент негізінде төлейді.

САЛЫҚ ТӨЛЕУДЕН БОСАТУ ЖӨНІНДЕ БЕРІЛЕТІН САЛЫҚ ЖЕҢІЛДІКТЕРІ – салықтың түрі бойынша салық төлеушілердің жекелеген тұл-

освобождения от уплаты налога отдельных категорий лиц, в целом подпадающих под признаки налогоплательщика по данному виду налога. Так, в соответствии с общим правилом налогоплательщиком по земельному налогу выступают лица, владеющие земельным участком. Однако такие, например, лица, как участники Великой Отечественной войны и инвалиды, от уплаты данного налога освобождаются. Это является исключением из общего правила и выступает налоговой льготой, являясь элементом социальной политики государства. Полное освобождение от уплаты налога может наступить как следствие того, что лицо обладает тем видом имущества (дохода), которое в силу налоговой льготы не подлежит налогообложению. Так, при исчислении дохода, подлежащего обложению индивидуальным подоходным налогом лиц, не подлежат налогообложению государственные пенсии. И если для гражданина эти пенсионные выплаты являются единственным видом дохода, то он полностью освобождается от уплаты налога на доходы физических лиц.

ЛЬГОТЫ, ПРЕДУСМАТРИВАЮЩИЕ ОТСРОЧКУ УПЛАТЫ НАЛОГА – отсрочку от уплаты налога как налоговую льготу не следует путать с продлением уполномоченным государственным органом срока исполне-

галары салық төлеуден босатылады. Мәселен, жер салығын иелігінде жер учаскесі бар тұлғалар төлеуі тиіс. Ал Ұлы Отан соғысына қатысқандар, мүгедектер жер салығын төлеуден босатылады. Мұнда мемлекеттің әлеуметтік саясаты жүзеге асырылады, яғни мемлекет әлеуметтік топтардың жеке-леген түрлеріне салық төлеуде жеңілдіктер қарастырған. Салық төлеуден толық босатылу, салық салуға жатпайтын мүліктерде (табыс) жүзеге асырылады. Жеке табыс салығын есептеген кезде, жеке тұлғалардың зейнетақысына салық салынбайды. Егер жеке тұлға үшін зейнетақы төлемдері негізгі табыс көзі болса, онда ол салық төлеуден толық босатылады.

САЛЫҚ ТӨЛЕУДІҢ МЕРЗІМІН ҰЗARTY APҚЫЛЫ ЖАСАЛАТЫН САЛЫҚ ЖЕҢІЛДІКТЕРІ – бұл салық төлеушілердің материалдық жағдайы қиындағанда немесе кездейсоқ оқиғаларға сәйкес берілетін

ния налогового обязательства, вызванного невозможностью исполнения данного обязательства, обусловленного тяжелым материальным положением налогоплательщика или какими-то иными чрезвычайными обстоятельствами.

ЛЫГОТЫ, ПРЕДУСМАТРИВАЮЩИЕ УМЕНЬШЕНИЕ РАЗМЕРА НАЛОГА – это уменьшение достигается главным образом тремя путями: посредством установления пониженной налоговой ставки для некоторых категорий плательщиков либо в отношении определенных видов имущества (доход). Так, о чем уже упоминалось выше, при общей ставке по корпоративному подоходному налогу в 20 процентов налогоплательщики, для которых земля является основным средством производства, уплачивают налог по ставке 10 процентов, что представляет собой льготирование государством сельскохозяйственного производства: посредством непризнания объектом налогообложения определенного имущества (доход) или *исключения* из объекта налогообложения определенного имущества (доход). Так, при расчете налогооблагаемого дохода при уплате индивидуального подоходного налога в состав этого дохода не включаются (как не подлежащие налогообложению) алименты, полученные на детей и иждивенцев; посредством установления для некоторых категорий налогоплательщиков в порядке льготирования их деятельности

сальк жеңілдіктері ретінде қарастырылады. Мұны уәкілетті мемлекеттік органдардың сальк міндеттемелерін орындау кезіндегі мүмкінсіздіктеріне қарай мерзімді ұзартуымен шартастыруға болмайды.

САЛЫҚ МӨЛШЕРІН ТӨМЕНДЕТУ АРҚЫЛЫ ЖАСАЛАТЫН ЖЕҢІЛДІКТЕР – сальк төлеушілердің кейбір санаттарына немесе мүліктердің (табыс) жекелеген түрлеріне қатысты төмендетілген сальк ставкаларын белгілеу. Мәселен, корпоративтік табыс салығын төлеушілер үшін 20 пайыздық сальк ставкалары бекітілген, ал негізгі өндіріс құралы жер болып табылатын сальк төлеушілер үшін 10 пайыздық сальк ставкасы берілген, яғни мұнда мемлекет ауыл шаруашылық өнімдерін өндірушілерге сальк жеңілдіктерін қарастырған; сальк салу кезінде мүліктердің (табыс) белгілі бір түрін есепке алмау немесе кейбір мүліктер (табыс) сальк салынуға жатпайды. Жеке табыс салығын төлеу кезінде сальк салынатын табыс есепке алынады, ал осы табыстың құрамына балаларға немесе асырауындағы тұлғаларға алынған алимент кірмейді; сальк төлеушілердің кейбір санаттары үшін олардың қызметтеріне жеңілдіктер беру тәртібінде сальк базасын қатаң түрде есеп-

особого порядка исчисления налоговой базы, в том числе предоставление им права на особые вычеты из этой базы.

Льготы, предусматривающие упрощение ведения налогового учета или порядка исполнения налогового обязательства – такого рода льготы обычно предоставляются определенным категориям налогоплательщиков. Однако еще раз отметим, что установление специальных налоговых режимов в отношении некоторых видов налогоплательщиков, хотя и выражает собой установление облегченного порядка определения суммы налога и его уплаты, нельзя рассматривать в качестве налоговой льготы, так как в данном случае речь идет об упрощении общего порядка исполнения налогового обязательства, а не о налоговой льготе как элементе определенного налога.

Льготы по ставке налога – например, при общей ставке по корпоративному подоходному налогу в 20 процентов налогоплательщики, для которых земля является основным средством производства, уплачивают налог по ставке 10 процентов.

Льготы по субъекту налога – например, от уплаты налога на имущество физических лиц

ке алады, оның ішінде ерекше шегерімдерге құқық беріледі.

Салық есебін жүргізуді немесе салық міндеттемелерін орындау тәртібін оңайлату арқылы берілетін жеңілдіктер – бұл салық төлеушілердің белгілі бір санаттарына ғана беріледі. Салық төлеушілердің кейбір түрлеріне арнаулы салық режимін қолдану – салық сомасын анықтауда және оны төлеуде жеңілдетілген тәртіп беру, бұл, салық міндеттемелерін орындауда жалпы тәртіпті оңайлату мақсатында жүзеге асырылады.

Салық ставкасы бойынша жеңілдіктер – корпоративтік табыс салығында салық төлеушілер негізінен 20 пайыздық ставка бойынша салық төлесе, негізгі өндіріс құралы жер болып табылатын салық төлеушілер 10 пайыздық ставка бойынша салық төлейді.

Салық субъектілері бойынша жеңілдіктер – салық төлеушілердің өзіне са-

освобождаются военнослужащие срочной службы.

лық жеңілдіктері беріледі. Жеке тұлғалардың мүлік салығында мерзімді қызметтегі әскери қызметшілер мерзімді қызметтен өту (оқу) кезеңінде салық төлеуден босатылады.

ЛЮБИТЕЛЬСКИЙ СПОРТ – многостороннее массовое спортивное движение в общей системе физического воспитания граждан, дающее возможность совершенствовать свое спортивное мастерство и достигать высших результатов в различных видах спорта.

ӘУЕСҚОЙЛЫҚ СПОРТ – азаматтардың дене тәрбиесінің жалпы жүйесіндегі өзінің спорт шеберлігін жетілдіруге және спорттың әр түрінде жоғары нәтижелерге жетуге мүмкіндік беретін сан қырлы бұқаралық спорт қозғалысы.

А

МАГАЗИН – капитальное стационарное строение или его часть, обеспеченные торговыми, подсобными, административно-бытовыми помещениями, а также помещениями для приема, хранения и подготовки товаров к продаже.

МАГАЗИН БЕСПОШЛИННОЙ ТОРГОВЛИ – таможенный режим, при котором товары реализуются физическим лицам без взимания таможенных пошлин, налогов и без применения мер нетарифного регулирования, за исключением требований по безопасности товаров, при условии последующего вывоза товаров с таможенной территории РК.

МАГИСТРАЛЬНАЯ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНАЯ СЕТЬ – магистральная железнодорожная инфраструктура, включающая магистральные и станционные пути, а также объекты электрооборудования, сигнализации, связи, устройства, оборудование, здания, строения, сооружения и иные объекты, технологически необходимые для ее функционирования.

ДУКЕН – сауда, қосалқы, әкімшілік-тұрмыстық үй-жаймен, сондай-ақ тауарларды қабылдауға, сақтауға және сатуға дайындауға арналған үй-жаймен қамтамасыз етілген, тұрақты жұмыс істейтін күрделі құрылыс немесе оның бір бөлігі.

БАЖСЫЗ САУДА ДУКЕНІ – тауарлардың кейін ҚР кедендік аумағынан әкетілуі жағдайында, тауарлардың қауіпсіздігі жөніндегі талаптарды қоспағанда, тауарлар жеке тұлғаларға кедендік баждар, салықтар алынбай және тарифтік емес реттеу шаралары қолданылмай сатылатын кедендік режим.

МАГИСТРАЛЬДЫҚ ТЕМІР ЖОЛ ЖЕЛІСІ – магистральдық және станциялық жолдарды, сондай-ақ электрмен жабдықтау, сигнализация, байланыс объектілерін, құрылыстарды, жабдықты, ғимараттарды, құрылыстарды және оның жұмыс істеуі үшін технологиялық жағынан қажетті өзге де объектілерді қамтитын магистральдық темір жол инфрақұрылымы.

МАГИСТРАЛЬНАЯ ЛИНИЯ СВЯЗИ – наземная (кабельная, в том числе волоконно-оптическая, радиорелейная) или спутниковая линия связи, соединяющая зонавые (междугородные) и международные коммутационные станции сетей телекоммуникаций РК и иностранных государств.

МАГИСТРАЛЬНЫЕ ПУТИ – железнодорожные пути, соединяющие железнодорожные станции, предназначенные для функционирования железнодорожного транспорта общего пользования на всей территории РК и обеспечения железнодорожного сообщения с другими государствами.

МАГИСТРАЛЬНЫЙ ТРУБОПРОВОД – инженерное сооружение, состоящее из линейной части и сопряженных с ним наземных объектов, коммуникаций, телеуправления и связи, предназначенное для транспортировки нефти от трубопровода подрядчика до мест перевалки на другой вид транспорта, переработки или потребления.

К.М.т. не относится – трубопровод, работающий в режиме сбросного коллектора.

МАКЕТ – иллюстрационный (наглядный) материал, выполненный в строгом соответствии с масштабом в объемной форме (с детализацией или условно) в

МАГИСТРАЛЬДЫҚ БАЙЛАНЫС ЖОЛЫ – ҚР және шет мемлекеттердің телекоммуникация желілерінің аймақтық (қалааралық) және халықаралық коммутация станцияларын қосатын жердегі (кәбiлдiк, соның ішінде талшықты-оптикалық, радиорелелiк) немесе жерсерiктiк байланыс жолы.

МАГИСТРАЛЬДЫҚ ЖОЛДАР – ҚР бүкіл аумағында жалпы пайдаланудағы темір жол көлігінің жұмыс істеуіне және басқа мемлекеттермен темір жол қатынасын қамтамасыз етуге арналған темір жол станцияларын қосатын темір жолдар.

МАГИСТРАЛЬДЫҚ ҚҰБЫР – мұнайды мердігердің құбырынан көліктің басқа түріне аудару, өңдеу немесе тұтыну орнына дейін тасымалдауға арналған желілік бөліктен және онымен іргелес жатқан жер үсті объектілерінен, коммуникациялардан, телебасқару мен байланыстан тұратын инженерлік құрылыс.

М.қ. жатпайды – құрастырмалы коллектор режимінде жұмыс істейтін құбыр.

МАКЕТ – жоспарланып отырған аумақтың, жобаланып отырған объектінің, оның жекелеген элементінің, сондай-ақ үйжай интерьерінің кеңістіктегі

целях установления пространственной соразмерности планируемых территорий, проектируемых объектов, их отдельных элементов, а также интерьеров помещений или внутреннего пространства сооружений.

В качестве **М.** могут использоваться видеоматериалы компьютерного пространственного моделирования.

МАКЛЕР – лицо, осуществляющее посреднические операции на фондовых, валютных и товарных биржах.

МАЛОИМУЩИЕ – лица, имеющие совокупный месячный доход на каждого члена семьи за последние двенадцать месяцев перед обращением о предоставлении жилища из государственного жилищного фонда ниже прожиточного минимума, установленного для этих целей законодательством.

МАЛООБЕСПЕЧЕННЫЕ – лица трудоспособного возраста, которые в соответствии с законодательством РК имеют право на адресную социальную помощь.

МАРГИНАЛЬНАЯ НАЛОГОВАЯ СТАВКА – ставка, которая установлена налоговым законодательством.

МАРЖА – разница между валютными курсами продавца и покупателя; используется для покры-

өлшемдестігін немесе құрылыстың ішкі кеңістігін белгілеу мақсатында көлемді нысандағы (түгел көрсетіп немесе шартты түрде) масштабқа қатан сәйкес келетін етіп орындалған иллюстрациялық (көрнекі) материал.

М. ретінде компьютерлік кеңістіктік модельдеудің бейнематериалы пайдаланылуы мүмкін.

МАКЛЕР – қор, тауар және валюта биржаларында келісім жасау кезіндегі делдал.

ТАБЫСЫ АЗДАР – мемлекеттік тұрғын-үй қорынан тұрғын үй беруді сұрар алдындағы соңғы он екі айда отбасының әрбір мүшесіне шаққандағы жиынтық айлық табысы заңдарда осы мақсаттар үшін белгіленген ең төменгі күнкөріс деңгейіне жетпейтін тұлғалар.

ТАБЫСЫ АЗ ТҮЛҒАЛАР – ҚР заңдарына сәйкес атаулы әлеуметтік көмек алуға құқығы бар, еңбекке жарамды жастағы тұлғалар.

МАРГИНАЛЬДЫ САЛЫҚ СТАВКАСЫ – салық заңдылықтарына байланысты бекітілген салық ставкалары.

МАРЖА – сатушы мен сатып алушының валюта курсы арасындағы айырмашылық; банк

тия издержек банка и содержит обычно прибыль.

шығынының орнын толтыру үшін пайдаланылады және әдетте пайда келтіреді.

МАРКА ТАБАЧНЫХ ИЗДЕЛИЙ

– элементы товарного знака, которые в совокупности используются производителем для того, чтобы потребитель мог идентифицировать табачное изделие, выпускаемое данным производителем.

ТЕМЕКІ БҰЙЫМЫНЫҢ МАРКАСЫ

– өндіруші шығаратын темекі бұйымын тұтынушының бірегейлендіре алуы үшін сол өндіруші жиынтығында пайдаланатын тауар таңбасының элементтері.

МАРКЕТИНГОВЫЕ УСЛУГИ

– услуги, связанные с исследованием, анализом, планированием и прогнозированием в сфере производства и обращения товаров, работ, услуг в целях определения мер по созданию лучших экономических условий производства и обращения товаров, работ, услуг, включая характеристику товаров, работ, услуг, выработку ценовой стратегии и стратегии рекламы.

МАРКЕТИНГТІК ҚЫЗМЕТ

– тауардың, жұмыстың, қызметің сипаттамасын, баға стратегиясын және жарнама стратегиясын тұжырымдауды қоса алғанда, тауар, жұмыс, көрсетілетін қызмет өндірісі мен айналысына үздік экономикалық жағдай жасау жөніндегі шараны айқындау мақсатында тауар, жұмыс, қызмет өндірісі мен айналысы саласындағы зерттеуге, талдауға, жоспарлауға және болжамдауға байланысты көрсетілетін қызмет.

МАРКИРОВКА – текст, условное обозначение и рисунки, несущие информацию для потребителя и нанесенные на этикетки, контр-этикетки, кольеретки и упаковки.

ТАҢБАЛАУ – тұтынушыға ақпарат жеткізетін және этикеткалардағы, контрэтикеткалардағы, кольереткалардағы, буылып-түйілген заттардағы мәтін, шартты белгілер және суреттер.

МАССОВАЯ ИНФОРМАЦИЯ

– предназначенные для неограниченного круга лиц печатные, аудиовизуальные и иные сообщения и материалы.

БҰҚАРАЛЫҚ АҚПАРАТ

– тұлғалардың шектеусіз топтарына арналған баспа, дыбыс-бейне және өзге де хабарлары мен материалдары.

МАСШТАБ НАЛОГА – это установленные законом параметры измерения предмета налога, они определяются через стоимостные и физические показатели предмета налога.

МАТЕРИАЛЬНОЕ ПОЛОЖЕНИЕ – наличие или отсутствие заработной платы, пенсии, других доходов; их размер; наличие имущества; степень утраты трудоспособности; получение или неполучение материальной помощи от других членов семьи.

МАТЕРИАЛЬНЫЕ НАЛОГОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ – опосредуют само движение денежных средств от налогоплательщика к государству, т.е. в экономическом смысле они выражают собой взимание или уплату налога. а юридическом – исполнение налогового обязательства.

МАТЕРИАЛЬНЫЙ УЩЕРБ – 1. Реальный ущерб и неполученные доходы (упущенная выгода) отечественных производителей от поставок импортного товара. субсидируемого иностранным государством (союзом иностранных государств). 2. Реальный ущерб и неполученные доходы (упущенная выгода) отечественных производителей от поставок товара по демпинговым ценам.

МЕДИКО-СОЦИАЛЬНАЯ РЕАБИЛИТАЦИЯ – восстанов-

САЛЫҚТЫҢ ӨЛШЕМ БІРЛІГІ – салық базасының сандық мәнін көрсету үшін қолданылатын салық салу масштабының өлшем бірлігі.

МАТЕРИАЛДЫҚ ЖАҒДАЙ – жалақының, зейнетақының, басқа да табыстардың болуы немесе болмауы; олардың мөлшері; мүліктің болуы; еңбек қабілетін жоғалту дәрежесі; отбасының басқа мүшелерінен материалдық көмек алуы немесе алмауы.

МАТЕРИАЛДЫҚ САЛЫҚТЫҚ ҚАТЫНАСТАР – ақша қаражаттарының салық төлеушілерден мемлекетке қарай өзінің қозғалысына делдалдық етеді, яғни мұның экономикалық мазмұны салықтарды алу мен төлеуде көрініс табады, ал заңдық мазмұны – салық міндеттемесін орындауы.

МАТЕРИАЛДЫҚ ЗИЯН – 1. Шет мемлекет (шет мемлекеттер одағы) субсидиялаған импорттық тауар берудің отандық өндірушілер ұшырайтын нақты зиян және олар алмаған табыстар (алынбай қалған пайда). 2. Демпингтік баға бойынша тауар берудің отандық өндірушілер шегетін нақты зиян және алынбаған кіріс (алынбай қалған пайда).

МЕДИЦИНАЛЫҚ-ӘЛЕУМЕТТІК ОҢАЛТУ – науқасты

ление здоровья больных с комплексным использованием медицинских, социальных и трудовых мероприятий для приобщения больного к работе, включения в семейную и общественную жизнь.

МЕДИКО-СОЦИАЛЬНАЯ ЭКСПЕРТИЗА – определение в установленном порядке потребностей освидетельствуемого лица в мерах социальной защиты на основе оценки ограничений жизнедеятельности, вызванных стойким расстройством функций организма.

МЕДИКО-СОЦИАЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ (организация) – дом-интернат, территориальный центр социального обслуживания или иная организация, предназначенные для постоянного или временного проживания в условиях стационара или дневного пребывания престарелых, инвалидов, в том числе инвалидов из числа психоневрологических больных, детей-инвалидов, нуждающихся в уходе и медицинском обслуживании.

МЕДИЦИНСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ – профессиональная деятельность физических лиц, получивших высшее или среднее профессиональное медицинское образование, а также юридических лиц, направленная на охрану здоровья граждан.

жұмысқа тартуға, отбасылық және қоғамдық өмірге қосуға арналған медициналық, әлеуметтік шаралар мен еңбек шараларын кешенді түрде пайдалана отырып, науқастардың денсаулығын қалпына келтіру.

МЕДИЦИНАЛЫҚ-ӘЛЕУМЕТТІК САРАПТАМА – организм функциясының тұрақты бұзылуынан туындаған шектеулі тіршілік-тынысын бағалау негізінде куәландырылатын тұлғаның әлеуметтік қорғау шараларына деген қажеттіліктерін белгіленген тәртіппен анықтау.

МЕДИЦИНАЛЫҚ-ӘЛЕУМЕТТІК МЕКЕМЕ (ұйым) – күтім мен медициналық қызмет көрсетуге мұқтаж қарттардың, мүгедектердің, оның ішінде психоневрологиялық аурулар қатарындағы мүгедектердің, мүгедек балалардың стационар да немесе күндіз болу жағдайында тұрақты немесе уақытша тұруына арналған интернат-үй, әлеуметтік қызмет көрсететін аумақтық орталық немесе өзге де ұйым.

МЕДИЦИНАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ – жоғары немесе орта кәсіби медициналық білім алған жеке тұлғалардың, сондай-ақ заңды тұлғалардың азаматтардың денсаулығын сақтауға бағытталған кәсіби қызметі.

МЕДИЦИНСКАЯ ПОМОЩЬ – комплекс медицинских услуг, направленных на сохранение и восстановление здоровья населения.

МЕДИЦИНСКАЯ РЕАБИЛИТАЦИЯ – комплекс медицинских мероприятий, направленных на лечение, восстановление нарушенных или утраченных функций организма.

МЕДИЦИНСКАЯ ТЕХНИКА – аппараты, оборудование, приборы, устройства, применяемые в медицинских целях отдельно, в комплексах или системах для профилактики, диагностики, лечения заболеваний, медицинской реабилитации, научных исследований медицинского характера, в том числе протезы и имплантанты серийного производства.

МЕДИЦИНСКАЯ ЭКСПЕРТИЗА – совокупность организационных, аналитических и практических мероприятий, направленных на установление уровня, качества и степени состояния различных сфер деятельности в здравоохранении.

МЕДИЦИНСКИЕ ОРГАНИЗАЦИИ – организации здравоохранения, основной деятельностью которых является оказание медицинской помощи и медицинских услуг населению.

МЕДИЦИНАЛЫҚ КӨМЕК – халықтың денсаулығын сақтауға және қалпына келтіруге бағытталған медициналық қызметтер көрсету кешені.

МЕДИЦИНАЛЫҚ ОҢАЛТУ – организмнің бұзылған немесе семіп қалған қызметтерін емдеуге, қалпына келтіруге бағытталған медициналық іс-шаралар кешені.

МЕДИЦИНАЛЫҚ ТЕХНИКА – аурудың профилактикалық, диагностикалық, емдеу, медициналық сауықтыру, медициналық сипаттағы ғылыми зерттеу үшін жекелеген, кешенді немесе жүйелі түрде медициналық мақсатта қолданылатын аппарат, жабдық, аспап, құрылғылар, соның ішінде сериямен өндірілетін протездер мен импланттар.

МЕДИЦИНАЛЫҚ САРАПТАМА – денсаулық сақтаудағы қызметтің әр түрлі салалары жайкүйінің деңгейін, сапасын және дәрежесін анықтауға бағытталған ұйымдастырушылық, талдау және практикалық іс-шаралардың жиынтығы.

МЕДИЦИНАЛЫҚ ҰЙЫМДАР – негізгі қызметі халыққа медициналық көмек пен медициналық қызметтер көрсету болып табылатын денсаулық сақтау ұйымдары.

МЕДИЦИНСКИЕ УСЛУГИ – действия медицинских работников, имеющих профилактическую, диагностическую, лечебную или реабилитационную направленность по отношению к конкретному человеку.

МЕЖБЮДЖЕТНЫЕ ОТНОШЕНИЯ – отношения между республиканским, областными бюджетами, бюджетами города республиканского значения, столицы, районов (городов областного значения) в бюджетном процессе.

МЕЖГОСУДАРСТВЕННЫЙ БАНК – банк, созданный и действующий на основании международного договора (соглашения), учредителями которого являются Правительство РК (или уполномоченный им государственный орган) и правительство (правительства) государства (государств), подписавшее данный договор (соглашение).

МЕЖДУГОРОДНАЯ ЛИНИЯ СВЯЗИ – линия связи, соединяющая междугородные коммутационные станции оператора связи на территории РК.

МЕЖДУГОРОДНАЯ ТЕЛЕФОННАЯ СВЯЗЬ – телефонное соединение между пользователями услугами связи, находящимися на территории РК, за исключением местных телефонных соединений.

МЕДИЦИНАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ – профилактикалық, диагностикалық емдеу немесе оналту бағыттылығы бар медициналық қызметкерлердің нақты тұлғаға қатысты іс-әрекеті.

БЮДЖЕТАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР – бюджет процесінде республикалық, облыстық бюджеттер, республикалық маңызы бар қаланың, астананың, аудандардың (облыстық маңызы бар қала) бюджеттері арасындағы қатынастар.

МЕМЛЕКЕТАРАЛЫҚ БАНК – халықаралық келісімшарт (келісім) негізінде құрылып, жұмыс істеп тұрған, құрылтайшылары ҚР Үкіметі (немесе ол уәкілдік берген мемлекеттік орган) мен сол келісімшартқа (келісімге) қол қойған мемлекеттердің үкіметтері болып табылатын банк.

М

ҚАЛААРАЛЫҚ ТЕЛЕФОН БАЙЛАНЫС ЖОЛЫ – ҚР аумағында байланыс операторының қалааралық коммутация станцияларын қосатын байланыс жолы.

ҚАЛААРАЛЫҚ ТЕЛЕФОН БАЙЛАНЫСЫ – жергілікті телефондық қосылыстарды қоспағанда, ҚР аумағындағы байланыс қызметін пайдаланушылар арасындағы телефондық қосылыс.

МЕЖДУГОРОДНЫЕ ВНУТРИ-ОБЛАСТНЫЕ АВТОМОБИЛЬНЫЕ ПЕРЕВОЗКИ – перевозки, осуществляемые перевозчиками между городами или иными населенными пунктами в пределах одной области.

МЕЖДУГОРОДНЫЕ, МЕЖОБЛАСТНЫЕ АВТОМОБИЛЬНЫЕ ПЕРЕВОЗКИ – перевозки, осуществляемые перевозчиками между городами или иными населенными пунктами в пределах двух или нескольких областей.

МЕЖДУНАРОДНАЯ ВОЗДУШНАЯ ПЕРЕВОЗКА – воздушная перевозка, при выполнении которой пункты отправления и назначения независимо от того, имеется или нет перерыв в перевозке или перегрузке, расположены на: территории двух или более государств; территории одного государства, если предусмотрена остановка на территории другого государства.

МЕЖДУНАРОДНАЯ ДЕЛОВАЯ ОПЕРАЦИЯ – экспортные и импортные сделки по купле-продаже товаров (работ, услуг).

МЕЖДУНАРОДНАЯ КЛАССИФИКАЦИЯ ТОВАРОВ И УСЛУГ – классификация, принятая Ницким соглашением от 15 июня 1957 года с последующими изменениями и дополнениями.

ҚАЛААРАЛЫҚ ОБЛЫСШІЛІК АВТОКӨЛІКПЕН ТАСЫМАЛДАУ – тасымалдаушылар бір облыс шегінде қалалар немесе өзге де елді мекендер арасында жүзеге асыратын тасымалдар.

ҚАЛААРАЛЫҚ, ОБЛЫСАРАЛЫҚ АВТОКӨЛІКПЕН ТАСЫМАЛДАУ – тасымалдаушылар екі немесе бірнеше облыс шегінде қалалар немесе өзге де елді мекендер арасында жүзеге асыратын тасымалдар.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ӘУЕМЕН ТАСЫМАЛДАУ – тасымалдауда немесе қайта тиеуде үзілістің болуына немесе болмауына қарамастан, тасымалдауды орындау кезінде жөнелту және межелі пункттері: екі немесе одан да көп мемлекеттің аумағында; егер екінші мемлекет аумағында аялдау көзделсе, бір мемлекет аумағында орналасқан әуемен тасымалдау.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ІСКЕРЛІК ОПЕРАЦИЯ – тауарларды (жұмыс, қызмет) сатып алу-сату жөніндегі экспорттық және импорттық мәмілелер.

ТАУАРЛАР МЕН ҚЫЗМЕТТЕРДІҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СЫНЫПТАМАСЫ – 1957 жылғы 15 маусымда Ницке келісімімен қабылданған, кейіннен өзгерістер мен толықтырулар енгізілген сыныптама.

МЕЖДУНАРОДНАЯ ЛИНИЯ

СВЯЗИ – линия связи, пересекающая границу РК или имеющая точку стыка на границе РК с линией связи оператора связи другой страны и соединяющая международную коммутационную станцию оператора связи РК с международными коммутационными станциями операторов связи других государств.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАЙЛА-

НЫС ЖОЛЫ – ҚР шекарасын кесіп өтетін немесе ҚР шекарасында басқа елдің байланыс операторының байланыс жолымен түйісетін нүктесі бар және ҚР байланыс операторының халықаралық коммутация станциясын басқа мемлекеттің байланыс операторының халықаралық коммутация станциясымен қосатын байланыс жолы.

МЕЖДУНАРОДНАЯ ОРГАНИ-

ЗАЦИЯ – межгосударственная или межправительственная организация.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҰЙЫМ

– мемлекетаралық немесе үкіметаралық ұйым.

МЕЖДУНАРОДНАЯ ПЕРЕВОЗ-

КА – 1. Если оформление перевозки осуществляется едиными международными перевозочными документами, а в случае перевозки экспортируемых товаров по системе магистральных трубопроводов – документами, подтверждающими передачу экспортируемых товаров покупателю либо другим лицам, осуществляющим дальнейшую доставку указанных товаров, с представлением грузовой таможенной декларации, оформленной в таможенной процедуре экспорта. 2. В случае осуществления перевозки пассажиров на территорию Республики Казахстан, импортируемых товаров (почта, багаж) несколькими транспортными организациями: осуществляемая транспортной организацией, посредством

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТАСЫМАЛ-

ДАУ – 1. Егер тасымалдауды рәсімдеу бірыңғай халықаралық тасымалдау құжатымен, ал экспортталатын тауарды магистралдық құбыр жүйесі бойынша тасымалдау – экспортталатын тауарды сатып алушыға не аталған тауарды экспорттың кедендік рәсiмiнде рәсiмделген жүктiң кедендік декларациясын табыс етiп, одан әрi жеткiзудi жүзеге асыратын басқатұлғаларға берудi растайтын құжатымен жүзеге асырған болса. 2. Қазақстан Республикасының аумағына жолаушыларды, импортталатын тауарларды (почта, жүк) тасымалдауды бiрнеше көлiк ұйымдары жүзеге асырған болса, Қазақстан Республикасының аумағына әкелiнген жолаушыларды, тауарларды (почтаны, жүктi) көлiк ұйымының көлiгiмен тасымал-

М

транспорта которой пассажиры, товары (почта, багаж) были ввезены на территорию Республики Казахстан. 3. Любые перевозки пассажиров, багажа, товаров, в том числе почты, морским, речным или воздушным судном, автотранспортным средством или железнодорожным транспортом, осуществляемые между пунктами, находящимися в разных государствах, одним из которых является Республика Казахстан.

М.п. не признаются: перевозка, осуществляемая исключительно между пунктами, находящимися за пределами Республики Казахстан, а также исключительно между пунктами внутри Республики Казахстан; перемещение продукции по трубопроводам.

МЕЖДУНАРОДНАЯ СТИПЕНДИЯ «БОЛАШАК» – стипендия, учрежденная Президентом РК для обучения граждан РК в зарубежных высших учебных заведениях по очной форме обучения.

МЕЖДУНАРОДНАЯ ТЕЛЕФОННАЯ СВЯЗЬ – телефонное соединение между пользователями услугами связи, находящимися на территории РК, и пользователями услугами связи на территории другого государства.

МЕЖДУНАРОДНАЯ ТЕРРОРИСТИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ – террористическая дея-

дау жүзеге асырылатын тасымал. 3. Әр түрлі мемлекеттерде орналасқан, біреуі Қазақстан Республикасы болып табылатын пункттер арасында жүзеге асырылатын теңіз, өзен немесе әуе кемесімен, автокөлік құралымен немесе темір жол көлігімен жоллаушыларды, жүкды, тауарларды, оның ішінде почтаны кез келген тасымалдаулар.

Х.т. бола алмайды: Қазақстан Республикасынан тысқары жерлердегі пункттер арасында ғана, сондай-ақ Қазақстан Республикасы ішіндегі пункттер арасында ғана жүзеге асырылатын тасымал; өнімді құбырлармен өткізу.

«БОЛАШАҚ» ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СТИПЕНДИЯСЫ – ҚР азаматтарын шетелдік жоғары оқу орындарында күндізгі оқу нысанында оқыту үшін ҚР Президент тағайындайтын стипендия.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТЕЛЕФОН БАЙЛАНЫСЫ – ҚР аумағындағы байланыс қызметін пайдаланушылар мен басқа мемлекеттің аумағындағы байланыс қызметін пайдаланушылар арасындағы телефондық қосылыс.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТЕРРОРИСТІК ІС-ӘРЕКЕТ – террорист немесе террористік ұйым

тельность, осуществляемая: террористом или террористической организацией на территории более чем одного государства или наносящая ущерб интересам более чем одного государства; гражданами одного государства в отношении граждан другого государства или на территории другого государства; в случае, когда как террорист, так и жертва терроризма являются гражданами одного и того же государства или разных государств, но преступление совершено за пределами территорий этих государств.

МЕЖДУНАРОДНЫЕ СПОРТИВНЫЕ СОРЕВНОВАНИЯ – состязания по виду спорта среди спортсменов (команд), в которых принимают участие представители не менее пяти государств.

МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТАНДАРТЫ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ – стандарты финансовой отчетности, утвержденные фондом Комитета международных стандартов финансовой отчетности.

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ДОГОВОР РК – международное соглашение, заключенное РК с иностранным государством или с международной организацией в письменной форме и регулируемое международным правом независимо от того, содержится такое соглашение в одном доку-

біреуден көп мемлекеттің аумағында немесе біреуден көп мемлекет мүдделеріне зиян келтіретін; бір мемлекеттің азаматтары басқа мемлекеттің азаматтарына қатысты немесе басқа мемлекеттің аумағында; террорист те және терроризмнің құрбаны да бір мемлекеттің немесе әртүрлі мемлекеттің азаматтары болып табылған, бірақ қылмыс осы мемлекеттер аумағының шегінен тыс жерлерде жасалған жағдайда жүзеге асыратын террористік іс-әрекет.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СПОРТ ЖАРЫСТАРЫ – кемінде бес мемлекеттің өкілдері қатысатын спорт түрінен спортшылар (команда) арасында өтетін сайыс.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СТАНДАРТТАРЫ – қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттары комитетінің Қоры бекіткен қаржылық есептілік стандарттары.

ҚР ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КЕЛІСІМ-ШАРТЫ – ҚР шет мемлекетпен немесе халықаралық ұйыммен (халықаралық ұйымдармен) жазбаша нысанда жасасқан және мұндай келісімнің бір құжатта немесе өзара байланысты бірнеше құжаттарда екендігіне қарамастан, сондай-ақ оның нақ-

М

МЕСТОЖИТЕЛЬСТВО ФИЗИЧЕСКОГО ЛИЦА – место регистрации гражданина в соответствии с законодательством Республики Казахстан о регистрации граждан.

МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ ИНДИВИДУАЛЬНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЯ, ЧАСТНОГО НОТАРИУСА, ЧАСТНОГО СУДЕБНОГО ИСПОЛНИТЕЛЯ, АДВОКАТА – место преимущественного осуществления деятельности индивидуального предпринимателя, частного нотариуса, частного судебного исполнителя, адвоката, заявленное при постановке на регистрационный учет в налоговом органе в качестве индивидуального предпринимателя, частного нотариуса, частного судебного исполнителя, адвоката.

МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ ЮРИДИЧЕСКОГО ЛИЦА-РЕЗИДЕНТА, ЕГО СТРУКТУРНОГО ПОДРАЗДЕЛЕНИЯ, СТРУКТУРНОГО ПОДРАЗДЕЛЕНИЯ ЮРИДИЧЕСКОГО ЛИЦА-НЕРЕЗИДЕНТА – местонахождение его постоянно действующего органа, указываемое в учредительных документах или свидетельстве об учетной регистрации структурного подразделения.

МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ ЮРИДИЧЕСКОГО ЛИЦА-НЕРЕЗИДЕНТА, ОСУЩЕСТ-

ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫҢ ТҰРҒЫ-ЛЫҚТЫ ЖЕРІ – азаматтарды тіркеу туралы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес азаматты тіркеу орны.

ДАРА КӘСІПКЕРДІҢ, ЖЕКЕ НОТАРИУСТЫҢ, ЖЕКЕ СОТ ОРЫНДА УШЫСЫНЫҢ, АДВОКАТТЫҢ ОРНАЛАСҚАН ЖЕРІ – салық органында дара кәсіпкер, жекеше нотариус, адвокат ретінде тіркеу есебіне қою кезінде мәлімделген дара кәсіпкердің, жекеше нотариустың, жеке сот орындаушысының, адвокаттың қызметінің басым бөлігін жүзеге асыратын орны.

РЕЗИДЕНТ ЗАҢДЫ ТҰЛҒАНЫҢ, ОНЫҢ ҚҰРЫЛЫМДЫҚ БӨЛІМШЕСІНІҢ, РЕЗИДЕНТ ЕМЕС ЗАҢДЫ ТҰЛҒАНЫҢ ҚҰРЫЛЫМДЫҚ БӨЛІМШЕСІНІҢ ОРНАЛАСҚАН ЖЕРІ – құрылтай құжаттарында немесе құрылымдық бөлімшенің есептік тіркеу туралы куәлігінде көрсетілген оның тұрақты жұмыс істейтін органының орналасқан жері.

ФИЛИАЛ, ӨКІЛДІК АШПай, ҚЫЗМЕТІН ТҰРАҚТЫ МЕКЕМЕ АРҚЫЛЫ ЖҮЗЕГЕ

ВЛЯЮЩЕГО ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ЧЕРЕЗ ПОСТОЯННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ БЕЗ ОТКРЫТИЯ ФИЛИАЛА, ПРЕДСТАВИТЕЛЬСТВА – место осуществления деятельности в Республике Казахстан, заявленное при регистрации в качестве налогоплательщика в налоговом органе.

МЕСТО ПРЕБЫВАНИЕ ФИЗИЧЕСКОГО ЛИЦА-НЕРЕЗИДЕНТА – место временного пребывания физического лица-нерезидента в Республике Казахстан, указанное в миграционной карточке.

Если в соответствии с положениями международного договора не предусмотрено наличие миграционной карточки, место преимущественного нахождения в Республике Казахстан, заявленное физическим лицом-нерезидентом в налоговый орган.

МЕСТНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ – деятельность, осуществляемая местными представительными и исполнительными органами в целях проведения государственной политики на соответствующей территории, ее развития в пределах компетенции, определенной Законом РК «О местном государственном управлении в РК» и другими законодательными актами, а также являющимися ответственными за состояние дел на соответствующей территории.

АСЫРАТЫН РЕЗИДЕНТ ЕМЕС ЗАНДЫ ТҰЛҒАНЫҢ ОРНАЛАСҚАН ЖЕРІ – салық органында салық төлеуші ретінде тіркеу кезінде мәлімделген Қазақстан Республикасындағы қызметін жүзеге асыратын жері.

РЕЗИДЕНТ ЕМЕС ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫҢ БОЛАТЫН ЖЕРІ – резидент емес жеке тұлғаның көшікон карточкасында көрсетілген Қазақстан Республикасындағы уақытша болатын жері.

Егер халықаралық келісімшарт ережелеріне сәйкес көшікон карточкасының болуы көзделмеген болса, онда салық органына резидент емес жеке тұлға мәлімдеген Қазақстан Республикасында басым уақыт орналасқан жер.

М

ЖЕРГІЛІКТІ МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУ – «ҚР жергілікті мемлекеттік басқару туралы» ҚР Заңында және басқа да заң актілерінде белгіленген құзырет шегінде жергілікті өкілді және атқарушы органдар тиісті аумақта мемлекеттік саясатты жүргізу, оны дамыту мақсатында жүзеге асыратын, сондай-ақ тиісті аумақтағы істің жай-күйіне жауапты болып табылатын қызмет.

МЕСТНЫЕ НАЛОГИ – налоги, поступающие в местные бюджеты, например: акцизы по некоторым видам товаров; индивидуальный подоходный налог; социальный налог; налог на имущество юридических и физических лиц; земельный налог; единый земельный налог; налог на транспортные средства.

МЕСТНЫЕ ОБЩЕСТВЕННЫЕ ОБЪЕДИНЕНИЯ – объединения, действующие в пределах одной области РК.

МЕСТНЫЙ БЮДЖЕТ – областной бюджет. бюджет города республиканского значения, столицы, бюджет района (города областного значения).

МЕСТНЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ ОРГАН (акимат) – коллегиальный исполнительный орган, возглавляемый акимом области (города республиканского значения, столицы), района (города областного значения), осуществляющий в пределах своей компетенции местное государственное управление на соответствующей территории.

МЕСТНЫЙ ПРЕДСТАВИТЕЛЬНЫЙ ОРГАН (маслихат) – выборный орган, избираемый населением области (города республиканского значения, столицы) или района (города областного значения), выражающий волю населения и в соответствии с за-

ЖЕРГІЛІКТІ САЛЫҚТАР – жергілікті бюджетке түсетін салықтар, мәселен: акциз салығы (кейбір түрлері бойынша), жеке табыс салығы, әлеуметтік салық, жер және бірыңғай жер салығы, көлік салығы, заңды және жеке тұлғалардың мүлік салығы.

ЖЕРГІЛІКТІ ҚОҒАМДЫҚ БІРЛЕСТІКТЕР – ҚР бір облысы шегінде жұмыс істейтін бірлестіктер.

ЖЕРГІЛІКТІ БЮДЖЕТ – облыстық бюджет, республикалық маңызы бар қаланың, астананың бюджеті, ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) бюджеті.

ЖЕРГІЛІКТІ АТҚАРУШЫ ОРГАН (әкімият) – облыстың (республикалық маңызы бар қаланың, астананың), ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) әкімі басқаратын, өз құзыреті шегінде тиісті аумақта жергілікті мемлекеттік басқаруды жүзеге асыратын алқалы атқарушы орган.

ЖЕРГІЛІКТІ ӨКІЛДІ ОРГАН (мәслихат) – облыстың (республикалық маңызы бар қаланың, астананың) немесе ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) халқы сайлайтын, халықтың еркін білдіретін және ҚР заңдарына сәйкес оны іске

конодательством РК определяющий меры, необходимые для ее реализации, и контролирующий их осуществление.

МЕСТНЫЙ УПОЛНОМОЧЕННЫЙ ОРГАН ПО БЮДЖЕТНОМУ ПЛАНИРОВАНИЮ – исполнительный орган, финансируемый из местного бюджета, осуществляющий функции по планированию прогнозных показателей местного бюджета на среднесрочный период и проекта местного бюджета на соответствующий финансовый год.

МЕСТНЫЙ УПОЛНОМОЧЕННЫЙ ОРГАН ПО ГОСУДАРСТВЕННОМУ ПЛАНИРОВАНИЮ – исполнительный орган, финансируемый из местного бюджета, осуществляющий функции в сфере стратегического, экономического и бюджетного планирования в соответствующей административно-территориальной единице.

МЕСТНЫЙ УПОЛНОМОЧЕННЫЙ ОРГАН ПО ИСПОЛНЕНИЮ БЮДЖЕТА – исполнительный орган, финансируемый из местного бюджета, осуществляющий функции в сфере исполнения бюджета, ведения бухгалтерского учета, бюджетного учета и бюджетной отчетности по исполнению местного бюджета.

асыру үшін қажетті шараларды белгілейтін және олардың жүзеге асырылуын бақылайтын сайланбалы орган.

БЮДЖЕТТІК ЖОСПАРЛАУ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕРГІЛІКТІ УӘКІЛЕТТІ ОРГАН – жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын, жергілікті бюджеттің орташа мерзімді кезенге арналған болжамды көрсеткіштерін және тиісті қаржы жылына арналған жергілікті бюджеттің жобасын жоспарлау жөніндегі қызметтерді жүзеге асыратын атқарушы орган.

МЕМЛЕКЕТТІК ЖОСПАРЛАУ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕРГІЛІКТІ УӘКІЛЕТТІ ОРГАН – тиісті әкімшілік-аумақтық бірлікте стратегиялық, экономикалық және бюджеттік жоспарлау саласында қызметтерді жүзеге асыратын, жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын атқарушы орган.

БЮДЖЕТТІ АТҚАРУ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕРГІЛІКТІ УӘКІЛЕТТІ ОРГАН – жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын, бюджетті атқару, жергілікті бюджеттің атқарылуы бойынша бухгалтерлік есепке алу, бюджеттік есепке алу мен бюджеттік есептілікті жүргізу саласындағы қызметтерді жүзеге асыратын атқарушы орган.

МЕСТНЫЙ УПОЛНОМОЧЕННЫЙ ОРГАН ПО ЭКОНОМИЧЕСКОМУ ПЛАНИРОВАНИЮ – исполнительный орган, финансируемый из местного бюджета, осуществляющий функции разработки основных направлений социально-экономического развития соответствующей административно-территориальной единицы.

МЕСТОЖИТЕЛЬСТВО – место постоянного проживания физического и юридического лица или местонахождение (почтовый адрес).

МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА – место государственной регистрации прав на недвижимое имущество или место фактического нахождения – в случае отсутствия обязательства по государственной регистрации такого имущества.

МЕСТО НАЧАЛА МЕЖДУНАРОДНОЙ ПЕРЕВОЗКИ – в случае осуществления перевозки пассажиров за пределы Республики Казахстан, экспортируемых товаров по территории Республики Казахстан несколькими транспортными организациями признается место начала перевозки пассажиров, транспортировки товаров (почта, багаж) транспортной организацией, осуществляющей перевозку до границы Республики Казахстан.

ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖОСПАРЛАУ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕРГІЛІКТІ УӘКІЛЕТТІ ОРГАН – жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын, тиісті әкімшілік-аумақтық бірлікті әлеуметтік-экономикалық дамытудың негізгі бағыттарын әзірлеу қызметін жүзеге асыратын атқарушы орган.

ТҰРҒЫЛЫҚТЫ ЖЕРІ – жеке және заңды тұлғаның тұрғылықты жері немесе орналасқан жері (почта мекенжайы).

ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІК ОРНАЛАСҚАН ЖЕР – жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу орны немесе мұндай мүлікті мемлекеттік тіркеу жөніндегі міндеттеме болмаған жағдайда – нақты орналасқан жері.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТАСЫМАЛДАУ БАСТАЛҒАН ЖЕР – жолаушыны Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерге экспортталатын тауарды Қазақстан Республикасының аумағы бойынша тасымалдауды бірнеше көлік ұйымы жүзеге асырған болса, Қазақстан Республикасының шекарасына дейін жүзеге асыратын көлік ұйымының жолаушыларды, тауарды (почта, жүк) тасымалдауы басталатын жер.

МЕСТО РЕАЛИЗАЦИИ РАБОТ, УСЛУГ – место: нахождения недвижимого имущества, если работы, услуги связаны непосредственно с этим имуществом; фактического осуществления работ, услуг, если они связаны с движимым имуществом; фактического оказания услуг, если такие услуги относятся к услугам в сфере культуры, развлечений, науки, искусства, образования, физической культуры или спорта; осуществления предпринимательской или любой другой деятельности, покупателя работ, услуг; осуществления предпринимательской или любой другой деятельности лица, выполняющего работы, оказывающего услуги, не предусмотренные выше указанных.

ЖҰМЫСТЫ, ҚЫЗМЕТТІ ӨТ-КІЗУ ОРНЫ – орын: егер жұмыс, қызметті жылжымайтын мүлікпен тікелей байланысты болса, осы мүліктің орналасқан жері; егер олар жылжымалы мүлікпен байланысты болса, жұмыс, қызмет нақты жүзеге асырылатын орын; егер осындай қызмет мәдениет, ойын-сауық, ғылым, өнер, білім, дене тәрбиесі немесе спорт саласындағы қызметке жататын болса, нақты қызмет көрсетілетін орын; жұмысты, қызметті сатып алушының кәсіпкерлік немесе кез келген басқа да қызметті жүзеге асыратын орны; осында көзделмеген жұмысты орындайтын, қызметті көрсететін тұлғаның кәсіпкерлік немесе кез келген басқа да қызметті жүзеге асыратын орны.

МЕСТО РЕАЛИЗАЦИИ ТОВАРА, РАБОТЫ, УСЛУГИ – начало транспортировки товара, если товар перевозится (пересылается) поставщиком, получателем или третьим лицом; в остальных случаях – место передачи товара получателю.

ТАУАРДЫ, ЖҰМЫСТЫ, ҚЫЗ-МЕТ КӨРСЕТУЛЕРДІ ӨТКІ-ЗУ ОРНЫ – егер тауарды беруші, алушы немесе үшінші тұлға тасымалдайтын (жіберетін) болса, тауарды тасымалдау басталған орын; басқа жағдайларда – тауарды алушыға беру орны.

МЕСТО ЭФФЕКТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ (местонахождение фактического органа управления) – место проведения собрания фактического органа (совет директоров или аналогичный орган), на котором осуществляются основное управление и контроль, а также принимаются

ТИІМДІ БАСҚАРУ ОРНЫ (нақты басқару органның орналасқан жері) – нақты органның (директорлар кеңесінің немесе сол сияқты органның) негізгі басқару және бақылау жүзеге асырылатын, сондай-ақ заңды тұлғаның кәсіпкерлік қызметін жүргізу үшін қажетті

стратегические коммерческие решения, необходимые для проведения предпринимательской деятельности юридического лица.

МЕСТОРОЖДЕНИЕ – часть недр, содержащая природное скопление полезного ископаемого.

МЕСТОРОЖДЕНИЯ И УЧАСТКИ ПОДЗЕМНЫХ ВОД – части водоносных горизонтов, в пределах которых имеются благоприятные условия для добычи и извлечения подземных вод.

МЕТОД НАЧИСЛЕНИЯ – метод учета, согласно которому независимо от времени оплаты доходы и расходы учитываются с момента выполнения работ, предоставления услуг, отгрузки товаров с целью их реализации и оприходования имущества.

Налогоплательщик (налоговый агент) на основе налогового учета по итогам налогового периода определяет объекты налогообложения и объекты, связанные с налогообложением, и исчисляет налоги и другие обязательные платежи в бюджет.

МЕТОД ОЦЕНКИ – совокупность действий юридического, финансово-экономического и организационно-технического характера, используемые для установления рыночной и иной стоимости объекта оценки.

стратегиялық коммерциялық шешімдер қабылданатын жиналысы өткізілетін орын.

КЕН ОРНЫ – пайдалы қазба табиғи шоғырланған жер қойнауының бөлігі.

ЖЕР АСТЫ СУЫНЫҢ КӨЗДЕРІ МЕН УЧАСКЕЛЕРІ – шегінде жер асты суларын шығару мен алу үшін қолайлы жағдайлары бар су тұтқыш жиектердің бөліктері.

ЕСЕПКЕ ЖАЗУ ӘДІСІ – есепке алу әдісі, оған сәйкес табыстар мен шығыстар, төленген уақытына қарамастан, жұмыстарды орындау, қызметтерді көрсету, тауарларды өткізу мақсатында тиіп жіберу және мүлікті кіріске алу кезінен бастап есептеледі.

Салық төлеуші (салық агенті) салық кезеңінің қорытындылары бойынша салықтық есепке алу негізінде салық салу объектілерін және салық салуға байланысты объектілерді анықтайды, салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді есептейді.

БАҒАЛАУ ӘДІСІ – бағалау объектісінің нарықтық және өзге құнын белгілеу үшін пайдаланылатын заңдық, қаржы-экономикалық және ұйымдастыру-техникалық сипаттағы іс-әрекет жиынтығы.

МЕТОДЫ НАЛОГОВОГО КОНТРОЛЯ – надзор, проверка, исследование, ревизия.

МЕТОДЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ – это способы построения налоговых ставок в их соотношении с налоговой базой.

Виды М.н.: равное, пропорциональное, прогрессивное, регрессивное.

МЕТОДЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ НАЛОГОВОЙ БАЗЫ – прямой способ, способ «по аналогии», косвенный способ, условный (презюмтивный), паушальный способ.

МЕТОДЫ ПРОВЕДЕНИЯ АУКЦИОНОВ – существует два основных типа: английский и голландский.

МЕХАНИЧЕСКОЕ ТРАНСПОРТНОЕ СРЕДСТВО – транспортное средство, кроме мопеда, приводимое в движение двигателем. Понятие распространяется также на тракторы и самоходные машины.

МЕЧЕНИЕ (маркировка) – обозначение племенного животного путем нанесения номера (татуировки, тавра, закрепления бирки), которые позволяют точно идентифицировать соответствующее животное.

МИГРАНТЫ – лица, въехавшие в Республику Казахстан и выехав-

САЛЫҚ БАҚЫЛАУЫНЫҢ ӘДІСТЕРІ – қадағалау, тексеру, зерттеу, ревизия.

САЛЫҚ САЛУДЫҢ ӘДІСТЕРІ – салық ставкаларын салық базасына қатынастарын жасаудағы әдістер.

С.с.ә.-нің түрлері: тен, үйлесімді, үдемелі, кемімелі.

САЛЫҚ БАЗАСЫН АНЫҚТАУДЫҢ ӘДІСТЕРІ – тікелей әдіс, «аналогия бойынша» әдіс, жанама әдіс, шартты және паушальды әдіс.

АУКЦИОНДЫ ӨТКІЗУ ӘДІСТЕРІ – ағылшындық әдіс және голландтық әдіс.

МЕХАНИКАЛЫҚ КӨЛІК ҚҰРАЛЫ – мопедтен басқа, двигатель арқылы жүретін көлік құралы. Бұл ұғым тракторлармен өздігінен жүретін машиналарға да қолданылады.

ЕН САЛУ (таңбалау) – тиісті малды дәл сәйкестендіруге мүмкіндік беретін нөмір салу (татуировка жасау, таңба басу, сырға тағу) арқылы асыл тұқымды малды белгілеу.

КӨШП-ҚОНУШЫЛАР – Қазақстан Республикасына кел-

шие из Республики Казахстан, а также переселяющиеся внутри Республики Казахстан вне зависимости от причин и длительности.

МИГРАЦИЯ – постоянное или временное, добровольное или вынужденное перемещение физических лиц из одного государства в другое, а также внутри государства.

МИКРОАВТОБУС – автобус особо малого класса, имеющий не более шестнадцати мест для сидения, исключая место водителя, предусмотренных заводом-изготовителем.

МИКРОКРЕДИТ – деньги, предоставляемые микрокредитной организацией заемщику в размере и порядке, определенных Законом РК «О микрокредитных организациях», на условиях платности, срочности и возвратности.

МИКРОКРЕДИТНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ – 1. Юридическое лицо, осуществляющее деятельность по предоставлению микрокредитов в порядке, определенном Законом РК «О микрокредитных организациях». 2. Организация, которая занимается выдачей микрокредитов. Согласно закону РК, она выдает кредиты в сумме только тысячекратного месячного расчетного показателя.

ген және Қазақстан Республикасынан кеткен, сондай-ақ себепке және уақыттың ұзақтығына қарамастан ҚР ішінде қоныс аударған тұлғалар.

КӨШІ-ҚОН – жеке тұлғалардың бір мемлекеттен басқа мемлекетке, сондай-ақ мемлекет ішінде қоныс орнын тұрақты немесе уақытша, ерікті немесе амалсыздан ауыстыруы.

ШАҒЫН АВТОБУС – жасаушы зауыт жүргізушінің орнын қоспағанда, отыратын орны он алтыдан аспайтын етіп көздеген, ерекше шағын класты автобус.

МИКРОНЕСИЕ – микронесиелік ұйым қарыз алушыға «Микронесиелік ұйымдар туралы» ҚР Заңында белгіленген мөлшерде және тәртіппен ақылық, мерзімділік және қайтарымдылық талаптарымен беретін ақшалар.

МИКРОНЕСИЕЛІК ҰЙЫМ – «Микронесиелік ұйымдар туралы» ҚР Заңында белгіленген тәртіппен микронесиелер беру жөніндегі қызметті жүзеге асыратын заңды тұлға. 2. Бұл шағын несиелер берумен айналысатын ұйымдар. ҚР заңына сәйкес олар мың айлық есеп көрсеткішінен аспайтын сомада шағын несиелер бере алады.

МИНЕРАЛЬНОЕ СЫРЬЕ – извлеченная на поверхность часть недр (горная порода, рудное сырье и другие), содержащая полезное ископаемое.

МИНЕРАЛЬНЫЕ ПОДЗЕМНЫЕ ВОДЫ – подземные воды, которые по своему составу и содержанию специфических компонентов оказывают положительное бальнеологическое воздействие.

МИНИМАЛЬНАЯ ПЕНСИЯ – минимальный размер пенсионных выплат, установленный законом о республиканском бюджете на соответствующий финансовый год.

МИНИМАЛЬНЫЙ РАЗМЕР МЕСЯЧНОЙ ЗАРАБОТНОЙ ПЛАТЫ – гарантированный минимум денежных выплат работнику простого неквалифицированного (наименее сложного) труда при выполнении им норм труда (трудовых обязанностей) в нормальных условиях и при нормальной продолжительности рабочего времени, установленный Трудовым кодексом РК, в месяц.

МИНИМАЛЬНЫЙ РАЗМЕР УСТАВНОГО КАПИТАЛА АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА – минимальный размер уставного капитала общества составляет 50000-кратный размер месячного расчетного пока-

МИНЕРАЛДЫҚ ШИКІЗАТ – жер қойнауының (тау жынысы, кен шикізаты және басқалар) жер үстіне шығарылған, құрамында пайдалы қазба бар бөлігі.

МИНЕРАЛДЫ ЖЕРАСТЫ СУЛАРЫ – өзінің құрамы және кейбір ерекше компоненттерінің мөлшері бойынша оң бальнеологиялық әсер ететін жерасты сулары.

ЕҢ ТӨМЕНГІ ЗЕЙНЕТАҚЫ – тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы заңмен белгіленген зейнетақы төлемдерінің ең төменгі мөлшері.

АЙЛЫҚ ЖАЛАҚЫНЫҢ ЕҢ ТӨМЕНГІ МӨЛШЕРІ – біліктілік қажет етпейтін қарапайым (онша күрделі емес) еңбек қызметкері ҚР Еңбек кодексінде белгіленген қалыпты жағдайда және жұмыс уақытының қалыпты ұзақтығы кезінде еңбек нормаларын (еңбек міндеттерін) орындаған кезде бір айда оған төленетін ақшалай төлемдердің кепілдік берілген ең төменгі мөлшері.

АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМНЫҢ ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛЫНЫҢ ЕҢ ТӨМЕНГІ МӨЛШЕРІ – қоғамның жарғылық капиталының ең төменгі мөлшері тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы

зателя, установленного законом Республики Казахстан о республиканском бюджете на соответствующий финансовый год.

МИНИМАЛЬНЫЙ СТАНДАРТ ОПЛАТЫ ТРУДА (МСОТ)

– гарантированный для соблюдения минимальный размер месячной заработной платы работника, занятого на тяжелых работах, работах с вредными (особо вредными), опасными условиями труда, включающий в себя минимальный набор продуктов питания, товаров и услуг, необходимых для восстановления жизненных сил и энергии работника, подвергающегося в процессе работы воздействию вредных и опасных производственных факторов.

МИНОРИТАРНЫЙ АКЦИОНЕР

– акционер, которому принадлежат менее десяти процентов голосующих акций акционерного общества.

МИНОРИТАРНЫЙ ИНВЕСТОР

– инвестор, осуществивший инвестиции в размере менее десяти процентов от голосующих акций (менее десяти процентов голосов от общего количества голосов участников).

МИРОВОЙ РЫНОК – сфера устойчивых товарно-денежных отношений между странами, в том числе принадлежащими к различным социально-

Казахстан Республикасының заңында белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 50000 еселенген мөлшерінде болады.

ЕҢБЕККЕ АҚЫ ТӨЛЕУДІҢ ЕҢ ТӨМЕНГІ СТАНДАРТЫ (ЕАТС)

– ауыр жұмыстарда, еңбек жағдайлары зиянды (ерекше зиянды), қауіпті жұмыстарда істейтін қызметкердің айлық жалақысының сақталуына кепілдік берілген ең төменгі мөлшері. бұған жұмыс процесінде зиянды және қауіпті өндірістік факторлардың әсеріне ұшырайтын қызметкердің өмірлік күші мен қуатын қалпына келтіруге қажетті азық-түлік өнімдерінің, тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің ең төменгі жиынтығы кіреді.

МИНОРИТАРЛЫҚ АКЦИОНЕР

– акционерлік қоғамның дауыс беретін акцияларының он пайызынан азы тиесілі акционер.

МИНОРИТАРЛЫҚ ИНВЕСТОР

– дауыс беретін акциялардың он пайызынан аз (қатысушылар дауысының жалпы санының он пайызынан аз) мөлшерінде инвестицияны жүзеге асырған инвестор.

ДҮНИЕЖҮЗІЛІК НАРЫҚ

– халықаралық еңбек бөлінісіне қатысу арқылы өзара байланысты елдер. оның ішінде әр түрлі әлеуметтік-экономикалық

экономическим системам, связанным между собой участием в международном разделении труда.

МИРОВЫЕ ДЕНЬГИ – деньги, функционирующие в качестве всеобщего средства платежа, всеобщего покупательского средства и абсолютно общественной материализации богатства.

МИРОВЫЕ ЦЕНЫ – денежное выражение интернациональной стоимости реализуемого на мировом рынке товара.

МНОГОДЕТНАЯ СЕМЬЯ – семья, имеющая четырех и более совместно проживающих (включая временно отсутствующих) несовершеннолетних детей.

МОБИЛИЗАЦИОННАЯ ПОДГОТОВКА – комплекс мероприятий, проводимых в мирное время и направленных на устойчивое управление государством в военное время. организованный перевод экономики страны на обеспечение потребностей Вооруженных Сил, других войск и воинских формирований и населения РК, вооруженную защиту и оборону страны, обеспечение функционирования административно-территориальных единиц в период мобилизации, военного положения и в военное время.

жүйелерге жататын елдер арасындағы тұрақты тауар-ақша қатынастарының саласы.

ДҮНИЕЖҮЗІЛІК АҚША – жалпылама төлем қаражаты, жалпылама сатып алу қаражаты және байлықты қоғамның абсолютті игілігіне айналдыру құралы ретінде қызмет ететін ақша.

ДҮНИЕЖҮЗІЛІК БАҒА – дүниежүзілік нарықта өткізілетін тауардың интернационалдық құнының ақшалай көрінісі.

КӨП БАЛАЛЫ ОТБАСЫ – бірге тұратын (соның ішінде уақытша басқа жакта жүрген) кәмелетке толмаған төрт және одан да көп балалары бар отбасы.

ЖҰМЫЛДЫРУ ДАЙЫНДЫҒЫ – бейбіт уақытта жүргізілетін және соғыс уақытында мемлекетті тұрақты басқаруға бағытталған іс-шаралар кешені. ел экономикасын ҚР Қарулы Күштерінің, басқа әскерлері мен әскери құралымдарының және халқының қажеттіліктерін қамтамасыз етуге, елді қарулы қорғауға және оның қорғанысына, жұмылдыру, соғыс жағдайы кезеңі мен соғыс уақытында әкімшілік аумақтық бірліктердің жұмыс істеуін қамтамасыз етуге ұйымдасқан түрде көшіру.

МОБИЛИЗАЦИОННОЕ ЗАДА-

НИЕ – задание государственным органам на выполнение мероприятий, направленных на решение задач по обеспечению устойчивого функционирования государства в период мобилизации, военного положения и в военное время.

МОБИЛИЗАЦИОННЫЕ МОЩ-

НОСТИ – производственные площади, технологическое оборудование, инженерно-техническая и иная документация, предназначенные для выполнения мобилизационных заказов.

МОБИЛИЗАЦИОННЫЙ ЗАКАЗ

– государственный заказ организациям на производство товаров (работ, услуг) определенной номенклатуры, их количество и качество, создание специальных формирований в период мобилизации, военного положения и в военное время.

МОБИЛИЗАЦИОННЫЙ ПЛАН

РК – утверждаемый Президентом РК план мероприятий, направленный на реализацию мер по мобилизационному развертыванию Вооруженных Сил, других войск и воинских формирований, перевод экономики, государственных органов, организаций, административно-территориальных единиц и населения РК на режим деятельности в период мобилизации, военного положения и в военное время

ЖҰМЫЛДЫРУ ТАПСЫРМАСЫ

– жұмылдыру, соғыс жағдайы кезеңі мен соғыс уақытында мемлекеттің тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз ету жөніндегі міндеттерді шешуге бағытталған іс-шараларды орындауға мемлекеттік органдарға берілетін тапсырма.

ЖҰМЫЛДЫРУ ҚУАТТАРЫ –

жұмылдыру тапсырыстарын орындауға арналған өндірістік алаңдар, технологиялық жабдықтар, инженерлік-техникалық және өзге де құжаттама.

ЖҰМЫЛДЫРУ ТАПСЫРЫ-

СЫ – ұйымдарға жұмылдыру, соғыс жағдайы кезеңі мен соғыс уақытында белгілі бір номенклатурада, мөлшерде және сапада тауарлар (жұмыс, көрсетілетін қызмет) өндіруге, арнаулы құралымдар құруға берілетін мемлекеттік тапсырыс.

ҚР ЖҰМЫЛДЫРУ ЖОСПАРЫ –

ҚР Президенті бекітетін, Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды жұмылдыра өрістету жөніндегі шараларды іске асыруға, ҚР экономикасын, мемлекеттік органдарын, ұйымдарын, әкімшілік-аумақтық бірліктері мен халқын жұмылдыру тапсырыстарын (тапсырмаларын), сондай-ақ жұмылдыру дайындығының өзге де іс-шараларын орындау жолымен жұмылдыру, соғыс жағдайы

путем выполнения мобилизационных заказов (заданий), а также иных мероприятий мобилизационной подготовки.

МОБИЛИЗАЦИЯ – комплекс общегосударственных мероприятий, связанных с переводом государственных органов, организаций, Вооруженных Сил, других войск и воинских формирований, населения, территории и экономики РК на режим военного положения (общая мобилизация) или какой-либо их части (частичная мобилизация).

МОДЕЛЬНЫЙ КОНТРАКТ – типовой контракт, утверждаемый Правительством РК и используемый при заключении контрактов.

МОЛОДАЯ СЕМЬЯ – семья, в которой оба супруга не достигли возраста двадцати девяти лет, либо неполная семья, в которой детей (ребенка) воспитывает один из родителей, не достигший возраста двадцати девяти лет, в том числе разведенный, вдовый.

МОЛОДЕЖНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ – некоммерческая, негосударственная организация, основной целью которой является решение социальных, культурных, образовательных и иных задач, направленных на защиту прав, законных интересов, удовлетворение духовных и иных

кезені мен соғыс уақытында жұмыс істеу режиміне көшіруге бағытталған іс-шаралар жоспары.

ЖҰМЫЛДЫРУ – ҚР мемлекеттік органдарын, ұйымдарын, Қарулы Күштерін, басқа да әскерлері мен әскер құрамаларын, халқын, аумағы мен экономикасын (жалпы жұмылдыру) немесе олардың қайсыбір бөлігін (ішінара жұмылдыру) соғыс жағдайы режиміне көшірумен байланысты жалпы мемлекеттік шаралар кешені.

ҮЛГІЛІК ӨЗАРА ШАРТ – ҚР Үкіметі бекітетін және өзара шарт жасасқан кезде пайдаланылатын үлгі өзара шарт.

М

ЖАС ОТБАСЫ – ерлі-зайыптылардың екеуі де жиырма тоғыз жасқа толмаған отбасы не жиырма тоғыз жасқа толмаған ата-ананың біреуі, соның ішінде ажырасқан, тұл қалған еркек (жесір әйел) балаларды (баланы) тәрбиелейтін толық емес отбасы.

ЖАСТАР ҰЙЫМЫ – негізгі мақсаты әлеуметтік, мәдени, білім беру міндеттерін және жастардың құқықтарын, заңды мүдделерін қорғауға бағытталған өзге де міндеттерді шешу, рухани және өзге де қажеттіліктерін қанағаттандыру болып табылатын, мүшелері (қатысушылары)

потребностей молодежи, созданная в форме ассоциации (союза) юридических лиц, фонда, а также общественного объединения, членами (участниками) которого являются представители молодежи.

МОЛОДЕЖЬ – граждане РК в возрасте от четырнадцати до двадцати девяти лет.

МОНИТОРИНГ – комплекс мероприятий, направленных на сбор, обработку информации и проведение анализа финансово-экономического состояния неплатежеспособных и несостоятельных организаций в целях своевременности применения к ним мер финансово-экономического оздоровления и защиты интересов кредиторов.

МОНИТОРИНГ БЕЗОПАСНОСТИ И ОХРАНЫ ТРУДА – система наблюдений за состоянием безопасности и охраны труда на производстве, а также оценка и прогноз состояния безопасности и охраны труда.

МОНИТОРИНГ ДОЛГА – деятельность государства в лице уполномоченных им органов по учету, анализу и контролю процесса формирования, изменения и обслуживания долга.

жастар өкілдері болып табылатын заңды тұлғалар қауымдастығы (одағы), қор, сондай-ақ қоғамдық бірлестік нысанында құрылған коммерциялық емес мемлекеттік емес ұйым.

ЖАСТАР – ҚР он төрт жастан жиырма тоғыз жасқа дейінгі азаматтары.

МОНИТОРИНГ – ақпаратты жинауға, өңдеуге және төлемге қабілетсіз және дәрменсіз ұйымдарға қаржы-экономикалық сауықтыру шараларын уақтылы қолдану және кредиторлардың мүддесін қорғау мақсатында олардың қаржы-экономикалық жай-күйіне талдау жасауға бағытталған іс-шаралар кешені.

ЕҢБЕК ҚАУІПСІЗДІГІ ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ МОНИТОРИНГІ – өндірістергі еңбек қауіпсіздігінің және еңбекті қорғаудың жай-күйін қадағалау жүйесі, сондай-ақ еңбек қауіпсіздігінің және еңбекті қорғаудың жай-күйін бағалау мен болжау.

БОРЫШ МОНИТОРИНГІ – мемлекеттің өзі уәкілеттік берген органдар арқылы борышты есепке алу, талдау және қалыптастыру, өзгерту және қызмет көрсету процесін бақылау жөніндегі қызметі.

МОНИТОРИНГ КРУПНЫХ НАЛОГОПЛАТЕЛЬЩИКОВ

– осуществляется путем анализа финансово-хозяйственной деятельности крупных налогоплательщиков с целью определения их реальной налогооблагаемой базы, контроля соблюдения налогового законодательства Республики Казахстан и применяемых рыночных цен в целях осуществления контроля при трансфертном ценообразовании.

М. подлежат крупные налогоплательщики, имеющие наибольший совокупный годовой доход без учета корректировки, при одновременном соответствии следующим условиям: сумма балансовых стоимостей всех активов составляет не менее 325000-кратного месячного расчетного показателя, установленного законом о республиканском бюджете и действующего на конец года, в котором подлежит утверждению перечень крупных налогоплательщиков, подлежащих мониторингу; численность работников составляет не менее 250 человек.

МОНИТОРИНГ ПРОЦЕДУР РЕАБИЛИТАЦИИ НЕСОСТОЯТЕЛЬНОГО ДОЛЖНИКА, ПРИЗНАНИЯ ЮРИДИЧЕСКОГО ЛИЦА БАНКРОТОМ И ЕГО ЛИКВИДАЦИИ, А ТАКЖЕ Внесудебной процедуры ликвидации – процесс систематического анализа финансово-экономического со-

ІРІ САЛЫҚ ТӨЛЕУШІЛЕР МОНИТОРИНГІ

– ірі салық төлеушілердің нақты салық салынатын базасын анықтау. Қазақстан Республикасының салық заңнамасының сақталуын және трансферттік баға белгілеу кезінде бақылауды жүзеге асыру мақсатында қолданылатын нарықтық бағаларды бақылау мақсатында олардың қаржылық-шаруашылық қызметін талдау жолымен жүзеге асырылады.

М. жүргізілуге жатады, егер түзету есепке алынбағанда жылдық жиынтық табысы неғұрлым көп, бір мезгілде мына талаптарға сай келсе: барлық активтерінің баланстық құнының сомасы республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және мониторинг жүргізуге жататын ірі салық төлеушілердің тізбесі бекітілуге жататын жылдың соңында қолданыста болған айлық есептік көрсеткіштің кемінде 325 000 еселенген мөлшерін құрайтын; қызметкерлерінің саны кемінде 250 адамды құрайтын ірі салық төлеушілер.

ДӘРМЕНСІЗ БОРЫШКЕРДІ ОҢАЛТУ, ЗАҢДЫ ТҮЛҒАНЫ БАНКРОТ ДЕП ТАҢУ ЖӘНЕ ОНЫ ТАРАТУ РӘСІМДЕРІНІҢ, СОНДАЙ-АҚ ТАРАТУДЫҢ СОТТАН ТЫС РӘСІМДЕРІНІҢ МОНИТОРИНГІ – кредиторлардың мүдделерін қорғау, экономикадағы шаруашылық тәуекелдердің

стояния неплатежеспособных организаций в целях защиты интересов кредиторов, снижения уровня хозяйственных рисков в экономике путем ликвидации или реабилитации неэффективных производств, своевременности применения мер финансово-экономического оздоровления.

МОНОПОЛИСТИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ – антиконкурентные соглашения (согласованные действия) субъектов рынка, злоупотребление доминирующим (монопольным) положением, антиконкурентные действия государственных органов.

МОНОПОЛЬНО ВЫСОКАЯ ЦЕНА – цена, устанавливаемая субъектом рынка, занимающим доминирующее (монопольное) положение на соответствующем товарном рынке, в целях компенсации необоснованных затрат и получения дополнительного дохода в результате злоупотребления доминирующим (монопольным) положением.

МОНОПОЛЬНО НИЗКАЯ ЦЕНА – цена, сознательно устанавливаемая субъектом рынка, занимающим доминирующее (монопольное) положение на соответствующем товарном рынке, целью установления которой является ограничение конкуренции путем устранения конкурентов с товарного рынка.

деңгейін тиімсіз өндірістерді жою немесе қалпына келтіру арқылы азайту мақсатында төлем қабілеті жок ұйымдардың қаржылық-экономикалық жай-күйін жүйелі түрде талдау, қаржылық-экономикалық сауықтыру шараларын уақытында қолдану процесі.

МОНОПОЛИСТІК ҚЫЗМЕТ – нарық субъектілерінің бәсекеге қарсы келісімдері (келісілген іс-әрекеттері), үстем (монопольлық) жағдайды теріс пайдалануы, мемлекеттік органдардың бәсекеге қарсы іс-әрекеттері.

МОНОПОЛИЯЛЫҚ ЖОҒАРЫ БАҒА – тиісті тауар нарығында үстем (монопольялық) жағдайға ие нарық субъектісі негізделмеген шығындарды өтеу және үстем (монопольялық) жағдайын теріс пайдалану нәтижесінде қосымша табыс алу мақсатында белгілейтін баға.

МОНОПОЛИЯЛЫҚ ТӨМЕН БАҒА – тиісті тауар нарығында үстем (монопольялық) жағдайға ие нарық субъектісі тауар нарығынан бәсекелестерді ығыстыру арқылы бәсекені шектеу мақсатында саналы түрде белгілейтін тауар бағасы.

МОНОПОЛЬНЫЙ ДОХОД – доход, полученный субъектом рынка в результате осуществления монополистической деятельности.

МОРАТОРИЙ – отсрочка или полное прекращение платежей по долговым обязательствам.

М. может быть объявлен по соглашению сторон или быть односторонним, официальным и фактическим.

МОРЕ – поверхность и толща воды, а также дно Каспийского и Аральского морей в пределах казахстанской части Каспийского и Аральского морей (озер).

МОШЕННИЧЕСТВО – хищение чужого имущества или приобретение права на чужое имущество путем обмана или злоупотребления доверием.

МОНОПОЛИЯЛЫҚ КІРІС – рынок субъектісінің монополистік қызметті жүзеге асыру нәтижесінде алған кірісі.

МОРАТОРИЙ – борыш міндеттемесі бойынша төлемді кейінге қалдыру немесе оны толық тоқтату.

М. екі жақтың келісімімен немесе бір жақты, ресми және нақты жариялануы мүмкін.

ТЕҢІЗ – каспий және Арал теңіздерінің қазақстандық бөлігі шегіндегі су айдыны мен қабаты, сондай-ақ Каспий және Арал теңіздерінің (көлдерінің) түбі.

АЛАЯҚТЫҚ – бөтен мүлікті ұрлау немесе бөтен мүлікке құқықты алдау немесе сенімге қиянат жасау арқылы алу.

М

НАВИГАЦИЯ – период времени, в течение которого возможно судоходство.

НАГРАДЫ ДЛЯ МНОГОДЕТНЫХ МАТЕРЕЙ – «Алтын алка» (Золотая подвеска), «Кумыс алка» (Серебряная подвеска).

НАЕМ (аренда) ЖИЛИЩА – предоставление жилища или части его нанимателю (арендатору) в постоянное или временное владение и пользование за плату.

НАИЛУЧШИЕ ДОСТУПНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ – используемые и планируемые отраслевые технологии, техника и оборудование, обеспечивающие организационные и управленческие меры, направленные на снижение уровня негативного воздействия хозяйственной деятельности на окружающую среду до обеспечения целевых показателей качества окружающей среды.

НАИМЕНОВАНИЕ БЮДЖЕТНОЙ ПРОГРАММЫ – отражает цели государственных

НАВИГАЦИЯ – кеме катынасын жасау мүмкін болатын уакыт кезені.

КӨП БАЛАЛЫ АНАЛАРҒА АРНАЛҒАН НАГРАДАЛАР – «Алтын алка» (Золотая подвеска), «Күміс алка» (Серебряная подвеска).

ТҰРҒЫН ҮЙДІ ЖАЛДАУ (жалға беру) – жалдаушыға (жалға алушыға) тұрғын үйді немесе оның бір бөлігін ақы төлеттіріп тұрақты немесе уакытша иеленуге және пайдалануға беру.

ЕҢ ОЗЫҚ ҚОЛЖЕТІМДІ ТЕХНОЛОГИЯ – пайдаланылатын және жоспарланатын салалық технологиялар, шаруашылық қызметтің қоршаған ортаға теріс әсерінің деңгейін қоршаған орта сапасының нысаналы көрсеткіші камтамасыз етілетіндей деңгейге дейін азайтуға бағытталған. ұйымдастыру және басқару шараларын камтамасыз ететін техника және жабдық.

БЮДЖЕТТІК БАҒДАРЛАМАНЫҢ АТАУЫ – Қазақстан Республикасының заңнамасымен

функций, задачи стратегических, среднесрочных программ и планов развития, принятых законодательством Республики Казахстан.

НАИМЕНОВАНИЕ МЕСТА ПРОИСХОЖДЕНИЯ ТОВАРА – географическое указание, используемое для обозначения товара, особые свойства которого исключительно или главным образом связаны с местом его производства, включая природные условия и человеческие факторы.

НАЙМОДАТЕЛЬ – сторона в договоре найма жилища, являющаяся собственником жилища или выступающая от имени собственника.

НАКОПИТЕЛЬНОЕ СТРАХОВАНИЕ – страхование, предусматривающее осуществление страховой выплаты при наступлении страхового случая, в том числе по истечении установленного договором страхования периода либо иного события, предусмотренного договором страхования, в зависимости от того, какое из них наступит первым.

НАКОПИТЕЛЬНЫЙ ПЕНСИОННЫЙ ФОНД – юридическое лицо, осуществляющее деятельность по привлечению пенсионных взносов и пенсионным выплатам, а также деятельность по

кабылданған мемлекеттік қызметтердің максаттарын, стратегиялық, орта мерзімді бағдарламалар мен даму жоспарларының міндеттерін бейнелеуге тиіс.

ТАУАР ШЫҒАРЫЛҒАН ЖЕРДІН АТАУЫ – ерекше қасиеттері тек қана немесе негізінен оны шығаратын жермен. оның ішінде табиғи жағдайлармен және тұлға факторларымен байланысты тауарды белгілеу үшін пайдаланылатын географиялық көрсеткіш.

ЖАЛҒА БЕРУШІ – тұрғын үйді жалдау келісімшартындағы тұрғын үйді меншіктенуші немесе меншік иесі атынан іс-әрекет жасаушы болып табылатын тарап.

ЖИНАҚТАУШЫ САҚТАНДЫРУ – сақтандыру жағдайы туған кезде, соның ішінде сақтандыру келісімшартында белгіленген кезең не олардың қайсысының бұрын туындауына байланысты сақтандыру келісімшартында көзделген өзге оқиға аяқталғанда сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін сақтандыру.

ЖИНАҚТАУШЫ ЗЕЙНЕТАҚЫ ҚОРЫ – зейнетақы жарналарын тартуды және зейнетақы төлемдері жөніндегі қызметті, сондай-ақ ҚР заңдарында белгіленген тәртіппен зейнетақы

инвестиционному управлению пенсионными активами в порядке, установленном законодательством РК.

НАЛОГ – законодательно установленные государством в одностороннем порядке обязательные денежные платежи в бюджет, производимые в определенных размерах, носящие безвозвратный и безвозмездный характер.

Материальный признак Н. – выражение собой определенной суммы денег (при денежной форме налога) либо определенное количество вещей, по родовым признакам (при натуральных налогах), которые налогоплательщик обязан отдать государству.

Материальный смысл Н. – это определенная сумма денег (или материальных ценностей, если налог является натуральным), подлежащая передаче налогоплательщиком государству в обусловленные сроки и в установленном порядке.

Правовой смысл Н. – это государственное установление, обязывающее лицо передать государству суммы денег (материальных ценностей) в определенных размерах, в обусловленные сроки и в предписанном порядке.

Экономическая категория Н. – это денежное (имущественное) отношение, опосредующее одностороннее движение стоимости от плательщика к государству в установленных размерах.

активтерін инвестициялық басқару жөніндегі қызметті жүзеге асыратын заңды тұлға.

САЛЫҚ – мемлекет біржақты тәртіппен заң жүзінде белгілеген, белгілі бір мөлшерде жүргізетін, қайтарымыз және өтеусіз сипатта болатын бюджетке төленетін міндетті ақшалай жарналар.

С.-тың материалдық белгісі – салық төлеуші белгілі бір соманы (салықтың ақшалай нысаны кезінде) немесе белгілі бір заттардың санымен (натуралды салық кезінде) мемлекетке міндетті түрде беруі болып табылады.

С.-ты материалдық тұрғыдан алғанда – бұл салық төлеушінің белгілі бір мерзімде және белгіленген тәртіпте мемлекетке беретін белгілі бір ақша сомасы болып табылады (салық натуралдық тұрғыда материалдық құндылық болып саналады).

С.-ты құқықтық тұрғыдан алғанда – бұл мемлекеттік бекітілім, яғни тұлғалардың мемлекетке белгілі бір ақша сомасын беруді (төлеуді) көздейтін міндеттеме.

С.-ты экономикалық категория тұрғыдан алғанда – С. – салық төлеушілерден мемлекетке қарай белгілі бір мөлшерде, белгілі бір мерзімде және белгіленген тәртіпте бір бағыттағы ақшаның қозғалысы болып саналады.

в обусловленные сроки и определенном порядке.

Экономический признак Н.:

Н. выражает распределение совокупного общественного продукта в пользу государства; **Н.** как правило, носит денежную форму, хотя могут существовать и натуральные налоги; **Н.** является безвозвратным платежом; уплата **Н.** носит безэквивалентный характер; при уплате **Н.** происходит смена формы собственности; **Н.** порождает стабильное экономическое отношение.

Н. выражает распределение совокупного общественно-го продукта. Государственный аппарат не производит стоимости, реализация которой могла бы дать государству деньги. Поэтому государство вынуждено изымать посредством налога деньги у тех, кто их имеет. С экономической точки зрения это означает, что посредством установления и взимания налога государство обращает часть произведенного совокупного общественного продукта в свою пользу. В силу этого налоговые отношения носят распределительный характер.

Н. – выражение денежных отношений. По большей части налоги имеют денежную форму. **Н.** могут носить и натуральную форму. Например, сельскохозяйственный налог может выплачиваться в определенной доле от собранного урожая. Налоговый кодекс Республики Казахстан

С.-тың экономикалық белгілері ретінде мыналарды атап өтуге болады: **С.** – мемлекетке тиесілі қоғамдық жиынтық өнімді бөледі; **С.** – ақшалай нысанда төленеді; **С.** – қайтарылмайтын төлем болып табылады; **С.** – баламасыз сипатта болады; **С.** – салықты төлеген кезде меншік нысандары айқындалады; **С.** – тұрақты экономикалық қатынас туғызады.

С. мемлекетке тиесілі қоғамдық жиынтық өнімді бөлуші. Мемлекеттік аппарат мемлекетке тиесілі ақша сомасын өндірмейді. Сондықтан мемлекет жеке және заңды тұлғаларға салық салу арқылы қажетті соманы өндіріп алып отырады. Мұның экономикалық сипаттамасы мемлекет салықты белгілеу және өндіріп алу арқылы өндірілген қоғамдық жиынтық өнімнің бір бөлігін өзіне тиесілі сома ретінде айналдырып алады. Бұл жерде салық қатынасы бөлуші сипатта болады.

С. – ақшалай қатынас туғызушы. Көптеген жағдайларда **С.** ақшалай нысанда төленеді. **С.** натуралдық нысанда да төленуі мүмкін. Мәселен, ауыл шаруашылығы саласында жиналған өнімнің бір бөлігі салық ретінде төленеді. Салық кодексінде «салық ақшалай нысанда төленуі тиіс» деп атап көрсетілген.

С. – салық қайтарылмайтын төлем. Салықты

также определяет «налоги как денежные платежи».

Н. – *безвозвратный платеж*. При уплате **Н.** имеет место одностороннее движение стоимости: от плательщика к государству, и только.

Н. – *безэквивалентный платеж*. **Н.** опосредует одностороннее движение стоимости в денежной форме, не сопряженное встречным движением стоимости в товарной форме. **Н.** не является платой за какие-либо товары или хотя бы государственные услуги, как это пытаются представить некоторые налоговые теории, а выступает безвозмездным изъятием денег. Уплата **Н.** влечет изменение формы собственности. В процессе уплаты **Н.** происходит смена форма собственности на денежные средства (при денежной форме налога) или материальные ценности (при натуральной форме налога), выступающие предметом налогового платежа, с частной на государственную. Иначе говоря, налогообложение выражает собой процесс отчуждения собственности в пользу государства, а само налоговое отношение представляет собой отношение, возникающее между собственниками, одним из которых выступает государство, по роду изменения права собственности на предмет налогового платежа с частной на государственную.

Н. выражает собой *стабильное отношение с государ-*

толеген кезде акша тек бір бағытта ғана қозғалады, яғни салық төлеушіден мемлекетке бағытталады.

С. – *баламасыз төлем*. **С.** құнның ақшалай нысанда бір бағыттақозғалысынайқындайды. төлеген салыққа қарсы тауар түрінде болса да қозғалыс жоқ. **С.** қандайда бір тауарға немесе мемлекеттік қызметке төлем болып есептелмейді, яғни ақшаның өтеусіз алынуын көрсетеді.

С.-ты төлеген кезде меншік нысандары айқындалады. **С.-ты** төлеген кезде меншік нысандары ақша қаражаттарына немесе материалдық құндылықтарда жеке меншіктен мемлекеттік меншікке өтеді (ауысады). Анығын айтқанда, салық салу мемлекетке тиесілі меншіктерді иеліктен шығарады, ал меншік иелері арасындағы туындайтын салық қатынастарында мемлекет жеке меншіктен мемлекеттік меншікке салық төлемдерінде меншік құқықтарын өзгерте алады.

С. мемлекетпен тұрақты экономикалық қатынас туғызады. **С.-ты** белгілеуде тұрақты **С.** қатынастары пайда болады. Тұрақтылықты мынадан байқауға болады, яғни салық жеке түрде емес, нормативті құқықтық актілермен белгіленеді. Мәселен, бір тұлғаның нақты салық салу объектісі бар болса, ол салық міндеттемелерін орындаушы болып табылады. Салық қатынастарының тұрақтылығы

ством. Установление **Н.** влечет возникновение стабильного налогового отношения. Стабильность этого отношения определяется тем, что **Н.** устанавливается не индивидуальным, а нормативным правовым актом, и в случае, если конкретный субъект обладает соответствующим объектом, он становится носителем налогового обязательства, которое будет существовать столько, сколько будет существовать этот субъект и принадлежащий ему объект обложения. Стабильность налогового отношения нельзя сводить к систематичности производства платежей в счет уплаты налога. Для налогоплательщика уплата суммы **Н.** может носить характер единичного платежа (например, налог на имущество уплачивается гражданином один раз в год) или даже вообще носить достаточно случайный характер (например, уплата налога со случайного заработка). Речь идет не о систематичности и постоянстве самих выплат суммы налога, а о стабильности налоговых отношений. Так, уплата гражданином суммы **Н.** на имущество не влечет прекращение самого налогового отношения, а лишь означает, что налогоплательщик уплатил сумму **Н.** в текущем налоговом периоде, но должен ее выплатить и в последующем налоговом периоде. И это будет продолжаться до тех пор, пока существует находящееся в его

салык төлеу арқылы жүйелі төлемдерге алып бармауы тиіс. Кейбір салықтарда салық төлеушілер үшін салық төлеу жеке төлемдік сипатта болады (мысалы, мүлік салығын жеке азаматтар жылына бір рет төлейді) немесе кейде кенеттен салық төлеу сипаты пайда болады (мәселен, ойламаған жерден жасаған жұмысына жалақы алады). Азаматтардың мүлік салығын төлеген кезде, оның салық қатынастары қысқартылмайды, қайта салық төлеушілердің ағымдағы кезеңде төлеген салықтарымен қоса, келесі салық кезеңдерінде де салық төлеуге міндетті болады. Бұл процесс салық төлеушілердің меншік иесі ретінде құқынан айырылғанға дейін жалғасын таба береді.

С.-тың бірнеше құқықтық белгілері бар: **С.-ты** – мемлекет немесе уәкілдік берілген мемлекеттік орган белгілейді; **С.** – құқықтық нысанда жүзеге асады; **С.** – мемлекеттің бір жақты белгіленімі болып табылады; **С.-ты** белгілеу арқылы – **С.** міндеттемесі туындайды; **С.** – мәжбүрleme сипатта болады; **С.** төлеу арқылы ақшаны алу құқықтық сипатта жүзеге асырылады.

С.-ты тек мемлекет қана белгілейді. Мемлекеттік органның ешбірі салықты бекітуге және енгізуге құқы жоқ. **С.** – бұл мемлекеттің белгіленімі болып саналады. **С.** – осы белгісі арқылы

собственности имущество (объект налога) и пока существует он сам (субъект налога).

Юридические признаки Н.: Н. устанавливается только государством в лице уполномоченного на то органа; Н. может существовать только в правовой форме; Н. является односторонним установлением государства; установление Н. порождает налоговое обязательство; Н. носит принудительный характер; осуществляемое посредством уплаты Н. изъятие денег носит правомерный характер.

Н. устанавливает только государство. Никакой негосударственный субъект не может установить и ввести налоги. При этом государство действует, опираясь на свои полномочия как субъекта политической власти. Этим признаком Н. отличается от любых других обязательных платежей. При этом налоговое законодательство большинства стран предусматривает, что Н.: во-первых, имеет право устанавливать строго определенный орган, которым в настоящее время выступает обычно тот или иной представительный орган государства (например, парламент), во-вторых, установление налога должно производиться актом строго определенной формы (обычно законом), в-третьих, принятие этого правового акта должно производиться в установленном порядке.

Н. существует только в

басқа да міндетті төлемдерден ерекшеленеді. Сондықтан көптеген мемлекеттің салық заңдылықтарында салықты былайша қарастырады: біріншіден, салықты уәкілдік берілген мемлекеттік орган ғана бекіте алады, мемлекеттің өкілетті органы (мәселен парламент); екіншіден, салықты белгілеу белгілі бір заң немесе нормативтік-құқықтық актілермен қатаң түрде жүзеге асырылады; үшіншіден, осы қабалданған құқықтық акт белгілі бір тәртіпке сәйкес жүргізіледі.

С. құқықтық нысанда жүзеге асады. Мемлекет салықты бекіту және енгізу үшін құқықтық акт қабылдайды. Мемлекеттің салық қызметін жүзеге асырудағы негізгі әдісі – нормативті актілерді шығару. Салық элементтері және салық салудың шарттары осы құқықтық актіге сәйкес белгіленеді, өзгертіледі және жүзеге асырылады.

С. – мемлекеттің біржақты белгіленімі. Мемлекет салықты белгілеуде барлық салық төлеушілермен келісімге келмейді. Салықты мемлекет ерікті түрде, бір жақты, құқықты актіге сәйкес бекітеді.

С.-ты белгілеу арқылы салық міндеттемесі туындайды. Қабылданған құқықтық акт негізінде белгіленген салық жеке және заңды тұлғаларға салық төлеуші ретінде салық міндеттемелерін жүктейді. Бұл міндет-

правовой форме. Для того чтобы установить и ввести **Н.**, государство должно принять соответствующий правовой акт. Основной метод осуществления налоговой деятельности государства – разработка нормативных актов.

Н. – одностороннее установление государства. Государство, устанавливая **Н.**, не согласовывает этот вопрос ни с каждым налогоплательщиком в отдельности, ни с отдельными их группами, ни с народом в целом в лице каких-либо его представителей. **Н.** устанавливается государством в одностороннем порядке в силу его собственного волеизъявления, закрепленного в соответствующем правовом акте.

Установление Н. порождает налоговое обязательство. Принятие правового акта, посредством которого устанавливается **Н.**, приводит к возникновению у юридических или физических лиц, обладающих статусом налогоплательщика, налогового обязательства. Субъектами этого обязательства выступают налогоплательщик и государство, представленное своим соответствующим органом. В силу этого обязательства налогоплательщик обязан осуществить уплату **Н.**, а государство в лице уполномоченных на то органов правотребовать его уплаты.

Н. носит принудительный характер. Принудительный характер **Н.** проявляется в

темелердің субъектісі ретінде өздерінің өкілеттігі шегінде салық төлеушілер және мемлекет бола алады. Салық төлеуші тұлғалар салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеуге міндетті болып саналады, ал мемлекет уәкілетті орган тұрғысынан салықтың төленуін талап етеді. Белгіленген салық заңды салық міндеттемесін туғызады.

С.-тың мәжбүрлеме сипаты 3 кезеңде байқалады: мемлекет салықты салық төлеушілердің еркінен тыс белгілейді және енгізеді, яғни мәжбүрлі түрде; салықты төлеген кезде салық төлеуші өзінің меншігінің бір бөлігінен мәжбүрлі түрде айырылып отырады; салық төлеуші өзінің салық міндеттемелерін орындамаған жағдайда, мемлекет бересіні соманы мәжбүрлі түрде өндіріп алады.

С. төлеу арқылы ақшаны алу құқықтық сипатта жүзеге асырылады. Бір жағынан алғанда, салықтарды салық төлеушілерден еркінен тыс өндіріп алынады, ал екінші бір жағынан мемлекетті басқа да ақшалармен қамтамасыз етеді, ал бұл құқықтық негізде мемлекеттің меншігі болып саналады. «Салық – салық төлеушілердің құқық бұзушылықтары немесе құқыққа қарсы тәртіпсіздіктері үшін шараларға төлем ретінде қарастырылмайды».

трех моментах: во-первых, **Н.** устанавливается и вводится государством против воли и желания налогоплательщиков, т.е. принудительно. Во-вторых, при уплате **Н.** его плательщик опять-таки в принудительном порядке лишается части своей собственности. В-третьих, если налогоплательщик не выполнит своего налогового обязательства, то государство осуществляет взимание недоимки (неуплаченной в срок суммы налога) в принудительном порядке.

Осуществляемое посредством уплаты Н. изъятие денег носит правомерный характер. Несмотря на то, что, с одной стороны, при взимании **Н.** изъятие денег у налогоплательщика происходит против его воли и желания, и на то, что, с другой стороны, **Н.** — это всегда завладение государством чужими деньгами, оно становится их собственником на правомерных основаниях. «**Н.** не является карой за какое-либо совершенное налогоплательщиком правонарушение или наказанием за его противоправное поведение».

НАЛОГ АКТИВНЫЙ — см. **АКТИВНЫЕ НАЛОГИ**

АКТИВТИ САЛЫҚТЫ қараңыз.

НАЛОГ КОЛИЧЕСТВЕННЫЙ — см. **КОЛИЧЕСТВЕННЫЕ НАЛОГИ**

САНДЫ САЛЫҚТАРДЫ қараңыз.

НАЛОГ НА ДОБАВЛЕННУЮ СТОИМОСТЬ — представля-

ҚОСЫЛҒАН ҚҰН САЛЫҒЫ — тауарларды (жұмыс, қызмет)

ет собой отчисления в бюджет части стоимости облагаемого оборота по реализации, добавленной в процессе производства и обращения товаров (работ, услуг), а также отчисления при импорте товаров на территорию Республики Казахстан. Налог на добавленную стоимость, подлежащий уплате в бюджет по облагаемому обороту, определяется как разница между суммами налога на добавленную стоимость, начисленными за реализованные товары (работы, услуги), и суммами налога на добавленную стоимость, подлежащими уплате за полученные товары (работы, услуги).

В настоящее время наиболее популярным и широко применяемым во многих странах, в том числе во всех странах Европейского Экономического Сообщества и СНГ, является такой вид универсального косвенного налога, как налог на добавленную стоимость. Установлен он и в Казахстане. Здесь облагается не весь оборот, а лишь оборот, связанный с добавленной стоимостью, т. е. стоимостью, созданной самим налогоплательщиком.

НАЛОГ НА ДОБЫЧУ ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ – уплачивается недропользователем отдельно по каждому виду добываемых на территории Республики Казахстан минерального сырья, нефти, подземных вод и лечебных грязей.

өндіру және олардың айналысы процесінде қосылған, оларды өткізу бойынша салық салынатын айналым құнының бір бөлігін бюджетке аудару, сондай-ақ Қазақстан Республикасының аумағындағы тауарлар импорты кезіндегі аударым. Салық салынатын айналым бойынша бюджетке төленуге тиісті қосылған құн салығы сатылған тауарлар (жұмыс, қызмет) үшін есептелген қосылған құн салығының сомасы мен алынған тауарлар (жұмыс, қызмет көрсету) үшін төленуге тиісті қосылған құн салығының сомасы арасындағы айырма ретінде айқындалады.

Бұл салық қазіргі кезде дүниежүзінің 40-тан астам елдерінде, соның ішінде Еуропа экономикалық одағында және ТМД мемлекеттерінде кең түрде қолданыс табауда. Қазақстан Республикасында салық ретінде бекітілген. Мұның ерекшелігі – оның салық салынатын объектісі сатудан (өткізу) түскен бүкіл түсім сома емес, тек салық салынатын айналым мен салық салынатын импортты қамтитын қосылған құн болып саналады.

ПАЙДАЛЫ ҚАЗБАЛАРДЫ ӨНДІРУ САЛЫҒЫ – жер қойнауын пайдаланушы пайдалы қазбаларды өндіру салығын Қазақстан Республикасының аумағында өндірілетін минералды шикізат, мұнай, жерасты сулары мен емдік балшықтың әрбір түрі бойынша жеке төлейді.

НАЛОГ НА ИМУЩЕСТВО – к его выплате обязываются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, имеющие объект налогообложения на праве собственности, хозяйственного ведения или оперативного управления на территории Республики Казахстан, а также концессионер по договору концессии. Данный налог поступает в местный бюджет.

НАЛОГ НА ИМУЩЕСТВО, ПЕРЕХОДЯЩЕЕ В ПОРЯДКЕ НАСЛЕДОВАНИЯ И ДАРЕНИЯ – один из прямых налогов, широко применяем в странах с рыночной экономикой. Плательщиками данного налога являются лица, принимающие наследство или дар. Объектами обложения выступают жилые дома, дачи, квартиры, садовые домики, автомобили, паевые накопления, произведения искусства, предметы антиквариата, ценные бумаги и некоторые другие объекты. Налог на имущество, переходящее в порядке наследования или дарения, является прогрессивным. Так, ставки налога на наследство дифференцируются в зависимости от степени родства наследователя и стоимости имущества, получаемого в порядке наследования.

НАЛОГ НА ЛИЧНОЕ ПОТРЕБЛЕНИЕ – им облагается физическое лицо, например, налог с продаж.

МҮЛІККЕ САЛЫНАТЫН САЛЫҚ – Қазақстан Республикасының аумағында меншік, шаруашылық жүргізу немесе оралымды басқару құқығында салық салу объектісі бар заңды тұлғалар, жеке кәсіпкерлер, концессия келісімшарты бойынша концессионерлер және жеке тұлғалар төлейтін салық түрі. Мүлік салығы жергілікті бюджетке түседі.

МҰРАҒА САЛЫНАТЫН САЛЫҚ – нарықтық экономикалы мемлекеттерде кеңінен қолданылатын тікелей салықтардың бірі. Бұл салықтың төлеушілері болып мұраға алған тұлғалар табылады. Салық объектісі ретінде тұрғын үй, саяжай, пәтер, бақшалық үйлер, автокөліктер, үлестік жинақталымдар, өнер туындылары, антиквариат бұйымдар, бағалы қағаздар және басқа да заттар бола алады. Жекелеген елдерде бұл салықтың ставкасы мұрагердің және мұраға алушының туыстық деңгейіне байланысты дифференциланады.

ЖЕКЕ ТҰТЫНУҒА САЛЫҚ – тұтынуға салынатын салық, әдетте, жеке тұлғаларға салынады, мысалы, сатудан алынатын салық.

НАЛОГ НА СВЕРХПРИБЫЛЬ

– исчисляется за налоговый период по каждому отдельному контракту на недропользование, по которому недропользователь является плательщиком налога.

Для целей исчисления **Н.н.с.** недропользователь определяет объект обложения, а также следующие объекты, связанные с налогообложением, по каждому отдельному контракту на недропользование в соответствии с порядком: чистый доход для целей исчисления **Н.н.с.**; налогооблагаемый доход для целей исчисления **Н.н.с.**; совокупный годовой доход по контракту на недропользование; вычеты для целей исчисления **Н.н.с.**; корпоративный подоходный налог по контракту на недропользование; расчетную сумму налога на чистый доход постоянного учреждения нерезидента по контракту на недропользование.

НАЛОГ НА СОБСТВЕННОСТЬ

– взимается с лиц, имеющих собственность: землю, транспортные средства и другое имущество.

НАЛОГ НА ТРАНСПОРТНЫЕ

СРЕДСТВА – в казахстанской налоговой системе один из налогов, служащий источником

УСТЕМЕ ПАЙДА САЛЫҒЫ –

жер қойнауын пайдаланушы үстеме пайда салығын төлеуші болып табылатын жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір жеке өзара шарт бойынша салық кезеңінде есептеледі.

Ү.п.с. есептеу мақсаты үшін жер қойнауын пайдаланушы тәртіпке сәйкес жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір жеке өзара шарт бойынша салық салу объектісін, сондай-ақ салық салумен байланысты мынадай объектілерді: **Ү.п.с.** есептеу мақсаты үшін таза табысты; **Ү.п.с.** есептеу мақсаты үшін салық салынатын табысты; жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт бойынша жиынтық жылдық табысты; **Ү.п.с.** есептеу мақсаты үшін шегерімдерді; жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт бойынша корпоративтік табыс салығын; жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт бойынша резидент еместің тұрақты мекемесінің таза табыс салығының есеп айырысу сомасын айқындайды.

Н

МЕНШІККЕ САЛЫНАТЫН СА-

ЛЫҚТАР – иелік ету құқықтары бар меншігіндегі жерінен, көлік құралдарынан және мүліктерінен төленетін салықтар.

КӨЛІК ҚҰРАЛДАРЫ САЛЫҒЫ –

Қазақстанның салық жүйесіндегі жол қорын қаржыландыру көзі ретінде қолданылатын салық.

формирования дорожных фондов. Физическое и юридическое лицо обязывается платить налоги с собственных транспортных средств. В данный момент имеется несколько методов исчисления транспортных налогов. На легковые средства от мощности двигателя. Тогда обложение современных автомобилей приносит крупные суммы. Налог на грузовые автомобили – от грузоподъемности, автобусы – от посадочных мест. **Н.т.с.** поступает в местный бюджет.

НАЛОГ С ОБОРОТА (универсальный акциз) – взимается с организаций и индивидуальных предпринимателей, осуществляющих реализацию товаров (работ, услуг) обычно в виде процента от стоимости валового оборота.

НАЛОГ С ПОКУПКИ – разновидность налога с оборота. Объектом обложения выступают обороты при реализации товара производителем оптовым фирмам.

НАЛОГ С ПРОДАЖ – взимается по ставке в виде определенного количества процентов от цены товара.

Объект обложения – оборот по реализации товара конечному потребителю.

НАЛОГИ – законодательно установленные государством в одно-

жеке және заңды тұлғалар меншігіндегі көлік құралынан салық төлейді. Қазіргі кезде көлік салығын есептеуде бірнеше тәсілдер қолданылады. Жеңіл автокөліктің салық сомасын двигатель көлеміне қарай есептейді. Соңғы жетістегі және қуатты көліктің салық сомасы көп болады. Жүк машинасы жүк көтергіштігіне қарай, жолаушы таситын көлік орындық санына қарай көлік салығы есептелінеді. **К.қ.с.** жергілікті бюджетке түседі.

АЙНАЛЫМ САЛЫҒЫ (әмбебеп акциз) – тауарларды өткізуді жүзеге асыратын ұйымдардан, жеке кәсіпкерлерден жалпы айналым құнынан пайыз түрінде алынады.

САТЫП АЛУҒА САЛЫНАТЫН САЛЫҚ – айналымға салынатын салықтың түрі. Көтерме сауда орындарына тауарды өткізу кезіндегі айналымға салық салынады.

САТУҒА САЛЫНАТЫН САЛЫҚ – тауар бағасынан белгілі бір пайыз түрінде ставка бойынша жүзеге асады.

Салық салу объектісі – тауарды соңғы тұтынушыға өткізу бойынша айналым.

САЛЫҚТАР – Салық кодексінде көзделген жағдайларды қоспа-

стороннем порядке обязательные денежные платежи в бюджет, за исключением случаев, предусмотренных Налоговым кодексом, производимые в определенных размерах, носящие безвозвратный и безвозмездный характер.

ганда, мемлекет біржакты тәртіппен заң жүзінде белгілеген, белгілі бір мөлшерде жүргізілетін, қайтарымсыз және өтеусіз сипатта болатын, бюджетке төленетін міндетті ақшалай төлемдер.

НАЛОГИ ДЕНЕЖНЫЕ – см. ДЕНЕЖНЫЕ НАЛОГИ.

АҚШАЛАЙ САЛЫҚТЫ
қараныз.

НАЛОГИ КОСВЕННЫЕ – см. КОСВЕННЫЕ НАЛОГИ.

ЖАНАМА САЛЫҚТЫ қараныз.

НАЛОГИ ЛИЧНЫЕ – см. ЛИЧНЫЕ НАЛОГИ.

ДЕРБЕС САЛЫҚТАРДЫ қараныз.

НАЛОГИ МЕСТНЫЕ – см. МЕСТНЫЕ НАЛОГИ.

ЖЕРГІЛІКТІ САЛЫҚТАРДЫ
қараныз.

НАЛОГИ НА ВЕЩИ – см. ВЕЩНЫЕ НАЛОГИ.

ЗАТТАЙ САЛЫҚТЫ қараныз.

НАЛОГИ НА ДОХОДЫ – это налоги, предметом которых выступают денежные средства, полученные налогоплательщиком в качестве той или иной разновидности дохода.

ТАБЫСҚА САЛЫНАТЫН САЛЫҚ – салық төлеушілердің әр түрлі табыстарынан түскен ақша қаражаттарына салық салынады.

НАЛОГИ НАТУРАЛЬНЫЕ – см. НАТУРАЛЬНЫЙ НАЛОГ.

ЗАТТАЙ САЛЫҚТЫ қараныз.

НАЛОГИ НЕОКЛАДНЫЕ – см. НЕОКЛАДНЫЕ НАЛОГИ.

ҚЫЗМЕТАҚЫСЫЗ САЛЫҚТЫ
қараныз.

НАЛОГИ ОБЩЕГО НАЗНАЧЕНИЯ – налоги которые поступают в государственный бюджет и используются на общие цели.

ЖАЛПЫ МАҚСАТТЫ САЛЫҚТАР – мемлекеттің бюджетіне түсетін және жалпы бір мақсатқа жұмсалатын салықтар.

НАЛ

НАЛОГИ ОБЫЧНЫЕ – см. ОБЫЧНЫЕ НАЛОГИ.	ЖАЙ САЛЫҚТАРДЫ қараңыз.
НАЛОГИ ОКЛАДНЫЕ – см. ОКЛАДНЫЕ НАЛОГИ.	ҚЫЗМЕТАҚЫЛЫ САЛЫҚТЫ қараңыз.
НАЛОГИ ПАССИВНЫЕ – см. ПАССИВНЫЕ НАЛОГИ.	ПАССИВТІ САЛЫҚТЫ қараңыз.
НАЛОГИ ПРЯМЫЕ – см. ПРЯМОЙ НАЛОГ.	ТІКЕЛЕЙ САЛЫҚТЫ қараңыз.
НАЛОГИ РАСКЛАДОЧНЫЕ – см. РАСКЛАДОЧНЫЕ НАЛОГИ.	ҮЛЕСТІРМЕ САЛЫҚТАРДЫ қараңыз.
НАЛОГИ РЕАЛЬНЫЕ – см. РЕАЛЬНЫЕ НАЛОГИ.	НАҚТЫ САЛЫҚТАРДЫ қараңыз.
НАЛОГИ РЕГУЛЯРНЫЕ – см. РЕГУЛЯРНЫЕ НАЛОГИ.	ТҰРАҚТЫ САЛЫҚТАРДЫ қараңыз.
НАЛОГИ РЕСПУБЛИКАНСКИЕ – см. РЕСПУБЛИКАНСКИЕ НАЛОГИ.	РЕСПУБЛИКАЛЫҚ САЛЫҚТАРДЫ қараңыз.
НАЛОГИ СМЕШАННЫЕ – см. СМЕШАННЫЕ НАЛОГИ.	АРАЛАС САЛЫҚТАРДЫ қараңыз.
НАЛОГИ С ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ (индивидуальный налог) – налоги, которые выплачиваются физическими лицами, к ним относятся: индивидуальный подоходный налог, налог на имущество физических лиц.	ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫҢ САЛЫҚТАРЫ (жеке салық) – жеке тұлғалардың төлейтін салықтары, яғни жеке табыс салығы мен жеке тұлғалардың мүлік салығы.
НАЛОГИ С ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ (корпоративный налог) – налоги, которые платят юридические лица, к ним относятся корпоративный подоходный налог, налог на имущество юридических лиц.	ЗАНДЫ ТҰЛҒАНЫҢ САЛЫҚТАРЫ (корпоративтік салық) – заңды тұлғалардың төлейтін салықтары, яғни корпоративтік табыс салығы және заңды тұлғалардың мүлік салығы.

НАЛОГИ ЦЕЛЕВЫЕ – см. **ЦЕЛЕВЫЕ НАЛОГИ**

МАҚСАТТЫ САЛЫҚТАРДЫ қараңыз.

НАЛОГИ ЧРЕЗВЫЧАЙНЫЕ – см. **ЧРЕЗВЫЧАЙНЫЕ НАЛОГИ**

ТӨТЕНШЕ САЛЫҚТАРДЫ қараңыз.

НАЛОГОВАЯ БАЗА – стоимостная, физическая или иные характеристики объекта налогообложения, на основании которых определяются суммы налогов и других обязательных платежей, подлежащих уплате в бюджет.

САЛЫҚ БАЗАСЫ – салық салу объектісінің құн, физикалық немесе өзге де сипаттамалары, олардың негізінде салықтың және бюджетке төленуге жататын басқа да міндетті төлемдердің сомасы айқындалады.

НАЛОГОВАЯ БАЗА АКЦИЗНОГО НАЛОГА – объем (количество) произведенных, реализованных подакцизных товаров в натуральном выражении.

АКЦИЗ САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ БАЗАСЫ – өндірілген, өткізілген заттай нысандағы акцизделетін тауарлар көлемі (саны).

НАЛОГОВАЯ БАЗА ДЛЯ ИСЧИСЛЕНИЯ РЕНТНОГО НАЛОГА НА ЭКСПОРТ ПО УГЛЮ – стоимость экспортируемого угля, исчисленная исходя из фактически реализуемого на экспорт объема угля.

КӨМІР БОЙЫНША ЭКСПОРТҚА РЕНТА САЛЫҒЫН ЕСЕПТЕУ ҮШІН САЛЫҚ БАЗАСЫ – экспортқа іс жүзінде өткізілетін көмірдің көлемін негізге ала отырып есептелген экспортталатын көмірдің құны.

НАЛОГОВАЯ БАЗА ДЛЯ ИСЧИСЛЕНИЯ РЕНТНОГО НАЛОГА НА ЭКСПОРТ ПО СЫРОЙ НЕФТИ, ГАЗОВОМУ КОНДЕНСАТУ – стоимость экспортируемых сырой нефти, газового конденсата, исчисленная исходя из фактически реализуемого на экспорт объема сырой нефти, газового конденсата и мировой цены, рассчитанной в установленном порядке.

ШІКІ МҰНАЙ, ГАЗ КОНДЕНСАТЫ БОЙЫНША ЭКСПОРТҚА РЕНТА САЛЫҒЫН ЕСЕПТЕУ ҮШІН САЛЫҚ БАЗАСЫ – экспортқа нақты өткізілетін шикі мұнай, газ конденсаты бойынша шикі мұнайдың, газ конденсатының көлемі және элементтік баға негізінде есептелген экспортталатын шикі мұнайдың, газ конденсатының құны.

НАЛОГОВАЯ БАЗА ЗЕМЕЛЬНОГО НАЛОГА – площадь земельного участка.

НАЛОГОВАЯ БАЗА ИМПОРТИРУЕМЫХ ПОДАКЦИЗНЫХ ТОВАРОВ – по импортируемому на территорию Республики Казахстан подакцизным товарам налоговая база определяется как объем, количество импортируемых подакцизных товаров в натуральном выражении.

НАЛОГОВАЯ БАЗА НАЛОГА НА ДОБЫЧУ ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ – стоимость объема добытых недропользователем за налоговый период общераспространенных полезных ископаемых, подземных вод и лечебных грязей.

НАЛОГОВАЯ БАЗА НАЛОГА НА ДОБЫЧУ ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ – НА МИНЕРАЛЬНОЕ СЫРЬЕ – облагаемый объем погашенных запасов полезных ископаемых, содержащихся в минеральном сырье, за налоговый период.

НАЛОГОВАЯ БАЗА НАЛОГА НА ДОБЫЧУ ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ – НА НЕФТЬ – стоимость объема сырой нефти, газового конденсата и природного газа, добытых за налоговый период.

НАЛОГОВАЯ БАЗА НАЛОГА НА ИМУЩЕСТВО – по объ-

ЖЕР САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ БАЗАСЫ – жер учаскесінің аланы.

ИМПОРТТАЛАТЫН АКЦИЗДЕЛЕТІН ТАУАРЛАРДЫҢ САЛЫҚ БАЗАСЫ – Қазақстан Республикасының аумағына импортталатын акцизделетін тауарлар бойынша салық базасы импортталатын акцизделетін тауарлардың зат түріндегі көлемі, саны ретінде айқындалады.

ПАЙДАЛЫ ҚАЗБАЛАРДЫ ӨНДІРУ САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ БАЗАСЫ – жер қойнауын пайдаланушылар салық кезеңінде өндірген кен таралған пайдалы қазбалар, жерасты сулары мен емдік балшық көлемінің құны.

МИНЕРАЛДЫ ШИКІЗАТҚА ПАЙДАЛЫ ҚАЗБАНЫ ӨНДІРУ САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ БАЗАСЫ – салық кезеңінде минералды шикізаттың құрамындағы пайдалы қазбаның айналыстан шыққан қорының салық салынатын көлемінің құны.

МҰНАЙҒА АРНАЛҒАН ПАЙДАЛЫ ҚАЗБАЛАРДЫ ӨНДІРУ САЛЫҒЫ БОЙЫНША САЛЫҚ БАЗАСЫ – салық кезеңінде өндірілген шикі мұнай, газ конденсаты және табиғи газ көлемінің құны.

МҮЛІК САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ БАЗАСЫ – бухгалтерлік есеп-

ектам налогообложения индивидуальных предпринимателей и юридических лиц является среднегодовая балансовая стоимость объектов налогообложения, определяемая по данным бухгалтерского учета; в случае отсутствия среднегодовой балансовой стоимости объектов концессии **Н.б.** таких объектов определяется в порядке, установленном уполномоченным государственным органом по исполнению бюджета. Среднегодовая балансовая стоимость объектов налогообложения определяется как одна тринадцатая суммы, полученной при сложении балансовых стоимостей объектов налогообложения на первое число каждого месяца текущего налогового периода и первое число месяца периода, следующего за отчетным.

НАЛОГОВАЯ БАЗА ПО БОНУСУ КОММЕРЧЕСКОГО ОБНАРУЖЕНИЯ — стоимость объема извлекаемых запасов полезных ископаемых, утвержденного уполномоченным для этих целей государственным органом.

НАЛОГОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ — это деятельность государства по организации налогообложения и обеспечению его осуществления.

Н.д. государства — формирование налоговой системы государства путем установления и введения налогов и их вза-

тиң деректері бойынша айқындалатын салық салу объектілерінің орташа жылдық баланстық құны дара кәсіпкерлер мен заңды тұлғалардың салық салу объектілері бойынша **С.б.**: концессия объектілерінің орташа жылдық баланстық құны болмаған жағдайда бюджеттің атқарылуы жөніндегі уәкілетті мемлекеттік орган белгілеген тәртіппен айқындалған осындай объектілердің құны **С.б.** болып табылады. Салық салу объектілерінің орташа жылдық баланстық құны ағымдағы салық кезеңінің әр айының бірінші күні мен есепті кезеңнен кейінгі кезең айының бірінші күніндегі салық салу объектілерінің баланстық құнын қосу кезінде алынған соманың он үштен бірі ретінде айқындалады.

КОММЕРЦИЯЛЫҚ ТАБУ БОНУСЫ БОЙЫНША САЛЫҚ БАЗАСЫ — осы максаттарға уәкілеттік берілген мемлекеттік орган бекіткен алынатын пайдалы қазбалар қорлары көлемінің құны.

САЛЫҚТЫҚ ҚЫЗМЕТ — мемлекеттің салық салуды ұйымдастыру және оларды жүзеге асыруды қамтамасыз ету қызметтерінің жиынтығы.

Мемлекеттің С.к. — салықтарды бекіту мен енгізуде және өзара келісімдері арқылы мемлекеттің салық жүйесін

имного согласования; определение компетенции органов государственной власти в области налогообложения и распределение их полномочий в данной сфере; формирование системы специализированных налоговых органов государства и обеспечение их надлежащего функционирования; организация и осуществление налогового контроля за соблюдением налогового законодательства, исполнением других обязанностей, предусмотренных этим законодательством; осуществление сбора налогов как путем принудительного взимания, так и путем их самостоятельной уплаты налогоплательщиками; принудительное взыскание недоимок и пени, начисленных за просрочку уплаты налогов; поддержание режима соблюдения законности в сфере налогообложения, включая установление юридической ответственности за нарушение налогового законодательства и привлечение к ответственности лиц, допустивших эти нарушения.

НАЛОГОВАЯ ЗАДОЛЖЕННОСТЬ – сумма недоимки, а также неуплаченные суммы пеней и штрафов. В налоговую задолженность не включаются сумма пеней, отраженная в уведомлении о результатах налоговой проверки, а также сумма штрафов, отраженная в постановле-

калыптастыру; салық салу саласындағы мемлекеттік билік органдарының құзіреттілігін анықтау және олардың осы саладағы өкілеттіліктерін белгілеу; мемлекеттің арнайы салық органдары жүйесін қалыптастыру және өзіне тиісті қызметтерімен қамтамасыз ету; салық заңдылықтарының сақталуына және осы заңда қарастырылған басқа да салықтық міндеттемелердің орындалуына салық бақылауын ұйымдастыру және оны жүзеге асыру; салық төлеушілердің өз еркімен төлемдерді төлеуі немесе салықтық төлемдерді мәжбүрлеп алу арқылы салық түсімдерін жинауды жүзеге асыру; мерзімінде төленбеген салық төлемдеріне есептелген салық берешегі сомаларын және өсімпұлдарды өндіріп алу; салық заңдылықтарын бұзғаны үшін заңды жауапкершіліктерді бекіту және осы заңдылықтардың бұзылуына жол берген тұлғаларды жауапқа тарту үшін салық салу жүйесіндегі заңдылықтардың сақталу тәртібін қолдау сияқты іс-шаралар айқындалады.

САЛЫҚ БЕРЕШЕГІ – бересі сомасы, сондай-ақ өсімпұлдар мен айыппұлдардың төленбеген сомасы. Салықтық тексеру нәтижелері туралы хабарламада көрсетілген өсімпұлдар сомасы, сондай-ақ әкімшілік жаза қолдану туралы қаулыда Қазақстан Республикасының заңнамасында

нии о наложении административного взыскания в период обжалования в установленном законодательством Республики Казахстан порядке.

белгіленген тәртіппен шағым жасалу кезеңінде шағым жасалу бөлігінде көрсетілген айыппұлдар сомасы салық берешегіне қосылмайды.

НАЛОГОВАЯ ОТЧЕТНОСТЬ – документ налогоплательщика (налоговый агент), представляемый в органы налоговой службы в соответствии с порядком, установленным Налоговым кодексом, который содержит сведения о налогоплательщике, об объектах налогообложения и объектах, связанных с налогообложением, а также об исчислении налоговых обязательств, обязательных пенсионных взносов, социальных отчислений.

Виды Н.о.: первоначальная, очередная, дополнительная, дополнительная по уведомлению, ликвидационная.

Первоначальная Н.о. – представляемая лицом за налоговый период, в котором произведена постановка на регистрационный учет налогоплательщика и впервые возникли налоговое обязательство по определенным видам налогов и другие обязательные платежи в бюджет, а также обязанность по исчислению, удержанию и перечислению обязательных пенсионных взносов и исчислению и уплате социальных отчислений, по которым данное лицо является налогоплательщиком (налоговый агент).

Очередная Н.о. – представ-

САЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІ – салық төлеушінің (салық агенті) Салық кодексінде белгіленген тәртіпке сәйкес салық қызметі органдарына табыс етілетін, салық төлеуші туралы, салық салу объектілері және салық салуға байланысты объектілер туралы, сондай-ақ салық міндеттемелерін, міндетті зейнетақы жарналарын, әлеуметтік аударымдарды есептеу туралы мәліметтерді қамтитын құжаты.

С.е. түрлері: бастапқы, кезекті, қосымша, хабарлама бойынша қосымша, тарату.

Бастапқы С.е. – салық төлеушіні тіркелу есебіне қою жүргізілген және осы тұлға салық төлеуші (салық агенті) болып табылатын салықтың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің белгілі бір түрлері бойынша салық міндеттемесі, сондай-ақ міндетті зейнетақы жарналарын есептеу, ұстау мен аудару және әлеуметтік аударымдарды есептеу мен төлеу бойынша міндет алғаш туындаған салық кезеңі үшін тұлға табыс ететін С.е.

Кезекті С.е. – салық төлеушіні тіркелу есебіне қою жүргізілген және осы тұлға салық төлеуші (салық агенті) болып табылатын салықтың және бюд-

ляемая лицом за налоговые периоды, следующие за налоговым периодом, в котором произведена постановка на регистрационный учет налогоплательщика и впервые возникли налоговое обязательство по определенным видам налогов, другие обязательные платежи в бюджет, обязанность по исчислению, удержанию и перечислению обязательных пенсионных взносов и исчислению и уплате социальных отчислений, по которым данное лицо является налогоплательщиком (налоговый агент), а также по итогам налогового периода – в случае выбытия в течение налогового периода объектов налогообложения.

Дополнительная Н.о. – представляемая лицом при внесении изменений и дополнений в ранее представленную налоговую отчетность за налоговый период, к которому относятся данные изменения и дополнения по видам налогов и других обязательных платежей в бюджет, а также по обязательным пенсионным взносам и социальным отчислениям, по которым данное лицо является налогоплательщиком (налоговый агент).

Дополнительная по уведомлению Н.о. – представляемая лицом при внесении изменений и дополнений в ранее представленную налоговую отчетность за налоговый период, в котором налоговым органом выявлены нарушения по результатам ка-

жетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің белгілі бір түрлері бойынша салық міндеттемесі, міндетті зейнетақы жарналары есептеу, ұстау мен аудару және әлеуметтік аударымдарды есептеу мен төлеу бойынша міндет алғаш туындаған салық кезеңінен кейінгі салық кезеңдері үшін, сондай-ақ салық кезеңі ішінде салық салу объектілері шығып қалған жағдайда – салық кезеңінің қорытындылары бойынша тұлға табыс ететін С.е.

Қосымша С.е. – осы өзгерістер және толықтырулар жататын салық кезеңі үшін бұрын табыс етілген салық есептілігіне осы тұлға салық төлеуші (салық агенті) болып табылатын салықтың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің түрлері бойынша, сондай-ақ міндетті зейнетақы жарналары және әлеуметтік аударымдар бойынша өзгерістер және толықтырулар енгізілген кезде тұлға табыс ететін С.е.

Хабарлама бойынша қосымша С.е. – салық органы камералдық бақылау нәтижелері бойынша бұзушылықтарды анықтаған салық кезеңі үшін бұрын табыс етілген салық есептілігіне осы тұлға салық төлеуші (салық агенті) болып табылатын салықтың, бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің түрлері бойынша, сондай-ақ міндетті зейнетақы жарналары мен әлеуметтік аударымдар бойынша өзгерістер

мерального контроля, по видам налогов и других обязательных платежей в бюджет, а также по обязательным пенсионным взносам и социальным отчислениям, по которым данное лицо является налогоплательщиком (налоговый агент):

Ликвидационная Н.о. – представляемая лицом при прекращении деятельности или реорганизации налогоплательщика, по видам налогов, других обязательных платежей в бюджет, по обязательным пенсионным взносам и социальным отчислениям, по которым данное лицо является налогоплательщиком (налоговый агент), а также при снятии с регистрационного учета по налогу на добавленную стоимость.

және толықтырулар енгізген кезде тұлға табыс ететін С.е.

Тарату С.е. – салық төлеуші қызметін тоқтатқан немесе қайта ұйымдастырылған кезде осы тұлға салық төлеуші (салық агенті) болып табылатын салықтың, бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің түрлері бойынша, міндетті зейнетақы жарналары мен әлеуметтік аударымдар бойынша, сондай-ақ тіркелу есебінен шығарылған кезде қосылған құн салығы бойынша тұлға табыс ететін С.е.

Н

НАЛОГОВАЯ ОТЧЕТНОСТЬ ЗЕМЕЛЬНОГО НАЛОГА

– налогоплательщики (за исключением индивидуальных предпринимателей, применяющих специальный налоговый режим на основе патента) представляют в налоговые органы по месту нахождения объектов налогообложения декларацию не позднее 31 марта года, следующего за отчетным налоговым периодом, а также расчет текущих платежей.

ЖЕР САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ

ЕСЕПТІЛІГІ – салық төлеушілер (патент негізінде арнаулы салық режимін қолданатын дара кәсіпкерлерді қоспағанда) декларацияны салық салу объектілері орналасқан жердегі салық органдарына есепті салық кезеңінен кейінгі жылдың 31 наурызынан кешіктірмей, сондай-ақ ағымдағы төлемдердің есепкісабын табыс етеді.

НАЛОГОВАЯ ОТЧЕТНОСТЬ НАЛОГА НА ИМУЩЕСТВО

– налогоплательщики, за исключением индивидуальных предпринимателей, применяю-

МҮЛІК САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ

ЕСЕПТІЛІГІ – патент негізінде арнаулы салық режимін қолданатын дара кәсіпкерлерді қоспағанда, салық төлеушілер салық

ших специальный налоговый режим на основе патента, обязаны представлять в налоговые органы по месту нахождения объектов налогообложения расчет сумм текущих платежей и декларацию. Индивидуальные предприниматели, применяющие специальный налоговый режим на основе патента, обязаны представлять в налоговые органы по месту нахождения объектов налогообложения декларацию. Расчет сумм текущих платежей по **Н.н.и.** представляется не позднее 15 февраля отчетного налогового периода. Вновь созданные налогоплательщики представляют расчет сумм текущих платежей не позднее 15 числа месяца, следующего за месяцем постановки в налоговых органах на регистрационный учет. При изменении налоговых обязательств по **Н.н.и.** в течение налогового периода расчет текущих платежей представляется не позднее 15 февраля, 15 мая, 15 августа и 15 ноября текущего налогового периода по объектам налогообложения по состоянию на 1 февраля, 1 мая, 1 августа и 1 ноября соответственно. Декларация представляется не позднее 31 марта года, следующего за отчетным.

НАЛОГОВАЯ ОТЧЕТНОСТЬ НАЛОГА НА ТРАНСПОРТНЫЕ СРЕДСТВА – плательщики-юридические лица представляют в налоговые органы

салу объектілерінің орналасқан жері бойынша салық органдарына ағымдағы төлемдер сомаларының есеп-қисабын және декларацияны табыс етуге міндетті. Патент негізінде арнаулы салық режимін қолданатын дара кәсіпкерлер салық салу объектілерінің орналасқан жері бойынша салық органдарына декларацияны табыс етуге міндетті. **М.с.** бойынша ағымдағы төлем сомаларының есеп-қисабы есепті салық кезеңінің 15 ақпанынан кешіктірілмей табыс етіледі. Жанадан құрылған салық төлеушілер ағымдағы төлем сомаларының есеп-қисабын салық органына тіркеу есебіне қойылған айдан кейінгі айдың 15-нен кешіктірмей табыс етеді. Салық кезеңі ішінде **М.с.** бойынша салық міндеттемелері өзгерген кезде, ағымдағы төлемдердің есеп-қисабы салық салу объектілері бойынша 1 ақпандағы, 1 мамырдағы, 1 тамыздағы және 1 қарашадағы жағдай бойынша тиісінше ағымдағы салық кезеңінің 15 ақпанынан, 15 мамырынан, 15 тамызынан және 15 қарашасынан кешіктірмей табыс етеді. Декларацияны есепті жылдан кейінгі жылдың 31 наурызынан кешіктірмей табыс етеді.

КӨЛІК ҚҰРАЛДАРЫ САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІ – төлеушілер-заңды тұлғалар көлік құралдары салығы бойынша ағымдағы төлемдердің

по месту регистрации объектов налогообложения расчет текущих платежей по налогу на транспортные средства не позднее 5 июля текущего налогового периода, а также декларацию не позднее 31 марта года, следующего за отчетным.

НАЛОГОВАЯ ПОЛИТИКА – совокупность мер по установлению новых и отмене действующих налогов и других обязательных платежей в бюджет, изменению ставок, объектов налогообложения и объектов, связанных с налогообложением, налоговой базы по налогам и другим обязательным платежам в бюджет в целях обеспечения финансовых потребностей государства на основе соблюдения баланса экономических интересов государства и налогоплательщиков.

НАЛОГОВАЯ ПРОВЕРКА – осуществляемая органами налоговой службы проверка: исполнения норм налогового законодательства Республики Казахстан, а также иного законодательства Республики Казахстан, контроль за исполнением которого возложен на органы налоговой службы: лиц, располагающих документами, информацией, касающихся деятельности проверяемого налогоплательщика (налоговый агент), в том числе уполномоченного представителя

ецеп-қисабын ағымдағы салық кезеңінің 5 шілдесінен кешіктірмей, сондай-ақ декларацияны есепті жылдан кейінгі жылдың 31 наурызынан кешіктірмей салық салу объектілерінің тіркелген жері бойынша салық органдарына табыс етеді.

САЛЫҚ САЯСАТЫ – мемлекеттің қаржылық қажеттіліктерін мемлекет пен салық төлеушілердің экономикалық мүдделері тепендігінің сақталуы негізінде қамтамасыз ету мақсатында жаңа салықты және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді белгілеу және қолданыстағыларының күшін жою, салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер бойынша ставкаларды, салық салу объектілері мен салық салуға байланысты объектілерді, салық базасын өзгерту жөніндегі шаралар жиынтығы.

САЛЫҚТЫҚ ТЕКСЕРУ – салық қызметі органдары: Қазақстан Республикасы салық заңнамасының, сондай-ақ орындалуын бақылау салық қызметі органдарына жүктелген Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасының орындалуын; тексерілетін салық төлеушінің (салық агенті) кәсіпкерлік қызметіне байланысты мәселелер бойынша тексерілетін салық төлеуші (салық агенті) туралы мәліметтер алу үшін тексерілетін салық төлеушінің (салық агенті)

участников простого товарищества (консорциума), ответственного за ведение сводного налогового учета по такой деятельности. для получения сведений о проверяемом налогоплательщике (налоговый агент) по вопросам, связанным с предпринимательской деятельностью проверяемого налогоплательщика (налоговый агент): для получения дополнительных сведений от налогоплательщика (налоговый агент), подавшего жалобу на уведомление о результатах налоговой проверки и решение вышестоящего органа налоговой службы, вынесенное по результатам рассмотрения жалобы на уведомление.

При необходимости органы налоговой службы в ходе Н.п. могут проводить: обследование имущества, являющегося объектом налогообложения и объектом, связанным с налогообложением, независимо от его места нахождения; инвентаризацию имущества налогоплательщика (налоговый агент) (кроме жилых помещений).

Н.п. осуществляются исключительно органами налоговой службы.

Срок проведения Н.п. – срок, указываемый в предписании, не должен превышать тридцать рабочих дней с даты вручения предписания.

Срок проведения Н.п. может быть продлен: для юридических лиц, не имеющих структурных

кызметіне катысты құжаттар, акпарат бар тұлғаларды, оның ішінде осындай қызмет бойынша жиынтық салық есебін жүргізуге жауапты жай серіктестік (консорциум) қатысушыларының уәкілетті өкілін; салықтық тексерудің нәтижелері туралы хабарламаға және жоғары тұрған салық органы қызметінің хабарламаға шағымды караудың нәтижелері бойынша шығарған шешіміне шағым берген салық төлеушіден (салық агенті) қосымша мәліметтер алу үшін жүргізетін тексеру.

Қажет болған кезде салық қызметі органдары С.т. барысында: оның орналасқан жеріне карамастан салық салу объектісі және салық салумен байланысты объекті болып табылатын мүлікті зерттеп-тексеруді; салық төлеушінің (салық агентінің) мүлкін (тұрғын үйінен баска) түгендеуді жүргізеді.

С.т.-ді тек қана салық қызметі органдары жүзеге асырады.

С.т.-лер жүргізудің мерзімі – нұсқамада көрсетілетін салықтық тексерулер жүргізудің мерзімі. нұсқама тапсырылған кезден бастап отыз жұмыс күнінен аспауға тиіс.

С.т. жүргізудің мерзімі: құрылымдық бөлімшелері жоқ заңды тұлғалар, дара кәсіпкерлер және Қазақстан Республикасында орналасқан жері бір орыннан аспайтын жағдайда қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге

подразделений, индивидуальных предпринимателей и нерезидентов, осуществляющих деятельность через постоянные учреждения при наличии не более одного места нахождения в Республике Казахстан: налоговым органом, назначившим налоговую проверку. – до сорока пяти рабочих дней: вышестоящим органом налоговой службы – до шестидесяти рабочих дней; для юридических лиц, имеющих структурные подразделения, и нерезидентов, осуществляющих деятельность через постоянные учреждения при наличии более одного места нахождения в Республике Казахстан, а также для крупных налогоплательщиков, подлежащих мониторингу: налоговым органом, назначившим налоговую проверку. – до семидесяти пяти рабочих дней: вышестоящим органом налоговой службы – до ста восьмидесяти рабочих дней.

Начало проведения Н.п. – дата вручения налогоплательщику (налоговый агент) предписания или дата составления акта об отказе налогоплательщика (налоговый агент) в подписи на предписании. Должностные лица органа налоговой службы, проводящие Н.п., обязаны предъявить налогоплательщику (налоговый агент) свое служебное удостоверение. *Должностное лицо органа налоговой службы, проводящее Н.п., за исключением тематических проверок по*

асыратын резидент еместер үшін: салықтық тексеруді тағайындаған салық органы – қырық бес жұмыс күніне дейін; жоғары тұрған салық қызметі органы – алпыс жұмыс күніне дейін; құрылымдық бөлімшелері бар заңды тұлғалар және Қазақстан Республикасында орналасқан жері бір орыннан асатын жағдайда қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент еместер, сондай-ақ мониторингке жататын ірі салық төлеушілер үшін: салықтық тексеруді тағайындаған салық органы – жетпіс бес жұмыс күніне дейін; жоғары тұрған салық қызметі органы бір жүз сексен жұмыс күніне дейін ұзартуы мүмкін.

С.т. жүргізудің басталуы – салық төлеушіге (салық агенті) нұсқама берілген күн немесе салық төлеушінің (салық агенті) нұсқамаға қол қоюдан бас тартуы туралы акт жасалған күн. Салық қызметі органының С.т. жүргізуші лауазымды тұлғалары салық төлеушіге (салық агенті) өзінің қызмет куәлігін көрсетуге міндетті. *Салық қызметі органының С.т. жүргізуші лауазымды тұлғасы, мынадай:* салық органдарында тіркеу есебіне қою; бақылау-кассалық машиналардың болуы; акциздік және есепке алу-бақылау маркаларының болуы және түпнұсқалығы, этил спиртін босатуға лицензияның, рұқсаттың, патенттің, тіркеу

вопросам: постановки на регистрационный учет в налоговых органах: наличия контрольно-кассовых машин; наличия и подлинности акцизных и учетно-контрольных марок, наличия лицензии, разрешения на отпуск этилового спирта, патента, регистрационной карточки, вручает налогоплательщику (налоговый агент) подлинник предписания. В копии предписания ставится подпись налогоплательщика (налоговый агент) об ознакомлении и получении предписания, дата и время получения предписания.

При проведении тематических проверок по вопросам: постановки на регистрационный учет в налоговых органах: наличия контрольно-кассовых машин; наличия и подлинности акцизных и учетно-контрольных марок, наличия лицензии, разрешения на отпуск этилового спирта, патента, регистрационной карточки, налогоплательщику или его работнику, осуществляющему реализацию товаров и оказывающему услуги, предъявляется подлинник предписания для ознакомления и вручается его копия. В подлиннике ставится подпись налогоплательщика или его работника, осуществляющего реализацию товаров и оказывающего услуги, об ознакомлении с предписанием и получении копии, дата и время получения копии предписания. В случае отказа налогоплательщика (налоговый агент) в под-

карточкасының болуы мәселелері бойынша тақырыптық тексерулерді қоспағанда, салық төлеушіге (салық агенті) нұскаманың түпнұскасын тапсырады. Нұскаманың көшірмесіне салық төлеушінің (салық агенті) нұскамамен танысқаны және оны алғаны туралы қолы, нұскаманы алған күні мен уақыты қойылады.

Мынадай: салық органдарында тіркеу есебіне қою; бақылау-кассалық машиналардың болуы; акциздік және есепке алу-бақылау маркаларының болуы және түпнұсқалығы, этил спиртіні босатуға лицензияның, рұқсаттың, патенттің, тіркеу карточкасының болуы мәселелері бойынша тақырыптық тексерулер жүргізілген кезде салық төлеушіге немесе оның тауарларды өткізуді жүзеге асыратын және қызмет көрсететін қызметкеріне танысу үшін нұскаманың түпнұскасы көрсетіледі және оның көшірмесі тапсырылады. Түпнұсқаға салық төлеушінің немесе оның тауарларды өткізуді жүзеге асыратын және қызмет көрсететін қызметкерінің нұскамамен таныстырылғаны және оның көшірмесін алғаны, күні және нұскаманың көшірмесін алған уақыты туралы қолы, нұскаманың көшірмесін алған күні мен уақыты қойылады. Салық төлеуші (салық агенті) салық қызметі органы нұскамасының данасына қол қоядан бас тартқан

писи на экземпляре предписания органа налоговой службы работником органа налоговой службы, проводящим проверку, составляется акт об отказе в подписи с привлечением понятых (не менее двух). При этом в акте об отказе в подписи указываются: место и дата составления; фамилия, имя и отчество (при его наличии) должностного лица органа налоговой службы, составившего акт; фамилия, имя и отчество (при его наличии), номер удостоверения личности, адрес местожительства привлеченных понятых; номер, дата предписания, наименование налогоплательщика (налоговый агент), его идентификационный номер; обстоятельства отказа в подписи на экземпляре предписания. Отказ налогоплательщика (налоговый агент) от получения предписания не является основанием для отмены Н.п. Отказ налогоплательщика в подписи на экземпляре предписания органа налоговой службы означает недопуск должностных лиц органов налоговой службы к Н.п. В период осуществления Н.п. не допускается прекращение данной проверки по налоговому заявлению налогоплательщика.

Доступ должностных лиц органа налоговой службы на территорию или в помещение для проведения Н.п. – налогоплательщик (налоговый агент) обязан допустить должностных лиц органов налоговой службы,

жағдайда тексеру жүргізетін салық қызметі органының қызметкері куәгерлерді (екеуден кем емес) тарта отырып, қол қоядан бас тарту туралы акті толтырады. Бұл ретте қол қоядан бас тарту туралы актіде: толтырылған орны мен күні; акт жасаған салық қызметі органы лауазымды тұлғаның тегі, аты және әкесінің аты (ол болған жағдайда); тартылған куәгерлердің тегі, аты және әкесінің аты (ол болған жағдайда), жеке куәлігінің нөмірі, тұрғылықты жерінің мекенжайы; нұсқаманың нөмірі, күні, салық төлеушінің (салық агенті) атауы, оның сәйкестендіру нөмірі; нұсқамаға қол қоядан бас тартудың мән-жайлары көрсетіледі. Салық төлеушінің (салық агенті) нұсқаманы алу-дан бас тартуы С.т. жүргізудің күшін жоюға негіз болып табылмайды. Салық төлеушінің салық қызметі органы нұсқамасының данасына қол қоядан бас тартуы, салық қызметі органдарының лауазымды тұлғаларын С.т.-ге жібермеуді білдіреді. С.т.-ді жүзеге асыру кезеңінде аталған тексеруді салық төлеушінің салықтық өтініші бойынша тоқтатуға жол берілмейді.

Салық қызметі органы лауазымды тұлғаларының С.т. жүргізу үшін аумаққа немесе үй-жайға жіберілуі – салық төлеуші (салық агенті) салық қызметі органдарының С.т. жүргізетін лауазымды

проводящих Н.п., на территорию и в помещения (кроме жилых помещений), используемые для извлечения доходов, либо на объекты налогообложения и объекты, связанные с налогообложением, для обследования. При воспрепятствовании доступу должностных лиц органа налоговой службы, проводящих Н.п., на указанные территорию и в помещения (кроме жилых помещений) составляется акт о недопуске должностных лиц органов налоговой службы для проведения Н.п. Акт о недопуске должностных лиц органов налоговой службы для проведения Н.п. подписывается должностными лицами органа налоговой службы, проводящими Н.п., и налогоплательщиком (налоговый агент). При отказе от подписания указанного акта налогоплательщик (налоговый агент) обязан дать письменные объяснения о причине отказа. Должностные лица органа налоговой службы должны иметь при себе специальные допуски, если для допуска на территорию и в помещение налогоплательщика (налоговый агент) в соответствии с законодательными актами Республики Казахстан они необходимы.

Налогоплательщик (налоговый агент) имеет право не допускать на территорию или в помещение для проведения Н.п. должностных лиц органа налоговой службы в случаях, если:

тұлғаларын табыстарды алу үшін пайдаланылатын аумаққа немесе үй-жайға (тұрғын үй-жайлардан басқа) не салық салу объектілеріне және салық салумен байланысты объектілерге зерттеп-тексеру үшін жіберуге міндетті. Салық қызметі органының С.т. жүргізуші лауазымды тұлғаларының көрсетілген аумақтарға және үй-жайларға (тұрғын үй-жайлардан басқа) кіруіне кедергі жасалған жағдайда, С.т. жүргізуге салық қызметі органының лауазымды тұлғаларының кіруіне жол берілмегені туралы акт жасалады. С.т. жүргізуге салық қызметі органының лауазымды тұлғаларының кіруіне жол берілмегені туралы актіге салық органының тексеруді жүргізуші лауазымды тұлғалары және салық төлеуші (салық агенті) қол қояды. Көрсетілген актіге қол қоядан бас тартқан кезде салық төлеуші (салық агенті) бас тартуының себептері туралы жазбаша түсініктеме беруге міндетті. Егер Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес салық төлеушінің (салық агенті) аумағына және үй-жайына кіру үшін арнайы рұқсаттар қажет болса, салық қызметі органының лауазымды тұлғаларында олар болуға тиіс.

Салық төлеушінің (салық агенті) мынадай жағдайларда, егер: нұсқама белгіленген тәртіпте ресімделмеген болса:

предписание не оформлено в установленном порядке: сроки проверки, указанные в предписании, не наступили или истекли: данные лица не указаны в предписании; должностные лица органа налоговой службы не имеют при себе специальные допуски, необходимые для допуска на территорию или в помещение налогоплательщика в соответствии с законодательными актами Республики Казахстан.

Завершением срока **Н.п.** считается день вручения налогоплательщику (налоговому агенту) акта **Н.п.** При получении акта **Н.п.** налогоплательщик (налоговый агент) обязан поставить подпись о его получении на экземпляре акта **Н.п.** органов налоговой службы. При невозможности вручения акта налогоплательщику (налоговому агенту) в связи с отсутствием налогоплательщика (налоговый агент) по местонахождению, проводится налоговое обследование с привлечением понятых в порядке, установленном Налоговым кодексом. При этом датой завершения **Н.п.** является дата составления акта налогового обследования. В случае, если по завершении **Н.п.** не установлены нарушения налогового законодательства Республики Казахстан, об этом в акте **Н.п.** делается соответствующая запись. В случаях отсутствия налогоплательщика (налоговый агент) на дату завершения **Н.п.** по местонахождению налогопла-

нұсқамада көрсетілген тексеру мерзімдері әлі басталмаған немесе өтіп кеткен болса; бұл тұлғалар нұсқамада көрсетілмеген болса; салық қызметі органдарының лауазымды тұлғаларының Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес салық төлеушінің аумағына немесе үй-жайына кіру үшін қажетті арнайы рұқсаты болмаса, салық органының лауазымды тұлғаларын **С.т.** жүргізу үшін аумаққа немесе үй-жайға жібермеуге құқығы бар.

Салық төлеушіге (салық агенті) **С.т.** актісі тапсырылған күн **С.т.** мерзімінің аяқталуы болып есептеледі. **С.т.** актісін алған кезде салық төлеуші (салық агенті) салық қызметі органдарының **С.т.** актісінің данасына оны алғаны туралы қол қоюға міндетті. Салық төлеушіге (салық агенті) актіні тапсыру салық төлеушінің (салық агенті) орналасқан жері бойынша болмауына байланысты мүмкін болмаған жағдайда Салық кодексінің белгіленген тәртіппен куәгерлер тартыла отырып, салықтық зерттеу жүргізіледі. Бұл ретте **С.т.** мерзімі аяқталатын күн салықтық зерттеу актісін жасаған күн болып табылады. **С.т.**-дің аяқталуы бойынша Қазақстан Республикасының салық заңнамасының бұзылуы анықталмаған жағдайда, онда бұл туралы **С.т.** актісіне тиісті жазба жасалады. Салық төлеуші (салық агенті) **С.т.**-дің

тельщика (налоговый агент) и по месту проведения **Н.п.** производится соответствующая запись в акте **Н.п.** должностным лицом органа налоговой службы, проводящим **Н.п.** К акту **Н.п.** прилагаются необходимые копии документов, расчеты, произведенные должностным лицом органа налоговой службы, и другие материалы, полученные в ходе **Н.п.**, за исключением сведений, являющихся налоговой тайной. Акт **Н.п.** составляется в количестве не менее двух экземпляров и подписывается должностными лицами органа налоговой службы, проводившими **Н.п.** Один экземпляр акта **Н.п.** вручается налогоплательщику (налоговому агенту). В случае, если за период с даты получения ликвидационной налоговой отчетности до даты завершения ликвидационной **Н.п.** возникают обязательства по исчислению и уплате налогов и других обязательных платежей в бюджет, исчислению, удержанию, перечислению обязательных пенсионных взносов, исчислению и уплате социальных отчислений, такие обязательства указываются в приложении к акту **Н.п.** без начисления пеней и применения штрафных санкций.

Решение по результатам Н.п. – по завершении **Н.п.** в случае выявления нарушений органом налоговой службы выносится уведомление о результатах **Н.п.**, которое направляется налогоплательщику (налоговому

аякталу күнінде салық төлеуші (салық агенті) орналасқан жерінде және **С.т.** жүргізілген орында болмаған жағдайда. **С.т.** жүргізген салық қызметі органының лауазымды тұлғасы **С.т.** актісіне тиісті жазба жасайды. **С.т.** актісіне салық құпиясы болып табылатын мәліметтерді қоспағанда, қажетті құжаттардың көшірмелері, салық қызметі органының лауазымды тұлғасы жүргізген есеп-қисаптар және **С.т.** барысында алынған басқа да материалдар қоса тіркеледі. **С.т.** актісі кемінде екі дана етіп жасалады және оған **С.т.** жүргізген салық қызметі органының лауазымды тұлғалары қол қояды. **С.т.** актісінің бір данасы салық төлеушіге (салық агентіне) тапсырылады. Егер тарату салықтық есептілігі алынған күннен бастап тарату **С.т.** аяқталған күнге дейінгі кезең ішінде салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді, міндетті зейнетақы жарналарын есептеу, ұстап қалу, аудару, әлеуметтік аударымдарды есептеу және төлеу міндеттемелері туындаған жағдайда, мұндай міндеттемелер **С.т.** актісіне қосымшада өсімпұл есептелмей және айыппұл санкциялары қолданылмай көрсетіледі.

С.т. нәтижелері туралы хабарламада мынадай деректемелер мен мәліметтер болуға тиіс: хабарламаны және **С.т.** актісін тіркеу күні мен нөмірі; салық төлеушінің (салық агенті)

агенту) в установленные сроки. В уведомлении о результатах **Н.п.** должны содержаться следующие реквизиты и сведения: дата и номер регистрации уведомления и акта **Н.п.**; фамилия, имя, отчество (при его наличии) либо полное наименование налогоплательщика (налоговый агент); идентификационный номер; сумма начисленных налогов и других обязательных платежей в бюджет, обязательств по исчислению, удержанию, перечислению обязательных пенсионных взносов, исчислению и уплате социальных отчислений и пеней; суммы уменьшенных убытков; сумма превышения налога на добавленную стоимость, не подтвержденная к возврату; сумма корпоративного (индивидуального) подоходного налога, удержанного у источника выплаты с доходов нерезидентов, не подтвержденная к возврату; требование об уплате и сроки уплаты; реквизиты соответствующих налогов и других обязательных платежей в бюджет и пеней; сроки и место обжалования. В случае проводимой в рамках возбужденного уголовного дела **Н.п.** уведомление о результатах **Н.п.** налогоплательщика, в отношении которого возбуждено уголовное дело, выносится по завершении рассмотрения такого уголовного дела. Налогоплательщик (налоговый агент), получивший уведомление о результатах **Н.п.**, обязан исполнить его

тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда) не толық атауы; сәйкестендіру нөмірі; салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің, міндетті зейнетақы жарналарын есептеу, ұстап қалу, аудару, әлеуметтік аударымдарды есептеу және төлеу бойынша міндеттемелердің және өсімқұлдардың есептелген сомасы; кемітілген залал сомалары; қайтарылуға расталмаған қосылған құн салығының асып кету сомасы; резидент еместердің төлем көзінен, табыстарынан ұсталған, қайтарылуға расталмаған корпоративтік (жеке) табыс салығының сомасы; төлеу туралы талап және төлеу мерзімі; тиісті салықтың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің және өсімқұлдардың деректемелері; шағым жасау мерзімі мен орны. **С.т.** қозғалған қылмыстық іс шеңберінде жүргізілген жағдайда, оған қатысты қылмыстық іс қозғалған салық төлеушіні **С.т.**-дің нәтижелері туралы хабарлама осындай қылмыстық іс аяқталған соң шығарылады. **С.т.**-дің нәтижелері туралы хабарламаны алған салық төлеуші (салық агенті), егер **С.т.** нәтижелеріне шағым жасамаса, оны хабарламада белгіленген мерзімде орындауға міндетті. Салық төлеуші (салық агенті) **С.т.** нәтижелері туралы хабарламада көрсетілген салықтардың, бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің және

в сроки, установленные в уведомлении, если не обжаловал результаты **Н.п.** В случае согласия налогоплательщика (налоговый агент) с начисленными суммами налогов, других обязательных платежей в бюджет и пеней, указанными в уведомлении о результатах **Н.п.**, сроки исполнения налогового обязательства по уплате налогов, других обязательных платежей в бюджет, а также обязательства по уплате пеней могут быть продлены на шестьдесят рабочих дней по заявлению налогоплательщика (налоговый агент) с приложением графика уплаты. При этом указанная сумма подлежит уплате в бюджет с начислением пени за каждый день продления срока уплаты и уплачивается равными долями через каждые пятнадцать рабочих дней указанного периода.

өсімшұлдардың есептелген сомаларымен келіскен жағдайда, салықтарды, бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеу бойынша салық міндеттемелерін, сондай-ақ өсімшұлдарды төлеу бойынша міндеттемені орындау мерзімі салық төлеушінің (салық агенті) төлеу кестесі қоса берілетін өтініші бойынша алпыс жұмыс күніне ұзартылуы мүмкін. Бұл ретте көрсетілген сома бюджетке төлеу мерзімі ұзартылған әрбір күнге өсімшұл есептеле отырып төленуге жатады және осы кезеңнің әрбір он бес жұмыс күні сайын тең үлестермен төленіп отырады.

НАЛОГОВАЯ ПРОВЕРКА ВСТРЕЧНАЯ – см. **ВСТРЕЧНАЯ НАЛОГОВАЯ ПРОВЕРКА.**

ҚАРСЫ САЛЫҚТЫҚ ТЕКСЕРУДІ қараңыз.

НАЛОГОВАЯ ПРОВЕРКА ДОКУМЕНТАЛЬНАЯ – см. **ДОКУМЕНТАЛЬНАЯ НАЛОГОВАЯ ПРОВЕРКА.**

КҰЖАТТЫҚ САЛЫҚТЫҚ ТЕКСЕРУДІ қараңыз.

НАЛОГОВАЯ ПРОВЕРКА КОМПЛЕКСНАЯ – см. **КОМПЛЕКСНАЯ НАЛОГОВАЯ ПРОВЕРКА.**

КЕШЕНДІ САЛЫҚТЫҚ ТЕКСЕРУДІ қараңыз.

НАЛОГОВАЯ ПРОВЕРКА РЕЙДОВАЯ – см. **РЕЙДОВАЯ НАЛОГОВАЯ ПРОВЕРКА.**

РЕЙДТІК САЛЫҚТЫҚ ТЕКСЕРУДІ қараңыз.

НАЛОГОВАЯ ПРОВЕРКА ТЕМАТИЧЕСКАЯ – см. ТЕМАТИЧЕСКАЯ НАЛОГОВАЯ ПРОВЕРКА.

ТАҚЫРЫПТЫҚ САЛЫҚТЫҚ ТЕКСЕРУДІ қараңыз.

НАЛОГОВАЯ СТАВКА – величина налогового обязательства по исчислению налога и другого обязательного платежа в бюджет на единицу измерения объекта налогообложения или налоговой базы.

Н.с. устанавливается в процентах или в абсолютной сумме на единицу измерения налоговой базы.

Н.с. прогрессивная – налоговая ставка, возрастающая по мере роста объемов объекта налогообложения.

Н.с. пропорциональная – действует в одинаковом проценте к доходу вне зависимости от его величины. Например, корпоративный подоходный налог 20%, налог на добавленную стоимость 12%.

Н.с. повышенная – выражает регулирующее воздействие государства на ту или иную сферу производства или продиктована теми или иными мерами государства о социальной справедливости. Повышенные ставки могут быть также продиктованы стремлением государства получить себе как можно больше дохода.

Н.с. пониженная – регулируется в зависимости от социальных условий. В налогообложении представляется как налоговая льгота.

Н.с. общая – выражает общий режим налогообложения.

САЛЫҚ СТАВКАСЫ – салық салу объектісінің немесе салық базасының өлшем бірлігіне салықты және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемді есептеу жөніндегі салық міндеттемесінің шамасы.

С.с. салық базасының өлшем бірлігіне пайызбен немесе абсолютті сомамен белгіленеді.

Үдемелі С.с. – салық мөлшері табыстың өсуіне қарай өсіп отырады, мәселен жеке табыс салығын алуға болады 5-20%.

Үйлесімді С.с. – табыс көлеміне қарамастан салық мөлшері өзгеріссіз қалады, яғни табыс қаншама өскенімен салық ставкасы сол күйінде қалады. Мысалы: корпоративтік табыс салығы 20%, қосылған құн салығы 12%.

Жоғарылатылған С.с. – мемлекеттің өндіріс саласында қолданылады. Табысы жоғары қызметтерге жоғары салық ставкасын жүзеге асыру.

Төмендетілген С.с. – әлеуметтік жағдайларға байланысты реттеліп отырады. Салық салуда салық жеңілдіктері беріледі.

Жалпы С.с. – салық салудың жалпы режимінде көрініс табады.

НАЛОГОВАЯ ТАЙНА – это любые полученные органом налоговой службы сведения о налогоплательщике (налоговый агент), за исключением сведений: о сумме налогов и других обязательных платежей в бюджет, уплаченных (перечисленных) налогоплательщиком (налоговый агент), за исключением физических лиц; о сумме возврата налогоплательщику из бюджета превышения суммы налога на добавленную стоимость, относимого в зачет, над суммой начисленного налога; о сумме налоговой задолженности налогоплательщика (налоговый агент); о бездействующих налогоплательщиках и налогоплательщиках, признанных лжепредприятиями на основании вступившего в законную силу приговора либо постановления суда; о представлении налогоплательщиком налогового заявления о проведении документальной проверки в связи с ликвидацией (прекращением деятельности): о начисленной налогоплательщику (налоговый агент) сумме налогов и других обязательных платежей в бюджет, за исключением физических лиц, и мерах ответственности, примененных в отношении налогоплательщика (налоговый агент), нарушившего налоговое законодательство Республики Казахстан; о наличии (отсутствии) регистрации в качестве налогоплательщика нерезидента, осуществляющего деятельность

САЛЫҚ ҚҰПИЯСЫ – жеке тұлғаларды қоспағанда, салық төлеуші (салық агенті) төлеген (аударған) салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің сомасы туралы: салық төлеушіге есептелген салық сомасынан есепке жатқызылуға тиіс қосылған құн салығы сомасының асып кетуін бюджеттен қайтару сомасы туралы: салық төлеушінің (салық агенті) салық берешегінің сомасы туралы: әрекетсіз салық төлеушілер және соттың заңды күшіне енген үкімінің не қаулысының негізінде жалған кәсіпорындар деп танылған салық төлеушілер туралы: салық төлеушінің таратылуымен (қызметін тоқтатуымен) байланысты құжаттық тексеру жүргізу туралы салықтық өтініш беруі туралы: жеке тұлғаларды қоспағанда, салық төлеушіге (салық агенті) есептелген салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер сомасы және Қазақстан Республикасының салық заңнамасын бұзған салық төлеушіге (салық агенті) қатысты қолданылған жауапкершілік шаралары туралы: қызметін тұрақты мекеме, филиал, өкілдік арқылы немесе тұрақты мекеме құрмай жүзеге асыратын резидент емес салық төлеуші ретінде тіркеудің бар (жоқ) скендігі туралы; салық төлеушінің (салық агенті) мынадай тіркеу деректері: сәйкестендіру нөмірі: жеке тұлғаның, заңды тұлға

через постоянное учреждение, филиал, представительство или без образования постоянного учреждения: о следующих регистрационных данных налогоплательщика (налоговый агент): идентификационный номер; фамилия, имя, отчество (при его наличии) физического лица; руководителя юридического лица; наименование индивидуального предпринимателя, юридического лица; дата постановки на регистрационный учет, дата снятия с регистрационного учета, причина снятия с регистрационного учета налогоплательщика (налоговый агент): дата начала и окончания приостановления деятельности; резидентство налогоплательщика; о плане налоговой проверки; о непредставлении налогоплательщиком (налоговый агент) налоговой отчетности.

НАЛОГОВАЯ ТЕОРИЯ – это система научных знаний и представлений о сущности и назначении налогов, их роли в финансовой деятельности государства, месте в системе экономических отношений и влияния на социально-политическую жизнь общества.

НАЛОГОВАЯ УЧЕТНАЯ ПОЛИТИКА – документ, устанавливающий порядок ведения налогового учета с соблюдением требований Налогового кодекса.

Н.у.п. может быть включена в виде отдельного раздела в

басшысының тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда); дара кәсіпкердің, заңды тұлғаның атауы; салық төлеушіні (салық агенті) тіркеу есебіне қою күні, тіркеу есебінен шығару күні, тіркеу есебінен шығару себебі; қызметті тоқтата тұруының басталған және аяқталған күні; салық төлеушінің резиденттігі туралы; салықтық тексеру жоспары туралы; салық төлеушінің (салық агенті) салық есептілігін табыс етпеуі туралы мәліметтерді қоспағанда, салық қызметі органы салық төлеуші (салық агенті) туралы алған кез келген мәліметтер.

САЛЫҚ ТЕОРИЯСЫ – мемлекеттік қаржы қызметіндегі олардың ролі мен қоғамның әлеуметтік-саяси өміріне әсері және экономикалық қатынастар жүйесіндегі салықтың маңызы мен қызметі туралы ғылыми білім және ұғымдардың жүйесі.

САЛЫҚТЫҚ ЕСЕПКЕ АЛУ САЯСАТЫ – салық кодексінің талаптарын сақтай отырып салықтық есепке алуды жүргізу тәртібін белгілейтін құжат.

С.е.а.с. халықаралық қаржылық есептілік стандарт-

учетную политику, разработанную в соответствии с международными стандартами финансовой отчетности и требованиями законодательства Республики Казахстан о бухгалтерском учете и финансовой отчетности.

тарына және Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы заңнамасына сәйкес әзірленген есепке алу саясатына жеке бөлім түрінде енгізілуі мүмкін.

НАЛОГОВАЯ ЭКСПЕРТИЗА – обязательная экспертиза, включающая в себя анализ и оценку проекта контракта на недропользование, заключаемого компетентным органом, дополнений и изменений к нему, проводимая с целью закрепления налогового режима, включая установление специальных платежей и налогов недропользователей в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

САЛЫҚ САРАПТАМАСЫ – құзыретті орган жасаған өнімді бөлу туралы өзара шарт жобасына, оған толықтырулар мен өзгерістерге талдау жасау мен баға беруді қамтитын, салық салу шарттарын анықтау, оның ішінде Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жер қойнауын пайдаланушылардың арнаулы төлемдері мен салығын белгілеу мақсатында өткізілетін міндетті сараптама.

НАЛОГОВОЕ АДМИНИСТРИРОВАНИЕ – заключается в осуществлении органами налоговой службы налогового контроля, применении способов обеспечения исполнения не выполненного в срок налогового обязательства и мер принудительного взыскания налоговой задолженности, а также оказания государственных услуг налогоплательщикам (налоговый агент) и другим уполномоченным государственным органам в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

САЛЫҚ ӘКІМШІЛІГІН ЖҰРГІЗУ – салық қызметі органдарының салық бақылауын жүзеге асыруы, мерзімінде орындалмаған салық міндеттемесінің орындалуын қамтамасыз ету тәсілдері мен салық берешегін мәжбүрлеп өндіріп алу шараларын қолдануы, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес салық төлеушілерге (салық агенті) және басқа да уәкілетті мемлекеттік органдарға мемлекеттік қызмет көрсету.

НАЛОГОВОЕ ЗАЯВЛЕНИЕ – документ налогоплательщика (налоговый агент), представляе-

САЛЫҚТЫҚ ӨТІНІШ – Салық кодексінде белгіленген жағдайларда салық төлеушінің (салық

мый в орган налоговой службы с целью реализации его прав и исполнения обязанностей в случаях, установленных Налоговым кодексом.

НАЛОГОВОЕ ОБСЛЕДОВАНИЕ

– иная форма налогового контроля, осуществляемая органами налоговой службы в рабочее время по местонахождению, указанному в регистрационных данных налогоплательщика (налоговый агент), с целью: подтверждения фактического нахождения или отсутствия налогоплательщика (налоговый агент) по местонахождению, указанному в регистрационных данных; вручения налогоплательщику (налоговый агент) акта налоговой проверки; вручения налогоплательщику (налоговый агент) уведомления; вручения налогоплательщику (налоговый агент) решения об ограничении в распоряжении имуществом и акта описи ограниченного в распоряжении имущества.

По результатам Н.о. составляется акт Н.о., в котором указываются: место, дата и время составления; должность, фамилия, имя и отчество (при его наличии) должностного лица органа налоговой службы, составившего акт; наименование органа налоговой службы; фамилия, имя и отчество (при его наличии), наименование и номер документа, удостоверяющего личность, адрес местожитель-

агенті) өз құқықтарын іске асыру және міндеттерін орындау мақсатында салық қызметі органына табыс ететін құжаты.

САЛЫҚТЫҚ ЗЕРТТЕУ – салық

төлеушінің (салық агенті) тіркеу деректерінде көрсетілген орналасқан жері бойынша жұмыс уақытында салық қызметі органдары: тіркеу деректерінде көрсетілген орналасқан жері бойынша салық төлеушінің (салық агенті) іс жүзінде болуын немесе болмауын растау; салықтық тексеру актісін салық төлеушіге (салық агенті) тапсыру; салық төлеушіге (салық агентіне) хабарламаны тапсыру; салық төлеушіге (салық агенті) мүлікке билік етуді шектеу туралы шешімді және билік етуі шектелген мүлік тізімдемесінің актісін тапсыру мақсатында жүзеге асыратын салықтық бақылаудың өзге нысаны.

С.з.-дің нәтижесі бойынша С.з. актісі жасалады, онда мыналар көрсетіледі: актінің жасалған орны, күні мен уақыты; актіні жасаған салық қызметі органының лауазымды тұлғаның лауазымы, тегі, аты және әкесінің аты (ол болған жағдайда); салық қызметі органының атауы; тартылған куәгерлердің тегі, аты және әкесінің аты (ол болған жағдайда), жеке басын куәландыратын құжаттың атауы мен нөмірі, тұрғылықты жерінің

ства привлеченного понятия: фамилия, имя и отчество (при его наличии) и наименование налогоплательщика, его идентификационный номер; информация о результатах налогового обследования.

НАЛОГОВОЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВО

— обязательство налогоплательщика перед государством, возникающее в соответствии с налоговым законодательством Республики Казахстан, в силу которого налогоплательщик обязан встать на регистрационный учет в налоговом органе, определить объекты налогообложения и объекты, связанные с налогообложением, исчислять налоги и другие обязательные платежи в бюджет, составлять налоговые формы, представлять налоговые формы, за исключением налоговых регистров, в налоговый орган в установленные сроки и уплачивать налоги и другие обязательные платежи в бюджет.

Государство в лице органа налоговой службы имеет право требовать от налогоплательщика исполнения его **Н.о.** в полном объеме, а в случае неисполнения или ненадлежащего исполнения **Н.о.** применять способы по его обеспечению и меры принудительного исполнения в порядке, предусмотренном Налоговым кодексом.

мекенжайы; салық төлеушінің (салық агенті) тегі, аты және әкесінің аты (ол болған жағдайда) және атауы, оның сәйкестендіру нөмірі; салықтық зерттеудің қорытындысы туралы ақпарат.

САЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕСІ —

салық төлеушінің Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес мемлекет алдында туындайтын міндеттемесі салық міндеттемесі деп танылады, оған орай салық төлеуші салық органында тіркелу есебіне салық салу объектілерін және салық салуға байланысты объектілерді айқындауға, салықты және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді есептеуге, салықтық нысандарды жасауға, салық тіркелімдерін қоспағанда, салықтық нысандарды салық органына белгіленген мерзімде табыс етуге, салықты және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеуге міндетті.

Мемлекеттің салық қызметі органы арқылы салық төлеушіден оның **С.м.** толық көлемінде орындауын талап етуге, ал **С.м.** орындалмаған немесе тиісінше орындалмаған жағдайда Салық кодексінде көзделген тәртіппен оларды қамтамасыз ету жөніндегі тәсілдерді және мәжбүрлеп орындату шараларын қолдануға құқығы бар.

НАЛОГОВЫЕ ВЫЧЕТЫ – при определении дохода работника, облагаемого у источника выплаты, за каждый месяц в течение календарного года независимо от периодичности выплат применяются следующие налоговые вычеты: сумма в минимальном размере заработной платы, установленном законом о республиканском бюджете и действующем на дату начисления дохода, на соответствующий месяц, за который начисляется доход.

Общая сумма **Н.в.** за год не должна превышать общую сумму минимальных размеров заработной платы, установленных законом о республиканском бюджете и действующих на начало каждого месяца текущего года; сумма обязательных пенсионных взносов в размере, установленном законодательством Республики Казахстан о пенсионном обеспечении; сумма добровольных пенсионных взносов, вносимых в свою пользу; сумма страховых премий, вносимых в свою пользу физическим лицом по договорам накопительного страхования; суммы, направленные на погашение вознаграждения по займам, полученным физическим лицом-резидентом Республики Казахстан в жилищных строительных сберегательных банках на проведение мероприятий по улучшению жилищных условий на территории Республики Казахстан, в соответствии с законодательством Республики Казах-

САЛЫҚ ШЕГЕРІМДЕРІ – қызметкердің төлем көзінен салық салынатын табысын анықтау кезінде төлемдердің кезеңділігіне қарамастан, күнтізбелік жыл ішіндегі әрбір ай үшін мынадай салық шегерімдері қолданылады: республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және табысты есепке жазу күні қолданыста болатын ең төменгі жалақы мөлшеріндегі, табыс есебіне жазылатын тиісті айдағы сома.

Бір жылдағы **С.ш.**-нің жалпы сомасы республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және ағымдағы жылдың әрбір айының басында қолданыста болатын ең төменгі жалақы мөлшерінің жалпы сомасынан аспауға тиіс; Қазақстан Республикасының зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңнамасында белгіленген мөлшердегі міндетті зейнетақы жарналарының сомасы; өз пайдасына енгізілетін ерікті зейнетақы жарналарының сомасы; жеке тұлғаның жинақтаушы сақтандыру келісімшарттары бойынша өз пайдасына енгізетін сақтандыру сыйлықақыларының сомасы; Қазақстан Республикасының резиденті жеке тұлғаның Қазақстан Республикасының тұрғын үй құрылысы жинақ ақшасы туралы заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасының аумағында тұрғын үй жағдайын жақсарту жөніндегі іс-шараларды жүргізуге тұрғын үй құрылыс жинақ банкінен алған қарыздары бойынша

стан о жилищных строительных сбережениях: расходы на оплату медицинских услуг (кроме косметологических) в размере и на условиях.

НАЛОГОВЫЕ ЛЬГОТЫ – освобождение налогоплательщика от налогового бремени или уменьшение его тяжести по сравнению с обычным режимом налогообложения.

Н.л. могут предоставляться в социальных целях либо при использовании налога в качестве метода экономического регулирования.

Н.л. могут быть обусловлены либо персоной (личностью) субъекта, либо характером деятельности, которую он осуществляет. В первом случае льготы предоставляются, как правило, лицам, имеющим особые заслуги перед государством (участники Великой Отечественной войны, лица, награжденные высокими государственными наградами, лица, удостоенные звания «Халық Қаһарманы» и т. п.). В число льготников обычно входят также лица, относящиеся к категории социально незащищенных (пенсионеры, инвалиды, сироты, организации, использующие труд инвалидов и т. п.). В данном случае государство выполняет свою функцию социальной защиты слабых, т. е. налоги используются как метод реализации социальной

сыйяқыны өтеуге бағытталған сомалар; белгіленген мөлшерде және шарттарда медициналық қызметтерге (косметологиялық қызмет көрсетулерден басқа) ақы төлеуге жұмсалатын шығыстар.

САЛЫҚ ЖЕҢІЛДІКТЕРІ – төлем қабілетін, қоғамдық өндіріске қатысу және басқа да факторларды ескеріп заңмен қарастырылған жалпы ережеден шығару.

С.ж. – заңға сәйкес салық төлеушіні біртіндеп немесе салық төлеуден толық босату.

С.ж. субъект персондарына немесе олардың көрсеткен қызметтеріне қарай жасалады. Бірінші жағдайда мемлекет алдында ерекше еңбек сіңірген тұлғаларға жасалады. Мәселен, Ұлы Отан соғысына қатысқандар, жоғары мемлекеттік наградалармен марапатталғандар. «Халық Қаһарманы» атағын алғандар. Бұлардың қатарына әлеуметтік қорғалмаған тұлғаларда кіреді, атап айтқанда: зейнеткерлер, мүгедектер, жетімдер. Бұл жерде мемлекет әлсіздерді әлеуметтік қорғау қызметін атқарады, яғни салықтар мемлекеттің әлеуметтік қызметін жүргізудегі әдісі ретінде қолданылады. Екінші жағдайда мемлекет салық салуды қоғамның экономикалық дамуына әсер ететін құрал ретінде іске асырады. Мемлекет жеңілдіктер бере отырып, экономиканың осы салаларын дамытуды ынталандырады.

функции государства. Во втором случае государство использует налогообложение как средство воздействия на экономическое развитие общества. Предоставляя налоговые льготы, государство стимулирует развитие тех отраслей экономики, в которых в данный момент испытывается наибольшая потребность.

НАЛОГОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ – существует два вида: материальные и организационные.

НАЛОГОВЫЕ ПОСТУПЛЕНИЯ – налоги и другие обязательные платежи в бюджет, установленные Налоговым кодексом Республики Казахстан.

НАЛОГОВЫЕ ПОСТУПЛЕНИЯ В БЮДЖЕТ ГОРОДА РЕСПУБЛИКАНСКОГО ЗНАЧЕНИЯ, СТОЛИЦЫ – индивидуальный подоходный налог; социальный налог; налог на имущество физических и юридических лиц, индивидуальных предпринимателей; земельный налог; единый земельный налог; налог на транспортные средства; фиксированный налог; акцизы на: все виды спирта, произведенного на территории Республики Казахстан; алкогольную продукцию, произведенную на территории Республики Казахстан; пиво с объемным содержанием этилового спирта не более 0,5 процента, произведенное на территории Республики Казахстан; табачные

САЛЫҚТЫҚ ҚАТЫНАСТАР – материалдық және ұйымдық түрі жүзеге асады.

САЛЫҚТЫҚ ТҮСІМДЕР – Қазақстан Республикасының Салық кодексінде белгіленген салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер.

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МАҢЫЗЫ БАР ҚАЛА, АСТАНА БЮДЖЕТТЕРІНЕ ТҮСЕТІН САЛЫҚТЫҚ ТҮСІМДЕР – жеке табыс салығы; әлеуметтік салық; жеке және заңды тұлғалардың дара кәсіпкерлердің мүлкіне салық; жер салығы; бірыңғай жер салығы; көлік құралдарына салық; тіркелген салық; акциздер: Қазақстан Республикасының аумағында өндірілген спирттің барлық түрі; Қазақстан Республикасының аумағында өндірілген алкоголь өнімі; Қазақстан Республикасының аумағында өндірілген құрамындағы этил спиртінің көлемі 0,5 пайыздан аспайтын сыра; Қазақстан Республикасының аумағында

изделия, произведенные на территории Республики Казахстан: легковые автомобили (кроме автомобилей с ручным управлением или адаптером ручного управления, специально предназначенные для инвалидов); произведенные на территории Республики Казахстан: бензин (за исключением авиационного) и дизельное топливо; плата за пользование водными ресурсами поверхностных источников; плата за лесные пользования; плата за эмиссии в окружающую среду; плата за использование особо охраняемых природных территорий местного значения; плата за пользование земельными участками; сбор за государственную регистрацию индивидуальных предпринимателей; лицензионный сбор за право занятия отдельными видами деятельности; сбор за государственную регистрацию юридических лиц и учетную регистрацию филиалов и представительств, а также их перерегистрацию; сбор с аукционов; сбор за проезд по платным государственным автомобильным дорогам города республиканского значения, столицы; государственная пошлина, кроме консульского сбора и государственных пошлин, зачисляемых в республиканский бюджет; сбор за государственную регистрацию прав на недвижимое имущество и сделок с ним; сбор за государственную регистрацию залога движимо-

оңдірілген темекі бұйымдары; Қазақстан Республикасының аумағында жасалған жеңіл автокөлік (мүгедекке арнайы арналған қолмен басқарылатын немесе қолмен басқаруға бейімделген автокөліктен басқа); бензин (авиациялық бензинді қоспағанда) және дизель отыны; жерүсті көздерінің су ресурстарын пайдаланғаны үшін төлемақы; орманды пайдаланғаны үшін төлемақы; қоршаған ортаға эмиссия үшін төлемақы; жергілікті маңызы бар ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды пайдаланғаны үшін төлемақы; жер учаскелерін пайдаланғаны үшін төлемақы; дара кәсіпкерлерді мемлекеттік тіркегені үшін алым; қызметтің жекелеген түрлерімен айналысу құқығы үшін лицензиялық алым; заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркегені және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркегені, сондай-ақ оларды қайта тіркегені үшін алым; аукциондардан алым; республикалық маңызы бар қаланың, астананың ақылы мемлекеттік автокөлік жолдарымен жүргені үшін алым; республикалық бюджет есебіне жазылатын консулдық алымнан және мемлекеттік баждардан басқа, мемлекеттік баж; жылжымайтын мүлікке және олармен жасалатын мәмілелерге құқықтарды мемлекеттік тіркегені үшін алым; жылжымалы мүлік кепілін және кемеңің немесе жасалып жатқан кемеңің ипо-

го имущества и ипотеки судна или строящегося судна; сбор за государственную регистрацию транспортных средств, а также их перерегистрацию; плата за размещение наружной (визуальной) рекламы в полосе отвода автомобильных дорог общего пользования городского значения и в населенных пунктах.

НАЛОГОВЫЕ ПОСТУПЛЕНИЯ В БЮДЖЕТ РАЙОНА (города областного значения)

– индивидуальный подоходный налог по нормативам распределения доходов, установленным областным маслихатом; социальный налог по нормативам распределения доходов, установленным областным маслихатом; налог на имущество физических и юридических лиц, индивидуальных предпринимателей; земельный налог; единый земельный налог; налог на транспортные средства; фиксированный налог; акцизы на: все виды спирта, произведенного на территории Республики Казахстан; алкогольную продукцию, произведенную на территории Республики Казахстан; пиво с объемным содержанием этилового спирта не более 0,5 процента, произведенное на территории Республики Казахстан; табачные изделия, произведенные на территории Республики Казахстан; легковые автомобили (кроме автомобилей с ручным управлением или адаптером ручного управления, специально пред-

текасын мемлекеттік тіркегені үшін алым; көлік құралдарын мемлекеттік тіркегені, сондай-ақ оларды қайта тіркегені үшін алым; қалалық маңызы бар жалпыға ортақ пайдаланылатын автокөлік жолдарының бөлінген белдеуінде және елді мекендерде сыртқы (көрнекі) жарнаманы орналастырғаны үшін төлемақы.

АУДАН (облыстық маңызы бар қала) БЮДЖЕТІНЕ ТҮСЕТІН САЛЫҚТЫҚ ТҮСІМДЕР

– облыстық мәслихат белгілеген кірістерді бөлу нормативтері бойынша жеке табыс салығы; облыстық мәслихат белгілеген кірістерді бөлу нормативтері бойынша әлеуметтік салық; жеке және заңды тұлғалар, дара кәсіпкерлер мүлкіне салық; жер салығы; бір-ыңғай жер салығы; көлік құралдарына салық; тіркелген салық; акциздер: Қазақстан Республикасының аумағында өндірілген спирттің барлық түрі; Қазақстан Республикасының аумағында өндірілген алкоголь өнімі; Қазақстан Республикасының аумағында өндірілген құрамындағы этил спиртінің көлемі 0,5 пайыздан аспайтын сыра; Қазақстан Республикасының аумағында өндірілген темекі бұйымдары; Қазақстан Республикасының аумағында жасалған жеңіл автокөліктер (мүгедектер үшін арнайы арналған қолмен басқарылатын немесе қолмен басқаруға

назначенных для инвалидов). произведенные на территории Республики Казахстан; бензин (за исключением авиационного) и дизельное топливо; плата за пользование земельными участками; сбор за государственную регистрацию индивидуальных предпринимателей; лицензионный сбор за право занятия отдельными видами деятельности; сбор за государственную регистрацию юридических лиц и учетную регистрацию филиалов и представительств, а также их перерегистрацию; сбор с аукционов; сбор за государственную регистрацию транспортных средств, а также их перерегистрацию; сбор за государственную регистрацию прав на недвижимое имущество и сделок с ним; сбор за государственную регистрацию залога движимого имущества и ипотеки судна или строящегося судна; плата за размещение наружной (визуальной) рекламы в полосе отвода автомобильных дорог общего пользования районного значения и в населенных пунктах; государственная пошлина, кроме консульского сбора и государственных пошлин, зачисляемых в республиканский бюджет.

бейімделген автокөліктерден басқа); бензин (авиациялық бензинді қоспағанда) және дизель отыны; жер учаскелерін пайдаланғаны үшін төлемақы; дара кәсіпкерлерді мемлекеттік тіркегені үшін алым; қызметтің жекелеген түрлерімен айналысу құқығы үшін лицензиялық алым; заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркегені, сондай-ақ оларды қайта тіркегені үшін алым; аукциондардан алым; көлік құралдарын мемлекеттік тіркегені, сондай-ақ оларды қайта тіркегені үшін алым; жылжымайтын мүлікке құқықтарды және онымен жасалатын мәмілелерді мемлекеттік тіркегені үшін алым; жылжымалы мүлік кепілін және кемеңің немесе жасалып жатқан кемеңің ипотекасын мемлекеттік тіркегені үшін алым; аудандық маңызы бар жалпыға ортақ пайдаланылатын автокөлік жолдарының бөлінген белдеуінде және елді мекендерде сыртқы (көрнекі) жарнаманы орналастырғаны үшін төлемақы; республикалық бюджет есебіне жазылатын консулдық алымнан және мемлекеттік баждардан басқа, мемлекеттік баж.

НАЛОГОВЫЕ ПОСТУПЛЕНИЯ В ОБЛАСТНОЙ БЮДЖЕТ – индивидуальный подоходный налог по нормативам распределения доходов, установленным областным маслихатом; соци-

ОБЛЫСТЫҚ БЮДЖЕТКЕ ТҮСЕТІН САЛЫҚТЫҚ ТҮСІМДЕР – облыстық мәслихат белгілеген кірістерді бөлу нормативтері бойынша жеке табыс салығы; облыстық мәсли-

альный налог по нормативам распределения доходов, установленным областным маслихатом; плата за эмиссии в окружающую среду; сбор за проезд по платным государственным автомобильным дорогам областного значения; плата за размещение наружной (визуальной) рекламы в полосе отвода автомобильных дорог общего пользования областного значения; плата за пользование водными ресурсами поверхностных источников; плата за лесные пользования; плата за использование особо охраняемых природных территорий местного значения.

НАЛОГОВЫЕ ПОСТУПЛЕНИЯ В РЕСПУБЛИКАНСКИЙ БЮДЖЕТ – корпоративный подоходный налог, за исключением поступлений от организаций нефтяного сектора; налог на добавленную стоимость, в том числе на произведенные товары, выполненные работы и оказанные услуги на территории Республики Казахстан, и на товары, импортируемые на территорию Республики Казахстан; акцизы на товары, импортируемые на территорию Республики Казахстан в соответствии с законодательством Республики Казахстан; акцизы на сырую нефть, газовый конденсат; налог на игорный бизнес; налог на сверхприбыль, за исключением поступлений от организаций нефтяного сектора; платеж по возмещению

хат белгілеген кірістерді бөлу нормативтері бойынша әлеуметтік салық; қоршаған ортаға эмиссия төлемақысы; облыстық маңызы бар мемлекеттік ақылы автокөлік жолдарымен жүргені үшін алым; облыстық маңызы бар жалпыға ортақ пайдаланылатын автокөлік жолдарының бөлінген белдеуінде сыртқы (көрнекі) жарнаманы орналастырғаны үшін төлемақы; жер үсті көздерінің су ресурстарын пайдаланғаны үшін төлемақы; орманды пайдаланғаны үшін төлемақы; жергілікті маңызы бар ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды пайдаланғаны үшін төлемақы.

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ БЮДЖЕТКЕ ТҮСЕТІН САЛЫҚТЫҚ ТҮСІМДЕР – мұнай секторы ұйымдарынан түсетін түсімдерді қоспағанда, корпоративтік табыс салығы; қосылған құн салығы, оның ішінде Қазақстан Республикасының аумағында өндірілген тауарларға, орындалған жұмыстар мен көрсетілген қызметтерге және Қазақстан Республикасының аумағына импортталатын тауарларға қосылған құн салығы; Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасының аумағына импортталатын тауарларға акциздер; шикі мұнайға, газ конденсатына акциздер; ойын бизнесі салығы; мұнай секторы ұйымдарынан түсімдерді қоспағанда, үстеме пайда салығы; тарихи

исторических затрат; бонусы, за исключением поступлений от организаций нефтяного сектора; налог на добычу полезных ископаемых, за исключением поступлений от организаций нефтяного сектора; рентный налог на экспорт, за исключением поступлений от организаций нефтяного сектора; доля Республики Казахстан по разделу продукции по заключенным контрактам, за исключением поступлений от организаций нефтяного сектора; дополнительный платеж недропользователя, осуществляющего деятельность по контракту о разделе продукции, за исключением поступлений от организаций нефтяного сектора; сбор за проезд автотранспортных средств по территории Республики Казахстан, кроме сбора за проезд автотранспортных средств по платным государственным автомобильным дорогам местного значения; сбор за выдачу разрешения на использование радиочастотного спектра телевизионным и радиовещательным организациям; сбор за государственную регистрацию (постановку на учет) средства массовой информации; сбор за государственную регистрацию лекарственных средств, а также их перерегистрацию; сбор за государственную регистрацию прав на произведения и объекты смежных прав, лицензионных договоров на использование произведений и объектов смежных прав, а так-

шығындарды өтеу жөніндегі төлемақы; мұнай секторы ұйымдарынан түсетін түсімдерді қоспағанда, бонустар; мұнай секторы ұйымдарынан түсетін түсімдерді қоспағанда, пайдалы қазбаларды өндіруден алынатын салық; мұнай секторы ұйымдарынан түсімдерді қоспағанда, экспортқа рента салығы; мұнай секторы ұйымдарынан түсетін түсімдерді қоспағанда, Қазақстан Республикасының жасалған өзара шарттар бойынша өнімді бөлу жөніндегі үлесі; мұнай секторы ұйымдарынан түсетін түсімдерді қоспағанда, өнімді бөлу туралы өзара шарт бойынша қызметін жүзеге асыратын жер койнауын пайдаланушының қосымша төлемі; жергілікті маңызы бар ақылы мемлекеттік автокөлік жолдары бойынша автокөлік құралдарының жүріп өткені үшін алынған басқа, Қазақстан Республикасының аумағы бойынша автокөлік құралдарының жүріп өткені үшін алым; телевизия және радио хабарларын тарату ұйымдарына радиожігілік спектрін пайдалануға рұқсат берілгені үшін алым; бұқаралық ақпарат құралының мемлекеттік тіркелгені (есепке қойылғаны) үшін алым; дәрілік заттардың мемлекеттік тіркелгені, сондай-ақ олардың қайта тіркелгені үшін алым; шығармаларға және сабақтас құқықтар объектілеріне құқықтардың, шығармаларды және сабақтас құқықтар

же их перерегистрацию: сбор за государственную регистрацию радиоэлектронных средств и высокочастотных устройств; плата за предоставление междугородной и международной телефонной связи, а также сотовой связи; плата за использование радиочастотного спектра; плата за использование особо охраняемых природных территорий республиканского значения; плата за пользование животным миром; плата за пользование судоходными водными путями; плата за размещение наружной (визуальной) рекламы в полосе отвода автомобильных дорог общего пользования республиканского значения; таможенные пошлины на ввозимые и вывозимые товары; поступления от осуществления таможенного контроля и таможенных процедур: пошлины, взимаемые в качестве защитных мер отечественных товаропроизводителей; консульский сбор: государственная пошлина за проставление уполномоченными Правительством Республики Казахстан государственными органами апостиля на официальных документах, совершенных в Республике Казахстан, в соответствии с международным договором, ратифицированным Республикой Казахстан; государственная пошлина за выдачу документов, удостоверяющих личность; государственная пошлина, взимаемая за выдачу водительских удостоверений;

объектілерін пайдалануға лицензиялық келісімшарттардың мемлекеттік тіркелгені, сондай-ақ олардың қайта тіркелгені үшін алым; радиоэлектронды құралдардың және жоғары жиіліктегі құрылғылардың мемлекеттік тіркелгені үшін алым; қалааралық және халықаралық телефон байланысының, сондай-ақ ұялы байланыстың берілгені үшін төлемақы; радиожілік спектрін пайдаланғаны үшін төлемақы; республикалық маңызы бар ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды пайдаланғаны үшін төлемақы; жануарлар дүниесін пайдаланғаны үшін төлемақы; кеме жүретін су жолдарын пайдаланғаны үшін төлемақы; республикалық маңызы бар жалпыға ортақ пайдаланылатын автокөлік жолдарының бөлінген белдеуінде сыртқы (көрнекі) жарнаманы орналастырғаны үшін төлемақы; әкелінетін және әкетілетін тауарларға кеден баждары; кеден бақылауын және кеден рәсімдерін жүзеге асырудан түсетін түсімдер; отандық тауар өндірушілерді қорғау шаралары ретінде алынатын баждар; консулдық алым; Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық келісімшартқа сәйкес Қазақстан Республикасында жасалған ресми құжаттарға Қазақстан Республикасының Үкіметі уәкілеттік берген мемлекеттік органдардың апостил қойғаны үшін мемлекеттік баж; жеке ба-

государственная пошлина, взимаемая за выдачу свидетельств о государственной регистрации механических транспортных средств; государственная пошлина, взимаемая за выдачу государственных регистрационных номерных знаков; государственная пошлина, взимаемая за совершение нотариальных действий; государственная пошлина, взимаемая за совершение уполномоченным государственным органом в области интеллектуальной собственности юридически значимых действий; государственная пошлина с подаваемых в суд исковых заявлений к государственным учреждениям; государственная пошлина за выдачу свидетельств о прохождении технического осмотра механических транспортных средств и прицепов.

НАЛОГОВЫЕ РЕГИСТРЫ – документ налогоплательщика (налоговый агент), содержащий сведения об объектах налогообложения и объектах, связанных с налогообложением.

Н.р. *включают в себя:* **Н.р.**, составляемые налогоплательщиком (налоговый агент) самостоятельно по формам, установленным налогоплательщиком (налоговый агент) в налоговой учетной политике; **Н.р.**, составляемые налогоплательщиком (налоговый агент), формы и правила составления которых устанавливаются уполномоченным органом.

сын куәландыратын құжаттар берілгені үшін мемлекеттік баж; жүргізуші куәліктерінің берілгені үшін алынатын мемлекеттік баж; механикалық көлік құралдарын мемлекеттік тіркеу туралы куәліктер берілгені үшін алынатын мемлекеттік баж; мемлекеттік тіркеу нөмірі белгілерінің берілгені үшін алынатын мемлекеттік баж; нотариаттық іс-әрекеттер жасалғаны үшін алынатын мемлекеттік баж; зияткерлік меншік саласындағы уәкілетті мемлекеттік органның заңды мәні бар іс-әрекеттер жасағаны үшін алынатын мемлекеттік баж; мемлекеттік мекемелерді сотқа берген талап қою арыздарынан алынатын мемлекеттік баж; механикалық көлік құралдарының және тіркемелердің техникалық байқаудан өткені туралы куәліктің берілгені үшін алынатын мемлекеттік баж.

САЛЫҚ ТІРКЕЛІМДЕРІ – салық төлеушінің (салық агенті) салық салу объектілері және салық салуға байланысты объектілер туралы мәліметтерді қамтитын құжаты.

С.т. *қамтиды:* салық төлеуші (салық агенті) салықтық есепке алу саясатында белгілеген нысандар бойынша салық төлеуші (салық агенті) дербес жасайтын салық **С.т.-н**; жасалу нысандары мен ережесін уәкілетті орган белгілейтін, салық төлеуші (салық агенті) жасайтын **С.т.-н**.

С.т. *мынадай міндетті деректемелерді қамтуға тиіс:*

Н.р. *должны содержать следующие обязательные реквизиты:* наименование регистра; идентификационный номер налогоплательщика (налоговый агент); период, за который составлен регистр; фамилия, имя, отчество (при его наличии) лица, ответственного за составление регистра.

НАЛОГОВЫЕ ФОРМЫ – налоговые формы включают в себя налоговую отчетность, налоговое заявление и налоговые регистры.

Н.ф. составляются налогоплательщиком (налоговый агент) на бумажном и электронном носителях на казахском и русском языках. **Н.ф.**, составленные на бумажном носителе, должны быть подписаны налогоплательщиком (налоговый агент) либо его представителем, а также заверены печатью налогоплательщика (налоговый агент) либо его представителя, имеющих в установленном законодательством Республики Казахстан случаях печать со своим наименованием. **Н.ф.**, составленные на электронном носителе, за исключением налоговых регистров, должны быть заверены электронной цифровой подписью налогоплательщика (налоговый агент).

НАЛОГОВЫЙ АГЕНТ – индивидуальный предприниматель, частный нотариус, частный судебный исполнитель, адвокат,

тіркелімнің атауы; салық төлеушінің (салық агенті) сәйкестендіру нөмірі; тіркелім жасалған кезең; тіркелімді жасауға жауапты тұлғаның тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде).

САЛЫҚТЫҚ НЫСАНДАР – салықтық нысандар салық есептілігін, салықтық өтінішті және салық тіркелімдерін қамтиды.

Салық төлеуші (салық агенті) С.н.-ды қағаз және электрондық жеткізгіштерде қазақ және орыс тілінде жасайды. Қағаз жеткізгіште жасалған С.н.-ға салық төлеуші (салық агенті) не оның өкілі қол қоюға, сондай-ақ олар салық төлеушінің (салық агенті) не оның Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жағдайларда өзінің атауы жазылған мөрі бар өкілінің мөрімен куәландырылады. Салық тіркелімдерін қоспағанда, электрондық жеткізгіште жасалған С.н. салық төлеушінің (салық агенті) электрондық цифрлық қолтаңбасымен куәландырылады.

САЛЫҚ АГЕНТІ – Салық кодексіне сәйкес төлем көзінен ұсталатын салықты есептеу, ұстау және аудару жөніндегі міндет

юридическое лицо, в том числе юридическое лицо-нерезидент, на которые в соответствии с Налоговым кодексом возложена обязанность по исчислению, удержанию и перечислению налогов, удерживаемых у источника выплаты.

НАЛОГОВЫЙ КОДЕКС – Налоговый кодекс регулирует властные отношения по установлению, введению и порядку исчисления и уплаты налогов и других обязательных платежей в бюджет, а также отношения между государством и налогоплательщиком, связанные с исполнением налоговых обязательств.

НАЛОГОВЫЙ КОМИТЕТ – структурное подразделение Министерства финансов Республики Казахстан, в функции которого входит контроль за соблюдением налогового законодательства, правильностью исчисления, полнотой и своевременностью уплаты налогов и иных обязательных платежей в бюджет всех уровней и внебюджетные фонды. Н.к. получает от предприятий, учреждений и организаций, финансовых органов, банков и иных финансово-кредитных учреждений документы, на основании которых ведут оперативный учет по каждому налогоплательщику сумм налогов и иных платежей. Н.к. предоставлено право проводить на предприятиях любых

жүктелетін дара кәсіпкер, жеке нотариус, жеке сот орындаушысы, адвокат, заңды тұлға, оның ішінде резидент емес заңды тұлға.

САЛЫҚ КОДЕКСІ – Салық кодексі салықты және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді белгілеу, енгізу және есептеу мен төлеу тәртібі жөніндегі билік қатынастарын, сондай-ақ мемлекет пен салық төлеуші арасындағы салық міндеттемелерін орындауға байланысты қатынастарды реттейді.

САЛЫҚ КОМИТЕТІ – Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің құрылымдық бөлімшесі, оның қызметіне салықтық заңдарды сақтауды, есептеудің дұрыстығын, салық төлемдерін және барлық деңгейдегі бюджеттерге және бюджеттен тыс қорларға төленетін өзге де міндетті төлемдердің толықтығын және мерзімділігін бақылау кіреді. С.к. кәсіпорындардан, мекемелер мен ұйымдардан, қаржы органдарынан, банкілерден және өзге де қаржы-несие мекемелерінен әрбір салық төлеушінің салық сомасы мен өзге де төлемдерін жедел есептеулер жүргізетін құжаттар алады. С.к.-не кәсіпорындарда өткізілетін кез келген ұйымдастыру-құқықтық нысан-

организационно-правовых форм проверки денежных документов, бухгалтерских книг, отчетности и других документов. При осуществлении своих полномочий **Н.к.** может обследовать любые производственные, складские, торговые и иные помещения, которые используются предприятиями и гражданами в целях извлечения доходов.

Н.к. имеет право налагать административные штрафы за нарушение налогоплательщиками обязательств перед бюджетом, передавать правоохранительным органам материалы по фактам нарушений, за которые предусмотрена уголовная ответственность, предъявлять иски в суд, в частности, по вопросам признания сделок недействительными и ликвидации предприятия в предусмотренных законодательством случаях.

Кроме того, **Н.к.** имеет право приостанавливать операции предприятий, организаций, а также граждан по расчетным и другим счетам в банках в случае непредставления в **Н.к.** бухгалтерских балансов и иных предусмотренных законодательством документов, связанных с исчислением и уплатой налогов.

Налогоплательщики могут предъявлять в **Н.к.** документы, свидетельствующие о праве на те или иные льготы по налогам, обжаловать решения и действия **Н.к.** и их должностных лиц в судебном порядке.

дагы акша құжаттарын, бухгалтерлік кітапты, есептеме және басқа да құжаттарды тексеру құқығы берілген. Өз өкілеттілігін жүзеге асыру кезінде **С.к.** кіріс түсіру мақсатында кәсіпорындар мен азаматтар қолданылатын кез келген өндірістік, қойма, сауда және өзге де орындарды тексеруіне болады.

С.к. салық төлеушінің бюджет алдындағы міндетін бұзғаны үшін әкімшілік айыппұл салуға, қылмыстық жауапкершілікті бұзу фактілері бойынша материалдарды құқық қорғау орындарына беруге, мәмілелерді жарамсыз деп тануға және заңдарда қарастырылған жағдайларда кәсіпорынды тарату мәселелері бойынша сотқа шағымдануға құқығы бар.

Сонымен қатар **С.к.**-не бухгалтерлік балансты және өзге де заңдарда көрсетілген салықты есептеумен және төлеуге байланысты құжаттарды тапсырмаған жағдайда **С.к.** кәсіпорындардың, ұйымдардың, сондай-ақ азаматтардың банкідегі есеп айырысу және басқа да шоттары бойынша операцияларды тоқтатуға құқылы.

Салық төлеушілер **С.к.**-не салық төлеу бойынша жеңілдіктерге құқығы туралы куәландыратын құжаттарды ұсынуы мүмкін, Салық комитетінің және оның лауазымды тұлғаларының шешімі мен әрекетіне шағымдануды сот тәртібімен жүзеге асырады.

НАЛОГОВЫЙ КОНТРОЛЬ – государственный контроль, осуществляемый органами налоговой службы, за исполнением норм налогового законодательства Республики Казахстан, иного законодательства Республики Казахстан, контроль за исполнением которого возложен на органы налоговой службы.

Н.к. осуществляется в: форме налоговой проверки; иных формах государственного контроля.

В рамках данных форм Н.к. осуществляется: учет исполнения налогового обязательства, обязанности по исчислению, удержанию и перечислению обязательных пенсионных взносов, исчислению и уплате социальных отчислений; контроль за соблюдением порядка применения контрольно-кассовых машин; контроль за подакцизными товарами; контроль при трансфертном ценообразовании; контроль за соблюдением порядка учета, хранения, оценки, дальнейшего использования и реализации имущества, обращенного (подлежащего обращению) в собственность государства; контроль за деятельностью уполномоченных государственных и местных исполнительных органов в части исполнения задач по осуществлению функций, направленных на исполнение налогового законодательства Республики Казахстан.

САЛЫҚТЫҚ БАҚЫЛАУ – Қазақстан Республикасының салық заңнамасы, орындалуын бақылау салық қызметі органдарына жүктелген Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасы нормаларының орындалуына салық қызметі органдары жүзеге асыратын мемлекеттік бақылау.

С.б.: салықтық тексеру нысанында; мемлекеттік бақылаудың өзге де нысандарында жүзеге асырылады.

С.б.-дың осы нысандары шеңберінде: салық міндеттемесінің, міндетті зейнетақы жарналарын есептеу, ұстау мен аудару, әлеуметтік аударымдарды есептеу мен төлеу бойынша міндеттердің орындалуын есепке алу; бақылау-кассалық машиналарды қолдану тәртібінің сақталуына бақылау; акцизделетін тауарларға бақылау; трансферттік баға белгілеу кезіндегі бақылау; мемлекет меншігіне айналдырылған (айналдырылуға жататын) мүлікті есепке алу, сақтау, бағалау, одан әрі пайдалану және өткізу тәртібінің сақталуына бақылау; Қазақстан Республикасының салық заңнамасын орындауға бағытталған қызметтерді жүзеге асыру бойынша міндеттерді орындау бөлігінде уәкілетті мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдардың қызметіне бақылау жүзеге асырылады.

Мемлекеттік бақылаудың өзге де нысаны шеңберінде: салық төлеушілерді салық орган-

В рамках иной формы государственного контроля осуществляется: регистрация налогоплательщиков в налоговых органах; прием налоговых форм; камеральный контроль; мониторинг крупных налогоплательщиков; налоговое обследование; контроль за учетом этилового спирта в организациях, осуществляющих производство этилового спирта; установление соответствия заявителя квалификационным требованиям, предъявляемым к деятельности по производству и обороту этилового спирта и алкогольной продукции.

Последующий Н.к. — это контроль органов налоговой службы за исполнением налогового законодательства, полнотой и своевременностью перечисления обязательных пенсионных взносов в накопительные пенсионные фонды и социальных отчислений в Государственный фонд социального страхования после налогового периода.

Предварительный Н.к. — предварительный контроль органов налоговой службы за исполнением налогового законодательства, полнотой и своевременностью перечисления обязательных пенсионных взносов в накопительные пенсионные фонды и социальных отчислений в Государственный фонд социального страхования.

дарында тіркеу; салықтық нысандарды қабылдау; камералдық бақылау; ірі салықтөлеушілердің мониторингі; салықтық зерттеу-қарау; этил спиртінің өндіруді жүзеге асыратын ұйымдарда этил спиртінің есепке алуы бақылау; өтініш берушінің этил спирті мен алкоголь өнімінің өндірісі мен айналымы бойынша қызметке қойылатын біліктілік талаптарына сәйкестігін анықтау жүзеге асырылады.

Кейінгі С.б. — салық қызметі органдары салық заңдарының орындалуын, жинақтаушы зейнетақы қорларына міндетті зейнетақы жарналарының және Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына әлеуметтік аударымдардың толық және уақытылы аударылуына салық кезеңінен кейінгі кезеңде бақылау жасайды.

Алдын-ала С.б. — салық қызметі органдары салық заңдарының орындалуын, жинақтаушы зейнетақы қорларына міндетті зейнетақы жарналарының және Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына әлеуметтік аударымдардың толық және уақытылы аударылуына алдын-ала бақылау жасайды, яғни мерзімінен бұрын есепке алады.

НАЛОГОВЫЙ ПЕРИОД – период времени, установленный применительно к отдельным налогам и другим обязательным платежам согласно особенной части Налогового кодекса, по окончании которого определяется налоговая база и исчисляется сумма налогов и других обязательных платежей, подлежащих уплате в бюджет.

Н.п. подразделяется: день, десять дней, месячный, кварталный, годовой.

«День» – **Н.п.** является – календарный день, например, налогоплательщики по разовым талонам.

«Десять дней (декада)» – **Н.п.** является – календарные десять дней. при исчислении акциза после за каждых десяти дней платятся налоги.

«Месячный» – **Н.п.** является – календарный месяц: отдельные виды налогоплательщиков по НДС, плательщики индивидуальных и социальных налогов, а также плательщики на основе патента.

«Квартальный» – **Н.п.** является – квартал: налогоплательщики по НДС, плательщики на основе упрощенных деклараций и авансовых платежей по КПП.

«Годовой» – **Н.п.** является – календарный год: плательщики по КПП, по земельным, имущественным и транспортным налогам.

САЛЫҚ КЕЗЕҢІ – Салық кодексінің ерекше бөлімдеріне сәйкес салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерге қатысты белгіленген уақыт кезеңі. ол аяқталған соң салық базасы айқындалады және бюджетке төленуге тиіс салық және басқа да міндетті төлемдер сомағы есептеледі.

С.к. бөлінеді: күндік, он күндік, айлық, тоқсандық, жылдық.

«Бір күндік» – **С.к.** – күнтізбелік күн: бір жолғы талон негізінде салық төлеушілерді жатқызуға болады.

«Он күндік» (декада) – **С.к.** – күнтізбелік он күн: акциз салығында он күн ішінде жасалған операциялар бойынша салықты есептейді.

«Айлық» – **С.к.** – күнтізбелік ай: қосылған құн салығы бойынша кейбір салық төлеушілер, жеке табыс және әлеуметтік салықты төлеушілер, патент негізінде салық төлеушілер.

«Тоқсандық» – **С.к.** – күнтізбелік тоқсан: қосылған құн салығын. оңайлатылған декларация негізінде, корпоративтік табыс салығы бойынша аванстық төлем төлеушілер.

«Жылдық» – **С.к.** – күнтізбелік жыл: корпоративтік табыс салығы, жер, мүлік, көлік құралдары салығын төлеушілер.

НАЛОГОВЫЙ ПЕРИОД АКЦИЗНОГО НАЛОГА – календарный месяц.

НАЛОГОВЫЙ ПЕРИОД ЗЕМЕЛЬНОГО НАЛОГА – календарный год.

НАЛОГОВЫЙ ПЕРИОД ИНДИВИДУАЛЬНОГО ПОДОХОДНОГО НАЛОГА – календарный месяц. исчисляется индивидуальный подоходный налог с доходов, облагаемых у источника выплаты.

НАЛОГОВЫЙ ПЕРИОД КОРПОРАТИВНОГО ПОДОХОДНОГО НАЛОГА – календарный год, с 1 января по 31 декабря.

Если организация была создана после начала календарного года, первым **Н.п.** для нее является период времени со дня ее создания до конца календарного года. При этом днем создания организации считается день ее государственной регистрации в органе юстиции. Если организация была ликвидирована, реорганизована до конца календарного года, последним **Н.п.** для нее является период времени от начала года до дня завершения ликвидации, реорганизации. Если организация, созданная после начала календарного года, ликвидирована, реорганизована до конца этого же года, **Н.п.** для нее является период времени со дня создания до дня завершения ликвидации, реорганизации.

АКЦИЗ САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ КЕЗЕҢІ – күнтізбелік ай.

ЖЕР САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ КЕЗЕҢІ – күнтізбелік жыл.

ЖЕКЕ ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША САЛЫҚ КЕЗЕҢІ – күнтізбелік ай. салық агенттерінің төлем көзінен салық салынатын табыстардан жеке табыс салығын есептеуі үшін.

КОРПОРАТИВТІК ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША САЛЫҚ КЕЗЕҢІ – 1 қаңтар – 31 желтоқсан аралығындағы күнтізбелік жыл.

Егер ұйым күнтізбелік жыл басталғаннан кейін құрылса, оның құрылған күнінен бастап күнтізбелік жылдың аяғына дейінгі уақыт кезеңі ол үшін бірінші **С.к.** болып табылады. Бұл ретте ұйымның әділет органында мемлекеттік тіркеуден өткен күні оның құрылған күні болып есептеледі. Егер ұйым күнтізбелік жылдың аяғына дейін таратылса, қайта ұйымдастырылса, жыл басталғаннан бастап тарату, қайта ұйымдастыру аяқталған күнге дейінгі уақыт кезеңі ол үшін соңғы **С.к.** болып табылады. Егер күнтізбелік жыл басталғаннан кейін құрылған ұйым осы жылдың аяғына дейін таратылса, қайта ұйымдастырылса,

құрылған күнінен бастап тарату, қайта ұйымдастыру аяқталған күнге дейінгі уақыт кезеңі ол үшін **С.к.** болып табылады.

НАЛОГОВЫЙ ПЕРИОД НАЛОГА НА ДОБЫЧУ ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ – календарный квартал.

ПАЙДАЛЫ ҚАЗБАЛАРДЫ ӨНДІРУ САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ КЕЗЕҢІ – күнтізбелік тоқсан.

НАЛОГОВЫЙ ПЕРИОД НАЛОГА НА ИГОРНЫЙ БИЗНЕС – календарный квартал.

ОЙЫН БИЗНЕСІ САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ КЕЗЕҢІ – күнтізбелік тоқсан.

НАЛОГОВЫЙ ПЕРИОД НАЛОГА НА ИМУЩЕСТВО – календарный год.

МҮЛІК САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ КЕЗЕҢІ – күнтізбелік жыл.

НАЛОГОВЫЙ ПЕРИОД НАЛОГА НА СВЕРХПРИБЫЛЬ – календарный год с 1 января по 31 декабря.

ҮСТЕМЕ ПАЙДА САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ КЕЗЕҢІ – 1 қаңтардан бастап 31 желтоқсанға дейінгі күнтізбелік жыл.

Если контракт на недропользование был заключен в течение календарного года, первым **Н.п.** для исчисления налога на сверхприбыль по такому контракту является период времени со дня вступления контракта на недропользование в силу и до конца календарного года. Если действие контракта на недропользование истекло до конца календарного года, последним **Н.п.** для исчисления налога на сверхприбыль по такому контракту является период времени с начала календарного года до дня завершения действия контракта на недропользование. Если действие контракта на недропользование, вступившего в силу после начала календарного года, истекло до конца этого календарного

Егер жер қойнауын пайдалануға арналған өзара шарт күнтізбелік жыл ішінде жасалса, жер қойнауын пайдалануға арналған өзара шарт күшіне енген күннен бастап күнтізбелік жылдың соңына дейінгі уақыт кезеңі осындай өзара шарт бойынша үстем пайда салығын есептеу үшін бірінші **С.к.** Егер жер қойнауын пайдалануға арналған өзара шарттың қолданысы күнтізбелік жылдың соңына дейін өткен болса, күнтізбелік жыл басталғаннан жер қойнауын пайдалануға арналған өзара шарттың қолданысы аяқталған күнге дейінгі уақыт кезеңі осындай өзара шарт бойынша үстем пайда салығын есептеу үшін соңғы **С.к.** Егер күнтізбелік жыл

года. **Н.п.** для исчисления налога на сверхприбыль по такому контракту является период времени со дня вступления контракта на недропользование в силу до дня завершения действия контракта на недропользование.

НАЛОГОВЫЙ ПЕРИОД НАЛОГА НА ТРАНСПОРТНЫЕ СРЕДСТВА – календарный год.

НАЛОГОВЫЙ ПЕРИОД ПО ЕДИНОМУ ЗЕМЕЛЬНОМУ НАЛОГУ – календарный год.

НАЛОГОВЫЙ ПЕРИОД ПО НАЛОГУ НА ДОБАВЛЕННУЮ СТОИМОСТЬ – календарный квартал.

НАЛОГОВЫЙ ПЕРИОД ПО СОЦИАЛЬНОМУ НАЛОГУ – календарный месяц.

НАЛОГОВЫЙ ПЕРИОД ПО УПЛАТЕ РЕНТНОГО НАЛОГА НА ЭКСПОРТ – календарный квартал.

НАЛОГОВЫЙ ПЕРИОД ФИКСИРОВАННОГО НАЛОГА – календарный квартал.

НАЛОГОВЫЙ РЕЖИМ – совокупность норм налогового законодательства Республики Ка-

басталғаннан кейін күшіне енген жер қойнауын пайдалануға арналған өзара шарттың қолданысы осы күнтізбелік жылдың соңына дейін өткен болса, жер қойнауын пайдалануға арналған өзара шарт күшіне енген күннен бастап жер қойнауын пайдалануға арналған өзара шарттың қолданысы аяқталған күнге дейінгі уақыт кезеңі осындай өзара шарт бойынша үстеме пайда салығын есептеу үшін С.к.

КӨЛІК ҚҰРАЛДАРЫ САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ КЕЗЕҢІ – күнтізбелік жыл.

БІРЫҢҒАЙ ЖЕР САЛЫҒЫ БОЙЫНША САЛЫҚ КЕЗЕҢІ – күнтізбелік жыл.

ҚОСЫЛҒАН ҚҰН САЛЫҒЫ БОЙЫНША САЛЫҚ КЕЗЕҢІ – күнтізбелік тоқсан.

ӘЛЕУМЕТТІК САЛЫҚ БОЙЫНША САЛЫҚ КЕЗЕҢІ – күнтізбелік ай.

ЭКСПОРТҚА РЕНТА САЛЫҒЫН ТӨЛЕУ БОЙЫНША САЛЫҚ КЕЗЕҢІ – күнтізбелік тоқсан.

ТІРКЕЛГЕН САЛЫҚТЫҢ САЛЫҚ КЕЗЕҢІ – күнтізбелік тоқсан.

САЛЫҚ РЕЖИМІ – Салық кодексінде белгіленген салықты және бюджетке төленетін бас-

захстан, применяемых налогоплательщиком при исчислении всех налоговых обязательств по уплате налогов и других обязательных платежей в бюджет, установленных Налоговым кодексом.

НАЛОГОВЫЙ СУВЕРЕНИТЕТ – право государства устанавливать любые налоги в любом размере на любые объекты и проводить любую налоговую политику в пределах своей территории.

НАЛОГОВЫЙ УЧЕТ – процесс ведения налогоплательщиком (налоговый агент) учетной документации в соответствии с требованиями Налогового кодекса в целях обобщения и систематизации информации об объектах налогообложения и объектах, связанных с налогообложением, а также исчисления налогов и других обязательных платежей в бюджет и составления налоговой отчетности.

Н.у. основывается на данных бухгалтерского учета. Порядок ведения бухгалтерской документации устанавливается законодательством Республики Казахстан о бухгалтерском учете и финансовой отчетности.

НАЛОГООБЛАГАЕМЫЙ ДОХОД – разница между совокупным годовым доходом с учетом корректировок и вычетами.

ка да міндеті төлемдерді төлеу жөніндегі барлық салық міндеттемелерін есептеу кезінде салық төлеуші қолданатын Қазақстан Республикасының салық заңнамасы нормаларының жиынтығы.

САЛЫҚТЫҚ ЕГЕМЕНДІК – мемлекеттің өзінің аймағындағы кейбір салық түрлерін кез-келген мөлшерде өзгертуге және салық салу объектілерін белгілеуге, салық саясатын жүзеге асыруға құқы бар.

САЛЫҚТЫҚ ЕСЕПКЕ АЛУ – салық салу объектілері және салық салуға байланысты объектілер туралы ақпаратты қорыту және жүйелеу, сондай-ақ салықты және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді есептеу және салық есептілігін жасау мақсатында салық төлеушінің (салық агенті) Салық кодексінің талаптарына сәйкес есепке алу құжаттамасын жүргізу процесі.

С.е.а. бухгалтерлік есеп деректеріне негізделеді. Бухгалтерлік құжаттаманы жүргізу тәртібі Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы заңнамасында белгіленеді.

САЛЫҚ САЛЫНАТЫН ТАБЫС – түзетулерді ескере отырып, жылдық жиынтық табыс пен шегерімдер арасындағы айырма.

НАЛОГООБЛАГАЕМЫЙ ДОХОД НАЛОГА НА СВЕРХПРИБЫЛЬ – разница между совокупным годовым доходом по контракту на недропользование и вычетами для целей исчисления налога на сверхприбыль, с учетом уменьшения на суммы доходов и расходов.

НАЛОГООБЛАГАЕМЫЙ ИМПОРТ – товары, ввозимые или ввезенные на территорию Таможенного союза, подлежат декларированию в соответствии с таможенным законодательством Таможенного союза и таможенным законодательством Республики Казахстан.

НАЛОГООБЛАГАЕМЫЙ ОБОРОТ – по реализации товаров, работ, услуг в Республике Казахстан, за исключением необлагаемого оборота; по приобретению работ, услуг от нерезидента, не являющегося плательщиком налога на добавленную стоимость в Республике Казахстан и не осуществляющего деятельность через филиал, представительство.

НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ – совокупность деятельности государства по установлению, внедрению и взиманию налогов.

ҮСТЕМЕ ПАЙДА САЛЫҒЫНЫҢ САЛЫҚ САЛЫНАТЫН ТАБЫС – табыс және шығыс сома-сына азайтуды ескере отырып, жер койнауын пайдалануға арналған өзара шарт бойынша жылдық жиынтық табыс пен үстеме пайда салығын есептеу максаты үшін шегерім арасындағы айырма.

САЛЫҚ САЛЫНАТЫН ИМПОРТ – Кеден одағының кеден заңнамасына және Қазақстан Республикасының кеден заңнамасына сәйкес декларациялануға жататын, кеден одағының аумағына әкелінетін немесе әкелінген тауарлар.

САЛЫҚ САЛЫНАТЫН АЙНАЛЫМ – салық салынбайтын айналымды қоспағанда, Қазақстан Республикасында тауарды, жұмысты, қызметті өткізу бойынша: Қазақстан Республикасында қосылған құн салығын төлеуші болып табылмайтын және қызметін филиал, өкілдік арқылы жүзеге асырмайтын резидент еместен жұмысты, қызметті сатып алу бойынша қосылған құн салығын төлеуші жасайтын айналым.

САЛЫҚ САЛУ – мемлекеттің салықтарды бекітуде, енгізуде және оларды алу жөніндегі қызметтерінің жиынтығы.

НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ ПЕРЕВОЗОК

– оборот по реализации следующих услуг по международным перевозкам облагается по нулевой ставке: транспортировка товаров, в том числе почты, экспортируемых с территории Республики Казахстан и импортируемых на территорию Республики Казахстан; транспортировка по территории Республики Казахстан транзитных грузов; перевозка пассажиров и багажа в международном сообщении.

НАЛОГОПЛАТЕЛЬЩИК – лицо, являющееся плательщиком налогов и других обязательных платежей в бюджет.

НАЛОГОПЛАТЕЛЬЩИК, НАХОДЯЩИЙСЯ НА СТАДИИ ЛИКВИДАЦИИ – Н.н.с.л. признается лицо, представившее заявление на проведение документальной проверки в связи с ликвидацией (прекращением деятельности).

Информация о Н.н.с.л. размещается на сайте уполномоченного органа в течение трех рабочих дней с даты представления заявления на проведение документальной проверки в связи с ликвидацией (прекращением деятельности).

Исключение лица из списка Н.н.с.л. производится налоговыми органами в случаях: исключения из Государственного регистра юридических лиц – в

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТАСЫМАЛДАУҒА САЛЫҚ САЛУ

– халықаралық тасымалдау бойынша мынадай қызмет көрсетулерді іске асыру жөніндегі айналымға: Қазақстан Республикасының аумағынан экспортталатын және Қазақстан Республикасының аумағына импортталатын тауарларды, оның ішінде почтаны тасымалдауға; Қазақстан Республикасының аумағы бойынша транзит жүктерін тасымалдауға; халықаралық қатынаста жолаушылар мен жүк тасымалдауға нөлдік ставкамен салық салынады.

САЛЫҚ ТӨЛЕУШІ – салықты және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеуші болып табылатын тұлға.

ТАРАТУ САТЫСЫНДА ТҰРҒАН САЛЫҚ ТӨЛЕУШІ

– таратылуына (қызметін тоқтату) байланысты құжаттық тексеру жүргізуге өтініш берген тұлға тарату сатысында тұрған салық төлеуші.

Т.с.т.с.т. туралы ақпарат таратылуына (қызметін тоқтату) байланысты құжаттық тексеру жүргізуге өтініш тапсырған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде уәкілетті органның сайтына орналастырылады.

Салық органдары тұлғаны Т.с.т.с.т.-лер тізімінен шығаруды: заңды тұлғалар мемлекеттік тіркелімнен шығарылған жағдайда – бизнес-сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық

течение трех рабочих дней со дня получения сведений Национального реестра бизнес-идентификационных номеров; снятия с регистрационного учета в качестве индивидуального предпринимателя, частного нотариуса, частного судебного исполнителя, адвоката – в течение трех рабочих дней со дня снятия с регистрационного учета; принятия налогоплательщиком решения о возобновлении деятельности – в течение трех рабочих дней со дня извещения налогового органа о возобновлении деятельности.

НАНИМАТЕЛЬ (арендатор) – сторона в договоре найма жилища, получающая в постоянное или временное пользование жилище или его часть.

НАРКОЛОГИЧЕСКИЕ ОРГАНИЗАЦИИ – больницы, диспансеры, центры, отделения или кабинеты, которые оказывают наркологическую помощь в порядке, установленном законодательством РК.

НАРКОМАНИЯ – заболевание, обусловленное зависимостью от наркотического средства или психотропного вещества, либо их аналогов, приводящее к тяжелым нарушениям физических и психических функций организма.

тізілімінің мәліметтерін алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде; дара кәсіпкер, жекеше нотариус, жеке сот орындаушысы, адвокат ретінде тіркеу есебінен шығарылған жағдайда – тіркеу есебінен шығарылған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде; салық төлеуші қызметін қайта бастау туралы шешім қабылдаған жағдайда – қызметін қайта бастау туралы салық органын хабардар еткен күнінен бастап үш жұмыс күні ішінде жүргізеді.

ЖАЛДАУШЫ (жалға алушы) – тұрғын үйді жалдау келісімшартындағы тұрғын үйді немесе оның бір бөлігін тұрақты немесе уақытша пайдалануға алушы тарап.

НАРКОЛОГИЯЛЫҚ ҰЙЫМДАР – ҚР заңдарында белгіленген тәртіппен наркологиялық көмек көрсететін ауруханалар, диспансерлер, орталықтар, бөлімшелер немесе кабинеттер.

НАШАҚОРЛЫҚ – организмнің физикалық және психикалық функцияларының қатты бұзылуына әкеп соқтыратын есірткі немесе психотроптық заттарға не сол тектестерге тәуелді болуға байланысты ауру.

НАРКОТИК – растения, вещества или препараты, классифицированные как наркотические средства или психотропные вещества, представляющие потенциальную опасность для здоровья населения в связи с последствиями, которые может вызывать злоупотребление ими, включенные в Список наркотических средств, психотропных веществ и прекурсоров, подлежащих контролю в РК.

НАРКОТИЧЕСКИЕ СРЕДСТВА – веществасинтетическогоилиприродного происхождения, включенные в Список наркотических средств, психотропных веществ и прекурсоров, подлежащие контролю в соответствии с законодательством РК, Единой конвенцией о наркотических средствах 1961 года с поправками, внесенными в нее в соответствии с Протоколом 1972 года о поправках к Единой конвенции о наркотических средствах 1961 года.

НАРОДНОЕ ХУДОЖЕСТВЕННОЕ ТВОРЧЕСТВО – одна из форм народного творчества, деятельность по созданию художественных изделий декоративного назначения, осуществляемая на основе коллективного освоения и преемственного развития традиций народного искусства в определенной местности в процессе творческого ручного и механизированного труда мастеров народного художественного творчества.

ЕСІРТКІ – есірткі немесе психотроптық зат ретінде жіктелген. оларды теріс пайдаланғанда туындауы мүмкін зардабына байланысты халықтың денсаулығы үшін ықтимал қаупі бар. Қазақстан Республикасында бақылау жасалуға жататын Есірткі, психотроптық зат және прекурсордың тізіміне енгізілген өсімдіктер, заттар немесе препараттар.

ЕСІРТКІ ЗАТТАР – ҚР заңнамасына, 1961 жылғы Есірткі заттар туралы бірыңғай конвенцияға түзетулер жөніндегі 1972 жылғы Хаттамаға сәйкес енгізілген түзетулерімен қоса 1961 жылғы Есірткі заттар туралы бірыңғай конвенцияға сәйкес бақылау жасалуға жататын Есірткі, психотроптық заттар мен прекурсорлар тізіміне енгізілген шығу тегі синтетикалық немесе табиғи заттар.

ХАЛЫҚ КӨРКЕМ ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫ – халық көркем шығармашылығы шеберінің шығармашылық қол еңбегі және механикаландырылған еңбегі процесінде белгілі бір жерде халық өнері дәстүрін ұжымдасып игеру және сабақтастықпен дамыту негізінде жүзеге асатын халықшығармашылығы нысанының бірі, әсемдік мақсаттағы көркем бұйым жасау жөніндегі қызмет.

НАРУШЕНИЕ – деяние (действие или бездействие), повлекшее за собой нарушение положений бюджетного и иного законодательства Республики Казахстан, регулирующего отношения, связанные с использованием бюджетных средств и активов государства, связанных грантов, гарантированных государством займов, предоставлением поручительств государства.

НАРУШЕНИЕ ПОРЯДКА ВЕДЕНИЯ УЧЕТА УТРАТОЙ ИЛИ УНИЧТОЖЕНИЕМ УЧЕТНОЙ ДОКУМЕНТАЦИИ – отсутствие или непредставление налогоплательщиком (налоговый агент) документов, являющихся основанием для определения объектов налогообложения и объектов, связанных с налогообложением, для исчисления налоговых обязательств, запрашиваемых на основании требований органов налоговой службы.

В случае нарушения порядка ведения учета, при утрате или уничтожении учетной документации органы налоговой службы определяют объекты налогообложения и объекты, связанные с налогообложением, на основе косвенных методов (активов, обязательств, оборота, затрат, расходов).

НАСЕЛЕННЫЙ ПУНКТ – часть компактно заселенной территории республики, сложившаяся в результате хозяйственной и

БҰЗУШЫЛЫҚ – бюджет қаражатын және мемлекет активтерін, байланысты гранттарды, мемлекет кепілдік берген қарыздарды пайдалануға, мемлекет кепілгерлігін беруге байланысты қатынастарды реттейтін Қазақстан Республикасының бюджет және өзге де заңнамасының ережелерін бұзуға әкеп соққан әрекет (іс-әрекеттер немесе әрекетсіздік).

ЕСЕП ЖҮРГІЗУ ТӘРТІБІ БҰЗЫЛҒАН, ЕСЕП ҚҰЖАТТАМАЛАРЫ ЖОҒАЛҒАН НЕМЕСЕ ЖОЙЫЛҒАН – салық қызметі органдарының талаптары негізінде сұрау салынатын салық міндеттемелерін есептеу үшін салық салу объектілерін және салық салуға байланысты объектілерді айқындау үшін негіз болып табылатын құжаттардың болмауы немесе оларды салық төлеушінің (салық агенті) табыс етпеуі.

Есеп жүргізу тәртібі бұзылған жағдайда, есеп құжаттамалары жоғалған немесе жойылған кезде салық қызметі органдары салық салу объектілерін және салық салуға байланысты объектілерді жанама әдістер (активтер, міндеттемелер, айналымдар, шығындар, шығыстар) негізінде айқындайды.

ЕЛДІМЕКЕН – республика аумағының халық жинақы орналасқан, кемінде 50 адамы бар, азаматтардың шаруашылық

иной общественной деятельности граждан, с численностью не менее 50 человек, учтенная и зарегистрированная в установленном законом порядке и управляемая местными представительными и исполнительными органами.

НАСЛЕДСТВО – переход имущества умершего гражданина его наследникам. В некоторых странах взимается налог на наследство.

НАТУРАЛЬНЫЕ НОРМЫ – натуральные показатели потребления или использования необходимых материальных или нематериальных благ.

Применение **Н.н.** является обязательным при планировании и исполнении бюджета.

Н.н. разрабатываются центральными государственными органами и утверждаются Правительством Республики Казахстан. Центральные государственные органы вправе вносить на рассмотрение Республиканской бюджетной комиссии предложения об изменении или отмене натуральных норм с учетом прогнозных показателей государственного бюджета и социально-экономического развития республики.

НАТУРАЛЬНЫЙ НАЛОГ – его уплата производится теми вещами (обычно произведенной продукцией), которые составляют

және басқа қоғамдық қызметі нәтижесінде қалыптасқан, заңда белгіленген тәртіпте есепке алынған және тіркелген, жергілікті өкілді және атқарушы органдар басқаратын бір бөлігі.

МҰРА – қайтыс болған азамат мүлкінің оның мұрагерлеріне көшуі. Көптеген мемлекеттерде мұраға салық салынады.

ЗАТТАЙ НОРМАЛАР – қажетті материалдық немесе материалдық емес игіліктерді тұтынудың немесе пайдаланудың заттай көрсеткіштері.

З.н.-ды қолдану бюджетті жоспарлау мен атқару кезінде міндетті болып табылады.

З.н.-ды орталық мемлекеттік органдар әзірлейді және Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітеді. Орталық мемлекеттік органдар мемлекеттік бюджеттің және республиканың әлеуметтік-экономикалық дамуының болжамды көрсеткіштерін ескере отырып, Республикалық бюджет комиссиясының қарауына заттай нормаларды өзгерту немесе олардың күшін жою туралы ұсыныстар енгізуге құқылы.

ЗАТТАЙ САЛЫҚ – салықты затпен немесе тауар түрінде төлейді. Бұл салық түрі көбінесе ауыл шаруашылығы саласын-

предмет налога. В тех странах, где применяется натуральное налогообложение, налогоплательщику обычно разрешается заменять натуральную выплату денежной. Н.н. уплачивается вещами, определяемыми родовыми признаками. Обычно – это часть собранного урожая, добытой продукции.

да қолданылады. Жиналған өнімнің бір бөлігін салық ретінде төлеп отырады. З.с. ертеден қолданылып келеді, яғни ақша пайда болғанға дейін салықты заттай беріп отырған. Вьетнам және Лаос елдерінде ауыл шаруашылық салықтары күршіс түрінде төленеді.

НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

– вид деятельности, связанный с изучением окружающей действительности с целью выявления особенностей, закономерностей и законов, присущих изучаемым объектам, явлениям (процес), и использованием полученных знаний на практике.

НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ

– некоммерческая организация, осуществляющая научную деятельность в определенной области знания.

НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

– деятельность, направленная на получение и применение новых знаний для решения технологических, инженерных, экономических, социальных, гуманитарных и иных проблем, обеспечение функционирования науки, техники и производства как единой системы.

НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИЕ СРЕДСТВА

– приборы, специальные приспособления, матери-

ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІ

– зерделеніп отырған объектілерге, құбылыстарға (процес) тән ерекшеліктерді, заңдылықтармен заңдарды анықтау мақсатымен қоршаған болмысты зерделеуге және алынған білімді практикада пайдалануға байланысты қызметтің түрі.

ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

– білімнің белгілі бір саласында ғылыми қызметті жүзеге асыратын коммерциялық емес ұйым.

ҒЫЛЫМИ-ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ

– технологиялық инженерлік, экономикалық, әлеуметтік, гуманитарлық және өзге проблемаларды шешу үшін жаңа білім алуға және оны қолдануға, ғылымның, техниканың және өндірістің біртұтас жүйе ретінде жұмыс істеуін қамтамасыз етуге бағытталған қызмет.

ҒЫЛЫМИ-ТЕХНИКАЛЫҚ ҚҰРАЛДАР

– дәлелдерді анықтау, көрсету, алу және зерттеу

алы, правомерно применяемые для обнаружения, фиксации, изъятия и исследования доказательств.

НАУЧНЫЙ РАБОТНИК – физическое лицо, имеющее высшее образование, обладающее необходимой квалификацией и профессионально выполняющее научную и научно-техническую работу, и занимающее соответствующую должность в организации, осуществляющей научную и научно-техническую деятельность.

НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК РК – государственное научное учреждение, объединяющее действительных членов (академик), членов-корреспондентов Национальной академии наук и ведущих ученых страны, основными направлениями деятельности которой являются научно-исследовательская деятельность, анализ состояния и прогнозирование развития науки, определение приоритетных направлений развития науки и подготовки научных кадров, научно-экспертное обеспечение, формирование и координация выполнения программ научных исследований, содействие в пределах своей компетенции развитию международного научного сотрудничества, инновационной и инвестиционной деятельности.

үшін заңды түрде қолданылатын аспаптар, арнаулы жабдыктар, материалдар.

ҒЫЛЫМИ ҚЫЗМЕТКЕР – жоғары білімі, қажетті біліктілігі бар, ғылыми және ғылыми-техникалық жұмысты кәсіби деңгейде орындайтын, ғылыми және ғылыми-техникалық қызметті жүзеге асыратын ұйымда тиісті қызмет атқаратын жеке тұлға.

ҚР ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫ – ұлттық ғылым академиясының толық мүшелерін (академик), корреспондент-мүшелерін және елдің жетекші ғалымдарын біріктіретін мемлекеттік ғылыми мекеме. оның қызметінің негізгі бағыттары ғылыми-зерттеу қызметі, ғылымның жай-күйін талдау және оның дамуын болжау, ғылымды дамытудың және ғылыми кадрлар даярлаудың басым бағыттарын белгілеу, ғылыми-сараптамалық камтамасыз ету, ғылыми зерттеулер бағдарламаларын қалыптастыру және олардың орындалуын үйлестіру, өз құзыреті шегінде халықаралық ғылыми ынтымақтастықты, инновациялық және инвестициялық қызметті дамытуға жәрдемдесу болып табылады.

НАЦИОНАЛЬНАЯ ВАЛЮТА – валюта РК (тенге).

ҰЛТТЫҚ ВАЛЮТА – ҚР валюта-сы (тенге).

НАЦИОНАЛЬНАЯ ЖЕЛЕЗНО-ДОРОЖНАЯ КОМПАНИЯ – созданное по решению Правительства акционерное общество, единственным акционером которого является национальный холдинг, осуществляющее содержание и эксплуатацию магистральной железнодорожной сети, а также оказывающее услуги магистральной железнодорожной сети.

ҰЛТТЫҚ ТЕМІР ЖОЛ КОМПАНИЯСЫ – Үкімет шешімі бойынша құрылған. ұлттық холдинг жалғыз акционері болып табылатын. магистральдық темір жол желісін күтіп-ұстауды және пайдалануды жүзеге асыратын, сондай-ақ магистральдық темір жол желісі қызметтерін көрсететін акционерлік қоғам.

НАЦИОНАЛЬНАЯ КОМПАНИЯ ПО НЕДРОПОЛЬЗОВАНИЮ – созданное по решению Правительства акционерное общество, единственным акционером которого является государство или национальный холдинг, осуществляющее деятельность в определенных сферах недропользования на условиях, установленных законодательством РК.

ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛА-НУ ЖӨНІНДЕГІ ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯ – Үкімет шешімі бойынша құрылған, мемлекет немесе ұлттық холдинг жалғыз акционері болып табылатын, ҚР заңнамасында белгіленген жағдайларда жер қойнауын пайдаланудың белгілі бір салаларында қызметті жүзеге асыратын акционерлік қоғам.

НАЦИОНАЛЬНАЯ МЕЖБАНКОВСКАЯ СИСТЕМА ПЛАТЕЖНЫХ КАРТОЧЕК – система обслуживания межбанковских операций по платежным карточкам, управление которой осуществляет организация, специально созданная банками-участниками системы, способная также обеспечить хранение, обработку и передачу необходимой информации электронным способом с применением техно-

ТӨЛЕМ КАРТОЧКАЛАРЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКАРАЛЫҚ ЖҮЙЕСІ – төлем карточкалары бойынша банкаралық операцияларға қызмет көрсету жүйесі, оны басқаруды жүйеге қатысушы банктер арнайы құрған, ҚР заң актілерінде айқындалған жалпыұлттық міндеттерді іске асыру үшін микропроцессорлық карточкалар технологияларын қолдана отырып, электрондық тәсілмен қа-

логий микропроцессорных карточек для реализации общенациональных задач, определяемых законодательными актами РК.

НАЦИОНАЛЬНАЯ ПЕРЕПИСЬ

– общегосударственное статистическое наблюдение всех подлежащих обследованию физических и юридических лиц по всей территории РК по состоянию на определенный момент времени. Проводится уполномоченным органом вне плана статистических работ.

НАЦИОНАЛЬНАЯ ПОЧТОВАЯ СЕТЬ

– почтовая сеть общего пользования, действующая на всей территории РК и через которую предоставляются услуги на основе публичного договора.

НАЦИОНАЛЬНАЯ ЭЛЕКТРИЧЕСКАЯ СЕТЬ

– совокупность подстанций, распределительных устройств, межрегиональных и межгосударственных линий электропередачи и линий электропередачи, осуществляющих выдачу электрической энергии электрических станций, напряжением 220 кВ и выше, не подлежащих приватизации.

НАЦИОНАЛЬНОЕ БОГАТСТВО

– стоимость всех производственных и непроизводственных фондов в народном хозяйстве, запасов и резервов личного и общественного имущества. На-

жетті ақпаратты сақтауды, өңдеуді және беруді қамтамасыз етуге қабілетті ұйым жүзеге асырады.

ҰЛТТЫҚ САНАҚ

– белгілі бір уақыт кезеңіндегі жағдай бойынша ҚР бүкіл аумағы бойынша зерттелуге жататын барлық жеке және заңды тұлғаларды жалпы мемлекеттік статистикалық байқау. Уәкілетті орган статистикалық жұмыстар жоспарынан тыс жүргізеді.

ҰЛТТЫҚ ПОЧТА ЖЕЛІСІ

– ҚР бүкіл аумағында жұмыс істейтін және жұртшылықпен жасалатын келісімшарт негізінде сол арқылы қызметтер көрсетілетін жалпы пайдаланыстағы почта желісі.

ҰЛТТЫҚ ЭЛЕКТР ЖЕЛІСІ

– жекешелендіруге және оның алдындағы сатыларға жатпайтын шағын станциялардың, тарату құрылғыларының, кернеуі 220 кВ және одан жоғары өңіраралық және мемлекетаралық электр беру желілерінің және электр станцияларының электр энергиясын беруді жүзеге асыратын электр беру желілерінің жиынтығы.

ҰЛТТЫҚ БАЙЛЫҚ

– халық шаруашылығындағы барлық өндірілген және өндірілмеген қорлардың, жеке және қоғамдық мүліктердің босалқы қорлары мен резервтерінің құны. Ұлттық

циональное богатство состоит из воспроизводимой и невозпроизводимой частей.

НАЦИОНАЛЬНОЕ КУЛЬТУРНОЕ ДОСТОЯНИЕ – культурные ценности, имеющие особое значение для истории и культуры страны, включенные в Государственный реестр объектов национального культурного достояния.

НАЦИОНАЛЬНЫЕ ВИДЫ СПОРТА – часть физической культуры, исторически сложившаяся в форме соревновательной деятельности и представляющая собой своеобразные физические упражнения и народные игры с самобытными правилами и способами организации физической активности.

НАЦИОНАЛЬНЫЕ ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАТЕЛИ – граждане РК, юридические лица, созданные в соответствии с законодательством РК, в том числе предприятия с иностранным участием.

НАЦИОНАЛЬНЫЕ ИНСТИТУТЫ РАЗВИТИЯ – финансовые, консалтинговые, инновационные, сервисные организации, созданные по решению Правительства Республики Казахстан в организационно-правовой форме акционерных обществ, главной целью деятельности которых является реализация проектов в области индустриально-

байлық ұдайы өндірілетін және өндірілмейтін бөліктерден тұрады.

ҰЛТТЫҚ МӘДЕНИ ИГІЛІК – ұлттық мәдени игілік объектілерінің мемлекеттік тізіліміне енгізілген, ел тарихы мен мәдениеті үшін айрықша мәні бар мәдени құндылықтар.

ҰЛТТЫҚ СПОРТ ТҮРЛЕРІ – жарыс әрекеті нысанында тарихи қалыптасқан және өзіне тән дене жаттығуларын, дене шынықтыру белсенділігін ұйымдастырудың өзіндік ережелері мен тәсілдері бар халық ойындарын білдіретін дене шынықтырудың бір бөлігі.

ҰЛТТЫҚ ЖЕР ПАЙДАЛАНУ-ШЫЛАР – ҚР азаматтары. ҚР заңдарына сәйкес құрылған заңды тұлғалар, соның ішінде шетелдік қатысушысы бар кәсіпорындар.

ҰЛТТЫҚ ДАМУ ИНСТИТУТТАРЫ – Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімімен акционерлік қоғамдар ұйымдастыру-құқықтық нысанында құрылған, қызметінің басты мақсаты индустриялық-инновациялық даму және кәсіпкерлікті қолдау саласындағы жобаларды іске асыру болып табылатын қаржылық, консалтингтік.

инновационного развития и поддержки предпринимательства.

НАЦИОНАЛЬНЫЕ ИНТЕРЕСЫ

РК – совокупность политических, экономических, социальных и других потребностей РК. от реализации которых зависит способность государства обеспечивать защиту конституционных прав человека и гражданина, ценностей казахстанского общества, основополагающих государственных институтов.

НАЦИОНАЛЬНЫЕ ПРАЗДНИКИ

– праздники, установленные в РК в ознаменование событий, имеющих особое историческое значение, оказавших существенное влияние на развитие Казахской государственности. Празднование национальных праздников сопровождается проведением официальных мероприятий в центральных и местных государственных органах.

НАЦИОНАЛЬНЫЕ РЕЕСТРЫ ИДЕНТИФИКАЦИОННЫХ НОМЕРОВ

– информационные системы, предназначенные для осуществления регистрационного учета индивидуальных и бизнес-идентификационных номеров.

НАЦИОНАЛЬНЫЕ РЕСУРСЫ В ОБЛАСТИ СВЯЗИ

– ресурсы радиочастот, нумерации и орбитальных позиций спутников связи.

инновациялық, сервистік ұйымдар.

ҚР ҰЛТТЫҚ МҮДДЕЛЕРІ

– іске асырылуына мемлекеттің тұлға мен азаматтың конституциялық құқықтарын, Қазақстан қоғамы құндылықтарын, түпқазық мемлекеттік институттарды қорғауды қамтамасыз ету қабілеті байланысты болатын ҚР саяси, экономикалық әлеуметтік және басқа да қажеттерінің жиынтығы.

ҰЛТТЫҚ МЕРЕКЕЛЕР

– Қазақстан мемлекеттілігінің дамуына елеулі ықпал еткен, ерекше тарихи маңызы бар оқиғалардың құрметіне Қазақстан Республикасында белгіленген мерекелер. Ұлттық мерекелерді мейрамдау кезінде орталық және жергілікті мемлекеттік органдарда ресми іс-шаралар өткізіледі.

СӘЙКЕСТЕНДІРУ НӨМІРЛЕРІНІҢ ҰЛТТЫҚ ТІЗІМДЕРІ

– жеке және бизнес-сәйкестендіру нөмірлерінің тіркеу есептерін жүзеге асыруға арналған ақпараттық жүйелер.

БАЙЛАНЫС САЛАСЫНДАҒЫ ҰЛТТЫҚ РЕСУРСТАР

– радиожіліктердің, нөмірлеудің және байланыс жер серіктері орбиталық позицияларының ресурстары.

**НАЦИОНАЛЬНЫЕ СТАНДАР-
ТЫ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТ-
НОСТИ** – стандарты финансо-
вой отчетности. утвержденные
уполномоченным органом.

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ УПРАВЛЯ-
ЮЩИЙ ХОЛДИНГА** – акцио-
нерное общество, учредителем
и единственным акционером
которого, является Правитель-
ство Республики Казахстан,
основной целью деятельности
которого является управление
принадлежащими ему на праве
собственности или доверитель-
ного управления пакетами акций
(доля участия) национальных
институтов развития, националь-
ных компаний и других юриди-
ческих лиц.

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ АРХИВ-
НЫЙ ФОНД** – совокупность
всех архивов, архивных фондов
и коллекций, документальных
памятников, документов, имею-
щих особое историческое, науч-
ное, социальное, экономическое,
политическое или культурное
значение, признанных в уста-
новленном законом порядке на-
циональной ценностью.

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК КА-
ЗАХСТАНА** – является юриди-
ческим лицом в организационно-
правовой форме государственного
учреждения, имеет само-
стоятельный баланс и вместе со
своими филиалами, представи-
тельствами и организациями со-
ставляет единую структуру.

**ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІҢ
ҰЛТТЫҚ СТАНДАРТТАРЫ** –
қаржылық есептіліктің уәкілетті
орган бекіткен стандарттары.

**ҰЛТТЫҚ БАСҚАРУШЫ ХОЛ-
ДИНГ** – Құрылтайшысы және
жалғыз акционері Қазақстан
Республикасының Үкіметі бо-
лып табылатын, қызметінің
негізгі мақсаты ұлттық даму
институттарының, ұлттық ком-
паниялардың және басқа заңды
тұлғалардың өзіне меншік не-
месе сенімгерлікпен басқару
құқығымен тиесілі акциялар
пакетін (қатысу үлестерін) бас-
қару болып табылатын акцио-
нерлік қоғам.

ҰЛТТЫҚ МҰРАҒАТ ҚОРЫ –
заңда белгіленген тәртіппен
ұлттық құндылық деп танылған
барлық мұрағаттардың, мұрағат
қорлары мен коллекциялары-
ның, деректі ескерткіштердің,
тарихи, ғылыми, әлеуметтік,
экономикалық, саяси немесе
мәдени айрықша маңызы бар
құжаттардың жиынтығы.

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ
– мемлекеттік мекеме ұйымдық-
құқықтық нысанындағы заңды
тұлға болып табылады, оның дер-
бес балансы болады және өзінің
филиалдарымен, өкілдіктерімен
және ұйымдарымен бірге бір-
тұтас құрылым құрайды.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ИДЕНТИФИКАЦИОННЫЙ НОМЕР

– буквенно-цифровой код, присваиваемый уполномоченным органом эмиссионным ценным бумагам в целях их идентификации и систематизации учета.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ПЕРЕВОЗЧИК

– перевозчик, статус которого определяется Правительством РК, выполняющий специальные и воинские перевозки и оказывающий услуги по перевозке пассажиров, багажа, грузобагажа, почтовых отправлений и грузов подвижным составом.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ РЕЕСТР БИЗНЕС-ИДЕНТИФИКАЦИОННЫХ НОМЕРОВ

– информационная система, предназначенная для осуществления регистрационного учета бизнес-идентификационных номеров.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ РЕЕСТР ИНДИВИДУАЛЬНЫХ ИДЕНТИФИКАЦИОННЫХ НОМЕРОВ

– информационная система, предназначенная для осуществления регистрационного учета индивидуальных идентификационных номеров.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ СТАНДАРТ

– стандарт иностранного государства, принятый его уполномоченным органом по стандартизации и доступный широкому кругу потребителей.

ҰЛТТЫҚ БІРДЕЙЛЕНДІРУ НӨМІРІ

– эмиссиялық бағалы қағаздарды бірдейлендіру және есепке алуды жүйелеу мақсатында оларға уәкілетті орган беретін әріптік-сандық код.

ҰЛТТЫҚ ТАСЫМАЛДАУШЫ

– мәртебесін ҚР Үкіметі айқындайтын, арнайы және әскери тасымалдарды орындайтын және жылжымалы құраммен жолаушыларды, жолжүкды, жүкжолжүкті, почта жөнелтілімдерін және жүктерді тасымалдау жөнінде қызметтер көрсететін тасымалдаушы.

БИЗНЕС-СӘЙКЕСТЕНДІРУ НӨМІРЛЕРІНІҢ ҰЛТТЫҚ ТІЗІЛІМІ

– бизнес-сәйкестендіру нөмірлерінің тіркеу есептерін жүзеге асыруға арналған ақпараттық жүйе.

ЖЕКЕ СӘЙКЕСТЕНДІРУ НӨМІРЛЕРІНІҢ ҰЛТТЫҚ ТІЗІЛІМІ

– жеке сәйкестендіру нөмірлерінің тіркеу есебін жүзеге асыруға арналған ақпараттық жүйе.

ҰЛТТЫҚ СТАНДАРТ

– шет мемлекеттің стандарттау жөніндегі уәкілетті органы қабылдаған және тұтынушылардың көпшілігі қол жеткізе алатын стандарт.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ФОНД РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

– активы государства в виде финансовых активов, сосредоточиваемых на счете Правительства Республики Казахстан в Национальном Банке РК, а также в виде иного имущества, за исключением нематериальных активов. **Н.ф.РК** предназначен для обеспечения стабильного социально-экономического развития государства, накопления финансовых активов и иного имущества, за исключением нематериальных активов, снижения зависимости экономики от нефтяного сектора и воздействия неблагоприятных внешних факторов.

Н.ф.РК размещается – в разрешенные зарубежные финансовые инструменты, за исключением нематериальных активов, в целях обеспечения: сохранности **Н.ф.РК**; поддержания достаточного уровня ликвидности **Н.ф.РК**; высоко-го уровня доходности **Н.ф.РК** в долгосрочной перспективе при умеренном уровне риска; получения инвестиционных доходов в долгосрочной перспективе.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ХОЛДИНГ

– акционерное общество, учредителем и единственным акционером которого является Правительство Республики Казахстан, созданное для эффективного управления принадлежащими

КАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ ҚОРЫ

– Қазақстан Республикасы Үкіметінің ҚР Ұлттық Банкіндегі шотында шоғырландырылатын, мемлекеттің қаржылық актив түріндегі, сондай-ақ, материалдық емес активтерді қоспағанда, өзге де мүлік түріндегі активтері. **ҚРҰ.к.** мемлекеттің тұрақты әлеуметтік-экономикалық дамуын қамтамасыз етуге, қаржылық активтің және материалдық емес активті қоспағанда, өзге де мүліктердің қорлануына, экономиканың мұнай секторына тәуелділігін және қолайсыз сыртқы фактордың ықпалын төмендетуге арналған.

ҚРҰ.к. орналастырылады: **ҚРҰ.к.**-ның сақталуына; **ҚРҰ.к.**-ның жеткілікті өтімділік деңгейін ұстап тұруға; тәуекел деңгейі қалыпты болған жағдайда ұзақ мерзімді перспективада **ҚРҰ.к.** кірістілігінің жоғары деңгейіне; ұзақ мерзімді перспективада инвестициялық кіріс алуы қамтамасыз ету мақсатында, материалдық емес активті қоспағанда, рұқсат етілген шетелдік қаржы құралына.

ҰЛТТЫҚ ХОЛДИНГ

– Қазақстан Республикасының Үкіметі құрылтайшысы және жалғыз акционері болып табылатын, ұлттық компаниялардың және өзге де акционерлік қоғамдардың өзіне меншік құқығымен тие-

ему на праве собственности пакетами акций национальных компаний и иных акционерных обществ.

НЕ НАКОПИТЕЛЬНОЕ СТРАХОВАНИЕ – страхование, предусматривающее осуществление страховой выплаты только при наступлении страхового случая, обладающего признаками вероятности и случайности его наступления.

НЕ ТАБАЧНЫЙ КОМПОНЕНТ – вспомогательный материал, используемый в производстве табачных изделий (сигаретная, папиросная, мундштучная бумага, цветная печатная краска, клей для бумажного бокового шва, фильтр, бумага для набивной обертки, ободочная бумага и ободочная краска, клей для ободка (фильтра)).

НЕБЛАГОПОЛУЧНАЯ СЕМЬЯ – семья, где родители или законные представители несовершеннолетних не исполняют своих обязанностей по их воспитанию, обучению, содержанию и отрицательно влияют на их поведение.

НЕБЛАГОПОЛУЧНЫЙ РЕГИОН – административная и экономическая территория, определенная нормативными правовыми актами страны производства и экспорта товара, субсидируемого иностранным государством (союзом ино-

сілі акциялар пакеттерін тиімді басқару үшін құрылған акционерлік қоғам.

ЖИНАҚТАУШЫСЫ ЕМЕС САҚТАНДЫРУ – туындауының ықтималдық және кездейсоқ белгілері бар Сақтандыру жағдайы туған кезде ғана сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін сақтандыру.

ТЕМЕКІ ЕМЕС КОМПОНЕНТ – темекі бұйымдарын өндіруде пайдаланылатын қосымша материал (сигарет, папирос, мундштук қағазы, түрлі-түсті баспа бояуы, қағаз шеті тігісінің желімі, фильтр, тығыздап орау қағазы, орауыш қағаз және орауыш бояуы, орауыш (фильтр) желімі.

ТҰРМЫСЫ ҚОЛАЙСЫЗ ОТБАСЫ – кәмелетке толмағандардың ата-анасы немесе заңды өкілдері оларды тәрбиелеу, оқыту, бағып-күту жөніндегі өз міндеттерін орындамайтын және олардың мінезқұлқына теріс әсер ететін отбасы.

ҚОЛАЙСЫЗ АЙМАҚ – шет мемлекет (шет мемлекеттер одағы) субсидиялаған импорттық тауарды өндірген және экспорттаған елдің нормативтік құқықтық актілерімен белгіленген, істі қарау кезеңіне қарай соңғы үш жылда даму деңгейі: халықтың

странных государств), уровень развития которого за последние три года к периоду разбирательства характеризовался: доходом на душу населения, доходом на одного члена семьи или валовым внутренним продуктом на душу населения, не превышающим 85 процентов, и уровнем безработицы не менее 110 процентов от соответствующих средних показателей страны происхождения и экспортирующей страны.

НЕБЛАГОПРИЯТНОЕ ПРИРОДНОЕ ЯВЛЕНИЕ – природное явление (долговременное – засуха, заморозки, вымерзание, недостаток тепла, излишнее увлажнение почвы, переувлажнение воздуха, наводнение, маловодье, суховей; кратковременное – град, ливень, заморозки, сильный ветер, сель), в результате которого произошли гибель или повреждение продукции растениеводства.

НЕГОСУДАРСТВЕННЫЕ ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАТЕЛИ – граждане и негосударственные юридические лица.

НЕГОСУДАРСТВЕННЫЕ ЭМИССИОННЫЕ ЦЕННЫЕ БУМАГИ – акции, облигации и иные эмиссионные ценные бумаги, не являющиеся государственными эмиссионными ценными бумагами.

НЕГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЗАЕМ – отношения займа, в которых

жан басына шаққандағы табысымен, отбасының әр мүшесінің табысымен немесе халықтың жан басына шаққанда 85 пайыздан аспайтын жалпы ішкі өніммен және шығарылған елдің және (немесе) экспорттаушы елдің тиісті орташа көрсеткіштерінің 110 пайызынан аспайтын жұмыссыздық деңгейімен сипатталған әкімшілік және экономикалық аумақ.

ҚОЛАЙСЫЗ ТАБИҒАТ ҚҰБЫЛЫСЫ – салдарынан өсімдік шаруашылығының өнімі жойылған немесе бөлінген табиғат құбылысы (ұзақ мерзімді – құрғақшылық, үсіп кету, жылудың жетіспеуі, топырақтың шам адан артық ылғалдануы, ауаның шамадан тыс ылғалдануы, су тасқыны, су тапшылығы, аңызак: қысқа мерзімді – бұршақ соғу, нөсер жаңбыр, үсік шалу, қатты жел, сел).

МЕМЛЕКЕТТІК ЕМЕС ЖЕР ПАЙДАЛАНУШЫЛАР – азаматтар және (немесе) мемлекеттік емес заңды тұлғалар.

МЕМЛЕКЕТТІК ЕМЕС ЭМИССИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР – мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздар болып табылмайтын акциялар, облигациялар және өзге де эмиссиялық бағалы қағаздар.

МЕМЛЕКЕТТІК ЕМЕС ҚАРЫЗ – Қазақстан Республикасының

заемщиком выступает резидент Республики Казахстан, за исключением Правительства РК, Национального Банка РК и местных исполнительных органов.

НЕДВИЖИМОЕ ИМУЩЕСТВО

(недвижимые вещи, недвижимость) – земельные участки, здания, сооружения, многолетние насаждения и иное имущество, прочно связанное с землей, то есть объекты, перемещение которых без несоразмерного ущерба их назначению невозможно. К недвижимым вещам приравниваются также подлежащие государственной регистрации воздушные и морские суда, суда внутреннего водного плавания, суда плавания «река-море», космические объекты. Законодательными актами к недвижимым вещам может быть отнесено и иное имущество.

НЕДВИЖИМОСТЬ НА УСАДЕБНОМ УЧАСТКЕ

– принадлежащие гражданину на праве собственности возводимые жилые и другие строения, включая инженерную инфраструктуру (в том числе незаконченные строительством), зеленые насаждения и иное имущество, неотделимое от земельного участка.

НЕДЕЕСПОСОБНОСТЬ – признание судом невозможности лица, вследствие психического заболевания или слабоумия, по-

Укіметін. ҚР Ұлттық Банкі мен жергілікті атқарушы органдарын қоспағанда, ҚР резиденті қарыз алушы болатын қарыз қатынастары.

ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІК

(жылжымайтын дүние, жылжымайтын зат) – жер учаскелері, үйлер, ғимараттар, көпжылдық екіпелер және жермен тығыз байланысты өзге мүлік, яғни орнынан олардың мақсатына сай емес шығынсыз ауыстыру мүмкін болмайтын мүлік жатады. Мемлекеттік тіркеуге жататын әуе және теңіз кемелері, ішкі сауда жүзу кемесі, «өзен-теңіз» жүзу кемесі, ғарыштық объектілер де қозғалмайтын заттарға теңестіріледі. Заң құжаттары бойынша қозғалмайтын заттарға өзге мүліктер де жатқызылуы мүмкін.

ҚОНЫС УЧАСКЕСІНДЕГІ ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІК

– инженерлік инфрақұрылымды (соның ішінде құрылысы аяқталмағандарды) қоса алғанда, азаматқа меншік құқығында тиесілі салынып жатқан тұрғын жайлар мен басқа да құрылыстар, жасыл желекті екіпелер және жер учаскесінен бөлінбейтін өзге мүлік.

ҚАБІЛЕТСІЗДІК – психикасының ауруы немесе ақыл-есінің кемдігі салдарынан азаматтардың өз іс-әрекеттерінің мәнін түсіне

нимать значение своих действий или руководить ими.

алмауы немесе оған басшылық ете алмауы.

НЕДЕЛИМОЕ ИМУЩЕСТВО – имущество, которое не может быть разделено без изменения его хозяйственного назначения (функций) или не подлежит разделу в силу предписания законодательного акта.

БӨЛІНБЕЙТІН МҮЛІК – өзінің шаруашылық мақсатын (міндетін) өзгертпей бөлуге болмайтын немесе заң құжатында ұйғарылуына қарай бөлуге жатпайтын мүлік.

НЕДЕЛИМЫЙ ФОНД – фонд, созданный за счет части чистого дохода сельского потребительского кооператива, порядок формирования и использования которого определяется уставом сельского потребительского кооператива.

БӨЛІНБЕЙТІН ҚОР – ауылдық тұтыну кооперативінің таза табысының бір бөлігі есебінен құрылған қор, оны қалыптастыру мен пайдалану тәртібі ауылдық тұтыну кооперативі жарғысымен белгіленеді.

НЕДОБРОСОВЕСТНАЯ КОНКУРЕНЦИЯ – любое действие (бездействие) юридического и физического лица, а также государственных органов и органов местного самоуправления, направленное на получение необоснованных преимуществ в предпринимательской деятельности путем устранения или ограничения конкуренции.

ЖОСЫҚСЫЗ БӘСЕКЕ – заңды тұлғаның және жеке тұлғаның, сондай-ақ мемлекеттік органдар мен жергілікті өзін-өзі басқару органдарының бәсекені жою немесе шектеу арқылы кәсіпкерлік қызметте негізсіз артықшылықтар алуға бағытталған кез келген іс-әрекеті (әрекетсіздігі).

НЕДОИМКА – исчисленные, начисленные и не уплаченные в срок суммы налогов и других обязательных платежей в бюджет, за исключением сумм, отраженных в уведомлении о результатах налоговой проверки в период обжалования в установленном законодательством Республики Казахстан порядке в обжалуемой части.

БЕРЕСІ – салықтық тексеру нәтижелері туралы хабарламада Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен шағым жасалу кезеңінде шағым жасалатын бөлігінде көрсетілген соманы қоспағанда, есептелген, есепке жазылған және мерзімінде төленбеген салықтың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің сомасы.

НЕДРА – часть земной коры, расположенная ниже почвенного слоя, а при его отсутствии – ниже земной поверхности и дна морей, озер, рек и других водоемов, простирающаяся до глубин, доступных для проведения операций по недропользованию с учетом научно-технического прогресса.

НЕДРОПОЛЬЗОВАТЕЛИ – физические или юридические лица, обладающие правом на проведение операций по недропользованию, включая нефтяные операции, на территории Республики Казахстан в соответствии с законодательными актами Республики Казахстан.

НЕДРОПОЛЬЗОВАТЕЛЬ – физическое или юридическое лицо, обладающее в соответствии с Законом РК «О недрах и недропользовании» правом на проведение операций по недропользованию.

НЕЖИЛАЯ ПЛОЩАДЬ ЖИЛИЩА – сумма площадей внутренних подсобных помещений (кухни, ванной комнаты, туалета, прихожей, коридора, квартирной кладовой и тому подобное) в жилище (квартире), исчисляемая в квадратных метрах.

ЖЕР ҚОЙНАУЫ – топырақ қабатынан, ол жоқ болса – жер бетінен және теңіздердің, көлдердің, өзендердің және басқа да су айдындарының түбінен төмен орналасқан. ғылыми-техникалық прогресті ескере отырып жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізуге болатын тереңдікке созылған жер қыртысының бөлігі.

ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУШЫЛАР – Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес Қазақстан Республикасының аумағында, мұнай операцияларын қоса алғанда, жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізу құқығын иеленуші жеке немесе заңды тұлғалар.

ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУШЫ – «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР Заңына сәйкес жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізу құқығын иеленуші жеке немесе заңды тұлға.

ТҮРҒЫН ҮЙДІҢ ТҮРҒЫН ЕМЕС АЛАҢЫ – тұрғын үй-жайдағы ішкі қосалқы бөлмелердің (ас үйдің, ванна бөлмесінің, дәретхананың, кіреберістің, дәліздің, пәтер қоймасының және тағы басқаларының) шаршы метрмен есептелетін алаңы.

НЕЖИЛОЕ ПОМЕЩЕНИЕ – отдельное помещение, используемое для иных, чем постоянное проживание, целей (магазин, кафе, мастерская, контора и тому подобное), за исключением частей жилого дома (жилого здания), являющихся общим имуществом.

НЕЗАВЕРШЕННОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО – объект строительства, не принятый в установленном порядке заказчиком для ввода в эксплуатацию и не используемый по назначению (проживание, оказание услуг, выпуск продукции, получение прибыли и другие виды эксплуатации).

НЕЗАВИСИМЫЙ АГЕНТ – не уполномочен заключать контракты от имени нерезидента; действует в рамках своей основной (обычной) деятельности и является как юридически, так и экономически независимым от нерезидента; несет предпринимательский риск в силу того, что он осуществляет деятельность самостоятельно.

НЕЗАВИСИМЫЙ ДИРЕКТОР – член совета директоров, который не является аффилированным лицом акционерного общества и не являлся им в течение трех лет, предшествовавших его избранию в совет директоров (за исключением случая его пребывания на должности независимого директора данного акционерного

ТҰРҒЫН ЕМЕС ҮЙ-ЖАЙ – тұрғын үйдің (тұрғын жайдың) ортақ мүлік болып табылатын бөлігін қоспағанда, тұрақты тұрудан өзге мақсаттарға пайдаланылатын жеке үй-жай (дүкен, кафе, шеберхана, кеңсе және сон сияқтылар).

АЯҚТАЛМАҒАН ҚҰРЫЛЫС – пайдалануға беру үшін тапсырысшы белгіленген тәртіппен қабылдамаған және мақсатына қарай (тұру, қызмет көрсету, өнім шығару, пайда алу және пайдаланудың басқа да түрлері) пайдаланылмайтын құрылыс объектісі.

ТӘУЕЛСІЗ АГЕНТ – резидент еместің атынан өзара шарттар жасасуға уәкілеттік берілмеген; өзінің негізгі (әдеттегі) қызметі шенберінде әрекет ететін және резидент еместен заңдық жағынан да, экономикалық жағынан да тәуелсіз болып табылатын; қызметін дербес жүзеге асыруына орай кәсіпкерлік тәуекелді көтеретін тұлға.

ТӘУЕЛСІЗ ДИРЕКТОР – акционерлік қоғамның аффилирленген тұлғасы болып табылмайтын және өзі директорлар кеңесіне сайланар алдындағы үш жыл ішінде ондай тұлға болмаған (оның осы акционерлік қоғамның тәуелсіз директоры қызметінде болған жағдайды қоспағанда), осы акционерлік

общества), не является аффилированным лицом по отношению к аффилированным лицам данного акционерного общества; не связан подчиненностью с должностными лицами данного акционерного общества или организаций – аффилированных лиц данного акционерного общества и не был связан подчиненностью с данными лицами в течение трех лет, предшествовавших его избранию в совет директоров; не является государственным служащим; не является аудитором данного акционерного общества и не являлся им в течение трех лет, предшествовавших его избранию в совет директоров; не участвует в аудите данного акционерного общества в качестве аудитора, работающего в составе аудиторской организации, и не участвовал в таком аудите в течение трех лет, предшествовавших его избранию в совет директоров.

НЕЗАКОННЫЕ ИММИГРАНТЫ

– иностранцы или лица без гражданства, въехавшие и пребывающие в РК с нарушением законодательства, регулирующего порядок въезда, выезда, пребывания, а также транзитного проезда через территорию РК.

НЕКАЧЕСТВЕННЫЕ И ОПАСНЫЕ ПИЩЕВЫЕ ПРОДУКТЫ

– пищевые продукты, употребление (использование) которых может представлять или представляет опасность для здоровья и жизни людей.

қоғамның аффилирленген тұлғаларына қатынасы жөнінен аффилирленген тұлға болып табылмайтын; аталған акционерлік қоғамның немесе осы қоғам ұйымының аффилирленген тұлғаларының лауазымды тұлғаларына бағынышты емес және директорлар кеңесіне сайланар алдындағы үш жыл ішінде сол тұлғаларға бағынышты болмаған; мемлекеттік қызметші болып табылмайтын; осы акционерлік қоғамның аудитору болып табылмайтын және өзі директорлар кеңесіне сайланар алдындағы үш жыл ішінде ондай аудитор болмаған; аудиторлық ұйым құрамында жұмыс істейтін аудитор ретінде осы акционерлік қоғамның аудитіне қатыспаған және өзі директорлар кеңесіне сайланар алдындағы үш жыл ішінде мұндай аудитке қатыспаған директорлар кеңесінің мүшесі.

ЗАҢСЫЗ КӨШІП КЕЛУШІЛЕР

– келу, кету, болу, сондай-ақ ҚР аумағы арқылы транзиттік жүріп өту тәртібін реттейтін заңдарды бұза отырып, ҚР келген және онда болатын шетелдіктер немесе азаматтығы жоқ тұлғалар.

САПАСЫЗ ЖӘНЕ ҚАУІПТІ ТАМАҚ ӨНІМДЕРІ

– тұтынылуы (пайдаланылуы) тұлғалардың денсаулығы мен өміріне қауіп келтіруі мүмкін немесе қауіп келтіретін тамақ өнімдері.

НЕКОММЕРЧЕСКАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ – организация, имеющая статус некоммерческой в соответствии с гражданским законодательством Республики Казахстан, за исключением акционерных обществ, учреждений и потребительских кооперативов, кроме кооперативов собственников квартир (помещений), которая осуществляет деятельность в общественных интересах и соответствует следующим условиям: не имеет цели извлечения дохода в качестве такового; не распределяет полученный чистый доход или имущество между участниками.

НЕКОММЕРЧЕСКОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО – юридическое лицо, выпускающее акции с целью привлечения средств для осуществления своей деятельности, доходы которого используются исключительно на развитие этого общества.

НЕЛИМИТИРОВАННОЕ УМЕНЬШЕНИЕ РАЗМЕРА НАЛОГА – имеет место в том случае, когда соответствующее имущество (доход) не признается объектом обложения или исключается из этого предмета (объекта) в полном объеме. Примером нелимитированного *непризнания* объектом налога выступают суммы пенсионных выплат, полученных из Государственного центра по выплате пенсий, которые не подлежат обложению индивидуальным подоходным налогом. На какую бы сумму не

КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС ҰЙЫМДАР – акционерлік қоғамдар, мекемелер мен тұтыну кооперативтерінен басқа. Қазақстан Республикасының азаматтық заңдарына сәйкес коммерциялық емес ұйым мәртебесі бар, өз қызметін қоғамдық мүддені көздеп жүзеге асыратын және мынадай шарттарға сай келетін: осындай қызметіне орай табыс алу мақсаты жоқ; алынған таза табысты немесе мүлікті қатысушылар арасында бөлмейтін ұйым.

КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ – өзінің қызметін жүзеге асыру үшін қаражат тарту мақсатымен акциялар шығаратын, кірістері тек қана осы қоғамды дамытуға пайдаланылатын заңды тұлға.

САЛЫҚ МӨЛШЕРІН ТӨМЕНДЕТУДІҢ ШЕКТЕЛМЕУІ – мүліктер (табыс) салық салу объектісі ретінде толық көлемінде есепке алынбайды немесе салық салудан алып тастауға сәйкес келетін мүліктер. Бұған мысал ретінде, мемлекеттік төлем орталығынан берілетін зейнетақы төлемдерін алуға болады. Салық төлеуші қандай көлемде зейнетақы алса да, бұл сомадан ешқандай салық төлемейді.

получил этих пенсий налогоплательщик. налога с этой суммы он платить не будет.

HEMATEPИАЛЬНЫЕ АКТИВЫ

– нематериальные объекты, используемые в течение долгосрочного периода (более одного года) для получения совокупного годового дохода.

HEHAДЛЕЖАЩАЯ РЕКЛАМА

– недобросовестная, недостоверная, неэтичная, заведомо ложная и скрытая реклама, в которой допущены нарушения требований к ее содержанию, времени, месту и способу распространения, размещения, установленных законодательством РК.

HEHAЛОГОВЫЕ ПОСТУПЛЕНИЯ

– обязательные, невозвратные платежи в бюджет, установленные Бюджетным кодексом и другими законодательными актами Республики Казахстан, кроме предусмотренных Налоговым и Таможенным кодексами Республики Казахстан, не относящиеся к поступлениям от продажи основного капитала, связанные гранты, а также деньги, передаваемые в бюджет на безвозмездной основе, кроме трансфертов.

HEHAЛОГОВЫЕ ПОСТУПЛЕНИЯ В БЮДЖЕТ ГОРОДА РЕСПУБЛИКАНСКОГО ЗНАЧЕНИЯ, СТОЛИЦЫ

– *доходы от коммунальной соб-*

МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВ-

ТЕР – жылдық жиынтық табыс алу үшін ұзақ мерзімді (бір жылдан артық) кезең ішінде пайдаланылатын материалдық емес объектілер.

ЖӨНСІЗ ЖАРНАМА

– мазмұнына, уақытына, таратылу, орналастырылу орнына және тәсіліне ҚР заңдарында белгіленген талаптардың бұзылуына жол берілген жосықсыз, дәйексіз, әдепсіз, көрінеу жалған және жасырын жарнама.

САЛЫҚТЫҚ ЕМЕС ТҮСІМДЕР

– негізгі капиталды сатудан түсетін түсімдерге жатпайтын, Қазақстан Республикасының Салық және Кеден кодекстерінде көзделгеннен басқа, Бюджет кодексінде және Қазақстан Республикасының басқа да заңнамалық актілерінде белгіленген, бюджетке міндетті, қайтарымсыз төлемдер, байланысты гранттар, сондай-ақ трансферттерден басқа, бюджетке тегін негізде берілетін ақша.

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МАҢЫЗЫ БАР ҚАЛА, АСТАНА БЮДЖЕТІНЕ ТҮСЕТІН САЛЫҚТЫҚ ЕМЕС ТҮСІМДЕР

– *коммуналдық меншіктен*

ственности: поступления части чистого дохода коммунальных государственных предприятий, созданных по решению акиматов города республиканского значения, столицы; дивиденды на государственные пакеты акций, находящиеся в коммунальной собственности города республиканского значения, столицы; доходы на доли участия в юридических лицах, находящиеся в коммунальной собственности города республиканского значения, столицы; поступления доходов от государственных лотерей, проводимых по решениям представительных органов города республиканского значения, столицы; доходы от аренды имущества коммунальной собственности города республиканского значения, столицы; вознаграждения по кредитам, выданным из бюджетов города республиканского значения, столицы; вознаграждения, полученные от размещения в депозиты временно свободных бюджетных денег; другие доходы от коммунальной собственности города республиканского значения, столицы; *поступления от реализации товаров (работ, услуг) государственными учреждениями, финансируемыми из бюджетов города республиканского значения, столицы; поступления денег от проведения государственных закупок, организуемых государственными учреждениями, финансируемыми из бюджетов*

түсетін кірістер: республикалық маңызы бар қала, астана әкімдіктерінің шешімі бойынша құрылған коммуналдық мемлекеттік кәсіпорындардың таза кірісі бөлігінен түскен түсімдер; республикалық маңызы бар қаланың, астананың коммуналдық меншігіндегі акциялардың мемлекеттік пакетіне дивидендтер; республикалық маңызы бар қаланың, астананың коммуналдық меншігіндегі заңды тұлғаларға қатысу үлесіне кірістер; республикалық маңызы бар қаланың, астананың өкілді органдарының шешімдері бойынша өткізілетін мемлекеттік лотереялар кірістерінен түсетін түсімдер; республикалық маңызы бар қаланың, астананың коммуналдық меншігінің мүлкін жалға беруден түсетін кірістер; республикалық маңызы бар қаланың, астананың бюджеттерінен берілген несиелер бойынша сыйақылар; уақытша бос бюджет ақшасын депозитке орналастырудан алынған сыйақылар; республикалық маңызы бар қаланың, астананың коммуналдық меншігінен түсетін басқа да кірістер; *республикалық маңызы бар қаланың, астананың бюджеттерінен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелердің тауарларды (жұмыс, қызмет көрсету) өткізуден түсетін түсімдер; республикалық маңызы бар қаланың, астананың бюджеттерінен қаржыландырылатын*

города республиканского значения, столицы; штрафы, пени, санкции, взыскания, налагаемые государственными учреждениями, финансируемые из бюджетов города республиканского значения, столицы; другие неналоговые поступления в бюджет города республиканского значения, столицы.

мемлекеттік мекемелер ұйымдастыратын мемлекеттік сатып алуды өткізуден түсетін ақша түсімдері; республикалық маңызы бар қаланың, астананың бюджеттерінен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер салатын айыппұлдар, өсімпұлдар, санкциялар, өндіріп алу; республикалық маңызы бар қаланың, астананың бюджеттеріне басқа да салықтық емес түсімдер.

НЕНАЛОГОВЫЕ ПОСТУПЛЕНИЯ В БЮДЖЕТ РАЙОНА (города областного значения) – *доходы от коммунальной собственности: поступления части чистого дохода коммунальных государственных предприятий, созданных по решению акимата района (города областного значения); дивиденды на государственные пакеты акций, находящиеся в коммунальной собственности района (города областного значения); доходы на доли участия в юридических лицах, находящиеся в коммунальной собственности района (города областного значения); доходы от аренды имущества коммунальной собственности района (города областного значения); вознаграждения по кредитам, выданным из бюджета района (города областного значения); другие доходы от коммунальной собственности района (города областного значения); поступления от реализации товаров*

АУДАН (облыстық маңызы бар қала) БЮДЖЕТІНЕ ТҮСЕТІН САЛЫҚТЫҚ ЕМЕС ТҮСІМ-ДЕР – *коммуналдық меншіктен түсетін кірістер: аудан (облыстық маңызы бар қала) әкімдігінің шешімі бойынша құрылған коммуналдық мемлекеттік кәсіпорындардың таза кірісі бөлігінің түсімдері; ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) коммуналдық меншігіндегі акциялардың мемлекеттік пакеттеріне дивидендтер; ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) коммуналдық меншігіндегі заңды тұлғаларға қатысу үлестеріне кірістер; ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) коммуналдық меншігінің мүлкін жалға беруден түсетін кірістер; ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) бюджетінен берілген несиелер бойынша сыйақылар; ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) коммуналдық меншігінен түсетін басқа да кірістер;*

(работ, услуг) государственными учреждениями, финансируемыми из бюджета района (города областного значения); поступления денег от проведения государственных закупок, организуемых государственными учреждениями, финансируемыми из бюджета района (города областного значения); штрафы, пени, санкции, взыскания, налагаемые государственными учреждениями, финансируемыми из бюджета района (города областного значения); другие неналоговые поступления в бюджет района (города областного значения).

НЕНАЛОГОВЫЕ ПОСТУПЛЕНИЯ В ОБЛАСТНОЙ БЮДЖЕТ

— доходы от коммунальной собственности: поступления части чистого дохода коммунальных государственных предприятий, созданных по решению областного акимата; дивиденды на государственные пакеты акций, находящиеся в областной коммунальной собственности; доходы на доли участия в юридических лицах, находящиеся в областной коммунальной собственности; поступления от аренды имущества областной коммунальной собственности; вознаграждения по кредитам, выданным из областного бюджета; вознаграждения, полученные от размещения в депозиты вре-

аудан (облыстық маңызы бар қала) бюджетінен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелердің тауарлар (жұмыстар, қызметтер көрсетуді) өткізуінен түсетін түсімдер; аудан (облыстық маңызы бар қала) бюджетінен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер ұйымдастыратын мемлекеттік сатып алуды өткізуден түсетін ақша түсімдері; аудан (облыстық маңызы бар қала) бюджетінен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер салатын айыппұлдар, өсімпұлдар, санкциялар, өндіріп алу; аудан (облыстық маңызы бар қала) бюджетіне басқа да салықтық емес түсімдер.

ОБЛЫСТЫҚ БЮДЖЕТКЕ ТҮСЕТІН САЛЫҚТЫҚ ЕМЕС ТҮСІМДЕР

— коммуналық меншіктен түсетін кірістер: облыстық әкімдіктің шешімі бойынша құрылған коммуналық мемлекеттік кәсіпорындардың таза табысы бөлігінің түсімдері; облыстық коммуналық меншіктегі акциялардың мемлекеттік пакеттеріне дивидендтер; облыстық коммуналық меншіктегі заңды тұлғаларға қатысу үлесіне кірістер; облыстық коммуналық меншіктің мүлкін жалға беруден түсетін түсімдер; облыстық бюджеттен берілген несиелер бойынша сыйақылар; уақытша бос бюджет ақшасын депозитке орналастырудан алынған сыйақылар; облыстық

менно свободных бюджетных денег: другие доходы от областной коммунальной собственности: *поступления от реализации товаров (работ, услуг) государственными учреждениями, финансируемыми из областного бюджета; поступления денег от проведения государственных закупок, организуемых государственными учреждениями, финансируемыми из областного бюджета; штрафы, пени, санкции, взыскания, налагаемые государственными учреждениями, финансируемыми из областного бюджета; другие неналоговые поступления в областной бюджет.*

НЕНАЛОГОВЫЕ ПОСТУПЛЕНИЯ В РЕСПУБЛИКАНСКИЙ БЮДЖЕТ

– доходы от республиканской собственности: поступления части чистого дохода республиканских государственных предприятий; поступления части чистого дохода Национального Банка Республики Казахстан; дивиденды на государственные пакеты акций, находящиеся в республиканской собственности; доходы на доли участия в юридических лицах, находящиеся в республиканской собственности; доходы от аренды имущества, находящегося в республиканской собственности; вознаграждения за размещение средств государственных внешних займов на счетах в банках второго уровня и по депо-

коммуналдық меншіктен түсетін басқа да кірістер: облыстық бюджеттен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелердің тауарларды (жұмыс, қызмет көрсету) өткізуден түсетін түсімдер; облыстық бюджеттен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер ұйымдастыратын мемлекеттік сатып алуды өткізуден түсетін ақша түсімдері; облыстық бюджеттен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер салатын айыппұлдар, өсімпұлдар, санкциялар, өндіріп алу; облыстық бюджетке басқа да салықтық емес түсімдер.

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ БЮДЖЕТКЕ ТҮСЕТІН САЛЫҚТЫҚ ЕМЕС ТҮСІМДЕР

– республикалық меншіктен түсетін кірістер: республикалық мемлекеттік кәсіпорындардың таза табысы бөлігінің түсімдері; Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің таза табысы бөлігінің түсімдері; республикалық меншіктегі акциялардың мемлекеттік пакеттеріне дивидендтер; республикалық меншіктегі заңды тұлғалардың қатысу үлесіне кірістер; республикалық меншіктегі мүлікті жалға беруден түсетін кірістер; екінші деңгейдегі банктердің шоттарында мемлекеттік сыртқы қарыздар қаражатының орналастырылғаны үшін және Қазақстан

зитама Ұлттық Банкінің Қазақстан Республикасындағы филиалы мен Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінің Қазақстан Республикасындағы филиалының қаржылан- дырылатын мемлекеттік меке- мелердің тауарларды (жұмыс, қызметкөрсету) өткізуден түсетін түсімдері; республикалық бюджеттен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер ұйымдастыратын мемлекеттік сатып алуды өткізуден түсетін ақша түсімдері; мұнай сек- торы ұйымдарынан түсетін түсімдерді қоспағанда, рес- публикалық бюджеттен қар- жыландырылатын, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Ұлт- тық Банкінің бюджетінде (шығыстар сметасында) тұра- тын және қаржыландырыла- тын мемлекеттік мекемелер са- латын айыппұлдар, өсімпұлдар, санкциялар, өндіріп алу; мұнай секторы ұйымдарынан түсетін түсімдерді қоспағанда, рес- публикалық бюджетке салықтық емес басқа да түсімдер.

НЕОБЛАГАЕМЫЙ ОБОРОТ – освобожденный от налога на добавленную стоимость в соответствии с Налоговым кодексом: местом реализации которого не является Республика Казахстан.

САЛЫҚ САЛЫНБАЙТЫН АЙ- НАЛЫМ – Салық кодексіне сәйкес қосылған құн салығынан босатылған; өткізу орны Қазақ- стан Республикасы болып та- былмайтын тауарларды, жұм-

ыстарды. қызмет көрсетулерді өткізу бойынша айналым.

НЕОБОСНОВАННОЕ (неправомерное) ИСПОЛЬЗОВАНИЕ

— использование связанных грантов, гарантированных государством займов, активов государства с нарушением законодательства Республики Казахстан и использование средств республиканского и местных бюджетов на реализацию мероприятий, не предусмотренных паспортом бюджетных программ.

НЕГІЗСІЗ (құқыққа қайшы)

ПАЙДАЛАНУ — байланысты гранттарды, мемлекет кепілдік берген қарыздарды, мемлекет активтерін Қазақстан Республикасының заңнамасын бұза отырып пайдалану мен республикалық және жергілікті бюджеттердің қаражатын бюджеттік бағдарламалар паспортында көзделмеген ісшараларды іске асыруға пайдалану.

НЕОБХОДИМАЯ ОБОРОНА —

не является административным правонарушением совершение предусмотренного Кодексом РК об административных правонарушениях деяния в состоянии необходимой обороны, то есть при защите личности, жилища, собственности, земельного участка и других прав обороняющегося или иных лиц, охраняемых законом интересов общества или государства от противоправного посягательства путем причинения посягающему вреда, если при этом не было допущено превышения пределов необходимой обороны.

ҚАЖЕТТІ ҚОРҒАНУ — қажетті

қорғану жағдайында, яғни жеке басын, тұрғын үйін, меншігін, жер учаскесін және қорғанушының немесе өзге де тұлғалардың басқа да құқықтарын, қоғамның немесе мемлекеттің заңмен қорғалатын мүдделеріне қол сұғушыға зиян келтіру арқылы құқыққа қарсы қол сұғылудан қорғау кезінде, егер бұл ретте қажетті қорғану шегінен шығып кетуге жол берілмеген болса, Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексте көзделген әрекетті жасау әкімшілік құқық бұзушылық болып табылмайды.

НЕОКЛАДНЫЕ НАЛОГИ — ис-

числяются и уплачиваются налогоплательщиком самостоятельно. Налоговые органы осуществляют лишь контроль за правильностью исчисления налога и своевременностью его

ҚЫЗМЕТАҚЫСЫЗ САЛЫҚ —

салық төлеушілерде өз алдына есептеледі және төленеді. Салық органдары салықты дұрыс есептеуін және дер кезінде төленуіне бақылау жасайды. Қ.с. мысал ретінде корпоративтік

уплаты. Примером **Н.н.** является корпоративный подоходный налог. Здесь налогоплательщик сам ведет учет объекта обложения, исчисляет налогооблагаемую базу, определяет сумму налога и производит его уплату. *К числу Н.н. относятся:* налог на добавленную стоимость, акцизы, налог на имущество организаций, социальный налог, налог на транспортные средства, земельный налог, уплачиваемый юридическими лицами.

НЕОПАСНЫЕ ОТХОДЫ – отходы, которые не относятся к опасным и инертным отходам.

НЕОСНОВАТЕЛЬНОЕ ОБОГАЩЕНИЕ – приобретение или сбережение имущества без установленных законодательством или сделкой, основанной за счет другого лица.

НЕОТЛОЖНЫЕ РАБОТЫ ПРИ ЛИКВИДАЦИИ ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ СИТУАЦИЙ – деятельность по всестороннему обеспечению спасательных работ, оказанию населению, пострадавшему в чрезвычайных ситуациях, медицинской и других видов помощи, созданию условий, необходимых для сохранения жизни и здоровья людей, поддержания их работоспособности.

НЕПЛАНОВАЯ НАЛОГОВАЯ ПРОВЕРКА – налоговые проверки, не указанные в плановой

табыс салығын алуға болады. Мұнда салық төлеушілердің өздері салық салынатын объектілерді есепке алады, өзі салық базасын есептейді, төлеуге тиіс салық сомасын есептеп және ол соманы төлейді. **Қ.с. жата- тындар:** қосылған құн салығы; акциздер; заңды тұлғалардың мүлік салығы; әлеуметтік салық; көлік құралдары салығы; заңды тұлғалардың жер салығы.

ҚАУІПТІ ЕМЕС ҚАЛДЫҚТАР – қауіпті және инертті қалдықтарға жатпайтын қалдықтар.

НЕГІЗСІЗ БАЙЛЫҚ – заңдармен немесе мәмілемен белгіленген негіздерсіз мүлікті басқа тұлғаның есебінен иелену немесе жинау.

ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАРДЫ ЖОЮ КЕЗІНДЕГІ ШҰҒЫЛ ЖҰМЫСТАР – құтқару жұмыстарын жан-жақты қамтамасыз ету, төтенше жағдайларда зарлап шеккен халыққа медициналық және басқа да көмек түрлерін көрсету, тұлғалардың өмірі мен денсаулығын сақтау, олардың жұмыс қабілетін қолдау үшін қажетті жағдайлар жасау жөніндегі қызмет.

ЖОСПАРДАН ТЫС САЛЫҚТЫҚ ТЕКСЕРУ – жоспарлы салықтық тексеруде көрсетілмеген, оның

проверке, в том числе осуществляемые: по заявлению самого налогоплательщика (налоговый агент); по основаниям, предусмотренным Уголовно-процессуальным кодексом Республики Казахстан; в случае представления налогоплательщиком (налоговый агент) дополнительной налоговой отчетности за ранее проверенный налоговый период с целью проверки достоверности отраженных сведений в такой дополнительной налоговой отчетности; в случае получения ответа, не поступившего в ходе предыдущей налоговой проверки, по ранее направленным запросам органов налоговой службы; в случае неисполнения налогоплательщиком (налоговый агент) уведомления налоговых органов об устранении нарушений, выявленных по результатам камерального контроля, в порядке; в связи с реорганизацией путем разделения или ликвидацией юридического лица-резидента, структурного подразделения юридического лица-нерезидента; в связи с прекращением юридическим лицом-нерезидентом деятельности в Республике Казахстан, осуществляемой через постоянное учреждение; в связи с прекращением деятельности индивидуального предпринимателя, частного нотариуса, адвоката; в связи со снятием с регистрационного учета по налогу на добавленную стоимость на основании налогового заявления налого-

ішінде: салық төлеушінің (салық агенті) өзінің өтініші бойынша: Қазақстан Республикасының Қылмыстық іс жүргізу кодексінде көзделген негіздер бойынша; салық төлеуші (салық агенті) бұрынтексерілген салық кезеңіне қосымша салық есептілігін осындай қосымша салық есептілігінде көрсетілген мәліметтердің дұрыстығын тексеру мақсатында табыс еткен жағдайда; салық қызметі органының бұрын жіберілген сұрау салулары бойынша алдыңғы салықтық тексеру барысында келіп түспеген жауап алынған жағдайда; тәртіппен камералдық бақылау нәтижелері бойынша анықталған бұзушылықтарды жою туралы салық органдарының хабарламасын салық төлеуші (салық агенті) орындамаған жағдайда; резидент заңды тұлғаның, резидент емес заңды тұлғаның құрылымдық бөлімшесінің бөліну жолымен қайта ұйымдастырылуына немесе таратылуына байланысты; резидент емес заңды тұлғаның Қазақстан Республикасында тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын қызметін тоқтатуына байланысты; дара кәсіпкер, жеке не нотариус, адвокат қызметінің тоқтатылуына байланысты; салық төлеушінің салықтық өтініші негізінде қосылған құн салығы бойынша тіркеу есебінен шығарылуына байланысты; жер қойнауын пайдалануға арналған өзара шарт мерзімінің өтуіне байланысты;

плательщика; в связи с истечением срока действия контракта на недропользование; по вопросам государственного регулирования производства и оборота отдельных видов подакцизных товаров; по вопросам определения взаиморасчетов между налогоплательщиком (налоговый агент) и его дебиторами в соответствии с налоговым законодательством Республики Казахстан; на основании требования налогоплательщика в декларации по налогу на добавленную стоимость по подтверждению достоверности сумм налога на добавленную стоимость, предъявленных к возврату; на основании налогового заявления нерезидента на возврат уплаченного подоходного налога из бюджета или условного банковского вклада в соответствии с положениями международного договора об избежании двойного налогообложения; по вопросам исполнения банками и организациями, осуществляющими отдельные виды банковских операций, обязанностей, установленных налоговым законодательством Республики Казахстан, а также иными законами Республики Казахстан, контроль за исполнением которых возложен на органы налоговой службы; по вопросам определения налогового обязательства по операциям с налогоплательщиком, признанным лжепредприятием на основании вступившего в законную силу приговора или постановления

акцизделетін тауарлардың жеке-келеген түрлерінің өндірілуі мен айналымын мемлекеттік реттеу мәселелері бойынша; Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес салық төлеуші (салық агенті) мен оның дебиторлары арасындағы өзара есеп айырысуларды айқындау мәселелері бойынша; қайтаруға ұсынылған қосылған құн салығы сомасының дұрыстығын растау бойынша салық төлеушінің қосылған құн салығы бойынша декларацияда көрсетілген талаптары негізінде; резидент еместің төленген табыс салығын бюджеттен немесе қосарланған салық салуды болдырмау туралы халықаралық келісімшарт ережелеріне сәйкес шартты банк салымынан қайтаруға салықтық өтініші негізінде; Қазақстан Республикасының салық заңнамасында, сондай-ақ орындалуын бақылау салық қызметі органдарына жүктелген Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында белгіленген міндеттерді банктердің және банк операцияларының жеке-келеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың орындауы мәселелері бойынша; соттың заңды күшіне енген үкімі немесе қаулысы негізінде жалған кәсіпорын деп танылған салық төлеушімен жасалған операциялар бойынша салық міндеттемесін айқындау мәселелері бойынша; сот кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыру ниетінсіз жүзеге

суда; по вопросам определения налогового обязательства по сделке, совершение которой признано судом осуществленными без намерения осуществлять предпринимательскую деятельность; в связи с жалобой налогоплательщика (налоговый агент) на уведомление о результатах налоговой проверки и решение вышестоящего органа налоговой службы, вынесенное по результатам рассмотрения жалобы на уведомление, – по вопросам, отраженным в такой жалобе; в связи с обращением нерезидента о повторном рассмотрении налогового заявления на возврат уплаченного подоходного налога из бюджета или условного банковского вклада в соответствии с положениями международного договора об избежании двойного налогообложения; по вопросу устранения нарушений, по которым лицензиаром было приостановлено действие лицензии; по вопросам исполнения налогового обязательства по налогу на добавленную стоимость и акцизу по товарам, импортированным на территорию Республики Казахстан с территории государств-членов Таможенного союза; по вопросам постановки на регистрационный учет в налоговых органах; по вопросам наличия контрольно-кассовых машин; по вопросам наличия и подлинности акцизных и учетно-контрольных марок, наличия лицензии, разрешения на отпуск этилового спирта, патен-

асырылған деп таныған мәміле бойынша салық міндеттемесін айқындау мәселелері бойынша; салық төлеушінің (салық агенті) салықтық тексеру нәтижелері туралы хабарламаға және хабарламаға шағымды қарау нәтижелері бойынша шығарылған жоғары тұрған салық қызметі органының шешіміне шағымын – осы шағымда көрсетілген мәселелер бойынша; резидент еместің төленген табыс салығын бюджеттен немесе қосарланған салық салуды болдырмау туралы халықаралық келісімшарттың ережелеріне сәйкес шартты банк салымынан қайтаруға салықтық өтінішін қайта қарау туралы өтінішіне байланысты; олар бойынша лицензиар лицензия қолданысын тоқтата тұрған бұзушылықтарды жою мәселесі бойынша; салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің бюджетке түсуін қамтамасыз ету саласында басшылықты жүзеге асыратын мемлекеттік органның шешімі негізінде; Қазақстан Республикасының аумағына кеден одағына мүше мемлекеттердің аумағынан импортталған тауарлар бойынша қосылған күн салығы және акциз бойынша салық міндеттемесін орындау мәселелері бойынша; салық органдарында тіркеу есебіне қою мәселелері бойынша; бақылау-касса машиналарының болуы мәселелері бойынша; акциздік және есепке алу-бақылау

та, регистрационной карточки; по вопросам соблюдения порядка применения контрольно-кассовых машин; по вопросам соблюдения правил лицензирования и условий производства, хранения и реализации отдельных видов подакцизных товаров; по вопросам исполнения распоряжения, вынесенного налоговым органом о приостановлении расходных операций по кассе; на основании решения государственного органа, осуществляющего руководство в сфере обеспечения поступления налогов и других обязательных платежей в бюджет.

НЕПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТЬ – неспособность должника выполнить денежные обязательства и иные требования денежного характера.

НЕПОЛНАЯ СЕМЬЯ – семья, в которой детей (ребенка) воспитывает один из родителей, в том числе разведенный, вдовый.

НЕПОТРЕБЛЯЕМЫЕ ВЕЩИ – движимое и недвижимое имущество, которое при его использовании изнашивается, но не теряет своих натуральных свойств в процессе его использования.

НЕПРАВИТЕЛЬСТВЕННАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ – некоммерческая организация (за исключением политических партий).

маркаларының болуы және түпнұскалығы, этил спиртін босатуға лицензияның, рұқсаттың, патенттің, тіркеу карточкасының болуы мәселелері бойынша; бақылау-касса машиналарын қолдану тәртібін сақтау мәселелері бойынша; лицензиялау ережелерін және акцизделетін тауарлардың жекелеген түрлерін өндіру, сақтау және өткізу шарттарын сақтау мәселелері бойынша; касса бойынша шығыс операцияларын тоқтата тұру туралы салық органы шығарған өкімді орындау мәселелері бойынша жүзеге асырылатын салықтық тексерулер.

ТӨЛЕМ ҚАБІЛЕТСІЗДІГІ – борышкердің ақшалай міндеттемелерін және өзге де ақшалай сипаттағы талаптарды орындауға қабілетсіздігі.

ТОЛЫҚ ЕМЕС ОТБАСЫ – балаларды (баланы) ата-ананың біреуі, соның ішінде ажырасқан, жесір ата-ана тәрбиелейтін отбасы.

ТҰТЫНЫЛМАЙТЫН ЗАТТАР – пайдаланылған кезде тозатын, бірақ пайдалану процесінде табиғи қасиеттерін жоғалтпайтын жылжымалы және жылжымайтын мүлік.

ҮКІМЕТТІК ЕМЕС ҰЙЫМ – ортақ мақсаттарға жету үшін азаматтар және мемлекеттік емес заңды тұлғалар ҚР заңнамасына

профессиональных союзов и религиозных объединений). созданная гражданами и негосударственными юридическими лицами на добровольной основе для достижения ими общих целей в соответствии с законодательством РК.

НЕПРАВОМЕРНЫЕ ДЕЙСТВИЯ ПРИ БАНКРОТСТВЕ

– сокрытие имущества или имущественных обязательств, сведений об имуществе, его размере, местонахождении либо иной информации об имуществе, передача имущества в иное владение, отчуждение или уничтожение имущества, а равно сокрытие, уничтожение, фальсификация бухгалтерских и иных учетных документов, отражающих экономическую деятельность, если эти действия совершены при банкротстве или в предвидении банкротства и не имеют признаков уголовно наказуемого деяния.

НЕРЕГУЛЯРНЫЕ АВТОМОБИЛЬНЫЕ ПЕРЕВОЗКИ ПАССАЖИРОВ И БАГАЖА

– перевозки, носящие разовый (нерегулярный) характер, осуществляемые перевозчиками с использованием автобусов, микроавтобусов, между начальным и конечным пунктами перевозки без посадки пассажиров на промежуточных пунктах.

сәйкес ерікті негізде құрған коммерциялық емес ұйым (саяси партияларды, кәсіптік одақтарды және діни бірлестіктерді қоспағанда).

БАНКРОТ КЕЗІНДЕГІ ҚҰҚЫҚ-ҚА ҚАЙШЫ ӘРЕКЕТТЕР

– мүлікті және мүліктік міндеттені, мүлік, оның көлемі, мүліктің тұрған орны туралы мәліметтерді не мүлік туралы өзге де ақпаратты жасыру, мүлікті өзге иелікке беру, мүлікті иеліктен шығару немесе жою, сол сияқты экономикалық қызметін көрсететін бухгалтерлік және өзге де есептік құжаттарды жасыру, жою, бұрмалау, егер бұл іс-әрекеттер банкроттық кезінде немесе банкрот болатынын алдын ала білген кезде жасалса және қылмыстық жаза қолданылатын әрекет белгілері.

ЖОЛАУШЫНЫ ЖӘНЕ ЖОЛ-ЖҮКТІ АВТОКӨЛІКПЕН ТҰРАҚТЫ ЕМЕС ТАСЫМАЛДАУ

– тасымалдаушылар автобустарды, шағын автобустарды, шағын автобустарды пайдалана отырып, аралық пункттерде жолаушылар отырғызбай, бастапқы және соңғы пункттер арасында жүзеге асыратын, біржолғы (тұрақты емес) сипаттағы тасымалдар.

НЕРЕГУЛЯРНЫЙ РЕЙС – рейс, не подпадающий под определение регулярного рейса.

ТҰРАҚТЫ ЕМЕС РЕЙС – тұрақты рейс айқындамасына кірмейтін рейс.

НЕРЕЗИДЕНТЫ – физические и юридические лица, не являющиеся резидентами: иностранцы или лица без гражданства, которые признаются нерезидентами в соответствии с положениями международного договора об избежании двойного налогообложения.

РЕЗИДЕНТ ЕМЕСТЕР – резидент болып табылмайтын жеке және заңды тұлғалар; қосарланған салық салуды болғызбау туралы халықаралық келісімшарттың ережелеріне сәйкес резидент еместер болып танылатын шетелдіктер немесе азаматтығы жоқ тұлғалар.

НЕСВЯЗАННЫЕ ГРАНТЫ – гранты, не предусматривающие дальнейшее заимствование Правительством Республики Казахстан у донора, предоставившего грант, или софинансирования из республиканского и местных бюджетов.

БАЙЛАНЫССЫЗ ГРАНТТАР – Қазақстан Республикасы Үкіметінің грант берген донордан одан әрі қарыз алуын немесе республикалық және жергілікті бюджеттерден қоса қаржыландыру көзделмейтін гранттар.

НЕСОСТОЯТЕЛЬНОСТЬ – неспособность должника индивидуального предпринимателя или юридического лица удовлетворить требования кредиторов по денежным обязательствам, произвести расчеты по оплате труда с лицами, работающими по трудовому договору, а также обеспечить обязательные платежи в бюджет и внебюджетные фонды.

ДӘРМЕНСІЗДІК – борышкердің жеке кәсіпкердің немесе заңды тұлғаның ақшалай міндеттеме бойынша несие берушінің талабын қанағаттандыра алмауы. еңбек шарты бойынша жұмыс істейтін тұлғалармен еңбегіне ақы төлеу жөнінде есеп айырыса алмауы, сондай-ақ бюджетке және бюджеттен тыс қорларға міндетті төлемдерді қамтамасыз ете алмайтын қабілетсіздігі.

НЕСЧАСТНЫЙ СЛУЧАЙ НА ПРОИЗВОДСТВЕ – воздействие на работника вредного и опасного производственного фактора при выполнении им трудовых (служебных) обязан-

ӨНДІРІСТЕГІ ЖАЗАТАЙЫМ ОҚИҒА – өзінің еңбек (қызмет) міндеттерін немесе жұмыс берушінің тапсырмаларын орындауы кезінде, қызметкердің өндірістік жаракаттануы. денсау-

ностей или заданий работодателя, в результате которого произошли производственная травма, внезапное ухудшение здоровья или отравление работника, приведшие его к временной или стойкой утрате трудоспособности, профессиональному заболеванию либо смерти.

НЕУСТОЙКА (штраф, пеня) – определенная законодательством или договором денежная сумма, которую должник обязан уплатить кредитору в случае неисполнения или ненадлежащего исполнения обязательства. в частности, в случае просрочки исполнения.

По требованию об уплате Н. кредитор не обязан доказывать причинение ему убытков.

НЕФИКСИРОВАННАЯ (плавающая) СТАВКА ВОЗНАГРАЖДЕНИЯ – ставка вознаграждения по кредитам, займам или доход по ценным бумагам с вознаграждением, подверженная изменениям в зависимости от рыночной конъюнктуры.

НЕФТЬ – сырая нефть, газовый конденсат и природный газ, а также углеводороды, полученные после очистки сырой нефти, природного газа и обработки горючих сланцев или смолистых песков.

НЕФТЕГАЗОПРОВОДЫ – трубопроводы, предназначенные для

лығының кенеттен нашарлауы немесе улануы салдарынан оның еңбекке қабілеттілігінен уақытша немесе тұрақты айрылуына, кәсіптік ауруға шалдығуына не өліміне әкеп соқтырған зиянды және қауіпті өндірістік фактордың қызметкерге әсер етуі.

АЙЫП ТӨЛЕУ (айыппұл, өсім) – борышқор міндеттемесін орындамаған немесе тиісінше орындамаған ретте, атап айтқанда, орындау мерзімін өткізіп алған ретте несие беруші төлеуге міндетті заңдармен немесе келісімшартпен белгіленген ақша сомасы.

А.т. туралы талап бойынша несие беруші оған келтірілген залалдарды дәлелдеуге міндетті емес.

СЫЙАҚЫНЫҢ ТІРКЕЛМЕГЕН (құбылмалы) СТАВКАСЫ – нарық конъюнктурасына байланысты өзгерістерге ұшыраған несиелер, қарыздар жөніндегі сыйақы ставкасы немесе бағалы қағаздар бойынша сыйақымен қоса табыс.

МҰНАЙ – шикі мұнай, газ конденсаты және табиғи газ, сондай-ақ шикі мұнай, табиғи газ тазартылғаннан кейін және жанатын тақтатастарды немесе шайырлы құмдарды өндегеннен кейін алынған көмірсутектері.

МҰНАЙ-ГАЗ ҚҰБЫРЛАРЫ – мұнай тасымалдауға арналған

транспортировки нефти, в том числе магистральные трубопроводы, трубопроводы, работающие в режиме сборного коллектора, а также оборудование и механизмы по очистке, сепарации и сжижению веществ, транспортируемых через систему трубопроводов либо ее отдельных частей, системы контроля и изоляции, системы электрохимической защиты и иное оборудование, предназначенное для обслуживания таких трубопроводов.

НЕФТЯНЫЕ ОПЕРАЦИИ – работы по разведке, добыче, строительству и эксплуатации подземных хранилищ и резервуаров нефти, проводимые на суше, в пределах рек, озер и иных внутренних водоемов, а также нефтяные операции на море.

НЕФТЯНЫЕ ОПЕРАЦИИ НА МОРЕ – разведка, добыча, осушительные на море.

НЕЦЕЛЕВОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ – использование средств республиканского и местных бюджетов, в результате которого не достигнуты цели и индикаторы, предусмотренные паспортом бюджетной программы, и использование связанных грантов, гарантированных государством займов, поручительств государства, активов государства, денег от реализации товаров (работ.

құбырлар, онын ішінде магистральдық құбырлар, құрастырмалы коллектор режимінде жұмыс істейтін құбырлар, сондай-ақ құбырлар жүйесі не оның жекелеген бөліктері арқылы тасымалданатын заттарды тазарту, айыру және сұйылту жөніндегі жабдықтар мен тетіктер, бақылау және оқшаулау жүйелері, электрлі-химиялық қорғаныс жүйелері мен осындай құбырларға қызмет көрсетуге арналған өзге де жабдықтар.

МҰНАЙ ОПЕРАЦИЯЛАРЫ – құрлықта, өзендердің, көлдердің және басқа да ішкі су айдындарының шектерінде жүргізілетін барлау, өндіру, жерасты қоймалары мен мұнай резервуарларын салу және пайдалану жөніндегі жұмыстар, сондай-ақ теңіздегі мұнай операциялары.

ТЕŃІЗДЕГІ МҰНАЙ ОПЕРАЦИЯЛАРЫ – теңізде жүзеге асырылатын барлау, өндіру.

НЫСАНАСЫЗ ПАЙДАЛАНУ – нәтижесінде республикалық және жергілікті бюджеттер қаражатының бюджеттік бағдарламаның паспортында көзделген мақсаттар мен индикаторларға қол жеткізілмей пайдаланылуы және байланысты гранттарды, мемлекет кепілдік берген қарыздарды, мемлекет кепілгерліктерін, мемлекет активтерін, мемлекеттік мекеме-

услуг) государственных учреждений на цели, не предусмотренные нормативными правовыми актами РК.

НЕЦЕЛЕВОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СРЕДСТВ АМОРТИЗАЦИОННЫХ ОТЧИСЛЕНИЙ

– направление средств, предусмотренных в утвержденных тарифах (цена, ставка сборов) и тарифных сметах, за счет амортизационных отчислений на цели, не связанные с капиталовложениями в фиксированные активы, используемые в предоставлении регулируемых услуг (товаров, работ), и возвратом основного долга по привлеченным кредитным ресурсам.

НЕЭФФЕКТИВНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ

– недостижение результатов и индикаторов бюджетной программы, связанных грантов, гарантированных государством займов, активов государства в части сроков их реализации и несоблюдение принципов эффективности и результативности при исполнении республиканского и местных бюджетов.

НИКОТИН – никотиновый алкалоид, содержащийся в табачных листьях и табачном дыме.

НОМИНАЛЬНАЯ СТОИМОСТЬ АКЦИИ – цена, по которой ак-

лердің тауарларды (жұмыс, қызмет) өткізуінен түскен ақшаны ҚР нормативтік құқықтық актілерінде көзделмеген мақсаттарға пайдалану.

А М О Р Т И З А Ц И Я Л Ы Қ АУДАРЫМДАРДЫҢ ҚАРАЖАТЫН МАҚСАТҚА САЙ ПАЙДАЛАНБАУ

– бекітілген тарифтерде (баға, алым ставкасы) және тарифтік сметаларда амортизациялық аударымдардың есебінен көзделген қаражатты реттеліп көрсетілетін қызметтерге (тауар, жұмыс) пайдаланылатын тіркелген активтегі күрделі қаржы салымдарына және тартылған несиелік ресурстар бойынша негізгі борышты қайтаруға байланысы жоқ, мақсаттарға жұмсау.

ТИІМСІЗ ПАЙДАЛАНУ

– бюджеттік бағдарламаның, байланысты гранттардың, мемлекет кепілдік берген қарыздардың, мемлекет активтерінің іске асырылу мерзімі бөлігінде олардың нәтижелері мен индикаторларына қол жеткізілмеуі мен республикалық және жергілікті бюджеттердің атқарылуы кезінде тиімділік пен нәтижелілік принциптерінің сақталмауы.

НИКОТИН – темекі жапырақтары мен темекі түтінінде болатын никотинді алкалоид.

АКЦИЯНЫҢ НАҚТЫЛЫ ҚҰНЫ – барлық жай және артық-

ции размещаются среди учредителей (оплачиваются единственным учредителем), единая для всех простых и привилегированных акций и определяемая в учредительном договоре (решении единственного учредителя) акционерного общества.

НОМИНАЛЬНАЯ СТОИМОСТЬ ПАЯ – денежное выражение стоимости пая при первоначальном размещении пая в инвестиционный фонд.

НОМИНАЛЬНАЯ СТОИМОСТЬ ОБЛИГАЦИИ – денежное выражение стоимости облигации, определенное при ее выпуске, на которую начисляется выраженное в процентах вознаграждение по купонной облигации, а также сумма, подлежащая выплате держателю облигации при ее погашении.

НОРМА ПРАВА (правовая норма) – общеобязательное правило поведения, сформулированное в нормативном правовом акте, рассчитанное на многократное применение и распространяющееся на всех лиц в рамках нормативно регламентированной ситуации.

НОРМАЛЬНАЯ СТОИМОСТЬ – цена, фактически оплаченная или подлежащая оплате в процессе обычных торговых операций в производящей и экспор-

шылықты акцияларға арналған және акционерлік қоғамның құрылтай келісімшартында (жалғыз құрылтайшының шешімінде) айқындалатын бірыңғай баға, осы баға бойынша акциялар құрылтайшылар арасында орналастырылады (жалғыз құрылтайшы төлейді).

ПАЙДЫҢ НАҚТЫЛЫ ҚҰНЫ – инвестициялық пай қорының пайларын бастапқы орналастыру кезіндегі пай құнының ақшалай көрінісі.

ОБЛИГАЦИЯНЫҢ НАҚТЫЛЫ ҚҰНЫ – облигация құнының ол шығарылған кезде белгіленген, купондық облигация бойынша пайызбен көрсетілген сыйақы есептелетін ақшалай көрінісі, сондай-ақ облигацияны өтеген кезде оны ұстаушыға төленуге тиісті сома.

ҚҰҚЫҚ НОРМАСЫ (құқықтық норма) – нормативтік құқықтық актіде тұжырымдалған, көп мәрте қолдануға арналған және нормативтік реттелген ахуал шеңберінде барлық тұлғаларға қолданылатын жалпыға міндетті мінез-құлық ережесі.

ҚАЛЫПТЫ ҚҰН – дағдылы сауда операциялары процесінде өндіруші және экспорттаушы елге демпингке қарсы істі қарау нысанасы болып табылатын

тирующей стране, при продаже товара, подобного тому, который является предметом антидемпингового разбирательства.

НОРМАТИВ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ ДОХОДОВ – процентное соотношение распределения доходов между бюджетами разных уровней.

НОРМАТИВНЫЙ ПРАВОВОЙ АКТ – письменный официальный документ установленной формы, принятый на референдуме либо уполномоченным органом или должностным лицом государства, устанавливающий правовые нормы, изменяющий, прекращающий или приостанавливающий их действие.

НОРМАТИВЫ В ОБЛАСТИ БЕЗОПАСНОСТИ И ОХРАНЫ ТРУДА – эргономические, санитарно-эпидемиологические, психофизиологические и иные требования, обеспечивающие нормальные условия труда.

НОРМИРОВАНИЕ ТРУДА – определение необходимых затрат труда (времени) на выполнение работы (изготовление единицы продукции) работниками в конкретных организационно-технических условиях и установление на этой основе норм труда.

тауарға ұқсас тауарды сату кезінде нақты төленген немесе толенуге тиісті баға.

КІРІСТЕРДІ БӨЛУ НОРМАТИВІ – кірістерді әртүрлі деңгейлердегі бюджеттердің арасында бөлудің пайыздық арақатынасы.

НОРМАТИВТІК ҚҰҚЫҚТЫҚ АКТ – референдумда қабылданған не уәкілетті орган немесе мемлекеттің лауазымды тұлғай қабылдаған, құқықтық нормаларды белгілейтін, олардың қолданылуын өзгертетін, тоқтататын немесе тоқтата тұратын белгіленген нысандағы жазбаша ресми құжат.

ЕҢБЕК ҚАУІПСІЗДІГІ ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ САЛАСЫНДАҒЫ НОРМАТИВТЕР – эргономикалық, санитарлық-эпидемиологиялық, психофизиологиялық және еңбектің қалыпты жағдайларын қамтамасыз ететін өзге де талаптар.

ЕҢБЕКТІ НОРМАЛАУ – нақты ұйымдастыру-техникалық жағдайларында қызметкерлердің жұмысты орындауға (өнім бірлігін дайындауға) арналған қажетті еңбек (уақыт) шығындарын айқындау және осының негізінде еңбек нормаларын белгілеу.

НОРМЫ БЕЗОПАСНОСТИ – качественные и количественные показатели, характеризующие условия производства, производственный и трудовой процесс с точки зрения обеспечения организационных, технических, санитарно-гигиенических, биологических и иных норм, правил, процедур и критериев, направленных на сохранение жизни и здоровья работников в процессе их трудовой деятельности.

НОРМЫ ЛЕТНОЙ ГОДНОСТИ – это требования к конструкции, параметрам и летным качествам воздушных судов и их компонентов, направленных на обеспечение безопасности полетов.

НОСИТЕЛЬ НАЛОГА – это лицо, которое выступает фактическим плательщиком налога в результате его переложения с налогоплательщика на данное лицо.

НОСИТЕЛИ СВЕДЕНИЙ, СОСТАВЛЯЮЩИХ ГОСУДАРСТВЕННЫЕ СЕКРЕТЫ – материальные объекты, в том числе физические поля, в которых сведения, составляющие государственные секреты, находят свое отображение в виде символов, образов, сигналов, технических решений и процессов.

НОТАРИАЛЬНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ – совершение нотариу-

ҚАУІПСІЗДІК НОРМАЛАРЫ – қызметкердің еңбек қызметі процесінде олардың өмірі мен денсаулығын сақтауға бағытталған ұйымдастырушылық, техникалық, санитарлық-гигиеналық, биологиялық және өзге де норма, ереже, рәсім және өлшемдерді қамтамасыз ету тұрғысынан өндіріс жағдайын, және еңбек процесін сипаттайтын сапалық және сандық көрсеткіштер.

ҰШУ ЖАРАМДЫЛЫҒЫНЫҢ НОРМАЛАРЫ – әуе кемелерінің конструкциясына, параметрлері мен ұшу сапасына және олардың ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған компоненттеріне қойылатын талаптар.

САЛЫҚ ТАСЫМАЛДАУШЫЛАР – іс жүзінде салық ауыртпалығы түсетін жеке тұлғалар, соңғы салық төлеушілер, яғни мемлекет азаматтары.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚҰПИЯЛАР БОЛЫП ТАБЫЛАТЫН МӘЛІМЕТТЕР КӨЗДЕРІ – мемлекеттік құпиялар болып табылатын мәлімет нышандар, үлгілер, белгілер, техникалық шешімдер және процестер түрінде өз көрінісін табатын материалдық объектілер, оның ішінде физикалық өрістер.

НОТАРИАТТЫҚ ҚЫЗМЕТ – нотариустың және өзге де уә-

сом и иными уполномоченными лицами нотариальных действий. предусмотренных Законом РК «О нотариате».

НОТАРИАТ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН – законодательно закрепленная система защиты прав и законных интересов физических и юридических лиц путем совершения нотариальных действий, направленных на удостоверение прав и фактов, а также на осуществление иных задач, предусмотренных Законом РК «О нотариате».

НОУ-ХАУ – технические знание, технический опыт, производственные секреты, которые позволяют облегчить и ускорить освоение производства продукции, однако не могут быть предметом патентования и поэтому не пользуются патентной защитой. **Н.-х.** являются собственностью фирмы, а права на их использование – предметом купли-продажи. **Н.-х.**, как правило, бывают предметом лицензионных соглашений, право на их использование предоставляется вместе с продажей лицензий. Поскольку **Н.-х.** не пользуются патентной защитой, при передаче права на их использование оговаривается конфиденциальность информации и предусматриваются санкции за ее нарушения. Фирмы владельцы **Н.-х.** уделяют очень большое внимание сохранению их в секрете.

кілетті тұлғалардың «Нотариат туралы» ҚР Заңымен көзделген нотариаттық іс-әрекеттерді жасауы.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ НОТАРИАТЫ – құқықтар мен фактілерді куәландыруға, сондай-ақ «Нотариат туралы» ҚР Заңында көзделген өзге де міндеттерді жүзеге асыруға бағытталған нотариаттық іс-әрекеттерді жасау арқылы жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңда мүдделерін қорғаудың заң жүзінде бекітілген жүйесі.

НОУ-ХАУ – өнім өндіруді менгеруді жеңілдететін және жеделдететін техникалық білім, техникалық тәжірибе, өндірістік құпиялар, алайда ол патенттелмейді, сондықтан патенттік қорғаныш қолданылмайды. **Н.-х.** фирманың меншігі, ал олардың қолданылу құқығы сатып алу-сату заттары болып табылады. Әдетте, **Н.-х.** лицензиялық келісімшарт тақырыбы болып, оларды пайдалану құқығы сатылған лицензиямен бірге беріледі. **Н.-х.**-да патенттік қорғаныс болмағандықтан, оның пайдалану құқығын бергенде акпараттың құпиялылығы келісіледі және оны бұзғанда санкция белгіленеді. **Н.-х.**-ға ие – фирмалар олардың құпия сақталуына үлкен көңіл бөлінеді.

АЛФАВИТТІК КӨРСЕТКІШ АЛФАВИТНЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

А

- Абонент – Абонент 11
Аваль – Аваль 11
Авальшы – Авалист 11
Аванс – Аванс 11
Аванстық есеп – Авансовый отчет 11
Аванстық төлем – Авансовый платеж 12
Авария – Авария 13
Авариялық-құтқару қызметі – Аварийно-спасательная служба 12
Авиакомпания – Авиакомпания 13
Авиациялық сактандыру – Авиационное страхование 13
Автобус – Автобус 13
Автовокзал – Автовокзал 14
Автодүкен – Автолавка 14
Автокөлік жолы – Автомобильная дорога 15
Автокөлік көлігі – Автомобильный транспорт 16
Автокөлік көлігі инфрақұрылымы – Инфраструктура автомобильного транспорта 309
Автокөлік көлігінің құралдары – Автомобильное транспортное средство 15
Автокөлікпен тасымалдау – Автомобильные перевозки 16
Автокөліктерге жанармай құю станциясы – Автозаправочная станция 14
Автокөлікті сактандыру – Автотранспортное страхование 18
Автоматтандырылған ақпараттық жүйе – Автоматизированная информационная система 14
Автоматты бюджет – Автоматический бюджет 15
Автономды бюджет – Автономный бюджет 17
Автор – Автор 17
Авторлық құқық – Авторское право 17
Авторлық құқық немесе сабақтас құқықтар объектісінің контрафактілік данасы – Контрафактный экземпляр объекта авторского права или смежных прав 350
Автостанция – Автостанция 17
Агент – Агент 18
Агент-банк – Банк-агент 52
Агенттік келісім – Агентское соглашение 20
Агенттік қызмет – Агентские услуги 19
Агенттік облигация – Агентская облигация 20
Агенттік фирма – Агентская фирма 19
Аграрлық азық-түлік нарығы – Агропродовольственный рынок 20
Агроөнеркәсіптік кешен – Агропромышленный комплекс 20
Агроөнеркәсіптік кешеннің ақпараттық-маркетингтік жүйесі – Информационно-маркетинговая система агропромышленного комплекса 306
Ағын су – Водоток 104
Адвалорлық баждар – Адвалорные пошлины 21
Адвалорлық салық – Адвалорный налог 21
Аддитивті – Аддитивный 22

- Азаматтық авиация – Гражданская авиация 161
- Азаматтық әуе кемесі – Гражданское воздушное судно 163
- Азаматтық қорғаныс – Гражданская оборона 161
- Азаматтық қызмет – Гражданская служба 161
- Азаматтық қызметші – Гражданский служащий 162
- Азаматтық хал актілері – Акты гражданского состояния 32
- Азаматтың арыздары – Заявления граждан 272
- Айқын басым көпшілік – Квалифицированное большинство 331
- Айлық жалақының ең төменгі мөлшері – Минимальный размер месячной заработной платы 427
- Айналым активі – Активы оборотные 31
- Айналым капиталы – Капитал оборотный 324
- Айналым қаржы балансы – Баланс оборотных средств 51
- Айналым салығы (әмбебеп акциз) – Налог с оборота (универсальный акциз) 448
- Айналым шығыны – Издержки обращения 282
- Айналымнан тыс активтер – Активы внеоборотные 30
- Айрықша құқық – Исключительное право 313
- Айрықша құқықтар кешені (лицензиялық кешен) – Комплекс исключительных прав (лицензионный комплекс) 340
- Айып төлеу (айыппұл, өсім) – Неустойка (штраф, пеня) 532
- Айырбасталатын бағалы қағаз – Конвертируемая ценная бумага 342
- Аккордты еңбекақы – Аккордная оплата труда 25
- Аккордты салық – Аккордный налог 25
- Аккредитив – Аккредитив 25
- Аккредитив ашу туралы өтініш – Заявление на открытие аккредитива 371
- Актив – Актив 28
- Активті салық – Активные налоги 28
- Активтік операция – Активные операции 29
- Актуарий – Актуарий 32
- Акцепт – Акцепт 33
- Акциз – Акциз 33
- Акциз маркасы – Акцизная марка 33
- Акциз салығы бойынша декларация – Декларация акцизного налога 170
- Акциз салығының салық базасы – Налоговая база акцизного налога 451
- Акциз салығының салық кезені – Налоговый период акцизного налога 491
- Акциз сомасын есептеу – Исчисление суммы акциза 318
- Акционер – Акционер 33
- Акционерлік банк – Акционерный банк 35
- Акционерлік инвестициялық қор – Акционерный инвестиционный фонд 35
- Акционерлік капитал – Акционерный капитал 35
- Акционерлік қоғам – Акционерное общество 33
- Акционерлік қоғамның аффилирленген тұлғасы – Аффилированное лицо акционерного общества 45
- Акционерлік қоғамның бөлініп шығуы – Выделение акционерного общества 117
- Акционерлік қоғамның жарғылық

- капиталының ең төменгі мөлшері – Минимальный размер уставного капитала акционерного общества 427
- Акционерлік қоғамның капиталы – Капитал акционерного общества 323
- Акция – Акция 35
- Акциялардың бақылау пакеті – Контрольный пакет акций 354
- Акцияның нақтылы құны – Номинальная стоимость акции 534
- Ақпарат – Информация 307
- Ақпарат агенттігі – Информационное агентство 306
- Ақпарат алмасу – Информационный обмен 307
- Ақпараттық жұмыстар – Информационные работы 307
- Ақпараттық жүйе – Информационная система 305
- Ақпараттық-коммуникациялық желі – Информационно-коммуникационная сеть 306
- Ақпараттық қауіпсіздік – Информационная безопасность 305
- Ақпараттық қызметтер корсету – Информационные услуги 307
- Ақпараттық процестер – Информационные процессы 306
- Ақпараттық технологиялар – Информационные технологии 307
- Ақша – Деньги 117
- Ақша айналысы – Денежное обращение 176
- Ақша аударымының бастамашысы – Инициатор перевода денег 300
- Ақша жүйесі – Денежные системы 177
- Ақша қаражаты – Денежные средства 177
- Ақша нарығы – Денежный рынок 177
- Ақша реформасы – Денежные реформы 176
- Ақшалай міндеттеме – Денежное обязательство 175
- Ақшалай салық – Денежные налоги 176
- Ақшаның түрлері – Виды денег 88
- Алаяқтық – Мошенничество 435
- Алименттер – Алименты 36
- Алкоголь өнімі – Алкогольная продукция 36
- Алушы банк – Банк-получатель 52
- Алымдардың түрлері – Виды сборов 91
- Алып тастау – Изъятия 283
- Амортизация – Амортизация 37
- Амортизацияға жатпайтын активтер – Активы, не подлежащие амортизации 30
- Амортизациялық аударым – Амортизационные отчисления 37
- Амортизациялық аударымдардың қаражатын максатқа сай пайдаланбау – Нецелевое использование средств амортизационных отчислений 534
- Амортизациялық қор – Амортизационный фонд 37
- Амортизациялық мерзім – Амортизационный срок 37
- Аннуитет – Аннуитет 38
- Аннуитет келісімшарты – Договор аннуитета 187
- Антропогендік әсер ету – Антропогенные воздействия 38
- Апат – Катастрофа 328
- Аппараттық-бағдарламалық кешен – Аппаратно-программный комплекс 39
- Арак және айрықша арак – Водка и водка особая 101
- Арнаулы салық режимдерінің түрлері – Виды специальных налоговых режимов 91
- Арыз – Заявление 271
- Астық – Зерно 276

- Астық коймасы (элеватор, астық кабылдау пункті) – зернохранилище (элеватор, хлебоприемный пункт) 277
- Асыраушы – Кормилец 359
- Асырауындағылар – Иждивенец 281
- Асырауындағылар санының коэффициенті – Коэффициент количества иждивенцев 371
- Атаулы стипендия – Именная стипендия 283
- Аудан (облыстық маңызы бар қала) бюджеті – Бюджет района (города областного значения) 69
- Аудан (облыстық маңызы бар қала) бюджетіне түсетін салықтық емес түсімдер – Неналоговые поступления в бюджет района (города областного значения) 520
- Аудан (облыстық маңызы бар қала) бюджетіне түсетін салықтық түсімдер – Налоговые поступления в бюджет района (города областного значения) 479
- Аудит – Аудит 42
- Аудитор – Аудитор 42
- Аудиторлық есеп – Аудиторский отчет 43
- Аудиторлық қызмет – Аудиторская служба 43
- Аудиторлық ұйым – Аудиторская организация 43
- Аудиттелетін субъект – Аудируемый субъект 42
- Аукцион – Аукцион 43
- Аукцион ережелері – Аукционные правила 44
- Аукцион саудасы – Аукционная торговля 44
- Аукционды өткізу әдістері – Методы проведения аукционов 425
- Аукционды өткізудің ағылшындық әдісі – Английский метод проведения аукционов 37
- Аукционды өткізудің голландтық әдісі – Голландский метод проведения аукционов 136
- Аукционнан алынатын алым бойынша декларация – Декларация по сбору с аукционов 175
- Аукционның түрлері – Виды аукционов 85
- Аумақтарды аймақтарға бөлу – Зонирование территорий 279
- Ауыз сумен жабдықтаудың баламасыз көздері – Безальтернативные источники питьевого водоснабжения 57
- Ауыл – Ауыл 44
- Ауыл шаруашылығы максатындағы жерлердің базалық салық ставкалары – Базовые налоговые ставки на земли сельскохозяйственного назначения 49
- Ауыл шаруашылық серіктестігінің қауымдастығы (одағы) – Ассоциация (союз) сельскохозяйственных товариществ 41
- Ауылдық тұтыну кооперативінің қауымдастығы (одағы) – Ассоциация (союз) сельских потребительских кооперативов 40
- Аффилирленген тұлғалар – Аффилированные лица 46
- Ашық жинақтаушы зейнетақы қорының акцияларын жанама иелену (дауыс беру) – Косвенное владение (голосование) акциями открытого накопительного пенсионного фонда 366
- Ашық жинақтаушы зейнетақы қорының ірі қатысушысы – Крупный участник открытого накопительного пенсионного фонда 377

Ашык кїлттер инфрақұрылымы – Инфраструктура открытых ключей 309

Аэродром – Аэродром 46

Аяқталмаған құрылыс – Незавершенное строительство 515

Ә

Әдеп кодексі – Кодекс этики 335

Әкім – Аким 24

Әкім аппараты – Аппарат акима 39

Әкімшілік айыппұл – Административный штраф 24

Әкімшілік актісі – Административный акт 23

Әкімшілік алымы – Административный сбор 24

Әкімшілік құқық бұзушылық – Административное правонарушение 22

Әкімшілік рәсімдер – Административные процедуры 22

Әкімшілік шығыс – Административный расход 23

Әлеуметтік қызмет көрсетудің мемлекеттік стандарты – Государственные стандарты социального обслуживания 140

Әлеуметтік сала объектісін пайдалану кезінде алынған табыс – Доход, полученный при эксплуатации объектов социальной сферы 211

Әлеуметтік саладағы қызмет – Деятельность в социальной сфере 181

Әлеуметтік салық бойынша салық кезеңі – Налоговый период по социальному налогу 493

Әрекетсіз дара кәсіпкер – Бездействующий индивидуальный предприниматель 59

Әрекетсіз заңды тұлға – Бездействующее юридическое лицо 58

Әрекетсіз салық төлеуші – Бездействующий налогоплательщик 59

Әртараптандыру – Диверсификация 182

Әскери қауіпсіздік – Военная безопасность 105

Әскери қызмет – Воинская служба 111

Әскери қызметшілер – Военнослужащие 106

Әскери-медициналық қызмет – Военно-медицинская служба 105

Әскери мүлік – Военное имущество 106

Әскери міндеттілер – Военнообязанные 106

Әскери міндеттілік – Воинская обязанность 111

Әуе жолы – Воздушная трасса 108

Әуе кемесі – Воздушное судно 108

Әуе тасымалдары – Воздушные перевозки 108

Әуежай – Аэропорт 47

Әуежай қызметі – Аэропортовская деятельность 47

Әуескойлық спорт – Любительский спорт 403

Б

Бағалау әдісі – Метод оценки 424

Бағалау күні – Дата оценки 166

Бағалы қағаздардың бағасын белгілеу – Котировка ценных бумаг 370

Бағалы қағазды ұстаушы – Держатель ценной бумаги 179

Бағалы қағаздың қайталама нарығы – Вторичный рынок ценных бумаг 116

Бағамдық айырма (он. теріс) – Курсовая разница (положительная, отрицательная) 380

- Баж салығының түрлері – Виды пошлин 90
- Бажсыз сауда дүкені – Магазин беспошлинной торговли 404
- Байланыс жолдары – Линии связи 390
- Байланыс саласындағы ұлттық ресурстар – Национальные ресурсы в области связи 506
- Байланыссыз гранттар – Несвязанные гранты 531
- Байланыстың басым операторы – Доминирующий оператор связи 196
- Бақыланатын аймақ – Контролируемая зона 350
- Бақылау – Контроль 351
- Бақылау актісі – Акт контроля 26
- Бақылау-касса машиналары – Контрольно-кассовые машины 354
- Бақылау-касса машинасының мемлекеттік тізілімі – Государственный реестр контрольно-кассовых машин 157
- Бақылау-касса машинасының тіркеу деректеріне өзгерістер енгізу – Внесение изменений в регистрационные данные контрольно-кассовой машины 96
- Бақылау нәтижелері бойынша қабылданатын актілер – Акты, принимаемые по результатам контроля 33
- Бақылау чегі – Контрольный чек 354
- Балалы отбасыларға берілетін мемлекеттік жәрдемақылар – Государственные пособия семьям, имеющим детей 150
- Баланстық құн – Балансовая стоимость 51
- Банк – Банк 51
- Банк активі – Активы банка 29
- Банк акцияларын жанама иелену (дауыс беру) – Косвенное владение (голосование) акциями банка 366
- Банк жүйесі – Банковская система 53
- Банк кепілдігі – Гарантия банка 132
- Банк конгломераты – Банковский конгломерат 54
- Банк лизингі – Банковский лизинг 55
- Банк ресурстары – Банковские ресурсы 53
- Банк холдингі – Банковский холдинг 55
- Банк шоты – Банковский счет 55
- Банкир – Банкир 53
- Банкнот – Банкнота 53
- Банкрот – Банкрот 56
- Банкрот кезіндегі құқыққа қайшы әрекеттер – Неправомерные действия при банкротстве 530
- Банктік салым сертификаты – Банковский депозитный сертификат 54
- Банктік шот келісімшарты – Договор банковского счета 188
- Банктің активті операциялары – Активные операции банка 29
- Банктің қызмет көрсету келісімшарты – Договор банковского обслуживания 188
- Банктің ірі қатысушысы – Крупный участник банка 376
- Банкіні консервациялау – Консервация банка 345
- Бар – Бар 56
- Бас бостандығынан айыру – Лишение свободы 395
- Басқа да міндетті төлемдер – Другие обязательные платежи 239
- Баспагер – Издатель 282
- Бәсеке – Конкуренция 344
- Бәсекелес (нарықта) – Конкурент (на рынке) 343
- Беделін түсіру – Дискредитация 185
- Бенефициар – Бенефициар 61
- Бенефициар банкі – Банк-бенефициар 52

- Бересі – Недоимка 513
Берешек – Задолженность 257
Бизнес – Бизнес 62
Бизнес-инкубатор – Бизнес-инкубатор 62
Бизнес-сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімі – Национальный реестр бизнес-идентификационных номеров 508
Бизнес-сәйкестендіру нөмірі – Бизнес-идентификационный номер 508
Бизнесмен – Бизнесмен 62
Бильярд үстелі – Бильярдный стол 63
Биржа – Биржа 63
Биржадан тыс бағалы қағаздар нарығының баға белгілеу ұйымы – Котировочная организация внебиржевого рынка ценных бумаг 370
Биржалық мәміле – Биржевая сделка 63
Биржалық мәмілелер – Биржевые сделки 64
Биржалық табыс – Биржевой доход 63
Биржалық тауар – Биржевой товар 63
«Болашақ» халықаралық стипендиясы – Международная стипендия «Болашақ» 414
Бонус – Бонус 65
Бонустың түрлері – Виды бонусов 86
Борыш мониторингі – Мониторинг долга 432
Борышкер – Должник 193
Борышкер мүлкіне тыйым салу – Арест имущества должника 39
Борышкерді соттан тыс тарату рәсімі – Внесудебная процедура ликвидации должника 97
Борыштық бағалы қағаз бойынша дисконт – Дисконт по долговым ценным бумагам 185
Борыштық бағалы қағаздар – Долговые ценные бумаги 192
Борыштық бағалы қағаздар бойынша купон – Купон по долговым ценным бумагам 380
Бос орын – Вакансия 75
Босқындар – Беженцы 56
Бөлінбейтін қор – Неделимый фонд 513
Бөлінбейтін мүлік – Неделимое имущество 513
Бөлінген активтер – Выделенные активы 117
Бөлінген белдеудегі ортақ пайдаланудағы мемлекеттік автокөлік жолдарының желісі алып жатқан жерлер – Земля, занятая сетью государственных автомобильных дорог общего пользования в полосе отвода 276
Бренди – Бренди 67
Брокер – Брокер 68
Букмекер кеңсесі – Букмекерская контора 68
Бухгалтерлік баланс – Баланс бухгалтерский 50
Бухгалтерлік есеп – Бухгалтерский учет 68
Бухгалтерлік ұйым – Бухгалтерская организация 68
Бұзушылық – Нарушение 499
Бұқаралық ақпарат – Массовая информация 407
Бірдей тауарлар (жұмыс көрсетілетін қызмет) – Идентичные товары (работы, услуги) 281
Бірдейлендіру – Идентификация 281
Білікті медициналық көмек – Квалифицированная медицинская помощь 330
Біліктілік – Квалификация 330
Біліктілік санаты (разряды) – Квалификационная категория (разряд) 330
Бірыңғай бюджеттік сыныптама –

- Единая бюджетная классификация 240
- Бірыңғай жер салығы – Единый земельный налог 241
- Бірыңғай жер салығы бойынша салық кезеңі – Налоговый период по единому земельному налогу 493
- Бірыңғай қазынашылық шот – Единый казначейский счет 246
- Бірыңғай мемлекеттік жер тізілімі – Единый государственный реестр земель 241
- Бірыңғай халықаралық тасымалдау құжаттары – Единый международный перевозочный документ 246
- Бірін-бірі алмастыратын тауарлар – Взаимозаменяемые товары 83
- Бюджет – Бюджет 68
- Бюджет жүйесі – Бюджетная система 70
- Бюджет жылы – Бюджетный год 72
- Бюджет кезеңі – Бюджетный период 73
- Бюджет кірістері – Доходы бюджета 214
- Бюджет қаражаты – Бюджетные средства 72
- Бюджет қаражаты қалдығының қозғалысы – Движение остатков бюджетных средств 169
- Бюджет мекемелері – Бюджетные учреждения 72
- Бюджет профицитін пайдалану – Использование профицита бюджета 316
- Бюджет субвенциясы – Бюджетные субвенции 72
- Бюджет тапшылығы – Бюджетный дефицит 72
- Бюджет тапшылығы (профициті) – Дефицит (профицит) бюджета 180
- Бюджет түсімдерінің сыныптамасы – Классификация поступлений бюджета 333
- Бюджет шығындары – Затраты бюджета 264
- Бюджетаралық қатынастар – Межбюджетные отношения 411
- Бюджеттен алу – Бюджетные изъятия 70
- Бюджеттен тыс қаржы – Внебюджетные средства 95
- Бюджеттер арасында өзара есеп айырысу – Взаимные расчеты между бюджетами 82
- Бюджетті атқару жөніндегі жергілікті уәкілетті орган – Местный уполномоченный орган по исполнению бюджета 421
- Бюджетті түзету – Корректировка бюджета 361
- Бюджеттік бағдарламалар – Бюджетная программа 70
- Бюджеттік бағдарламалардың әкімшісі – Администратор бюджетных программ 24
- Бюджеттік бағдарламалардың түрлері – Виды бюджетных программ 86
- Бюджеттік бағдарламаның атауы – Наименование бюджетной программы 436
- Бюджеттік бақылау – Бюджетный контроль 73
- Бюджеттік даму бағдарламасы – Бюджетные программы развития 71
- Бюджеттік есепке алу – Бюджетный учет 74
- Бюджеттік жоспарлау жөніндегі жергілікті уәкілетті орган – Местный уполномоченный орган по бюджетному планированию 421
- Бюджеттік инвестициялар – Бюджетные инвестиции 71
- Бюджеттік инвестициялық бағдар-

лама – Бюджетная инвестиционная программа 70

Бюджеттік инвестициялык жоба – Бюджетный инвестиционный проект 72

Бюджеттік инвестициялык жобанын жаңартылатын шоты – Возобновляемый счет бюджетного инвестиционного проекта 110

Бюджеттік комиссия – Бюджетная комиссия 69

Бюджеттік камтамасыз етілу – Бюджетная обеспеченность 69

Бюджеттік қатынастар – Бюджетные отношения 71

Бюджеттік мониторинг – Бюджетный мониторинг 73

Бюджеттік несие – Бюджетный кредит 73

Бюджеттік несиелеу – Бюджетное кредитование 70

Бюджеттік операциялар – Бюджетные операции 71

Бюджеттік өтінім – Бюджетная заявка 69

Бюджеттік процесс – Бюджетный процесс 72

Бюджеттік шот – Бюджетный счет 74

Бюджеттің атқарылуы – Исполнение бюджета 314

Бюджеттің түсімдер бойынша атқарылуы – Исполнение бюджета по поступлениям 314

Бюджеттің шығыстар бойынша атқарылуы – Исполнение бюджета по расходам 314

Бюллетень – Бюллетень 74

В

Вагон – Вагон 75

Валюта – Валюта 76

Валюта нарығынын түрлері – Виды валютных рынков 87

Валюталык бағам – Валютный курс 79

Валюталык бақылау – Валютный контроль 79

Валюталык жүйе – Валютная система 77

Валюталык жүйенің түрлері – Виды валютной системы 87

Валюталык келісімшарт – Валютный договор 79

Валюталык қор – Валютный фонд 80

Валюталык құндылықтар – Валютные ценности 78

Валюталык нарық – Валютный рынок 79

Валюталык операция – Валютные операции 77

Вахталык әдіс – Вахтовый метод 80

Веб-сайт – Веб-сайт 80

Вексель – Вексель 81

Вексель айналысы – Вексельное обращение 81

Вексель беруші – Векселедатель 81

Вексель қағазы – Вексельная бумага 81

Вексель ұстаушы – Векселедержатель 81

Г

Газды қару – Газовое оружие 130

Географиялык ақпарат жүйесі – Географическая информационная система 133

Географиялык көрсеткіш – Географическое указание 133

Геологиялык объект – Геологическая объект 133

Геологиялық бөлу – Геологический отвод 133

Геологиялық барлау және геологиялық-іздістіру жұмысы – Геолого-разведочные и геолого-поисковые работы 134

Гигиеналық норматив – Гигиенический норматив 134

Гид (гид-аудармашы) – Гид (гид-переводчик) 14

Гидромелиорациялық жүйе – Гидромелиоративная система 135

Грант – Грант 163

Гранттарды жіктеу – Классификация грантов 333

Ғ

Ғарыштық мониторинг – Космический мониторинг 370

Ғимарат – Здание 272

Ғимараттың (құрылыс) инженерлік жабдықтары – Инженерное оборудование зданий (сооружений) 300

Ғибадат үйі (ғимараты) – Культовое здание (сооружение) 379

Ғылыми-зерттеу және ғылыми-техникалық жұмыстарға арналған шығыс бойынша шегерім – Вычет по расходам на научно-исследовательские и научно-технические работы 122

Ғылыми-зерттеу институты – Научно-исследовательский институт 501

Ғылыми-зерттеу қызметі – Научно-исследовательская деятельность 501

Ғылыми қызметкер – Научный работник 502

Ғылыми-техникалық қызмет – Научно-техническая деятельность 501

Ғылыми-техникалық құралдар – Научно-технические средства 501

Д

Дайындаушы (орындаушы) – Изготовитель (исполнитель) 282

Дара кәсіпкер, жеке нотариус, жеке сот орындаушысы, адвокат болып табылмайтын салық төлеуші жеке тұлғаның салық берешегін өндіріп алу – Взыскание налоговой задолженности налогоплательщика-физического лица, не являющегося индивидуальным предпринимателем, частным нотариусом, частным судебным исполнителем, адвокатом 84

Дара кәсіпкердің, жеке нотариустың, жеке сот орындаушысының, адвокаттың орналасқан жері – Место нахождения индивидуального предпринимателя, частного нотариуса, частного судебного исполнителя, адвоката 418

Дара кәсіпкерлік – Индивидуальное предпринимательство 297

Дауыс беретін акциялар – Голосующие акции 136

Дәрменсіз борышкерді оналту, заңды тұлғаны банкрот деп тану және оны тарату рәсімдерінің, сондай-ақ таратудың соттан тыс рәсімдерінің мониторингі – Мониторинг процедур реабилитации несостоятельного должника, признания юридического лица банкротом и его ликвидации, а также внесудебной процедуры ликвидации 433

Дәрменсіз борышкердің өз еркімен таратылуы – Добровольная ликвидация несостоятельного должника 185

Дәрменсіздік – Несостоятельность 531

Дәрігерлік қызмет – Врачебная деятельность 111

- Дәрілік заттар – Лекарственные средства 381
- Дезинфекция дезинсекция және дератизация – Дезинфекция, дезинсекция и дератизация 170
- Дезинфекциялық, дезинсекциялық және дератизациялық қызмет көрсету – Дезинфекционные, дезинсекционные и дератизационные услуги 170
- Декларация бойынша табыс көзінен салық алу – Взимание доходов по декларации у источника доходов 84
- Делдал банк – Банк-посредник 52
- Демпингке қарсы уақытша шаралар – Временные антидемпинговые меры 112
- Денсаулық – Здоровье 272
- Депозитарий – Депозитарий 178
- Депозитарийлік қолхат – Депозитарная расписка 179
- Депозитарийлік қызмет – Депозитарная деятельность 178
- Депозитке салу – Депонирование 179
- Депонент – Депонент 179
- Дербес салықтар – Личные налоги 395
- Деректер базасы – База данных 48
- Дефолт – Дефолт 180
- Диаспора – Диаспора 182
- Дивиденд – Дивиденд 182
- Дивидендтер, сыйақылар, ұтыстар түріндегі табыс – Доход в виде дивидендов, вознаграждений, выигрышей 200
- Дизайнерлік қызмет көрсету – Дизайнерские услуги 184
- Дилер – Дилер 184
- Дисконт – Дисконт 185
- Домендік атау – Доменное имя 195
- Донорлар – Доноры 196
- Дотация – Дотация 199
- Дүкен – Магазин 404
- Дүңгіршек – Киоск 332
- Дүниежүзілік ақша – Мировые деньги 429
- Дүниежүзілік баға – Мировые цены 429
- Дүниежүзілік валюталық жүйе – Валютная система мировая 77
- Дүниежүзілік нарық – Мировой рынок 428
- Дыбыстау-бейнелеу туындысы – Аудиовизуальное произведение 41

Е

- Екі жақты сақтандыру – Двойное страхование 170
- Елді мекен – Населенный пункт 499
- Елді мекен жерлері – Земли населенных пунктов 275
- Елді мекендердің ортақ пайдалануындағы жер учаскелері – Земельные участки общего пользования населенных пунктов 273
- Елді мекеннің бас жоспары – Генеральный план населенного пункта 132
- Емдеу – Лечение 385
- Ең салу (таңбалау) – Мечение (маркировка) 425
- Еңшілес ұйым – Дочерняя организация 239
- Ең озық қолжетімді технология – Наилучшие доступные технологии 436
- Ең төменгі зейнетақы – Минимальная пенсия 427
- Еңбек гигиенасы – Гигиена труда 134
- Еңбек ету қабілетінен айрылу коэффициенті – Коэффициент утраты трудоспособности 371

Еңбек қауіпсіздігі – Безопасность труда 60

Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мониторингі – Мониторинг безопасности и охраны труда 432

Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы нормативтер – Нормативы в области безопасности и охраны труда 536

Еңбекке ақы төлеудің ең төменгі стандарты (ЕАТС) – Минимальный стандарт оплаты труда (МСОТ) 428

Еңбекті нормалау – Нормирование труда 536

Еңбектің қауіпсіз жағдайлары – Безопасные условия труда 60

Ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды қорғау – Защита особо охраняемых природных территорий 268

Ереуіл – Забастовка 255

Ерікті зейнетақы жарналары – Добровольные пенсионные взносы 186

Ерікті зейнетақы жарналарының салымшысы – Вкладчик добровольных пенсионных взносов 93

Ерікті кәсіптік зейнетақы жарналары – Добровольные профессиональные пенсионные взносы 186

Ерікті кәсіптік зейнетақы жарналарының салымшысы – Вкладчик добровольных профессиональных пенсионных взносов 93

Есеп жүргізу тәртібі бұзылған, есеп құжаттамалары жоғалған немесе жойылған – Нарушение порядка ведения учета утратой или уничтожением учетной документации 499

Есепке жазу әдісі – Метод начисления 424

Есірткі – Наркотик 498

Есірткі заттар – Наркотические средства 498

Ж

Жабық аукцион – Закрытый аукцион 260

Жағалау белдеуі – Береговая полоса 61

Жағалау жиегі – Береговая линия 61

Жазу – Запись 263

Жақын туыстар – Близкие родственники 65

Жалақы – Заработная плата 263

Жалға беруші – Наймодатель 436

Жалға берілетін үй – Арендный дом 39

Жалған банкроттық – Ложное банкротство 395

Жалған кәсіпкерлік – Лжепредпринимательство 385

Жалдаушы (жалға алушы) – Наниматель (арендатор) 497

Жалпы айналым – Валовой оборот 76

Жалпы жұрттың назарына жеткізу – Доведение до всеобщего сведения 187

Жалпы максатты салықтар – Налоги общего назначения 449

Жалпы табыс – Валовой доход 75

Жалпы ұлттық өнім – Валовой национальный продукт 76

Жалпы шығындар – Валовые издержки 76

Жалпы ішкі өнім – Валовой внутренний продукт 75

Жалпыға бірдей қызмет көрсету – Всеобщее обслуживание 144

Жанама салық (адвалорлы) – Косвенный налог (адвалорный) 369

Жанама табыстар мен шығыстар – Косвенные доходы и расходы 369

Жанама тіркелген активтер – Косвенные фиксированные активы 368

Жануарлар дүниесі – Животный мир 251

Жарғылық капитал – Капитал уставный 325

Жарғылық капиталға қатысу үлестерін жанама иелену не заңды тұлғалардың акцияларын иелену (дауыс беру) – Косвенное владение долями участия в уставном капитале либо владение (голосование) акциями юридического лица 367

Жарналар – Взносы 84

Жас отбасы – Молодая семья 431

Жастар – Молодежь 432

Жастар ұйымы – Молодежная организация 431

Жауапты мемлекеттік қызмет атқаратын тұлғалар – Лица, занимающие ответственную государственную должность 391

Жеке-дара әкімшілік қызмет – Едиличная распорядительная деятельность 240

Жеке жанама салықтар – Индивидуальный косвенный налог 298

Жеке зейнетақы шоты – Индивидуальный пенсионный счет 298

Жеке инвестор – Индивидуальный инвестор 297

Жеке кәсіпкер – Индивидуальный предприниматель 299

Жеке кәсіпкерлікті мемлекеттік қолдау – Государственная поддержка частного предпринимательства 143

Жеке кәсіпкерліктің инфрақұрылымы – Инфраструктура частного предпринимательства 309

Жеке нотариустардың, жеке сот орындаушысы мен адвокаттардың табысы – Доход частных нотариусов, частных судебных исполнителей и адвокатов 214

Жеке нотариустың азаматтық-құқықтық жауапкершілігі – Граж-

данско-правовая ответственность частного нотариуса 163

Жеке профилактикалық жұмыс – Индивидуальная профилактическая работа 296

Жеке сактандыру – Личное страхование 395

Жеке сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімі – Национальный реестр индивидуальных идентификационных номеров 508

Жеке сәйкестендіру нөмірі – Индивидуальный идентификационный номер 297

Жеке табыс салығы – Индивидуальный подоходный налог 298

Жеке табыс салығы бойынша декларация – Декларация по индивидуальному подоходному налогу 171

Жеке табыс салығы және әлеуметтік салық бойынша декларация – Декларация по индивидуальному подоходному налогу и социальному налогу 172

Жеке табыс салығы бойынша салық кезеңі – Налоговый период индивидуального подоходного налога 491

Жеке тұлғалар үшін төлем көзінен салық салынатын табыстар – Доходы, облагаемые у источника выплаты для физических лиц 235

Жеке тұлғаларға берілген ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің базалық салық ставкалары – Базовые налоговые ставки на земли сельскохозяйственного назначения, предоставленные физическим лицам 49

Жеке тұлғаның жеке мүлкі – Личное имущество физического лица 386

Жеке тұлғаның салық агентінен алатын табысы – Доход физического лица от налогового агента 214

- Жеке тұлғаның салықтары (жеке салық) – Налоги с физических лиц (индивидуальный налог) 450
- Жеке тұлғаның төлем көзінен салық салынатын табыстары – Доходы физического лица, облагаемые у источника выплаты 239
- Жеке тұлғаның тұрғылықты жері – Местожителство физического лица 418
- Жеке тұрғын үй – Индивидуальный жилой дом 297
- Жеке тұрғын үй құрылысы – Индивидуальное жилищное строительство 297
- Жеке тұтынуға салық – Налог на личное потребление 446
- Жеке шот – Лицевой счет 391
- Жеке шоттан үзінді – Выписка с лицевого счета 119
- Жекелеген қызмет түрлерімен айналысу құқығы үшін лицензиялық алым – Лицензионный сбор за право занятия отдельными видами деятельности 393
- Жемшөп – Корма 359
- Жеміс-жидек шараптары – Вина плодово-ягодные 92
- Жеңіл автокөлік – Легковой автомобиль 381
- Жеңілдік – Льгота 396
- Жеңілдік беру – Льготирование 397
- Жеңілдік кезеңі – Льготный период 398
- Жер – Земля 276
- Жер асты суының көздері мен учаскелері – Месторождения и участки подземных вод 424
- Жер кадастры – Земельный кадастр 274
- Жер қойнауы – Недра 514
- Жер қойнауын мемлекеттік геологиялық зерттеу – Государственное геологическое изучение недр 146
- Жер қойнауын пайдалану жөніндегі ұлттық компания – Национальная компания по недропользованию 503
- Жер қойнауын пайдалану саласында операцияны жүргізуге құқықты шоғырландыру – Концентрация прав на проведение операций в области недропользования 356
- Жер қойнауын пайдаланудың қауіпсіздігі – Безопасное недропользование 59
- Жер қойнауын пайдаланушы – Недропользователь 514
- Жер қойнауын пайдаланушылар – Недропользователи 514
- Жер қойнауын пайдаланушының казакстандық кадрларды оқытуға және өнімдік әлеуметтік саласын дамытуға арналған шығысы бойынша шегерім – Вычет по расходам недропользователя на обучение казахстанских кадров и развитие социальной сферы регионов 123
- Жер қойнауын уақытша пайдаланушылар – Временные недропользователи 112
- Жер құқығы қатынастары – Земельные правоотношения 272
- Жер ресурстары – Земельные ресурсы 273
- Жер салығы – Земельный налог 274
- Жер салығын есептеу үшін қажетті құжаттар – Документы для исчисления земельного налога 191
- Жер салығының базалық салық ставкаларын түзету – Корректировка базовых налоговых ставок земельного налога 360
- Жер салығының салық базасы – Налоговая база земельного налога 452

- Жер салыгының салык есептілігі – Налоговая отчетность земельного налога 457
- Жер салыгының салык кезеңі – Налоговый период земельного налога 491
- Жер санаттары – категория земель 329
- Жер учаскелерінің нысаналы мақсатының жүктемесі – Классификатор целевого назначения земельных участков 333
- Жер учаскесі – Земельный участок 275
- Жер учаскесін немесе жер пайдалану құқығын кепілге салу – Залог земельного участка или права землепользования 262
- Жер үлесі – Земельная доля 272
- Жергілікті атқарушы орган (әкімият) – Местный исполнительный орган (акимат) 420
- Жергілікті атқарушы орган борышының лимиті – Лимит долга местного исполнительного органа 388
- Жергілікті атқарушы органның борышы – Долг местного исполнительного органа 192
- Жергілікті бюджет – Местный бюджет 420
- Жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын атқарушы орган – Исполнительный орган, финансируемый из местного бюджета 316
- Жергілікті қоғамдық бірлестіктер – Местные общественные объединения 420
- Жергілікті мемлекеттік басқару – Местное государственное управление 419
- Жергілікті өкілді орган (мәслихат) – Местный представительный орган (маслихат) 420
- Жергілікті салықтар – Местные налоги 420
- Жерді жалдау төлемақысы – Арендная плата за землю 39
- Жетім балалар – Дети-сироты 180
- Жинақтаушы зейнетақы қоры – Накопительный пенсионный фонд 437
- Жинақтаушы сақтандыру – Накопительное страхование 437
- Жинақтаушы сақтандыру келісімшарты бойынша табыс – Доход по договорам накопительного страхования 209
- Жинақтаушысы емес сақтандыру – Не накопительное страхование 510
- Жинақтаушыштар – Комплектующие 342
- Жоғары радиациялық қауіпті аймақ – Зона повышенного радиационного риска 278
- Жоғары технология – Высокая технология 120
- Жол – Дорога 198
- Жол жүрісі – Дорожное движение 199
- Жол жүрісі қауіпсіздігі – Безопасность дорожного движения 59
- Жол-көлік оқиғасы – Дорожно-транспортное происшествие 199
- Жол қызметі – Дорожная деятельность 198
- Жол органдары – Дорожные органы 199
- Жолаушыны және жолжүкті автокөлікпен тұрақты емес тасымалдау – Нерегулярные автомобильные перевозки пассажиров и багажа 530
- Жолжүк – Багаж 48
- Жоспардан тыс салықтық тексеру –

Неплановая налоговая проверка 525
Жосыксыз бәсеке – Недобросовестная конкуренция 513
Жөнсіз жарнама – Ненадлежащая реклама 518
Журналист (бұқаралық ақпарат құралының өкілі) – Журналист (представитель средства массовой информации) 254
Жұмылдыру – Мобилизация 431
Жұмылдыру қуаттары – Мобилизационные мощности 430
Жұмылдыру дайындығы – Мобилизационная подготовка 429
Жұмылдыру тапсырмасы – Мобилизационное задание 430
Жұмылдыру тапсырысы – Мобилизационный заказ 430
Жұмыс берушінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі – Гражданско-правовая ответственность работодателя 163
Жұмыс берушінің актілері – Акты работодателя 33
Жұмыс орындау, қызмет көрсету күні – Дата выполнения работ, оказания услуг 166
Жұмыспен камтылу – Занятость 263
Жұмыссыздар – Безработные 60
Жұмыссыздық – Безработица 60
Жұмысты, қызметті өткізу орны – Место реализации работ, услуг 423
Жұмыстың жылдық бағдарламасы – Годовая программа работ 135
Жүгіртпе жол – Бегущая строка 56
Жүк – Груз 165
Жүк-жолжүк – Грузобагаж 165
Жылдық есеп – Годовой отчет 135
Жылдық есептік көрсеткіш – Годовой расчетный показатель 136
Жылдық жиынтық табысты түзету – Корректировка совокупного годового дохода 362

Жылдық қаржыландыру жоспары – Годовой план финансирования 135
Жылжымайтын мүлік (жылжымайтын дүние, жылжымайтын зат) – Недвижимое имущество (недвижимые вещи, недвижимость) 512
Жылжымайтын мүлік ипотекасы (ипотека) – Ипотека недвижимого имущества (ипотека) 311
Жылжымайтын мүлік орналасқан жер – Местонахождение недвижимого имущества 422
Жылжымалы мүлік – Движимое имущество 169
Жылжымалы сөре – Выносной прилавок 118

3

Заң – Закон 260
Зандастырылған белгілер – Легитимационные знаки 381
Занды тұлғалар үшін төлем көзінен ұсталатын табыстар – Доходы, облагаемые у источника выплаты для юридических лиц 236
Занды тұлғаларды тарату – Ликвидация юридических лиц 388
Занды тұлғаның жарғылық капиталындағы қатысу үлестерін жанама иелену не акцияларын иелену (дауыс беру) – Косвенное владение долями участия в уставном капитале либо владение (голосование) акциями юридического лица 367
Занды тұлғаның салықтары (корпоративтік салық) – Налоги с юридических лиц (корпоративный налог) 450
Занды тұлғаның ірі қатысушысы – Крупный участник юридического лица 378

Заңнама – Законодательство 260
Заңнамалық акт – Законодательный акт 260
Заңсыз көшіп келушілер – Незаконные иммигранты 516
Заттай нормалар – Натуральные нормы 500
Заттай салық – Вещные налоги 81
Заттай салық – Натуральный налог 449
Зейнетақы төлемдері түріндегі, төлем көзінен салық салынатын табыс – Доход в виде пенсионных выплат, облагаемый у источника выплаты 201
Зейнетақылық аннуитет келісімшарты – Договор пенсионного аннуитета 190
Зейнетақымен қамсыздандыру туралы келісімшарт – Договор о пенсионном обеспечении 190
Зиянды (ерекше зиянды) еңбек жағдайлары – Вредные (особо вредные) условия труда 111
Зиянды өндірістік фактор – Вредный производственный фактор 111
Зілзала – Бедствие 56

И

Иесі бүркемеленген өтініш – Анонимное обращение 38
Импорт – импорт 284
Импорт жөніндегі агент – Агент импортный 18
Импортталатын акцизделетін тауарлардың салық базасы – Налоговая база импортируемых подакцизных товаров 452
Импортталған акцизделетін тауарды есепке қабылдаған күн – Дата принятия на учет импортированных подакцизных товаров 166

Импортталған тауарды есепке алу күні – Дата принятия на учет импортированных товаров 169
Импортталған тауарды есепке қабылдаған күн – Дата принятия на учет импортированных товаров 169
Импорттық баж салығы – Импортная пошлина 287
Импорттық карантиндік рұқсат – Импортное карантинное разрешение
Импорттық квота – Импортная квота 287
Инвестиция – Инвестиция 296
Инвестициялар – Инвестиции 290
Инвестициялық алтын – Инвестиционное золото 291
Инвестициялық бағдарлама – Инвестиционная программа 291
Инвестициялық дау – Инвестиционный спор 295
Инвестициялық декларация – Инвестиционная декларация 290
Инвестициялық жоба – Инвестиционный проект 294
Инвестициялық компаниялар – Инвестиционные компании 293
Инвестициялық кіріс – Инвестиционный доход 294
Инвестициялық қор – Инвестиционный фонд 295
Инвестициялық қордың активтері – Активы инвестиционного фонда 30
Инвестициялық қызмет – Инвестиционная деятельность 290
Инвестициялық монеталар – Инвестиционные монеты 293
Инвестициялық портфель – Инвестиционный портфель 294
Инвестициялық преференциялар – Инвестиционные преференции 294
Инвестициялық салық преференциялары – Инвестиционные налоговые преференции 294

- Инвестициялык тариф (баға, алым ставкасы) – Инвестиционный тариф (цена, ставка сбора) 295
- Инвестициялык ұсыныс – Инвестиционное предложение 293
- Инвестициялык шешім – Инвестиционное решение 293
- Инвестор – Инвестор 296
- Ингредиент – Ингредиент 296
- Индикатор – Индикатор 299
- Индустриялык аймақ – Индустриальная зона 299
- Инертті қалдықтар – Инертные отходы 299
- Инженерлік инфрақұрылым – Инженерная инфраструктура 299
- Инжинирингтік қызмет көрсету – Инжиниринговые услуги 300
- Инкассолық өкім – Инкассовое распоряжение 300
- Инновация – Инновация 302
- Инновациялық грант – Инновационный грант 301
- Инновациялық жоба – Инновационный проект 302
- Инновациялық инфрақұрылым – Инновационная инфраструктура 301
- Инновациялық қор – Инновационный фонд 302
- Инновациялық қызмет – Инновационная деятельность 301
- Инсайдер – Инсайдер 304
- Институционалдық инвестор – Институциональный инвестор 304
- Интеграция – Интеграция 305
- Интерактивтік қызметтер көрсету – Интерактивные услуги 305
- Инфрақұрылым – Инфраструктура 308
- Инфрақұрылымдық облигация – Инфраструктурная облигация 310
- Инцидент – Инцидент 310
- Ипотека – Ипотека 310
- Ипотекалық банк – Ипотечный банк 312
- Ипотекалық келісімшарт – Ипотечный договор 312
- Ипотекалық қарыз – Ипотечный заем 312
- Ипотекалық облигация – Ипотечная облигация 311
- Ипотекалық ұйым – Ипотечная организация 311
- Ипотекалық тұрғын үй қарызы – Ипотечный жилищный заем 312
- Ислам бағалы қағаздары – Исламские ценные бумаги 313
- К**
- Кадастр – Кадастр 319
- Кадастрлық (бағалау) құны – Кадастровая (оценочная) стоимость 319
- Кадастрлық тәсіл – Кадастровый способ 320
- Казино – Казино 322
- Казиноның немесе ойын автоматтары залының кассасы – Касса казино или зала игровых автоматов 327
- Камералдық бақылау – Камеральный контроль 322
- Капитал – Капитал 323
- Капитал қозғалысына байланысты валюталық операция – Валютные операции, связанные с движением капитала 78
- Капиталға қомақты қатысу – Значительное участие в капитале 277
- Карт – Карт 326
- Карт-шот – Карт-счет 326
- Картография – Картография 327
- Картографиялық-геодезиялық қор – Картографо-геодезический фонд 327

Картографиялық өнім – Картографическая продукция 327
Кассалық әдіс – Кассовый метод 328
Кастодиан – Кастодиан 328
Кастодиан-банк – Банк-кастодиан 52
Кастодиандық келісімшарт – Кастодиальный договор 328
Кафе – Кафе 330
Каюталық жолжүк – Каютный багаж 330
Кәбілдік кәріз – Кабельная канализация 319
Кәсіпорынды мүліктік кешен ретінде сатудан түсетін табыс – Доход от продажи предприятия как имущественного комплекса 206
Кеден төлемдерінің түрлері – Виды таможенных платежей 92
Кедендік баж салығын қайтару – Возврат таможенных пошлин 106
Кедендік бақылау – Контроль таможенный 353
Кейінгі жер пайдаланушылар – Вторичные землепользователи 115
Келісімшарт – Договор 187
Келісімшарт жасасушы агент – Контрагент 349
Кеме ипотекасы – Ипотека судна 311
Кен орны – Месторождение 424
Кен орнын әзірлеу салдарын жоюға арналған шығыстар бойынша шегерімдер және салдарды жою қорына аударымдар сомасының шегерімі – Вычеты по расходам на ликвидацию последствий разработки месторождений и сумм отчислений в ликвидационные фонды 129
Кен орындарын әзірлеу салдарын жою қорына аударымдар сомасының кен орындарын әзірлеу салдарын жою жөніндегі іс жүзіндегі шығыстар сомасынан асып кетуінен

түсетін табыс – Доход от превышения суммы отчислений в фонд ликвидации последствий разработки месторождений над суммой фактических расходов по ликвидации последствий разработки месторождений 203
Кең таралған пайдалы қазбалар мен жерасты суларын өз мұқтаждары үшін өндіру – Добыча общераспространенных полезных ископаемых и подземных вод для собственных нужд 187
Кепіл – Залог 261
Кепіл беруші – Залогодатель 262
Кепіл ұстаушы – Залогодержатель 263
Кепілді кредитор – Залоговый кредитор 262
Кепілдік – Гарантия 132
Кепілдік беру жүйесіне қатысушының сактандыру сыйлықақылары мен жарналары бойынша шығысты шегеру – Вычет расходов по страховым премиям и взносам участников систем гарантирования 125
Кепілдік берілген өтем – Гарантийное возмещение 130
Кепілдік берілген салым – Гарантируемый депозит 131
Кепілдік берілген трансферт – Гарантированный трансферт 131
Кепілдік төлемі – Гарантийная выплата 130
Кепілзат – Заклад 259
Кепілпұл – Задаток 256
Кешен – Комплекс 340
Кешенді бақылау – Комплексный контроль 341
Кешенді кәсіпкерлік лицензия (франчайзинг) – Комплексная пред-

-
- принимательская лицензия (франчайзинг) 340
- Кешенді келісімшарт – Комплексный договор 341
- Кешенді лицензиар (франчайзер) – Комплексный лицензиар (франчайзер) 341
- Кешенді лицензиат (франчайзи) – Комплексный лицензиат (франчайзи) 342
- Кешенді салықтық тексеру – Комплексная налоговая проверка 340
- Клиент – Клиент 333
- Клиринг – Клиринг 334
- Кодекс – Кодекс 334
- Коллекциялық монеталар – Коллекционные монеты 335
- Коммерциялық вексель – Коммерческий вексель 338
- Коммерциялық емес акционерлік қоғам – Некоммерческое акционерное общество 517
- Коммерциялық емес ұйымдар – Некоммерческая организация 517
- Коммерциялық құжаттар – Коммерческие документы 337
- Коммерциялық құпия – Коммерческая тайна 337
- Коммерциялық несие – Коммерческий кредит 338
- Коммерциялық несиелер – Коммерческие кредиты 337
- Коммерциялық өкілдік – Коммерческий представитель 338
- Коммерциялық табу – Коммерческое обнаружение 338
- Коммерциялық табу бонусы – Бонус коммерческого обнаружения 65
- Коммерциялық табу бонусы бойынша декларация – Декларация по бонусу коммерческого обнаружения 171
- Коммерциялық табу бонусы бойынша салық базасы – Налоговая база по бонусу коммерческого обнаружения 453
- Коммерциялық ұйым – Коммерческая организация 337
- Коммуналдық қалдықтар – Коммунальные отходы 338
- Коммуналдық қызметтер – Коммунальные услуги 339
- Кондоминиум – Кондоминиум 342
- Конкурс – Конкурс 344
- Конкурстық басқарушы – Конкурсный управляющий 345
- Конкурстық кредитор – Конкурсный кредитор 345
- Конкурстық құжаттама – Конкурсная документация 344
- Конкурстық масса – Конкурсная масса 344
- Конкурстық іс жүргізу – Конкурсное производство 345
- Коносамент – Коносамент 345
- Консорциум – Консорциум 346
- Консулдық алым – Консульский сбор 347
- Консулдық мекеме – Консульское учреждение 347
- Консультациялық қызметтер көрсету – Консультационные услуги 347
- Контейнер – Контейнер 348
- Контрабанда – Контрабанда 348
- Контрафактылы тауарлар – Контрафактные товары 350
- Концедент – Концедент 356
- Концерттік ұйымдар – Концертные организации 357
- Концессионер – Концессионер 357
- Концессия – Концессия 358
- Концессия келісімшарты – Договор концессии 189
-

Концессиялық жоба – Концессионный проект 357
Концессиялық міндеттемелер – Концессионные обязательства 357
Коньяк – Коньяк 358
Кооперативтік учаске – Кооперативный участок 358
Корпоративтік веб-сайт – Корпоративный веб-сайт 359
Корпоративтік қор – Корпоративный фонд 360
Корпоративтік табыс салығы – Корпоративный подоходный налог 359
Корпоративтік табыс салығы бойынша декларация – Декларация по корпоративному подоходному налогу 173
Корпоративтік табыс салығы бойынша салық кезені – Налоговый период корпоративного подоходного налога 491
Корпоративтік хатшы – Корпоративный секретарь 359
Корпорацияның табысына салық салудың импутациялық жүйесі – Импутационная систем налогов на доход корпораций 288
Корреспонденттік шот – Корреспондентский счет 365
Көлік жерлері – Земли транспорта 276
Көлік құралдары салығы – Налог на транспортные средства 447
Көлік құралдары салығының салық есептілігі – Налоговая отчетность налога на транспортные средства 458
Көлік құралдары салығының салық кезені – Налоговый период налога на транспортные средства 493
Көлік құралының иесі – Владелец транспортного средства 95

Көлік құралы иесінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі – Гражданско-правовая ответственность владельца транспортного средства 162
Көмбе – Клад 332
Көмір бойынша экспортқа рента салығын есептеу үшін салық базасы – Налоговая база для исчисления рентного налога на экспорт по углю 451
Көп балалы аналарға арналған наградалар – Награды для многодетных матерей 436
Көп балалы отбасы – Многодетная семья 429
Көрінеу жалған жарнама – Заведомо ложная реклама 255
Көтере сатып алу – Закупка 261
Көтермелеу шаралары – Меры поощрения 417
Көші-кон – Миграция 426
Көшіп келу – Иммиграция 283
Көшіп келу квотасы – Квота иммиграции 331
Көшіп келушілер – Иммигранты 283
Көшіп-конушылар – Мигранты 425
Кредитор – Кредитор 373
Кумулятивтік дауыс беру – Кумулятивное голосование 380
Курс – Курс 380
Курсанттар – Курсанты 380
Қуртаж – Куртаж 380
Күмәнді міндеттеме бойынша түсетін табыс – Доход по сомнительным обязательствам 211
Күмәнді несие – Кредит сомнительный 372
Кірістер – Доходы 199
Кірістерді бөлу нормативі – Норматив распределения доходов 536
Кітапхана – Библиотека 61
Кітапхана ісі – Библиотечное дело 62

Қ

Қабылдау квотасы – Квота приема 332

Қабілетсіздік – Недееспособность 512

Қағаз ақша – Деньги бумажные 177

Қажетті қорғану – Необходимая оборона 524

Қазақстан инвестициялық қорының инвестициялары – Инвестиции инвестиционного фонда казахстана 290

Қазақстан ипотекалық компаниясы – Ипотечные компании казахстана 312

Қазақстан қорының инвестициялық қызметі – Инвестиционная деятельность фонда казахстана 291

ҚР азаматтығы – Гражданство РК 163

ҚР әуе кеңістігі – Воздушное пространство РК 108

ҚР дипломатиялық қызметі – Дипломатическая служба РК 184

ҚР жұмылдыру жоспары – Мобилизационный план РК 430

ҚР консулдық қызметі – Консульская служба РК 347

ҚР мемлекеттік шекарасы – Государственная граница РК 139

ҚР мемлекеттік нышандары – Государственные символы РК 150

ҚР нормативтік құқықтық актілерінің мемлекеттік тізілімі – Государственный реестр нормативных правовых актов РК 158

ҚР салық төлеушілерінің мемлекеттік тізілімі – Государственный реестр налогоплательщиков РК 158

ҚР ұлттық ғылым академиясы – Национальная академия наук РК 502

ҚР ұлттық мүдделері – Национальные интересы РК 506

ҚР халқының мәдени мұрасы – Культурное наследие народа РК 379

ҚР халықаралық келісімшарты – Международный договор РК 415

ҚР ішкі су жолдары – Внутренние водные пути РК 99

ҚР ішкі су көлігі – Внутренний водный транспорт РК 100

Қазақстан Республикасынан тысқары жерлердегі көздерден алынған табыстар – Доходы, полученные из источников за пределами Республики Казахстан 238

Қазақстан Республикасындағы адвокат – Адвокат в Республике Казахстан 21

Қазақстан Республикасындағы азаматтығы жоқ тұлғалар – Лица без гражданства в Республике Казахстан 391

Қазақстан Республикасындағы бюджетін түрлері мен деңгейлері – Виды и уровни бюджетов в Республике Казахстан 88

Қазақстан Республикасының мемлекеттік (үкіметтік, егемендік) кепілдігі – Государственная гарантия (правительственная, суверенная) Республики Казахстан 139

Қазақстан Республикасының нотариаты – Нотариат в Республике Казахстан 538

Қазақстан Республикасының ұлттық қоры – Национальный фонд Республики Казахстан 509

Қазақстан Республикасының ұлттық қорын қалыптастыру көздері – Источники формирования национального фонда Республики Казахстан 318

- Қазақстан Ұлттық Банкі – Национальный Банк Казахстана 507
- Қазақстандық депозитарийлік қолхат – Казахстанская депозитарная расписка 320
- Қазақстандық мазмұн – Казахстанское содержание 321
- Қазақстандық өндіруші – Казахстанский производитель 320
- Қазақстандық тауар – Казахстанский товар 320
- Қазақстандық тұлға – Казахстанское лицо 321
- Қазақстандық шығарылым (қазақстанда шығарылатын тауар, жұмыс, көрсетілетін қызмет) – Казахстанское происхождение (товары, работы, услуги казахстанского происхождения) 321
- Қазақстанның даму банкі – Банк развития казахстана 53
- Қазыналық кәсіпорын – Казенное предприятие 322
- Қайталама лизинг – Вторичный лизинг 116
- Қайтару лизингі – Возвратный лизинг 108
- Қайырымдылық көмек – Благотворительная помощь 64
- Қала орманы және орманды саябақ – Городские леса и лесопарки 138
- Қалалық автокөлікпен тасымалдау – Городские автомобильные перевозки 137
- Қалалық аймақтарға бөлу – Городское зонирование 138
- Қаламақы – Гонорар 137
- Қалааралық, облысаралық автокөлікпен тасымалдау – Междугородные, межобластные автомобильные перевозки 412
- Қалааралық облысшілік автокөлікпен тасымалдау – Междугородные внутриобластные автомобильные перевозки 412
- Қалааралық телефон байланыс жолы – Междугородная линия связи 411
- Қалааралық телефон байланысы – Междугородная телефонная связь 413
- Қалдықтарды көму – Захоронение отходов 267
- Қалдықтардың түрі – Вид отходов 85
- Қалыпты құн – Нормальная стоимость 535
- Қанылтыр ыдыс – Жестяная тара 250
- Қаржы жылының аяқталуы – Завершение финансового года 255
- Қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша клиринг – Клиринг по сделкам с финансовыми инструментами 334
- Қаржылық есептілік депозитарий – Депозитарий финансовой отчетности 178
- Қаржылық есептілікті бақылау – Контроль финансовой отчетности 353
- Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттары – Международные стандарты финансовой отчетности 415
- Қаржылық есептіліктің ұлттық стандарттары – Национальные стандарты финансовой отчетности 507
- Қарсы салықтық тексеру – Встречная налоговая проверка 114
- Қарсы тексеру – Встречная проверка 115
- Қарыз – Заем 257
- Қарыз алу – Заимствование 258

- Қарыз алушы – Заемщик 258
Қарыз беруші – Заимодатель 258
Қарыз капиталы – Капитал ссудный 325
Қарыз келісімшарты – Договор займа 189
Қатысу үлесі – Доля участия 195
Қатысушы банк – Банк-участник 53
Қауіпсіздік нормалары – Нормы безопасности 537
Қауіпті емес қалдықтар – Неопасные отходы 525
Қоғамды корпоративтік басқару кодексі – Кодекс корпоративного управления общества 335
Қоғамдық жалпы өнім – Валовой общественный продукт 76
Қол қойылатын бонус бойынша декларация – Декларация по подписному бонусу 174
Қолайлы қоршаған орта – Благоприятная окружающая среда 64
Қолайсыз аймақ – Неблагополучный регион 510
Қолайсыз табиғат құбылысы – Неблагоприятное природное явление 511
Қолма-қол ақша есебінің кітабы – Книга учета наличных денег 334
Қолма-қол ақша тапшылығы – Дефицит наличности 180
Қоныс учаскесіндегі жылжымайтын мүлік – Недвижимость на усадебном участке 512
Қонысаралық аумақтар – Межселенные территории 416
Қорғау баждары – Защитные пошлины 269
Қорғау шаралары – Защитные меры 269
Қорғаушы – Защитник 268
Қордың активтері – Активы фонда 31
Қорқытып алушылық – Вымогательство 118
Қоршаған орта эмиссияларына арналған квота – Квота на эмиссии в окружающую среду 331
Қоршаған ортаны ластау – Загрязнение окружающей среды 256
Қоршаған ортаның авариялық ластануы – Аварийное загрязнение окружающей среды 12
Қоршаған ортаның сапасы – Качество окружающей среды 330
Қорық режимі аймағы – Зона заповедного режима 277
Қорықшы – Егерь 240
Қорықшылық қызмет – Егерская служба 240
Қорытынды – Заключение 260
Қосылған құн салығы – Налог на добавленную стоимость 444
Қосылған құн салығы бойынша декларация – Декларация по налогу на добавленную стоимость 173
Қосылған құн салығы бойынша салық кезені – Налоговый период по налогу на добавленную стоимость 493
Қосылған құн салығынан босатылатын импорт – Импорт, освобожденный от налога на добавленную стоимость 284
Қосымша жарна – Дополнительный взнос 197
Қосымша пай жарнасы – Дополнительный паевой взнос 197
Қосымша шот-фактура – Дополнительная счет-фактура 196
Құжат – Документ 191
Құжатсыз бағалы қағаз – Бездокументарная ценная бумага 59
Құқық нормасы (құқықтық норма) – Норма права (правовая норма) 535

Құқықтарды басқару жөніндегі ақпарат – Информация об управлении правами 308

Құмар ойын – Азартная игра 24

Құн өсімінен түсетін табыс – Доход от прироста стоимости 204

Құпия ақпарат – Конфиденциальная информация 355

Құпиялы электрондық ақпараттық ресурстар – Конфиденциальные электронные информационные ресурсы 355

Құпиялық белгісі – Гриф секретности 165

Құрылған провизияның (резерв) мөлшерін азайтудан түсетін табыс – Доход от снижения размеров созданных провизий (резерв) 206

Құрылыс салуды реттейтін сызық (құрылыс салу сызығы) – Линии регулирования застройки (линии застройки) 390

Құрылыс салушы – Застройщик 264

Қызмет көрсетуден түсетін табыс – Доход от оказания услуг 203

Қызметсіз салық – Неокладные налоги 524

Қызметкердің заттай нысандағы табысы – Доход работника в натуральной форме 213

Қызметкердің материалдық пайда түріндегі табысы – Доход работника в виде материальной выгоды 213

Қызметкердің табысы – Доход работника 212

Қызметкерлердің есепке жазылған табысы және жеке тұлғаға өзге төлем бойынша шығысты шегеру – Вычет расходов по начисленным доходам работников и иным выплатам физическим лицам 124

Қызметтік тұрғын үйлерге

тенестірілген тұрғын үйлер – Жилище, приравненное к служебному 252

Қызметтік іссапарлар кезінде өтемақы сомасының шегерімі – Вычет сумм компенсаций при служебных командировках 125

Қызыл сызық – Красные линии 371

Қысқа мерзімді кезең – Краткосрочный период 372

Л

Лауазымды тұлға – Должностное лицо 193

Лауазымды тұлғалар – Должностные лица 193

Лауазымдық өкілеттік – Должностные полномочия 194

Левередж – Левередж 381

Лизинг – Лизинг 385

Лизинг алушы – Лизингополучатель 387

Лизинг беруші – Лизингодатель 387

Лизинг қызметі – Лизинговая деятельность 386

Лизинг мәмілесі – Лизинговая сделка 386

Лизинг төлемдері – Лизинговые платежи 386

Лизинг келісімшарты бойынша сыйақы – Вознаграждения по договору лизинга 110

Лизингтік төлем – Лизинговый платеж 387

Ликер-арақ өнімдері – Ликеро-водочные изделия 388

Листинг – Листинг 390

Лицензиар – Лицензиар 392

Лицензиат – Лицензиат 392

Лицензия – Лицензия 394

Лицензияланатын қызмет түрі – Лицензируемый вид деятельности 393

Лицензиялау – Лицензирование 393
Лицензиялык бакылау – Лицензион-
ный контроль 392
Лицензиялык брокер – Лицензион-
ный брокер 392
Лицензиялык келісімшарт – Лицен-
зионный договор 392
Ломбардтык несие – Ломбардный
кредит 396
Лотерея билеттерін сатуға шығару
– Выпуск в продажу лотерейных би-
летов 119
Лото – Лото 396

М

Магистральдык байланыс жолы –
Магистральная линия связи 405
Магистральдык жолдар – Маги-
стральные пути 405
Магистральдык құбыр – Маги-
стральный трубопровод 450
Магистральдык темір жол желісі –
Магистральная железнодорожная
сеть 404
Макет – Макет 405
Маклер – Маклер 406
Мал – Животные 250
Маргинальды салық ставкасы –
Маргинальная налоговая ставка 406
Маржа – Маржа 406
Маркетингтік қызмет – Маркетинго-
вые услуги 407
Материалдық емес активтер – Нема-
териальные активы 518
Материалдық жағдай – Материаль-
ное положение 408
Материалдық зиян – Материальный
ущерб 408
Материалдық құндылықтарды
мемлекеттік резервке салу – Заклад-
ка материальных ценностей в госу-
дарственный резерв 259

Материалдық құндылықтарды
мемлекеттік резервтен шығару –
Выпуск материальных ценностей из
государственного резерва 119
Материалдық салықтық қатынастар
– Материальные налоговые отноше-
ния 408
Мәдени-демалыс ұйымдары – Куль-
турно-досуговые организации 379
Мәдени құндылықтар – Культурные
ценности 379
Мәдениет – Культура 379
Мәдениет саласындағы қызмет – Де-
ятельность в области культуры 180
Мәдениет саласындағы мемлекеттік
саясат – Государственная политика в
области культуры 143
Мәслихат аппараты – Аппарат мас-
лихата 39
Медициналық-әлеуметтік мекеме
(ұйым) – Медико-социальное уч-
реждение (организация) 409
Медициналық-әлеуметтік оналту –
Медико-социальная реабилитация
408
Медициналық-әлеуметтік сарапта-
ма – Медико-социальная экспертиза
409
Медициналық көмек – Медицинская
помощь 410
Медициналық қызмет – Медицин-
ская деятельность 409
Медициналық қызмет – Медицин-
ские услуги 411
Медициналық мақсаттағы бұйымдар
– Изделия медицинского назначения
282
Медициналық оналту – Медицин-
ская реабилитация 410
Медициналық сараптама – Меди-
цинская экспертиза 410
Медициналық техника – Медицин-

- ская техника 410
- Медициналық ұйымдар – Медицинские организации 410
- «Мекенжай» тіркелімінің ақпараттық жүйесі – Информационная система «адресный регистр» 305
- Мемлекет кепілгерлігімен тартылатын қарыз – Заем, привлекаемый под поручительство государства 258
- Мемлекет кепілгерліктері бойынша борыш – Долг по поручительству 192
- Мемлекет кепілгерліктерін беру лимиті – Лимит предоставления поручительств государства 389
- Мемлекет кепілдік берген борыш – Гарантированный государством долг 131
- Мемлекет кепілдік берген қарыз – Гарантированный государством заем 131
- Мемлекет меншігіне айналдырылған (айналдырылуға жататын) мүлікті есепке алу, сақтау, бағалау, одан әрі пайдалану және өткізу тәртібінің сақталуын бақылау – Контроль за соблюдением порядка учета, хранения, оценки, дальнейшего использования и реализации имущества, обращенного (подлежащего обращению) в собственность государства 351
- Мемлекетаралық банк – Межгосударственный банк 411
- Мемлекеттік арнайы жәрдемақы – Государственное специальное пособие 147
- Мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек – Государственная адресная социальная помощь 138
- Мемлекеттік атаулы стипендия – Государственная именная стипендия 141
- Мемлекеттік әкімшілік қызмет санаты – Категория административной государственной должности 329
- Мемлекеттік әкімшілік қызметші – Административный государственный служащий 23
- Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры – Государственный фонд социального страхования 160
- Мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс – Государственный социальный заказ 159
- Мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс алуға арналған конкурс – Конкурс на получение государственного социального заказа 344
- Мемлекеттік бағдарлама – Государственная программа 144
- Мемлекеттік баж – Государственная пошлина 144
- Мемлекеттік базалық зейнетақы төлемі – Государственная базовая пенсионная выплата 139
- Мемлекеттік бақылау – Государственный контроль 153
- Мемлекеттік борыш – Государственный долг 152
- Мемлекеттік ботаникалық бак – Государственный ботанический сад 151
- Мемлекеттік білім беру кәсіпорны – Государственное предприятие образования 147
- Мемлекеттік бюджет – Государственный бюджет 151
- Мемлекеттік ғылыми-техникалық сараптама – Государственная научно-техническая экспертиза 143
- Мемлекеттік ғылыми-техникалық саясат – Государственная научно-техническая политика 142
- Мемлекеттік дендрологиялық парк

- Государственный дендрологический парк 152
- Мемлекеттік емес жер пайдаланушылар – Негосударственные землепользователи 511
- Мемлекеттік емес қарыз – Негосударственный заем 511
- Мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздар – Негосударственные эмиссионные ценные бумаги 511
- Мемлекеттік жастар саясаты – Государственная молодежная политика 141
- Мемлекеттік жер пайдаланушы – Государственный землепользователь 153
- Мемлекеттік жоспарлау жөніндегі жергілікті уәкілетті орган – Местный уполномоченный орган по государственному планированию 421
- Мемлекеттік заттай грант – Государственный натуральный грант 155
- Мемлекеттік зоологиялық парк – Государственный зоологический парк 153
- Мемлекеттік инвестициялық саясат – Государственная инвестиционная политика 141
- Мемлекеттік кәсіпорын – Государственные предприятия 150
- Мемлекеттік кепілдіктерді беру лимиті – Лимит предоставления государственных гарантий 389
- Мемлекеттік қаржылық бақылау – Государственный финансовый контроль 159
- Мемлекеттік қаржылық бақылаудың түрлері – Виды государственного финансового контроля 87
- Мемлекеттік қарыз – Государственный заем 152
- Мемлекеттік қарыз алу – Государственное заимствование 147
- Мемлекеттік қарыздың түрі мен нысаны – Виды и формы государственных займов 88
- Мемлекеттік қор – Государственный фонд 160
- Мемлекеттік қорық аймағы – Государственная заповедная зона 140
- Мемлекеттік құпия – Государственная тайна 145
- Мемлекеттік құпия – Государственный секрет 158
- Мемлекеттік құпиялар болып табылатын мәліметтер көздері – Носители сведений, составляющих государственные секреты 537
- Мемлекеттік қызмет – Государственная служба 145
- Мемлекеттік қызмет көрсету – Государственная услуга 145
- Мемлекеттік қызметші – Государственный служащий 159
- Мемлекеттік лауазым – Государственная должность 140
- Мемлекеттік материалдық резерв – Государственный материальный резерв 154
- Мемлекеттік мекеме – Государственное учреждение 148
- Мемлекеттік мерекелер – Государственные праздники 150
- Мемлекеттік мұрағат – Государственный архив 151
- Мемлекеттік мүдде – Государственный интерес 153
- Мемлекеттік міндет – Государственная функция 146
- Мемлекеттік несие – Кредит государственный 372
- Мемлекеттік норматив (мемлекеттік нормативтік құжат) – Государствен-

- ный норматив (государственный нормативный документ) 155
- Мемлекеттік опасыздық – Государственная измена 140
- Мемлекеттік орган – Государственный орган 156
- Мемлекеттік органдардың бақылау және қадағалау міндеттері – Контрольные и надзорные функции государственных органов 354
- Мемлекеттік орман қорының санаты – Категория государственного лесного фонда 329
- Мемлекеттік орман орналастыру ұйымы – Государственная лесоустроительная организация 141
- Мемлекеттік резервтен материалдық құндылықтарды қарызға беру – Замещение материальных ценностей из государственного резерва 259
- Мемлекеттік сатып алу – Государственные закупки 149
- Мемлекеттік сатып алу саласындағы мемлекеттік монополия – Государственная монополия в сфере государственных закупок 142
- Мемлекеттік сатып алу туралы келісімшарт – Договор о государственных закупках 189
- Мемлекеттік стандарт – Государственный стандарт 159
- Мемлекеттік статистика – Государственная статистика 145
- Мемлекеттік сыртқы борыш – Внешний государственный долг 98
- Мемлекеттік табиғат ескерткіші – Государственный памятник природы 156
- Мемлекеттік табиғи қорық – Государственный природный заповедник 157
- Мемлекеттік табиғи-қорық қоры – Государственный природно-заповедный фонд 156
- Мемлекеттік табиғи резерват – Государственный природный резерват 157
- Мемлекеттік тапсырма – Государственное задание 147
- Мемлекеттік тіл – Государственный язык 161
- Мемлекеттік тіркеу – Государственная регистрация 144
- Мемлекеттік ұлттық табиғи парк – Государственный национальный природный парк 155
- Мемлекеттік ішкі борыш – Внутренний государственный долг 100
- Мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаз – Государственная эмиссионная ценная бумага 146
- Мемлекеттің активтері – Активы государства 30
- Мемлекетішілік рәсімдер – Внутригосударственные процедуры 101
- Меморандум – Меморандум 416
- Менеджер – Менеджер 417
- Менеджмент – Менеджмент 417
- Меншікке салынатын салықтар – Налог на собственность 447
- Меншікті капитал – Капитал собственности 325
- Меншіктің мемлекеттік мониторингі – Государственный мониторинг собственности 154
- Механикалық көлік құралы – Механическое транспортное средство 425
- Микронесие – Микрокредит 426
- Микронесиелік ұйым – Микрокредитная организация 426
- Минералды жерасты сулары – Минеральные подземные воды 427
- Минералды шикізатқа пайдалы

- казбаны өндіру салығының салық базасы – Налоговая база налога на добычу полезных ископаемых на минеральное сырье 452
- Минералдық шикізат – Минеральное сырье 427
- Миноритарлық акционер – Миноритарный акционер 428
- Миноритарлық инвестор – Миноритарный инвестор 428
- Мониторинг – Мониторинг 432
- Монополистік қызмет – Монополистическая деятельность 434
- Монополияға қарсы орган – Анти-монопольный орган 38
- Монополиялық жоғары баға – Монопольно высокая цена 434
- Монополиялық кіріс – Монопольный доход 435
- Монополиялық төмен баға – Монопольно низкая цена 434
- Мораторий – Мораторий 435
- Мұнай – Нефть 532
- Мұнай-газ құбырлары – Нефтегазопроводы 532
- Мұнай операциялары – Нефтяные операции 533
- Мұнайға арналған пайдалы қазбаларды өндіру салығы бойынша салық базасы – Налоговая база налога на добычу полезных ископаемых на нефть 452
- Мұра – Наследство 500
- Мұраға салынатын салық – Налог на имущество, переходящее в порядке наследования и дарения 446
- Мұрағат – Архив 40
- Мұрағат қорлары – Архивные фонды 40
- Мұрағат ісі – Архивное дело 40
- Мұрағаттық құжат – Архивный документ 40
- Мүгедек – Инвалид 289
- Мүгедектерді оналтудың кешенді бағдарламасы – Комплексная программа реабилитации инвалидов 341
- Мүгедектік – Инвалидность 289
- Мүдделер қақтығысы – Конфликт интересов 355
- Мүлік салығының салық базасы – Налоговая база налога на имущество 452
- Мүлік салығының салық есептілігі – Налоговая отчетность налога на имущество 457
- Мүлік салығының салық кезені – Налоговый период налога на имущество 492
- Мүлікке салынатын салық – Налог на имущество 446
- Мүлікті жалға беруден түсетін табыс – Доходы от сдачи в аренду имущества 238
- Мүлікті жария ету – Легализация имущества 381
- Мүлікті жария етуді өткізу жөніндегі комиссия – Комиссия по проведению легализации имущества 336
- Мүлікті өткізу кезіндегі құн өсімінен түскен табыс – Доход от прироста стоимости при реализации имущества 205
- Мүлікті тәркілеу – Конфискация имущества 355
- Мүліктік (пайлық) жарна – Имущественный (паевой) взнос 288
- Мүліктік (пайлық) қор – Имущественный (паевой) фонд 288
- Мүліктік табыс – Имущественный доход 288
- Мүліктің келісімшарттық режимі – Договорный режим имущества 191
- Міндеттемелерді есептен шығарудан

түсетін табыс – Доход от списания обязательств 207

Міндетті зейнетақы жарналарының салымшысы – Вкладчик обязательных пенсионных взносов 94

Міндетті зейнетақы жарнасын төлеу жөніндегі агент – Агент по уплате обязательных пенсионных взносов 18

Міндетті сақтандыру келісімшарты – Договор обязательного страхования 190

Мінсіз іскерлік бедел – Безупречная деловая репутация 60

Н

Навигация – Навигация 436

Наркологиялық ұйымдар – Наркологические организации 497

Нашакорлық – Наркомания 497
негізгі капитал – Капитал основной 324

Негізсіз байлық – Неосновательное обогащение 525

Негізсіз (кұқыққа қайшы) пайдалану – Необоснованное (неправомерное) использование 524

Неке – Брак 67

Неке жасы – Брачный возраст 67

Неке келісімшарты – Брачный договор 67

Несиелік бюро – Кредитное бюро 372

Несиелік есеп – Кредитный отчет 373

Несиелік келісімшарт – Кредитный договор 373

Несиелік комитет – Кредитный комитет 373

Несиелік құжаттама – Кредитное досье 372

Несиелік серіктестік – Кредитное товарищество 373

Несиелік тарих – Кредитная история 372

Никотин – Никотин 534

Номиналды капитал – Капитал номинальный 324

Нормативтік құқықтық акт – Нормативный правовой акт 536

Нотариаттық қызмет – Нотариальная деятельность 537

Ноу-хау – Ноу-хау 538

Нұсқаулық – Инструкция 304

Нысанасыз пайдалану – Нецелевое использование 533

О

Облигацияның нақтылы құны – Номинальная стоимость облигации 535

Облыстық бюджет – Бюджет области 68

Облыстық бюджетке түсетін салықтық емес түсімдер – Неналоговые поступления в областной бюджет 521

Облыстық бюджетке түсетін салықтық түсімдер – Налоговые поступления в областной бюджет 480

Облыстық маңызы бар қала – Город областного значения 137

Объектінің бас жоспары – Генеральный план объекта 132

Ойын автоматтары залы – Зал игровых автоматов 261

Ойын автоматы – Игровой автомат 280

Ойын бизнесі – Игровой бизнес 280

Ойын бизнесі салығын төлеушілердің қосымша төлемі – Дополнительный платеж плательщиков налога на игровой бизнес 197

Ойын бизнесі салығының декларациясы – Декларация по налогу на игорный бизнес 174

Ойын бизнесі салығының салық кезеңі – Налоговый период налога на игорный бизнес 492

Ойын жабдығы – Игровое оборудование 280

Ойын жолы – Игровая дорожка 280

Ойын мекемесі – Игровое заведение 280

Ойын үстелі – Игровой стол 281

Операция жасалған күн – Дата совершения операции 167

Оралмандардың көшіп келу квотасы – Квота иммиграции оралманов 331

Орман – Лес 382

Орман иелену – Лесовладение 383

Орман иеленушілер – Лесовладельцы 383

Орман қорын түгендеу – Инвентаризация лесного фонда 289

Орман өсіру – Лесоразведение 384

Орман шаруашылығы – Лесное хозяйство 383

Орман шаруашылығы мемлекеттік мекемесі – Государственное учреждение лесного хозяйства 148

Орман шаруашылығы іс-шаралары – Лесохозяйственные мероприятия 384

Орманды қорғау – Защита леса 268

Орманды өңір – Лесистость 382

Орманшылық – Лесничество 383

Ортақ пайдаланудағы мемлекеттік автокөлік жолдары желісі алып жатқан жер учаскелері – Земельные участки, занятые сетью государственных автомобильных дорог общего пользования 273

Ортақ пайдаланылатын мемлекеттік автокөлік жолдары мен олардағы

жол құрылыстары – Государственные автомобильные дороги общего пользования и дорожные сооружения на них 148

Орындау – Исполнение 313

Орындаушы – Исполнитель 315

Ө

Өзара байланысты тарап – Взаимосвязанная сторона 84

Өзара есеп айырысу – Взаимные расчеты 82

Өзара-жинақ банкі – Взаимно-сберегательный банк 82

Өзара өтетін операциялар – Взаимопогашаемые операции 83

Өзара сактандыру – Взаимное страхование 82

Өзара тәуелді тараптар – Взаимозависимые стороны 82

Өзара шарт – Контракт 349

Өзара шарттан тыс қызмет – Внеконтрактная деятельность 95

Өзара шарттық аумақ – Контрактная территория 349

Өзара шарттық қызмет – Контрактная деятельность 349

Өзара шарттың шенберінде құқықтарды шоғырландыру – Концентрация прав в рамках контракта 356

Өзге күн – Иная стоимость 288

Өзіндік қосалқы шаруашылық – Личное подсобное хозяйство 395

Өкілдік шығыстар сомасының шегерімі – Вычет сумм представительских расходов 126

Өлшем – Измерение 283

Өлшем бірлігі – Единство измерений 241

Өндіру – Добыча 186

Өндіріп алушы – Взыскатель 85

Өндіріс шығыны – Издержки производства 283

Өндірістегі жазатайым оқиға – Несчастный случай на производстве 531

Өнімнің өмірлік циклі – Жизненный цикл продукции 251

Өтелетін шығындар – Возмещаемые затраты 108

Өтем шаралары – Компенсационные меры 339

Өтемақы төлемдері – Компенсационные выплаты 339

Өтеусіз алынған мүлік – Безвозмездно полученное имущество 58

Өтеусіз қаржылық көмек – Безвозмездная финансовая помощь 58

Өтеусіз техникалық көмек – Безвозмездная техническая помощь 57

Өткізу бойынша айналым жасау күні – Дата совершения оборота по реализации 167

Өткізуден түсетін табыс – Доход от реализации 206

Өтінім беруші – Заявитель 270

П

Пай ұстаушы – Держатель пая 179

Пайдалы қазбаларды өндіру салығы – Налог на добычу полезных ископаемых 445

Пайдалы қазбаларды өндіру салығы бойынша декларация – Декларация по налогу на добычу полезных ископаемых 174

Пайдалы қазбаларды өндіру салығының салық базасы – Налоговая база налога на добычу полезных ископаемых 452

Пайдалы қазбаларды өндіру салығының салық кезеңі – Налого-

вый период налога на добычу полезных ископаемых 492

Пайды сатып алу – Выкуп пая 118

Пайдың нақтылы құны – Номинальная стоимость пая 535

Патенттелген өнеркәсіптік меншік объектілері – Запатентованные объекты промышленной собственности 263

Почта төлемінің мемлекеттік белгілері – Государственные знаки почтовой оплаты 149

Р

Радиожилік спектрінің конверсиясы – Конверсия радиочастотного спектра 342

Резервтік капитал – Капитал резервный 324

Резервтік қорларға аударым бойынша шегерімдер – Вычет по отчислениям в резервные фонды 122

Резидент емес жеке тұлғаның болатын жері – Местопребывание физического лица-нерезидента 419

Резидент еместер – Нерезиденты 531

Резидент еместің Қазақстан Республикасындағы көзден алатын табысы – Доходы нерезидента из источников в Республике Казахстан 230

Резидент заңды тұлғаның оның құрылымдық бөлімшесінің резидент емес заңды тұлғаның құрылымдық бөлімшесінің орналасқан жері – Местонахождение юридического лица-резидента, его структурного подразделения, структурного подразделения юридического лица-нерезидента 418

Республикалық бюджетке түсетін салықтық емес түсімдер – Неналого-

---

вые поступления в республиканский бюджет 522

Республикалық бюджетке түсетін салықтық түсімдер – Налоговые поступления в республиканский бюджет 481

Республикалық және жергілікті бюджеттік инвестициялық жобаларды (бағдарлама) анықтау өлшемдері – Критерии определения республиканских и местных бюджетных инвестиционных проектов (программа) 375

Республикалық маңызы бар автокөлік жолдары – Автомобильные дороги республиканского значения 16

Республикалық маңызы бар қала, астана бюджетіне түсетін салықтық емес түсімдер – Неналоговые поступления в бюджет города республиканского значения, столицы 518

Республикалық маңызы бар қала, астана бюджеттеріне түсетін салықтық түсімдер – Налоговые поступления в бюджет города республиканского значения, столицы 477

С

Сактандыру келісімшарты – Договор страхования 190

Сактандыру, қайта сактандыру келісімшарты бойынша сактандыру, қайта сактандыру ұйымы құрған сактандыру резервінің мөлшерін азайтудан түсетін табыс – Доход от снижения размеров страховых резервов, созданных страховой, перестраховочной организацией по договорам страхования, перестрахования 207

Сактандыру (қайта сактандыру) ұйымының акцияларын жанама

иелену (дауыс беру) – Косвенное владение (голосование) акциями страховой (перестраховочной) организации 366

Сактандыру (қайта сактандыру) ұйымының ірі қатысушысы – Крупный участник страховой (перестраховочной) организации 378

Сактандырылған тұлға – Застрахованный 264

Салық – Налог 438

Салық агенті – Налоговый агент 485

Салық әкімшілігін жүргізу – Налоговое администрирование 472

Салық базасы – Налоговая база 451

Салық базасы бойынша жеңілдіктер – Льготы по налоговой базе 398

Салық базасын анықтаудың әдістері – Методы определения налоговой базы 425

Салық базасының жанама әдісі – Косвенный способ налоговой базы 370

Салық бақылауының әдістері – Методы налогового контроля 425

Салық бақылауының түрлері – Виды налогового контроля 90

Салық берешегі – Налоговая задолженность 454

Салық декларациясы – Декларация налоговая 171

Салық есебін жүргізуді немесе салық міндеттемелерін орындау тәртібін онайлату арқылы берілетін жеңілдіктер – Льготы, предусматривающие упрощение ведения налогового учета или порядка исполнения налогового обязательства 402

Салық есептілігі – Налоговая отчетность 455

Салық есептілігіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу – Внесение из-

менений и дополнений в налоговую отчетность 96

Салық жеңілдіктері – Налоговые льготы 476

Салық кезеңдері бойынша жеңілдіктер – Льготы по налоговому периоду 399

Салық кезеңі – Налоговый период 490

Салық кезеңінің түрлері – Виды налоговых периодов 90

Салық кодексі – Налоговый кодекс 486

Салық комитеті – Налоговый комитет 486

Салық көзі – Источник налога 317

Салық құпиясы – Налоговая тайна 470

Салық қызметі органдарының міндеттері – Задачи органов налоговой службы 257

Салық мөлшерін төмендету арқылы жасалатын жеңілдіктер – Льготы, предусматривающие уменьшение размера налога 401

Салық мөлшерін төмендетудің шектелмеуі – Нелимитированное уменьшение размера налога 517

Салық мөлшерін төмендетудің шектелуі – Лимитированное уменьшение размера налога 390

Салық міндеттемесі – Налоговое обязательство 474

Салық міндеттемесін орындау – Исполнение налогового обязательства
Салық объектісі бойынша жеңілдіктер – Льготы по объекту налога 399

Салық режимі – Налоговый режим 493

Салық режимінің түрлері – Виды налогового режима 90

Салық салу – Налогообложение 495
Салық салу мәселелері жөніндегі консультациялық кеңес – Консультационный совет по вопросам налогообложения 348

Салық салу объектілерін және салық салуға байланысты объектілерді айқындаудың жанама әдістері – Косвенный метод определения объектов налогообложения и объектов, связанных с налогообложением 368
Салық салуға жатпайтын табыстар – Доходы, не подлежащие налогообложению 215

Салық салудың әдістері – Методы налогообложения 425

Салық салынатын айналым – Налогооблагаемый оборот 495

Салық салынатын айналым мөлшерін түзету – Корректировка размера налогооблагаемого оборота 362

Салық салынатын импорт – Налогооблагаемый импорт 495

Салық салынатын импортты жасау күні – Дата совершения облагаемого импорта 166

Салық салынатын табыс – Налогооблагаемый доход 494

Салық салынбайтын айналым – Не облагаемый оборот 523

Салық сараптамасы – Налоговая экспертиза 472

Салық саясаты – Налоговая политика 459

Салық ставкаларының түрлері – Виды ставок налога 91

Салық ставкасы – Налоговая ставка 469

Салық ставкасы бойынша жеңілдіктер – Льготы, по ставке налога 402

Салық субъектілері бойынша жеңілдіктер – Льготы по субъекту налога 402

- Салық тасымалдаушылар – Носитель налога 537
- Салық тексеруінің актісі – Акт налоговой проверки 26
- Салық теориясы – Налоговая теория 471
- Салық төлеу тәртібі бойынша жеңілдіктер – Льготы по порядку уплаты налога 399
- Салық төлеуден босату жөнінде берілетін салық жеңілдіктері – Льготы, предусматривающие освобождение от уплаты налога 399
- Салық төлеудің мерзімін ұзарту арқылы жасалатын салық жеңілдіктері – Льготы, предусматривающие отсрочку уплаты налога 400
- Салық төлеуші – Налогоплательщик 496
- Салық төлеушілерді мемлекеттік тіркеу – Государственная регистрация налогоплательщиков 145
- Салық төлеушілердің мемлекеттік деректер базасы – Государственная база данных налогоплательщиков 138
- Салық төлеушінің (салық агенті) жеке шоты – Лицевой счет налогоплательщика (налоговый агент) 391
- Салық төлеушінің табыстары – Доходы налогоплательщиков 223
- Салық төлеушінің (салық агенті) шағымы – Жалоба налогоплательщика (налоговый агент) 248
- Салық тіркелімдері – Налоговые регистры 484
- Салық шегерімдері – Налоговые вычеты 475
- Салықтар – Налоги 448
- Салықтарды және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді шегеру – Вычет налогов и других обязательных платежей в бюджет 121
- Салықтарды қайтару – Возврат налогов 106
- Салықты есептеу тәртібі бойынша жеңілдіктер – Льготы по порядку исчисления налога 399
- Салықтық бақылау – Налоговый контроль 488
- Салықтық егемендік – Налоговый суверенитет 494
- Салықтық емес түсімдер – Неналоговые поступления 518
- Салықтық есепке алу – Налоговый учет 494
- Салықтық есепке алу саясаты – Налоговая учетная политика 471
- Салықтық зерттеу – Налоговое обследование 473
- Салықтық қатынастар – Налоговые отношения 477
- Салықтық қызмет – Налоговая деятельность 453
- Салықтық нысандар – Налоговые формы 485
- Салықтық өтініш – Налоговое заявление 472
- Салықтық тексеру – Налоговая проверка 459
- Салықтық тексерулердің түрлері – Виды налоговых проверок 90
- Салықтық түсімдер – Налоговые поступления 477
- Салықтың өлшем бірлігі – Масштаб налога 408
- Салықтың түрлері – Виды налогов 89
- Салықтың ынталандырмайтын (тежеу) қызметі – Дестимулирующая (сдерживающая) подфункция налога 179
- Салым – Депозит 178
- Салыстыру актісі – Акт сверки 27
- Санды салықтар – Количественные налоги 336

- Санитарлық қорғау аймағы – Зона санитарной охраны 278
- Санитарлық-эпидемиологиялық тексеру актісі – Акт санитарно-эпидемиологического обследования 27
- Сапасыз және қауіпті тамақ өнімдері – Некачественные и опасные пищевые продукты 516
- Сары сызық – Желтые линии 250
- Сатуға салынатын салық – Налог с продаж 448
- Сатып алу операциялары – Закупочные операции 261
- Сатып алу сомасы – Выкупная сумма 118
- Сатып алуға салынатын салық – Налог с покупки 448
- Сауал – Запрос 263
- Сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімдері – Национальные реестры идентификационных номеров 506
- Сәйкестендіру нөмірі – Идентификационный номер 281
- Сәйкестендіру нөмірі бар құжат – Документ с идентификационным номером 191
- Сәйкестік белгісі – Знак соответствия 277
- Сәйкестікке бақылау жасау – Контроль на соответствие 352
- Своп бойынша табыс – Доход по свопу 210
- Сейсмикалық қауіп жоғары аймақтар (аудандар) – Зоны (районы) повышенной сейсмической опасности 279
- Сенім серіктестігі – Коммандитное товарищество 336
- Сенімгерлік басқару келісімшарты – Договор доверительного управления 189
- Сенімхат – Доверенность 187
- Соғыс қауіпі – Военная опасность 105
- Стипендия түріндегі табыс – Доход в виде стипендии 202
- Су жинау алаңы – Водосборная площадь 104
- Су қорғау аймағы – Водоохранная зона 103
- Су қорғау белдеуі – Водоохранная полоса 103
- Су қорының жерлері – Земли водного фонда 275
- Су объектілері – Водные объекты 102
- Су объектілерін пайдалану – Использование водных объектов 316
- Су пайдалану – Водопользование 103
- Су пайдалану көзі – Источник водопользования 317
- Су пайдаланушы – Водопользователь 103
- Су режимі – Водный режим 102
- Су сервитуты – Водный сервитут 103
- Су тарту құрылысы – Водозаборное сооружение 103
- Су тұтынушы – Водопотребитель 104
- Су үнемдеу – Водосбережение 104
- Су шаруашылығы – Водное хозяйство 102
- Су шаруашылығы жүйесі – Водохозяйственная система 104
- Су шаруашылығы құрылысы – Водохозяйственные сооружения 105
- Су шаруашылығы ұйымдары – Водохозяйственные организации 104
- Сұлар – Воды 105
- Сусыз спирт – Безводный спирт 57
- Сұйық қалдықтар – Жидкие отходы 251
- Сыбайлас жемқорлық – Коррупция 365
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес – Борьба с коррупцией 66
- Сыйақы – Вознаграждение 109

Сыйақының тіркелмеген (құбыл-малы) ставкасы – Нефиксированная (плавающая) ставка вознаграждения 532

Сыртқы бақылау – Внешний контроль 99

Сыртқы қарыз – Внешний заем 99

Сыртқы қауіпсіздік – Внешняя безопасность 99

Сыртқы сауда – Внешняя торговля 99

Сыртқы сауда алымы – Внешнеторговые сборы 98

Сыртқы сауда баж салығы – Внешнеторговые пошлины 98

Сыртқы сауда саясаты – Внешнеторговая политика 98

Сырттай байқау – Внешнее наблюдение 97

Сырттай байқау әкімшісі – Администратор внешнего наблюдения 24

Т

Табиғат жылнамасы – Летопись природы 384

Табиғи монополия – Естественная монополия 247

Табиғи ресурстарды геологиялық зерттеуге және оны өндіруге дайындық жұмысына арналған шығыстар бойынша шегерім және жер қойнауын пайдаланушының басқа да шегерімі – Вычеты по расходам на геологическое изучение и подготовительные работы к добыче природных ресурсов и другие вычеты недропользователя 128

Табиғи ресурстардың саркылуы – Истощение природных ресурсов 318

Табиғи ресурсты геологиялық зерттеуге және өндіруге дайындық

жұмысына жұмсалған шығысты, сондай-ақ жер қойнауын пайдаланушының басқа да шығысын түзетуден түсетін табыс – Доход от корректировки расходов на геологическое изучение и подготовительные работы к добыче природных ресурсов, а также других расходов недропользователей 203

Табыс – Доход 199

Табысқа салынатын салық – Налоги на доходы 449

Табыстар мен шегерімдерді түзету – Корректировка доходов и вычетов 362

Табысты ауыстыру коэффициенті – Коэффициент замещения дохода 371

Табысты төлеу – Выплата дохода 119

Табысы аз тұлғалар – Малообеспеченные 406

Табысы аздар – Малоимущие 406

Тағылық – Вандализм 80

Талап ету құқығын басқаға беруден түсетін табыс – Доход от уступки права требования 208

Танбалау – Маркировка 407

Тапсырыс беруші – Заказчик 259

Тарату қоры – Ликвидационный фонд 387

Тарату сатысында тұрған салық төлеуші – Налогоплательщик, находящийся на стадии ликвидации 496

Тарихи-мәдени мұра – Историкокультурное наследие 317

Тарифтік реттеу шаралары – Меры тарифного регулирования 417

Тарихи шығындар – Исторические затраты 317

Тасымалдаушының жолаушы алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі – Гражданско-пра-

вовая ответственность перевозчика перед пассажирами 162

Тау-кендік бөлу – Горный отвод 137

Тауар таңбасын немесе тауар шығарылған жердің атауын пайдалану – Использование товарного знака или наименования места происхождения товара 316

Тауар таңбасының немесе тауар шығарылған жердің атауын пайдалану құқығының иесі – Владелец товарного знака или права пользования наименованием места происхождения товара 94

Тауар шығарылған жердің атауы – Наименование места происхождения товара 437

Тауар чектерінің кітабы – Книга товарных чеков 334

Тауарды әкетуге және әкелуге мемлекеттік монополия – Государственная монополия на вывоз и ввоз товаров 142

Тауарды, жұмысты және қызметті сатып алудың жылдық бағдарламасы – Годовая программа закупы товаров, работ и услуг 135

Тауарды, жұмысты, қызмет көрсетулерді өткізу орны – Место реализации товара, работы, услуги 423

Тауарды өткізу бойынша айналым жасау күні – Дата совершения оборота по реализации товаров 167

Тауарлар мен көлік құралдарын жіберу – Выпуск товаров и транспортных средств 120

Тауарлар мен қызметтердің халықаралық сыныптамасы – Международная классификация товаров и услуг 412

Тауарларды өткізуші тұлға – Лицо, перемещающее товары 394

Тауарлардың импорты – Импорт товаров 287

Тәртіптік жаза – Дисциплинарное взыскание 185

Тәртіптік теріс қылық – Дисциплинарный проступок 185

Тәуелді агент – Зависимый агент 255

Тәуелсіз агент – Независимый агент 515

Тәуелсіз директор – Независимый директор 515

Тегін медициналық көмектің кепілді көлемі – Гарантированный объем бесплатной медицинской помощи 131

Темекі бұйымының маркасы – Марка табачных изделий 407

Темекі емес компонент – Не табачный компонент 510

Темір жол көлігі – Железнодорожный транспорт 250

Темір жол көлігінің қажетіне арналған жер – Земли для нужд железнодорожного транспорта 275

Темір жол қатынасы – Железнодорожное сообщение 249

Темір жол станциясы – Железнодорожная станция 249

Темір жолдар – Железнодорожные пути 250

Теңіз – Море 435

Теңіздегі мұнай операциялары – Нефтяные операции на море 533

Теңізді ластау – Загрязнение моря 256

Тиімді басқару орны (нақты басқару органның орналасқан жері) – Место эффективного управления (местонахождение фактического органа управления) 423

Теріс бағамдық айырма сомасының оң бағамдық айырма сомасынан

- асып кетуін шегеру – Вычет превышения суммы отрицательной курсовой разницы над суммой положительной курсовой разницы 123-124
- Тиімсіз пайдалану – Неэффективное использование 534
- Тиімділікті бақылау – Контроль эффективности 353
- Толық емес отбасы – Неполная семья 529
- Тотализатор немесе букмекер кеңсесінің кассасы – Касса тотализатора или букмекерской конторы 328
- Төлем – Выплаты 119
- Төлем балансы – Баланс платежей 51
- Төлем карточкаларының ұлттық банкаралық жүйесі – Национальная межбанковская система платежных карточек 503
- Төлем көзінен салық салынбайтын табыстар – Доходы, не облагаемые у источника выплаты 229
- Төлем қабілетсіздігі – Неплатежеспособность 529
- Төлемақының базалық ставкасы – Базовая ставка платы 48
- Төлемақының түрлері – Виды платы 90
- Төленбеген капитал – Капитал непоплаченный 324
- Төленген капитал – Капитал оплаченный 324
- Төленген күмәнді міндеттемелер бойынша шегерім – Вычет по выплаченным сомнительным обязательствам 121
- Төленген мемлекеттік баж сомаларын қайтару – Возврат уплаченных сумм государственной пошлины 107
- Төтенше жағдай аймағы – Зона чрезвычайной ситуации 279
- Төтенше жағдайларды жою – Ликвидация чрезвычайных ситуаций 387
- Төтенше жағдайларды жою кезіндегі шұғыл жұмыстар – Неотложные работы при ликвидации чрезвычайных ситуаций 525
- Трансферттік баға белгілеу кезіндегі бақылау – Контроль при трансфертном ценообразовании 352
- Туынды қаржы құралдары бойынша табыс (свопты қоспағанда) – Доход по производным финансовым инструментам (за исключением свопа) 210
- Тұлға – Лицо 394
- Тұлғаның тіршілік етуіне қолайлы жағдайлар – Благоприятные условия жизнедеятельности человека 64
- Тұрақты емес рейс – Нерегулярный рейс 531
- Тұрғылықты жері – Место жительства 422
- Тұрғын алаң – Жилая площадь 251
- Тұрғын емес үй-жай – Нежилое помещение 515
- Тұрғын үй – Жилище 251
- Тұрғын үй (тұрғын жай) – Жилой дом (жилое здание) 254
- Тұрғын үй кооперативі (тұрғын үй-құрылыс кооперативі) – Жилищный кооператив (жилищно-строительный кооператив) 253
- Тұрғын үй қарызы – Жилищный заем 252
- Тұрғын үй қоры – Жилищный фонд 253
- Тұрғын үй құрылысы жинақ ақшасы – Жилищные строительные сбережения 252
- Тұрғын үй құрылысы жинақ ақшасына салым – Вклад в жилищные строительные сбережения 93

Тұрғын үй құрылысы жинақ ақшасының салымшысы – Вкладчик жилищных строительных сбережений 94

Тұрғын үй құрылысы жинақ банкі – Жилищный строительный сберегательный банк 253

Тұрғын үй құрылысы жинақ банкінің сыйақысы – Вознаграждение жилищного строительного сберегательного банка 110

Тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу – Долевое участие в жилищном строительстве 192

Тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу туралы келісімшарт бойынша талап ету құқығын беру жолымен бұрын сатып алынған, тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу туралы келісімшарт бойынша тұрғынжайдағы үлесті талап ету құқығын беруден түскен табыс – Доход от уступки права требования доли в жилом здании по договору о долевом участии в жилищном строительстве, ранее приобретенного путем уступки права требования по договору о долевом участии в жилищном строительстве 209

Тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу туралы келісімшарт бойынша тұрғын жай – Жилое здание по договору о долевом участии в жилищном строительстве 254

Тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу туралы келісімшарт бойынша тұрғынжайдағы үлесті талап ету құқығын беруден түскен табыс – Доход от уступки права требования доли в жилом здании по договору о долевом участии в жилищном строительстве 208

Тұрғын үй-жай (пәтер) – Жилое помещение (квартира) 254

Тұрғын үйді жалдау (жалға беру) – Наем (аренда) жилища 436

Тұрғын үйдін тұрғын емес алаңы – Нежилая площадь жилища 514

Тұрмысы қолайсыз отбасы – Неблагополучная семья 510

Тұтынылмайтын заттар – Непотребляемые вещи 529

Түзету – Корректировка 360

Түпкілікті қарыз алушылар – Конечный заемщик 343

Түпкілікті нәтиже – Конечный результат 343

Түсім – Выручка 120

Тынығу уақыты – Время отдыха 113

Тікелей салықтың түрлері – Виды прямых налогов 91

Тіркелген активтердің шығып қалуы – Выбытие фиксированных активов 166

Тіркелген салық бойынша декларация – Декларация по фиксированному налогу 175

Тіркелген салықтың салық кезеңі – Налоговый период фиксированного налога 493

Тіркеу куәлігінің иесі – Владелец регистрационного свидетельства 94

У

Уағдаласушы тарап – Договаривающаяся сторона 191

Уақытша бос бюджет ақшасы – Временно свободные бюджетные деньги 112

Уақытша жер пайдаланушылар – Временные землепользователи 112

Уақытша өтемдік тариф – Временный компенсирующий тариф 112

Уақытша төмендету коэффициенті – Временный понижающий коэффициент 113
Уақытша тұрғындар – Временные жильцы 112

Ұ

Ұжымдық келісімшарт – Коллективный договор 335
Ұжымдық тауар таңбасы – Коллективный товарный знак 335
Ұзақ мерзімді кезең – Долгосрочный период 192
Ұзақ мерзімді өзара шарт – Долгосрочный контракт 192
Ұзаққа созылған жұмыссыздық – Длительная безработица 185
Ұлттық байлық – Национальное богатство 504
Ұлттық валюта – Национальная валюта 503
Ұлттық жер пайдаланушылар – Национальные землепользователи 505
Ұлттық қауіпсіздік тұжырымдамасы – Концепция национальной безопасности 357
Ұлттық мәдени игілік – Национальное культурное достояние 505
Ұлттық мәдени игілік объектілерінің мемлекеттік тізілімі – Государственный реестр объектов национального культурного достояния 158
Ұлттық мерекелер – Национальные праздники 506
Ұлттық мұрағат қоры – Национальный архивный фонд 507
Ұлттық почта желісі – Национальная почтовая сеть 504
Ұлттық санақ – Национальная перепись 504
Ұлттық спорт түрлері – Национальные виды спорта 505

Ұлттық стандарт – Национальный стандарт 508
Ұлттық тасымалдаушы – Национальный перевозчик 508
Ұлттық темір жол компаниясы – Национальная железнодорожная компания 503
Ұлттық холдинг – Национальный холдинг 509
Ұлттық электр желісі – Национальная электрическая сеть 504
Ұлы отан соғысының мүгедектері – Инвалиды великой отечественной войны 289
Ұрлық – Кража 371
Ұтыс – Выигрыш 117
Ұтыссыз ойын автоматы – Игровой автомат без выигрыша 280
Ұтыстар – Выигрыши 117
Ұшу жарамдылығы – Летная годность 384
Ұшу жарамдылығының нормалары – Нормы летной годности 537

Ү

Үй іргесіндегі жер учаскелеріне салынатын базалық салық ставкалары – Базовые налоговые ставки на придомовые земельные участки 49
Үй-жайлар иелерінің кооперативі – Кооператив собственников помещений 358
Үкіметтік борыш лимиті – Лимит правительственного долга 389
Үкіметтік емес ұйым – Неправительственная организация 529
Үлгілік өзара шарт – Модельный контракт 431
Үлескер – Дольщик 195
Үстем (монополиялық) жағдай – Доминирующее (монопольное) положение 195

Үстеме бақылау – Встречный контроль 115

Үстеме пайда салығы – Налог на сверхприбыль 447

Үстеме пайда салығы бойынша декларация – Декларация по налогу на сверхприбыль 174

Үстеме пайда салығының салық кезені – Налоговый период налога на сверхприбыль 492

Үстеме пайда салығының салық салынатын табыс – Налогооблагаемый доход налога на сверхприбыль 495

Ф

Филиал, өкілдік ашпай, қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент емес заңды тұлғаның орналасқан жері – Местонахождение юридического лица-нерезидента, осуществляющего деятельность через постоянное учреждение без открытия филиала, представительства 418

Х

Халық көркем шығармашылығы – Народное художественное творчество 498

Халықаралық аукцион – Аукцион международный 43

Халықаралық әуежай – Аэропорт международный 47

Халықаралық әуемен тасымалдау – Международная воздушная перевозка 412

Халықаралық байланыс жолы – Международная линия связи 413

Халықаралық келісімшарт жасасу – Заключение международного договора 260

Халықаралық маңызы бар автокөлік жолдары – Автомобильные дороги международного значения 16

Халықаралық маңызы бар сулы-батпақты алқаптар – Водно-болотные угодья, имеющие международное значение 102

Халықаралық спорт жарыстары – Международные спортивные соревнования 415

Халықаралық стандарт – Международный стандарт 416

Халықаралық тасымалдау – Международная перевозка 413

Халықаралық тасымалдау басталған жер – Место начала международной перевозки 422

Халықаралық тасымалдауға салық салу – Налогообложение международных перевозок 496

Халықаралық телефон байланысы – Международная телефонная связь 414

Халықаралық террористік іс-әрекет – Международная террористическая деятельность 414

Халықаралық ұйым – Международная организация 413

Халықаралық туризм – Международный туризм 416

Халықаралық ұшу – Международный полет 416

Халықаралық іскерлік операция – Международная деловая операция 412

Хош иістендіруші – Ароматизатор 40

Ч

Чек беру – Выдача чека 116

Ш

Шағым – Жалоба 248
Шағын автобус – Микроавтобус 426
Шарап – Вино 92
Шарап материалы – Виноматериал 92
Шаруа және басқа да қоныстар – Крестьянские и иные поселения 374
Шаруа (фермерлік) қожалығы – Крестьянское (фермерское) хозяйство 374
Шегерім – Вычет 120
Шегерімге жатпайтын шығындар – Затраты, не подлежащие вычету 265
Шегерімдер – Вычеты 127
Шет елдердегі мекемелер – Заграничные учреждения 256
Шетел азаматтары – Иностранные граждане 303
Шетел валютасы – Иностранная валюта 303
Шетелдік авиакомпаниялар – Иностранная авиакомпания 303
Шетелдік банктер – Иностранные банки 303
Шетелдік жер пайдаланушылар – Иностранные землепользователи 304
Шетелдік жұмыс күшін тартуға арналған квота – Квота на привлечение иностранной рабочей силы 331
Шетелдік мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаз – Иностранная государственная эмиссионная ценная бумага 303
Шетелдік салықты есепке жатқызу – Зачет иностранного налога 267
Шикі мұнай, газ конденсаты бойынша экспортқа рента салығын есептеу үшін салық базасы – Налоговая база для исчисления рентного налога на экспорт по сырой нефти, газовому конденсату 451

Шоғырландырылған баланс – Консолидированный баланс 346
Шоғырландырылған бюджет – Консолидированный бюджет 346
Шоғырландырылған тасымалдау – Консолидированная перевозка 346
Шығындар – Затраты 264

I

Ізгілік көмек – Гуманитарная помощь 165
Ірі акционер – Крупный акционер 376
Ірі көлемді және ауыр салмақты жүктер – Крупногабаритные и тяжеловесные грузы 376
Ірі көлемді көлік құралы – Крупногабаритное транспортное средство 375
Ірі салық төлеушілер мониторингі – Мониторинг крупных налогоплательщиков 433
Іссапар – Командировка 336
Іс-сапарда болу уақыты – Время нахождения в командировке 113
Ішкі бақылау – Внутренний контроль 100
Ішкі көші-қон – Внутренняя миграция 101
Ішкі қарыз – Внутренний заем 100
Ішкі құжаттар – Внутренние документы 99
Ішкі орта – Внутренняя среда 101
Ішкі сауда (ішкі сауда қызметі) – Внутренняя торговля (внутренняя торговая деятельность) 101
Ішкі су айдындары – Внутренние водоемы 99
Ішкі туризм – Внутренний туризм 101

Экологиялық таза өнім белгісі – Знак экологически чистой продукции 277

Экономикалық жоспарлау жөніндегі жергілікті уәкілетті орган – Местный уполномоченный орган по экономическому планированию 422

Экспорт жөніндегі агент – Агент экспортный 19

Экспортқа рента салығын төлеу бойынша декларация – Декларация по уплате рентного налога на экспорт 175

Экспортқа рента салығын төлеу бойынша салық кезеңі – Налоговый период по уплате рентного налога на экспорт 493

Электрондық ақпараттық ресурстарды, ақпараттық жүйелерді иеленуші

– Владелец электронных информационных ресурсов, информационных систем 95

Электрондық ақпараттық ресурстарды, ақпараттық жүйелерді қорғау – Защита электронных информационных ресурсов, информационных систем 268

Электрондық үкімет веб-порталы – Веб-портал электронного правительства 80

Электрондық цифрлық қолтаңбаның жабық кілті – Закрытый ключ электронной цифровой подписи 261

Эмиссиялық бағалы қағаздар шығару – Выпуск эмиссионных ценных бумаг 120

Эмиссиялық бағалы қағаздар шығарылымының күшін жою – Аннулирование выпуска эмиссионных ценных бумаг 38

Использованные литературы:

1. Конституция Республики Казахстан от 30 августа 1995г.
2. Бюджетный кодекс Республики Казахстан от 24 апреля 2004 года № 548.
3. Водный кодекс Республики Казахстан от 9 июля 2003 года № 481-II
4. Гражданский кодекс Республики Казахстан от 1 июля 1999 года № 409.
5. Земельный кодекс Республики Казахстан от 20 июня 2003 года № 442.
6. Кодекс Республики Казахстан о административных правонарушениях от 30 января 2001 года № 155.
7. Налоговый кодекс Республики Казахстан от 12 июня 2001 года № 209.
8. Таможенный кодекс Республики Казахстан от 5 апреля 2003 года № 401.
9. Трудовой кодекс Республики Казахстан от 15 мая 2007 года № 251.
10. Уголовный кодекс Республики Казахстан от 16 июля 1997 года № 167.
11. Экологический кодекс Республики Казахстан от 9 января 2007г. № 212.
12. Закон Республики Казахстан «О банках и банковской деятельности в РК» от 31 августа 1995 года № 2444.
13. Закон Республики Казахстан «О Банке развития Казахстана» от 25 апреля 2001 года № 178.
14. Закон Республики Казахстан «О банкротстве» от 21 января 1997 года № 67.
15. Закон Республики Казахстан «О безопасности дорожного движения» от 15 июля 1996 года № 29.
16. Закон Республики Казахстан «О борьбе с коррупцией» от 2 июля 1998 года № 267.
17. Закон Республики Казахстан «О браке и семье» от 17 декабря 1998 года № 321.
18. Закон Республики Казахстан «О бухгалтерском учете и финансовой отчетности» от 28 февраля 2007 года № 234.
19. Закон Республики Казахстан «О валютном регулировании и валютном контроле» от 13 июня 2005 года № 57.
20. Закон Республики Казахстан «О вексельном обращении в РК» от 28 апреля 1997 года № 97-I.
21. Закон Республики Казахстан «О взаимном страховании» от 5 июля 2006 года № 163.
22. Закон Республики Казахстан «О внутреннем водном транспорте» от 6 июля 2004 года № 574.

-
-
23. Закон Республики Казахстан «О воинской обязанности и воинской службе» от 8 июля 2005 года № 74.
  24. Закон Республики Казахстан «О геодезии и картографии» от 3 июля 2002 года № 332.
  25. Закон Республики Казахстан «О государственной адресной социальной помощи» от 17 июля 2001 года № 246.
  26. Закон Республики Казахстан «О Государственной границе РК» от 13 января 1993 года № 1873.
  27. Закон Республики Казахстан «О государственной молодежной политике в РК» от 7 июля 2004 года № 581.
  28. Закон Республики Казахстан «О государственной службе» от 23 июля 1999 года № 453.
  29. Закон Республики Казахстан «О государственной статистике» от 7 мая 1997 года № 98.
  30. Закон Республики Казахстан «О государственном контроле за оборотом отдельных видов оружия» от 30 декабря 1998 года № 339-І.
  31. Закон Республики Казахстан «О государственном материальном резерве» от 27 ноября 2000 года № 106-ІІ.
  32. Закон Республики Казахстан «О государственном мониторинге собственности в отраслях экономики, имеющих стратегическое значение» от 4 ноября 2003 года № 490.
  33. Закон Республики Казахстан «О государственном предприятии» от 19 июня 1995 года № 2335.
  34. Закон Республики Казахстан «О государственном регулировании гражданской авиации» от 15 декабря 2001 года № 271.
  35. Закон Республики Казахстан «О государственном регулировании производства и оборота отдельных видов нефтепродуктов» от 7 апреля 2003 года № 402.
  36. Закон Республики Казахстан «О государственном регулировании производства и оборота табачных изделий» от 12 июня 2003 года № 439.
  37. Закон Республики Казахстан «О государственном регулировании производства и оборота этилового спирта и алкогольной продукции» от 16 июля 1999 года № 429.
  38. Закон Республики Казахстан «О государственном регулировании развития агропромышленного комплекса и сельских территорий» от 8 июля 2005 года № 66.
  39. Закон Республики Казахстан «О государственном социальном заказе» от 12 апреля 2005 года № 36.
  40. Закон Республики Казахстан «О государственном специальном пособии лицам, работавшим на подземных и открытых горных работах, на работах с особо вредными и особо тяжелыми условиями труда» от 13 июля 1999 года № 414-І.
-
-

-
-
41. Закон Республики Казахстан «О государственных закупках» от 16 мая 2002 года № 321.
  42. Закон Республики Казахстан «О государственных пособиях семьям, имеющим детей» от 28 июня 2005 года № 63.
  43. Закон Республики Казахстан «О государственных секретах» от 15 марта 1999 года № 349.
  44. Закон Республики Казахстан «О государственных символах РК» от 4 июня 2007 года № 258.
  45. Закон Республики Казахстан «О Гражданской обороне» от 7 мая 1997 года № 100.
  46. Закон Республики Казахстан «О дипломатической службе РК» от 7 марта 2002 года № 299.
  47. Закон Республики Казахстан «О естественных монополиях» от 9 июля 1998 года № 272.
  48. Закон Республики Казахстан «О железнодорожном транспорте» от 8 декабря 2001 года № 266.
  49. Закон Республики Казахстан «О жилищных отношениях» от 16 апреля 1997 года № 94.
  50. Закон Республики Казахстан «О жилищных строительных сбережениях в РК» от 7 декабря 2000 года № 110-II.
  51. Закон Республики Казахстан «О занятости населения» от 23 января 2001 года № 149.
  52. Закон Республики Казахстан «О конкуренции и ограничении монополистической деятельности» от 7 июля 2006 года №173.
  53. Закон Республики Казахстан «О концессиях» от 7 июля 2006 года № 167.
  54. Закон Республики Казахстан «О кредитных товариществах» от 28 марта 2003 года № 400.
  55. Закон Республики Казахстан «О крестьянском (фермерском) хозяйстве» от 31 марта 1998 года № 214.
  56. Закон Республики Казахстан «О культуре» от 15 декабря 2006 года № 207.
  57. Закон Республики Казахстан «О лицензировании» от 11 января 2007 года № 214.
  58. Закон Республики Казахстан «О льготах и социальной защите участников, инвалидов Великой Отечественной войны и лиц, приравненных к ним» от 28 апреля 1995 года № 2247.
  59. Закон Республики Казахстан «О международных договорах РК» от 30 мая 2005 года № 54.
  60. Закон Республики Казахстан «О мерах защиты внутреннего рынка при импорте товаров» от 28 декабря 1998 года № 337-I.
  61. Закон Республики Казахстан «О местном государственном управлении в РК» от 23 января 2001 года № 148.
-
-

-
-
62. Закон Республики Казахстан «О миграции населения» от 13 декабря 1997 года № 204-І.
  63. Закон Республики Казахстан «О мобилизационной подготовке и мобилизации» от 16 июня 1997 года № 127.
  64. Закон Республики Казахстан «О науке» от 9 июля 2001 года № 225.
  65. Закон Республики Казахстан «О национальной безопасности РК» от 26 июня 1998 года № 233.
  66. Закон Республики Казахстан «О Национальном архивном фонде и архивах» от 22 декабря 1998 года № 326-І.
  67. Закон Республики Казахстан «О национальных реестрах идентификационных номеров» от 12 января 2007 года № 223.
  68. Закон Республики Казахстан «О недобросовестной конкуренции» от 9 июня 1998 года № 232.
  69. Закон Республики Казахстан «О недрах и недропользовании» от 27 января 1996 года № 2828.
  70. Закон Республики Казахстан «О некоммерческих организациях» от 16 января 2001 года № 142.
  71. Закон Республики Казахстан «О нефти» от 28 июня 1995 года № 2350.
  72. Закон Республики Казахстан «О нормативных правовых актах» от 24 марта 1998 года № 213.
  73. Закон Республики Казахстан «О пенсионном обеспечении в РК» от 20 июня 1997 года № 136.
  74. Закон Республики Казахстан «О платежах и переводах» от 29 июня 1998 года № 237.
  75. Закон Республики Казахстан «О порядке рассмотрения обращений физических и юридических лиц» от 12 января 2007 года № 221.
  76. Закон Республики Казахстан «О праздниках в РК» от 13 декабря 2001 года № 267.
  77. Закон Республики Казахстан «О Президенте РК» от 26 декабря 1995 года № 2733.
  78. Закон Республики Казахстан «О промышленной безопасности на опасных производственных объектах» от 3 апреля 2002 года № 314.
  79. Закон Республики Казахстан «О профилактике и ограничении табакокурения» от 10 июля 2002 года № 340.
  80. Закон Республики Казахстан «О почте» от 8 февраля 2003 года № 386.
  81. Закон Республики Казахстан «О реабилитации жертв массовых политических репрессий» от 14 апреля 1993 года.
  82. Закон Республики Казахстан «О регистрации залога движимого имущества» от 30 июня 1998 года № 254.
  83. Закон Республики Казахстан «О регулировании торговой деятельности» от 12 апреля 2004 года № 544.
-
-

-
-
84. Закон Республики Казахстан «О рекламе» от 19 декабря 2003 года № 508.
  85. Закон Республики Казахстан «О рынке ценных бумаг» от 2 июля 2003 года № 461.
  86. Закон Республики Казахстан «О санитарно-эпидемиологическом благополучии населения» от 4 декабря 2002 года № 361.
  87. Закон Республики Казахстан «О связи» от 5 июля 2004 года № 567.
  88. Закон Республики Казахстан «О сельской потребительской кооперации в РК» от 21 июля 1999 года № 450-1.
  89. Закон Республики Казахстан «О сельском потребительском кооперативе водопользователей» от 8 апреля 2003 года № 404.
  90. Закон Республики Казахстан «О сельскохозяйственных товариществах и их ассоциациях (союзах)» от 25 декабря 2000 года № 133-II.
  91. Закон Республики Казахстан «О системе здравоохранения» от 4 июня 2003 года № 430.
  92. Закон Республики Казахстан «О социальной защите граждан, пострадавших вследствие ядерных испытаний на Семипалатинском испытательном ядерном полигоне» от 18 декабря 1992 года № 1787.
  93. Закон Республики Казахстан «О социальной защите инвалидов в РК» от 13 апреля 2005 года № 39.
  94. Закон Республики Казахстан «О средствах массовой информации» от 23 июля 1999 года № 451.
  95. Закон Республики Казахстан «О статусе столицы РК» от 20 мая 1998 года № 230.
  96. Закон Республики Казахстан «О страховой деятельности» от 18 декабря 2000 года № 126.
  97. Закон Республики Казахстан «О товариществах с ограниченной и дополнительной ответственностью» от 22 апреля 1998 года № 220.
  98. Закон Республики Казахстан «О товарных биржах» от 7 апреля 1995 года № 2170.
  99. Закон Республики Казахстан «О товарных знаках, знаках обслуживания и наименования мест происхождения товаров» от 26 июля 1999 года № 456.
  100. Закон Республики Казахстан «О торговом мореплаваннии» от 17 января 2002 года № 284.
  101. Закон Республики Казахстан «О туристской деятельности в РК» от 13 июня 2001 года № 211.
  102. Закон Республики Казахстан «О финансовом лизинге» от 5 июля 2000 года № 78.
  103. Закон Республики Казахстан «О Фонде гарантирования страховых выплат» от 3 июня 2003 года № 423.
  104. Закон Республики Казахстан «О частном предпринимательстве» от 31 января 2006 года № 124.
-
-

-
-
105. Закон Республики Казахстан «О чрезвычайных ситуациях природного и техногенного характера» от 5 июля 1996 года № 19.
  106. Закон Республики Казахстан «О языках в РК» от 11 июля 1997 года № 151.
  107. Закон Республики Казахстан «Об аварийно-спасательных службах и статусе спасателей» от 27 марта 1997г. № 87.
  108. Закон Республики Казахстан «Об автомобильном транспорте» от 4 июля 2003 года № 476.
  109. Закон Республики Казахстан «Об автомобильных дорогах» от 17 июля 2001 года № 245.
  110. Закон Республики Казахстан «Об авторском праве и смежных правах» от 10 июня 1996 года № 6.
  111. Закон Республики Казахстан «Об адвокатской деятельности» от 5 декабря 1997 года № 195.
  112. Закон Республики Казахстан «Об административно-территориальном устройстве РК» от 8 декабря 1993 года № 2572.
  113. Закон Республики Казахстан «Об административных процедурах» от 27 ноября 2000 года № 107.
  114. Закон Республики Казахстан «Об акционерных обществах» от 13 мая 2003 года № 415.
  115. Закон Республики Казахстан «Об амнистии в связи с легализацией имущества» от 5 июля 2006 года № 157.
  116. Закон Республики Казахстан «Об антидемпинговых мерах» от 13 июля 1999 года № 421.
  117. Закон Республики Казахстан «Об архитектурной, градостроительной и строительной деятельности в РК» от 16 июля 2001 года № 242.
  118. Закон Республики Казахстан «Об аудиторской деятельности» от 20 ноября 1998 года № 304.
  119. Закон Республики Казахстан «Об игорном бизнесе» от 12 января 2007 года № 219.
  120. «Об Инвестиционном фонде Казахстана» от 6 июля 2004 года № 575.
  121. Закон Республики Казахстан «Об инвестиционных фондах» от 7 июля 2004 года № 576.
  122. Закон Республики Казахстан «Об инвестициях» от 8 января 2003 года № 373.
  123. Закон Республики Казахстан «Об информатизации» от 11 января 2007 года № 217.
  124. Закон Республики Казахстан «Об исполнительном производстве и статусе судебных исполнителей» от 30 июня 1998 года № 253.
  125. Закон Республики Казахстан «Об использовании воздушного пространства и деятельности авиации РК» от 20 декабря 1995 года № 2697.
-
-

-
-
126. Закон Республики Казахстан «Об обороне и Вооруженных Силах РК» от 7 января 2005 года № 29.
  127. Закон Республики Казахстан «Об образовании» от 7 июня 1999 года № 389.
  128. Закон Республики Казахстан «Об обязательном гарантировании депозитов, размещенных в банках второго уровня РК» от 7 июля 2006 года № 169.
  129. Закон Республики Казахстан «Об обязательном социальном страховании» от 25 апреля 2003 года № 405-II.
  130. Закон Республики Казахстан «Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев транспортных средств» от 1 июля 2003 года № 446.
  131. Закон Республики Казахстан «Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности перевозчика перед пассажирами» от 1 июля 2003 года № 444.
  132. Закон Республики Казахстан «Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности работодателя за причинение вреда жизни и здоровью работника при исполнении им трудовых (служебных) обязанностей» от 7 февраля 2005 года № 30.
  133. Закон Республики Казахстан «Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности частных нотариусов» от 11 июня 2003 года № 435.
  134. Закон Республики Казахстан «Об особо охраняемых природных территориях» от 7 июля 2006 года № 175.
  135. Закон Республики Казахстан «Об оценочной деятельности в РК» от 30 ноября 2000 года № 109.
  136. Закон Республики Казахстан «Об электронном документе и электронной цифровой подписи» от 7 января 2003 года № 370.
  137. Закон Республики Казахстан «Патентный закон РК» от 16 июля 1999 года № 427.
  138. А.И.Худяков, Г.М. Бродский «Теория налогообложения». Алматы. «Норма -К» 2002 г.
  139. Умбиталиев А.Д., Керимбек Г.Е. русско-казахский словарь «Налого и налогообложение». Алматы. Экономика.2008.
  140. Финансовый экономический словарь Алматы. Экономика.2006.

Қолданылған әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы. 1995ж. 30 тамыз.
  2. Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 24 сәуірдегі № 548 Бюджет кодексі.
-
-

-
-
3. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 9 шілдедегі № 481-II Су кодексі.
  4. Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 1 шілдедегі № 409 Азаматтық кодексі.
  5. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 20 маусымдағы № 442 Жер кодексі.
  6. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 30 қаңтардағы №155 Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексі.
  7. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 12 маусымдағы № 209 Салық кодексі.
  8. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 5 сәуірдегі № 401 Кеден кодексі.
  9. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 15 мамырдағы № 251 Еңбек кодексі.
  10. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 16 шілдедегі № 167 Қылмыстық кодексі.
  11. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 9 қаңтардағы № 212 Экология кодексі.
  12. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 31 тамыздағы № 2444 «ҚР банктер және банк қызметі туралы» Заңы.
  13. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 25 сәуірдегі № 178 «Қазақстанның Даму Банкі туралы» Заңы.
  14. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 21 қаңтардағы № 67 «Банкроттық туралы» Заңы.
  15. Қазақстан Республикасының 1996 жылғы 15 шілдедегі № 29 «Жол жүрісі қауіпсіздігі туралы» Заңы.
  16. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 2 шілдедегі № 267 «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заңы.
  17. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 17 желтоқсандағы № 321 «Неке және отбасы туралы» «Неке және отбасы туралы» Заңы.
  18. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 28 ақпандағы № 234 «Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы» Заңы.
  19. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 13 маусымдағы № 57 «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» Заңы.
  20. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 28 сәуірдегі № 97-I «ҚР вексель айналысы туралы» Заңы.
  21. Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 5 шілдедегі № 163 «Өзара сақтандыру туралы» Заңы.
  22. Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 6 шілдедегі № 574 «Ішкі су көлігі туралы» Заңы.
  23. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 8 шілдедегі № 74 «Әскери міндеттілік және әскери қызмет туралы» Заңы.
-
-

-
24. Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 3 шілдедегі № 332 «Геодезия және картография туралы» Заңы.
  25. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 17 шілдедегі № 246 «Мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек туралы» Заңы.
  26. Қазақстан Республикасының 1993 жылғы 13 қаңтардағы № 1873 «ҚР Мемлекеттік шекарасы туралы» Заңы.
  27. Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 7 шілдедегі № 581 «ҚР мемлекеттік жастар саясаты туралы» Заңы.
  28. Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 23 шілдедегі № 453 «Мемлекеттік қызмет туралы» Заңы.
  29. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 7 мамырдағы № 98 «Мемлекеттік статистика туралы» Заңы.
  30. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 30 желтоқсандағы № 339-І «Жекелеген қару түрлерінің айналымына мемлекеттік бақылау жасау туралы» Заңы.
  31. Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік материалдық резерв туралы» 2000 жылғы 27 қарашадағы № 106-ІІ Заңы.
  32. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 4 қарашадағы № 490 «Экономиканың стратегиялық маңызы бар салаларындағы меншіктің мемлекеттік мониторингі туралы» Заңы.
  33. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 19 маусымдағы № 2335 «Мемлекеттік кәсіпорын туралы» Заңы.
  34. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 15 желтоқсандағы № 271 «Азаматтық авиацияны мемлекеттік реттеу туралы» Заңы.
  35. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 7 сәуірдегі № 402 «Мұнай өнімдерінің жекелеген түрлерін өндіруді және олардың айналымын мемлекеттік реттеу туралы» Заңы.
  36. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 12 маусымдағы № 439 «Темекі өнімдерінің өндірілуі мен айналымын мемлекеттік реттеу туралы» Заңы.
  37. Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 16 шілдедегі № 429 «Этил спирті мен алкоголь өнімінің өндірілуін және айналымын мемлекеттік реттеу туралы» Заңы.
  38. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 8 шілдедегі № 66 «Агрөнеркәсіптік кешені және ауылдық аумақтарды дамытуды мемлекеттік реттеу туралы» Заңы.
  39. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 12 сәуірдегі № 36 «Мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс туралы» Заңы.
  40. Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 13 шілдедегі № 414-І «Жер асты және ашық кен жұмыстарында, еңбек жағдайлары ерекше зиянды және ерекше ауыр жұмыстарда істеген адамдарға берілетін мемлекеттік арнайы жәрдемақы туралы» Заңы.
-

-
41. Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 16 мамырдағы № 321 «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңы.
  42. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 28 маусымдағы № 63 «Балалы отбасыларға берілетін мемлекеттік жәрдемақылар туралы» Заңы.
  43. Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 15 наурыздағы № 349 «Мемлекеттік құпиялар туралы» Заңы.
  44. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 4 маусымдағы № 258 «ҚР мемлекеттік нышандары туралы» Заңы.
  45. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 7 мамырдағы № 100 «Азаматтық қорғаныс туралы» Заңы.
  46. Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 7 наурыздағы № 299 «ҚР дипломатиялық қызметі туралы» Заңы.
  47. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 9 шілдедегі № 272 «Табиғи монополиялар туралы» Заңы.
  48. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 8 желтоқсандағы № 266 «Темір жол көлігі туралы» Заңы.
  49. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 16 сәуірдегі № 94 «Тұрғын үй қатынастары туралы» Заңы.
  50. Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 7 желтоқсандағы № 110-II «ҚР тұрғын үй құрылысы жинақ ақшасы туралы» Заңы.
  51. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы № 149 «Халықты жұмыспен қамту туралы» Заңы.
  52. Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 7 шілдедегі № 173 «Бәсеке және монополистік қызметті шектеу туралы» Заңы.
  53. Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 7 шілдедегі № 167 «Концессиялар туралы» Заңы.
  54. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 28 наурыздағы № 400 «Несілік серіктестіктер туралы» Заңы.
  55. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 31 наурыздағы № 214 «Шаруа (фермер) қожалығы туралы» Заңы.
  56. Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 15 желтоқсандағы № 207 «Мәдениет туралы» Заңы.
  57. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 11 қаңтардағы № 214 «Лицензиялау туралы» Заңы.
  58. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 28 сәуірдегі № 2247 «Ұлы Отан соғысының қатысушылары мен мүгедектеріне және соларға теңестірілген адамдарға берілетін жеңілдіктер мен оларды әлеуметтік қорғау туралы» Заңы.
  59. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 30 мамырдағы № 54 «ҚР халықаралық шарттары туралы» Заңы.
  60. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 28 желтоқсандағы № 337-
-

-
-
- І «Тауарлар импорты жағдайында ішкі нарықты қорғау шаралары туралы» Заңы.
61. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы № 148 «ҚР жергілікті мемлекеттік басқару туралы» Заңы.
  62. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 13 желтоқсандағы № 204-І «Халықтың көші-қон туралы» Заңы.
  63. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 16 маусымдағы № 127 «Жұмылдыру дайындығы мен жұмылдыру туралы» Заңы.
  64. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 9 шілдедегі № 225 «Ғылым туралы» Заңы.
  65. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 26 маусымдағы № 233 «ҚР Ұлттық қауіпсіздігі туралы» Заңы.
  66. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 22 желтоқсандағы № 326-І «Ұлттық мұрағат қоры және мұрағаттар туралы» Заңы.
  67. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 12 қаңтардағы № 223 «Сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімдері туралы» Заңы.
  68. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 9 маусымдағы № 232 «Жосықсыз бәсеке туралы» Заңы.
  69. Қазақстан Республикасының 1996 жылғы 27 қаңтардағы № 2828 «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Заңы.
  70. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 16 қаңтардағы № 142 «Коммерциялық емес ұйымдар туралы» Заңы.
  71. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 28 маусымдағы № 2350 «Мұнай туралы» Заңы.
  72. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 24 наурыздағы № 213 «Нормативтік құқықтық актілер туралы» Заңы.
  73. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 20 маусымдағы № 136 «ҚР зейнетақымен қамсыздандыру туралы» Заңы.
  74. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 29 маусымдағы № 237 «Ақша төлемі мен аударымы туралы» Заңы.
  75. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 12 қаңтардағы № 221 «Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы» Заңы.
  76. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 13 желтоқсандағы № 267 «ҚР мерекелер туралы» Заңы.
  77. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 26 желтоқсандағы № 2733 «ҚР Президенті туралы» Заңы.
  78. Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 3 сәуірдегі № 314 «Қауіпті өндірістік объектілердегі өнеркәсіптік қауіпсіздік туралы» Заңы.
  79. Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 10 шілдедегі № 340 «Темекі шегушіліктің алдын алу және оны шектеу туралы» Заңы.
  80. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 8 ақпандағы № 386 «Пошта туралы» Заңы.
-
-

-
-
81. Қазақстан Республикасының 1993 жылғы 14 сәуірдегі «Жаппай қуғын-сүргіндер құрбандарын ақтау туралы» Заңы.
  82. Қазақстан Республикасының «Жылжымалы мүлік кепілін тіркеу туралы» 1998 жылғы 30 маусымдағы № 254 Заңы.
  83. Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 12 сәуірдегі № 544 «Сауда қызметін реттеу туралы» Заңы.
  84. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 19 желтоқсандағы № 508 «Жарнама туралы» Заңы.
  85. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 2 шілдедегі № 461 «Бағалы қағаздар нарығы туралы» Заңы.
  86. Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 4 желтоқсандағы № 361 «Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы туралы» Заңы.
  87. Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 5 шілдедегі № 567 «Байланыс туралы» Заңы.
  88. Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 21 шілдедегі № 450-І «ҚР селолық тұтыну кооперациясы туралы» Заңы.
  89. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 8 сәуірдегі № 404 «Су пайдаланушылардың ауылдық тұтыну кооперативі туралы» Заңы.
  90. Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 25 желтоқсандағы № 133-ІІ «Ауыл шаруашылық серіктестіктері және олардың қауымдастықтары (одақтары) туралы» Заңы.
  91. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 4 маусымдағы № 430 «Денсаулық сақтау жүйесі туралы» Заңы.
  92. Қазақстан Республикасының 1992 жылғы 18 желтоқсандағы № 1787 «Семей ядролық сынақ полигонындағы ядролық сынақтардың салдарынан зардап шеккен азаматтарды әлеуметтік қорғау туралы» Заңы.
  93. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 13 сәуірдегі № 39 «ҚР мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы» Заңы.
  94. Қазақстан Республикасының «Бұқаралық ақпарат құралдары туралы» 1999 жылғы 23 шілдедегі № 451 Заңы.
  95. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 20 мамырдағы № 230 «ҚР астанасының мәртебесі туралы» Заңы.
  96. Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 18 желтоқсандағы № 126 «Сақтандыру қызметі туралы» Заңы.
  97. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 22 сәуірдегі № 220 «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Заңы.
  98. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 7 сәуірдегі № 2170 «Тауар биржалары туралы» Заңы.
  99. Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 26 шілдедегі № 456 «Та-
-
-

-
- уар таңбалары, қызмет көрсету таңбалары және тауар шығарылған жерлердің атаулары туралы» Заңы.
100. Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 17 қаңтардағы № 284 «Сауда мақсатында теңізде жүзу туралы» Заңы.
  101. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 13 маусымдағы № 211 «ҚР туристік қызмет туралы» Заңы.
  102. Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 5 шілдедегі № 78 «Қаржы лизингі туралы» Заңы.
  103. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 3 маусымдағы № 423 «Сактандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры туралы» Заңы.
  104. Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 31 қаңтардағы №124 «Жеке кәсіпкерлік туралы» Заңы.
  105. Қазақстан Республикасының 1996 жылғы 5 шілдедегі № 19 «Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туралы» Заңы.
  106. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 11 шілдедегі № 151 «ҚР тіл туралы» Заңы.
  107. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 27 наурыздағы № 87 «Авариялық-құтқару қызметі және құтқарушылардың мәртебесі туралы» Заңы.
  108. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 4 шілдедегі № 476 «Автокөлік көлігі туралы» Заңы.
  109. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 17 шілдедегі № 245 «Автокөлік жолдары туралы» Заңы.
  110. Қазақстан Республикасының 1996 жылғы 10 маусымдағы № 6 «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» Заңы.
  111. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 5 желтоқсандағы № 195 «Адвокаттық қызмет туралы» Заңы.
  112. Қазақстан Республикасының 1993 жылғы 8 желтоқсандағы № 2572 «ҚР әкімшілік-аумақтық құрылысы туралы» Заңы.
  113. Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 27 қарашадағы № 107 «Әкімшілік рәсімдер туралы» Заңы.
  114. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 13 мамырдағы № 415 «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңы.
  115. Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 5 шілдедегі № 157 «Мүлікті жария етуге байланысты рақымшылық жасау туралы» Заңы.
  116. Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 13 шілдедегі № 421 «Демпингке қарсы шаралар туралы» Заңы.
  117. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 16 шілдедегі № 242 «ҚР сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы» Заңы.
  118. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 20 қарашадағы № 304 «Аудиторлық қызмет туралы» Заңы.
-

-
-
119. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 12 қаңтардағы № 219 «Ойын бизнесі туралы» Заңы.
  120. Қазақстан Республикасының «Қазақстан инвестициялық қоры туралы» 2004 жылғы 6 шілдедегі № 575 Заңы.
  121. Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 7 шілдедегі № 576 «Инвестициялық қорлар туралы» Заңы.
  122. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 8 қаңтардағы № 373 «Инвестициялар туралы» Заңы.
  123. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 11 қаңтардағы № 217 «Ақпараттандыру туралы» Заңы.
  124. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 30 маусымдағы № 253 «Атқарушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы» Заңы.
  125. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 20 желтоқсандағы № 2697 «ҚР әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы» Заңы.
  126. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 7 қаңтардағы № 29 «ҚР қорғанысы және Қарулы Күштері туралы» Заңы.
  127. Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 7 маусымдағы № 389 «Білім беру туралы» Заңы.
  128. Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 7 шілдедегі № 169 «ҚР екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған салымдарға міндетті кепілдік беру туралы» Заңы.
  129. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 25 сәуірдегі № 405-II «Міндетті элеуметтік сақтандыру туралы» Заңы.
  130. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 1 шілдедегі № 446 «Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Заңы.
  131. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 1 шілдедегі № 444 «Тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Заңы.
  132. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 7 ақпандағы № 30 «Қызметкер еңбек (қызмет) міндеттерін атқарған кезде оның өмірі мен денсаулығына зиян келтіргені үшін жұмыс берушінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Заңы.
  133. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 11 маусымдағы № 435 «Жеке нотариустардың азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Заңы.
  134. Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 7 шілдедегі № 175 «Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы» Заңы.
  135. Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 30 қарашадағы №109 «ҚР бағалау қызметі туралы» Заңы.
-
-

-
-
136. Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 7 қаңтардағы № 370 «Электрондық құжат және электрондық цифрлық қолтаңба туралы» Заңы.
  137. Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 16 шілдедегі № 427 «ҚР Патент заңы» Заңы.
  138. Үмбеталиев А.Д., Керімбек Ғ.Е. «Салық және салық салу» Оқулық. Алматы. Экономика.2006ж.
  139. Аяпова Ж.М., Арынов Е.М. «Іскер адамның орысша-қазақша экономикалық түсіндірме сөздігі» Алматы. 1993ж.
  140. «Орысша-ағылшынша-қазақша қаржы-банк сөздігі» Алматы. Издатмаркет. 2006ж.
  141. Қаржы-экономикалық сөздік Алматы. Экономика.2007ж.

СОДЕРЖАНИЕ

Автордан	3
От автора.....	4
Пікір	5
Отзыв.....	7
Салық туралы даналық сөздер	9
А.....	11
Б.....	48
В.....	75
Г.....	130
Д.....	166
Е.....	240
Ж.....	249
З.....	255
И.....	280
К.....	319
Л.....	381
М.....	404
Н.....	436
Алфавиттік көрсеткіш / Алфавитный указатель.....	539
Использованные литературы	570

КЕРІМБЕК Ғалымжан Есқараұлы

НАЛОГИ И НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ

РУССКО-КАЗАХСКИЙ СЛОВАРЬ

Редактор: **Л.Ф. Бондарцова.**
Компьютерная верстка: **А.Т. Акыловой.**
Художник обложки: **К.Т. Мышбаев.**

Подписано к печати 31.08.2012.
Формат 60×84¹/₁₆. Объем 37,5 п.л. Усл. п.л. 28,5.
Уч.-изд. л. 34,8. Тираж 1000 экз. Заказ 3/85-12.
Печать офсетная.

ТОО «Издательство «Экономика»
050063, г. Алматы, ул. Саина, 81.

